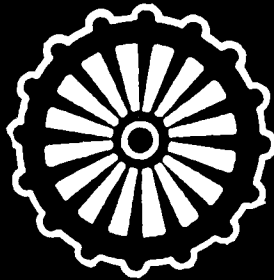

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා:11

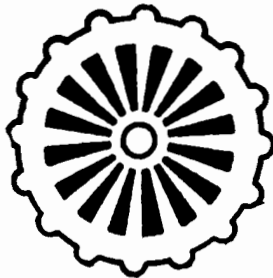
සුත්‍රානන්තරපිටකයෙහි

මජ්ඣිමනිකාය

ද්විතීය භාගය

මජ්ඣිමපණ්ණාසකය

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 11

සූත්‍රානන්තරපිටකයෙහි

05 වන ග්‍රන්ථය

මජ්ඣිමනිකාය

අට්ඨක භාගය

මජ්ඣිමපණණාසකය

ලඛිතාචෝදායාමණ්ඩලයෙහි ආරාමිකයෙහි

පාඨසොධනය :

වාදද්වී, මොල්ලිගොඩ, පුවවතොදය පිරිවෙන්නි උපද්‍රව්‍යානාචාර්ය,

පණ්ඩිත, ලබුගම ලඛිකානන්ද

කෝට්ටේ ශ්‍රීකල්‍යාණිකාමස්ත්‍රීධම්මභාසධිසභායෙහි
අනුනායක සචරියන් වහන්සේ

පරිවර්තනය :

අභංගම, විදුලිනු පරිවෙණාධිපති,

පණ්ඩිත, කෝදගොඩ ඤාණාලෝක

දක්ෂිණලඛිකායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සචරියන් වහන්සේ

හා

සීගල, මාකඩවර විහාරාධිපාති

පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර

සචරියන් වහන්සේ

බු. ව. 2550

ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 11

The Fifth Book in the
Suttanta-Pitaka

5

MAJJHIMANIKĀYA (II)

MAJJHIMA PANNĀSAKA

Edited by

The Venerable Pandita Labugama Lankānanda Thera

Anunāyaka of the Kōtte Sri Kalyānī Sāmaggrīdharma Mahāsangha Sabha,
Vice Principal, Pravacanōdaya Pirivena, Molligoda, Wādduwa

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita Kodāgoda Nānāloka Thera

Chief High Priest of Southern Ceylon, Principal, Vidyacandra Pirivena, Ahangama

&

The Venerable Pandita Karahampitigoda Sumanasāra Thera

Mākadawara Vihāra, Hingula

සුභතනපිටකෙ

මජ්ඣිමනිකායො

මජ්ඣිමපණ්ණාසකො

සුත්තානපිටකසෙභි

මජ්ඣිමනිකාය

මජ්ඣිමපණ්ණාසකය

**“තථාගතපච්චේදිතො ගික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවචො විශේවහි
නො පටිච්ඡන්තො.”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් මහත්සේ විසින් දෙශනා කරණ
ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වෘජුන් නො ම බබලයි.”**

(අඛණ්ඩනිර්කාය, තිකතිපාත - භරණුච්ඡාය, 9 සුත්තය)

පවුන

CONTENTS

සංකාරක නිවේදනය	—	—	—	xxi
ත්‍රිපිටකසම්පාදකමණ්ඩලය	—	—	—	xxiii
සංකීර්ණ නිරූපණය - ABBREVIATIONS	—	—	—	xxv
පාලි හේතිය - PALI ALPHABET	—	—	—	xxvi
විසය සූචි	—	—	—	xxvii
පෙළ හා පද්ධතිය	—	—	—	2-761
ශාථාදිපාදනුකකමණිකා	—	—	—	763-766
සඤ්ඤාභාමානුකකමණිකා	—	—	—	769-773
විසෙසපදනුකකමණිකා	—	—	—	774-782

සංස්කාරක - නිවේදනය

පරවාදමථනය විශේෂලක්ෂණ කොට ඇති මජ්ඣිමනිකායෙහි අගන් මජ්ඣිමනිකායෙහි - පාලියෙහි මේ සිංහල පරිවර්තනය එහි දෙවන කාණ්ඩය වේ. පිටකග්‍රන්ථසංඛ්‍යාවයෙන් සූත්‍රානුපිටකයෙහි පස්වැනිවූ ද, මූලිකකාණ්ඩසංඛ්‍යාවයෙන් බුද්ධචර්යාවේ ක්‍රියාපිටක ග්‍රන්ථ මාලාවෙහි එකොළොස්වැනි වූ ග්‍රන්ථය ද වේ. ක්‍රියාපිටක පරිවර්තනය සමාදායක මනෝලයෙහි සභාපති වූ අභංගම් විදුලිචන්ද්‍රපරිවේණාධිපති, ක්‍රියාපිටකවංශිකවංශාධිපති කෝදුගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝකාභිධාන දක්ෂිණ ලංකාවෙහි ප්‍රධාන සංඝනායකස්ථවිරයන් වහන්සේ හා ක්‍රියාපිටක සමාදායකමනෝලයෙහි සාමාජික වූ ගුණවංශාධිපති කර්මාන්තවිද්‍යාධිපති සුමනසාරස්ථවිරයන් වහන්සේ මේ පරිවර්තනයකාලීය මානවත්වන් නිම කළහ. අප විසින් මෙහි පෙළ සංශෝධනයෙන් සකස් කරන ලදී. මැදුම්පතිය පිළිබඳ වැ කියවුණු දෑ ප්‍රථමභාගයෙහි ලා ලියු සංශුද්ධතාවය පල වූ ඇතිසේ මෙහි නැවත සඳහන් කළයුතු නොවේ.

ක්‍රියාපිටක පරිවර්තනය සමාදායකමනෝලයෙහි සාමාජිකයන් වූ ද, කොළඹ විද්‍යාලය පිරිවෙනෙහි ආචාර්යවරයන් වූ ද, ගාඤ්ඤපති, විදුලිචන්ද්‍ර, ගුණවංශාධිපති, රජදැල්ලේ සිවිසඤ්ඤලෝකාභිධාන අනුනායකස්ථවිරයන් වහන්සේ ද, ගාඤ්ඤපති, විදුලිචන්ද්‍ර, ගුණවංශාධිපති, මෙඛරුමේ සිවි අනෝමදසසී නායකස්ථවිරයන් - වහන්සේ ද මුද්‍රණාලයාගෙහි සංශෝධන කාලීය පිණිස, බෙහෙවින් වෙහෙස දැරූ බව සඳහන් කරමින් මුද්‍රණය වහවහා නිම කරවාලීම පිණිස සංකෘතියකාලීයයෙහි අධිකාරීන් දැරූ සැලකිල්ල ද පැහැසියාවුණු බව සඳහන් කළ යුතු ද වෙයි. රජයෙහි මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවෙහි මුද්‍රණාලයාධිපතිතුමා හා අතිරේක මුද්‍රණාලයාධිපති ඔස්වින් ජයවර්ධන මානිකුමා හා ක්‍රියාපිටක මුද්‍රණකාලීයයෙහි නියුක්ත සේවක මහතුන් ඉතා සැලකිල්ලෙන් මෙහිලා ක්‍රියා කළ බව විශේෂයෙන් සඳහන් කළයුතු ද වේ. මේ පින්වතුන්ගේ කාලීයඉරහැවීම ක්‍රියාපිටක මනෝලයෙහි සිටුවා ගැනීමේ විතරාධිපතියට සමෘද්ධි ද විය. ක්‍රියාපිටක කාලීයලය පිහිටි මහානායක වාසිකාණ්ඩයෙහි භාරකාර වන ආම්. ජී. ආර්. සමරසිංහ මහතා ඇතුළු සේවක පිරිස ඉතා හිතවත් වැ උපසාදාදියෙන් වහල් වූ සිටි බව ද මෙහි ලා කියවුණු වෙයි.

තව ද ශ්‍රී ලංකාජනරජයෙහි අමාත්‍යවරිය වන සිවිමාවෝ - ඛණ්ඩාරනායක උත්තමාව මේ පරිවර්තනයකාලීයවෙහෙහි ලා දක්වන බලවත් ප්‍රසාදය හා නදනු වූ සංස්කෘතිය අමාත්‍ය ආඥා. ආඥා. කුලසිලක මානිකුමාණන් හා අමාත්‍යාංශයෙහි සරලේකම් වන ගිණිගඩක - විජයරත්න මානිකුමාණන් වෙතින් ලැබුණු වහල ද තියු පෙරවූ කොට සඳහන් කළයුතු ද වේ.

‘බුද්ධිපයනි’ය නිමිති කොට ආරම්භ කළ ත්‍රිපිටකපරිවර්තන-
 කාශීයෙහි දිවාර්ය වෙහෙස ධර්මීන් ක්‍රියා කළ, ශ්‍රීලංකාවේදෙදස
 විශ්වවිද්‍යාලයෙහි උපකුලපති වූ වැඩසිටි අතිශෝරවර්යී ත්‍රිපිටක-
 වාගීශ්වර්වායී, පරවාහෑර සිවිවජීරඤ්ණාභිධාන ඛස්නාහිර
 පලාතෙහි ප්‍රධානසඛ්‍යනායක මහාඤ්චිරගන් වහන්සේ ඇතුළු
 කොට, අපවත් වූ සංඝකාරක ඤ්චිරගන් වහන්සේ හැම හා මේ
 කාශීයෙහි නිපුක්ත හැම ප්‍රතිපද, ආධාර උපකාර කළ සියලු
 හවත්තු ද, මේ ධර්මදනමයකුගලයෙන් හවතිඤ්චරණය කෙරෙත්වසි
 ආශංසනය කරමිහ.

මේයට
 ශාසනසපිතිය පතන,
 ලබ්‍රිහම ලංකානඤ්
 ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සම්පාදක
 මඤ්චලයෙහි ප්‍රධාන සංඝකාරක.

ත්‍රිපිටකකාශීයලය,
 මහානායකවාරිකාර්යය,
 අඛක : 115,
 විජේරුම මාවත,
 කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සමපාදකමණ්ඩලය

උපදේශන :

එක්සත් අමරපුරමහානිකායෙහි සභාපති, අක්‍ෂමහාපණ්ඩිත, බලන්ගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය මහාතායක මහාඤ්චිරපාදයන් වහන්සේ

සභාපති :

අභංගම විද්වත්තුපරිච්ඡේදාධිපති, ත්‍රිපිටකවාගීඤ්චර්වායතී, කෝදු-ගොඩ ශ්‍රීඥාලොක දන්තීණලඛිකායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායකඤ්චිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සමපාදක :

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චනොදය පිරිචේන්හි උපප්‍රධානචායතී, ත්‍රිපිටක වාගීඤ්චර, ලබ්‍රහම ශ්‍රීලඛිකානන්ද - ශ්‍රීකල්‍යාණිකාමත්‍රිධම්මහාසංඝනායකායෙහි අනුනායකඤ්චිරයන් වහන්සේ.

සමපාදක :

දෙමටගොඩ ධම්මදාසමුච්ඡේදාධිපති, පණ්ඩිත, පරවාහාර සිරි පඤ්ඤානන්ද (සී. ඒ. ලක්ඛන්) කොළඹ නවකෝරලයෙහි ප්‍රධානසංඝනායක ඤ්චිරයන් වහන්සේ.

ශාක්‍රපති, විද්වත්භාරද, පණ්ඩිත, රද්දුල්ලේ සිරිපඤ්ඤාලොක - ශ්‍රී කල්‍යාණිකාමත්‍රිධම්මහාසංඝනායකායෙහි අනුනායකඤ්චිරයන් වහන්සේ.

ශාක්‍රපති, විද්වත්භාරද, පණ්ඩිත, වේඛරුවේ සිරි අනොමදස්සි නායකඤ්චිරයන් වහන්සේ.

හිතුල් - මාකඛවර විහාරසිවාසී, පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සිරිසුමනසාර ඤ්චිරයන් වහන්සේ.

ලෙඛකාධිකාරී :

කොළඹ බෞද්ධාලොක මාවතෙහි බෞද්ධාලොකවිහාරධිපති, පණ්ඩිත, දොරගමුවේ සිරිධම්මපාල - කොළඹපළාතේ ප්‍රධානසංඝනායකඤ්චිරයන් වහන්සේ.

සංකීර්ණ නිරූපණය
ABBREVIATIONS

- සිඵු** — සිහලකර ශ්‍රීඤ්ඤ, නැදුන්විහාරනිපිටකනන්දමාලායා
මැස්සිමනිකායො 1959.
- සෘ:** — සෘමකර ශ්‍රීඤ්ඤ පොත්ත.
- මජ්ඣම.** — මජ්ඣමනිකායා පොත්ත.
- PTS** — PALI TEXT SOCIETY MAJJHIMANIKAYA

මජ්ඣිමනිකායෙ මජ්ඣිමපණ්ණාසකො

විසයසූචි

1. ගහපතිවග්ගො

සුභතසංඛිතා				පිට්ඨකං
1. කඤ්ඤ	සුභතං	—	—	2 - 18
2. අඛිකතාගර	„	—	—	20 - 26
3. සෙඛ	„	—	—	28 - 36
4. පොතලිය	„	—	—	38 - 52
5. ජවක	„	—	—	54 - 58
6. උපාලි	„	—	—	60 - 82
7. කුකුරුවතිය	„	—	—	84 - 90
8. අගගරුජකුමාර	„	—	—	92 - 98
9. බහුවෙදනිය	„	—	—	100 - 106
10. අපණ්ණක	„	—	—	108 - 128

ගහපතිවග්ගො පඨමො

2. භික්ඛුවග්ගො

1. අඛලලඝික රුහුලොවාද සුභතං	—	—	130 - 140
2. මහාරුහුලොවාද	„	—	142 - 150
3. චූළමාලුඛකා	„	—	152 - 162
4. මහමාලුඛකා	„	—	154 - 172
5. හඤ්චි	„	—	174 - 188
6. ලඛුකිකොපමි	„	—	190 - 204
7. වාතුමි	„	—	206 - 214
8. තලකපාන	„	—	216 - 226
9. ගුලිසානි	„	—	228 - 234
10. කිට්ඨිච්චි	„	—	236 - 250

භික්ඛුවග්ගො දුතියො

3. පරිබ්බාජකවග්ගො

1. තෙවිජ්ජවර්ගොගත සුභතං	—	—	252 - 254
2. අගභිවර්ගොගත	„	—	256 - 264
3. මහාවර්ගොගත	„	—	266 - 278
4. දීඝනඛ	„	—	280 - 286
5. මාගජ්ජිය	„	—	288 - 306
6. සඤ්ඤ	„	—	308 - 330
7. මහාසකුලුද්ධි	„	—	332 - 364
8. සමණමණ්ඩකා	„	—	366 - 374
9. චූළසකුලුද්ධි	„	—	376 - 392
10. වේඛනසා	„	—	394 - 402

පරිබ්බාජකවග්ගො තතියො

4. රාජවග්ගො

සුත්තසංඛිතං	සුත්තං	—	—	පිට්ඨකං
1. භට්ඨකාර		—	—	404 - 418
2. රට්ඨපාල	”	—	—	420 - 450
3. මධ්‍යදෙව	”	—	—	452 - 464
4. මච්චුර	”	—	—	466 - 478
5. මොඛිරජකුමාර	”	—	—	480 - 514
6. අඛ්‍යුලිමාල	”	—	—	516 - 528
7. පියජාතික	”	—	—	530 - 538
8. බාහිතික	”	—	—	540 - 548
9. ධම්මවේනිය	”	—	—	550 - 560
10. කණ්ණකන්ථ	”	—	—	562 - 574

රාජවග්ගො වතුපොඨං

5. බ්‍රාහ්මණවග්ගො

1. බ්‍රහ්මාග්‍ර	සුත්තං	—	—	576 - 598
2. සෙල	”	—	—	598 - 608
3. අක්ඛලායන	”	—	—	610 - 628
4. භොට්ඡුඛ	”	—	—	628 - 644
5. චඛ්ඛි	”	—	—	646 - 668
6. ඵසුකාරී	”	—	—	668 - 678
7. ධනඤ්ජාති	”	—	—	680 - 698
8. වාසෙඛ්ඛ	”	—	—	700 - 710
9. සුභ	”	—	—	712 - 734
10. සඛ්ඛාරච	”	—	—	736 - 760

බ්‍රාහ්මණවග්ගො පඤ්චමො

මජ්ඣිමපණ්ණාසකො නිට්ඨිතො.

සුත්‍රාන්තපිටකේ

මජ්ඣිමනිකායො

මජ්ඣිම පණ්ණාසකො

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

මැදුම් සඟීය

මධ්‍යම පණ්ණාසකය

සුභතනපිටකෙ

ම ජක්ඛමනිකායො

මජ්ඣිමපණ්ණාසකො

1. ගභපතී වග්ගො

නමො තස්ස ගභවතො අරහතො සම්මාසම්මුද්ධස්ස

2. 1. 1

කඤ්ඤක සුභතං

ඵ්ඵං මෙ සුභතං එකං සම්මං ගභවං වච්චායං විහරති ගඤ්ඤකං
 පොකඛරණීයං තීරෙ මහතං භික්ඛුසඤ්ඤකං සඤ්ඤං. අඵ ඛො
 පෙඤ්ඤො ඵ හත්ථාරොහපුතො කඤ්ඤකො ඵ පරිබ්බාජකො යෙන ගභවං
 තෙනුපසඤ්ඤං. උපසඤ්ඤං පෙඤ්ඤො හත්ථාරොහපුතො ගභවතං
 අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදී. කඤ්ඤකො පන පරිබ්බාජකො ගභවතං
 සඤ්ඤං සමොදී. සමොදනීයං කඵං සාරංණීයං විතිසාරෙතො එකමන්තං
 අඵඨාසී. එකමන්තං සීතො ඛො කඤ්ඤකො පරිබ්බාජකො තුණ්හිභුතං
 තුණ්හිභුතං භික්ඛුසඤ්ඤං අනුච්චොකෙතො ගභවතං එතදවොච:
 අච්ඡරියං හො ගොතමි, අබ්භුතං හො ගොතමි, යාවඤ්ඤීදං හොතා
 ගොතමෙන සම්මා භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදිතො: යෙපි තෙ හො ගොතම
 අභෙසුං අනීතමඤ්ඤං. අරහතො සම්මාසම්මුද්ධා, තෙපි ගභවතො
 එතපරමංයෙව සම්මා භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදෙසුං සෙය්‍යථාපි එතරහි
 හොතා ගොතමෙන සම්මා භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදිතො: යෙපි තෙ හො
 ගොතමි හවිස්සන්ති අනාගතමඤ්ඤං. අරහතො සම්මාසම්මුද්ධා, තෙපි
 ගභවතො එතපරමංයෙව සම්මා භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදෙසුන්ති සෙය්‍යථාපි
 එතරහි හොතා ගොතමෙන සම්මා භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදිතො:ති.

එවමෙතං කඤ්ඤක, එවමෙතං කඤ්ඤක, යෙපි තෙ කඤ්ඤක අභෙසුං
 අනීතමඤ්ඤං. අරහතො සම්මාසම්මුද්ධා, තෙපි ගභවතො එත
 පරමංයෙව සම්මා භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදෙසුං සෙය්‍යථාපි එතරහි මයා
 සම්මා භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදිතො: යෙපි තෙ කඤ්ඤක හවිස්සන්ති අනාගත
 මඤ්ඤං. අරහතො සම්මාසම්මුද්ධා, තෙපි ගභවතො එතපරමංයෙව
 සම්මා භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදෙසුන්ති සෙය්‍යථාපි එතරහි මයා සම්මා
 භික්ඛුසඤ්ඤං පටිපාදිතො.

1. සාරණීයං - මජ්ඣං,

සනති හි කඤ්ඤක භික්ඛු ඉමසමිං භික්ඛුසඛේස අරහනො, ඛිණ්ණාසවා, චුසිතවනො; කතකරණියා ඕතිතභාරා අනුපාතනසද්ඵා; පරික්ඛිණ්ණභවසංයොජනා; සමමදඤ්ඤා විමුත්තා. සනති පන¹ කඤ්ඤක භික්ඛු ඉමසමිං භික්ඛුසඛේස සෙඛා² සන්තතසීලා; සන්තතචුත්තනො; නිපකා; නිපකචුත්තනො. තෙ චතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුපට්ඨිතවිත්තා³ විහරන්ති. කතමෙසු චතුසු: ඉධ කඤ්ඤක භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති ආතාපි සමපජානො; සතිමා; විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සං, වෙදනාසු වෙදනානුපසයි විහරති ආතාපි සමපජානො; සතිමා; විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සං, විනෙත විත්තානුපසයි විහරති ආතාපි සමපජානො; සතිමා; විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සං, ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති ආතාපි සමපජානො; සතිමා; විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සං⁴න්ති.

එවං චුත්තෙ පෙසො; භජාරොහපුත්තො; භගවන්තං එතදවොච: අච්ඡරියං භනො, අබ්බුතං භනො, යාව සුපඤ්ඤත්තාවීමෙ භනො භගවතා; චත්තාරො; සතිපට්ඨානා; සත්තානං විසුද්ධියා; සොකපරිද්දවෘත්තං⁴ සමතිකකමාය දුක්ඛදෙමනස්සානං අත්ඛිමාය⁵ ඤ්ඤායස්ස අභිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිතිරියාය. මධම්පි හි භනො ගිහී ඕද්දවසනා; කාලෙත කාලං ඉමෙසු චතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුපට්ඨිතවිත්තා³ විහරම; ඉධ මයං භනො කායෙ කායානුපසයිනො; විහරම, ආතාපිනො; සමපජානා; සතිමනො; විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සං, වෙදනාසු වෙදනානුපසයිනො; විහරම ආතාපිනො; සමපජානා; සතිමනො; විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සං, විනෙත විත්තානුපසයිනො; විහරම ආතාපිනො; සමපජානා; සතිමනො; විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සං, ධම්මෙසු ධම්මානුපසයිනො; විහරම ආතාපිනො; සමපජානා; සතිමනො; විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිඤ්ඤාදෙමනස්සං.

අච්ඡරියං භනො, අබ්බුතං භනො, යාවඤ්ඤිදං භනො භගවා; එවං මනුස්සභගනෙ එවං මනුස්සකසචෙ එවං මනුස්සසාධෙය්‍යෙ වත්තමානෙ සත්තානං හිතාහිතං ජානාති. ගභනං භෙනං භනො යද්දිදං මනුස්සා, උත්තානකං භෙනං භනො යද්දිදං පසචො. අභං හි භනො පභොමි හඤ්ඤිමං සාරෙභුං යාවතකෙන අන්තරෙන චම්පං ගතාගතං කරිස්සති සඛොති තාති සාධෙය්‍යාති කුචෙය්‍යාති වර්ගෙය්‍යාති ජීවෙය්‍යාති පාතුකරිස්සති. අම්භාකං පන භනො දුසාති වා; පෙසොති වා; කම්ම කරාති වා; අඤ්ඤථා; ව කායෙත සමුද්චරන්ති, අඤ්ඤථා; ව වාචායං සමුද්චරන්ති, අඤ්ඤථා; ව නෙසං විත්තං භොති. අච්ඡරියං භනො, අබ්බුතං භනො, යාවඤ්ඤිදං භනො භගවා; එවං මනුස්සභගනෙ එවං මනුස්සකසචෙ එවං මනුස්සසාධෙය්‍යෙ වත්තමානෙ සත්තානං හිතාහිතං ජානාති. ගභනං භෙනං භනො යද්දිදං මනුස්සා, උත්තානකං⁷ භෙනං භනො යද්දිදං පසචො; ති.

1. සනති හි - මජ්ඣම, 2 සෙඛා - මජ්ඣම, 3. සුපට්ඨිත විත්තා - මජ්ඣම. සුපට්ඨිත ... ස්‍යා. 4. සොක පරිදෙවෘත්තං - මජ්ඣම, ස්‍යා, 5. අත්ඛමාය - PTS 6. අඤ්ඤථා; ව වාචායං - අඤ්ඤථා; ව නෙසං - PTS 7. උත්තානකඤ්ඤාතං - මජ්ඣම.

එවමේතං පෙසං, එවමේතං පෙසං, ගඟනං හෙනං පෙසං යදිදං මනුසං, උත්තානකං හෙනං පෙසං යදිදං පසවො. චත්තාරොමෙ පෙසං පුඤ්ඤා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං, කතමෙ චත්තාරො : ඉධ පෙසං එකච්චො පුඤ්ඤො අත්තන්තපො හොති අත්තපරිතාපනානු- යොගමනුසුතෙනා. ඉධ පන පෙසං එකච්චො පුඤ්ඤො පරන්තපො හොති පරපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා. ඉධ පන පෙසං එකච්චො පුඤ්ඤො අත්තන්තපො ච හොති අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා, පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා. ඉධ පන පෙසං එකච්චො පුඤ්ඤො නෙවත්තන්තපො හොති නාත්තපරිතාපනානුයොග- මනුසුතෙනා, න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා, සො අත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨො ධම්මෙ නිව්ඡාතො නිබ්බුතො සීතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී මුග්ගභුතෙන අත්තනා විහරති. ඉමෙසං පෙසං චතුත්තං පුඤ්ඤානං කතමො තෙ පුඤ්ඤො විතං ආරාධෙති'ති.

ඛොසං භනෙත පුඤ්ඤො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානුයොග- මනුසුතෙනා, අයං මෙ පුඤ්ඤො විතං නාරාධෙති. යොපායං භනෙත පුඤ්ඤො පරන්තපො පරපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා, අයමි මෙ පුඤ්ඤො විතං නාරාධෙති. යොපායං භනෙත පුඤ්ඤො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා පරන්තපො ච පරපරිතාපනානු- යොගමනුසුතෙනා, අයමි මෙ පුඤ්ඤො විතං නාරාධෙති. යො ච ඛො අයං පුඤ්ඤො නෙවත්තන්තපො නාත්තපරිතාපනානුයොගමනු- සුතෙනා න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා, සො අත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨො ධම්මෙ නිව්ඡාතො නිබ්බුතො සීතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී මුග්ගභුතෙන අත්තනා විහරති. අය මෙ පුඤ්ඤො විතං ආරාධෙති'ති.

කස්මා පන තෙ පෙසං ඉමෙ තයො පුඤ්ඤො විතං නාරාධෙති'ති.

ඛොසං භනෙත පුඤ්ඤො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානුයොග- මනුසුතෙනා, සො අත්තානං සුඛකාමං දුක්ඛපට්ඨකතුලං ආතාපෙති, පරිතාපෙති. ඉමිනා මෙ අයං පුඤ්ඤො විතං නාරාධෙති. යොපායං භනෙත පුඤ්ඤො පරන්තපො පරපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා, සො පරං සුඛකාමං දුක්ඛපට්ඨකතුලං ආතාපෙති, පරිතාපෙති. ඉමිනා මෙ අයං පුඤ්ඤො විතං නාරාධෙති. යොපායං භනෙත පුඤ්ඤො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා පරන්තපො ච පරපරිතාප- නානුයොගමනුසුතෙනා, සො අත්තානං පරඤ්ච සුඛකාමං දුක්ඛ පට්ඨකතුලං ආතාපෙති, පරිතාපෙති. ඉමිනා මෙ අයං පුඤ්ඤො විතං නාරාධෙති. යො ච ඛො අයං භනෙත පුඤ්ඤො නෙවත්තන්තපො නාත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුතෙනා න පරන්තපො න පරපරිතාප- නානුයොගමනුසුතෙනා, සො අත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨො ධම්මෙ නිව්ඡාතො නිබ්බුතො සීතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී මුග්ගභුතෙන අත්තනා විහරති. සො අත්තානං ච පරඤ්ච සුඛකාමං දුක්ඛපට්ඨකතුලං නෙව ආතාපෙති, න පරිතාපෙති. ඉමිනා මෙ අයං පුඤ්ඤො විතං ආරාධෙති. හඤ්ච දුනි මයං භනෙත ගච්ඡාම බ්‍රහ්මච්චො මයං බ්‍රහ්ම කරණීයා'ති.

යසං දුනි ක්වං පෙසං කාලං මඤ්ඤසී'ති. අථ ඛො පෙසො හන්ධොගපුතෙනා භගවතො භාසිතං අභිනන්දිති; අනුමොදිති; උට්ඨා- යාසනා භගවන්තං අභිවාදෙති; පදකඛිණං කති; පකකාමි.

- 1. සුඛපට්ඨංවෙදි-මජ්ඣං. 2. අයමෙව මෙ - මජ්ඣං.
- 3. සුඛකාමෙ දුක්ඛපට්ඨකතුලෙ-සීමු, PTS.

අඵ ඛො භගවා අචිරපක්කනො පෙසෙහො හත්ථාරොහපුත්තො භික්ඛු ආමනොසී. පණ්ණිතො භික්ඛවෙ පෙසෙහො හත්ථාරොහපුත්තො, මහා-පඤ්ඤා භික්ඛවෙ පෙසෙහො හත්ථාරොහපුත්තො, සවෙ භික්ඛවෙ පෙසෙහො හත්ථාරොහපුත්තො මුහුත්තං තිසිද්දෙය්‍ය යාවස්සාහං ඉමෙ චත්තාරො පුග්ගලෙ විත්ථාරෙන විහජාමි. මහතා අත්ථෙන සඤ්ඤාත්තො¹ අගමිස්ස. අපි ච භික්ඛවෙ ඵත්තාවතාපි පෙසෙහො හත්ථාරොහපුත්තො මහතා අත්ථෙන සඤ්ඤාත්තො² ති

ඵතස්ස භගවා කාලො, ඵතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා ඉමෙ චත්තාරො පුග්ගලෙ විත්ථාරෙන විහජෙය්‍ය, භගවතො සුචා භික්ඛු ඛාරෙස්සන්තී³ ති. තෙන හි භික්ඛවෙ සුඤ්ඤාඵ සාධුකං මනසිකරොඵ භාසිස්සාමී⁴ ති. ඵච භනොත්ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා ඵතදවොච:

කතමො ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානු-යොගමනුසුත්තො: ඉධ භික්ඛවෙ ඵකවො පුග්ගලො අවෙලකො හොති මුත්තාවාරො, හත්ථාපලෙඛනො⁵, න ඵහිහදන්තිකො, න තිට්ඨහදන්තිකො, නාහිහටං, න උඤ්ඤිකං කට්ඨං⁶, න තිමන්තනං සාදියති. සො න කුමතිමුඛා පතිගණ්හාති. න ඛලොපිමුඛා⁷ පතිගණ්හාති⁸. න ඵලකමන්තරං න දණ්ඨ මන්තරං න මුසලමන්තරං, න ද්වීන්තං භුඤ්ජමානානං, න ගඛිතිතියා, න පායමානාය, න පුරිසන්තරගතාය, න සඛිතිතීසු, න යත්ථ සා උපට්ඨිතො හොති, න යත්ථ මක්ඛිකා සණ්ඨිසණ්ඨිචාරිතී, න මච්ඡං, න මංසං, න සුරං, න මෙරයං, න පුසොදකං පිබ්බි⁹.

සො ඵකාගාරිකො වා හොති ඵකාලොපිකො, ආගාරිකො වා හොති ආලොපිකො-පෙ-සත්තාගාරිකො වා හොති සත්තාලොපිකො. ඵකිස්සාපි දත්තියා යාපෙති, අභිතිපි දත්තීහි යාපෙති,-පෙ-සත්තහිපි දත්තීහි යාපෙති, ඵකාහිකමපි ආභාරං ආභාරෙති, ද්වීහිකමපි¹⁰ ආභාරං ආභාරෙති-පෙ-සත්තාහිකමපි ආභාරං ආභාරෙති. ඉති ඵචරුපං අඛාමාසිකමපි පරියායහත්තභොජනානුයොගමනුසුත්තො විහරති සො සාකභකෙඛා වා හොති. සාමාකභකෙඛා වා හොති. නිචාරභකෙඛා වා හොති. දදුලභකෙඛා වා හොති. හටභකෙඛා වා හොති. කණ්භකෙඛා වා හොති. ආචාමභකෙඛා වා හොති. පිඤ්ඤාකභකෙඛා වා හොති. තිණ්භකෙඛා වා හොති. ගොමයභකෙඛා වා හොති. චන්ද්‍රිලඵලාභාරො යාපෙති පචන්තඵලභොජී.

සො සාණ්ඤාතිපි ඛාරෙති. මසාණ්ඤාතිපි ඛාරෙති. ඡවදුස්සාතිපි ඛාරෙති. පංසුකුලාතිපි ඛාරෙති. තිරිචාතිපි ඛාරෙති. අජ්නාතිපි ඛාරෙති. අජ්නකම්පමපි ඛාරෙති. කුසචිරමපි ඛාරෙති. වාකචිරමපි ඛාරෙති. ඵලකචිරමපි ඛාරෙති. කෙසකම්බලමපි ඛාරෙති. වාලකම්බලමපි ඛාරෙති. උලුකපක්ඛමපි ඛාරෙති. කෙසමස්සලොචකොපි හොති කෙස මස්සලොචනානුයොගමනුසුත්තො. උබ්බට්ඨකොපි¹¹ හොති ආසනපටිකම්-තො. උකකුට්ඨකොපි හොති උකකුට්ඨකපචානමනුසුත්තො. කණ්චකා-පස්සපිකොපි හොති කණ්චකාපස්සපෙ සෙය්‍යං කපෙසති. සායනතිය-කමපි උදකොරෙහණ්නුයොගමනුසුත්තො විහරති. ඉති ඵචරුපං අනෙකවිහිතං කායස්ස ආතාපනපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො විහරති. අසං චුච්චති භික්ඛවෙ පුග්ගලො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානු-යොගමනුසුත්තො.

1. සංයුත්තො - මජ්ඣං 2. හත්ථාවලෙඛනො - ස්‍යා. 3. කතං - මජ්ඣං
 4. ඛලොපිමුඛා - සීමු 5. පතිගණ්හාති - මජ්ඣං 6. පිච්චි - මජ්ඣං
 8 { උබ්බට්ඨකොපි - සීමු 7. ආහිකං - සීමු
 { උබ්බට්ඨකොපි - මජ්ඣං
 { උබ්බත්ථකොපි - ස්‍යා

කතමො ච භික්ඛවෙ පුඤ්ඤො පරන්තපො පරපරිතාපනානුදොගමනුසුතො: ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙට්ඨා පුඤ්ඤො ඕරඛතීකො හොති, සුකරිකො සාකුන්තිකො¹ මාගවිකො ඵද්දෙ මච්ඡාතකො වොරො වොරභාතකො² ඛනිනාගාරිකො, යෙ වා පනඤ්ඤපි කෙපි කුරුරකම්මන්තා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පුඤ්ඤො පරන්තපො පරපරිතාපනානුදොගමනුසුතො.

කතමො ච භික්ඛවෙ පුඤ්ඤො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාපනානුදොගමනුසුතො පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුදොගමනුසුතො: ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙට්ඨා පුඤ්ඤො රුජා වා හොති ඛත්තියො ඡුඤ්ඤාභිසිතො³, බ්‍රාහ්මණො වා මහාසාලො, සො පුරුභිමෙන නගරස්ස නවං සන්ථාගාරං කාරාපෙත්වා කෙසමස්සං ඕභාරෙත්වා ඛරුජනං තිවාසෙත්වා සප්පිතෙලෙන කායං අබ්භඤ්ජන්ති මගවිසාණෙන⁴ පිට්ඨං කණ්ඩුවමානො සන්ථාගාරං පවිසති සද්ධිං මහෙසියා බ්‍රාහ්මණෙන ච පුරුහිතෙන. සො තත් අනන්තරභිතාය භුමියා හරිතුපත්තාය⁵ සෙය්‍යං කපොති, එකිස්සා ගාමියා සරුපවච්ඡාය යං එකස්මිං එනෙ ඛිරං හොති, තෙන රුජා යාපෙති. යං දුතියස්මිං එනෙ ඛිරං හොති, තෙන මහෙසි යාපෙති. යං තතියස්මිං එනෙ ඛිරං හොති තෙන බ්‍රාහ්මණො පුරුහිතො යාපෙති. යං චතුත්ථස්මිං එනෙ ඛිරං හොති, තෙන අග්ගිං ජුගහති. අවසෙසෙන චච්ඡකො යාපෙති. සො එවමාහ: එත්තකා උප්භා හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාත්ථාය, එත්තකා චච්ඡතරු හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාත්ථාය,⁶ එත්තකා චච්ඡතරියො හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාත්ථාය, එත්තකා අජා හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාත්ථාය, එත්තකා උරඛා හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාත්ථාය, එත්තකා රුකඛා ජජ්ජනතු සුපත්ථාය, එත්තකා දඛඛා ලුයනතු ඛරිභිසත්ථායාති.⁷ යෙපස්ස තෙ හොන්ති දසාති වා පෙස්සාති වා කම්මකරුති වා, තෙපි දණ්ඩතජ්ජනා හයතජ්ජනා අස්සඡුඛා රුදමානා පරිකම්මාති කරොන්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පුඤ්ඤො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාපනානුදොගමනුසුතො පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුදොගමනුසුතො.

කතමො ච භික්ඛවෙ පුඤ්ඤො නෙවත්තන්තපො නාත්තපරිතාපනානුදොගමනුසුතො න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුදොගමනුසුතො, සො අත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨව ධම්මෙ තිච්ඡාතො තිඤ්ඤාතො සිතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී බ්‍රහ්මභුතෙන අත්තනා විහරති: ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරථි සන්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා, සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුගමකං සස්මණ්ණබ්‍රාහ්මණීං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා පවෙදෙති, සො ධම්මං දෙසෙති: ආදීකලාසාණං මජ්ඣිකලාසාණං පරියොසානකලාසාණං සාන්ථං සබ්බඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තං ධම්මං සුණාති

1 සාකුණ්තිකො - මජ්ඣං
 2 ගොභාතකො - මජ්ඣං (අධිකං)
 3 ඡුඤ්ඤාභිසිතො - මජ්ඣං
 4 මගවිසාණෙන - මජ්ඣං
 5 හරිතුපත්තාය - මජ්ඣං; ස්‍යා
 6 (එත්තකා අස්සා හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාත්ථාය) මජ්ඣං (අධිකං)
 7 පරිසත්ථායාති - ස්‍යා

12 මජ්ඣම පණ්ණාසකො - ගහපති වග්ගො [3.1.1 කඤ්ජක සුඤ්ඤා]

ගහපති වා, ගහපතිපුත්තො වා, අඤ්ඤානරකම්භො වා, කුලෙ පච්චාජානො. සො තං ධම්මං සුඤ්ඤා නථාගතෙ සඤ්ඤාං පටිලහති. සො තෙන සඤ්ඤා- පටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉතිපටිසඤ්ඤාකති: සම්මාධො ඤජාචාසො රජා- පථො; අධොකාසො පච්චජා, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා ඵකන්තපටිපුණ්ණං ඵකන්තපටිසුඤ්ඤාං සංඛිලිඛිතං චුභමචරිතං චරිතුං, යනුඤ්ඤාං කෙසමඤ්ඤාං ඕභාරෙඤ්ඤාං කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඤාදෙඤ්ඤාං අගාරකම්භො අනගාරිතං පච්චජෙය්‍යති. සො අපරෙත සමයෙන අපං වා භොගකඤ්ඤාං පහාය මහන්තං වා භොගකඤ්ඤාං පහාය අපං වා ඤ්ඤාතිපටිච්චං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤාතිපටිච්චං පහාය කෙසමඤ්ඤාං ඕභාරෙඤ්ඤාං කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඤාදෙඤ්ඤාං අගාරකම්භො අනගාරිතං පච්චජති.

සො ඵචං පච්චජතො සමානො හික්ඛුනං සිකඛාසාර්චසමාපත්තො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චතො භොති, තිහිතදණ්ණො තිහිතසඤ්ඤො ලජ්ජි දයාපත්තො සච්චපාණභුතහිතානුකම්පී විහරති. අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටිච්චතො භොති, දින්නාදයි දින්න- පාටිකම්පී අපේනෙන සුච්චුතෙන අත්තනා විහරති. අචුභමචරිතං පහාය චුභමචාරී භොති, ආරුචාරී චරතො මෙජ්ජනා භාමධම්මා. මුසාචාදං පහාය මුසාචාදා පටිච්චතො භොති, සච්චචාදී සච්චසඤ්ඤා පේතො පච්චසිකො අච්චසචාදකො ලොකස්ස. පීසුනං වාචං පහාය පීසුනාය වාචාය පටිච්චතො භොති, ඉතො සුඤ්ඤා න අමුත්ත අකඛාතා ඉමෙසං හෙදය, අමුත්ත වා සුඤ්ඤා න ඉමෙසං අකඛාතා අමුසං හෙදය, ඉති හින්නානං වා සකඛාතා සහිතානං වා අනුප්පදනා, සමඤ්ඤායො සමඤ්ඤා- රතො සමඤ්ඤානදී සමඤ්ඤාකරණීං වාචං භාසිතා භොති. ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිච්චතො භොති, යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමතීයා හදයඛිභමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා, තථාරූපං වාචං භාසිතා භොති. සමථප්පලාපං පහාය සමථප්පලාපා පටිච්චතො භොති, කාලචාදී භුතචාදී අත්චාදී ධම්මචාදී විනයචාදී නිධානචති. වාචං භාසිතා කාලෙන සාපදෙසං පරිපන්නචති. අත්ච- සංහිතං.

සො ඤිජගාමභුතගාමසමාරම්භා පටිච්චතො භොති. ඵකභතභිඤ්ඤො භොති රතකුපරතො චරතො විකාලගොජනා. නච්චභිතචාදීතවිසුක- දස්සනා පටිච්චතො භොති. මාලාගකච්චලෙපනධාරණමණ්ණින- විභුසනධානා පටිච්චතො භොති. උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චතො භොති. ජාතරූපරජතපටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. ආමකධඤ්ඤා- පටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. ආමකමංසපටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. ඉඤ්ඤාමාරිකපටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. දුසිදුසපටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. අපේලකපටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. කුකකුටි- සුකරපටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. හඤ්ඤාචාසචලචාපටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. බෙත්තචජ්ඣපටිඤ්ඤානා පටිච්චතො භොති. දුතෙය්‍ය- පභිනගමනානුයොගා පටිච්චතො භොති. කයවිකක්ඛා පටිච්චතො භොති. කුලාකුටිකංසකුටිමානකුටි පටිච්චතො භොති. උකෙකාටන- වඤ්ඤානකිකසීයොගා පටිච්චතො භොති. ඡේදනචධබ්බිකච්චපර- මොසආලොපසහසාකාර පටිච්චතො භොති.

14 මජ්ඣම පණ්ණාසකො - ශභපති වගෙහා [3.1.1 කඤ්ජරක සුභතං]

සො සන්තුට්ඨො භොති කායපරිහාරිකෙන විචරෙන, කුච්ඡ්ඵපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපානෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති, සමාදයෙව පක්කමති. සෙය්‍යථාපි නාම පක්ඛිසකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති, සපත්තභාරොව ඛෙති. ඵචමෙචං භික්ඛු සන්තුට්ඨො භොති කායපරිහාරිකෙන විචරෙන, කුච්ඡ්ඵපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපානෙන. යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. සො ඉමිනා අරියෙන සීලක්ඛිකේන සමන්තාගතො අජ්ඣතං අනච්ඡ්ඤ්ඤං පටිසංචෙදෙති.

සො චක්ඛුනා රූපං දිඤ්ඤා න නිමිත්තඤ්ඤාති භොති නානුබ්‍රාහ්මණිකඤ්ඤාති, යන්තාධිකරණමේන චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනායාසවේදස්සං, තස්ස සංචරිය පටිපඤ්ඤාති, රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංචරං ආපඤ්ඤාති. සොතෙන සඤ්ඤා පුත්ථා-පෙ-ඝානෙන ගඤ්ඤා ඝාසිත්ථා-පෙ-ඤ්ඤාය රසං සාසිත්ථා-පෙ-කායෙන ථොට්ඨානං චුඤ්ඤා-පෙ-මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තඤ්ඤාති භොති නානුබ්‍රාහ්මණිකඤ්ඤාති. යන්තාධිකරණමේන මනික්ඛුන්ද්‍රියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනායාසවේදස්සං, තස්ස සංචරිය පටිපඤ්ඤාති, රක්ඛති මනික්ඛුන්ද්‍රියං, මනික්ඛුන්ද්‍රියෙ සංචරං ආපඤ්ඤාති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරෙන සමන්තාගතො අජ්ඣතං අබ්‍යාසෙකස්සං පටිසංචෙදෙති.

සො අභික්කන්තෙහ පටික්කන්තෙහ සමපජානකාරී භොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජානකාරී භොති, සම්මඤ්ජතෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී භොති, සඛකාචපත්තවිචරධාරණේ සමපජානකාරී භොති, අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී භොති, උච්චාරපස්සාවකමෙම සමපජානකාරී භොති, ගතෙ සිතෙ නිසිතො සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්ඤ්ඤාවෙ සමපජානකාරී භොති.

සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලක්ඛිකේන සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන සතිසම්පඤ්ඤාන සමන්තාගතො විවිත්තං සෙනාසනං භජති. අරඤ්ඤා රුක්ඛිමුලං පඛිඛං කඤ්ජරං ගිරිභූමං සුසානං චනපඤ්ඤං අබ්‍යාසාසං පලාලපුත්ථං.

සො පච්ජාභතං පිණ්ඩපානපටික්කන්තො නිසීදති පලලඛකං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පතිධාය, පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො අභිජ්ඣාලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙකින වෙතසා විහරති. අභිජ්ඣාය විත්තං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පහාය අබ්‍යාපත්තවිත්තො විහරති සම්මපාණභුතභිතානුකම්පී. බ්‍යාපාදපදෙසා විත්තං පරිසොධෙති. පිනමිඤ්ඤං පහාය විගතපිනමිඤ්ඤො විහරති ආලොකසඤ්ඤාදී සතො සමපජානො. පිනමිඤ්ඤා විත්තං පරිසොධෙති. උඤ්චවකුකකුච්චං පහාය අනුඤ්ඤා විහරති අජ්ඣතං චුපසත්තවිත්තො. උඤ්චවකුකකුච්චං විත්තං පරිසොධෙති. විවිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිවිකිච්චො විහරති අකථඛකපී කුසලෙසු ධම්මෙසු. විවිකිච්ඡාය විත්තං පරිසොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්ච නිවර්ණේ පභාය වේතසො උපකක්ඛිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණේ, විවිධෙව්ව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධමෙමහි සමිතකකං සම්චාරං විවේකජං පිතිසුඛං පඨමං කුචං උපසමපජ්ඣ මිහරති. මිතකක- විචාරුතං චූපසමා, අජ්ඣාතං සමපසාදනං වේතසො ඵකොදිභාවං අමිතකකං අම්චාරං සමාහිජං පිතිසුඛං දුතියං කුචං උපසමපජ්ඣ මිහරති. පිතියා ච මිරාභා උපෙක්ඛකො ච මිහරති. සතො ච සමපජානො සුඛඤ්ඤ කායෙත පටිසංවේදෙති. යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති: උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තං තතියං කුචං උපසමපජ්ඣ මිහරති. සුඛස්ස ච පභානා දුක්ඛස්ස ච පභානා, පුබ්බෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං අත්ථබ්බමා¹ අදුක්ඛං අසුඛං² උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං කුචං³ උපසමපජ්ඣ මිහරති.

සො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අනඛණේ විගතූපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දභූතෙ කම්මතියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතො⁴ පුබ්බෙ නිමාසානුස්සකියඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකමිහිතං පුබ්බෙතිමාසං අනුස්සරති. සෙයාවදිං: ඵකමපි ජාතියං දොපි ජාතියො, තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්ඤපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසතිමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චන්තාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෙපි සංචට්ටකපෙය අනෙකෙපි විචට්ටකපෙය අනෙකෙපි සංචට්ටවිචට්ටකපෙය අමුත්තාසිං ඵචන්තාමො, ඵචබ්බොතොතා, ඵචංචණේණා, ඵචමාභාරො, ඵචං- සුඛදුක්ඛපටිසංවේදී ඵචමාසුපරියතොතා. සො තතො චුතො අමුත්ත උදපාදිං⁵ තත්තාපාසිං ඵචන්තාමො, ඵචබ්බොතොතා, ඵචංචණේණා, ඵචමා- භාරො, ඵචංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී ඵචමාසුපරියතොතා. සො තතො චුතො ඉඬුපපතොතා⁶ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකමිහිතං පුබ්බෙතිමාසං අනුස්සරති.

සො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අනඛණේ විගතූපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දභූතෙ කම්මතියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතො⁴ සත්තානං චුතූපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බෙත චකඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජ- මානෙ, හීතෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මි- පගෙ සතෙත පජානාති. ඉමෙ චත භොතොතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, චච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපචාදකා මිච්ජාදිට්ඨිකා මිච්ජාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතියං මිනිපාතං නිරයං උප පත්තා. ඉමෙ වා පන භොතොතා සත්තා කායසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, මනොසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපචාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතියං සංඝං ලොකං උපපත්තා⁷ති. ඉති දිබ්බෙත චකඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජ- මානෙ හීතෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මිපගෙ සතෙත පජානාති.

1. අත්ථබ්බමා - PTS
 2. අදුක්ඛමසුඛං - මජ්ඣම
 3. චතුත්ථඤ්ඤානං - සීඝ්‍ර
 4. ආනෙඤ්ජප්පතො - මජ්ඣම, සීඝ්‍ර
 5. උපපාදිං - සීඝ්‍ර

සො ඵලං සමාහිතෙ විනේන පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛණ්ණෙ විගතූපකකීලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපභවේන ආසවානං බයඤ්ඤාය විතතං අභිනීත්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනාහි යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනීපටිපදාති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවාහි යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධගාමිනීපටිපදාති යථාභූතං පජානාති. තස්ස ඵලං ජානනො ඵලං පස්සනො කාමාසවා පි විතතං විමුච්චති. භවාසවාපි විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවා පි විතතං විමුච්චති. විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤ්ඤාං භොති. භිණා ජාති, වුසිතං, බුභමචරිතං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තතායාති පජානාති.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පුඤ්ඤා භෙවත්තන්තපො නාත්තපරිතාප- නානුයොගමනුසුතො, න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගමනු- සුතො, සො අනත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිව්ජානො තිබ්බුතො සිතීගුතො සුඛපටිසංචේදී බුභමගුතෙන අත්තනා විහරතී'ති

ඉදමචොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤති.

කඤ්ඤ සුභතං පඨමං.

2. 1. 2.

අධිකනාගර සුභතං

එවං මේ සුභතං එකං සමයං ආයඤ්චා ආනන්දො වෙසාලියං විහරති බෙච්චගාමකේ. තෙන ඛො පන සමයෙන දසමො ගහපති අධිකනාගරේ පාටලිපුත්තං අනුප්පන්නො භොති කෙනවිදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො දසමො ගහපති අධිකනාගරේ යෙන කුකකුටාරාමො යෙන අඤ්ඤාතරේ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්චා තං භික්ඛුං අභිච්ඤාදෙඤ්චා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො ඛො දසමො ගහපති අධිකනාගරේ තං භික්ඛුං එතදවොච: කහනනු ඛො භුන්නො ආයඤ්චා ආනන්දො එතරගි විහරති. දඤ්ඤාකාමා හි මයං තං ආයඤ්චා ආනන්දො. එසො ගහපති ආයඤ්චා ආනන්දො වෙසාලියං විහරති බෙච්චගාමකේ'ති. අථ ඛො දසමො ගහපති අධිකනාගරේ පාටලිපුත්තං තං කරණීයං තීරෙඤ්චා යෙන වෙසාලී යෙන බෙච්චගාමකො යෙනායඤ්චා ආනන්දො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්චා ආයඤ්චා ආනන්දො අභිච්ඤාදෙඤ්චා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො ඛො දසමො ගහපති අධිකනාගරේ ආයඤ්චා ආනන්දො එතදවොච:

අඤ්ඤාතරො ඛො භුන්නො ආනන්දො තෙන ගගෙච්චා ජානතා පඤ්ඤාතරො අරහතා සමාසමුද්ධොන එකධම්මො අකඛාතො යඤ්ච භික්ඛුනො අපමානඤ්චා ආනාපිනො පභිතතඤ්චා විහරතො අවිඤ්ඤාතං වා² විතං විඤ්චවති. අපරිකඤ්ඤා වා ආසවා පරිකඤ්චා ගච්චන්ති. අනනුප්පන්නං වා¹ අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාතී'ති. අඤ්ඤාතරො ඛො ගහපති තෙන ගගෙච්චා ජානතා පඤ්ඤාතරො අරහතා සමාසමුද්ධොන එකධම්මො අකඛාතො, යඤ්ච භික්ඛුනො අපමානඤ්චා ආනාපිනො පභිතතඤ්චා විහරතො අවිඤ්ඤාතකෙඛව විතං විඤ්චවති. අපරිකඤ්ඤා වා ආසවා පරිකඤ්චා ගච්චන්ති. අනනුප්පන්නකෙඛව අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාතී'ති. කතමො පන භුන්නො ආනන්දො තෙන ගගෙච්චා ජානතා පඤ්ඤාතරො අරහතා සමාසමුද්ධොන එකධම්මො අකඛාතො යඤ්ච භික්ඛුනො අපමානඤ්චා ආනාපිනො පභිතතඤ්චා විහරතො අවිඤ්ඤාතකෙඛව විතං විඤ්චවති. අපරිකඤ්ඤා වා ආසවා පරිකඤ්චා ගච්චන්ති. අනනුප්පන්නකෙඛව අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාතී'ති.

-
1. අවිඤ්ඤාතං වෙච්ච - මජ්ඣං, සා.
 2. අපරිකඤ්ඤා වා - සා.
අපරිකඤ්ඤා වා - මජ්ඣං
 3. අනනුප්පන්නං ව - මජ්ඣං, සා.

22 මජ්ඣම පණ්ණාසකො-ගහපතිවග්ගො [2.1.2 අධ්ධනනාගර සුත්තං]

ඉධ ගහපති භික්ඛු විවිධෙව කාමෙහි විවිධ අකුසලෙහි ධමමෙහි සවිතකකං සවිචාරං විවේකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසංඝුච්ඡති. ඉදම්පි ඛො පඨමං ක්කානං අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං, යං ඛො පන කිංඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං තදනිච්චං නිරෝධධම්මනති පජානාති. සො තත්ථ සීතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති; තෙනෙව ධම්මරඟෙන තාය ධම්මනන්දියා පඤ්චන්තං ඔරඟ්ගාගියානං සංයොජනානං පරිකඛයා ඔපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බාසී අනාවතන්ධමෙමො නස්මා ලොකා. අයම්පි ඛො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුඤ්ඤෙන ඵකධමෙමො අකඛාතො, යත්ථ භික්ඛුනො අපමන්තස්ස ආතාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුත්තඤ්ඤෙව විතතං විමුච්චති. අපරිකඛිණා ච ආසවා පරිකඛයං ගච්ඡන්ති. අනනුප්පත්තඤ්ඤ අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති.

සුන ව පරං ගහපති භික්ඛු විතකකවිචාරනං චූපසමා අජ්ඣතතං සම්පසාදනං-පෙ-දුතියං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසංඝුච්ඡති: ඉදම්පි ඛො දුතියං ක්කානං අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං යං ඛො පන කිංඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං තදනිච්චං නිරෝධධම්මනති පජානාති. සො තත්ථ සීතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරඟෙන තාය ධම්මනන්දියා පඤ්චන්තං ඔරඟ්ගාගියානං සංයොජනානං පරිකඛයා ඔපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බාසී අනාවතන්ධමෙමො නස්මා ලොකා. අයම්පි ඛො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුඤ්ඤෙන ඵකධමෙමො අකඛාතො යත්ථ භික්ඛුනො අපමන්තස්ස ආතාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුත්තඤ්ඤෙව විතතං විමුච්චති. අපරිකඛිණා ච ආසවා පරිකඛයං ගච්ඡන්ති. අනනුප්පත්තඤ්ඤ අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති.

සුන ව පරං ගහපති භික්ඛු පිතියා ච විරාගා-පෙ-තතියං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසංඝුච්ඡති: ඉදම්පි ඛො තතියං ක්කානං අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං, යං ඛො පන කිංඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං තදනිච්චං නිරෝධධම්මනති පජානාති. සො තත්ථ සීතො-පෙ-අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති.

සුන ව පරං ගහපති භික්ඛු සුඛස්ස ච පභානා-පෙ-චතුත්ථං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසංඝුච්ඡති: ඉදම්පි ඛො චතුත්ථං ක්කානං අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං, යං ඛො පන කිංඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං තදනිච්චං නිරෝධධම්මනති පජානාති. සො තත්ථ සීතො-පෙ-අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති.

සුන ව පරං ගහපති භික්ඛු මෙත්තාසභගතෙන වෙනසා ඵකං දිසං ඵරිත්ථා විහරති. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං, ඉති උඤ්ඤාධොතිරියං සබ්බසී සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවත්තං ලොකං මෙත්තාසභගතෙන වෙනසා විපුලෙත මහගතෙන අපමාණෙන අවේරෙන අඛ්ඛාපජේඛන ඵරිත්ථා විහරති. සො ඉති පටිසංඝුච්ඡති: අයම්පි ඛො මෙත්තාවේතො-විමුත්තති² අභිසංඛිතා අභිසංඝෝනසිතා, යං ඛො පන කිංඤ්චි අභිසංඛිතං අභිසංඝෝනසිතං තදනිච්චං නිරෝධධම්මනති පජානාති. සො තත්ථ සීතො-පෙ-අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති.

1. සබ්බත්ථතාය - සිඹු.
2. වෙනසොවිමුත්තති - සිඹු.

24 මජ්ඣිම පණ්ණාසකො-ගහපතිවග්ගො [2.1.2 අට්ඨකනාගර සුත්තං]

පුත ව පරං ගහපති භික්ඛු කරුණාසහගතෙන වේතසා-පෙ-මුදිතා-සහගතෙන වේතසා-පෙ-උපෙක්ඛාසහගතෙන වේතසා එකං දිසං ඵරිකාං විහරති. තථා දුතියං තථා තතියං තථා චතුසීං, ඉති උඤ්චමධො කිරියං සබ්බසි සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවත්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන වේතසා විපුලෙන මහඣතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛන ඵරිකාං විහරති. සො ඉති පටිසඤ්චිකකති අයමපි ඛො උපෙක්ඛාචෙතො විමුත්ත². අභිසඞ්ඛතා අභිසඤ්චෙතසිතා, යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසඞ්ඛනං අභිසඤ්චෙතසිතං, තදනිච්චං නිරොධධම්මනති පජානාති. සො තත්ථ සීතො-පෙ-අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති.

පුත ව පරං ගහපති භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛම, පටිසඤ්ඤානං අත්ථඛගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසො ති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසඤ්චිකකති: අයමපි ඛො පන අකාසානඤ්චායතනසමාපතති අභිසඞ්ඛතා අභිසඤ්චෙතසිතා, යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසඞ්ඛනං අභිසඤ්චෙතසිතං තදනිච්චං නිරොධධම්මනති පජානාති. සො තත්ථ සීතො-පෙ-අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති.

පුත ව පරං ගහපති භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්ඛම අනන්තං විඤ්ඤාණනති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසඤ්චිකකති: අයමපි ඛො විඤ්ඤාණඤ්චායතන සමාපතති අභිසඞ්ඛතා අභිසඤ්චෙතසිතා, යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසඞ්ඛනං අභිසඤ්චෙතසිතං තදනිච්චං නිරොධධම්මනති පජානාති. සො තත්ථ සීතො-පෙ-අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති.

පුත ව පරං ගහපති භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්ඛම නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසඤ්චිකකති: අයමපි ඛො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසමාපතති අභිසඞ්ඛතා අභිසඤ්චෙතසිතා, යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසඞ්ඛනං අභිසඤ්චෙතසිතං තදනිච්චං නිරොධධම්මනති පජානාති සො තත්ථ සීතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො චෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සංයොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බාසී අනාවතතිධම්මො, තඤ්චා ලොකා අයමපි ඛො³ ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පසසතා අරහතා සමමාසමුද්ධෙන එකධම්මො අක්ඛාතො යත්ථ භික්ඛුනො අපමත්තසා ආතාපිනො පභිත්තතසා විහරතො අවිමුත්තඤ්චෙව විත්තං විමුච්චති. අපරික්ඛිණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති. අනනුපත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගකෙඛමං අනුපාපුණාති' ති.

1. සබ්බත්ථතාය - සිමු.
2. වේතසොවිමුත්තති - සිමු.
3 අයං ඛො - සිමු.

26 මජ්ඣිම පණ්ණාසකො-ගහපතිවග්ගො [2.1.2 අට්ඨකනාගර සුත්තං]

එවං චුත්තො දසමො ගහපති අට්ඨකනාගරො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච : “සෙය්‍යථාපි හතො ආනන්ද පුරිසො එකං නිඛිල්ලං ගවෙසනො සකිදෙව එකාදස නිඛිල්ලානි අභිගචේජ්ජය්‍ය, එවමෙව ඛො අහං හතො එකං අමතචාරං ගවෙසනො සකිදෙව එකාදස අමතචාරානි අලුථං සමණාය¹. සෙය්‍යථාපි හතො පුරිසස්ස අගාරං එකාදසචාරං, සො තස්මිං අගාරෙ ආදිත්තො එකමෙකෙනපි චාරෙන සකකුණේය්‍ය අත්තානං සොඪිං කාතුං, එවමෙව ඛො අහං හතො ඉමෙසං එකාදසන්තං අමතචාරානං එකමෙකෙනපි අමතචාරෙන සකකුණීස්සාමි අත්තානං සොඪිං කාතුං. ඉමෙ හි නාම හතො අඤ්ඤාතිත්ථියා ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසිය්‍යන්ති. කිංපනාහං² ආයස්මතො ආනන්දස්ස පුජං න කරිස්සාමි³’ති.

අථ ඛො දසමො ගහපති අට්ඨකනාගරො පාටලීපුත්තකඤ්ච වෙසාලීකඤ්ච භික්ඛුසඛ්ඛං සන්තිපාතාපෙත්වා⁴ පණීතෙන බාදතියෙන ගොජතියෙන සහථා සන්තපෙපසි සමපචාරෙයි. එකමෙකඤ්ච භික්ඛුං පච්චෙකදුස්සසුගෙන අච්ඡාදෙයි. ආයස්මන්තං ආනන්දං තිච්චරෙන අච්ඡාදෙයි. ආයස්මතො ච ආනන්දස්ස පඤ්චසතං විහාරං⁵ කාරාපෙසී’ති.

අට්ඨකනාගරසුත්තං දුතියං

1. භාවනාය - මජ්ඣං.
2. කිම්බිභං පනාහං - මජ්ඣං, ස්‍යා
3. සන්තිපාතෙත්වා - මජ්ඣං, ස්‍යා,
4. පඤ්චසතවිහාරං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2.1.3

සෙබ සුඛය

එවිට මෙ සුඛය එක සමයට හඟවා සකෙකසු විහරති කපිලවත්ථිසමි. නිග්ගොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන කාපිලවත්ථවනං සක්ඛානං නවං සන්ථාගාරං අචිරකාරිතං හොති අනඤ්ඤාචුච්චං¹ සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා කෙනවි වා මනුස්සගුතෙන. අථ ඛො කාපිලවත්ථවං සක්ඛායෙන හඟවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා හඟවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො කාපිලවත්ථවං සක්ඛා හඟවන්තං එතදවොචුං: ඉධ හන්තෙ කාපිලවත්ථවනං සක්ඛානං නවං සන්ථාගාරං අචිරකාරිතං² අනඤ්ඤාචුච්චං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා කෙනවි වා මනුස්සගුතෙන, තං හන්තෙ හඟවා පඨමං පරිභුඤ්ජතු, හඟවතා පඨමං පරිභුතං පච්ඡා කාපිලවත්ථවං සක්ඛා පරිභුඤ්ජස්සන්ති. තදස්ස කාපිලවත්ථවනං සක්ඛානං දීඝරන්තං හිතාය සුඛායා'ති. අභිවාසෙසි හඟවා තුණ්හිභාවෙන.

අථ ඛො කාපිලවත්ථවං සක්ඛා හඟවතො අභිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා හඟවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා යෙන සන්ථාගාරං තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා සබ්බසන්ථරිං සන්ථාගාරං සන්ථරිත්වා ආසනාති පඤ්ඤාපෙත්වා උදකමණිකං පතිට්ඨාපෙත්වා³ තෙලපාදිපං ආරොපෙත්වා යෙන හඟවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා හඟවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සිතා ඛො කාපිලවත්ථවං සක්ඛා හඟවන්තං එතදවොචුං: සබ්බසන්ථරිං සන්ථං හන්තෙ සන්ථාගාරං, ආසනාති පඤ්ඤාත්තාති, උදකමණිකො පතිට්ඨාපිතො,⁴ තෙලපාදිපො ආරොපිතො; යස්සදාති හන්තෙ හඟවා කාලං මඤ්ඤති'ති. අථ ඛො හඟවා නිවාසෙත්වා පත්තවිවරං ආදාය සඤ්ඤාං හිකල්පසඛෙකෙන යෙන සන්ථාගාරං⁵ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පාදෙ පකඛාලෙත්වා සන්ථාගාරං පවිසිත්වා මඤ්ඤිමං එමිඛං නිස්සාය පුරුත්ථාහිඤ්ඤො නිසිදි. හිකල්ප සඛෙයාපි ඛො පාදෙ පකඛාලෙත්වා සන්ථාගාරං පවිසිත්වා පච්ඡිමං හිතතිං නිස්සාය පුරුත්ථාහිඤ්ඤො නිසිදි හඟවන්තං යෙව පුරුත්ථවතී. කාපිලවත්ථවං පි ඛො සක්ඛා පාදෙ පකඛාලෙත්වා සන්ථාගාරං පවිසිත්වා පුරුත්ථිමං හිතතිං නිස්සාය පච්ඡිඛා⁶ නිසිදිංසු හඟවන්තං යෙව පුරුත්ථවතී. අථ ඛො හඟවා කාපිලවත්ථවෙ සකෙස ඛුඤ්ඤෙවරතීං ඛම්මිසා කථාය සඤ්ඤෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුතෙතරේත්වා සමපභංසෙත්වා ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙත්වා පටිභාතු තං ආනන්ද කාපිලවත්ථවනං සක්ඛානං සෙඛො පාටිපදෙ' පිට්ඨිමො⁷ ආගිලායති. තමිභං ආයමිස්සාමිති. එවිං හන්තෙති ඛො ආයසමා ආනන්දෙ හඟවතො පච්චස්සාසි. අථ ඛො හඟවා චතුගුණං සඛසාටිං පඤ්ඤාපෙත්වා දකඛිණෙන පස්සෙන සිහසෙයං කපොසි පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපජානො උට්ඨානසඤ්ඤං මතසිකරිත්වා.

1 අනඤ්ඤාචුච්චපුබ්බං - සා. අනඤ්ඤාචුච්චං - මජ්ඣං.
 2. අචිරකාරිතං හොති-සා. 3. උපට්ඨාපෙත්වා-මජ්ඣං.
 4. උපට්ඨාපිතො-මජ්ඣං. 5. නවං සන්ථාගාරං-මජ්ඣං.
 6. පච්ඡිමාහිඤ්ඤා - මජ්ඣං 7. පටිපදෙ-සා.
 8. පිට්ඨි මෙ - මජ්ඣං, සා.

ඉඵ ඛො ආයස්මා ආනන්දො මහානාමං සත්තං ආමනෙතසි. ඉඛි මහානාම ආරියසාවකො සීලසම්පන්නො හොති. ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරො හොති. භොජනෙ මත්තඤ්ඤා හොති. ජාගරියං අනුසුත්තො හොති. සත්තති සඤ්චෙමිති සමත්තාගතො හොති. චතුත්තං කුචානං ආභි-
චෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං තිකාමලාභී හොති අකිල්ලාභී අකසිරලාභී.

කථංඤ්ච මහානාම ආරියසාවකො සීලසම්පන්නො හොති: ඉඛි මහා-
නාම ආරියසාවකො සීලවා හොති. පාතිමොක්ඛිසංවරසංවුත්තො විහරති
ආචාරගොචරසම්පන්නො, අණුමනෙතසු චජේසු හයදස්සාවී සමාදය
සිකති සිකතිපදෙසු. එවං ඛො මහානාම ආරියසාවකො සීලසම්පන්නො
හොති.

කථංඤ්ච මහානාම ආරියසාවකො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරො හොති:
ඉඛි මහානාම ආරියසාවකො චක්ඛනා රූපං දිස්සා න තිමිත්තඤ්ඤාති
හොති නානුඛ්‍යඤ්ඤානඤ්ඤාති. යඤ්ඤාතිකරණමෙතං චක්ඛන්ද්‍රියං අසංවුත්තං
විහරත්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අභ්‍යාසවේයස්සං.
තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති චක්ඛන්ද්‍රියං, චක්ඛන්ද්‍රියෙ සංවරං
ආපජ්ජති. සොනෙත සඤ්ඤා සුඤ්ඤා-පෙ-ඤ්ඤානෙත සඤ්ඤා සංඤ්ඤා-පෙ-
ජ්ඤාය රසං සංඤ්ඤා-පෙ-කායෙත ථොට්ඨබ්බං චුඤ්ඤා-පෙ-මනසා
ධම්මං විඤ්ඤාය න තිමිත්තඤ්ඤාති හොති නානුඛ්‍යඤ්ඤානඤ්ඤාති, යඤ්ඤාති-
කරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසංවුත්තං විහරත්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා
අකුසලා ධම්මා අභ්‍යාසවේයස්සං. තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති
මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. එවං ඛො මහානාම ආරියසාවකො
ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරො හොති.

කථංඤ්ච මහානාම ආරියසාවකො භොජනෙ මත්තඤ්ඤා හොති:
ඉඛි මහානාම ආරියසාවකො පටිසඤ්ඤායොතිසො ආභාරං ආභාරෙති,
නෙච්ච දවාය න මදය න මඤ්ඤානාය න විභුසනාය යාවදෙච ඉමස්ස
කායස්ස සිතියා යාපනාය, විහිංසුපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුඤ්ඤාය. ඉති
පුරාණඤ්ච වේදනං පටිහඤ්ඤාමි. නචඤ්ච වේදනං න උපාදෙස්සාමි.
යාත්‍රා ච මෙ හවිස්සති අනචජ්ජතා ච ඵාසුච්චාරො චා ති. එවං ඛො
මහානාම ආරියසාවකො භොජනෙ මත්තඤ්ඤා හොති.

කථංඤ්ච මහානාම ආරියසාවකො ජාගරියං අනුසුත්තො හොති:
ඉඛි මහානාම ආරියසාවකො දිට්ඨං චිත්තමෙත නිසජ්ජාය ආචරණීයෙහි
ධම්මෙහි විත්තං පරිසොධෙති. රත්තියා පඨමං යාමං චිත්තමෙත
නිසජ්ජාය ආචරණීයෙහි ධම්මෙහි විත්තං පරිසොධෙති. රත්තියා මජ්ඣිමං
යාමං දකඤ්ඤානෙත පස්සෙත සිහසෙය්‍යං කප්පෙති පාදෙ පාදං අච්චාඛාය
සතො සම්පජානො උට්ඨානසඤ්ඤා මනසිකරිතා. රත්තියා පච්ඡිමං
යාමං පච්චුට්ඨාය චිත්තමෙත නිසජ්ජාය ආචරණීයෙහි ධම්මෙහි විත්තං
පරිසොධෙති. එවං ඛො මහානාම ආරියසාවකො ජාගරියං අනුසුත්තො
හොති.

කථඤ්ච මහානාම අරියසාවකො සත්තති සඤ්චමෙහි සමන්තාගතො
 හොති: ඉධ මහානාම අරියසාවකො සඤ්චො හොති. සඤ්ඤති තථාගතස්ස
 බොධිං. “ඉතිපී සො භගවා අරහං සමමාසමුඤ්චො විජ්ජාචරණසමපන්නො
 සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපී සත්ථ: දෙවමනුස්සානං
 බුඤ්චො භගවා”ති. හිරිමා හොති. හිරියති කායදුච්චරිතෙන වච්චිදුච්චරිතෙන
 මනෝදුච්චරිතෙන. හිරියති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා.
 ඕත්තාපී හොති, ඕත්තප්පති¹ කායදුච්චරිතෙන වච්චිදුච්චරිතෙන මනෝ
 දුච්චරිතෙන. ඕත්තප්පති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා.
 බහුසුඤ්චො හොති සුතධරේ සුතසන්නිච්චියො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා
 මජ්ඣේකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවල-
 පරපුණණං පරිසුඤ්චං බුහමචරියං අභිචදන්ති. තථාරූපාස්ස ධම්මා
 බහුසුඤ්චා හොන්ති ධනා² වච්චා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිව්ඪියා
 සුප්පට්ඨිඤ්චා. ආරුභිචරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය
 කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දණ්ඨපරක්කමො අතික්ඛි-
 තතබුරේ කුසලෙසු ධම්මෙසු. සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපකෙතන
 සමන්තාගතො. විරකතමපි විරහාසිතමපි සරිතා අනුස්සරිතා පඤ්ඤවා
 හොති උදයත්ථාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය තිබ්බෙධිකාය
 සම්මාදුක්ඛකඛයාමිතියා. ඵචං බො මහානාම අරියසාවකො සත්තති
 සඤ්චමෙහි සමන්තාගතො හොති.

කථඤ්ච මහානාම අරියසාවකො චතුත්තං ක්ඛානානං ආභිචේත-
 සිකානං³ දිට්ඨධම්මසුච්චිභාරාදනං නිකාමලාභී හොති අකිච්ජලාභී අකසිර-
 ලාභී, ඉධ මහානාම අරියසාවකො විච්චේච්ච කාමෙහි විච්චේච්ච අකුසලෙහි
 ධම්මෙහි සචිතකකං සචිචාරං විචේකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ
 විහරති. විතකකච්චාරාදනං චූපසමා අජ්ඣිතනං සමපසාදනං චේතසො
 ඵකොද්භාවං අචිතකකං අචිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ක්ඛානං-පෙ-
 තතියං ක්ඛානං-පෙ-චතුත්ථං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵචං බො
 මහානාම අරියසාවකො චතුත්තං ක්ඛානානං ආභිචේතසිකානං⁴
 දිට්ඨධම්මසුච්චිභාරාදනං නිකාමලාභී හොති අකිච්ජලාභී අකසිරලාභී.

යතො බො මහානාම අරියසාවකො ඵචං සීලසම්පන්නො හොති.
 ඵචං ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්චාරො හොති. ඵචං හොජ්ජෙන මත්තඤ්ඤු හොති,
 ඵචං ජාගරියං අනුසුත්තො හොති. ඵචං සත්තති සඤ්චමෙහි සමන්තා-
 ගතො හොති. ඵචං චතුත්තං ක්ඛානානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්ම
 සුච්චිභාරාදනං නිකාමලාභී හොති අකිච්ජලාභී, අකසිරලාභී. අයං චූච්චති
 මහානාම අරියසාවකො සෙබො පාටිපදෝ අසුච්චණ්ඩිතාය සමාපන්නො
 භබ්බො අතිනීබ්භිදය භබ්බො සම්බොධාය භබ්බො අනුත්තරස්ස
 යොගකෙඛමස්ස අධිගමාය.

-
- 1. ඕත්තපති - සිඹු, සා.
 - 2. ධානා-මජ්ඣ.
 - 3. අභිචේතසිකානං-සිඹු.
 - 4. පටිපදො-සා.

සෙය්‍යථාපි මහානාම කුක්කුටියා අණ්ඩානි අවස්ථා වා දස වා ආදස වා, නානසු කුක්කුටියා සමමා අභිසංඝානානි සමමා පරිභෙදිනානි සමමා පරිභාවිනානි, කිඤ්චාපි තස්සා කුක්කුටියා න ඵලං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍යා: අහො වතීමෙ කුක්කුටිපොතකා පාදනබ්බිබ්බාය වා මුඛතුණ්ඩකෙන වා අණ්ඩකොසං පදලෙඤා සොඤ්ඤා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍යා'නති. අථ ඛො භබ්බාව නෙ කුක්කුටිපොතකා පාදනබ්බිබ්බාය වා මුඛතුණ්ඩකෙන වා අණ්ඩකොසං පදලෙඤා සොඤ්ඤා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍යා. ඵලමෙව ඛො මහානාම යතො අරියසාවකො ඵලං සීලසම්පන්නො හොති, ඵලං ඉඤ්ඤෙසු ගුත්තආරො හොති, ඵලං භොජනෙ මත්තඤ්ඤා හොති, ඵලං ජාගරියං අනුසුතො හොති, ඵලං සත්තභි සඤ්චමෙභි සමත්තාගතො හොති, ඵලං චතුත්තං ක්ඛානානං ආභිචෙතසිකානං දිව්ඨධම්මසුඛවිභාරානං තිකාමලාභී හොති අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. අයං චූචවති මහානාම අරියසාවකො සෙබො පාටිපදෙ අපුච්චණ්ඩිතාය සමාපන්නො භබ්බො අභිනිබ්බිද්ද ය භබ්බො සම්බොධාය භබ්බො අනුත්තරස්ස යොගකෙබ්බස්ස අභිගමාය.

ස ඛො සො මහානාම අරියසාවකො ඉමංයෙව අනුත්තරං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං ආගම්ම අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යථිදං: ඵලමපි ජාතිං ඤෙචි ජාතියො-පෙ-ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. අයමස්ස පථමා'භිනිබ්බිද්ද හොති කුක්කුටිච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමා.

ස ඛො සො මහානාම අරියසාවකො ඉමංයෙව අනුත්තරං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං ආගම්ම දිබ්බෙත චක්ඛනා විසුඤ්ඤාන අතික්ඛන්තමානුසංකෙන සත්තො පස්සති චචම්භෙන උපපජ්ජමානෙ හිනෙ පණ්ණිගෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ-පෙ-ගථාකම්මපගෙ සත්තො පජානාති. අයමස්ස දුතියා'භිනිබ්බිද්ද හොති කුක්කුටිච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමා.

ස ඛො සො මහානාම අරියසාවකො ඉමංයෙව අනුත්තරං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං ආගම්ම අසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤා-විමුත්තිං දිට්ඨව්ච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤා උපසම්පජ්ජ විහරති අයමස්ස තතියා'භිනිබ්බිද්ද හොති කුක්කුටිච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමා.

යමපි ඛො¹ මහානාම අරියසාවකො සීලසම්පන්නො හොති, ඉදමපිස්ස හොති චරණස්මිං. යමපි මහානාම අරියසාවකො ඉඤ්ඤෙසු ගුත්තආරො හොති ඉදමපිස්ස හොති චරණස්මිං. යමපි මහානාම අරියසාවකො භොජනෙ මත්තඤ්ඤා හොති ඉදමපිස්ස හොති චරණස්මිං. යමපි මහානාම අරියසාවකො ජාගරියං අනුසුතො හොති ඉදමපිස්ස හොති චරණස්මිං. යමපි මහානාම අරියසාවකො සත්තභි සඤ්චමෙභි සමත්තාගතො හොති, ඉදමපිස්ස හොති චරණස්මිං. යමපි මහානාම අරියසාවකො චතුත්තං ක්ඛානානං ආභිචෙතසිකානං දිව්ඨධම්මසුඛවිභාරානං තිකාමලාභී හොති අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ඉදමපිස්ස හොති චරණස්මිං.

1. යමපි-මජ්ඣං, ස්‍යා.

යමපි ඛො මහානාම අරියසාවකො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: ඵකමපි ජාතීං, ද්‍රෝපි ජාතියො-පෙ-ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, ඉදමපියං හොති විජ්ජාය. යමපි මහානාම අරියසාවකො දිබ්බෙන චක්ඛනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සතෙන පස්සති චම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ, සීනෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ-උඵාකමච්චුපගෙ සතෙන පජානාති, ඉදමපියං හොති විජ්ජාය. යමපි මහානාම අරියසාවකො ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙනොවිච්චතතිං පඤ්ඤාවිච්චතතිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදමපියං හොති විජ්ජාය. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විජ්ජාසම්පන්නො ඉතිපි, චරණසම්පන්නො ඉතිපි, විජ්ජාචරණසම්පන්නො ඉතිපි. බ්‍රහ්මිනා ඛො පනෙසා¹ මහානාම සනඛකුමාරෙන ගාථා ගාසිතා.

ඛතතියො සෙට්ඨා ජනෙතසමීං යෙ ගොතනපටිසාරිනො,
විජ්ජාචරණසම්පන්නො සො සෙට්ඨා දෙවමානුසෙ'ති.

සා ඛො පනෙසා මහානාම බ්‍රහ්මිනා සනඛකුමාරෙන ගාථා සුභීතා න දුග්භීතා, සුභාසිතා න දුඛභාසිතා, අත්ථසංහිතා නො අනත්ථසංහිතා අනුමතා හගචතාති.

අථ ඛො හගචා උට්ඨහිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි: සාධු සාධු ආනන්ද, සාධු ඛො තිං ආනන්ද කාපිලවත්ථවානං සක්කානං සෙඛං පාටිපදං අභාසිති.

ඉදමච්චොවායසමි ආනන්දෙ. සම්භුඤ්ඤො සත්ථා අහොසි. අත්තමනා කාපිලවත්ථවා සක්කා ආයස්මනො ආනන්දස්ස ගාසිතං අභිනන්දු'තති.

සෙඛසුඡතං තතියං.

1. බ්‍රහ්මිනා පෙසා-මජ්ඣං, ස්‍යා.

2. 1. 4

පොතලිය සුඛතං

එවං මෙ සුඛං එකං සමයං භගවා අඛණ්ණකරාපෙසු විහරති ආපණං නාම අඛණ්ණකරාපානං නිගමො. අඵ ඛො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙතො; පත්තවිචිරං ආදය ආපණං පිණ්ඩාය පාවිසී. ආපණෙ පිණ්ඩාය චරිතො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකතො; යෙනඤ්ඤතරො; වනසණ්ඨො; තෙනුපඛිකමි දිවා විහාරො. තං වනසණ්ඨං අජේඛාගහෙනා¹ අඤ්ඤතරසමි රුකඛමුලෙ දිවා විහාරං තිසීදි.²

පොතලියොපි ඛො ගහපති සමපන්නතිවාසනපාපුරණො³ ඡත්තු-පාභනාහි ජඛිකාවිහාරං අනුච්චරමානො; අනුච්ඛිකමමානො; යෙන සො වනසණ්ඨො; තෙනුපඛිකමි. තං වනසණ්ඨං අජේඛාගහෙනා¹ යෙන භගවා; තෙනුපඛිකමි. උපඛිකමිතො; භගවතා; සඤ්ඨං සමොදි. සමොද-නීයං කථං සාරණීයං විනිසාරෙනො; එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං සීතං ඛො; පොතලියං ගහපතිං භගවා; එතදවොච: 'සංවිජ්ජනො⁴ ඛො; ගහපති ආසනානි සචෙ ආකඛිසී තිසීදි'ති. එවං චුතො පොතලියො; ගහපති 'ගහපතිවාදෙන මං සමණො; ගොතමො; සමුදුචරති'ති කුපිතො; අනන්තමනො; තුණ්ඨි අභොසී. දුතියමි ඛො; භගවා; පොතලියං ගහපතිං එතදවොච 'සංවිජ්ජනො⁴ ඛො; ගහපති ආසනානි, සචෙ ආකඛිසී තිසීදි'ති. දුතියමි ඛො; පොතලියො; ගහපති 'ගහපතිවාදෙන මං සමණො; ගොතමො; සමුදුචරති'ති කුපිතො; අනන්තමනො; තුණ්ඨි අභොසී. තතියමි ඛො; භගවා; පොතලියං ගහපතිං එතදවොච: 'සංවිජ්ජනො ඛො; ගහපති ආසනානි, සචෙ ආකඛිසී තිසීදි'ති. එවං චුතො පොතලියො; ගහපති 'ගහපතිවාදෙන මං සමණො; ගොතමො; සමුදුචරති'ති කුපිතො; අනන්තමනො; භගවන්තං එතදවොච: 'තසිදං භො; ගොතම නච්ඡන්තං, තසිදං නප්පතිරුපං, යං මං තිං ගහපති වාදෙන සමුදුචරසී'ති.

තෙ හි තෙ ගහපති ආකාරං තෙ ලිඛිතා තෙ නිමිත්තා; යථා; තං ගහපතිසාසානි. තථාහි පන මෙ භො; ගොතම සබ්බෙ කම්මන්තා; පටිකඛිත්තා; සබ්බෙ වොහාරං සමුච්ඡන්තානි. 'යථා; කථං පන තෙ ගහපති සබ්බෙ කම්මන්තා; පටිකඛිත්තා; සබ්බෙ වොහාරං සමුච්ඡන්තානි. 'ඉධ මෙ භො; ගොතම යං අභොසී ධනං වා; ධඤ්ඤං වා; රජතං වා; ජාතරුපං වා; සබ්බං තං පුත්තානං දුයජ්ජං නිසායානං, තතාභං අනොවාදි අනුපවාදි ඝාසච්ඡාදනපරමො; විහරමි. එවං ඛො; මෙ භො; ගොතම සබ්බෙ කම්මන්තා; පටිකඛිත්තා; සබ්බෙ වොහාරං සමුච්ඡන්තානි.

1. අජේඛාගහෙනා - මජ්ඣං. අජේඛාගාහිතො - PTS.
2. රුකඛමුලෙ තිසීදි - PTS.
3. පාචුරණෙ - ම.
4. සංවිජ්ජනති - මජ්ඣං, සා.

අඤ්ඤාථා ඛො තිං ගඟපති වොභාරසමුච්ඡේදං චද්දෙයි¹ අඤ්ඤාථා ච පන අරියස්ස විනයෙ වොභාරසමුච්ඡේදෙ භොති²ති. යථා කථං පන භනෙත අරියස්ස විනයෙ වොභාරසමුච්ඡේදෙ භොති. සාධු මෙ භනෙත භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු. යථා අරියස්ස විනයෙ වොභාරසමුච්ඡේදෙ භොති³ති. තෙන හි ගඟපති සුණාහි සාධුකං මනසිකරොහි භාසිස්සාමිති. එවං භනෙතති ඛො පොතලියො ගඟපති භගවතො පච්චස්සොයි. භගවා එතදවොච;

අට්ඨ ඛො ඉමෙ ගඟපති ධම්මා අරියස්ස විනයෙ වොභාරසමුච්ඡේදය සංවත්තන්ති. කතමෙ අට්ඨ: අපාණාතිපාතං නිස්සාය පාණාතිපාතො පභාතබ්බො, දින්නාදනං නිස්සාය අදින්නාදනං පභාතබ්බං, සච්චං වාචං⁴ නිස්සාය මුසාවාදෙ පභාතබ්බො, අපිසුනං වාචං නිස්සාය පිසුනා වාචා පභාතබ්බො, අහිඤ්ඤොභං නිස්සාය හිඤ්ඤොභො පභාතබ්බො, අනිජ්ජරෙසං නිස්සාය නිජ්ජරෙසො පභාතබ්බො, අකොඛුපායාසං නිස්සාය කොඛුපායාසො පභාතබ්බො, අනතිමානං නිස්සාය අතිමානො පභාතබ්බො. ඉමෙ ඛො ගඟපති අට්ඨධම්මා සබ්බිතෙතන චුත්තා විජාරෙන අවිභත්තා අරියස්ස විනයෙ වොභාරසමුච්ඡේදය සංවත්තන්ති⁵.

යෙමෙ⁶ භනෙත භගවතා අට්ඨ ධම්මා සබ්බිතෙතන චුත්තා විජාරෙන අවිභත්තා අරියස්ස විනයෙ වොභාරසමුච්ඡේදය සංවත්තන්ති. සාධු මෙ භනෙත භගවා ඉමෙ අට්ඨ ධම්මෙ විජාරෙන විභජ්තු අනුකම්පං උපාදයාති. තෙන හි ගඟපති සුණාහි සාධුකං මනසිකරෙහි. භාසිස්සාමිති. එවං භනෙතති ඛො පොතලියො ගඟපති භගවතො පච්චස්සොයි භගවා එතදවොච:

‘අපාණාතිපාතං නිස්සාය පාණාතිපාතො පභාතබ්බො’ති ඉති ඛො පනෙතං චුත්තං, කිඤ්ඤෙතං පටිච්ච චුත්තං: ඉධ ගඟපති අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චිකති: යෙසං ඛො අභං සංයොජනානං හෙතු පාණාතිපාති අස්සං, තෙසාභං සංයොජනානං පභානාය සමුච්ඡේදය පටිපනෙතා; අභඤ්ඤෙච ඛො පන පාණාතිපාති අස්සං අත්තාපි මං උපචදෙය්‍ය පාණාතිපාතපච්චයා, අනුච්චච විඤ්ඤා ගරභෙය්‍යං පාණාතිපාතපච්චයා, කායස්ස හෙද පරම්මරණා දුග්ගති පාටිකඛිධා පාණාතිපාතපච්චයා. එතදෙව ඛො පන සංයොජනං එතං නීවරණං යද්දිදං පාණාතිපාතො, යෙ ච පාණාතිපාතපච්චයා උපපජ්ජෙය්‍යං ආසවා විඤාතපරිලාභා, පාණාතිපාතා පටිවිරතස්ස එවංස තෙ ආසවා විඤාතපරිලාභා න භොන්ති. ‘අපාණාතිපාතං නිස්සාය පාණාතිපාතො පභාතබ්බො’ති ඉති යං තං චුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච චුත්තං.

‘දින්නාදනං නිස්සාය අදින්නාදනං පභාතබ්බො’ති ඉති ඛො පනෙතං චුත්තං, කිඤ්ඤෙතං පටිච්ච චුත්තං: ඉධ ගඟපති අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චිකති: යෙසං ඛො අභං සංයොජනානං හෙතු අදින්නාදයී අස්සං, තෙසාභං සංයොජනානං පභානාය සමුච්ඡේදය පටිපනෙතා අභඤ්ඤෙච ඛො පන අදින්නාදයී අස්සං, අත්තාපි මං උපචදෙය්‍ය අදින්නාදනපච්චයා.

1. වදයි - සිඹු. 2. සමච්චාචං - මජ්ඣම. 3. යෙමෙ පන - ස්‍යා. 4. වාචං - වාචන. 5. සබ්බිතෙතන - සබ්බිතෙතන. 6. යෙමෙ - යෙමෙ.

අනුච්චව විඤ්ඤා ගරභෙය්‍යං අදිත්තාදුනපච්චයා. කායස්ස හෙද පරමමරණා දුග්ගති පාටිකඛ්ඛා අදිත්තාදුනපච්චයා. එතදෙව ඛො පන සංයොජනං එතං නීවරණං යදිදං අදිත්තාදුනං, යෙ ච අදිත්තාදුන-පච්චයා උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විභාතපට්ට්‍රාහා. අදිත්තාදුනා පටිච්චතස්ස එවංස තෙ ආසවා විභාතපට්ට්‍රාහා න භොනති. 'දිත්තාදුනං නිස්සාය අදිත්තාදුනං පභාතබ්බො'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

'සච්චො වාචං නිස්සාය මුසාවාදෙ පභාතබ්බො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිඤ්ඤෙතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ ගභපති අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චිකති: යෙසං ඛො අහං සංයොජනානං හෙතු මුසාවාදී අස්සං. තෙසාහං සංයොජනානං පභානාය සමුච්චේදය පටිපනෙතා. අහඤ්ඤෙව ඛො පන මුසාවාදී අස්සං, අත්තාපි මං උපවදෙය්‍ය මුසාවාදපච්චයා, අනුච්චව විඤ්ඤා ගරභෙය්‍යං මුසාවාදපච්චයා, කායස්ස හෙද පරමමරණා දුග්ගති පාටිකඛ්ඛා මුසාවාදපච්චයා. එතදෙව ඛො පන සංයොජනං එතං නීවරණං යදිදං මුසාවාදෙ, යෙ ච මුසාවාදපච්චයා උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විභාතපට්ට්‍රාහා. මුසාවාද පටිච්චතස්ස එවංස තෙ ආසවා විභාතපට්ට්‍රාහා න භොනති. 'සච්චං වාචං නිස්සාය මුසාවාදෙ පභාතබ්බො'ති ඉති යං තං, වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

'අපිසුනං වාචං නිස්සාය පිසුනා වාචා පභාතබ්බො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්ඤෙතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ ගභපති අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චිකති: යෙසං ඛො අහං සංයොජනානං හෙතු පිසුනාවාවො අස්සං, තෙසාහං සංයොජනානං පභානාය සමුච්චේදය පටිපනෙතා අහඤ්ඤෙව ඛො පන පිසුනාවාවො අස්සං, අත්තාපි මං උපවදෙය්‍ය පිසුනා වාචපච්චයා*, අනුච්චව විඤ්ඤා ගරභෙය්‍යං පිසුනාවාවපච්චයා, කායස්ස හෙද පරමමරණා දුග්ගති පාටිකඛ්ඛා පිසුනාවාවපච්චයා*. එතදෙව ඛො පන සංයොජනං එතං නීවරණං යදිදං පිසුනා වාචා, යෙ ච පිසුනාවාව-පච්චයා උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විභාතපට්ට්‍රාහා පිසුනා වාචා* පටිච්චතස්ස එවංස තෙ ආසවා විභාතපට්ට්‍රාහා න භොනති. 'අපිසුනං වාචං නිස්සාය පිසුනා වාචා පභාතබ්බො'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

'අගිඤ්ඤොහං නිස්සාය ගිඤ්ඤොහො පභාතබ්බො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්ඤෙතං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ ගභපති අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චිකති: යෙසං ඛො අහං සංයොජනානං හෙතු ගිඤ්ඤොහී අස්සං, තෙසාහං සංයොජනානං පභානාය සමුච්චේදය පටිපනෙතා අහඤ්ඤෙව ඛො පන ගිඤ්ඤොහී අස්සං, අත්තාපි මං උපවදෙය්‍ය ගිඤ්ඤොහපච්චයා, අනුච්චව විඤ්ඤා ගරභෙය්‍යං ගිඤ්ඤොහපච්චයා*කායස්ස හෙද පරමමරණා දුග්ගති පාටිකඛ්ඛා ගිඤ්ඤොහපච්චයා එතදෙව ඛො පන සංයොජනං එතං නීවරණං යදිදං ගිඤ්ඤොහො, යෙ ච ගිඤ්ඤොහ-පච්චයා උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විභාතපට්ට්‍රාහා. අගිඤ්ඤොහස්ස* එවංස තෙ ආසවා විභාතපට්ට්‍රාහා න භොනති. 'අගිඤ්ඤොහං නිස්සාය ගිඤ්ඤොහො පභාතබ්බො'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. සච්චවාචං - මජ්ඣං 2. පිසුනාවාවා, පච්චයා - PTS.
 3. පිසුනාය වාචාය - PTS.
 4. ගිඤ්ඤොහා පටිච්චතස්ස-මජ්ඣං.

‘අනිත්‍යරොසං නිසංසාය නිත්‍යරොසො පභාතබ්බො’ති ඉති බො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්චෙනං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ ගහපති අරියසාමකො ඉති පටිසඤ්චිකකිති: යෙසං බො අහං සංයොජ්ඣානං හෙතු නිත්‍යරොසී අස්සං, තෙසාහං සංයොජ්ඣානං පභානාය සමුච්චේදය පටිපනෙතා. අහඤ්චෙව බො පන නිත්‍යරොසී අස්සං, අත්තාපි මං උපවදෙය්‍ය නිත්‍යරොස පච්චයා, අනුච්චිව විඤ්ඤා¹ ගරහෙය්‍යං නිත්‍යරොසපච්චයා, කායස්ස හෙද පරමමරණං දුග්ගති පාටිකඛිං නිත්‍යරොසපච්චයා. එතදෙව බො පන සංයොජ්ඣනං එතං නීවරණං යද්දං නිත්‍යරොසො. යෙ ච නිත්‍යරොසපච්චයා උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විභාතපරිලාභා. අනිත්‍යරොසස්ස එවංස තෙ ආසවා විභාතපරිලාභා න භොනති. ‘අනිත්‍යරොසං නිසංසාය නිත්‍යරොසො පභාතබ්බො’ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙනං පටිච්ච වුත්තං.

‘අකොච්චපායාසං නිසංසාය කොච්චපායාසො පභාතබ්බො’ති ඉති බො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්චෙනං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ ගහපති අරියසාමකො ඉති පටිසඤ්චිකකිති: යෙසං බො අහං සංයොජ්ඣානං හෙතු කොච්චපායාසී අස්සං, තෙසාහං සංයොජ්ඣානං පභානාය සමුච්චේදය පටිපනෙතා. අහඤ්චෙව බො පන කොච්චපායාසී අස්සං, අත්තාපි මං උපවදෙය්‍ය කොච්චපායාසපච්චයා, අනුච්චිව විඤ්ඤා ගරහෙය්‍යං කොච්චපායාස පච්චයා, කායස්ස හෙද පරමමරණං දුග්ගති පාටිකඛිං කොච්චපායාසපච්චයා. එතදෙව බො පන සංයොජ්ඣනං එතං නීවරණං යද්දං කොච්චපායාසො, යෙ ච කොච්චපායාසපච්චයා උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විභාතපරිලාභා. අකොච්චපායාසස්ස එවංස තෙ ආසවා විභාතපරිලාභා න භොනති ‘අකොච්චපායාසං නිසංසාය කොච්චපායාසො පභාතබ්බො’ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙනං පටිච්ච වුත්තං.

‘අනතිමානං නිසංසාය අනිමානො පභාතබ්බො’ති ඉති බො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්චෙනං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ ගහපති අරියසාමකො ඉති පටිසඤ්චිකකිති: යෙසං බො අහං සංයොජ්ඣානං හෙතු අනිමානී අස්සං, තෙසාහං සංයොජ්ඣානං පභානාය සමුච්චේදය පටිපනෙතා. අහඤ්චෙව බො පන අනිමානී අස්සං, අත්තාපි මං උපවදෙය්‍ය අනිමානපච්චයා, අනුච්චිව විඤ්ඤා ගරහෙය්‍යං අනිමානපච්චයා, කායස්ස හෙද පරමමරණං දුග්ගති පාටිකඛිං අනිමානපච්චයා. එතදෙව බො පන සංයොජ්ඣනං එතං නීවරණං යද්දං අනිමානො, යෙව අනිමානපච්චයා උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විභාතපරිලාභා, අනතිමානිස්ස එවංස තෙ ආසවා විභාතපරිලාභා න භොනති. ‘අනතිමානං නිසංසාය අනිමානො පභාතබ්බො’ති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙනං පටිච්ච වුත්තං.

ඉමෙ බො ගහපති අට්ඨ ධම්මා සමිඛිතෙතන වුත්තා විජාරෙන විහත්තා² යෙ අරියස්ස විනයෙ වොහාරසමුච්චේදය සංවත්තනති. න තෙව තාච අරියස්ස විනයෙ සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං වොහාර-සමුච්චේදෙ භොතිති. යථා කථං පන භනෙත අරියස්ස විනයෙ සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං වොහාරසමුච්චේදෙ භොති. සාධු මෙ භනෙත භගවා නථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අරියස්ස විනයෙ සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං වොහාරසමුච්චේදෙ භොතිති. තෙන හි ගහපති සුණාති. සාධුකං මනසිකරොහි. භාසිස්සාමීති. එවං භනෙතති බො පොතලියො ගහපති භගවතො පච්චස්සොසි. භගවා එතදවොච :

1. අනුච්චිවාපි මං විඤ්ඤා-මජ්ඣං. 2. අවිහත්තා-සායා.

සෙය්‍යථාපි ගභපති කුකකුරො ජ්ඣව්‍යාදුබ්බලාපරෙතො ගොඝාතක-
 සුඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො අස්ස. තමෙන දුකෙඛා ගොඝාතකො වා
 ගොඝාතකනොවාසී වා අට්ඨිකඛකලං සුනිකනනනිකනනං¹ නිමමංසං
 ලොභිතමකඛිතනං උපචජ්ජගෙය්‍ය². තං කිමමඤ්ඤාසි ගභපති: අපි නු සො
 කුකකුරො අශ්‍රීං අට්ඨිකඛකලං සුනිකනනනිකනනං නිමමංසං ලොභිත
 මකඛිතනං පළිඛාදෙතො³ ජ්ඣව්‍යාදුබ්බලාපරිවිනෙය්‍යාති. නො හෙනං
 හනෙත්‍ය, තං කිස්ස හෙතු: අදුං හි හනෙත්‍ය අට්ඨිකඛකලං සුනිකනන-
 නිකනනං නිමමංසං ලොභිතමකඛිතනං, යාවදෙව ව පන සො කුකකුරො,
 කීලමථස්ස විඝාතස්ස භාගී අස්සාති. එවමෙව ඛො ගභපති අරියසාවකො
 ඉති පටිසඤ්චිකති. අට්ඨිකඛකලපමා කාමා වුත්තා හගචතා ඛහුදුකඛා
 ඛහුපායාසා, අදිනවො එත්ථ භියොසා'ති. එවමෙනං යථාභුතං සම්මපඤ්ඤාය
 දිස්වා යායං උපෙකඛා නානත්තා නානත්තසිතා, තං අභිනිවජ්ජේකා
 යායං උපෙකඛා එකත්තා එකත්තසිතා, යත්ථ සබ්බසො ලොකාමිසුපාදනා
 අපරිසෙසා තිරුජ්ඣන්ති. තමෙවුපෙකඛං භාවෙති.

සෙය්‍යථාපි ගභපති ගිජේඛා වා කඛෙකා වා කුලලො වා මංසපෙසිං
 ආදාය උඛිඛිගෙය්‍ය⁴, තමෙන ගිජේඛාපි කඛෙකාපි කුලලාපි අනුපතිකා
 අනුපතිකා විතචේජග්‍රං විරාජේග්‍රං⁵; තං කිමමඤ්ඤාසි ගභපති, සචෙ
 සො ගිජේඛා වා කඛෙකා වා කුලලො වා තං මංසපෙසිං න ඛිප්පමෙව
 පටිතිස්සජේජග්‍රං. සො තතො තිදුතං මරණං වා තිගචේජග්‍රං මරණ-
 මත්තං වා දුකඛන්ති. එවං හනෙත්‍ය, එවමෙව ඛො ගභපති අරියසාවකො
 ඉති පටිසඤ්චිකති: මංසපෙසුපමා කාමා වුත්තා හගචතා ඛහුදුකඛා
 ඛහුපායාසා, අදිනවො එත්ථ භියොසාති එවමෙනං යථාභුතං සම්මපඤ්ඤාය
 දිස්වා යායං උපෙකඛා නානත්තා නානත්තසිතා, තං අභිනිවජ්ජේකා
 යායං උපෙකඛා එකත්තා එකත්තසිතා. යත්ථ සබ්බසො ලොකාමිසුපාදනා
 අපරිසෙසා තිරුජ්ඣන්ති. තමෙවුපෙකඛං භාවෙති.

සෙය්‍යථාපි ගභපති පුරිසො ආදිත්තං තිණ්ණකකං ආදාය පටිමානං
 ගචේජග්‍රං. තං කිමමඤ්ඤාසි ගභපති, සචෙ සො පුරිසො තං ආදිත්තං
 තිණ්ණකකං න ඛිප්පමෙව පටිතිස්සජේජග්‍රං. තස්ස සා ආදිත්තා තිණ්ණකකා
 හත්ථං වා දභෙය්‍ය ඛාහං වා දභෙය්‍ය. අඤ්ඤාතරං වා⁶ අභිතපච්චඛං
 දභෙය්‍ය. සො තතො තිදුතං මරණං වා තිගචේජග්‍රං මරණමත්තං වා
 දුකඛන්ති. එවං හනෙත්‍ය, එවමෙව ඛො ගභපති අරියසාවකො ඉති
 පටිසඤ්චිකති: තිණ්ණකකුපමා කාමා වුත්තා හගචතා ඛහුදුකඛා ඛහුපායාසා,
 අදිනවො එත්ථ භියොසාති. එවමෙනං යථාභුතං සම්මපඤ්ඤාය දිස්වා
 -පෙ-තමෙවුපෙකඛං භාවෙති.

1. සුනිකනනං නිකනනං-සිඤ්ඤා. 2. උපචජ්ජගෙය්‍ය-සා.
 3. පළිඛාදෙතො-මර්ජනං, සා. 4. උඛිඛිගෙය්‍ය-PTS, සා.
 5. විස්සජේජග්‍රං-මර්ජනං.
 6. අඤ්ඤාතරං වා අඤ්ඤාතරං වා-මර්ජනං.

බාදෙය්‍ය උච්ඡිකඤ්ඤා පුරෙය්‍ය. අඵ දුතියො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඵලෙසිකො ඵලගච්ඡි ඵලපරියෙසනං චරමානො තිණ්හං කුඨාරිං ආදාය. සො තං වනසණ්ඨං අජේඛාගහෙනි: තං රාකඛං පසෙසය්‍ය සමපත්ත-ඵලඤ්ඤා උප්පත්තඵලඤ්ඤා තස්ස ඵචමස්ස: අයං ඛො රාකෙඛා: සමපත්ත-ඵලො ච, උප්පත්තඵලො ච, නත්ථි ච කානිචි ඵලානි භූමියං පතිතානි න ඛො පනාහං ජානාමි රාකඛං ආරුහිතුං, ගතනුතාහං ඉමං රාකඛං මුලතො ජේනි: යාවදන්ඤ්ඤා බාදෙය්‍යං උච්ඡිකඤ්ඤා පුරෙය්‍යන්ති. සො තං රාකඛං මුලතො ජිනෙය්‍ය. තං කිම්මඤ්ඤාසි ගහපති, අසු යො: සො පුරිසො පථමං රාකඛං ආරුලොහ, සචෙ සො න ඛිප්පමෙච ඕරෙහෙය්‍ය¹ තස්ස සො රාකෙඛා: පපතනො: හන්ථං ච: හඤ්ඤෙය්‍ය. අඤ්ඤන්තරං ච: අභිගපච්චභිං හඤ්ඤෙය්‍ය, සො තතො නිදුනං මරණං ච: නිගච්ඡෙය්‍ය මරණමත්තං ච: දුක්ඛන්ති. ඵචං හනො. ඵචමෙච ඛො ගහපති අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්ඤාකකිති: රාකඛඵලප්පමා: කාමා: වුත්තා: හගචතා: ඛුදුදුකඛා: ඛුදුපායාහා, ආදීනචො: ඵන්ථ හියොයාති. ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා: යායං උපෙකඛා: ඵකතතා: ඵකතකසිතා: යන්ථ සබ්බසො: ලොකාමිදුපාදානා: අපරිසෙසා: නිරුජ්ඣන්ති. තමෙට්ඨ-පෙකඛං භාවෙති.

ස ඛො සො ගහපති අරියසාවකො ඉමංගෙච අනුත්තරං උපෙකඛා-සතිපාරිසුද්ධිං ආගමම අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යඵදං: ඵකමපි ජාතීං චෙපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො-පෙ-ඉති සාකාරං සඋදෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

ස ඛො සො ගහපති අරියසාවකො ඉමංගෙච අනුත්තරං උපෙකඛා-සතිපාරිසුද්ධිං ආගමම දිබ්බෙන චක්ඛුතා: විසුඤ්ඤෙන අතිකකන්තමානුසංකෙන සතෙන පස්සති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ. සීනෙ පණීනෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙන පජානාති.

ස ඛො සො ගහපති අරියසාවකො ඉමංගෙච අනුත්තරං උපෙකඛා-සතිපාරිසුද්ධිං ආගමම ආසවානං ඛයා අනාසවා: චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤා-විමුත්තං දිවෙඨච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා: සච්ඡිකතා: උපසමාපජ්ජ විහරති.

ඵත්තාවතා ඛො ගහපති අරියස්ස විනයෙ සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං වොහාරසමුච්ඡේදෙ හොති. තං කිම්මඤ්ඤාසි ගහපති, යථා අරියස්ස විනයෙ සබ්බෙන සබ්බං වොහාර සමුච්ඡේදෙ හොති. අපි නු තිං ඵචරුපං වොහාරසමුච්ඡේදං අත්තනි සමනුපස්සාසිති. කො වාහං හනො කො ච අරියස්ස විනයෙ සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා: සබ්බං වොහාරසමුච්ඡේදෙ. මයං හි හනො පුබ්බෙ අඤ්ඤානිත්ථියෙ පරිබ්බාජකෙ අනාජාතියෙච සමානෙ ආජාතියාති අමඤ්ඤාමිහ. අනාජාතියෙච සමානෙ ආජාතියහොජනං හොජිමහ. අනාජාතියෙච සමානෙ ආජාතියචාරානෙ ධර්මිමහ. හික්ඛු පන මයං හනො ආජාතියෙච සමානෙ අනාජාතියාති අමඤ්ඤාමිහ. ආජාතියෙච සමානෙ අනාජාතියහොජනං හොජිමහ.

1 {අශ්‍රීකො යො — මජ්ඣං.
අශ්‍රීකො — සා.
2. ඕරාහෙය්‍ය — සිමු, සා.

82 මජ්ඣිම පණ්ණාසකො - ගභපතිවග්ගො [2.1.4 පොහලිය සුභතං]

ආජාතියෙව සමානෙ අනාජාතියධානෙ ධර්මින. ඉදුති පන මයං
භනන්ත අඤ්ඤාතිත්ථියෙ පරිබ්බාජකෙ අනාජාතියෙව සමානෙ අනාජා-
තියාති ජාතියාම. අනාජාතියෙව සමානෙ අනාජාතියභොජනං
භොජෙස්සාම¹ අනාජාතියෙව සමානෙ අනාජාතියධානෙ ධර්මෙස්සාම
භික්ඛු පන මයං භනන්ත ආජාතියෙව සමානෙ ආජාතියාති ජාතියාම
ආජාතියෙව සමානෙ ආජාතියභොජනං භොජෙස්සම. ආජාතියෙව
සමානෙ අනාජාතියධානෙ ධර්මෙස්සාම² අජනෙසි වන මෙ භනන්ත භගවා
සමණෙසු සමණපෙමිං³ සමණෙසු සමණපාසාදං සමණෙසු සමණගාරවං.

අභික්ඛන්තං භනන්ත, අභික්ඛන්තං භනන්ත, සෙය්‍යථාපි භනන්ත
තික්ඛුජ්ජතං⁴ වා උක්ඛුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලභස්ස වා
මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය, අක්ඛිකාචෙ වා තෙලපජ්ජෙය්‍යං ඛාරෙය්‍ය, චක්ඛු-
මනෙතා රූපාති දක්ඛිනතිති, ඵච්චෙමවං⁵ භගවතා අනෙකපරියායෙන
ධම්මො පකාසිතො. ඵසාභං භනන්ත භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි
ධම්මඤ්ච භික්ඛුසම්භඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ඛාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ
පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

පොහලිය සුභතං වතුපඨං.

1. භොජෙස්සාම - සිඬු, සා. 2. ධර්මියාම - සිඬු
3. සමණපෙමිං - මජ්ඣං 4. තික්ඛුජ්ජතං - PTS
5. ඵච්චෙමවං බො භනන්ත - මජ්ඣං.

2. 1. 5

ජීවක සුඛය

එවං මේ සුඛං එකං සමයං භගවා රුජගහෙ විහරති ජීවකස්ස කොමාරභවස්ස අමඛවනෙ. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභවො යෙන භගවා තෙනුපඛක්ඛි. උපසඛක්ඛිති; භගවන්තං අභිවාදෙති; එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසිනෙතා; ඛො ජීවකො කොමාරභවො; භගවන්තං එතදවොච:

සුඛං මේතං භනෙත, සමණං ගොතමං උද්දියස්ස පාණං අරභන්ති, තං සමණො ගොතමො ජානං උද්දියස්සකථං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්ච-කම්මන්ති. යෙ තෙ භනෙත එවමාහංසු; සමණං ගොතමං උද්දියස්ස පාණං අරභන්ති. තං සමණො ගොතමො ජානං උද්දියස්සකථං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්චකම්මන්ති. කච්චි තෙ භනෙත භගවතො වුත්තවාදිනො, න ච භගවන්තං අභුතෙන අඛොච්ඤ්ඤන්ති. ධම්මස්ස වානුධම්මං ඛ්‍යාතරොන්ති. න ච කොච්චි සභධම්මකො; වාදනුවාදො ගාරහංසං ධානං අගච්ඡන්ති.

යෙ තෙ ජීවක එවමාහංසු; සමණං ගොතමං උද්දියස්ස පාණං අරභන්ති. තං සමණො ගොතමො ජානං උද්දියස්සකථං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්ච-කම්මන්ති, න මේ තෙ වුත්තවාදිනො, අඛොච්ඤ්ඤන්ති ච පනං මනෙත අසනා අභුතෙන. තිහි ඛො අහං ජීවක ධානෙහි මංසං අපරිභොගන්ති වදම්: දිට්ඨං සුඛං පරිසඛක්ඛිතං, ඉමෙහි ඛො අහං ජීවක තිහි ධානෙහි මංසං අපරිභොගන්ති වදම්. තිහි ඛො අහං ජීවක ධානෙහි මංසං පරිභොගන්ති වදම්: අදිට්ඨං අසුඛං අපරිසඛක්ඛිතං, ඉමෙහි ඛො අහං ජීවක තිහි ධානෙහි මංසං පරිභොගන්ති වදම්.

ඉධ ජීවක භික්ඛු අඤ්ඤාතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති, සො මේත්තාසභගතෙන වෙනසා එකං දිසං එරිති; විහරති. තථා දුතියං තථා තතියං තථා චතුතීං. ඉති උඤ්ඤිමධො තිරිසං සබ්බධි සබ්බත්තතායං සබ්බාවන්තං ලොකං මේත්තාසභගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අඛ්‍යාපජේඛන එරිති; විහරති. තමේතං ගහපති වා ගහපතිපුත්තො; වා උපසඛක්ඛිති; ඥානනාය භනෙතන තිමිනෙතති. අකඛ්ඛිමානොච්ච ජීවක භික්ඛු අභිවාදෙති. සො තස්සා රතනියා; අච්චයෙන පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති; පත්තච්චරමාදය යෙන තස්ස ගහපතියා වා ගහපතිපුත්තස්ස වා නිවෙසනං තෙනුපසඛක්ඛිති උපසඛක්ඛිති; පඤ්ඤාතෙන අසනෙන තිසිදති. තමේතං සො ගහපති වා ගහපතිපුත්තො; වා පඤ්ඤිතෙන පිණ්ඩපාතෙන පරිච්චෙති. තස්ස න එවං භොති: සාධු වත මායං ගහපති වා ගහපතිපුත්තො; වා පඤ්ඤිතෙන පිණ්ඩපාතෙන පරිච්චෙති. අභො; වත මායං ගහපති වා ගහපතිපුත්තො; වා අංකච්චි එච්චරපෙන පඤ්ඤිතෙන පිණ්ඩපාතෙන පරිච්චෙත්තසාති.

1. උද්දියස්සකථං - මජ්ඣං
2. ගාරහංසං - සා.
3. අඛොච්ඤ්ඤන්ති ච - මජ්ඣං.
4. සබ්බත්තතායං - සිඤ්ඤ.
5. අකඛ්ඛිමානො - සා.

ඵවමපිසං න භොති. සො තං පිණ්ඩපාතං අගපිතො අමුච්ඡිතො අනජේඛාපනො:1 ආදිනවදසාචි නිසරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤා. තං කිම්මඤ්ඤාසි ජීවක, අපි නු සො හික්ඛු තසම් සමයෙ අත්තව්‍යාඛාධාය වා චෙනෙති, පරව්‍යාඛාධාය වා චෙනෙති, උභයව්‍යාඛාධාය වා චෙනෙති? නො භෙතං භනෙත. නනු සො ජීවක හික්ඛු තසම් සමයෙ අනවච්ඡංසෙව ආභාරං ආභාරෙති. ඵම් භනෙත. සුභං මෙතං භනෙත, බුහම් මෙතතාචිභාරීති. තමෙම ඉදං භනෙත භගවා සක්ඛිදිට්ඨා, භගවා හි භනෙත මෙතතාචිභාරීති. යෙන ඛො ජීවක රාගෙන යෙන දෙසෙන යෙන මොභෙන ඛ්‍යාපාදවා අසා, සො රාගො සො දෙසො සො මොභො තථාගතස්ස පතීනො උච්ඡිත්තමුලො නාලාවඤ්ඤාතො අනභාවකතො අයතිං අනුපාදාධමෙමා. සචෙ ඛො තෙ ජීවක ඉදං සක්ඛාය භාසිතං, අනුඡානාමි තෙ ඵතන්ති. ඵතදෙව ඛො පන මෙ භනෙත සක්ඛාය භාසිතං.

ඉධ ජීවක හික්ඛු අඤ්ඤාතරං ගාමිං වා නිගමිං වා උපනිස්සාය විභරති. සො කරුණාසහගතෙන චේතසා-පෙ-මුදිතා සහගතෙන චේතසා-පෙ-උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා ඵකං දිසං ඵරිකා විභරති. තථා දුතියං තථා තතියං තථා චතුඡීං, ඉති උඤ්ඤාධො තිරියං සබ්බඛි සබ්බත්තනාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහගතෙන අපමාණෙන අවේරෙන අඛ්‍යාපජේඛන ඵරිකා විභරති තමෙතං ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා උපසඛකමිතා, සාධනාය භනෙත නිමනෙතති. ආකඛමානො ව ජීවක හික්ඛු අධිවාසෙති. සො තස්ස රතතියං අච්චයෙන පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙති, පත්තවිචරං ආදාය යෙන තස්ස ගහපතිස්ස වා ගහපතිපුත්තස්ස වා නිවෙසනං තෙනුසඛකමිති. උපසඛකමිතා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදති. තමෙතං සො ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා පණීතෙන පිණ්ඩපාතෙන පරිචිසති. තස්ස න ඵම් භොති: සාබු වත මායං ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා පණීතෙන පිණ්ඩපාතෙන පරිචිසති. අභො වතමයං ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා ආයතිමපි ඵචරුපෙන පණීතෙන පිණ්ඩපාතෙන පරිචිසෙය්‍යාති. ඵවමපිසං න භොති. සො තං පිණ්ඩපාතං අගපිතො අමුච්ඡිතො අනජේඛාපනො: ආදිනවදසාචි නිසරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤා. තං කිම්මඤ්ඤාසි ජීවක, අපි නු සො හික්ඛු තසම් සමයෙ අත්තව්‍යාඛාධාය වා චෙනෙති, පරව්‍යාඛාධාය වා චෙනෙති, උභයව්‍යාඛාධාය වා චෙනෙති'ති. නො භෙතං භනෙත. නනු සො ජීවක හික්ඛු තසම් සමයෙ අනවච්ඡංසෙව ආභාරං ආභාරෙති'ති. ඵම් භනෙත. සුභං මෙතං භනෙත, බුහම් උපෙක්ඛාචිභාරීති. තමෙම ඉදං භනෙත භගවා සක්ඛි දිට්ඨා. භගවා හි භනෙත උපෙක්ඛාචිභාරීති. යෙන ඛො ජීවක රාගෙන යෙන දෙසෙන යෙන මොභෙන විභෙසවා අසා, අරති වා අසා, පටිඝවා අසා, සො රාගො සො දෙසො සො මොභො තථාගතස්ස පතීනො උච්ඡිත්තමුලො නාලාවඤ්ඤාතො අනභාවකතො අයතිං අනුපාදාධමෙමා. සචෙ ඛො තෙ ජීවක ඉදං සක්ඛාය භාසිතං, අනුඡානාමි තෙ ඵතන්ති. ඵතදෙව ඛො පන මෙ භනෙත සක්ඛාය භාසිතං.

1. අනජේඛාපනො - මජ්ඣම

සො ඛො ජීවක තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා උද්දිස්ස පාණං ආරභති. සො පඤ්චගි ධානෙහි ඛහුං අපුඤ්ඤං පසවති: යමපි සො ඵවමාහ: ගච්ඡ්ථ අසුකං නාම පාණං ආනෙථාති. ඉමිනා පඨමෙන ධානෙන ඛහුං අපුඤ්ඤං පසවති. යමපි සො පාණො ගලපාවෙධකෙන ආතියමානො දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති. ඉමිනා දුතියෙන ධානෙන ඛහුං අපුඤ්ඤං පසවති. යමපි සො ඵවමාහ: ගච්ඡ්ථ ඉමං පාණං ආරභ්ථාති. ඉමිනා තතියෙන ධානෙන ඛහුං අපුඤ්ඤං පසවති. යමපි සො පාණො ආරතියමානො දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති. ඉමිනා චතුස්ථෙන ධානෙන ඛහුං අපුඤ්ඤං පසවති. යමපි සො තථාගතං වා තථාගත-සාවකං වා අකපියෙන ආසාදෙති. ඉමිනා පඤ්චමෙන ධානෙන ඛහුං අපුඤ්ඤං පසවති. සො ඛො ජීවක තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා උද්දිස්ස පාණං ආරභති. සො ඉමෙගි පඤ්චගි ධානෙහි ඛහුං අපුඤ්ඤං පසවති'ති.

එවං වුත්තො ජීවකො කොමාරභවෙවො භගවන්තං එතදවොච: අච්ඡරියමභනො, අබ්භුතභනො. කපපියං චත භනො භික්ඛු ආභාරං ආභාරෙනති. අනච්ඡරං චත භනො භික්ඛු ආභාරං ආභාරෙනති. අභික්ඛන්තං භනො -පෙ- උපාසකං මං භගවා; ධාරෙතු අඤ්ඤාසො පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

ජීවකසුත්තං පඤ්චමං.

1. යමපි සො ගඟපති - මජ්ඣං

2. 1. 6

උපාලි සුභතං

එවං මෙ සුභතං එකං සමයං භගවා නාලොකුයං විහරති පාචාරිකම්බ-
වනෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන නිගණේඤ්ඤා නානපුතො; නාලොකුයං
පට්ඨසති මහතිං; නිගණේඤ්ඤා පරිසාය සද්ධිං. අථ ඛො දිඝතපසි නිගණේඤ්ඤා
නාලොකුයං පිණ්ඩාය වරිති; පච්ඡාභතං පිණ්ඩපාතපට්ඨකතො; යෙන
පාචාරිකම්බවනං, යෙන භගවා තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිති; භගවතා
සද්ධිං සමමොදි. සමමොදතියං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙති; එකමන්තං
අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතං ඛො දිඝතපසි නිගණේඤ්ඤා භගවා එතදවොච:
සංවිජ්ජනො ඛො තපසි අසනානි, සවෙ අකඛිධි නිසීදති. එවං
වුතෙන දිඝතපසි නිගණේඤ්ඤා අඤ්ඤාතරං නිචං අසනං භගොති;
එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො දිඝතපසි නිගණේඤ්ඤා
භගවා එතදවොච:

කති පන තපසි නිගණේඤ්ඤා නානපුතො; කම්මානි පඤ්ඤාපෙති¹
පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පච්චතියාති. න ඛො අවුසො
ගොතමි අවිණ්ණං නිගණේඤ්ඤා නානපුතසා කම්මං කම්මනති පඤ්ඤා-
පෙත්තුං. දණ්ඩං දණ්ඩනති ඛො අවුසො ගොතමි අවිණ්ණං නිගණේඤ්ඤා
නානපුතසා පඤ්ඤාපෙත්තුනති. කති පන තපසි නිගණේඤ්ඤා
නානපුතො; දණ්ඩානි පඤ්ඤාපෙති පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා
කම්මසා පච්චතියාති. තිණි ඛො අවුසො ගොතමි නිගණේඤ්ඤා නානපුතො;
දණ්ඩානි පඤ්ඤාපෙති පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා
පච්චතියා; සෙයාපිදං; කායදණ්ඩං වච්චදණ්ඩං මනොදණ්ඩනති. කම්පන
තපසි අඤ්ඤාදෙවි කායදණ්ඩං අඤ්ඤා වච්චදණ්ඩං අඤ්ඤා මනොදණ්ඩනති.
අඤ්ඤාදෙවි අවුසො ගොතමි කායදණ්ඩං අඤ්ඤා වච්චදණ්ඩං අඤ්ඤා
මනොදණ්ඩනති.

ඉමෙසං පන තපසි තිණ්ණං දණ්ඩානං එවං පට්ඨිභතො;නං එවං
පට්ඨිධිච්චානං කතමිං දණ්ඩං නිගණේඤ්ඤා නානපුතො; මහාසංවජ්ජනරං
පඤ්ඤාපෙති පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පච්චතියා
යදි වා; කායදණ්ඩං යදි වා; වච්චදණ්ඩං යදි වා; මනොදණ්ඩනති. ඉමෙසං
ඛො අවුසො ගොතමි තිණ්ණං දණ්ඩානං එවං පට්ඨිභතො;නං එවං
පට්ඨිධිච්චානං කායදණ්ඩං නිගණේඤ්ඤා නානපුතො; මහාසංවජ්ජනරං
පඤ්ඤාපෙති පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පච්චතියා.
නො තථ; වච්චදණ්ඩං නො තථ; මනොදණ්ඩනති. කායදණ්ඩනති තපසි
වදෙයි. කායදණ්ඩනති අවුසො ගොතමි වදුමි. කායදණ්ඩනති තපසි
වදෙයි. කායදණ්ඩනති අවුසො ගොතමි වදුමි. කායදණ්ඩනති තපසි
වදෙයි. කායදණ්ඩනති අවුසො ගොතමි වදුමිති. ඉතිහ භගවා
දිඝතපසි නිගණේඤ්ඤා ඉමසම් කථාච්ඤ්ඤා සංවචනිකං පතිට්ඨාපෙයි.

1. නිගණේඤ්ඤා - සා.
2. සංවිජ්ජනති - මජ්ඣං, සා.
3. නානපුතො - මජ්ඣං, සා.
4. පඤ්ඤාපෙති - මජ්ඣං

එවං චූතො දීඝතපසී තිගණේඨ භගවතං එතදවොච: කිං පනාචුසො ගොතමි කති දණ්ඛාති පඤ්ඤපෙසි පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පවතතියාති. න ඛො තපසී ආචිණ්ණං තථාගතසා දණ්ඛං දණ්ඛනාති පඤ්ඤපෙතුං, කම්මං කම්මනාති ඛො තපසී ආචිණ්ණං තථාගතසා පඤ්ඤපෙතුනාති. කිං පනාචුසො ගොතමි කති කම්මාති පඤ්ඤපෙසි පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පවතතියාති. තිණ්ඛි ඛො අහං තපසී කම්මාති පඤ්ඤපෙම් පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පවතතියා. සෙය්‍යථිදං: කායකම්මං චචිකම්මං මනොකම්මනාති. කිං පනාචුසො ගොතමි අඤ්ඤදෙව කායකම්මං අඤ්ඤං චචිකම්මං අඤ්ඤං මනොකම්මනාති. අඤ්ඤදෙව තපසී කායකම්මං අඤ්ඤං චචිකම්මං අඤ්ඤං මනොකම්මනාති.

ඉමෙසං පනාචුසො ගොතමි තිණ්ණං කම්මානං එවං පටිච්ඡතතානං එවං පටිච්ඡිට්ඨානං කතමිං කම්මං මහාසාවච්ඡතරං පඤ්ඤපෙසි පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පවතතියා, යදි වා කායකම්මං යදි වා චචිකම්මං යදි වා මනොකම්මනාති. ඉමෙසං ඛො අහං තපසී තිණ්ණං කම්මානං එවං පටිච්ඡතතානං එවං පටිච්ඡිට්ඨානං මනොකම්මං මහාසාවච්ඡතරං පඤ්ඤපෙම් පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පවතතියා. නො තථා කායකම්මං නො තථා චචිකම්මනාති මනොකම්මනාති ආචුසො ගොතමි වදෙසී. මනොකම්මනාති තපසී වදුම්. මනොකම්මනාති ආචුසො ගොතමි වදෙසී. මනොකම්මනාති තපසී වදුම්. මනොකම්මනාති ආචුසො ගොතමි වදෙසී. මනොකම්මනාති තපසී වදුම්. ඉතිහ දීඝතපසී තිගණේඨ භගවතං ඉමසමිං කථාවච්ඡුසමිං යාවනතිසකං පතිට්ඨපෙත්වා උට්ඨායාසනා සෙන තිගණේඨ නාතපුතො තෙත්‍රපසඛකමි.

තෙන ඛො පන සමයෙන තිගණේඨ නාතපුතො මහතියා ගිඪි පරිසාය සද්ධිං තිසිනො හොති බාලකිනියා උපාලී පමුබාය. අඤ්ඤා ඛො තිගණේඨ නාතපුතො දීඝතපසී තිගණේඨ දුරතොච ආගච්ඡතං, දිඤ්ඤාන දීඝතපසී තිගණේඨ එතදවොච: හඤ්ඤ කුතො හු කිං තපසී ආගච්ඡසී දිව, දිවසාති. ඉතො හි ඛො අභඹානො ආගච්ඡමි සමණසා ගොතමසා සනතිකාති. අහු පන තෙ තපසී සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්චදෙව කථාසලාපොති. අහු ඛො මෙ භනො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්චදෙව කථාසලාපොති. යථා කථං පන තෙ තපසී අහු සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්චදෙව කථාසලාපොති. අථ ඛො දීඝතපසී තිගණේඨ යාවනකො අභොසි භගවතා සද්ධිං කථාසලාපො, තං සබ්බං තිගණේඨ නාතපුතසා ආරොචෙසී. එවං චූතො තිගණේඨ නාතපුතො දීඝතපසී තිගණේඨ එතදවොච: සාචු සාචු තපසී, යථා තං සුතවතා සාවකෙන සම්මදෙව සච්ඡුසාසනං ආඡානනොන. එවමෙවං දීඝතපසීනා තිගණේඨ සමණසා ගොතමසා බ්‍යාකතං, කිං හි සොභති ඡවො මනොදණ්ඛො ඉමසා එවං ඔලාරිකසා කායදණ්ඛසා උපනිබාය. අථ ඛො කායදණ්ඛාව මහාසාවච්ඡතරො පාපසා කම්මසා කිරියාය පාපසා කම්මසා පවතතියා නො තථා චචිදණ්ඛො නො තථා මනොදණ්ඛොති.

එවං වුතෙන උපාලි ගහපති නිගණ්ඨං නාතපුත්තං එතදවොච: සාධු සාධු භනෙන තපසසී¹ යථා නං සුතචිතා සාවකෙන සම්මදෙව සඤ්ඤාසාසනං ආජානනෙන, එවමෙවං භදනෙන තපසසීනා² සමණස්ස ගොතමස්ස බ්‍යාකතං; කිං හි සොභති ඡවො මනොදණ්ඨො ඉමස්ස එවං ඔලාරිකස්ස කායදණ්ඨස්ස උපනිධාය. අථ ඛො කායදණ්ඨොච මහා-සාවච්ඡතරො, පාපස්ස කම්මස්ස කිරිතාය පාපස්ස කම්මස්ස පචතරීයා, නො තථා චච්ඤ්ඤො නො තථා මනොදණ්ඨො, හදද වාහං භනෙන ගච්ඡාමි සමණස්ස ගොතමස්ස ඉමස්මිං කථාවඤ්ඤාමි³ වාදං ආරොපෙස්සාමි. සචෙ මෙ සමණො ගොතමො තථා පතිට්ඨස්සති යථා භදනෙන තපසසීනා පතිට්ඨාපිතං. සෙය්‍යථාපි නාම බලවා, පුරිසො දීඝලොමිකං එළකං ලොමෙසු ගහෙනා ආකඝේසය, පරිකඝේසය, සම්පරිකඝේසය, එවමෙවං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ආකඝීස්සාමි. පරිකඝීස්සාමි. සම්පරිකඝීස්සාමි. සෙය්‍යථාපි නාම බලවා සොණ්ඨිකාකම්මකරො මහන්තං සොණ්ඨිකාකිලඤ්ඤං ගමහීරෙ උදකරහදෙ පක්ඛිපිනා කණේණ ගහෙනා ආකඝේසය, පරිකඝේසය, සම්පරිකඝේසය, එවමෙවං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ආකඝීස්සාමි, පරිකඝීස්සාමි, සම්පරිකඝීස්සාමි. සෙය්‍යථාපි නාම බලවා සොණ්ඨිකාධුතෙනා වාලං⁴ කණේණ ගහෙනා ඔධුතෙය, නිඤ්ඤෙය, නිච්ඡාදෙය⁵ එවමෙවං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ඔධුනිස්සාමි, නිඤ්ඤිස්සාමි, නිච්ඡාදෙස්සාමි⁶ සෙය්‍යථාපි නාම කුඤ්ඤරො සච්චිභායනො ගමහීරං පොකරාණිං ඕගාහෙනා සණධොවිකං⁷ නාම කීට්ඨිතජාතං කීට්ඨි. එවමෙවං සමණං ගොතමං සණධොවිකං⁸ මඤ්ඤා කීට්ඨිතජාතං කීට්ඨිස්සාමි. හදද වාහං භනෙන ගච්ඡාමි සමණස්ස ගොතමස්ස ඉමස්මිං කථාවඤ්ඤාමි⁹ වාදං ආරොපෙස්සාමිති. ගච්ඡ නං ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස ඉමස්මිං කථාවඤ්ඤාමි¹⁰ වාදං ආරොපෙහි. අහං වා හි ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙය්‍යං දීඝතපසසී වා නිගණ්ඨො නං වාති.

එවං වුතෙන දීඝතපසසී නිගණ්ඨො නිගණ්ඨං නාතපුත්තං එතදවොච: 'න ඛො මේතං භනෙන රුච්චති, යං උපාලි ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙය්‍ය. සමණො හි භනෙන ගොතමො මායාච්ච, ආච්චනිං මායං ජානාති. යාය අඤ්ඤාතිඤ්ඤානං සාවකෙ ආච්චෙති'ති. අට්ඨානං ඛො එතං තපසසී අනච්ඤාසො යං උපාලි ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකතං උපගච්ඡෙය්‍ය. ධානඤ්ච ඛො එතං විජ්ජති යං සමණො ගොතමො උපාලිස්ස ගහපතිස්ස සාවකතං උපගච්ඡෙය්‍ය. ගච්ඡ නං ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස ඉමස්මිං කථාවඤ්ඤාමි¹¹ වාදං ආරොපෙහි. අහං වා හි ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙය්‍යං දීඝතපසසී වා නිගණ්ඨො නං වාති. දුතියමි ඛො -පෙ- දීඝතපසසී වා නිගණ්ඨො නං වාති. තතියමි ඛො දීඝතපසසී නිගණ්ඨො නිගණ්ඨං නාතපුත්තං එතදවොච: න ඛො මේතං භනෙන රුච්චති යං උපාලි ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙය්‍ය. සමණො හි භනෙන ගොතමො මායාච්ච, ආච්චනිං මායං ජානාති. යාය අඤ්ඤාතිඤ්ඤානං සාවකෙ ආච්චෙති'ති. අට්ඨානං ඛො එතං තපසසී අනච්ඤාසො යං උපාලි ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකතං උපගච්ඡෙය්‍ය. ධානඤ්ච ඛො එතං විජ්ජති, යං සමණො ගොතමො උපාලිස්ස ගහපතිස්ස සාවකතං උපගච්ඡෙය්‍ය. ගච්ඡ නං ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස ඉමස්මිං කථාවඤ්ඤාමි¹² වාදං ආරොපෙහි. අහං වා හි ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙය්‍යං දීඝතපසසී වා නිගණ්ඨො නං වාති.

1. දීඝතපසසී - මජ්ඣං. 2. දීඝතපසසීනා - මජ්ඣං. 3. ථාලං-සාය. 4. නිච්ඡාදෙය - සිඤ්ඤ. PTS 5. නිච්ඡාදෙස්සාමි - සිඤ්ඤ. PTS. 6. සාණධොවිකං - මජ්ඣං.

එවං භනෙතති ඛො උපාලි ගභපති තිගණ්ඨස්ස නානපුත්තස්ස පටිසුඤ්ඤා උට්ඨායාසනා තිගණ්ඨං නානපුත්තං අභිච්ඡාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා යෙන පාචාරිකම්බවනං, යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිච්ඡාදෙත්වා එකමන්තං තිසිද්දි. එකමන්තං තිසිත්තො ඛො උපාලි ගභපති භගවන්තං එතදවොච: ආගමා නු ඛව්ච භනෙත දීඝතපස්සී තිගණ්ඨොති. ආගමා ඛව්ච ගභපති දීඝතපස්සී තිගණ්ඨොති. අහු පන තෙ භනෙත දීඝතපස්සීනා තිගණ්ඨන සද්ධිං කොච්ඡෙච කථාසලාපොති. අහු ඛො මෙ ගභපති දීඝතපස්සීනා තිගණ්ඨන සද්ධිං කොච්ඡෙච කථාසලාපොති. යථා කථං පන තෙ භනෙත අහු දීඝතපස්සීනා තිගණ්ඨන සද්ධිං කොච්ඡෙච කථාසලාපොති. අථ ඛො භගවා යාවතකො අභොසි දීඝතපස්සීනා තිගණ්ඨන සද්ධිං කථාසලාපොතං සබ්බං උපාලිස්ස ගභපතිස්ස ආරොචෙසි.

එවං වුත්තෙත උපාලි ගභපති භගවන්තං එතදවොච: සාධු සාධු භනෙත තපස්සි, යථා තං සුත්චතා සාවකෙන සම්මදෙච සඤ්ඤාසාසනං ආජානනෙතන, එවමෙවං දීඝතපස්සීනා තිගණ්ඨන භගවතො ඛ්‍යාකතං, කිං හි සොභති ඡවො මනොදණ්ඤො ඉමස්ස එවං ඔලාරිකස්ස කායදණ්ඤාස්ස උපනිධාය. අථ ඛො කායදණ්ඤොච මහාසාවච්ඡන්තරේ පාපස්ස කම්මස්ස කිරිසාය පාපස්ස කම්මස්ස පච්චන්තා. නො තථා වච්ඡදණ්ඤො, නො තථා මනොදණ්ඤොති. සචෙ ඛො තිං ගභපති සචෙච පනිට්ඨාය මනෙතයාසි, සියා නො එත්ථ කථාසලාපොති සචෙච අහං භනෙත පනිට්ඨාය මනෙතස්සාමි. හොතු නො එත්ථ කථාසලාපොති

තං කිම්මඤ්ඤාසි ගභපති, ඉධස්ස තිගණ්ඨො ආඛාගිකො දුකඛිනො ඛාලුහගිලානො සිනොදකපටිකඛිනෙතො උණේභාදකපටිසෙච්චි. සො සිනොදකං අලුහමානො කාලං කරෙය්‍ය. ඉමස්ස පන ගභපති තිගණ්ඨො නානපුත්තො කඤ්ඤාපපතතිං පඤ්ඤාපෙතී'ති. අත්ථ භනෙත මනොසත්තා නාම දෙචා, තත්ථ සො උපපච්ඡති, තං කිස්ස හෙතු: අසු හි භනෙත මනොපටිබඥො කාලං කරොතීති. ගභපති ගභපති, මනසි කරිත්වා ඛො ගභපති ඛ්‍යාකරොහි. න ඛො තෙ සක්ඛිසති පුරිමෙන වා පච්චිමං පච්චිමෙන වා පුරිමං. භාසිතා ඛො පන තෙ ගභපති එසා වාචා: සචෙච අහං භනෙත පනිට්ඨාය මනෙතස්සාමි. හොතු නො එත්ථ කථාසලාපොති. කිඤ්ඤාපි භනෙත භගවා එච්චමාහ, අථ ඛො කායදණ්ඤොච මහාසාවච්ඡන්තරේ පාපස්ස කම්මස්ස කිරිසාය පාපස්ස කම්මස්ස පච්චන්තා නො තථා වච්ඡදණ්ඤො නො තථා මනොදණ්ඤොති

තං කිම්මඤ්ඤාසි ගභපති, ඉධස්ස තිගණ්ඨො¹ වාතුයාමසංවරසංවුත්තො සබ්බචාරිචාරිතො සබ්බචාරිඤ්ඤො² සබ්බචාරිඤ්ඤො සබ්බචාරිඤ්ඤො, සො අභිකකම්නෙතො පටිකකම්නෙතො ඛහු වුඤ්ඤෙ පාණේ සඛ්ඤාතං ආපාදෙති. ඉමස්ස පන ගභපති තිගණ්ඨො නානපුත්තො කං විපාකං පඤ්ඤාපෙතීති. අසඤ්ඤානතිකං භනෙත තිගණ්ඨො නානපුත්තො නො මහාසාවච්ඡං පඤ්ඤාපෙතීති. සචෙ පන ගභපති, චෙතෙතීති. මහාසාවච්ඡං භනෙත හොතීති. චෙතනං පන ගභපති තිගණ්ඨො නානපුත්තො

1. තිගණ්ඨො නානපුත්තො - මජ්ඣං.
2. සබ්බචාරිඤ්ඤො - මජ්ඣං, ස්‍යා.

කිංසම් පඤ්ඤාපෙතීති. මනෝදණ්ඩසම් භනෙනති. ගහපති ගහපති, මනසිකරිත්වා ඛො ගහපති බ්‍යාකරෙහි. න ඛො තෙ සකිංසති පුරිමෙන වා පච්ඡිමං පච්ඡිමෙන වා පුරිමං. භාසිතා ඛො පන තෙ ගහපති එසා වාචා, සච්චෙ අහං භනෙන පතිට්ඨාය මනෙනසාමි. භොතු නො එත්ථ කථා-සලාපොති. කිඤ්චාපි භනෙන භගවා එවම්භා, අථ ඛො කායදණ්ඩොව මහාසාවච්ඡ්ඨරෙ පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය පාපස්ස කම්මස්ස පච්චන්තා. නො තථා වච්චදණ්ඩො නො තථා මනෝදණ්ඩොති.

තං කිං මඤ්ඤාසි ගහපති, අයං නාලද්දා ඉද්ධිං චෙච ජීතා ව, බහුජනා ආකිණ්ණමනුස්සාති. එවං භනෙන, අයං නාලද්දා ඉද්ධිං චෙච ජීතා ව, බහුජනා ආකිණ්ණමනුස්සාති. තං කිම්මඤ්ඤාසි ගහපති: ඉධ පුරිසො ආගචේත්ඨ්‍ය උකඛිත්තායිකො. සො එවං වදෙය්‍ය: අහං යාවතිකා ඉමිස්සා නාලද්දාය පාණා, තෙ එකෙන බණෙන එකෙන මුහුතෙනන එකමංසඛලං එකමංසපුඤ්ඤං කරිස්සාමිති. තං කිම්මඤ්ඤාසි ගහපති, පභොති නු ඛො සො පුරිසො යාවතිකා ඉමිස්සා නාලද්දාය පාණා තෙ එකෙන බණෙන එකෙන මුහුතෙනන එකමංසඛලං එකමංසපුඤ්ඤං කාතුන්ති. දසපි භනෙන පුරිසා විසමපි¹ පුරිසා තිංසමපි² පුරිසා වත්තාරිසමපි පුරිසා පඤ්ඤාසමපි පුරිසා නප්පභොන්ති, යාවතිකා ඉමිස්සා නාලද්දාය පාණා, තෙ එකෙන බණෙන එකෙන මුහුතෙනන එකමංසඛලං එකමංසපුඤ්ඤං කාතුං. කිං හි සොභති එකො ඡචො පුරිසොති.

තං කිම්මඤ්ඤාසි ගහපති, ඉධාගචේත්ඨ්‍ය සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉද්ධිමා චෙතොවසිප්පතො. සො එවං වදෙය්‍ය: අහං ඉමං නාලද්දං එකෙන මනෝපදෙසෙන භසම් කරිස්සාමිති. තං කිම්මඤ්ඤාසි ගහපති, පභොති නු ඛො සො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉද්ධිමා චෙතොව-සිප්පතො ඉමං නාලද්දං එකෙන මනෝපදෙසෙන භසම් කාතුන්ති. දසපි භනෙන නාලද්දා විසතිමපි නාලද්දා තිංසමපි නාලද්දා වත්තාරිසමපි නාලද්දා පඤ්ඤාසමපි නාලද්දා පභොති සො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉද්ධිමා චෙතොවසිප්පතො එකෙන මනෝපදෙසෙන භසම් කාතුං කිං හි සොභති එකා ඡචා නාලද්දති. ගහපති³ ගහපති මනසි කරිත්වා ඛො ගහපති බ්‍යාකරෙහි. න ඛො තෙ සකිංසති පුරිමෙන වා පච්ඡිමං පච්ඡිමෙන වා පුරිමං. භාසිතා ඛො පන තෙ ගහපති එසා වාචා: සච්චෙ අහං භනෙන පතිට්ඨාය මනෙනසාමි. භොතු නො එත්ථ කථාසලාපොති. කිඤ්චාපි භනෙන භගවා එවම්භා, අථ ඛො කායදණ්ඩොව මහාසාවච්ඡ්ඨ-ත්තරො පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය පාපස්ස කම්මස්ස පච්චන්තා. නො තථා වච්චදණ්ඩො නො තථා මනෝදණ්ඩොති.

තං කිම්මඤ්ඤාසි ගහපති, සුත්තං තෙ දණ්ඩකාරඤ්ඤං⁴ කාලිඛිතාරඤ්ඤං මේජ්ඣාරඤ්ඤං⁵ මාතඛිතාරඤ්ඤං අරඤ්ඤං අරඤ්ඤාභුතන්ති. එවම්භනෙන. සුත්තං මේ දණ්ඩකාරඤ්ඤං කාලිඛිතාරඤ්ඤං මේජ්ඣාරඤ්ඤං මාතඛිතාරඤ්ඤං අරඤ්ඤං අරඤ්ඤාභුතන්ති. තං කිම්මඤ්ඤාසි ගහපති,

1. විසතිමපි භනෙන-සිමු. 2. භනෙන-මඡ්ඡං. (අභිකං)
3. තෙන හි ගහපති-මඡ්ඡං. 4. දණ්ඩකාරඤ්ඤං-මඡ්ඡං, භ්‍යා.
5. මේජ්ඣාරඤ්ඤං-මඡ්ඡං.

කිත්ති තෙ සුත්තං: කෙන තං දණ්ඩකාරකුඤ්ඤං කාලිඛාරකුඤ්ඤං මේජ්ඣාරකුඤ්ඤං මානඛාරකුඤ්ඤං අරකුඤ්ඤං අරකුඤ්ඤාභුතන්ති. සුත්තං මේතං භනෙත ඉසීනං මනොපද්දෙසෙන තං දණ්ඩකාරකුඤ්ඤං කාලිඛාරකුඤ්ඤං මේජ්ඣාරකුඤ්ඤං මානඛාරකුඤ්ඤං අරකුඤ්ඤං අරකුඤ්ඤාභුතන්ති. ගහපති ගහපති, මනසිකරිත්වා ඛො ගහපති ඛ්‍යාකරොති. න ඛො තෙ සන්ධියති පුරිමෙන වා පච්ඡිමං, පච්ඡිමෙන වා පුරිමං. භාසිතා ඛො පන තෙ ගහපති එසා වාචා: සච්චෙ අභං භනෙත පතිට්ඨාය මනෙතස්සාමි. හොතු නො එත්ති කථාසල්ලාපොති.

පුරිමෙනෙවාභං භනෙත ඔපමෙමන භගවතො අත්තමනො අභිරඤ්ඤා අපි වාභං ඉමාති භගවතො විචිත්‍රාති පඤ්ඤාපටිභාණාති සොතුකාමො එවාභං භගවන්තං පච්චිතීකාතබ්බං අමඤ්ඤදීඤ්ඤං. අභිකකන්තං භනෙත, අභිකකන්තං භනෙත, සෙය්‍යථාපි භනෙත තිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය. පටිච්ඡන්තං වා විචිරෙය්‍ය. මුලභස්ස වා මඤ්ඤං ආවිකෙඛෙය්‍ය. අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ඛාරෙය්‍ය: වකච්ඡුමනො: රූපාති දකඛිත්තීති. එවමෙව භගවතා අනෙකපටියායෙන ඛමෙමා පකාසිතො එසාභං භනෙත භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ඛමමඤ්ඤෙ භික්ඛුසඛ්ඤාඤ්ඤෙ. උපාසකං මං භගවා ඛාරෙතු අජ්ජතඤ්ඤෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

අනුච්චවකාරං ඛො ගහපති කරෙති. අනුච්චවකාරෙ තුඛ්‍යාදීසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු භොතිති. ඉමිනාභං භනෙත භගවතො භිදෙය්‍යාසොමන්තාය අත්තමනො අභිරඤ්ඤා, යං මං භගවා එවමාභ: අනුච්චවකාරං ඛො ගහපති කරෙති. අනුච්චවකාරෙ තුඛ්‍යාදීසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු භොතිති. මං භි භනෙත අඤ්ඤතිත්ථියා සාවකං ලභිත්වා කෙච්චලකඨං නාලුද්දං පවාකං පරිභරෙය්‍ය්‍ය: උපාලි අමාකං ගහපති සාවකන්තූපගතොති. අථ ව පන මං භගවා එවමාභ: අනුච්චවකාරං ඛො ගහපති කරෙති, අනුච්චවකාරෙ තුඛ්‍යාදීසානං ඤ්ඤතමනුස්සානං සාධු භොතිති. එසාභමභනෙත දුතියමපි භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ඛමමඤ්ඤෙ භික්ඛුසඛ්ඤාඤ්ඤෙ. උපාසකං මං භගවා ඛාරෙතු අජ්ජතඤ්ඤෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

දීඝරත්තං ඛො තෙ ගහපති තිගණ්ඨානං ඕපානභුතං කුලං, තෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දුතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාසීති. ඉමිනාභං භනෙත භගවතො භිදෙය්‍යාසොමන්තාය අත්තමනො අභිරඤ්ඤා, යං මං භගවා එවමාභ : දීඝරත්තං ඛො තෙ ගහපති තිගණ්ඨානං ඕපානභුතං කුලං, යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දුතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාසීති- සුත්තං මේතං භනෙත. සමඤ්ඤො ගොතමො එවමාභ : මඤ්ඤෙව දුතං දුතබ්බං, නාඤ්ඤෙය්‍යං දුතං දුතබ්බං, මඤ්ඤෙව සාවකානං දුතං දුතබ්බං, නාඤ්ඤෙය්‍යං සාවකානං දුතං දුතබ්බං, මඤ්ඤෙව දින්නං මහපථලං, නාඤ්ඤෙය්‍යං දින්නං මහපථලං, මඤ්ඤෙව සාවකානං දින්නං මහපථලං, නාඤ්ඤෙය්‍යං සාවකානං දින්නං මහපථලන්ති. අථ ව පන මං භගවා තිගණ්ඨසුපි දුතෙ සමාදපෙති. අපි ව භනෙත මයමෙඨ කාලං ජාතිස්සාම. එසාභමභනෙත තතියමපි භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ඛමමඤ්ඤෙ භික්ඛුසඛ්ඤාඤ්ඤෙ. උපාසකං මං භගවා ඛාරෙතු අජ්ජතඤ්ඤෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

අඵ බො භගවා උපාලියං ගභපතිස්ස ආනුසුඛිකථං කථෙයි. සෙය්‍යපීදං: දුකකථං, සීලකථං, සඟ්ගකථං, කාමානං ආදීනවං, ඕකාරං සඛකිලෙසං, නෙකකම්මෙ ආනිසංඝං පකාසෙයි. යදු භගවා අඤ්ඤායි උපාලිං ගභපතිං කලුච්චතං ඉදුච්චතං විනිවරණච්චතං උදග්ගච්චතං පසන්නච්චතං, අඵ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙයි: දුකඛං සමුදයං නිරොධං මඟ්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඛං වන්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පතිගණෙය්‍ය. එවමෙවං උපාලියං ගභපතිස්ස තස්මිංසෙව ආසනෙ විරජං චිතමලං ධම්මචකත්‍රං උදපාදී: යඛකිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බන්තං නිරොධධම්මන්ති. අඵ බො උපාලි ගභපති දිට්ඨධම්මො, පත්තධම්මො, විදිත ධම්මො, පරියොගාලහ ධම්මො, තිණණ්චිචිකිචේජ, විගතකථඛකථො, වෙසාරජ්ජපනො: අපරපච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: හන්දු ව්දනි මයං භන්තෙ ගච්ජාම. බහුකිච්ජා මයං බහුකරණීයාති. යස්සදුති නං ගභපති කාලං මඤ්ඤායිති.

අඵ බො උපාලි ගභපති භගවතො භාසිතං අභිනන්දිතො අනුමොදිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතො පදකම්ණං කන්තො යෙන සකං නිවේසනං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තො දෙවාරිකං ආමන්තෙයි : අජ්ජතග්ගෙ සම්ම දෙවාරික, ආචරාමි ආරං නිගණ්ඨානං නිගණ්ඨීනං, අනාවටං ආරං භගවතො භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං, සචේ කොචී නිගණ්ඨා ආගච්ජති. තමෙතං නං එවං වදෙය්‍යායි : තිට්ඨ භන්තෙ, මා පාපිසි, අජ්ජතග්ගෙ උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකත්තං උපගතො. ආවටං ආරං නිගණ්ඨානං, නිගණ්ඨීනං, අනාවටං ආරං භගවතො භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං, උපාසකානං උපාසිකානං. සචේ තෙ භන්තෙ පිණ්ඩකෙන අන්තො එන්තච තිට්ඨ එන්තච තෙ ආභරිස්සන්තීති. එවං භන්තෙති බො දෙවාරිකො උපාලියං ගභපතිස්ස පච්චස්සොයි.

අස්සොයි බො දීඝතපස්සී නිගණ්ඨා උපාලි කිර ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකත්තං උපගතොති. අඵ බො දීඝතපස්සී නිගණ්ඨා යෙන නිගණ්ඨා නානුපුන්තො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තො නිගණ්ඨං නානුපුන්තං එතදවොච: සුතං මෙතං භන්තෙ උපාලි කිර ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකත්තං උපගතොති. අට්ඨානං බො එතං තපස්සී අනචකාසො යං උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකත්තං උපගචේජය්‍ය. ධානඤ්ච බො එතං විජ්ජති යං සමණො ගොතමො උපාලියං ගභපතිස්ස සාවකත්තං උපගචේජය්‍යාති. දුතියමි බො—පෙ— තතියමි බො දීඝතපස්සී නිගණ්ඨා නිගණ්ඨං නානුපුන්තං එතදවොච: සුතං මෙතං භන්තෙ, උපාලි කිර ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකත්තං උපගතොති. අට්ඨානං බො එතං තපස්සී අනචකාසො යං උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකත්තං උපගචේජය්‍ය. ධානඤ්ච බො එතං විජ්ජති යං සමණො ගොතමො උපාලියං ගභපතිස්ස සාවකත්තං උපගචේජය්‍යාති. හන්දු වාහං භන්තෙ ගච්ජාමි යාච ජානාමි යදි වා උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකත්තං උපගතො යදි වා නොති. ගච්ජ නං තපස්සී ජානාමි යදි වා උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකත්තං උපගතො යදි වා නොති.

අථ බො දිඝතපසී නිගණ්ඨො යෙන උපාලිසු ගභපතිසු නිවේසනං
 තෙනුපසඛකමි. අද්දසා බො දෙවාරිකො දිඝතපසීං නිගණ්ඨං දුරතොච
 ආගච්ඡන්තං. දිඝාන දිඝතපසීං නිගණ්ඨං එතදවොච: තිට්ඨ හනෙත,
 මා පාවිසි. අජ්ඣතග්ගෙ උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකතනං
 උපගතො, ආචටං ආරං නිගණ්ඨානං නිගණ්ඨිනං, අනාවටං ආරං
 හගචතො හකුචුනං හිකුචුතීනං උපාසකානං උපාසිකානං සචේ තෙ
 හනෙත පිණ්ඩකෙන අප්ඨො, එතේච තිට්ඨ. එතේච තෙ
 ආභරිස්සන්තීති. න මෙ ආටුසො පිණ්ඩකෙන අප්ඨොති චත්තා තතො
 පටිනිච්ඡන්තා යෙන නිගණ්ඨො නාතපුත්තො තෙනුපසඛකමි.
 උපසඛකමිත්තා නිගණ්ඨං නාතපුත්තං එතදවොච: සච්චංයෙච බො
 හනෙත යං උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකතනං
 උපගතො. එතං බො තෙ අහං හනෙත නාලුඨං: න බො මේතං
 හනෙත රුච්චති යං උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං
 ආරොපෙය්‍ය. සමණො හි හනෙත ගොතමො මායාථී, ආචටතිං
 මායං ජානාති, යාය අඤ්ඤාතිත්ථිතානං සාවකෙ ආචට්ඨෙතීති. ආචට්ටො
 බො තෙ හනෙත උපාලි ගභපති සමණෙන ගොතමෙන ආචට්ටතියා
 මායායාති. අට්ඨානං බො එතං තපසී අනචකාසො යං උපාලි ගභපති
 සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකතනං උපගච්ඡෙය්‍ය. ධානඤ්ච බො එතං
 විජ්ජති යං සමණො ගොතමො උපාලිසු ගභපතිසු සාවකතනං
 උපගච්ඡෙය්‍යාති. දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො දිඝතපසී
 නිගණ්ඨො නිගණ්ඨං නාතපුත්තං එතදවොච: සච්චං යෙච බො හනෙත
 යං උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකතනං උපගතො: එතං
 බො තෙ අහං හනෙත නාලුඨං: න බො මේතං හනෙත රුච්චති,
 යං උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙය්‍ය. සමණො හි
 හනෙත ගොතමො මායාථී, ආචටතිං මායං ජානාති. යාය අඤ්ඤා-
 තිත්ථිතානං සාවකෙ ආචට්ඨෙතීති. ආචට්ටො බො තෙ හනෙත උපාලි
 ගභපති සමණෙන ගොතමෙන ආචට්ටතියා මායායාති. අට්ඨානං බො
 එතං තපසී අනචකාසො යං උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස
 සාවකතනං උපගච්ඡෙය්‍ය ධානඤ්ච බො එතං විජ්ජති යං සමණො
 ගොතමො උපාලිසු ගභපතිසු සාවකතනං උපගච්ඡෙය්‍ය. හඤ්ච වාහං
 තපසී ගච්ඡාමි යාය සාමං යෙච ජානාමි. යදි වා උපාලි ගභපති
 සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකතනං උපගතො යදි වා නොති.

අථ බො නිගණ්ඨො නාතපුත්තො මහතියා නිගණ්ඨපට්ඨසාය සද්ධිං
 යෙන උපාලිසු ගභපතිසු නිවේසනං තෙනුපසඛකමි. අද්දසා බො
 දෙවාරිකො නිගණ්ඨං නාතපුත්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තං, දිඝාන
 නිගණ්ඨං නාතපුත්තං එතදවොච: තිට්ඨ හනෙත, මා පාවිසි. අජ්ඣතග්ගෙ
 උපාලි ගභපති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකතනං උපගතො, ආචටං
 ආරං නිගණ්ඨානං නිගණ්ඨිනං, අනාවටං ආරං හගචතො හිකුචුනං
 හිකුචුතීනං උපාසකානං උපාසිකානං සචේ තෙ හනෙත පිණ්ඩකෙන
 අප්ඨො, එතේච තිට්ඨ. එතේච තෙ ආභරිස්සන්තීති. තෙන හි සච්ච
 දෙවාරික, යෙන උපාලි ගභපති තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්තා උපාලිං
 ගභපතිං එචං චදෙහි: නිගණ්ඨො හනෙත නාතපුත්තො මහතියා
 නිගණ්ඨපට්ඨසාය සද්ධිං ඛභිආරකොට්ඨකෙ සීතො. සො තෙ දස්සන-
 කාමොති. එචං හනෙතති බො දෙවාරිකො නිගණ්ඨස්ස නාතපුත්තස්ස
 පටිඤ්ඤා යෙන උපාලි ගභපති තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්තා උපාලිං

ගහපතිං එතදවොච: නිගණ්ඨො: හනො නාතිපුතො: මහතියා නිගණ්ඨපරිසාය සඤ්ඨං ඛිතිචාරකොට්ඨකෙ සිතො, සො තෙ දස්සන- කාමොති. තෙන හි සමම දෙවාරික, මජ්ඣිමාය චාරසාලාය ආසනාති පඤ්ඤපෙහිති. එවං හනොති ඛො දෙවාරිකො උපාලිස්ස ගහපතිස්ස පටිස්සුනො: මජ්ඣිමාය චාරසාලාය ආසනාති පඤ්ඤපෙති: යෙන උපාලි ගහපති තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනො උපාලිං ගහපතිං එතදවොච: පඤ්ඤතතාති ඛො තෙ හනො මජ්ඣිමාය චාරසාලාය ආසනාති. යස්සදති කාලං මඤ්ඤාසීති.

අථ ඛො උපාලි ගහපති යෙන මජ්ඣිමා චාරසාලා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනො යං තත් ආසනං අග්ගඤ්ච සෙට්ඨඤ්ච උත්තමඤ්ච පණ්ණිතඤ්ච තත් නිසීදිනො දෙවාරිකං ආමනොසි: තෙන හි සමම දෙවාරික යෙන නිගණ්ඨො: නාතිපුතො: තෙනුපසඛකම. උපසඛකමිනො නිගණ්ඨො: නාතිපුතං එවං වදෙහි: උපාලි හනො ගහපති එවමාහ: පවිස කීර හනො සවෙ ආකඛිසීති. එවං හනොති ඛො දෙවාරිකො උපාලිස්ස ගහපතිස්ස පටිස්සුනො: යෙන නිගණ්ඨො: නාතිපුතො: තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනො නිගණ්ඨො: නාතිපුතං එතදවොච: උපාලි හනො ගහපති එවමාහ: පවිස කීර හනො සවෙ ආකඛිසීති. අථ ඛො නිගණ්ඨො: නාතිපුතො: මහතියා නිගණ්ඨපරිසාය සඤ්ඨං යෙන මජ්ඣිමා චාරසාලා තෙනුපසඛකමි. අථ ඛො උපාලි ගහපති යං සුදං පුබ්බෙව යතො පස්සති නිගණ්ඨො: නාතිපුතං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන තතො පච්චුගන්තො: යං තත් ආසනං අග්ගඤ්ච සෙට්ඨඤ්ච උත්තමඤ්ච පණ්ණිතඤ්ච, තං උත්තරාසඛෙහන පමජ්ජිනො: පරිග්ගහෙති: නිසීදපෙති. සොදති යං තත් ආසනං අග්ගඤ්ච සෙට්ඨඤ්ච උත්තමඤ්ච පණ්ණිතඤ්ච තත් සාමං නිසීදිනො නිගණ්ඨො: නාතිපුතං එතදවොච: සංවිජ්ජනො¹ ඛො හනො ආසනාති, සවෙ ආකඛිසී නිසීදති. එවං වුත්තෙ නිගණ්ඨො: නාතිපුතො: උපාලිං ගහපතිං එතදවොච: උමමනොසි තිං ගහපති, දතොසි තිං ගහපති. ගච්ඡාමහං හනො සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙස්සාමීති ගන්තො මහතාසි වාදසඛිකාටෙන පටිඤ්ඤෙකො: ආගන්තො. සෙය්‍යථාපි ගහපති පුරිසො අකඛිගාරකො ගන්තො උඛිගතෙහි අකඛිගි ආගච්ඡෙය්‍ය, සෙය්‍යථාපි වා පන ගහපති පුරිසො අකඛිගාරකො ගන්තො උඛිගතෙහි අකඛිගි ආගච්ඡෙය්‍ය. එවමෙච ඛො තිං ගහපති ගච්ඡාමහං හනො සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙස්සාමීති ගන්තො මහතාසි වාදසඛිකාටෙන පටිඤ්ඤෙකො: ආගන්තො. අච්චොසි ඛො තිං ගහපති සමණෙහ ගොතමෙහ අච්චට්ඨියා මායායාති.

හද්දිකා හනො අච්චට්ඨී මායා, කල්‍යාණී හනො අච්චට්ඨී මායා, පියා මෙ හනො ඤ්ඤතිසාලොභිතා ඉමාය අච්චට්ඨියා අච්චට්ඨෙය්‍යං, පියානමපි මෙ අස්ස ඤ්ඤතිසාලොභිතානං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි හනො ඛතතියා ඉමාය අච්චට්ඨියා අච්චට්ඨෙය්‍යං. සබ්බෙසානමපිස්ස ඛතතියානං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි හනො මුග්ගමා-පෙ-වෙස්සා-පෙ-සුඤ්ඤ ඉමාය අච්චට්ඨියා අච්චට්ඨෙය්‍යං, සබ්බෙසානමපිස්ස සුඤ්ඤනං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය. සදෙවකො වෙපි

1. සංවිජ්ජනති-මජ්ඣිම. 2. සබ්බෙසානමපස්ස-සිඤ්ඤ.

හනෙත ලොකො සමාරකො සමුහමකො සසාමණ්ඩ්‍රාහමණී පජා සදෙවමිනුසො ඉමංය ආචරිතියා ආචරෙටියා, සදෙවකසපියා¹ ලොකසා සමාරකසා සමුහමකසා සසාමණ්ඩ්‍රාහමණීයා පජාය සදෙව-මනුසාය දීඝරතං හිතාය සුඛාය. තෙන හි හනෙත උපමනෙත කරියාමි. උපමායපිධෙකවෙව විඤ්ඤ පුරිසා භාසිතසා අන්ථං ආජානනති.

භූතපුබ්බං හනෙත අඤ්ඤතරසා මුහමණසා ජණණසා වුඬුසා මහලුකසා දහරා මාණවිකා පජාපති අභොසි ගබ්හිති උපවිජ්ඤ්ඤා. අථ ඛො හනෙත සා මාණවිකා තං මුහමණං ඵතදවොච: ගච්ඡ තිං මුහමණං, ආපණං මකකට්ඨාපකං කිණ්ණිකා ආනෙහි යො මෙ කුමාරකසා කීලාපනකො හවිසාහිති. ඵලං වුනෙත හනෙත සො මුහමණො තං මාණවිකං ඵතදවොච: ආගමෙහි තාච භොති යාච විජායසි. සචෙ තිං භොති කුමාරිකං විජායසාසි, තසා තෙ අහං ආපණං මකකට්ඨාපකං කිණ්ණිකා ආනෙසාමි.² යො තෙ කුමාරකසා කීලාපනකො හවිසාහිති. සචෙ පන තිං භොති කුමාරිකං විජායසාසි, තසා තෙ අහං ආපණං මකකට්ඨාපකං කිණ්ණිකා ආනෙසාමි. යා තෙ කුමාරිකාය කීලාපනිකා හවිසාහිති. දුතියමපි ඛො හනෙත-පෙ-කීලාපනිකා හවිසාහිති. තතියමපි ඛො හනෙත සා මාණවිකා තං මුහමණං ඵතදවොච: ගච්ඡ තිං මුහමණං ආපණං මකකට්ඨාපකං කිණ්ණිකා ආනෙහි යො මෙ කුමාරකසා කීලාපනකො හවිසාහිති. අථ ඛො හනෙත සො මුහමණො තසා මාණවිකාය සාරතො පටිබ්ඬුචිතො ආපණං මකකට්ඨාපකං කිණ්ණිකා ආනෙකා තං මාණවිකං ඵතදවොච: අයං තෙ භොති ආපණං මකක-ට්ඨාපකො කිණ්ණිකා ආනිතො යො තෙ කුමාරකසා කීලාපනකො හවිසාහිති. ඵලං වුනෙත හනෙත සා මාණවිකා තං මුහමණං ඵතදවොච: ගච්ඡ තිං මුහමණං, ඉමං මකකට්ඨාපකං ආදාය යෙන රත්තපාණී රජකපුතො තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිනා රත්තපාණී රජකපුතං ඵචං වදෙහි: ඉච්ඡාමහං සමම රත්තපාණී, ඉමං මකකට්ඨාපකං පිතාචලෙපනං නාම රඬකජාතං රඤ්ඤ්තං ආකොටිතපච්චාකොටිතං උභතොභාගවිමඬිනති. අථ ඛො හනෙත සො මුහමණො තසා මාණවිකාය සාරතො පටිබ්ඬුචිතො තං මකකට්ඨාපකං ආදාය යෙන රත්තපාණී රජකපුතො තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිනා රත්තපාණී රජකපුතං ඵතදවොච: ඉච්ඡාමහං සමම රත්තපාණී, ඉමං මකකට්ඨාපකං පිතාචලෙපනං නාම රඬකජාතං රඤ්ඤ්තං ආකොටිතපච්චාකොටිතං උභතොභාගවිමඬිනති. ඵලං වුනෙත හනෙත රත්තපාණී රජකපුතො තං මුහමණං ඵතදවොච: අයං ඛො තෙ හනෙත මකකට්ඨාපකො රඬකකමො හි ඛො, නො ආකොටිතකමො නො විමජ්ජනකමොහි. ඵචමෙච ඛො හනෙත බාලානං නිගණ්ඨානං වාදෙ රඬකකමො හි ඛො බාලානං නො පණ්ණිතානං, නො අනුයොගකමො, නො විමජ්ජ-නකමො. අථ ඛො හනෙත සො මුහමණො අපරෙත සමයෙන නචං දුසාසුගං ආදාය යෙන රත්තපාණී රජකපුතො තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිනා රත්තපාණී රජකපුතං ඵතදවොච: ඉච්ඡාමහං සමම රත්තපාණී, ඉමං නචං දුසාසුගං පිතාචලෙපනං නාම රඬකජාතං රඤ්ඤ්තං ආකොටිතපච්චාකොටිතං උභතොභාගවිමඬිනති. ඵලං වුනෙත හනෙත රත්තපාණී රජකපුතො තං මුහමණං ඵතදවොච: ඉදං ඛො තෙ හනෙත නචං දුසාසුගං රඬකකමඤ්ඤච ආකොටිතකමඤ්ඤච විමජ්ජ-නකමඤ්ඤාති. ඵචමෙච ඛො හනෙත තසා හගචතො වාදෙ අරභතො සමමාසමුඬුඬුසා රඬකකමො චෙච පණ්ණිතානං නො බාලානං, අනු-යොකමො ච විමජ්ජනකමො වාහි.

1. සදෙවකස පසා - සිඹු. 2. ආණ්ණාමි - සිඹු.
3. රජිතං - මජ්ඣං. සා:

සරාජිකා ඛො තං ගහපති පරිසා එවිං ජානාති: උපාලි ගහපති නිගණ්ඨස්ස නානපුත්තස්ස සාවකොති. කස්ස තං ගහපති සාවකං ඛාරෙමාති. එවිං චුතොත උපාලි ගහපති උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරා-සඛිතං කරිතා යෙන ගභවො තෙනඤ්ඤලිමපනාමෙඛා නිගණ්ඨං නානපුත්තං එතදචොච : තෙන හි ගතොත සුණාති යස්සා'හං සාවකො :

1. ධීරස්ස විගතමොහස්ස පභින්නඛිලස්ස විජ්චවිජ්ජස්ස, අනීඝස්ස සුභමච්චතස්ස චුඛිසිලස්ස සාධුපඤ්ඤස්ස, වෙස්සන්තරස්ස¹ විමලස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
2. අකඵකචිස්ස තුසිතස්ස වන්තලොකාමිසස්ස මුද්දිතස්ස, කතසමණස්ස මුඤ්ඤස්ස අන්තිමසාරීරස්ස නරස්ස, අනොපමස්ස විරජස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
3. අසංසයස්ස කුලස්ස වෙනසිකස්ස සාරපිචරස්ස, අනුත්තරස්ස රුචිරධම්මස්ස නිකකඛිස්ස පහාසකරස්ස, මානවජීදස්ස විරස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
4. නිසඟස්ස අපපමෙය්‍යස්ස ගමීරිස්ස මොනපත්තස්ස, බෙමඛිකරස්ස දෙවස්ස ධම්මච්චස්ස සංචුචත්තස්ස, සඛ්ඛාතිගස්ස මුත්තස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
5. නාගස්ස පත්තසෙනස්ස ඩීණසංයොජනස්ස මුත්තස්ස, පටිමන්තකස්ස ඛොනස්ස පත්තඛිජස්ස විචාරාගස්ස, දන්තස්ස නිපාපඤ්චස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
6. ඉසිසත්තමස්ස අකුහස්ස තෙවිජ්ජස්ස මුහමපත්තස්ස, නභාතිකස්ස² පදකස්ස පස්සඛස්ස විද්දිතචෙදස්ස, පුරිඤ්දස්ස සකකස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
7. අරියස්ස භාවිතත්තස්ස පත්තිපත්තස්ස වෙය්‍යාකරණස්ස, සතීමතො විපසෙස්ස අනතිනිතස්ස නො අපනතිස්ස; අනෙජස්ස විසෙපත්තස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
8. සම්මඟ්ගතිස්ස ක්ඛාසිස්ස අනනුගතින්තරස්ස සුඛස්ස, අසිතස්ස අපාභිනස්ස³ පටිවිතත්තස්ස අග්ගපත්තස්ස ; තිණණස්ස ධාරයත්තස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
9. සත්තස්ස ඉරිපඤ්ඤස්ස මහාපඤ්ඤස්ස විචලොහස්ස, තථාගතිස්ස සුගතිස්ස අපාටිපුග්ගලස්ස අසමස්ස; විසාරදස්ස නිපුණස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මි.
10. තණ්හවජීදස්ස මුඛස්ස විතමුමස්ස අනුපලිත්තස්ස, ආහුණෙය්‍යස්ස යකඛස්ස උත්තමිපුග්ගලස්ස අතුලස්ස; මහතො යසග්ගපත්තස්ස ගභවතො තස්ස සාවකො'හමස්මිති.

1. වෙසමන්තරස්ස - මජ්ඣං, ස්‍යා. 2. න්භාතිකස්ස - මජ්ඣං.
 3. සමුග්ගතිස්ස - මජ්ඣං 4. අපාභිතිස්ස - මජ්ඣං
 5. අග්ගපත්තස්ස - මජ්ඣං

කදු සකුඤ්ඤාලයා පන හෙ ගඟපති ඉමේ සමණස්ස ගොඨමස්ස වණණාති. සෙය්‍යථාපි භනෙත නානාපුප්ථානං මහාපුප්ථරුසි, තමෙනං දුකෙධා මාලාකාඤ්ඤා වා මාලාකාරනෙතවාසී වා විචිතතං මාලං ගනෙඤ්ඤා. ඵචමේව ඛො භනෙත සො භගවා අනෙකච්ඡේණා අනෙකසතච්ඡේණා කො හි භනෙත වණණාරහස්ස වණණං න කට්ඨස්සතීති.

අථ ඛො නිගණ්ඨස්ස භගවතො සකකාරං අසහමානස්ස තනෙථව උණ්ඨං ලොභිතං ඉඛතො උග්ගස්සීති¹

උපාලීසුත්තං ඡවසං

2. 1. 7.

කුකකුරවනිය* සුභතං

එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා කොලියෙසු විහරති
 හලිඤ්චසනං නාම කොලියානං නිගමො. අථ ඛො පුණේණං ච
 කොලියපුඤ්ඤා ගොචනිකො, අවෙලො ච සෙනිඨො කුකකුරවනිකො
 යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිනා පුණේණං කොලියපුඤ්ඤා
 ගොචනිකො භගවනාං අභවාදෙතා එකමන්තං නිසීදු. අවෙලො පන
 සෙනිඨො කුකකුරවනිකො භගවතා ඤ්ඤිං සමමොදී, සමමොදනීයං
 කථං සාර්ඤ්ඤිං විනිසාරෙතා කුකකුරෙච පමිකුජ්ජනා¹ එකමන්තං
 නිසීදු. එකමන්තං නිසින්නො ඛො පුණේණං කොලියපුඤ්ඤා
 ගොචනිකො භගවනාං එතදවොච; අයං භන්තෙ අවෙලො සෙනිඨො
 කුකකුරවනිකො දුක්ඛරකාරකො, ඡමානිකඛිතනං² භුඤ්ජති. තස්ස
 තං කුකකුරවනං දීඝරතනං සමන්තං සමාදින්නං, තස්ස කා ගති, කො
 අභිසම්පරයොති. අලං පුණේණං, තිට්ඨතෙතං, මා මං එතං පුච්ඡති.
 දුතීයමපිඛො-පෙ-තනිගමපි ඛො පුණේණං කොලියපුඤ්ඤා ගොචනිකො
 භගවනාං එතදවොච; අයං භන්තෙ අවෙලො සෙනිඨො කුකකුරවනිකො
 දුක්ඛරකාරකො, ඡමානිකඛිතනං² භුඤ්ජති. තස්ස තං කුකකුරවනං
 දීඝරතනං සමන්තං සමාදින්නං, තස්ස කා ගති, කො අභිසම්පරයොති.
 අභිඛො ඛො තෙ අහං පුණේණං න ලභාමි; අලං පුණේණං, තිට්ඨතෙතං, මා
 මං එතං පුච්ඡති. අපි ච ඛො ත්‍යාගං ඛ්‍යාකරිස්සාමි.

ඉධ පුණේණං, එකචො කුකකුරවනං භාවෙති පරිපුණේණං
 අබ්බොකිණේණං, කුකකුරසීලං භාවෙති පරිපුණේණං අබ්බොකිණේණං,
 කුකකුරවනං භාවෙති පරිපුණේණං අබ්බොකිණේණං, කුකකුරකප්පං භාවෙති
 පරිපුණේණං අබ්බොකිණේණං, සො කුකකුරවනං භාවෙතා පරිපුණේණං
 අබ්බොකිණේණං, කුකකුරසීලං භාවෙතා පරිපුණේණං අබ්බොකිණේණං,
 කුකකුරවනං භාවෙතා පරිපුණේණං අබ්බොකිණේණං, කුකකුරකප්පං
 භාවෙතා පරිපුණේණං අබ්බොකිණේණං, කායස්ස හෙදු පරමමරණං
 කුකකුරනං සභව්‍යතං උපපජ්ජති, සචෙ ඛො පනස්ස එවං දිට්ඨි
 ගොති: ඉමිනාහං සීලෙන වා චතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා
 දෙවො වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤාතරෙ වාති. සාස්ස ගොති මිච්ඡාදිට්ඨි,
 මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස³ ඛො අහං පුණේණං දානාං ගතීනං අඤ්ඤාතරං ගතීං
 වදුමි: තිරං වා තිරව්ඡානගොතිං වා. ඉති ඛො පුණේණං සමපජ්ජමානං
 කුකකුරවනං කුකකුරනං සභව්‍යතං උපනෙති. විපජ්ජමානං⁴ තිරංගනති.

* කුකකුරවනික - මජ්ඣං, කුකකුරෙවාද - ස්‍යා
 1. පලිකුණතිනා - ස්‍යා.
 2. { ඡමානිකඛිතනං ගොජනං - මජ්ඣං
 { ඡමායං නිකඛිතනං ගොජනං - ස්‍යා
 3. මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.
 4. විජ්ජමානං - සිඤ්ඤ.

එවං වුතෙන අවෙලො සෙනිඨො කුකකුරවතිකො පරොදි, අසුකි පවතෙයි. අඵ ඛො හගවා පුණ්ණං කොලියපුතො ගොවතිකං එතද්-
වොච: එතං ඛො තෙ අහං පුණ්ණං නාලභං: අලං පුණ්ණං, තිට්ඨතෙනං
මා මං එතං පුච්ඡිති. නාහං හතෙත එතං රොදුමි, යං මං හගවා එවමාහ.
අපි ච මේ ඉදං හතෙත කුකකුරවතං දිඝරතං සමතං සමාදිතං.
අයඤ්ච හතෙත පුණ්ණං කොලියපුතො ගොවතිකො තස්ස
තං ගොවතං දිඝරතං සමතං සමාදිතං. තස්ස කා ගති.
කො අහිසමපරොධොති. අලං සෙනිඨ, තිට්ඨතෙනං, මා මං එතං පුච්ඡිති.
දුතියමපි ඛො-පෙ-නතියමපි ඛො අවෙලො සෙනිඨො කුකකුරවතිකො
හගවන්තං එතද් වොච: අයං හතෙත පුණ්ණං කොලියපුතො
ගොවතිකො, තස්ස තං ගොවතං දිඝරතං සමතං සමාදිතං, තස්ස
කා ගති, කො අහිසමපරොධොති. අධු: ඛො තෙ අහං සෙනිඨ න
ලභාමි: අලං සෙනිඨ, තිට්ඨතෙනං. මා මං එතං පුච්ඡිති. අපි ච ඛො
තාහං ඛාකරිස්සාමි.

ඉධ සෙනිඨ, එකච්චො ගොවතං භාවෙති පරිපුණ්ණං අබ්බොකිණ්ණං,
ගොසිලං භාවෙති පරිපුණ්ණං අබ්බොකිණ්ණං, ගොවිතං භාවෙති
පරිපුණ්ණං අබ්බොකිණ්ණං. ගවාකපං භාවෙති පරිපුණ්ණං
අබ්බොකිණ්ණං. සො ගොවතං භාවෙතා පරිපුණ්ණං අබ්බොකිණ්ණං,
ගොසිලං භාවෙතා පරිපුණ්ණං අබ්බොකිණ්ණං, ගොවිතං භාවෙතා
පරිපුණ්ණං අබ්බොකිණ්ණං, ගවාකපං භාවෙතා පරිපුණ්ණං
අබ්බොකිණ්ණං, කායස්ස හෙද පරමමරණං ගුණතං සභව්‍යතං උපපජ්ජති.
සචෙ ඛො පතස්ස එවං දිට්ඨි භොති: ඉමිනාභං සිලෙත වා වතෙන වා
තපෙන වා බුහමිච්චිසෙන වා දෙවො වා හවිස්සාමි දෙවඤ්ඤාතරො
වාති. සාස්ස භොති මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාදිට්ඨිකස්සා ඛො අහං සෙනිඨ
ආනං ගතීතං අඤ්ඤාතරං ගතීං වදුමි: තිරයං වා තිරිච්ඡානසොතිං
වා. ඉති ඛො සෙනිඨ සමපජ්ජමානං ගොවතං ගුණතං සභව්‍යතං
උපතෙති විපජ්ජමානං තිරයන්ති.

එවං වුතෙන පුණ්ණං කොලියපුතො ගොවතිකො පරොදි, අසුකි
පවතෙයි. අඵ ඛො හගවා අවෙලං සෙනිඨො කුකකුරවතිකං එතද්වොච:
එතං ඛො තෙ අහං සෙනිඨ, නාලභං: අලං සෙනිඨ, තිට්ඨතෙනං, මා
මං එතං පුච්ඡිති. නාහං හතෙත එතං රොදුමි, යං මං හගවා එවමාහ.
අපි ච මේ ඉදං හතෙත ගොවතං දිඝරතං සමතං සමාදිතං. එවං
පතතො අහං හතෙත හගවති: පභොති හගවා තථා ධම්මං දෙසෙතුං
යථා අහඤ්චෙවිමං ගොවතං පජ්ඣෙය්‍යං. අයඤ්ච අවෙලො සෙනිඨො
කුකකුරවතිකො තං කුකකුරවතං පජ්ඣෙය්‍යාති. තෙන හි පුණ්ණ
සුණාහි. සාග්ගිකං මහසිකරොහි. භාසිස්සාමිති. එවං හතෙතති ඛො
පුණ්ණං කොලියපුතො ගොවතිකො හගවතො පච්චස්සෙයි. හගවා
එතද්වොච:

වතතාරිමාති පුණ්ණං කමමාති මියා සයං අහිඤ්ඤා සමජිකනා
පච්චෙදිතාති, කතමාති වතතාරි: අභි පුණ්ණං කමමං කණ්ණං කණ්ණවිපාකං,
අභි පුණ්ණං කමමං සුකතං සුකතවිපාකං, අභි පුණ්ණං කමමං කණ්ණසුකතං
කණ්ණසුකතවිපාකං, අභි පුණ්ණං කමමං අකණ්ණං අසුකතං අකණ්ණා-
සුකතවිපාකං කමමං කමමකඛයාය සංවතති.

කතමඤ්ච පුණ්ණ කමමං කණ්ණං කණ්ණවිපාකං: ඉධ පුණ්ණ එකච්චො සමාපජ්ඣං කායසංඛාරං අභිසංඛාරොති. සමාපජ්ඣං වච්චිසංඛාරං අභිසංඛාරොති. සමාපජ්ඣං මනෝසංඛාරං අභිසංඛාරොති. සො සමාපජ්ඣං කායසංඛාරං අභිසංඛාරිනො සමාපජ්ඣං වච්චිසංඛාරං අභිසංඛාරිනො සමාපජ්ඣං මනෝසංඛාරං අභිසංඛාරිනො සමාපජ්ඣං ලොකං උපපජ්ජති. තමෙතං සමාපජ්ඣං ලොකං උපපන්නං සමානං සමාපජ්ඣං එඤ්ඤා ජුඝන්ති. සො සමාපජ්ඣං ඵෙඤ්ඤා ජුට්ඨො සමානො සමාපජ්ඣං වෙදනං වෙදෙති එකන්තසුඛං. සෙය්‍යථාපි සත්තා නෙරසිකා ඉති ඛො පුණ්ණ භුතා භුතස්ස උපපත්ති භොති, යං කරොති තෙන උපපජ්ජති. උපපන්නමෙතං එඤ්ඤා ජුඝන්ති. එවමපභං¹ පුණ්ණ කමමදයාදු සත්තාති වදුමි. ඉදං වුච්චති පුණ්ණ කමමං කණ්ණං කණ්ණවිපාකං.

කතමඤ්ච පුණ්ණ කමමං සුඤ්ඤං සුඤ්ඤවිපාකං: ඉධ පුණ්ණ එකච්චො අමාපජ්ඣං කායසංඛාරං අභිසංඛාරොති. අමාපජ්ඣං වච්චිසංඛාරං අභිසංඛාරොති. අමාපජ්ඣං මනෝසංඛාරං අභිසංඛාරොති. සො අමාපජ්ඣං කායසංඛාරං අභිසංඛාරිනො අමාපජ්ඣං වච්චිසංඛාරං අභිසංඛාරිනො අමාපජ්ඣං මනෝසංඛාරං අභිසංඛාරිනො අමාපජ්ඣං ලොකං උපපජ්ජති තමෙතං අමාපජ්ඣං ලොකං උපපන්නං සමානං අමාපජ්ඣං එඤ්ඤා ජුඝන්ති. සො අමාපජ්ඣං ඵෙඤ්ඤා ජුට්ඨො සමානො අමාපජ්ඣං වෙදනං වෙදෙති එකන්තසුඛං. සෙය්‍යථාපි දෙවා සුභතිණ්ණා. ඉති ඛො පුණ්ණ භුතා භුතස්ස උපපත්ති භොති. යං කරොති තෙන උපපජ්ජති. උපපන්නමෙතං එඤ්ඤා ජුඝන්ති. එවමපභං¹ පුණ්ණ කමමදයාදු සත්තාති වදුමි. ඉදං වුච්චති පුණ්ණ කමමං සුඤ්ඤං සුඤ්ඤවිපාකං.

කතමඤ්ච පුණ්ණ කමමං කණ්ණසුඤ්ඤං කණ්ණසුඤ්ඤවිපාකං: ඉධ පුණ්ණ එකච්චො සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි කායසංඛාරං අභිසංඛාරොති සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි වච්චිසංඛාරං අභිසංඛාරොති. සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි මනෝසංඛාරං අභිසංඛාරොති. සො සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි කායසංඛාරං අභිසංඛාරිනො සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි වච්චිසංඛාරං අභිසංඛාරිනො සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි මනෝසංඛාරං අභිසංඛාරිනො සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි ලොකං උපපජ්ජති. තමෙතං සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි ලොකං උපපන්නං සමානං සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි එඤ්ඤා ජුඝන්ති. සො සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි ඵෙඤ්ඤා ජුට්ඨො සමානො සමාපජ්ඣමපි අමාපජ්ඣමපි වෙදනං වෙදෙති ඵොතිණ්ණසුඛං, සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්චො ව දෙවා එකච්චො ව විතීපාතිකා. ඉති ඛො පුණ්ණ භුතා භුතස්ස උපපත්ති භොති. යං කරොති තෙන උපපජ්ජති. උපපන්නමෙතං එඤ්ඤා ජුඝන්ති. එවමපභං¹ පුණ්ණ කමමදයාදු සත්තාති වදුමි. ඉදං වුච්චති පුණ්ණ කමමං කණ්ණසුඤ්ඤං කණ්ණසුඤ්ඤවිපාකං.

කතමඤ්ච පුණ්ණ කමමං අකණ්ණං අසුඤ්ඤං අකණ්ණසුඤ්ඤවිපාකං කමමකයාය² සංවත්තති, තත්‍ර පුණ්ණ යමිදං කමමං කණ්ණං කණ්ණවිපාකං තස්ස පභාභාය යා චේතනා, යමපිදං³ කමමං සුඤ්ඤං සුඤ්ඤවිපාකං තස්ස පභාභාය යා චේතනා, යමපිදං³ කමමං කණ්ණසුඤ්ඤං

1. එවංපභං-මජ්ඣං. සා. 2. කමමං කමමකයාය-සීඕ.
3. යමිදං-මජ්ඣං. සා.

කණ්ඨසුඛකවිපාකං නසා පභානාය යා වේදනා, ඉදං වූච්චති පුණ්ණ කමමං. අකණ්ඨං අසුඛකං අකණ්ඨාසුඛකවිපාකං කමමකඩයාය සංවතතති. ඉමානි ඛො පුණ්ණ වතතාරි කමමානි මියා සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා පච්චේදිතානිති.

එවං වූතො පුණ්ණො කොලියපුතො ගොචනිකො හගචනනං එනදවොච : අභිකකනනං හනො, අභිකකනනං හනො. සෙය්‍යථාපි හනො—පෙ—උපාසකං මිං හගචා ඛා:රෙඤ්ඤ අජ්ඣකයො පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති. අවෙලො පන සෙනිසො කුකකුරචනිකො හගචනනං එනදවොච: අභිකකනනං හනො, අභිකකනනං හනො, සෙය්‍යථාපි හනො—පෙ—පකාසිනො. එතාහං හනො හගචනනං සරණං ගච්ඡාමි ඛම්මඤ්ච භිකුචුසඛසඤ්ච. උභෙය්‍යාහං හනො හගචනො සන්තිකො පබ්බජ්ජං. උභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

යො ඛො සෙනිස අඤ්ඤානිච්චියපුබ්බො ඉමසමිං ඛම්මවිනසෙ අකඛබ්බි පබ්බජ්ජං, අකඛබ්බි උපසම්පදං. සො වතතාරො මාසෙ පරිචසති චතුක්කං මාසානං අච්චයෙන අරභ්චිතතා භිකුචු පබ්බාජේන්ති, උපසම්පාදෙනති භිකුචුභාවාය. අපි ච මේඤ්ඤ පුඤ්ඤවෙමනතතා විදිතාති. යවෙ හනො අඤ්ඤානිච්චියපුබ්බො ඉමසමිං ඛම්මවිනසෙ අකඛබ්බන්තා පබ්බජ්ජං, අකඛබ්බන්තා උපසම්පදං, වතතාරො¹ මාසෙ පරිචසන්ති. චතුක්කං මාසානං අච්චයෙන අරභ්චිතතා භිකුචු පබ්බාජේන්ති, උපසම්පාදෙනති භිකුචුභාවාය. අහං වතතාරි වසසානි පරිච්චිකාමි. චතුක්කං මිං වසසානං අච්චයෙන අරභ්චිතතා භිකුචු පබ්බාජේන්තඤ්ච, උපසම්පාදෙනඤ්ච භිකුචුභාවායානි. අලඤ්ඤ ඛො අවෙලො සෙනිසො කුකකුරචනිකො හගචනො සන්තිකො පබ්බජ්ජං, අලඤ්ඤ උපසම්පදං. අච්චරූපසම්පන්නො ඛො පනායසමා සෙනිසො එකො වූපකචේඨා අපමනො අනාපි පභිතනො විහරනො න පිරසෙසච යසානාය කුලපුතතා සමමදෙච අගාරසමා අනාගාරිභං පබ්බජන්ති. නදනුතතරං බ්‍රහ්මචරිපරියොසානං දිවේඨච ඛම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහාසි. ඕණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරිභං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉඤ්ඤානායානි අභිඤ්ඤාසි අඤ්ඤාතරො ඛො පනායසමා සෙනිසො අරහතං අභොසිති.

කුකකුරචනිය² සුභතං සන්තමං.

1. ගෙ වතතාරො - මජ්ඣං.
2. කුකකුරචනික - මජ්ඣං, PTS

2. 1. 8

අභයරාජකුමාර සුභතං

එවං මෙ සුභතං, එකං සමයං භගවා රාජභගෙ විහරති වෙඵ්චනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. අඵ ඛො අභයො රාජකුමාරො යෙන නිගණේයා නාචපුඤ්ඤාඃ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනිා නිගණේයං නාචපුඤ්ඤාං අභිවාදෙනිා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අභයං රාජකුමාරං නිගණේයා නාචපුඤ්ඤාඃ එතදවොච; එහි නිං රාජකුමාර, සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙහි. එවං තෙ කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගච්ඡන්ති අභයෙන රාජකුමාරෙන සමණස්ස ගොතමස්ස එවං මහිද්ධිකස්ස එවං මහානුභාවස්ස වාදෙ ආරොපිතොති. යථා කථං පනාභං භනෙන සමණස්ස ගොතමස්ස එවං මහිද්ධිකස්ස එවං මහානුභාවස්ස වාදං ආරොපෙස්සාමිති.

එහි නිං රාජකුමර, යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිනිා සමණං ගොතමං එවං වදෙහි: භාසෙය්‍ය නු ඛො භනෙන තථාගතො තං වාචං යා සා වාචා පරෙසං අප්පියා අමනාපාති. සචෙ තෙ සමණො ගොතමො එවං පුට්ඨො එවං බ්‍යාකරෙති: භාසෙය්‍ය රාජකුමාර, තථාගතො තං වාචං යා සා වාචා පරෙසං අප්පියා අමනාපාති. තමෙන නිං එවං වදෙය්‍යායි: අඵ කිඤ්චරහි තෙ භනෙන පුට්ඨ්ඤ්ඤෙන නානාකරණං, පුට්ඨ්ඤ්ඤොපි හි තං වාචං භාසෙය්‍ය, යා සා වාචා පරෙසං අප්පියා අමනාපාති. සචෙ පන තෙ සමණො ගොතමො එවං පුට්ඨො එවං බ්‍යාකරෙති: න රාජකුමාර තථාගතො තං වාචං භාසෙය්‍ය යා සා වාචා පරෙසං අප්පියා අමනාපාති. තමෙන නිං එවං වදෙය්‍යායි: අඵ කිඤ්චරහි තෙ භනෙන දෙවදත්තො බ්‍යාකතො: ආපාසිකො දෙවදත්තො, තෙරසිකො දෙවදත්තො, කප්පට්ඨො දෙවදත්තො, අතෙකිචෙජ්ඣ දෙවදත්තොති. තාය ච පන තෙ වාචාය දෙවදත්තො කුපිතො අභොසි අනත්තමිනොති. ඉමං ඛො තෙ රාජකුමාර, සමණො ගොතමො උභතො කොට්ඨං පඤ්ඤං පුට්ඨො සමානො තෙච්ච සකඛිති උග්ගිලිතුං. තෙච්ච සකඛිති ඔග්ගිලිතුං. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසස්ස අයොසිඛ්ඤාටකං කණේඤ්ඤ චලග්ගං, සො තෙච්ච සකඤ්ඤෙය්‍ය උග්ගිලිතුං, තෙච්ච සකඤ්ඤෙය්‍ය ඔග්ගිලිතුං. එච්චෙච ඛො තෙ රාජකුමාර සමණො ගොතමො ඉමං උභතොකොට්ඨං පඤ්ඤං පුට්ඨො සමානො තෙච්ච සකඛිති උග්ගිලිතුං, තෙච්ච සකඛිති ඔග්ගිලිතුන්ති.

එවං භනෙනති ඛො අභයො රාජකුමරෙ නිගණේයස්ස නාචපුඤ්ඤාස්ස පටිඤ්ඤානා උට්ඨායාසනා නිගණේයං නාචපුඤ්ඤාං අභිවාදෙනිා පදකඛිණං කනිා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිනිා භගවන්තං අභිවාදෙනිා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො අභයස්ස රාජකුමාරස්ස සුරියං ඕලොකෙනිා එතදභොසි. අකාලො ඛො අජ්ඣ භගවතො වාදං ආරෙපෙතුං, සෙට්ඨනාභං සකෙ නිවෙසනෙ භගවතො වාදං ආරෙපෙස්සාමිති භගවන්තං එතදවොච: අභිවාසෙතු මෙ භනෙන

-
- 1. නාචපුඤ්ඤා - මජ්ඣං.
 - 2. අබ්බුග්ගච්ඡන්ති - මජ්ඣං.
 - 3. ඔග්ගිලිතුං - ස්‍යා.
 - 4. අයසිඛ්ඤාටකං - ස්‍යා.
 - 5. සුරියං උලොකෙනිා - මජ්ඣං.

භගවා ඝොසකායං අනන්තකුණ්ඩො භවතනති. අභිවාසෙසි භගවා කුණ්ඩිභාවෙන. අථ ඛො අභයො රාජකුමාරො භගවතො අභිවාසනං විදිකාං උට්ඨායාසනා භගවනතං අභිවාදෙකාං පදකම්ණං කතා පකකාමි.

අථ ඛො භගවා නසාං රතතියා අච්චයෙන පුබ්බන්තසමයං තිවා-සෙකාං පනනවිවරං ආදාය යෙන අභයස්ස රාජකුමාරස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිකාං පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො අභයො රාජකුමාරො භගවනතං පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහන්ථා සන්තපෙසයි, සම්පවාරෙසි. අථ ඛො අභයො රාජකුමාරො භගවනතං භුගතාවිං ඕනීතපත්තපාණිං අඤ්ඤාතරං නීවං ආසනං ගහෙකාං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො අභයො රාජකුමාරො භගවනතං එතදවොච:

‘භාසෙය්‍ය ණු ඛො භනෙත නථාගතො තං වාචං යා සා වාචා පරෙසං අපට්ඨො අමනාපා’ති. න ඛො’න්ථ¹ රාජකුමාර එකංසෙතාති. එන්ථ භනෙත අනස්සං නිගණ්ඨාති. කිම්පන කිං රාජකුමාර එවං විදෙසි: ‘එන්ථ භනෙත අනස්සං නිගණ්ඨා’ති. ඉදහං භනෙත යෙන නිගණ්ඨො. නානපුතො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිකාං නිගණ්ඨං නානපුත්තං අභිවාදෙකාං එකමන්තං නිසීදිං. එකමන්තං නිසින්නං ඛො මං භනෙත නිගණ්ඨො නානපුතො එතදවොච: එහි කිං රාජකුමාර, සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙහි එවං තෙ කලුපණො කිත්තිපඤ්ඤ අබ්බුග්ගච්ඡති “අභයෙන රාජකුමාරෙන සමණස්ස ගොතමස්ස එවං මහිඤ්ඤස්ස එවං මහානුභාවස්ස වාදෙ ආරොපිතො”ති. එවං වුතො අහං භනෙත නිගණ්ඨං නානපුත්තං එතදවොචං. යථා කථම්පනාහං භනෙත සමණස්ස ගොතමස්ස එවං මහිඤ්ඤස්ස එවං මහානුභාවස්ස වාදං ආරොපෙසාමහි. එහි කිං රාජකුමාර, යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකම. උපසඛකමිකාං සමණං ගොතමං එවං විදෙසි: ‘භාසෙය්‍ය ණු ඛො භනෙත නථාගතො තං වාචං, යා සා වාචා පරෙසං අපට්ඨො අමනාපා’ති. සචෙ තෙ සමණො ගොතමො එවං පුට්ඨො එවං බ්‍රාහ්මණො: කි: භාසෙය්‍ය රාජකුමාර නථාගතො තං වාචං, යා සා වාචා පරෙසං අපට්ඨො අමනාපාති. තමෙනං කිං එවං විදෙසාසි: අථ කිඤ්චරහි තෙ භනෙත පුට්ඨඡ්ඡෙන නානාකරණං, පුට්ඨඡ්ඡනොපි හි තං වාචං භාසෙය්‍ය, යා සා වාචා පරෙසං අපට්ඨො අමනාපාති. සචෙ පන තෙ සමණො ගොතමො එවං පුට්ඨො එවං බ්‍රාහ්මණො: ‘න රාජකුමාර නථාගතො තං වාචං භාසෙය්‍ය, යා සා වාචා පරෙසං අපට්ඨො අමනාපා’ති. තමෙනං කිං එවං විදෙසාසි: අථ කිඤ්චරහි තෙ භනෙත දෙවදත්තො බ්‍රාහ්මණො: ආපාසිකො දෙවදත්තො, නෙරසිකො දෙවදත්තො, කප්පට්ඨො දෙවදත්තො, අතෙකිච්චො දෙවදත්තොති. තාය ච පන තෙ වාචාය දෙවදත්තො කුපිතො අභොසි අනත්තමනො’ති. ඉමං ඛො තෙ රාජකුමාර සමණො ගොතමො උභතොකොචිකං පඤ්ඤං පුට්ඨො සමානො නෙව සකඛිති උග්ගිලිකුං. නෙව සකඛිති ඕගිලිකුං. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසස්ස අයොසිඛ්ඛාපකං කණෙඨ්චිලිග්ගං, සො නෙව සකඤ්ඤෙය්‍ය උග්ගිලිකුං, නෙව සකඤ්ඤෙය්‍ය ඕගිලිකුං එවමේව ඛො තෙ රාජකුමාර සමණො ගොතමො ඉමං උභතොකොචිකං පඤ්ඤං පුට්ඨො සමානො නෙව සකඛිති උග්ගිලිකුං, නෙව සකඛිති ඕගිලිකුනති.

1. නඤ්චන්ථ-මජ්ඣ. ස්‍රා.

තෙන ඛො පන සමයෙන දහරො කුමාරො මජ්ඣ උත්තාන-සෙත්තකො අභයං රාජකුමාරං අභික තිසිනො හොති. අඵ ඛො භගවා අභයං රාජකුමාරං ඵතදවොච: තං කිං මඤ්ඤපි රාජකුමාර, ඝො'ං කුමාරෙ තුංඤං වා පමාදමනියං ධාතියා වා පමාදමනියං ඤාඨං වා කඨලං වා මුඛෙ ආභරෙත්ත, කිනති නං කරෙත්තාසිති. ආභරෙත්තංභං භනො. සචෙ අභං භනො න සකකුණෙත්තං ආදිකෙනෙව ආභත්තුං වාමෙන හඤ්ඤෙ සිසං පඤ්ඤා¹ දකඤ්ඤෙන හඤ්ඤෙ වච්ඤාභිඤ්ඤං කරිතො සලොභිතමපි ආභරෙත්තං. තං කිංඤ්ඤා: අපි මෙ භනො කුමාරෙ අනුකම්පාති. ඵචමෙව ඛො රාජකුමාර, යං තථාගතො වාචං ජානාති අභුතං අතච්ඡං අනත්ඨංභිතං, සා ච පරෙසං අපියා අමනාපා, න තං තථාගතො වාචං භාසති. යමපි තථාගතො වාචං ජානාති භුතං තච්ඡං අනත්ඨංභිතං. සා ච පරෙසං අපියා අමනාපා, තමපි තථාගතො වාචං න භාසති. යඤ්ඤෙ ඛො තථාගතො වාචං ජානාති භුතං තච්ඡං අනත්ඨංභිතං සා ච පරෙසං අපියා අමනාපා, තත්තු කාලඤ්ඤා තථාගතො හොති තඤ්ඤා වාචාය වෙත්තාකරණං. යං තථාගතො වාචං ජානාති අභුතං අතච්ඡං අනත්ඨංභිතං සා ච පරෙසං පියා මනාපා, න තං තථාගතො වාචං භාසති. යමපි තථාගතො වාචං ජානාති භුතං තච්ඡං අනත්ඨංභිතං. සා ච පරෙසං පියා මනාපා, තමපි තථාගතො වාචං න භාසති. යඤ්ඤෙ ඛො තථාගතො වාචං ජානාති භුතං තච්ඡං අනත්ඨංභිතං. සා ච පරෙසං පියා මනාපා, තත්තු කාලඤ්ඤා තථාගතො හොති තඤ්ඤා වාචාය වෙත්තාකරණං. තං කිංඤ්ඤා: අපි රාජකුමාර තථාගතං සතෙත්තු අනුකම්පාති.

යෙමෙ භනො ඛතියපණ්ණිතාපි මුඛමණපණ්ණිතාපි ගභපති පණ්ණිතාපි සමණපණ්ණිතාපි පඤ්ඤා අභිසංඛාරිතො තථාගතං උපසඛකම්මො පුච්ඡන්ති. පුඤ්ඤෙව නු ඛො ඵතං භනො භගවතො වෙතසො පරිචිතකතිතං හොති: 'යෙ මං උපසංඛකම්මො ඵචං පුච්ඡස්සන්ති. තෙසාභං ඵචං පුඤ්ඤො ඵචං ඛ්‍යාකරිස්සාමි'ති උදුහු ඨානසො ඵතං තථාගතං පටිභාතීති. තෙන හි රාජකුමාර තඤ්ඤාචෙත්ථ පටිපුච්ඡස්සාමි. යථා තෙ ඛමෙත්ත. තථා නං ඛ්‍යාකරෙත්තාසි. තං කිං මඤ්ඤපි රාජකුමාර: කුසලො තං රථස්ස අභිහපච්චඛානන්ති. ඵචං භනො, කුසලො අභං රථස්ස අභිහපච්චඛානන්ති, තං කිමඤ්ඤපි රාජකුමාර: යෙ තං උපසංඛකම්මො ඵචං පුච්ඡෙත්තං: කිං නාමිදං රථස්ස අභිහපච්චඛානන්ති, පුඤ්ඤෙ නු ඛො තෙ ඵතං වෙතසො පරිචිතකතිතං අස්ස: යෙ මං උපසංඛකම්මො ඵචං පුච්ඡස්සන්ති තෙසාභං ඵචං පුඤ්ඤො ඵචං ඛ්‍යාකරිස්සාමිති. උදුහු ඨානසොචෙතං තං පටිභාසෙත්තාති. අභං හි භනො රථකො සඤ්ඤාතො කුසලො රථස්ස අභිහපච්චඛානං, සඛ්ඛාති මෙ රථස්ස අභිහපච්චඛාති සුච්චිතාති, ඨානසොචෙතං මං පටිභාසෙත්තාති.

1. පරිඤ්ඤා-PTS.

98 මජ්ඣිමනිකායාසංඝයාගේ භගවත්වහෙණ [2.1.8 අ. කුමාර සුඤ්ඤා]

එවමෙව ඛො රාජකුමාර යෙ තෙ ඛතතිපඤ්ඤාපි බ්‍රාහ්මණ-
පඤ්ඤාපි භගවත්වහෙණපි සමණපඤ්ඤාපි පඤ්ඤාං අභිසංඛාරිනි,
තථාභතං උපසංඛතමනිඤ්ඤා පුච්ඡන්ති. ධානසොචෙතං තථාභතං පටිභානි-
තං කිසස හෙතු : සාති රාජකුමාර තථාභතස්ස ඛම්මධාතු සුඤ්ඤාපිච්චා-
යස්සා ඛම්මධාතුසා සුඤ්ඤාපිච්චාතා ධානසොචෙතං තථාභතං පටිභානිති.

එවං වුතෙන අභයො රාජකුමාරො භගවන්තං එතදචොච :
අභිකක්ඛන්තං භන්තෙ, අභිකක්ඛන්තං භන්තෙ. —පෙ—අජ්ජතභෙහ
පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

අභයරාජකුමාරසුඤ්ඤා අට්ඨමං.

2. 1. 9

බහුවේදනීය¹ සුත්තං

එවිං මේ සුත්තං, එකං සමයං භගවා සාවන්තියං විහරති ජේතවනේ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමේ. අථ ඛො පඤ්චකඛේහා ඵපති යෙනායසමා උදයි තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා ආයසමන්තං උදයිං අභිවාදෙතා ඵකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසිනේනා ඛො පඤ්චකඛේහා ඵපති ආයසමන්තං උදයිං එතදවොච :

‘කති නු ඛො භනෙත උදයි වේදනා චුත්තා භගවතා’ති. තිස්සො ඛො ඵපති.² වේදනා චුත්තා භගවතා සුඛා වේදනා, දුක්ඛා වේදනා, අදුක්ඛමසුඛා වේදනා. ඉමා ඛො ඵපති තිස්සො වේදනා චුත්තා භගවතාති. න ඛො භනෙත උදයි තිස්සො වේදනා චුත්තා භගවතා, ඥේ වේදනා චුත්තා භගවතා: සුඛා වේදනා, දුක්ඛා වේදනා, යායං භනෙත අදුක්ඛ මසුඛා වේදනා, සන්තසමිං එසා පණීතෙ සුඛෙ චුත්තා භගවතාති.

දුතියමපි ඛො ආයසමා උදයි පඤ්චකඛං ඵපතිං එතදවොච: න ඛො ඵපති² ඥේ වේදනා චුත්තා භගවතා, තිස්සො වේදනා චුත්තා භගවතා: සුඛා වේදනා, දුක්ඛා වේදනා, අදුක්ඛමසුඛා වේදනා. ඉමා ඛො ඵපති, තිස්සො වේදනා චුත්තා භගවතාති. දුතියමපි ඛො පඤ්චකඛේහා ඵපති ආයසමන්තං උදයිං එතදවොච: න ඛො භනෙත උදයි තිස්සො වේදනා චුත්තා භගවතා, ඥේ වේදනා චුත්තා භගවතා : සුඛා වේදනා, දුක්ඛා වේදනා. යායං භනෙත අදුක්ඛමසුඛා වේදනා, සන්තසමිං එසා පණීතෙ සුඛෙ චුත්තා භගවතාති.

තතියමපි ඛො ආයසමා උදයි පඤ්චකඛං ඵපතිං එතදවොච: න ඛො ඵපති ඥේ වේදනා චුත්තා භගවතා, තිස්සො වේදනා චුත්තා භගවතා : සුඛා වේදනා, දුක්ඛා වේදනා, අදුක්ඛමසුඛා වේදනා, ඉමා ඛො ඵපති, තිස්සො වේදනා චුත්තා භගවතාති. තතියමපි ඛො පඤ්චකඛේහා ඵපති ආයසමන්තං උදයිං එතදවොච : න ඛො භනෙත උදයි තිස්සො වේදනා චුත්තා භගවතා, ඥේ වේදනා චුත්තා භගවතා: සුඛා වේදනා, දුක්ඛා වේදනා. යායං භනෙත අදුක්ඛමසුඛා වේදනා, සන්තසමිං එසා පණීතෙ සුඛෙ චුත්තා භගවතාති. නෙව ඛො අසකඛි ආයසමා උදයි පඤ්චකඛං ඵපතිං සඤ්ඤපෙතුං. න පනාසකඛි පඤ්චකඛේහා ඵපති ආයසමන්තං උදයිං සඤ්ඤපෙතුං.

අස්සොසි ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤ ආයසමතො උදයිස්ස පඤ්චකඛෙන ඵපතිනා සද්ධිං ඉමං කථා සලාපං. අථ ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤ යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙතා ඵකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසිනේනා ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤ යාවතකො අභොසි. ආයසමතො උදයිස්ස පඤ්චකඛෙන ඵපතිනා සද්ධිං කථාසලාපො, තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙසි. එවිං චුත්තෙ භගවා ආයසමන්තං ආනඤ්ඤ එතදවොච :

1. බහුවේදනීය - මජ්ඣං. 2. භගපති - ස්‍යා, PTS

සත්තංයෙව ඛො ආනන්ද පරියායං පඤ්චකඛේතා ඵපති උදයිස්ස නාබ්බන්තමොදි. සත්තං යෙව ච පන පරියායං උදයි පඤ්චකඛිතස්ස ඵපතිස්ස නාබ්බන්තමොදි. ද්වෙපානන්ද වෙදනා වුත්තා මයා පරියායෙන, තිස්සොපි වෙදනා වුත්තා මයා පරියායෙන, පඤ්චපි වෙදනා වුත්තා මයා පරියායෙන, ඡපි වෙදනා වුත්තා මයා පරියායෙන. අට්ඨාරහපි වෙදනා වුත්තා මයා පරියායෙන, ඡතතිංසාපි වෙදනා වුත්තා මයා පරියායෙන, අට්ඨසහමපි වෙදනා වුත්තා මයා පරියායෙන, එවං පරියාය දෙයිතො ඛො ආනන්ද මයා ඛමො. එවං පරියායදෙයිතෙ ඛො ආනන්ද මයා ඛමෙම යෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුභාසිතං සුලපිතං න සමනුජාතිස්සනති, න සමනුමඤ්ඤීස්සනති, න සමනුමොදිස්සනති, තෙසමෙතං පාටිකඛිං : හණ්ඨිනජාතා කලහජාතා විවාදපනතා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසතතිති විතුදනතා විහරිස්සනති. එවං පරියාය දෙයිතො ඛො ආනන්ද මයා ඛමො. එවං පරියාය දෙයිතෙ ඛො ආනන්ද මයා ඛමෙම යෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුභාසිතං සුලපිතං සමනුජාතිස්සනති, සමනුමඤ්ඤීස්සනති, සමනුමොදිස්සනති, තෙසමෙතං පාටිකඛිං : සමඤ්ඤා සමොදමොනා අවිච්ඡේදානා ඛිරොදකීගුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකුඤ්ඤි සමපස්සනතා විහරිස්සනතිති.

පඤ්ච ඛො ඉමෙ ආනන්ද කාමගුණා, කතමෙ පඤ්ච : චක්ඛුච්ඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කතතා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, සොධ-ච්ඤ්ඤායා සද්දු-පෙ-භානච්ඤ්ඤායා ගඤ්ඤා-පෙ-ඡ්චාච්ඤ්ඤායා රසා-පෙ-කායච්ඤ්ඤායා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කතතා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, ඉමෙ ඛො ආනන්ද පඤ්ච කාමගුණා. යං ඛො ආනන්ද ඉමෙ පඤ්චකාමගුණෙ පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං ඉදං වුච්චති කාමසුඛං.

යො ඛො ආනන්ද එවං චදෙයා: එතපරමං සත්තා සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙන්නති. ඉදමස්ස නානුජානාමි. තං කිස්ස හෙතු: අත්ථානන්ද එතමා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච. කතමඤ්චානන්ද එතමා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච: ඉධානන්ද භික්ඛු විච්චෙච්ච කාමෙහි විච්ච ආකුසලෙහි ඛමෙමහි සචිතකකං සවිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං කොනං උපසමපජ්ජ විහරති, ඉදං ඛො ආනන්ද එතමා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

යො ඛො ආනන්ද එවං චදෙයා: එතපරමං සත්තා සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙන්නති, ඉදමස්ස නානුජානාමි. තං කිස්ස හෙතු: අත්ථානන්ද එතමා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච. කතමඤ්චානන්ද එතමා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච: ඉධානන්ද භික්ඛු විතකකවිචාරානං වුපසමා අජකිතතං සමපසාදනං චෙතසො එකොදිභාලං අචිතකකා අවිචාරං සමාඛිජං පිතිසුඛං දුතියං කොනං උපසමපජ්ජ විහරති, ඉදං ඛො ආනන්ද එතමා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

යො ඛො ආනන්ද -පෙ- පණීතතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු පිතිසා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො ච සමපජානො, සුඛඤ්ඤා කායෙත පටිසංවෙදෙති. යත්තං අරියා ආවික්ඛන්ති: උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති. තං තතිසං ක්ඛානං උපසමපජ් විහරති. ඉදං ඛො ආනන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

යො ඛො ආනන්ද -පෙ- පණීතතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු සුඛස්ස ච පභානා දුක්ඛස්ස ච පභානා සුඛෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ඛමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුඤ්ඤාං චතුත්ථං ක්ඛානං උපසමපජ් විහරති. ඉදං ඛො ආනන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

යො ඛො ආනන්ද -පෙ- පණීතතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ඛමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා 'අනන්තො ආකාසො'ති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසමපජ් විහරති. ඉදං ඛො ආනන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

යො ඛො ආනන්ද -පෙ- පණීතතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම 'අනන්තං විඤ්ඤාණ'න්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසමපජ් විහරති. ඉදං ඛො ආනන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

යො ඛො ආනන්ද -පෙ- පණීතතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම 'නන්දි කිඤ්ඤා'ති ආකිඤ්ඤායතනං උපසමපජ් විහරති. ඉදං ඛො ආනන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

යො ඛො ආනන්ද -පෙ- පණීතතරඤ්ඤා, ඉධානන්ද භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසමපජ් විහරති. ඉදං ඛො ආනන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

යො ඛො ආනන්ද එවං වදෙය්‍ය: එතපරමං සත්තා සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙන්නති ඉදමස්ස නානුජානාමි. තං කියස්ස ගෙතු: අත්ථානන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා. කතමඤ්ඤානන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම සඤ්ඤාවෙදසිතතිරොධං උපසමපජ් විහරති. ඉදං ඛො ආනන්ද එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

1. තතිසජ්ඣානං - සිඹු.

106 මජ්ඣමනිකායා-භගවත්වග්ගො [2.1.9 බහුච්ඡේදනීය සුත්තං]

ථානං බො පනෙතං ආනන්ද විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිච්චියා පරිබ්බාජකා එවං චිදෙය්සං: සඤ්ඤාචේදසිතනිරෝධං සමණො ගොතමො ආහ. තඤ්ච සුබ්බසමිං පඤ්ඤාපෙති. තසිදං කිංසු, තසිදං කථංසුති. එවං චාදිනො ආනන්ද අඤ්ඤාතිච්චියා පරිබ්බාජකා එවමස්ස චචතීයා: න බො ආවුසො භගවා සුබ්බංයෙච චේදනං සක්කියං සුබ්බසමිං පඤ්ඤාපෙති. අපි චාවුසො යත් යත් සුබ්බං උපලබ්භති. යහිං යහිං තං තං තථාගතො සුබ්බසමිං පඤ්ඤාපෙතිති.

ඉදම්චොච භගවා. අත්තමිනො අයස්මා ආනන්දෙ භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති.

බහුච්ඡේදනීයා¹සුත්තං නිවමං.

1. බහු චේදනීය-මජ්ඣ.

2. 1. 10

අපර්ණණක සුභතං

එවං මෙ සුභං. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං යෙන සාලා නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණභාමො තදවසරී. අසොසුං බො සාලෙයකා බ්‍රාහ්මණ-ගහපතිකා: සමණො ඛලු හො ගොතමො සකාපුතො සකාකුලා පඛඛජ්චො කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛු සඛෙසන සද්ධිං සාලං¹ අනුපාතො. තං බො පන භගවනං ගොතමං එවං කලාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්‍යුහනො: ඉතිපි සො භගවා අරහා සමා සමුඛො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරචි සත්ථා දෙවම්නුසානං බුඛො භගවාති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුගමකං සසාමණබ්‍රාහ්මණීං පජං සදෙවම්නුසානං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකතා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකලාණං මජ්ඣිකලාණං පරිධොසානකලාණං සාත්ථං සඛ්‍යඤ්ඤං. කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු බො පන තථාරූපානං අරහතං දසනං හොති'ති.

අථ බො සාලෙයකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා යෙන භගවා තෙනුප-සඛකම්පු. උපසඛකමිතා අපෙකච්චෙ භගවනං අභිවාදෙතා එක-මනනං නිසීදිංසු. අපෙකච්චෙ භගවතා සද්ධිං සමොදාදිංසු. සමොද-නියං කථං සාරුණියං විතිසාරෙතා එකමනනං නිසීදිංසු. අපෙකච්චෙ යෙන භගවා තෙනඤ්ඤිං පනාමෙතා එකමනනං නිසීදිංසු. අපෙ-කච්චෙ භගවතො සනතිකෙ නාමගොතනං සාවෙතා එකමනනං නිසීදිංසු. අපෙකච්චෙ තුණ්හිභුතා එකමනනං නිසීදිංසු. එකමනනං නිසින්නො බො සාලෙයකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ භගවා එතදවොච: අනි පන වො ගහපතයො කොචි මනාපො සත්ථා යසම් වො ආකාරච්චි සද්ධා පටිලඛාති. නනි බො නො හනො කොචි මනාපො සත්ථා, යසම් නො ආකාරච්චි සද්ධා පටිලඛාති. මනාපං වො ගහපතයො සත්ථාරං අලහනොති අයං අපර්ණණකො ධම්මො සමාදාය වතතිතඛෙබ්‍රා අපර්ණණකො හි ගහපතයො ධම්මො සමනො සාමාදින්නො සො වො භවිසාති දිඝරතනං හිතාය සුඛාය.

කතමො ච ගහපතයො අපර්ණණකො ධම්මො : සනති ගහපතයො එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිතො එවංදිට්ඨිතො: නනි දිත්තං නනි සිට්ඨං, නනි හුතං, නනි සුකට්ඨකකථානං² කමොනං එලං විපාකො, නනි අයං ලොකො, නනි පරෙ ලොකො, නනි මාතා, නනි පිතා, නනි සත්තා ඔපපාතිකා, නනි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සමමග්ගතා සමමාපටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකතා පච්චෙදෙත්තිති. තෙසංයෙච්ච බො ගහපතයො

1. සාලා-සිඹු.

2. සුකතදුක්කථානං - මජ්ඣං

සමණව්‍යාභමණානං ඵකෙ සමණව්‍යාභමණා උජ්ඣිපච්චතීකවාදා, තෙ ඵචමාහංසු: අපී දින්නං, අපී සිට්ඨං, අපී හුතං, අපී සුකච්ඡකකචානං කමමානං ඵලං විපාකො, අපී අයං ලොකො, අපී පරෙ ලොකො, අපී මාතා, අපී පිතා, අපී සත්තා ඔපපාතිකා, අපී ලොකෙ සමණ-ව්‍යාභමණා සමමග්ගතා සමමාපට්ඨපත්තා යෙ ඉමිඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙත්තීති. නං තිං මඤ්ඤාච ගහපතයො නන්ත්මෙ සමණව්‍යාභමණා අඤ්ඤාමඤ්ඤාසා උජ්ඣිපච්චතීකවාදාති. ඵචං හන්තො.

තත්‍ර ගහපතයො යෙ තෙ සමණව්‍යාභමණා ඵචංවාදිනො ඵචං දිට්ඨිනො නපී දින්නං, නපී සිට්ඨං, නපී හුතං, නපී සුකච්ඡකකචානං කමමානං ඵලං විපාකො, නපී අයං ලොකො, නපී පරෙ ලොකො, නපී මාතා, නපී පිතා, නපී සත්තා ඔපපාතිකා, නපී ලොකෙ සමණ-ව්‍යාභමණා සමමග්ගතා සමමාපට්ඨපත්තා යෙ ඉමිඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙත්තීති. තෙසමෙතං පාටිකඛිං: යමිදං කායසුචරිතං චිච්ඡුචරිතං මනොසුචරිතං, ඉමෙ තයො කුසලෙ ධම්මෙ අභිතිවජ්ජෙත්වා යමිදං කායදුච්චරිතං චිච්ඡුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං, ඉමෙ තයො අකුසලෙ ධම්මෙ සමාදාය චතතිස්සන්ති. තං කිස්ස හෙතු: න භි තෙ භොන්තො සමණව්‍යාභමණා පස්සන්ති අකුසලානං ධම්මානං ආදීනවං ඕකාරං සඛන්ද්‍රෙසං. කුසලානං ධම්මානං නෙකධම්මෙ ආතිසංසං වොදනපකං. සන්තංයෙච ඛො පන පරං ලොකං නපී පරෙ ලෙකොතිස්ස දිට්ඨි භොති, සාස්ස භොති මිච්ඡාදිට්ඨි, සන්තං යෙච ඛො පන පරං ලොකං නපී පරෙ ලොකොති සඛකපෙති, සාස්ස භොති මිච්ඡාසඛකපො. සන්තංයෙච ඛො පන පරං ලොකං නපී පරෙ ලොකොති වාචං භාසති, සාස්ස භොති මිච්ඡාචාචා. සන්තංයෙච ඛො පන පරං ලොකං නපී පරෙ ලොකොති ආහං. යෙ තෙ අරහන්තො පරලොකවිදුනො තෙසමයං පච්චතීකං කරෙති. සන්තංයෙච ඛො පන පරං ලොකං නපී පරෙ ලොකොති පරං සඤ්ඤාපෙති.¹ සාස්ස භොති අසඤ්ඤාසඤ්ඤාති තාය ච පන අසඤ්ඤාසඤ්ඤාතිතො අත්තානුකංසෙති. පරං චමොති. ඉති පුබ්බච ඛො පනස්ස පුඤ්ඤං පභීතං භොති, දුඤ්ඤං පච්චුපට්ඨිතං, අයඤ්ච මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාසඛකපො, මිච්ඡාචාචා, අරියානං පච්චතීකතා අසඤ්ඤාසඤ්ඤාති අත්තුකකංසනා පරච්චන්තා. ඵචංසිමෙ² අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සභවන්ති මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා.

තත්‍ර ගහපතයො විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති: සචෙ ඛො නපී පරෙ ලොකො ඵචමයං හවං පුරිසපුග්ගලො කායස්ස හෙද සොච්චිතතානං කරිස්සති. සචෙ ඛො අපී පරො ලොකො ඵචමයං හවං පුරිසපුග්ගලො කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපජ්ජිස්සති. කාමී ඛො පනමාහු: පරො ලොකො භොතු තෙසං හවතං සමණව්‍යාභමණානං සචමං චචනං. අථ ච පනායං හවං පුරිසපුග්ගලො දිට්ඨිච ධම්මෙ විඤ්ඤානං ගාරයො: දුග්ගිලො පුරිසපුග්ගලො මිච්ඡාදිට්ඨි නපීකවාදෙති. සචෙ ඛො අනෙච පරො ලොකො, ඵචං ඉමස්ස භොතො පුරිසපුග්ගලස්ස උභයජ්ඣ කලිග්ගභො: යඤ්ච දිට්ඨිච ධම්මෙ විඤ්ඤානං ගාරයො, යඤ්ච කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපජ්ජිස්සති. ඵචමස්සායං අපණ්ණකො ධම්මො දුග්ගමතො: සමාදිනො: ඵකංසං ඵරිතී: තිට්ඨති. ඊඤ්චති කුසලං ථානං.

1. සඤ්ඤාපෙති-සීග්‍රී. සා. 2. ඵචමසිමෙ-මජ්ඣං.

තනු ගහපතියො යෙ තෙ සමණවුහමණා ඵලංවාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: අත්ථි දින්නං, අත්ථි සිට්ඨං, අත්ථි හුතං, අත්ථි සුකට්ඨකකථානං කමමානං ඵලං විපාකො, අත්ථි අයං ලොකො, අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි මාතා, අත්ථි පිතා, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි ලොකෙ සමණ-වුහමණා සමමග්ගතා සමමාපට්ඨන්තා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සචර්ඡිකතා පච්චෙදෙනතීති. තෙසමෙතං පාටිකඛිං: යමිදං කායදුච්චරිතං චච්චිදුච්චරිතං මනෝදුච්චරිතං ඉමෙ තයො අකුසලෙ ධම්මෙ අභිතිවඤ්ඤා යමිදං කායසුචරිතං. චච්චිසුචරිතං මනෝසුචරිතං, ඉමෙ තයො කුසලෙ ධම්මෙ සමාදාය චතතිස්සන්ති තං කිස්ස හෙතු: පස්සන්ති ති තෙ භොනො: සමණවුහමණා අකුසලානං ධම්මානං ආදිනවං ඕකාරං සඛතිලෙසං කුසලානං ධම්මානං නෙක්ඛම්මෙ ආතිසංසං චෝදනපඤ්ඤං. සන්තංගෙච ඛො පන පරං ලොකං ‘අත්ථි පරො ලොකො’ තිස්ස දිට්ඨි භොති. සාස්ස භොති සමමාදිට්ඨි. සන්තංගෙච ඛො පන පරං ලොකං ‘අත්ථි පරො ලොකො’ති සඛකපොති, ඤාස්ස භොති සමමාසඛකපො. සන්තංගෙච ඛො පන පරං ලොකං ‘අත්ථි පරො ලොකො’ති වාචං භාසති, සාස්ස භොති සමමාචාචා. සන්තංගෙච ඛො පන පරං ලොකං ‘අත්ථි පරො ලොකො’ති ආහ. යෙ තෙ අරහන්තො පරලොකවිදුනො තෙසමයං න පච්චතීකං කරොති. සන්තං-ගෙච ඛො පන පරං ලොකං ‘අත්ථි පරො ලොකො’ති පරං සඤ්ඤපෙති, සාස්ස භොති සඤ්ඤමසඤ්ඤන්ති. තාය ච පන සඤ්ඤමසඤ්ඤන්තියා නෙචත්තානුක්කංසෙති. න පරං චම්භෙති. ඉති පුඤ්ඤව ඛො පනස්ස දුස්සීලාං පභීනං භොති. සුසීලාං පච්චුපට්ඨිතං, අයඤ්ච සමමාදිට්ඨි සමමාසඛකපො: සමමාචාචා අරියානං අපච්චතීකතා සඤ්ඤමසඤ්ඤන්ති. අනන්තකක්කංසනා අපරචම්භනා. ඵලංසිමේ¹ අනෙතෙ කුසලා ධම්මා සමභවන්ති සමමාදිට්ඨිපච්චියා.

තනු ගහපතියො විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති : සචෙ ඛො අත්ථි පරො ලොකො ඵලිමයං භවං පුරිසපුග්ගලො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජියාති කාමං ඛො පනමාහු පරො ලොකො, භොතු තෙසං භවතං සමණවුහමණානං සච්චං චචනං. අඵ ච පතායං භවං පුරිසපුග්ගලො දිට්ඨව ධම්මෙ විඤ්ඤානං පාසංසො ‘සීලවං පුරිසපුග්ගලො සමමාදිට්ඨි අත්ථිකචාදො’ති. සචෙ ඛො අත්ථෙච පරො ලොකො, ඵලං ඉමස්ස භොතො පුරිසපුග්ගලස්ස උභයත්ථ කට්ඨකභො: යඤ්ච දිට්ඨව ධම්මෙ විඤ්ඤානං පාසංසො, යඤ්ච කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජියාති. ඵලිමස්සායං අපණ්ණකො ධම්මො සුසමතො: සමාදිනො: උභයංසං ඵරිකා: තිට්ඨති. විඤ්චති අකුසලං ධානං.

සන්ති ගහපතියො ඵතෙ සමණවුහමණා ඵලංවාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: කරොතො² කරොතො ජිඤ්ඤො ජෙද්දපයතො පච්චතො පාචයතො³ සොචයතො සොචාපයතො කීලමතො කීලමාපයතො ඵඤ්ඤො ඵඤ්ඤපයතො පාණමතිපාතියතො⁴ අදින්නං ආදියතො සකිං ජිඤ්ඤො තීලොපං හරතො ඵකාගාරිකං කරොතො පරිපඤ්ච තිට්ඨතො පරදුරං

1. ඵලිමසිමෙ - මජ්ඣං.
 2. කරතො - සිඬු. ස්වා.
 3. { පාචාපයතො - මජ්ඣං.
 පච්චාපයතො - ස්වා.
 4. { පාණමතිපාතියතො - සිඬු.
 පාණමතිපාතියතො - ස්වා.

ගච්ඡතො මුසා හණතො, කරොතො න කරියති පාපං, බුරපරියනෙනන වෙපි චකෙකන යො ඉමිසා පඨවියා¹ පාණේ එකමංසඛලං එකමංසපුඤ්ජං කරෙය්‍ය. නච්චි තතො නිදුනං පාපං, නච්චි පාපස්ස ආගමො. දකඛිණඤ්චෙපි ගඛිතාය තීරං ගචේජය්‍ය හනනො ඝාතෙනො ජිහ්‍දනො ඡේදපෙනො පචනො පාචෙනො. නච්චි තතො නිදුනං පාපං, නච්චි පාපස්ස ආගමො, උත්තරඤ්චෙපි ගඛිතාය තීරං ගචේජය්‍ය දදනො දූපෙනො යජනො යාජෙනො.² නච්චි තතො නිදුනං පුඤ්ඤං, නච්චි පුඤ්ඤස්ස ආගමො. දුනෙන දමෙන සඤ්ඤමෙන සච්චවචේජන නච්චි පුඤ්ඤං, නච්චි පුඤ්ඤස්ස ආගමොති. තෙසංයෙච ඛො ගහපතයො සමණවුංහමණානං එකෙ සමණවුංහමණා උජ්ඣිපච්ච-නීකවාදු. තෙ එච්චමාහංසු: කරොතො කාරයතො ජිහ්‍දතො ඡේදපයතො පචතො පාචයතො සොචයතො සොචාපයතො කිලමතො කිලමාපයතො එහ්‍දතො එහ්‍දපයතො පාණමතිපාතයතො අදින්නං ආදියතො සඤ්ඤං ජිහ්‍දතො නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපඤ්චෙ තිට්ඨතො පරදුරං ගච්ඡතො මුසා හණතො. කරොතො කරියති පාපං, බුර-පරියනෙනන වෙපි චකෙකන යො ඉමිසා පඨවියා පාණේ එකමංසඛලං එකමංසපුඤ්ජං කරෙය්‍ය, අච්චි තතො නිදුනං පාපං, අච්චි පාපස්ස ආගමො. දකඛිණඤ්චෙපි ගඛිතාය තීරං ගචේජය්‍ය හනනො ඝාතෙනො ජිහ්‍දනො ඡේදපෙනො පචනො පාචෙනො, අච්චි තතො නිදුනං පාපං, අච්චි පාපස්ස ආගමො. උත්තරඤ්චෙපි ගඛිතාය තීරං ගචේජය්‍ය දදනො දූපෙනො යජනො යාජෙනො. අච්චි තතො නිදුනං පුඤ්ඤං, අච්චි පුඤ්ඤස්ස ආගමො. දුනෙන දමෙන සංයමෙන සච්ච-වචේජන.³ අච්චි පුඤ්ඤං, අච්චි පුඤ්ඤස්ස ආගමොති. තං කිම්මඤ්ඤඵ ගහපතයො: නනුමෙ සමණවුංහමණා අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උජ්ඣිපච්චනීක-වාදුති. එච්චං හනෙන.

තඤ්ඤ ගහපතයො යෙ තෙ සමණවුංහමණා එච්චංවාදිතො එච්චං දිරිඨිනො: කරොතො කාරයතො ජිහ්‍දතො ඡේදපයතො පචතො පාචයතො සොචයතො සොචාපයතො කිලමතො කිලමාපයතො එහ්‍දතො එහ්‍දපයතො පාණමතිපාතයතො අදින්නං ආදියතො සඤ්ඤං ජිහ්‍දතො නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපඤ්චෙ තිට්ඨතො පරදුරං ගච්ඡතො මුසා හණතො. කරොතො න කරියති පාපං, බුරපරියනෙනන වෙපි චකෙකන යො ඉමිසා පඨවියා පාණේ එකමංසඛලං එකමංසපුඤ්ජං කරෙය්‍ය, නච්චි තතො නිදුනං පාපං, නච්චි පාපස්ස ආගමො, දකඛිණඤ්චෙපි ගඛිතාය තීරං ගචේජය්‍ය හනනො ඝාතෙනො ජිහ්‍දනො ඡේදපෙනො පචනො පාචෙනො නච්චි තතො නිදුනං පාපං, නච්චි පාපස්ස ආගමො. උත්තරඤ්චෙපි ගඛිතාය තීරං ගචේජය්‍ය, දදනො දූපෙනො යජනො යාජෙනො, නච්චි තතො නිදුනං පුඤ්ඤං, නච්චි පුඤ්ඤස්ස ආගමො. දුනෙන දමෙන සංයමෙන සච්චවචේජන නච්චි පුඤ්ඤං, නච්චි පුඤ්ඤස්ස ආගමොති. තෙසමෙතං පාරිකඛිං: යමිදං කායසුචරිතං චරීසුචරිතං මනොසුචරිතං, ඉමෙ තයො කුසලෙ ධම්මෙ අභිතිචචේජනා යමිදං කායසුචරිතං චරීසුචරිතං

1. පඨවියා - මජ්ඣං.
 2. යාජාපෙනො - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 3. සච්චවාචෙන - මජ්ඣං

වනොදුච්චිරිතං, ඉමෙ තයො අකුසලො ධම්මෙ සමාදය වන්තිස්සන්ති. තං කිස්ස හෙතු: න හි තෙ හොනො: සමණවුහමණ: පස්සන්ති අකුසලානං ධම්මානං ආදිනවං ඕකාරං සඛකිලෙසං. කුසලානං ධම්මානං නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං වොදුනපක්ඛං. සන්තංගෙව ඛො පන කිරියං 'නච්චි කිරියා'තිස්ස දිට්ඨි හොති. සාස්ස හොති මිච්ඡාදිට්ඨි. සන්තංගෙව ඛො පන කිරියං නච්චි කිරියා'ති සඛකපොති, සාස්ස හොති මිච්ඡා සඛකපො: සන්තංගෙව ඛො පන කිරියං 'නච්චි කිරියා'ති වාචං භාසති, සාස්ස හොති මිච්ඡාවාචා. සන්තං ගෙව ඛො පන කිරියං 'නච්චි කිරියා'ති ආහ. යෙ තෙ අරහනො: කිරියවාදු තෙසමයං පච්චනීකං කරොති. සන්තංගෙව ඛො පන කිරියං නච්චි කිරියාති පරං සඤ්ඤාපෙති. භාස්ස හොති අසඤ්ඤාමසඤ්ඤාතති. තාය ච පන අසඤ්ඤාමසඤ්ඤාතතියා අත්තානුක්ඛංගෙති. පරං වම්බෙති. ඉති පුඛෙඛ ඛො පනස්ස සුසිලාං පභීනං හොති, දුස්සිලාං පච්චුපච්චිතං. අයඤ්ච මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාසඛකපො: මිච්ඡාවාචා අරියානං පච්චනීකතා අසඤ්ඤාමසඤ්ඤාතති අත්තාකකංසනා පරවම්බනා ඵලංසිමෙ අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා.

නත්ත ගහපතයො විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති: සචෙ ඛො නච්චි කිරියා. ඵච්චමයං හවං පුරිසපුග්ගලො කායස්ස හෙදු සොච්චිමත්තානං කරිස්සති. සචෙ සො අච්චි කිරියා. ඵච්චමයං හවං පුරිසපුග්ගලො කායස්ස හෙදු පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපජ්ජිස්සති. කාමිං ඛො පනමාහු කිරියා හොතු නෙසං හවතං සමණවුහමණානං සච්චං වචනං, අථ ච පනායං හවං පුරිසපුග්ගලො දිට්ඨෙච ධම්මෙ විඤ්ඤානං භාරයො, දුස්සිලො පුරිසපුග්ගලො මිච්ඡාදිට්ඨි අකිරියවාදෙති. සචෙ ඛො අච්චෙච කිරියා. ඵච්චං ඉමස්ස හොනො පුරිසපුග්ගලස්ස උභයත්ථ කලිග්ගහො, යඤ්ච දිට්ඨෙච ධම්මෙ විඤ්ඤානං භාරයො, යඤ්ච කායස්ස හෙදු පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපජ්ජිස්සති. ඵච්චමස්සායං අපණ්ණකො ධම්මො දුස්සමතොතා සමාදින්නො ඵකංසං ඵරික්ඛා තිට්ඨති. රිඤ්චති කුසලං ඨානං.

නත්ත ගහපතයො යෙ තෙ සමණවුහමණා ඵච්චංවාදිනො ඵච්චං දිට්ඨිනො: කරෙතො: කාරයනො ඡිඤ්ඤො තෙදුපයනො පච්චනො පාචයනො සොචයනො සොචාපයනො කිලුමනො කිලුමාපයනො ඵඤ්ඤො ඵඤ්ඤපයනො පාණමතිපාතයනො අදින්නං ආදියනො සන්ඨිං ඡිඤ්ඤො තිලොපං හරතො ඵකාගාරිකං කරොතො පටිපච්චෙ තිට්ඨතො පරදුරං ගච්චතො මුසා හණතො කරොතො කරියති පාපං. බුරපටියනොත වෙපි වකෙකන යො ඉමිස්සා පඨවියා පාණෙ ඵකමංසඛලං ඵකමංසපුඤ්ඤං කරෙසා. අච්චි තනො තිදුනං පාපං අච්චි පාපස්ස ආගමො. දක්ඛණ්ඤොපි ගඛගාය තීරං ගච්චෙච්චයා හනනො: ඡානනො: ඡිඤ්ඤො: ඡෙදුපෙතො: පච්චනො: පාචෙතො, අච්චි තනො තිදුනං පාපං, අච්චි පාපස්ස ආගමො. උත්තරඤ්චොපි ගඛගාය තීරං ගච්චෙච්චයා දදනො: දුපෙතො: යච්චනො: යාච්චනො, අච්චි තනො තිදුනං පුඤ්ඤං, අච්චි පුඤ්ඤස්ස ආගමො. දුතෙන දමෙන සංගමෙන සච්චවජේඤ අච්චි පුඤ්ඤං, අච්චි පුඤ්ඤස්ස ආගමොති. තෙසමෙතං

පාරිකඛිං: යමිදං කායදුච්චරිතං චච්චිදුච්චරිතං මනෝදුච්චරිතං, ඉමෙ නයො අකුසලෙ ධම්මෙ අභිනිච්චේජ්ඣා යමිදං කායසුච්චරිතං චච්චසුච්චරිතං මනෝසුච්චරිතං, ඉමෙ නයො කුසලෙ ධම්මෙ සමාදාය චතතිස්සන්ති. නං කිස්ස හෙතු: පස්සන්ති හි තෙ භොනොතා සමණ්ට්ඨාහමණා අකුසලානං ධම්මානං ආදීනවං ඕකාරං සඛකිලෙසං. කුසලානං ධම්මානං නෙකකම්මෙ ආනිසංසං වොදනපකකං. සන්තංගෙව ඛො පන කිරියං ‘අඤ්චි කිරියා’තිස්ස දිට්ඨි භොති. සාස්ස භොති සමාදායදිට්ඨි. සන්තංගෙව ඛො පන කිරියං ‘අඤ්චි කිරියා’ති සඛකපොති. ස්වාස්ස භොති සමාසඛකපොතා. සන්තංගෙව ඛො පන කිරියං ‘අඤ්චි කිරියා’ති වාචං භාසති. සාස්ස භොති සමමාචාරා. සන්තංගෙව ඛො පන කිරියං ‘අඤ්චි කිරියා’ති ආභ. යෙ තෙ අරහනොතා කිරියවාදා තෙසමයං න පච්චනිකං කරොති. සන්තං ගෙව ඛො පන කිරියං ‘අඤ්චි කිරියා’ති පරං සඤ්ඤපෙති. සාස්ස භොති සඤ්ඤාසඤ්ඤන්ති. නාය ච පන සඤ්ඤාසඤ්ඤන්තියා නෙවනතානුකකංගෙති. න පරං චම්බෙති. ඉති පුඤ්ඤව ඛො පනස්ස දුස්සීලාසං පභීනං භොති. සුසීලාසං පච්චුපට්ඨිතං. අයඤ්ඤ සමමාදිට්ඨි සමමාසඛකපොතා සමමාචාරා අරියානං අපච්චනිකතා සඤ්ඤාසඤ්ඤන්ති අනත්තකාසනා අපරචම්බනා. එවංසිමෙ අනෙකෙ කුසලා ධම්මා සමභවන්ති සමමාදිට්ඨිපච්චයා.

තනු ගහපතයො විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකකති. සචෙ ඛො අඤ්චි කිරියා එවමයං හචං පුරිසපුග්ගලො කයස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සති. කාමං ඛො පනමාහු කිරියා, භොතු නෙසං හචනං සමණ්ට්ඨාහමණානං සචං චචනං. අථ ච පනායං හචං පුරිසපුග්ගලො දිට්ඨිව ධම්මෙ විඤ්ඤානං පාසංගො සීලවා පුරිසපුග්ගලො සමමාදිට්ඨි කිරියවාදෙති. සචෙ ඛො අඤ්චෙව කිරියා, එවං ඉමස්ස භොතො පුරිසපුග්ගලස්ස උභයථ කචග්ගභො, යඤ්ඤ දිට්ඨිව ධම්මෙ විඤ්ඤානං පාසංගො, යඤ්ඤ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සති. එවමස්සායං අපණ්ණකො ධම්මො සුසම්මනො සමාදිනො උභයංසං ඵරිකීයා තිට්ඨති. රිඤ්ඤති අකුසලං ධානං.

සන්ති ගහපතයො එකෙ සමණ්ට්ඨාහමණා එවංවාදිනො එවං දිට්ඨිනො: නඤ්ච හෙතු නඤ්ච පච්චයො සත්තානං සඛකිලෙසාය, අහෙතු අපච්චයා සත්තා සඛකිලිස්සන්ති නඤ්ච හෙතු, නඤ්ච පච්චයො සත්තානං විසුද්ධියා අහෙතු අපච්චයා සත්තා විසුජ්ඣන්ති. නඤ්ච ඛලං නඤ්ච විරියං නඤ්ච පුරිසථාමො නඤ්ච පුරිසපරකකමො. සඤ්ඤ සත්තා සඤ්ඤ පාණා සඤ්ඤ භුතා සඤ්ඤ ජීවා අවසා අඛලා අවිරියා නියති සඛකිලිසංචාරණතා: ජස්සෙවාහිජාතිසු සුඛදුකකං පරිසංවෙදෙන්නති. තෙසං ගෙව ඛො ගහපතයො සමණ්ට්ඨාහමණානං එකෙ සමණ්ට්ඨාහමණා උජ්ඣිපච්චනිකවාදා, තෙ එවමාහංසු: අඤ්චි හෙතු අඤ්චි පච්චයො සත්තානං සඛකිලෙසාය, සහෙතු සපච්චයා සත්තා සඛකිලිස්සන්ති. අඤ්චි පච්චයො සත්තානං විසුද්ධියා. සහෙතු සපච්චයා සත්තා විසුජ්ඣන්ති. අඤ්චි ඛලං අඤ්චි විරියං අඤ්චි පුරිසථාමො අඤ්චි පුරිසපරකකමො, න සඤ්ඤා සත්තා සඤ්ඤ පාණා සඤ්ඤ භුතා සඤ්ඤ ජීවා අවසා අඛලා අවිරියා: නියතිසඛකිලිසංචාරණතා: ජස්සෙවාහිජාතිසු සුඛදුකකං පරිසංවෙදෙන්නති. නං කීං ඔඤ්ඤථ ගහපතයො: නනුමෙ සමණ්ට්ඨාහමණා අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස උජ්ඣිපච්චනිකවාදති. එවං ගනොත.

1. නියතිසඛකිලිසංචාරණතා - සිමු 2. { සචසා සඛලා සවිරියා - සාසා
 2. සඤ්ඤ - සාසා { අවිරියා - මජ්ඣම

නත්‍ර ගහපතයො යෙ තෙ සමණ්‍යාගමණා ඵවංචාදිනො ඵවං දිට්ඨිනො: නඤ්ච හෙතු නඤ්ච පච්චයො-පෙ-සුඛදුක්ඛං පටිසංචෙදෙනතිති. තෙසමෙතං පාටිකඛිං: යමිදං කායසුචරිතං චච්චිසුචරිතං මනොසුචරිතං ඉමෙ නයො කුසලෙ ධම්මෙ අභිනිවජ්ජේනා. යමිදං කායදුච්චරිතං චච්චිසුචරිතං මනොදුච්චරිතං. ඉමෙ නයො අකුසලෙ ධම්මෙ සමාදය වතතිස්සනති. නං කිස්ස හෙතු: න හි තෙ භොනොනා සමණ්‍යාගමණා පස්සනති අකුසලානං ධම්මානං ආදීනවං ඔකාරං සඛිතිලෙසං කුසලානං ධම්මානං නෙක්ඛම්මෙ ආතිසංසං වොදනපක්ඛං. සන්තංයෙච ඛො පන හෙතු නඤ්ච හෙතු'තිස්ස දිට්ඨි භොති. සාස්ස භොති මිච්ඡාදිට්ඨි. සන්තං යෙච ඛො පන හෙතු නඤ්ච හෙතු'ති සඛිකපොති. සාස්ස භොති මිච්ඡාසඛිකපොසා. සන්තංයෙච ඛො පන හෙතු නඤ්ච හෙතු'ති වාචං භාසති. සාස්ස භොති මිච්ඡාවාචා. සන්තං යෙච ඛො පන හෙතු නඤ්ච හෙතු'ති ආහ. යෙ තෙ අරහතොනා හෙතුවාදු තෙසමයං පච්චිතීකං කරොති. සන්තංයෙච ඛො පන හෙතු නඤ්ච හෙතු'ති පරං සඤ්ඤපෙති. සාස්ස භොති අසඤ්ඤාමමසඤ්ඤාතති. තාය ච පන අසඤ්ඤාමමසඤ්ඤාතතියා අත්තානුක්ඛංයෙති. පරං ච මොහති. ඉති පුබ්බෙ ච ඛො පනස්ස සුසීලාං පතීනං භොති, දුග්ගීලාං පච්චුපට්ඨිතං. අයඤ්ච මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාසඛිකපොසා මිච්ඡාවාචා අරියානං පච්චිතීකතා අසඤ්ඤාමමසඤ්ඤාතති අත්තානුක්ඛංයනා පරචච්චනා: ඵවංසිමෙ අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සමභවනති මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා.

නත්‍ර ගහපතයො විඤ්ඤාපුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති: සචෙ ඛො නඤ්ච හෙතු; ඵචමයං හවං පුරිසපුග්ගලො කායස්ස හෙද සොඤ්චිමත්තානං කරිස්සති, සචෙ ඛො අඤ්ච හෙතු, ඵචමයං හවං පුරිසපුග්ගලො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විතීපානං නිරයං උපපජ්ජිස්සති. කාමං ඛො පන මාහු හෙතු. භොතු නෙසං හවිතං සමණ්‍යාගමණානං සච්චං චචනං. අථ ච පනායං හවං පුරිසපුග්ගලො දිට්ඨිච ධම්මෙ විඤ්ඤානං ගාරණො දුස්සීලො පුරිසපුග්ගලො මිච්ඡාදිට්ඨි අහෙතුවාදෙ'ති සචෙ ඛො අත්ථෙච හෙතු. ඵවං ඉමස්ස භොතො පුරිසපුග්ගලස්ස උහයත්ථ කලිග්ගභො: යඤ්ච දිට්ඨිච ධම්මෙ විඤ්ඤානං ගාරණො, යඤ්ච කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං. විතීපානං නිරයං උපපජ්ජිස්සති. ඵචමස්සා'යං අපණ්ණකො ධම්මො දුස්සමතොනා සමාදිනොනා ඵකංසං ඵරිනා තිට්ඨති. රිඤ්චිති කුසලං ථානං.²

නත්‍ර ගහපතයො යෙ තෙ සමණ්‍යාගමණා ඵවංචාදිනො ඵවං දිට්ඨිනො: අඤ්ච හෙතු අඤ්ච පච්චයො-පෙ-සුඛදුක්ඛං පටිසංචෙදෙනතිති. තෙසමෙතං පාටිකඛිං: යමිදං කායදුච්චරිතං චච්චිසුචරිතං මනො-දුච්චරිතං, ඉමෙ නයො අකුසලෙ ධම්මෙ අභිනිවජ්ජේනා. යමිදං කාය-සුචරිතං චච්චිසුචරිතං මනොසුචරිතං, ඉමෙ නයො කුසලෙ ධම්මෙ සමාදය වතතිස්සනති නං කිස්ස හෙතු: පස්සනති හි තෙ භොනොනා සමණ්‍යා-ගමණා අකුසලානං ධම්මානං ආදීනවං ඔකාරං සඛිතිලෙසං, කුසලානං ධම්මානං නෙක්ඛම්මෙ ආතිසංසං වොදනපක්ඛං සන්තංයෙච ඛො පන හෙතු අඤ්ච හෙතු'තිස්ස දිට්ඨි භොති, සාස්ස භොති සමමාදිට්ඨි.

1. අහෙතුකවාදෙති - මජ්ඣම, සා:
2. කුසලධානං - සා:

සන්තංගෙව ඛො පන හෙතුං අපී හෙතු'ති සඛකපොති. සායං හොති සම්මාසඛකපො. සන්තංගෙව ඛො පන හෙතුං අපී හෙතුති වාචං භාසති, සායං හොති සම්මාචාචා. සන්තංගෙව ඛො පන හෙතුං අපී හෙතුති ආභ. යෙ තෙ අරහන්තො හෙතුචාදු තෙසම්'යං න පච්චිකං කරොති. සන්තංගෙව ඛො පන හෙතුං අපී හෙතුති පරං සඤ්ඤපෙති. සායං හොති සඤ්ඤපෙති. තාය ච පන සඤ්ඤපෙති-සඤ්ඤපෙති. නෙවතොත්තකංගෙති, න පරං ච මෙහති ඉති පුඤ්ඤව ඛො පන සං දුසිලාං පටිභං හොති. සුසිලං පච්චුපට්ඨිතං අයඤ්ඤ සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඛකපො සම්මාචාචා අරියානං අපච්චිකතා සඤ්ඤපෙති අනත්තකංගෙති අපරච්චිතා. එවංසිමේ¹ අනෙකෙ කුසලා ධර්මා සම්භවන්ති සම්මාදිට්ඨිපච්චයා.

නත්ත ගහපතයො විඤ්ඤ පුරිසො ඉති පටිසඤ්ඤිකඛති: සචෙ ඛො අපී හෙතු, එවමයං හචං පුරිසපුඤ්ඤාලො කායසං හෙදු පරමමරණං සුභතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජියති. කාමං ඛො පන මාහු හෙතු, හොතු නෙසං හචනං සමණ්ට්ඨාගමණානං සච්චං වචනං, අච ච පනායං හචං පුරිසපුඤ්ඤාලො දිට්ඨෙව ධර්මෙ විඤ්ඤානං පාසංසො: සීලවා පුරිසපුඤ්ඤාලො සම්මාදිට්ඨි හෙතුචාදෙ'ති. සචෙ ඛො අනෙච හෙතු.² එවං ඉමසං හොතො පුරිසපුඤ්ඤාලො උගයන්ති කචගහො, යඤ්ඤ දිට්ඨෙව ධර්මෙ විඤ්ඤානං පාසංසො, යඤ්ඤ කායසං හෙදු පරමමරණං සුභතිං සංගං ලොකං උපපජ්ජියති. එවමයායං අපණ්ණකො ධර්මො සුසම්මතො සමාදින්නො උගයංසං එරිතො තිට්ඨති. රිඤ්ඤති අකුසලං ධානං.

සන්ති ගහපතයො එකෙ සමණ්ට්ඨාගමණං එවංචාදින්නො එවං දිට්ඨින්නො: 'නපී සඤ්ඤාසො ආරුප්පා'ති. තෙසංගෙව ඛො ගහපතයො සමණ්ට්ඨාගමණානං එකෙ සමණ්ට්ඨාගමණං උජ්චිපච්චිකචාදු. තෙ එව මාහංසු: 'අපී සඤ්ඤාසො ආරුප්පා'ති. තං කිං මඤ්ඤච ගහපතයො නත්තමෙ සමණ්ට්ඨාගමණං අඤ්ඤමඤ්ඤාසං උජ්චිපච්චිකචාදුති—එවමහන්තො.

නත්ත ගහපතයො විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්ඤිකඛති: යෙ ඛො තෙ හොතො සමණ්ට්ඨාගමණං එවංචාදින්නො එවංදිට්ඨින්නො 'නපී සඤ්ඤාසො ආරුප්පා'ති. ඉදමෙම අදිට්ඨං, යෙපි තෙ හොතො සමණ්ට්ඨාගමණං එවංචාදින්නො එවංදිට්ඨින්නො 'අපී සඤ්ඤාසො ආරුප්පා'ති. ඉදමෙම අදිට්ඨින්නො: අහඤ්ඤෙව ඛො පන අර්භන්තො අපසන්නො එකංගෙති ආදුග වොහරෙයාං: 'ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති. නමෙතං අසං පතිරුපං. යෙ ඛො තෙ හොතො සමණ්ට්ඨාගමණං එවං චාදින්නො එවංදිට්ඨින්නො 'නපී සඤ්ඤාසො ආරුප්පා'ති. සචෙ තෙසං හචනං සමණ්ට්ඨාගමණානං සච්චං වචනං. ධානමෙතං විජ්ජති. යෙ තෙ දෙවා රුපින්නො මනොමයා අපණ්ණකමෙම නත්තපෙනති හවිසති. යෙ පන තෙ හොතො සමණ්ට්ඨාගමණං එවං චාදින්නො එවං දිට්ඨින්නො 'අපී සඤ්ඤාසො ආරුප්පා'ති. සචෙ තෙසං හචනං සමණ්ට්ඨාගමණානං සච්චං වචනං. ධානමෙතං විජ්ජති යෙ තෙ දෙවා අරුපින්නො සඤ්ඤාමයා, අපණ්ණකමෙම නත්තපෙනති හවිසති. දිසන්නො³ ඛො පන රුපාධිකරණං දණ්ඩාදුගසන්ධාදුග - කලහ - විගහ - විවාදකුචනකුචමෙපසුඤ්ඤාමයාචාදු. නපී ඛො පනෙතං සඤ්ඤාසො අරුපෙති. සො ඉති පටිසඤ්ඤාසං රුපානංගෙව නිබ්බිදුග විරාගාය නිරොධාය පටිපන්නො හොති.

1. එවමසිමේ - මජ්ඣං 2. අපී හෙතු - මජ්ඣං.
3. දිසන්නති - මජ්ඣං

සන්ති ගහපතයො එකෙ සමණවුංගමණං ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: නච්චි සබ්බසො හවතිරොධො'ති. තෙසංයෙව ඛො ගහපතයො සමණවුංගමණං ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: උජ්ජවිපච්චනීකවාදො තෙ ඵලං-මාහංසු : අච්චි සබ්බසො හවතිරොධො'ති. නං කිම්මඤ්ඤථ ගහපතයො නනුමෙ සමණවුංගමණං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උජ්ජවිපච්චනීකවාදති. ඵලං ගනන්ත.

තත්‍ර ගහපතයො විඤ්ඤ පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකකති: යෙ ඛො තෙ භොනන්තා සමණවුංගමණං ඵලංවාදිනො: ඵලංදිට්ඨිනො: නච්චි සබ්බසො හවතිරොධො'ති. ඉදං මෙ අදිට්ඨං, යෙපි තෙ භොනන්තා සමණවුංගමණං ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: 'අච්චි සබ්බසො හවතිරොධො'ති. ඉදමෙම අවිදිතං. අහඤ්ඤව ඛො පන අජානන්තො අපස්සන්තො එකංගෙන ආදාය වොහරෙධං: 'ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤ'නති. න මේතං අස්ස පඤ්ඤාපං යෙ ඛො තෙ භොනන්තා සමණවුංගමණං ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: 'නච්චි සබ්බසො හවතිරොධො'ති සච්චෙ තෙසං හවතං සමණවුංගමණං සච්චං වචනං. ථානමේතං විජ්ජති. යෙ තෙ දෙවා අරුපිනො සඤ්ඤමයා අපණ්ණකමෙම තත්‍රාපාතති හවිස්සති. යෙ පන තෙ භොනන්තා සමණවුංගමණං ඵලංවාදිනො ඵලංදිට්ඨිනො: 'අච්චි සබ්බසො හවතිරොධො'ති. සච්චෙ තෙසං හවතං සමණවුංගමණං සච්චං වචනං. ථානමේතං විජ්ජති යං දිට්ඨංච ධමෙම පරිනිබ්බාසිස්සාමි. යෙ ඛො තෙ භොනන්තා සමණවුංගමණං ඵලං වාදිනො ඵලං දිට්ඨිනො: 'නච්චි සබ්බසො හවතිරොධො'ති. තෙසමයං දිට්ඨි සාරාගායා සන්තිකෙ, සංයොගාය සන්තිකෙ, අභිනන්දනාය සන්තිකෙ, අජේඛාසානාය සන්තිකෙ, උපාදනාය සන්තිකෙ. යෙ පන තෙ භොනන්තා සමණවුංගමණං ඵලංවාදිනො ඵලංදිට්ඨිනො: 'අච්චි සබ්බසො හවතිරොධො'ති. තෙසමයං දිට්ඨි අසාරාගාය සන්තිකෙ අසංයොගාය සන්තිකෙ අභිනන්දනාය සන්තිකෙ අනජේඛාසානාය සන්තිකෙ අනුපාදනාය සන්තිකෙති. ඡො ඉතිපටිසබ්බාය හවානංයෙච නිබ්බිදාය විරාගාය තිරොධාය පටිපන්නො භොති.

චන්තාරොමෙ ගහපතයො පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං, කතමේ චන්තාරො: ඉධ ගහපතයො එකච්චො පුග්ගලො අත්තන්තපො භොති අත්තපරිතාපනානුයොගං අනුග්ගන්තො. ඉධ ගහපතයො එකච්චො පුග්ගලො පරන්තපො භොති පරපරිතාපනානුයොගං අනුග්ගන්තො. ඉධ ගහපතයො එකච්චො පුග්ගලො අත්තන්තපො ච භොති අත්තපරිතාපනානුයොගං අනුග්ගන්තො. පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුයොගං අනුග්ගන්තො. ඉධ ගහපතයො එකච්චො පුග්ගලො නෙචත්තන්තපො භොති නාත්තපරිතාපනානුයොගං අනුග්ගන්තො. න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගං අනුග්ගන්තො. ඡො අත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨංච ධමෙම නිව්ජාතො නිබ්බුතො සීතීභුතො සුඛපටිසංවෙදී චුභම භුතෙන අත්තනා විහරති.

කතමො ච ගහපතයො පුග්ගලො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානු-
යොගං අනුයුතො: ඉධ ගහපතයො එකච්චො පුග්ගලො අවෙලකො
හොති මුත්තාචාරො හත්ථාපලොබ්භො-පෙ-ඉති එවරුපං අනෙක-
විහිතං කායසං ආතාපනපරිතාපනානුයොගං අනුයුතො විහරති.
අයං වුව්චිති ගහපතයො පුග්ගලො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානුයොගං
අනුයුතො .

කතමො ච ගහපතයො පුග්ගලො පරන්තපො පරපරිතාපනානුයොගං
අනුයුතො: ඉධ ගහපතයො එකච්චො පුග්ගලො ඔරබ්භිකො හොති.
සුකරිකො-පෙ- යෙ වා පනඤ්ඤපි කෙපි කුරුරකම්මන්තා. අයං
වුව්චිති ගහපතයො පුග්ගලො පරන්තපො පරපරිතාපනානුයොගං
අනුයුතො:

කතමො ච ගහපතයො පුග්ගලො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතා-
පනානුයොගං අනුයුතො, පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුයොගං
අනුයුතො: ඉධ ගහපතයො එකච්චො පුග්ගලො රාජා වා හොති
බ්භතියො මුඛාචයිතො -පෙ- තෙපි දණ්ඨනජ්ජිතා භයනජ්ජිතා අසුඤ්ඤා
රුදමානා පරිකම්මාති කරොන්ති. අයං වුව්චිති ගහපතයො පුග්ගලො
අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාපනානුයොගං අනුයුතො, පරන්තපො ච
පරපරිතාපනානුයොගං අනුයුතො.

කතමො ච ගහපතයො පුග්ගලො නෙවත්තන්තපො නාත්තපරිතාප-
නානුයොගං අනුයුතො න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගං
අනුයුතො, සො අත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨොච ධම්මෙ තිවජා
තො තිබ්බුතො සීතීභුතො සුඛපට්ඨංචෙදී මුඛභුතෙන අත්තනා
විහරති. ඉධ ගහපතයා තථාභතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං
සම්මාසම්මුඤ්ඤො. -පෙ- සො ඉමෙ පඤ්චනීචරණෙ පහාය වේතසො
උපකතිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චොච කාමෙහි විවිච්ච
අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨම්
කානං -පෙ- දුතියං කානං -පෙ- තතියං කානං -පෙ- චතුත්ථං කානං
උපසම්පජ්ජ විහරති.

සො එචං සමාහිතෙ විතො පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛනණෙ
විගතපකතිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපානො
පුබ්බෙතිවාසානුසාතිඤ්ඤාය විතං අභිනින්නාමෙති. සො අනෙකවිහිතං
පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙයාපීදං: එකමපි ජාතීං ඤෙපි ජාතියො
-පෙ- ඉති සාකාරං ස උදෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

සො එචං සමාහිතෙ විතො පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛනණෙ
විගතපකතිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපානො
සත්තානං චුතුපපාතඤ්ඤාය විතං අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බෙන
චකත්තං විසුඤ්ඤාන අභිනකන්තමානුසකෙන සතො පසාති වචමානෙ
උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ
යථාකම්මුපගෙ සතො පජානාති.

සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛනණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කම්මතිසෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත ආසවානං බග්ගඤ්ඤාය චිතතං අභිනිත්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති -පෙ- අයං ආසවනිඤ්ඤාමිතිපටිපදාති යථාභූතං පජානාති. තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති. භවාසවාපි චිතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි චිතතං විමුච්චති. විමුත්තස්මිං විමුත්තමති ඤ්ඤාණං ගොති. ඛිණං ජාති, චුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉඤ්ඤාතායාති පජානාති.

අයං චුච්චති ගහපතයො පුග්ගලො නෙවත්තන්තපො නාත්ත-පරිතාපනානුයොගං අනුසුතො, න පරන්තපො න පරපරිතාපනානු-යොගං අනුසුතො. සො අනත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨිවි ධම්මෙ නිව්ජානො නිබ්බුතො සිතීභූතො සුඛපටිසංවෙදී බ්‍රහ්මභූතෙන අත්තනා විභරතීති.

එවං චුතෙන සාලෙයාකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා හගවන්තං එතදවොචුං: අභිකකන්තං හො ගොතමි, අභිකකන්තං හො ගොතමි. සෙය්‍යථාපි හො ගොතමි තිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජියා, පටිච්ජන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුල්ලාසා වා මග්ගං ආචිකෙඛියා, අනිකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය. චක්ඛුමිත්තො රූපාති දක්ඛිත්තීති. එවමෙවං හොතො ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එතෙ මයං හවන්තං ගොතමිං සරණං ගච්ජාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛිඤ්ච. උපාසකෙ තො හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ඣත්තෙ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතෙති.

අපණ්ණක සුභතං දසමං.

**ගහපති වග්ගො පඨමො
තස්ස විගහස්ස උද්දහං.**

කඤ්ඤරහාගරසෙඛවතො ව පොතලියො පුත ජම්කහළො,
උපාලි දම්ථො කුකකුර අහයො ඔහුචෙදනියාපණ්ණකතො දසමො.

2. 2. 1

අමබලවී ක¹ රාහුලොවාද සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා රාහුලො අමබලවීකායං විහරති. අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පතිසලලානා වූට්ඨිනො යෙන අමබලවීකා යෙනායස්මා රාහුලො තෙනුපසඛකම්. අද්දසා ඛො ආයස්මා රාහුලො භගවන්තං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසි² උදකඤ්ච පාදනං. කිසිදි භගවා පඤ්ඤතෙත ආසනෙ. කිසඡ්ඡ පාදෙ පකඛාලෙසි. ආයස්මාපි ඛො රාහුලො භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං කිසිදි.

අථ ඛො භගවා පරිත්තං උදකාචසෙසං උදකාධානෙ ධූපෙත්වා ආයස්මන්තං රාහුලං ආමනෙතසි 'පස්සසි නො තිං රාහුල ඉමං පරිත්තං උදකාචසෙසං උදකාධානෙ ධූපිත'න්ති. එවමානෙත, එවං පරිත්තං³ ඛො රාහුල තෙසං සාමඤ්ඤං යෙසං නඡ්ඡි සමපඡානමුසාවාදෙ ලඡ්ඡාති.

අථ ඛො භගවා තං පරිත්තං උදකාචසෙසං ඡඛෙඛිත්වා ආයස්මන්තං රාහුලං ආමනෙතසි පස්සසි නො තිං රාහුල තං පරිත්තං උදකාචසෙසං ඡඛිති'න්ති. එවමානෙතති. එවං ඡඛිතිනං ඛො රාහුල තෙසං සාමඤ්ඤං යෙසං නඡ්ඡි සමපඡානමුසාවාදෙ ලඡ්ඡාති.

අථ ඛො භගවා තං උදකාධානං නිකකුඡ්ඡන්තා ආයස්මන්තං රාහුලං ආමනෙතසි පස්සසි නො තිං රාහුල ඉමං උදකාධානං නිකකුඡ්ඡන්'න්ති. එවමානෙත, එවං නිකකුඡ්ඡන්තං ඛො රාහුල තෙසං සාමඤ්ඤං, සෙසං නඡ්ඡි සමපඡානමුසාවාදෙ ලඡ්ඡාති.

අථ ඛො භගවා තං උදකාධානං උකකුඡ්ඡන්තා ආයස්මන්තං රාහුලං ආමනෙතසි. පස්සසි නො තිං රාහුල ඉමං උදකාධානං රිත්තං තුවඡ්ඡන්ති. එවමානෙත. එවං රිත්තං තුවඡ්ඡං ඛො රාහුල තෙසං සාමඤ්ඤං යෙසං නඡ්ඡි සමපඡානමුසාවාදෙ ලඡ්ඡාති.

සෙයස්මාපි රාහුල රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඊසාදනො උබ්බුලාවා⁴ අභි-ඡාතො සඛ්ඛාමාවචරේ. සො⁵ සඛ්ඛාමගතො පුරිමෙහිපි පාදෙහි කමමං කරේති, පච්ඡිමෙහිපි පාදෙහි කමමං කරේති, පුරමෙනපි කායෙන කමමං කරේති, පච්ඡිමෙනපි කායෙන කමමං කරේති, සීසෙනපි කමමං කරේති, කණ්ණෙහිපි කමමං කරේති, දනොහිපි කමමං කරේති, නඛ්ඛුචෙඡ්ඡන්ති කමමං කරේති, රක්ඛනෙව සොණං. තඡ්ඡ භජ්ඣාරේභස්ස එවං භොති: අයං ඛො රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො ඊසාදනො උබ්බුලාවා⁴ අභිඡාතො සඛ්ඛාමාවචරේ සඛ්ඛාමගතො පුරිමෙහිපි පාදෙහි කමමං කරේති, පච්ඡිමෙහිපි පාදෙහි කමමං කරේති, පුරිමෙනපි කායෙන කමමං කරේති, පච්ඡිමෙනපි කායෙන කමමං කරේති, සීසෙනපි කමමං කරේති, කණ්ණෙහිපි කමමං කරේති, දනොහිපි කමමං කරේති, නඛ්ඛුචෙඡ්ඡන්ති කමමං කරේති, රක්ඛනෙව සොණං, අපරිච්චන්තං ඛො රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගස්ස ජීවිතන්ති. යතො ඛො රාහුල

1. අමබලවීකා - PTS. 2. පඤ්ඤපෙසි - සීමු. 3. පරිත්තකං - මඡ්ඡං. 4. උරුලාවා - මඡ්ඡං, ස්‍යා. 5. සො - මඡ්ඡං (උභනං)

රඤ්ඤා නාගො ඊසාදනො උබ්බුලහවා අභිජානො සඛිතාමාවචරො සඛිතාමගනො-පෙ-නඛිතුට්ඨනපි කමමං කරොති. සොණ්ඨායපි කමමං කරොති. තඤ්ඤා නාගො ඊසාදනො උබ්බුලහවා¹ අභිජානො සඛිතාමාවචරො සඛිතාමගනො-පෙ-නඛිතුට්ඨනපි කමමං කරොති. සොණ්ඨායපි කමමං කරොති. පරිච්චන්තං බො රඤ්ඤා නාගං ජීවනං, නඤ්ඤාති කිඤ්චි රඤ්ඤා නාගං කරණීයන්ති. එවමෙව බො රාහුල යස්ස කස්සචි සමපජාන මුසාවාදෙ නඤ්ච ලජ්ජා, නාගං තස්ස කිඤ්චි පාපං² අකරණීයන්ති වදාමි. තස්මාතිහ රාහුල³ හස්සාපි න මුසා හණ්ඨාසාම'ති එවං හි තෙ රාහුල සිකතිතබ්බං.

තං කිමමඤ්ඤාසි රාහුල කිමඤ්ඤාසො ආදාසොති. පච්චවේකඤ්ඤානො හනෙතති. එවමෙව බො රාහුල පච්චවේකඤ්ඤා පච්චවේකඤ්ඤා කායෙන කමමං කාතබ්බං, පච්චවේකඤ්ඤා පච්චවේකඤ්ඤා වාචාය කමමං කාතබ්බං, පච්චවේකඤ්ඤා පච්චවේකඤ්ඤා මනසා කමමං කාතබ්බං⁴

යදෙව නිං රාහුල කායෙන කමමං කතතුකාමො අගොසි⁵ තදෙව තෙ කායකමමං පච්චවේකඤ්ඤානං : යනතු බො අහං ඉදං කායෙන කමමං කතතුකාමො, ඉදං මෙ කායකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංචි-තෙතය්‍ය, පරව්‍යාඛාධායපි සංචිතෙතය්‍ය, උභයව්‍යාඛාධායපි සංචිතෙතය්‍ය, අකුසලං ඉදං කායකමමං දුක්ඛදුගං දුක්ඛවිපාකන්ති. සචෙ නිං රාහුල පච්චවේකඤ්ඤානො එවං ජනෙය්‍යාසි: යං බො අහං ඉදං කායෙන කමමං කතතුකාමො ඉදමෙම කායකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංචිතෙතය්‍ය, පරව්‍යාඛාධායපි සංචිතෙතය්‍ය, උභයව්‍යාඛාධායපි සංචිතෙතය්‍ය, අකුසලං ඉදං කායකමමං දුක්ඛදුගං දුක්ඛවිපාකන්ති. එවරූපං තෙ රාහුල කායෙන කමමං සසක්කං න කරණීයං සචෙ පන නිං රාහුල පච්චවේකඤ්ඤානො එවං ජනෙය්‍යාසි: යං බො අහං ඉදං කායෙන කමමං කතතුකාමො, ඉදං මෙ කායකමමං නෙචත්තව්‍යාඛාධාය සංචි-තෙතය්‍ය, න පරව්‍යාඛාධා සංචිතෙතය්‍ය, න උභයව්‍යාඛාධාය සංචි-තෙතය්‍ය, කුසලං ඉදං කායකමමං සුබ්බදුගං සුබ්බවිපාකන්ති. එවරූපං තෙ රාහුල කායෙන කමමං කරණීයං.

කරොනෙතනපි තෙ රාහුල කායෙන කමමං තදෙව තෙ කායකමමං පච්චවේකඤ්ඤානං : යනතු බො අහං ඉදං කායෙන කමමං කරොමි. ඉදමෙම කායකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංචිතන්ති, පරව්‍යාඛාධායපි සංචිතන්ති, උභයව්‍යාඛාධායපි සංචිතන්ති, අකුසලං ඉදං කායකමමං දුක්ඛදුගං දුක්ඛවිපාකන්ති. සචෙ නිං රාහුල පච්චවේකඤ්ඤානො එවං ජනෙය්‍යාසි: යං බො අහං ඉදං කායෙන කමමං කරොමි, ඉදමෙම කායකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංචිතන්ති, පරව්‍යාඛාධායපි සංචිතන්ති, උභයව්‍යාඛාධායපි සංචිතන්ති, අකුසලං ඉදං කායකමමං දුක්ඛදුගං දුක්ඛවිපාකන්ති. පරිසංභරෙය්‍යාසි නිං රාහුල එවරූපං කායකමමං. සචෙ පන නිං රාහුල පච්චවේකඤ්ඤානො එවං ජනෙය්‍යාසි: යං බො අහං ඉදං කායෙන කමමං කරොමි, ඉදමෙම කායකමමං නෙචත්ත-ව්‍යාඛාධාය සංචිතන්ති, න පරව්‍යාඛාධාය සංචිතන්ති, න උභයව්‍යාඛාධාය සංචිතන්ති, කුසලං ඉදං කායකමමං සුබ්බදුගං සුබ්බවිපාකන්ති. අනුපද-ජේය්‍යාසි නිං රාහුල එවරූපං කායකමමං.

1. උරුලහවා - මජ්ඣ, ස්‍යා 2. පාපං කමමං - සීමු, ස්‍යා.
3. තස්මා පන රාහුල - සීමු. 4. කතතබ්බං - මජ්ඣ 5. හොසි - සීමු

කතාපි තෙ රුහුල කායෙහ කමමං තදෙව තෙ කායකමමං පච්ච-
 වේකඛිතබ්බං: යනඤ්ඤ ඛො අහං ඉදං කායෙහ කමමං අකාසිං, ඉදමෙම
 කායකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, පරව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති,
 උභයව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, අකුසලං ඉදං කායකමමං දුක්ඛදුග්ගං
 දුක්ඛවිපාකනති. සචෙ තුං රුහුල පච්චවේකඛිමානො ඵචං ජානෙය්‍යාසි:
 යං ඛො අහං ඉදං කායෙහ කමමං අකාසිං, ඉදමෙම කායකමමං
 අත්තව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, පරව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, උභයව්‍යා-
 ඛාධායපි සංවත්තති, අකුසලං ඉදං කායකමමං දුක්ඛදුග්ගං දුක්ඛවිපාකනති
 ඵචරූපං තෙ රුහුල කායකමමං සත්ථරි වා වික්ඛදුග්ග වා සමුභමචාරිසු
 දෙසෙතබ්බං, විචරිතබ්බං, උත්තාතීකාතබ්බං, දෙසෙත්වා විචරිත්වා
 උත්තාතීකත්වා ආයතීං සංවරං ආපජ්ජිතබ්බං. සචෙ පන තුං රුහුල
 පච්චවේකඛිමානො ඵචං ජානෙය්‍යාසි: යං ඛො අහං ඉදං කායෙහ
 කමමං අකාසිං ඉදමෙම කායකමමං නෙවත්තව්‍යාඛාධාය සංවත්තති,
 න පරව්‍යාඛාධාය සංවත්තති, න උභයව්‍යාඛාධාය සංවත්තති, කුසලං
 ඉදං කායකමමං සුබ්බදුග්ගං සුඛවිපාකනති. තෙනෙව තුං රුහුල පීති-
 පාමොජ්ජේන විහරෙය්‍යාසි අභොරත්තානුසික්ඛී කුසලෙසු ධමමෙසු.

යදෙව තුං රුහුල වාචාය කමමං කත්තුකාමො අභොසි.¹ තදෙව
 තෙ වචිකමමං පච්චවේකඛිතබ්බං : යනඤ්ඤ ඛො අහං ඉදං වාචාය කමමං
 කත්තුකාමො, ඉදමෙම වචිකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංවත්තෙය්‍ය,
 පරව්‍යාඛාධායපි සංවත්තෙය්‍ය, උභයව්‍යාඛාධායපි සංවත්තෙය්‍ය, අකුසලං
 ඉදං වචිකමමං දුක්ඛදුග්ගං දුක්ඛවිපාකනති. සචෙ තුං රුහුල පච්ච-
 වේකඛිමානො ඵචං ජානෙය්‍යාසි : යං ඛො අහං ඉදං වාචාය කමමං
 කත්තුකාමො ඉදමෙම වචිකමමං—පෙ—උභයව්‍යාඛාධායපි සංවත්තෙය්‍ය,
 අකුසලං ඉදං වචිකමමං දුක්ඛදුග්ගං දුක්ඛවිපාකනති. ඵචරූපං තෙ රුහුල
 වාචාය කමමං සසකකං න කරණීයං. සචෙ පන තුං රුහුල පච්ච-
 වේකඛිමානො ඵචං ජානෙය්‍යාසි : යං ඛො අහං ඉදං වාචාය කමමං
 කත්තුකාමො, ඉදමෙම වචිකමමං නෙවත්තව්‍යාඛාධාය සංවත්තෙය්‍ය,
 න පරව්‍යාඛාධාය සංවත්තෙය්‍ය, න උභයව්‍යාඛාධාය සංවත්තෙය්‍ය, කුසලං
 ඉදං වචිකමමං සුබ්බදුග්ගං සුඛවිපාකනති. ඵචරූපං තෙ රුහුල වාචාය
 කමමං කරණීයං.

කරොත්තෙනපි තෙ රුහුල වාචාය කමමං තදෙව තෙ වචිකමමං
 පච්චවේකඛිතබ්බං: යනඤ්ඤ ඛො අහං ඉදං වාචාය කමමං කරොමි,
 ඉදමෙම වචිකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, පරව්‍යාඛාධායපි
 සංවත්තති, උභයව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, අකුසලං ඉදං වචිකමමං
 දුක්ඛදුග්ගං දුක්ඛවිපාකනති. සචෙ තුං රුහුල පච්චවේකඛිමානො ඵචං
 ජානෙය්‍යාසි : යං ඛො අහං ඉදං වාචාය කමමං කරොමි, ඉදමෙම
 වචිකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති,² පරව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති,
 උභයව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, අකුසලං ඉදං වචිකමමං දුක්ඛදුග්ගං දුක්ඛ-
 විපාකනති. පටිසංභරෙය්‍යාසි තුං රුහුල ඵචරූපං වචිකමමං. සචෙ
 පන තුං රුහුල පච්චවේකඛිමානො ඵචං ජානෙය්‍යාසි : යං ඛො අහං
 ඉදං වාචාය කමමං කරොමි. ඉදමෙම වචිකමමං නෙවත්තව්‍යාඛාධාය
 සංවත්තති, න පරව්‍යාඛාධාය සංවත්තති, න උභයව්‍යාඛාධාය සංවත්තති,
 කුසලං ඉදං වචිකමමං සුබ්බදුග්ගං සුඛවිපාකනති. අනුපදජ්ජේය්‍යාසි තුං
 රුහුල ඵචරූපං වචිකමමං.

1. ගොසි - සිඉ. 2. සංවත්තති - PTS.

සචෙ පන නිං රාහුල පච්චෙකඛමානො ඵචං ජානෙය්‍යාසි : යං බො අහං ඉදං මනසා කමමං කරොමි. ඉදමෙම මනොකමමං නෙවතත- ව්‍යාඛාධාය සංචතතති, න පරව්‍යාඛාධාය සංචතතති, න උභයව්‍යාඛාධාය සංචතතති, කුසලං ඉදං මනොකමමං සුබ්‍රුද්‍රයං සුඛවිපාකනති. අනු- පදජේෂ්‍යාසි නිං රාහුල ඵචරූපං මනොකමමං.

කතාපි තෙ රාහුල මනසා කමමං තදෙව තෙ මනොකමමං පච්චෙකඛිතබ්බං: යනනු බො අහං ඉදං මනසා කමමං අකාසිං. ඉදමෙම මනොකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංචතතති, පරව්‍යාඛාධායපි සංචතතති, උභයව්‍යාඛාධායපි සංචතතති,¹ අකුසලං ඉදං මනොකමමං දුක්ඛුද්‍රයං දුක්ඛවිපාකනති. සචෙ නිං රාහුල පච්චෙකඛමානො ඵචං ජානෙය්‍යාසි: යං බො අහං ඉදං මනසා කමමං අකාසිං. ඉදමෙම මනොකමමං අත්තව්‍යාඛාධායපි සංචතතති, පරව්‍යාඛාධායපි සංචතතති, උභයව්‍යා- ඛාධායපි සංචතතති, අකුසලං ඉදං මනොකමමං දුක්ඛුද්‍රයං දුක්ඛවිපාකනති ඵචරූපෙ² තෙ රාහුල මනොකමමං³ අච්චිසිතබ්බං, හරාසිතබ්බං, ජිගුච්ඡිතබ්බං, අච්චිසිතා හරාසිතා ජිගුච්ඡිතා ආයතීං සංචරං ආපජ්ජිතබ්බං. සචෙ පන නිං රාහුල පච්චෙකඛමානො ඵචං ජානෙය්‍යාසි: යං බො අහං ඉදං මනසා කමමං අකාසිං. ඉදමෙම මනොකමමං නෙවතතව්‍යාඛාධාය සංචතතති, න පරව්‍යාඛාධාය සංචතතති, න උභයව්‍යාඛාධාය සංචතතති, කුසලං ඉදං මනොකමමං සුබ්‍රුද්‍රයං සුඛවිපාකනති. තෙනෙව නිං රාහුල පිතිපාශ්ච්ජේෂ්‍ය විහරෙය්‍යාසි අගොරතතානුසිකඛි කුසලෙසු ධමෙමසු.

යෙ හි කෙච්චි රාහුල අතීතමඤ්චානං සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායකමමං පරිසොධෙසුං, වච්චිකමමං පරිසොධෙසුං, මනොකමමං පරිසොධෙසුං, සබ්බෙ තෙ ඵචමෙවං පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා කායකමමං පරිසොධෙසුං. පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා වච්චිකමමං පරිසොධෙසුං. පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා මනොකමමං පරිසොධෙසුං.

යෙහිපි කෙච්චි රාහුල අනාගතමඤ්චානං සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායකමමං පරිසොධෙසුනති, වච්චිකමමං පරිසොධෙසුනති, මනොකමමං පරිසොධෙසුනති, සබ්බෙ තෙ ඵචමෙවං පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා කායකමමං පරිසොධෙසුනති. පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා වච්චිකමමං පරිසොධෙසුනති. පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා මනොකමමං පරිසොධෙසුනති.

යෙහිපි කෙච්චි රාහුල ඵතරහි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායකමමං පරිසොධෙසනති, වච්චිකමමං පරිසොධෙසනති, මනොකමමං පරිසොධෙසනති, සබ්බෙ තෙ ඵචමෙවං පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා කායකමමං පරිසොධෙසනති. පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා වච්චිකමමං පරිසොධෙසනති. පච්චෙකඛිතා පච්චෙකඛිතා මනොකමමං පරිසොධෙසනති.

1. සංචතතතීති - සිච්චි. සංචතති - PTS
2. ඵචරූපං පන - මජ්ඣ. ඵචරූපං පන - ස්‍යා.
3. මනොකමමං - මජ්ඣ.

140 මජ්ඣිම ප. - ගඟපනී ව. [2.2.1 අමබලවසීක රාහුලොවාද සුඤ්ඤා]

තස්මාතිහ රුහුල, පච්චචේකිකා, පච්චචේකිකා, කායකම්මං පරිසොධෙසාමා¹ පච්චචේකිකා, පච්චචේකිකා, චිචිකම්මං පරිසොධෙසාමා¹ පච්චචේකිකා, පච්චචේකිකා, මනොකම්මං පරිසොධෙසාමාති² එවං හි වො³රුහුල සිකිතිතබ්බන්ති.

ඉදමමොච භගවා. අත්තමනො ආයසමා රුහුලො භගවනො භාසිතං අභිනන්දීති.

අමබලවසීක රාහුලොවාද සුඤ්ඤා පඨමං.

1. පරිසොධෙසාමා - මජ්ඣ. සූ. 1.
2. පරිසොධෙසාමාති - මජ්ඣ. සූ. 1.
3. එවං හි තෙ - මජ්ඣ. සූ. 1.

2. 2. 2.

මහාරාහුලෝවාද සුඛය

එවං මේ සුඛං. එකං සමයං භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනේ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමේ. අථ ඛො භගවා පුබ්බනහසමයං නිවාසෙකා පත්තව්වරං ආදය සාවච්ඡියං පිණ්ඩොපාච්ඡියං. ආයසමාපි ඛො රාහුලො පුබ්බනහසමයං නිවාසෙකා පත්තව්වරං ආදය භගවන්තං පිට්ඨිනො පිට්ඨිනො අනුඛන්ති. අථ ඛො භගවා අපලොකෙකා ආයසමන්තං රුහුලං ආමන්තෙයි:

යං කිඤ්චි රාහුල රූපං අභිනානාගතපච්චුප්පන්තං අඤ්ඤන්තං වා ඔභිඤ්ඤා වා ඔලාරිකං වා සුබ්බමිං වා භීතං වා පණීතං වා යං දුරේ සන්තිකෙ වා සබ්බං තං රූපං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤය දුට්ඨිබ්බන්ති. රූපමෙව නු ඛො භගවා, රූපමෙව නු ඛො සුගතාති. රූපමපි රාහුල, වේදනාපි රුහුල, සඤ්ඤාපි රුහුල, සංඛාරාපි රුහුල, විඤ්ඤාණමපි රුහුලාති.

අථ ඛො ආයසමා රුහුලො 'කොන'ඤ්ඤා භගවතා සමමුඛා ඔවාදෙන ඔවදිනො ගාමිං පිණ්ඩොපාච්ඡියං පවිසිස්සති'ති තනො පවිතිවතතිකා අඤ්ඤන්තරස්මි රුකඛ්ඤ්ඤො නිසිද්දි පලලඛකං ආභුජිතා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙතා. අඤ්ඤා ඛො ආයසමා සාරිපුත්තො ආයසමන්තං රුහුලං අඤ්ඤන්තරස්මි රුකඛ්ඤ්ඤො නිසින්නං පලලඛකං ආභුජිතා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙතා. දිස්වාන ආයසමන්තං රුහුලං ආමන්තෙයි: ආනාපානසතිං රුහුල භාවනං භාවෙති. ආනාපානසති රාහුල භාවනා ඔහුලිකතා මහපථලා හොති මහාතිසංසාති.

අථ ඛො ආයසමා රුහුලො සායනහසමයං පතිසලලානා වුට්ඨිනො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි, උපසඛිකමිකා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසිද්දි, එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයසමා රාහුලො භගවන්තං එතදමොච්ච: කථං භාවිතා නු ඛො භන්තො ආනාපානසති කථං ඔහුලිකතා මහපථලා හොති මහාතිසංසාති.

යං කිඤ්චි රාහුල අඤ්ඤන්තං පච්චන්තං කකඛලං බරිගතං උපාදින්නං, සෙය්‍යපීදං: කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තවො මංසං නහාරු අර්ථි අර්ථිමිඤ්ඤා වකකං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්ඨාසං අන්තං අන්තභුණං උදරිංසං කර්මං යං වා පනඤ්ඤමපි කිඤ්චි අඤ්ඤන්තං පච්චන්තං කකඛලං බරිගතං උපාදින්නං, අයං වුච්චති රාහුල අඤ්ඤන්තිකා පථව්වායු. යා වෙච්ච ඛො පන අඤ්ඤන්තිකා පථව්වායු යා ව ඛාගිරා පථව්වායු පථව්වායුරෙවෙසා. තං 'නෙතං මම, නෙසොහමස්මි, න මෙසො අත්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤය දුට්ඨිබ්බං. එවමෙතං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤය දිස්වා පථව්වායුයා නිබ්බිජ්ඣති. පථව්වායුයා පිත්තං විරාජෙති.

කතමා ච රුහුල ආපොධාතු: ආපොධාතු සියා අජ්ඣතතිකා සියා බාහිරා. කතමා ච රුහුල අජ්ඣතතිකා අපොධාතු: යං අජ්ඣතතං පච්චතතං ආපො ආපොගතං උපාදිත්තං, සෙය්‍යපීදං: පිත්තං සෙච්ඤා පුබ්බො ලොභිතං සෙදෙ මෙදෙ අසුච්ඤා වසා ඛෙලො සිඛ්‍යාතිකා ලසිකා මුත්තං, යං වා පනඤ්ඤමපි කිඤ්චී අජ්ඣතතං පච්චතතං ආපො ආපොගතං උපාදිත්තං, අයං චූච්චති රුහුල අජ්ඣතතිකා ආපොධාතු. යා චෙව ඛො පන අජ්ඣතතිකා ආපොධාතු, යා ච බාහිරා ආපොධාතු ආපොධාතුරෙවෙසා. තං නෙතං මම, නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තාති ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මප්පඤ්ඤය දුට්ඨබ්බං. ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මප්පඤ්ඤය දිස්වා අපොධාතුයා තිබ්බිඤ්ඤති. ආපොධාතුයා චිත්තං විරජෙති.

කතමා රුහුල තෙජෝධාතු: තෙජෝධාතු සියා අජ්ඣතතිකා සියා බාහිරා. කතමා ච රුහුල අජ්ඣතතිකා තෙජෝධාතු: යං අජ්ඣතතං පච්චතතං තෙජෝ තෙජෝගතං උපාදිත්තං, සෙය්‍යපීදං: යෙන ච සත්තප්පති, යෙන ච ජීරිතති, යෙන ච පරිඛ්‍යාති, යෙන ච අසිතපිත්තඛා-සිත්තසාසිතං සමමා පරිණාමං භව්ඤ්ඤති. යං වා පනඤ්ඤමපි කිඤ්චී අජ්ඣතතං පච්චතතං තෙජෝ තෙජෝගතං උපාදිත්තං, අයං චූච්චති රුහුල අජ්ඣතතිකා තෙජෝධාතු. යා චෙව ඛො පන අජ්ඣතතිකා තෙජෝධාතු, යා ච බාහිරා තෙජෝධාතු, තෙජෝධාතුරෙවෙසා. තං නෙතං මම, නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තාති ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මප්පඤ්ඤය දුට්ඨබ්බං. ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මප්පඤ්ඤය දිස්වා තෙජෝධාතුයා තිබ්බිඤ්ඤති. තෙජෝධාතුයා චිත්තං විරජෙති.

කතමා ච රුහුල වායොධාතු: වායොධාතු සියා අජ්ඣතතිකා, සියා බාහිරා. කතමා ච රුහුල අජ්ඣතතිකා වායොධාතු: යං අජ්ඣතතං පච්චතතං වායො වායොගතං උපාදිත්තං, සෙය්‍යපීදං: උභිධාමා වාතා අධොගමා වාතා කුච්චිසයා වාතා කොට්ඨසයා¹ වාතා අඛාමඛාතානු-සාරිනො වාතා අඤ්ඤාසො පඤ්ඤාසො ඉති. යං වා පනඤ්ඤමපි කිඤ්චී අජ්ඣතතං පච්චතතං වායො වායොගතං උපාදිත්තං, අයං චූච්චති රුහුල අජ්ඣතතිකා වායොධාතු යා චෙව ඛො පන අජ්ඣතතිකා වායො-ධාතු, යා ච බාහිරා වායොධාතු, වායොධාතුරෙවෙසා. තං නෙතං මම, නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තාති ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මප්පඤ්ඤය දුට්ඨබ්බං. ඵචමෙතං යථාභුතං සම්මප්පඤ්ඤය දිස්වා වායොධාතුයා තිබ්බිඤ්ඤති. වායොධාතුයා චිත්තං විරජෙති.

කතමා ච රුහුල ආකාසධාතු: ආකාසධාතු සියා අජ්ඣතතිකා, සියා බාහිරා. කතමා ච රුහුල අජ්ඣතතිකා ආකාසධාතු: යං අජ්ඣතතං පච්චතතං ආකාසං ආකාසගතං උපාදිත්තං, සෙය්‍යපීදං කණ්ණවජ්ඣං නාසවජ්ඣං මුඛචාරං, යෙන ච අසිතපිත්තඛාසිත්තසාසිතං අජ්ඣතතං යථා ච අසිතපිත්තඛාසිත්තසාසිතං සත්තිට්ඨති, යෙන ච අසිතපිත්තඛාසිත්ත සාසිතං අධොභාගා² තිත්තිමිති. යං වා පනඤ්ඤමපි කිඤ්චී අජ්ඣතතං පච්චතතං ආකාසං ආකාසගතං උපාදිත්තං³ අයං චූච්චති රුහුල

1. කොට්ඨාසයා - මජ්ඣම. 2. අධොභාගං - මජ්ඣම.
3. අභං අභගතං චිචරං චිචරගතං අයංචුට්ඨං මංසලොභිතෙති උපාදිත්තං - මජ්ඣම. ස්‍යා.

අජ්ඣත්තීකා ආකාසමායා. යා චෙව ඛො පන අජ්ඣත්තීකා ආකාසමායා
යා ච මාහිරා ආකාසමායා, ආකාසමායාථෙවසා. තං 'නෙතං මම,
නෙ'තොහමසමි. න මෙතො අත්තා'ති එවමේතං යථාභුතං
සමමප්පඤ්ඤා දට්ඨබ්බං. එවමේතං යථාභුතං සමමප්පඤ්ඤා දිස්සා
ආකාසමායායා තිස්සිඤ්ඤා. ආකාසමායායා විතතං විරාජෙති.

පඨවිසමං රුහුල භාවනං භාවෙහි, පඨවිසමං හි තෙ රුහුල භාවනං
භාවයතො උප්පත්තා මනාපා'මනාපා එස්සා විතතං න පරියාදය
ධස්සන්ති. සෙය්‍යථාපි රුහුල පඨවියා සුච්චිති තිස්සිපන්ති, අසුච්චිති
තිස්සිපන්ති, ගුඨගතමපි තිස්සිපන්ති, මුත්තගතමපි තිස්සිපන්ති,
බෙලුගතමපි තිස්සිපන්ති, පුබ්බගතමපි තිස්සිපන්ති, ලොහිතගතමපි
තිස්සිපන්ති. න ච තෙන පඨවි අට්ටියති වා, හරියති වා, ජ'ගුච්ඡති වා
එවමේව ඛො තිං රුහුල පඨවිසමං භාවනං භාවෙහි. පඨවිසමං හි
තෙ රුහුල භාවනං භාවයතො උප්පත්තා මනාපා'මනාපා එස්සා විතතං
න පරියාදය ධස්සන්ති.

ආපොසමං රුහුල භාවනං භාවෙහි, ආපොසමං හි තෙ රුහුල
භාවනං භාවයතො උප්පත්තා මනාපා'මනාපා එස්සා විතතං න පරියාදය
ධස්සන්ති. සෙය්‍යථාපි රුහුල ආපසමිං සුච්චිති ධොවන්ති, අසුච්චිති
ධොවන්ති, ගුඨගතමපි ධොවන්ති, මුත්තගතමපි ධොවන්ති, බෙලුගතමපි
ධොවන්ති, පුබ්බගතමපි ධොවන්ති, ලොහිතගතමපි ධොවන්ති. න ච
තෙන ආපො අට්ටියති වා, හරියති වා, ජ'ගුච්ඡති වා. එවමේව ඛො තිං
රුහුල ආපොසමං භාවනං භාවෙහි. -පෙ- ධස්සන්ති.

තෙජෝසමං රුහුල භාවනං භාවෙහි, තෙජෝසමං හි තෙ රුහුල
භාවනං භාවයතො උප්පත්තා මනාපා'මනාපා එස්සා විතතං න පරියාදය
ධස්සන්ති. සෙය්‍යථාපි රුහුල තෙජෝ සුච්චිති ඛහති¹ අසුච්චිති ඛහති,
ගුඨගතමපි ඛහති, මුත්තගතමපි ඛහති, බෙලුගතමපි ඛහති, පුබ්බගතමපි
ඛහති. ලොහිතගතමපි ඛහති. න ච තෙන තෙජෝ අට්ටියති වා,
හරියති වා, ජ'ගුච්ඡති වා. එවමේව ඛො තිං රුහුල තෙජෝසමං භාවනං
භාවෙහි. -පෙ- ධස්සන්ති.

වායොසමං රුහුල භාවනං භාවෙහි, වායොසමං හි තෙ රුහුල
භාවනං භාවයතො² උප්පත්තා මනාපා'මනාපා එස්සා විතතං න පරියාදය
ධස්සන්ති. සෙය්‍යථාපි රුහුල වායො සුච්චිති උපවායති, අසුච්චිති
උපවායති, ගුඨගතමපි උපවායති, මුත්තගතමපි උපවායති, බෙලුගතමපි
උපවායති, පුබ්බගතමපි උපවායති, ලොහිතගතමපි උපවායති. න ච
තෙන වායො අට්ටියති වා, හරියති වා, ජ'ගුච්ඡති වා. එවමේව ඛො තිං
රුහුල වායොසමං භාවනං භාවෙහි. -පෙ- ධස්සන්ති.

ආකාසසමං රුහුල භාවනං භාවෙහි. ආකාසසමං හි තෙ රුහුල
භාවනං භාවයතො උප්පත්තා මනාපා'මනාපා එස්සා විතතං න පරියාදය
ධස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි රුහුල ආකාසො න කථච්චි පතිට්ඨිතො, එවමේව
ඛො තිං රුහුල ආකාසසමං භාවනං භාවෙහි. ආකාසසමං හි තෙ
රුහුල භාවනං භාවයතො උප්පත්තා මනාපා'මනාපා එස්සා විතතං
න පරියාදය ධස්සන්ති.

1. දහති - මජ්ඣං. 2. විතතං භාවයතො - PTS.

මේතං රුහුල භාවනං භාවෙහි. මේතං හි තෙ රුහුල භාවනං භාවයතො යො ව්‍යාපාදො සො පභිසිංසාති. කරුණං රුහුල භාවනං භාවෙහි. කරුණං හි තෙ රුහුල භාවනං භාවයතො යා විහෙසා සා පභිසිංසාති. ඉදිතං රුහුල භාවනං භාවෙහි. ඉදිතං හි තෙ රුහුල භාවනං භාවයතො යා අරතී සා පභිසිංසාති. උපෙක්ඛං රුහුල භාවනං භාවෙහි. උපෙක්ඛං හි තෙ රුහුල භාවනං භාවයතො යො පටිභො සො පභිසිංසාති.

අසුභං රුහුල භාවනං භාවෙහි. අසුභං හි තෙ රුහුල භාවනං භාවයතො යො රාභො සො පභිසිංසාති. අතිච්චසඤ්ඤං රුහුල භාවනං භාවෙහි. අතිච්චසඤ්ඤං හි තෙ රුහුල භාවනං භාවයතො යො අඤමිභො සො පභිසිංසාති.

ආනාපානසති¹ රුහුල භාවනං භාවෙහි. ආනාපානසති රුහුල² භාවනා ඛහුලීකතා මහපථො හොති මහානිසංසා. කථං භාවනා ච රුහුල ආනාපානසති කථං ඛහුලීකතා මහපථො හොති මහානිසංසා : ඉඛි රුහුල හික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා තිසිදති පලලඛකං ආභුජ්චා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤ්චා. සො සතොච අඤ්ඤති, සතො පඤ්ඤති, දිඝං වා අඤ්ඤතො දිඝං අඤ්ඤසාමීති පජානාති, දිඝං වා පඤ්ඤතො දිඝං පඤ්ඤසාමීති පජානාති, රඤ්ඤං වා අඤ්ඤතො රඤ්ඤං අඤ්ඤසාමීති පජානාති, රඤ්ඤං වා පඤ්ඤතො රඤ්ඤං පඤ්ඤසාමීති පජානාති, සබ්බ කායපට්ඨංවෙදී අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, සබ්බකායපට්ඨංවෙදී පඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, පඤ්ඤායං කායසඛාරං අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, පඤ්ඤායං කායසඛාරං පඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, පිතිපට්ඨංවෙදී අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, පිතිපට්ඨංවෙදී පඤ්ඤසාමීති සික්ඛති. සුඛපට්ඨංවෙදී අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, සුඛපට්ඨංවෙදී පඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, විතත සඛාරපට්ඨංවෙදී අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, විතතසඛාරපට්ඨංවෙදී පඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, පඤ්ඤායං විතතසඛාරං අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, පඤ්ඤායං විතතසඛාරං පඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, විතතපට්ඨංවෙදී අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, විතතපට්ඨංවෙදී පඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, අභිප්පමොදයං විතතං අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, අභිප්පමොදයං විතතං පඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, සමාදහං විතතං අඤ්ඤසාමීති සික්ඛති, සමාදහං

1. ආනාපානසාසනං - මජ්ඣං.
 2. ආනාපානසාසනං හි තෙ රුහුල - මජ්ඣං.

විතතං පඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, විමොචයං විතතං අඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, විමොචයං විතතං පඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, අනිච්චානුපයසී අඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, අනිච්චානුපයසී පඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, විරාගානුපයසී අඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, විරාගානුපයසී පඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, නිරෝධානුපයසී අඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, නිරෝධානුපයසී පඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, පටිනිසංගානුපයසී අඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී, පටිනිසංගානුපයසී පඤ්ඤාසංඝාතං සිකඛනී. එවං භාවිතා ඛො රුහුල ආනාපානසතී එවං ඛහුලීකතා ඔහපඨලා භොති මහානිසංයා. එවං භාවිතාය ඛො රුහුල ආනාපානසතීයා එවං ඛහුලීකතාය ඡෙපි භෙ වරිමිකා අඤ්ඤාසංඝාතං¹ භෙපි විදුතාව තිරුජ්ඣනති භො අවිදුතාති.

ඉදමචොච භගවා. අනතමනො ආයස්මි රුහුලො භගවනො භාසිතං අභිතඤ්ඤි.

මහාරාහුලොවාදසුභතං දුතියං.

1. අඤ්ඤාසංඝාතං - මජ්ඣමං.

2. 2. 3

මූලමාලුඛකය සුභතං

එවං මෙ සුභතං. එකං සමයං භගවා සාවතීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමේ. අථ ඛො ආයස්මතො මාලුඛකයපුත්තස්ස රහොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං වේතසො පරිච්ඡතකො උදපාදි: යාති'මාති දිට්ඨිගතාති භගවතා අඛ්‍යාකතාති ධපිතාති පටිකඛිත්තාති. සස්සතො ලොකො ඉතිපි, අසස්සතො ලොකො ඉතිපි, අනන්තවා ලොකො ඉතිපි, අනන්තවා ලොකො ඉතිපි, තං ජීවං තං සරීරං ඉතිපි, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං ඉතිපි, හොති තථාගතො පරමමරණා ඉතිපි, න හොති තථාගතො පරමමරණා ඉතිපි, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණා ඉතිපි, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා ඉතිපි, තාති මෙ භගවා න ඛ්‍යාකරොති. යාති මෙ භගවා න ඛ්‍යාකරොති, තමෙම න රැව්වති, තමෙම න ඛමති, සො'හං භගවන්තං උපසඛකමිත්වා එතමන්තං පුච්ඡිස්සාමි. සචෙ මෙ භගවා ඛ්‍යාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා, අනන්තවා ලොකොති වා, අනන්තවා ලොකොති වා, තං ජීවං තං සරීරන්ති වා, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති වා, හොති තථාගතො පරමමරණාති වා, න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණාති වා, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා එවා'හං භගවති බුභමචරියං චරිස්සාමි. නො වෙ මෙ භගවා ඛ්‍යාකරොති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා—පෙ—නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා, එවා'හං සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතීස්සාමිති.

අථ ඛො ආයස්මා මාලුඛකයපුත්තො සායන්තසමයං පතිසලලානා වුට්ඨිතො යෙත භගවා තෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසිත්තො ඛො ආයස්මා මාලුඛකයපුත්තො භගවන්තං එතදවොච:

ඉධ මග්ගං භන්තෙ රහොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං වේතසො පරිච්ඡතකො උදපාදි: යාති'මාති දිට්ඨිගතාති භගවතා අඛ්‍යාකතාති ධපිතාති පටිකඛිත්තාති: සස්සතො ලොකො ඉතිපි, අසස්සතො ලොකො ඉතිපි—පෙ—නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා ඉතිපි, තාති මෙ භගවා න ඛ්‍යාකරොති. යාති මෙ භගවා න ඛ්‍යාකරෙති, තමෙම න රැව්වති, තමෙම න ඛමති. සො'හං භගවන්තං උපසඛකමිත්වා එතමන්තං පුච්ඡිස්සාමි. සචෙ මෙ භගවා ඛ්‍යාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා—පෙ—නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා, එවා'හං භගවති බුභමචරියං චරිස්සාමි. නො වෙ මෙ භගවා ඛ්‍යාකරිස්සති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා—පෙ—නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා, එවා'හං සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතීස්සාමිති.

සචෙ භගව්‍ය ජානාති, 'සස්සනො ලොකො'ති, සස්සනො ලොකොති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. සචෙ භගව්‍ය ජානාති, 'අසස්සනො ලොකො'ති අසස්සනො ලොකොති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. නො චෙ භගව්‍ය ජානාති, 'සස්සනො ලොකොති වා අසස්සනො ලොකොති වා, අජානනො ඛො පන අපස්සනො එතදෙව උජ්ජකං හොති යදිදං, 'න ජානාමි න පස්සාමි'ති.

සචෙ භගව්‍ය ජානාති 'අත්තව්‍ය ලොකො'ති. අත්තව්‍ය ලොකොති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. සචෙ භගව්‍ය ජානාති 'අත්තත්තව්‍ය ලොකො'ති. අත්තත්තව්‍ය ලොකොති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. නො චෙ භගව්‍ය ජානාති 'අත්ත වා ලොකො'ති වා අත්තත්ත වා ලොකොති වා. අජානනො ඛො පන අපස්සනො එතදෙව උජ්ජකං හොති යදිදං 'න ජානාමි න පස්සාමි'ති.

සචෙ භගව්‍ය ජානාති 'තං ජීවං තං සරීර'නති. තං ජීවං තං සරීරනති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. සචෙ භගව්‍ය ජානාති 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීර'නති. අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. නො චෙ භගව්‍ය ජානාති 'තං ජීවං තං සරීරනති වා අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීර'නති වා, අජානනො ඛො පන අපස්සනො එතදෙව උජ්ජකං හොති යදිදං 'න ජානාමි න පස්සාමි'ති.

සචෙ භගව්‍ය ජානාති 'හොති තථාගනො පරමමරණා'ති. හොති තථාගනො පරමමරණාති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. සචෙ භගව්‍ය ජානාති 'න හොති තථාගනො පරමමරණා'ති. න හොති තථාගනො පරමමරණාති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. නො චෙ භගව්‍ය ජානාති හොති තථාගනො පරමමරණාති වා න හොති තථාගනො පරමමරණාති වා අජානනො ඛො පන අපස්සනො එතදෙව උජ්ජකං හොති යදිදං 'න ජානාමි න පස්සාමි'ති.

සචෙ භගව්‍ය ජානාති 'හොති ච න ච හොති තථාගනො පරමමරණා'ති. හොති ච න ච හොති තථාගනො පරමමරණාති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. සචෙ භගව්‍ය ජානාති 'නෙව හොති න න හොති තථාගනො පරමමරණා'ති. නෙව හොති න න හොති තථාගනො පරමමරණාති මෙ භගව්‍ය ඛ්‍යාකරේතු. නො චෙ භගව්‍ය ජානාති හොති ච න ච හොති තථාගනො පරමමරණාති වා, නෙව හොති න න හොති තථාගනො පරමමරණාති වා, අජානනො ඛො පන අපස්සනො එතදෙව උජ්ජකං හොති, යදිදං න ජානාමි න පස්සාමි'ති.

කිසුඤ්ඤා තාභං මාලුඛකාසුභත ඵලං අවච්චං. ඵහි නිං මාලුඛකාසුභත මසි මුඛමචරිතං වර, අභනෙත ඛ්‍යාකරිත්තාමි: සස්සනො ලොකොති වා අසස්සනො ලොකොති වා, —පෙ—නෙව හොති න න හොති තථාගනො පරමමරණාති වාති. — නො හෙතං භනෙත. නිං වා පන මං ඵලං අවච්චං: අභං භනෙත භගවති මුඛමචරිතං වරිත්තාමි, භගව්‍ය මෙ ඛ්‍යාකරිත්තාති: සස්සනො ලොකොති වා අසස්සනො ලොකොති වා—පෙ—නෙව හොති න න හොති තථාගනො පරමමරණාති වාති නො භෙතං භනෙත.

1. කිසුඤ්ඤා ඛො - සා.

ඉති කීර මාපුඤ්ඤාපුඤ්ඤා නෙවාහන්තං වදාමි : එහි තිං මාපුඤ්ඤා-
 පුඤ්ඤා මිසි චුභමචරියං වර අහං තෙ ඛ්‍යාතරිකාමි : සංඝතො
 ලොකොති වා අසංඝතො ලොකොති වා -පෙ-නෙව හොති න න
 හොති තථාගතො පරමමරණාති වාති. නපි කීර මං තිං වදෙයි:
 අහං හන්තෙ හභවති චුභමචරියං වරිකාමි හභවා මෙ ඛ්‍යාතරිකාමි:
 සංඝතො ලොකොති වා අසංඝතො ලොකොති වා -පෙ-නෙව හොති
 න න හොති තථාගතො පරමමරණාති වාති. එවං සන්තෙ මොඝ-
 පුරිස කො සන්තො කං පච්චාපිකධයි.

සො ඛො මාපුඤ්ඤාපුඤ්ඤා එවං වදෙය්‍ය : න තාවාහං හභවති
 චුභමචරියං වරිකාමි, යාව මෙ හභවා න ඛ්‍යාතරිකාමි : සංඝතො
 ලොකොති වා අසංඝතො ලොකොති වා අන්තවා ලොකොති වා -පෙ-
 නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති වාති. අඛ්‍යාත-
 මෙව නං මාපුඤ්ඤාපුඤ්ඤා තථාගතෙන අසං. අථ සො පුඤ්ඤා කාලං
 කරෙය්‍ය, සෙය්‍යථාපි මාපුඤ්ඤාපුඤ්ඤා පුරිසො සලලෙන විඤ්ඤා අසං
 සවිසෙත ගාලුපලෙපනෙන. තස්ස මිත්තාමච්චා ඤ්ඤාතිතා
 හිසකකං සලලකතං උපධිපෙය්‍යං, සො එවං වදෙය්‍ය : න තාවාහං
 ඉමං සලලං අහරිකාමි, යාව න තං පුරිසං ජාතාමි, සෙතමහි විඤ්ඤා:
 ඛන්ධියො වා චුභමණො වා වෙසෙසා වා සුඤ්ඤාවාති.

සො එවං වදෙය්‍ය : න තාවාහං ඉමං සලලං අහරිකාමි. යාව න තං
 පුරිසං ජාතාමි, සෙතමහි විඤ්ඤා : එවංතාමො එවංගොන්තො ඉතිවාති.

සො එවං වදෙය්‍ය : න තාවාහං ඉමං සලලං අහරිකාමි. යාව න තං
 පුරිසං ජාතාමි, සෙතමහි විඤ්ඤා දිඝො වා රසෙසා වා මජ්ඣිමො වාති.

සො එවං වදෙය්‍ය : න තාවාහං ඉමං සලලං අහරිකාමි යාව න තං
 පුරිසං ජාතාමි සෙතමහි විඤ්ඤා : කාලො වා සාමො වා
 මහිඤ්ඤා වාති.

සො එවං වදෙය්‍ය : න තාවාහං ඉමං සලලං අහරිකාමි, යාව න තං
 පුරිසං ජාතාමි, සෙතමහි විඤ්ඤා : අසුකඝමි ගාමෙ වා නිගමෙ වා
 නගරෙ වාති.

සො එවං වදෙය්‍ය : න තාවාහං ඉමං සලලං අහරිකාමි යාව න තං
 ධ්‍යානං ජාතාමි, සෙතමහි විඤ්ඤා : යදි වා වාපො යදිවා
 කොදඝෙකාති.

සො එවං වදෙය්‍ය : න තාවාහං ඉමං සලලං අහරිකාමි, යාව න තං
 ජයං ජාතාමි යාගමහි විඤ්ඤා : යදි වා අකකස්ස යදි වා
 සන්ධස්ස¹ යදි වා නභාරස්ස යදි වා මරුවාස යදි වා කීරපණ්ණිතොති.

1. සන්ධස්ස - මජ්ඣං.

සො ඵචං වදෙය්‍ය : න නාමාහං ඉමං සලලං ආහරිස්සාමි. යාව න නං කණ්ඨං ජානාමි. යෙනමහි විඥො : යදි වා කච්ඡං යදි වා රෙට්ඨෙත්ති.

සො ඵචං වදෙය්‍ය : න නාමාහං ඉමං සලලං ආහරිස්සාමි. යාව න නං කණ්ඨං ජානාමි යෙනමහි විඥො : යස්ස පනෙත්ති වාච්ඡං, යදි වා භිජ්ඣස්ස යදි වා කඛකස්ස යදි වා කුලලස්ස යදි වා මොරස්ස යදි වා සිට්ඨහණ්ණෙත්ති.

සො ඵචං වදෙය්‍ය : න නාමාහං ඉමං සලලං ආහරිස්සාමි. යාව න නං කණ්ඨං ජානාමි. යෙනමහි විඥො : යස්ස නහාරුභා? පරිකඛිතතං, යදි වා ගමස්ස යදි වා මහිසස්ස? යදි වා රොරුවස්ස. යදි වා සෙමහාරස්සාති.

සො ඵචං වදෙය්‍ය : න නාමාහං ඉමං සලලං ආහරිස්සාමි. යාව න නං සලලං ජානාමි. යෙනමහි විඥො : යදි වා සලලං යදි වා බුරුසං යදි වා වෙකණ්ඨං යදි වා නාරාවං යදි වා වච්ඡදන්තං යදි වා කරවීරපත්තන්ති. අඤ්ඤානමෙව නං මාලුඛකාසුත්ත නෙන පුරිසෙත අස්ස. අථ සො පුරිසො කාලං කරෙය්‍ය.

ඵචමෙව ඛො මාලුඛකාසුත්ත යො ඵචං වදෙය්‍ය : න නාමාහං හභවති බුහමච්චරිං වරිස්සාමි, යාව මෙ හභවා න ඛ්‍යාකරිස්සාති : සස්සනො ලොකොති වා අසස්සනො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගනො පරමමරණොති වාති. අඛ්‍යාකතමෙව නං මාලුඛකාසුත්ත තථාගනෙන අස්ස. අථ සො පුත්තලො කාලං කරෙය්‍ය.

සස්සනො ලොකොති වා මාලුඛකාසුත්ත දිට්ඨියං සති බුහමච්චරිං-වාසො අභවිස්සාති. ඵචං නො. අසස්සනො ලොකොති මාලුඛකාසුත්ත දිට්ඨියං සති බුහමච්චරිංවාසො අභවිස්සාති. ඵචමපි නො. සස්සනො ලොකොති මාලුඛකාසුත්ත දිට්ඨියං සති අසස්සනො ලොකොති වා දිට්ඨියං සති අනෙව ජාති, අපි ජරු, අපි මරණං, සන්ති සොක-පරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා යෙසාහං දිට්ඨව ධමෙම නිඝාතං පඤ්ඤපෙමි.

අන්තවා ලොකොති මාලුඛකාසුත්ත දිට්ඨියං සති බුහමච්චරිංවාසො අභවිස්සාති. ඵචං නො. අන්තවා ලොකොති මාලුඛකාසුත්ත දිට්ඨියං සති බුහමච්චරිංවාසො අභවිස්සාති. ඵචමපි නො. අන්තවා ලොකොති මාලුඛකාසුත්ත දිට්ඨියං සති අන්තවා ලොකොති වා දිට්ඨියං සති අනෙව ජාති, අපි ජරු, අපි මරණං, සන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛ-දොමනස්සුපායාසා යෙසාහං දිට්ඨව ධමෙම නිඝාතං පඤ්ඤපෙමි.

2. නහාරුභා - මජ්ඣං. 2. මහිසස්ස - මජ්ඣං.

තං ජීවං තං සරීරනති මාලුඛකාපුත්ත දිට්ඨියා සති බ්‍රහ්මචරියවාසො අභවිස්සාති. එවං නො. අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති මලුඛකාපුත්ත දිට්ඨියා සති බ්‍රහ්මචරියවාසො අභවිස්සාති. එවමපි නො. තං ජීවං තං සරීරනති මාලුඛකාපුත්ත දිට්ඨියා සති අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති වා දිට්ඨියා සති අනෙච ජාති, අනච ජරු, අනච මරණං, සනති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපාසාසා යෙසාහං දිට්ඨෙව ධම්මෙ තිස්සාතං පඤ්ඤපෙමි.

භොති තථාගතො පරමමරණාති මාලුඛකාපුත්ත දිට්ඨියා සති බ්‍රහ්මචරියවාසො අභවිස්සාති. එවං නො. න භොති තථාගතො පරමමරණාති මාලුඛකාපුත්ත දීට්ඨියා සති බ්‍රහ්මචරියවාසො අභවිස්සාති. එවමපි නො. භොති තථාගතො පරමමරණාති මාලුඛකාපුත්ත දිට්ඨියා සති. න භොති තථාගතො පරමමරණාති වා දිට්ඨියා සති අනෙච ජාති, අනච ජරු, අනච මරණං, සනති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපාසාසා. යෙසාහං දිට්ඨෙව ධම්මෙ තිස්සාතං පඤ්ඤපෙමි.

භොති ච න ච භොති තථාගතො පරමමරණාති මාලුඛකාපුත්ත දිට්ඨියා සති බ්‍රහ්මචරියවාසො අභවිස්සාති. එවං නො. නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණාති මාලුඛකාපුත්ත දිට්ඨියා සති බ්‍රහ්මචරියවාසො අභවිස්සාති. එවමපි නො. භොති ච න ච භොති තථාගතො පරමමරණාති මාලුඛකාපුත්ත දිට්ඨියා සති නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණාති වා දිට්ඨියා සති අනෙච ජාති අනච ජරු, අනච මරණං, සනති සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපාසාසා, යෙසාහං දිට්ඨෙව ධම්මෙ තිස්සාතං පඤ්ඤපෙමි.

තස්මාතිහ මාලුඛකාපුත්ත අඛ්‍යාතකඤ්ච මේ අඛ්‍යාතතතො ධාරෙථ. ඛ්‍යාතකඤ්ච මේ ඛ්‍යාතතතො ධාරෙථ. තිඤ්ච මාලුඛකාපුත්ත මිය අඛ්‍යාතතං : සස්සතො ලොකොති මලුඛකාපුත්ත මිය අඛ්‍යාතතං, අසස්සතො ලොකොති මිය අඛ්‍යාතතං, අනන්තවා ලොකොති මිය අඛ්‍යාතතං, අනන්තවා ලොකොති මිය අඛ්‍යාතතං, තං ජීවං තං සරීරනති මිය අඛ්‍යාතතං, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති මිය අඛ්‍යාතතං, භොති තථාගතො පරමමරණාති මිය අඛ්‍යාතතං, න භොති තථාගතො පරමමරණාති මිය අඛ්‍යාතතං, භොති ච න ච භොති තථාගතො පරමමරණාති මිය අඛ්‍යාතතං, නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණාති මිය අඛ්‍යාතතං කස්මා වෙතං මාලුඛකාපුත්ත මිය අඛ්‍යාතතං : න හෙතං මාලුඛකාපුත්ත අත්ඨසංභිතං, නාදිබ්‍රහ්මචරියකං, නෙතං¹ තිබ්බිදස. න විරුගාය න තිරේඛාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමොඛාඛාය න තිබ්බානාය සංචතති. තස්මා තං මිය අඛ්‍යාතතං.

1. න තිබ්බිදස - PTS මජ්ඣ.

කිඤ්ච මාලුකාසුත්ත මයා ඛ්‍යාතතං: ඉදං දුක්ඛන්ති මාලුකාසුත්ත මයා ඛ්‍යාතතං, අයං දුක්ඛසමුදයොති මයා ඛ්‍යාතතං, අයං දුක්ඛනිරෝධොති මයා ඛ්‍යාතතං, අයං දුක්ඛනිරෝධොගාමීතිපටිපදාති මයා ඛ්‍යාතතං. කස්මිං චේතං මාලුකාසුත්ත මයා ඛ්‍යාතතං: එතඤ්චි මාලුකාසුත්ත අත්ඨසංභිතං, එතං අද්දිවුභමචරියකං එතං තිබ්බිදාය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමොධාය තිබ්බානාය සංවත්තති. තස්මිං තං මයා ඛ්‍යාතතං. තස්මාතිහ මාලුකාසුත්ත අඛ්‍යාතතඤ්ච මේ අඛ්‍යාතතතො ධාරෙථ. ඛ්‍යාතතඤ්ච මේ ඛ්‍යාතතතො ධාරෙථාති.

ඉදමචොච භගවො. අත්තමනො අයස්මි මාලුකාසුත්තො භගවනො භාසිතං අභිනඤ්චිති.

චූළමාලුකාසුත්තං තතිසං.

2. 2. 4

මහාමාලුබ්බසාසනාදිපති

එවිට මේ සුභංගී: එකං සමංගං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස අරංගේ, නත්තං ඛො භගවා භික්ඛු අමනෙතසී භික්ඛවොති, හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච: ධාරෙඨ නො කුමෙහ භික්ඛවෙ මයං දෙසිතාති පඤ්චාරමාගිතාති සංගොජනාතිති.

එවිට චූඤ්ඤා අංගමා: මාලුබ්බසාසනාදිපතො භගවතං එතදවොච: 'අහං ඛො භගවතා ධාරෙමි භගවතා දෙසිතාති පඤ්චාරමාගිතාති සංගොජනාති'ති, යථා කථං පන තිං මාලුබ්බසාසනාදිපතා ධාරෙසී මයං දෙසිතාති පඤ්චාරමාගිතාති සංගොජනාති'ති. සකකාංගද්වයිං ඛො අහං භගවතා භගවතා ඔරමාගිතං සංගොජනං දෙසිතං ධාරෙමි, විචිකිච්ඡං ඛො අහං භගවතා භගවතා ඔරමාගිතං සංගොජනං දෙසිතං ධාරෙමි, සීලබ්බතපරාමාසං ඛො අහං භගවතා භගවතා ඔරමාගිතං සංගොජනං දෙසිතං ධාරෙමි, කාමච්ඡදං ඛො අහං භගවතා භගවතා ඔරමාගිතං සංගොජනං දෙසිතං ධාරෙමි, බ්‍යාපාදං ඛො අහං භගවතා භගවතා ඔරමාගිතං සංගොජනං දෙසිතං ධාරෙමි. එවිට ඛො අහං භගවතා භගවතා ධාරෙමි භගවතා දෙසිතාති පඤ්චාරමාගිතාති සංගොජනාතිති.

කස්ස ඛො නාම තිං මාලුබ්බසාසනාදිපතා මයං එවිට පඤ්චාරමාගිතාති සංගොජනාති දෙසිතාති ධාරෙසී. නත්තං මාලුබ්බසාසනාදිපතා අඤ්ඤාතිඤ්ඤා පච්චස්සොසුං ඉමිනා තරුණුපමෙහ උපාරමොහෙහ උපාරමභික්ඛනාති. දහරස්ස භි මාලුබ්බසාසනාදිපතා කුමාරස්ස මජ්ඣස්ස උත්තානසෙසාසකස්ස සකකාංගද්වයි භොති. කුතො පනස්ස උපාරජ්ජස්සති සකකාංගද්වයි. අනුසෙතිඤ්ඤාතිඤ්ඤා සකකාංගද්වයිනුසෙසො.

දහරස්ස භි මාලුබ්බසාසනාදිපතා කුමාරස්ස මජ්ඣස්ස උත්තානසෙසාසකස්ස ධම්මාතිපි න භොති. කුතො පනස්ස උපාරජ්ජස්සති ධම්මෙසු විචිකිච්ඡං, අනුසෙතිඤ්ඤාතිඤ්ඤා විචිකිච්ඡානුසෙසො.

දහරස්ස භි මාලුබ්බසාසනාදිපතා කුමාරස්ස මජ්ඣස්ස උත්තානසෙසාසකස්ස සීලාතිපි න භොති. කුතො පනස්ස උපාරජ්ජස්සති සීලෙසු සීලබ්බත-පරාමාසො. අනුසෙතිඤ්ඤාතිඤ්ඤා සීලබ්බතපරාමාසානුසෙසො.

දහරස්ස භි මාලුබ්බසාසනාදිපතා කුමාරස්ස මජ්ඣස්ස උත්තානසෙසාසකස්ස කාමාතිපි න භොති. කුතො පනස්ස උපාරජ්ජස්සති කාමෙසු කාමච්ඡදො, අනුසෙතිඤ්ඤාතිඤ්ඤා කාමරොගානුසෙසො.

දහරස්ස භි මාලුබ්බසාසනාදිපතා කුමාරස්ස මජ්ඣස්ස උත්තානසෙසාසකස්ස බ්‍යාපාදාතිපි න භොති, කුතො පනස්ස උපාරජ්ජස්සති බ්‍යාපාදො, අනුසෙතිඤ්ඤාතිඤ්ඤා බ්‍යාපාදානුසෙසො. නත්තං මාලුබ්බසාසනාදිපතා අඤ්ඤාතිඤ්ඤා පච්චස්සොසුං ඉමිනා තරුණුපමෙහ උපාරමොහෙහ උපාරමභික්ඛනාති.

එවං වුත්තෙත ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතං එතදවොච: එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා පඤ්ඤාචාරම්භාභිදාති සංයොජනාති දෙසෙසා. භගවතො සුඤ්ඤා හික්ඛු ඛාරෙස්සන්තීති, තෙන භානන්ද සුඤ්ඤා සාධුක්ඛං මනසි කරොති භාසිස්සාමීති. එවං භනෙතති. ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පච්චස්සොසි. භගවා එතදවොච:

ඉධානන්ද අසුඤ්ඤා පුපුර්ණො අරියානං අදස්සාවි අරියධම්මස්ස අකොච්ඤෙ අරියධම්මෙ අච්ඤිතො, සපුරිසානං අදස්සාවි සපුරිසධම්මස්ස අකොච්ඤෙ සපුරිසධම්මෙ අච්ඤිතො, සකකායද්ධිපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති සකකායද්ධිපරේතෙන, උප්පත්තාය ච සකකායද්ධියා නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති. තස්ස සා සකකායද්ධි ඵාමගතො අප්පට්චිතීතා ඔරම්භාභියං සංයොජනං, විච්ඤිච්ඡාපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති විච්ඤිච්ඡාපරේතෙන, උප්පත්තාය ච විච්ඤිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තස්ස සා විච්ඤිච්ඡා ඵාමගතො අප්පට්චිතීතා ඔරම්භාභියං සඤ්ඤාජනං. සීලබ්බතපරාමාසපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති සීලබ්බතපරාමාසපරේතෙන, උප්පත්තස්ස ච සීලබ්බතපරාමාසස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති. තස්ස සො සීලබ්බතපරාමාසො ඵාමගතො අප්පට්චිතීතො ඔරම්භාභියං සංයොජනං. කාමරාගපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති කාමරාගපරේතෙන, උප්පත්තස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තස්ස සො කාමරාගො ඵාමගතො අප්පට්චිතීතො ඔරම්භාභියං සංයොජනං. ඛ්‍යාපාදපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති ඛ්‍යාපාදපරේතෙන, උප්පත්තස්ස ච ඛ්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තස්ස සො ඛ්‍යාපාදෙ ඵාමගතො අප්පට්චිතීතො ඔරම්භාභියං සංයොජනං.

සුඤ්ඤා ච ඛො ආනන්ද අරියසාවකො අරියානං දස්සාවි අරියධම්මස්ස කොච්ඤෙ අරියධම්මෙ සුච්ඤිතො, සපුරිසානං දස්සාවි සපුරිසධම්මස්ස කොච්ඤෙ සපුරිසධම්මෙ සුච්ඤිතො, න සකකායද්ධිපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති න සකකායද්ධිපරේතෙන, උප්පත්තාය ච සකකායද්ධියා නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, තස්ස සා සකකායද්ධි සානුසයො පභියති¹

න විච්ඤිච්ඡාපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති න විච්ඤිච්ඡාපරේතෙන. උප්පත්තාය ච විච්ඤිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති. තස්ස සා විච්ඤිච්ඡා සානුසයො පභියති¹

න සීලබ්බතපරාමාසපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති න සීලබ්බතපරාමාසපරේතෙන, උප්පත්තස්ස ච සීලබ්බතපරාමාසස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, තස්ස සො සීලබ්බතපරාමාසො සානුසයො පභියති¹

න කාමරාගපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති න කාමරාගපරේතෙන, උප්පත්තස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, තස්ස සො කාමරාගො සානුසයො පභියති¹

න ඛ්‍යාපාදපරිසුච්ඤිතෙන චේතසා විහරති න ඛ්‍යාපාදපරේතෙන, උප්පත්තස්ස ච ඛ්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, තස්ස සො ඛ්‍යාපාදෙ සානුසයො පභියති¹.

1. පභියස්සති - සිඬු.

යො ආනන්ද මග්ගො යා පටිපදා පඤ්චකතං ඕරඞ්ගාභියානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පභානාය; තං මග්ගං තං පටිපදං අනාගමම පඤ්ඤා-රඞ්ගාභියාති සඤ්ඤාඤ්ජනාති ඤ්ඤාති වා දක්ඛිති¹, වා පච්ඡිකාති² වාති නෙතං ධානං විජ්ජති. සෙය්‍යථාපි ආනන්ද මහතො රුක්ඛකා නිව්ඨතො සාරවතො තචං අචේත්ති; ඵෙග්ගුං අචේත්ති; සාරචේත්ඤෙ භවිකාතිති නෙතං ධානං විජ්ජති. එවමෙව ඛො ආනන්ද යො මග්ගො යා පටිපදා පඤ්චකතං ඕරඞ්ගාභියානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පභානාය තං මග්ගං තං පටිපදං අනාගමම පඤ්ඤා-රඞ්ගාභියාති සඤ්ඤාඤ්ජනාති ඤ්ඤාති වා දක්ඛිති¹ වා පච්ඡිකාති වාති නෙතං ධානං විජ්ජති. යො ව ඛො ආනන්ද මග්ගො යා පටිපදා පඤ්චකතං ඕරඞ්ගාභියානං සංයොජනානං පභානාය තං මග්ගං තං පටිපදං අනාගමම පඤ්ඤා-රඞ්ගාභියාති සඤ්ඤාඤ්ජනාති ඤ්ඤාති වා දක්ඛිති¹ වා පච්ඡිකාති වාති ධානමෙතං විජ්ජති සෙය්‍යථාපි ආනන්ද මහතො රුක්ඛකා නිව්ඨතො සාරවතො තචං චේත්ති; ඵෙග්ගුං චේත්ති; සාරචේත්ඤෙ භවිකාතිති ධානමෙතං විජ්ජති එවමෙව ඛො ආනන්ද යො මග්ගො යා පටිපදා පඤ්චකතං ඕරඞ්ගාභියානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පභානාය තං මග්ගං තං පටිපදං අනාගමම පඤ්ඤා-රඞ්ගාභියාති සංයොජනාති ඤ්ඤාති වා දක්ඛිති වා පච්ඡිකාති වාති ධානමෙතං විජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද ගඛා නදි පුරා උදකකා සමතිතතිකා කාකපෙය්‍යා, අථ දුඛඛලකො පුරිසො ආගචේත්ඨ්‍ය අභං ඉමිකා ගඛාය නදියා තිරිඨං බාහාය සොතං චේත්ති; සොඤ්චිනා පාරං ගච්ඡාමි³. යො න සකකුණේය්‍ය ගඛාය නදියා තිරිඨං බාහාය සොතං චේත්ති; සොඤ්චිනා පාරං ගන්තුං. එවමෙව ඛො ආනන්ද යසා කසාචි සකකාය තිරොධාය ධමෙම දෙසියමානෙ විතතං න පකඛන්දති, නපපසිදති, න සනතිව්ඨති, න විඤ්චවති. සෙය්‍යථාපි සො දුඛඛලකො පුරිසො එවමෙනෙ දව්ඨබ්බො.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද ගඛා නදි පුරා උදකකා සමතිතතිකා කාකපෙය්‍යා. අථ බලවා පුරිසො ආගචේත්ඨ්‍ය අභං ඉමිකා ගඛාය නදියා තිරිඨං බාහාය සොතං චේත්ති; සොඤ්චිනා පාරං ගච්ඡාමි³. සො සකකුණේය්‍ය ගඛාය නදියා තිරිඨං බාහාය සොතං චේත්ති; සොඤ්චිනා පාරං ගන්තුං. එවමෙව ඛො ආනන්ද යසා කසාචි සකකාය තිරොධාය ධමෙම දෙසියමානෙ විතතං පකඛන්දති, පසිදති, සනතිව්ඨති, විඤ්චවති. සෙය්‍යථාපි සො බලවා පුරිසො එවමෙනෙ දව්ඨබ්බො.

කතමො වානන්ද මග්ගො කතමො පටිපදා පඤ්චකතං ඕරඞ්ගාභියානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පභානාය : ඉධානන්ද හික්ඛු උපසිවිචෙකා අකුසලානං ධම්මානං පභානා සබ්බසො කායදුට්ඨුල්ලානං පටිපසාදායා විවිචෙචිකාමෙහි විවිච අකුසලෙහි ධමෙමහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකචරං පිනිසුඛං පඨමං කානං උපසමපච්ඡ විහරති. සො යදෙව තත්ථ භොති රුපගතං චෙදනාගතං සඤ්ඤාගතං සඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං.

1. දක්ඛිති.
 2. පච්ඡිකාති - සිඹු.
 3. ගච්ඡාමි - මජ්ඣ, ස්‍යා.

තෙ ධම්මෙ අතිච්චතො දුක්ඛතො රොගතො ගණ්ඛතො සලලතො අඝතො ආබ්බතො පරතො පලොකතො සුඤ්ඤතො අනත්තතො සමනුපසාති, සො තෙහි ධම්මෙහි විත්තං පටිච්චාපෙති.¹ සො තෙහි ධම්මෙහි විත්තං පටිච්චාපෙති,² අමතාය ඛාතුයා විත්තං උපසංහරති. එතං සත්තං එතං පණ්ණිතං යදිදං සබ්බසංඛාරසමථො සබ්බුපධිපටිතිස්සග්ගො තණ්හකධයො විරාගො නිරොධො තිබ්බානන්ති. සො තත්ථසීතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො චෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති. තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්චන්තං ඕරමායාහිසානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පරික්ඛයා ඕපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බාසී අනාචතතිධම්මො තස්මා ලොකා අයමපි ඛො ආනඤ්ඤ මග්ගො අයං පටිපදා පඤ්චන්තං ඕරමායාහිසානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පහානාය.

පුන ව පරං ආනඤ්ඤ භික්ඛු විතක්ඛවච්චාරානං වූපසමා අජ්ඣක්ඛනං සමපසාදනං චෙතසො එකොදිහාවං අවිතක්ඛනං අවිචාරං සමාධිජ්ජං පිතිසුඛං දුතියං ක්ඛානං -පෙ- තතියං ක්ඛානං චතුත්ථං ක්ඛානං උපසමපඤ්ජ විහරති. සො යදෙව තත්ථ හොති රූපගතං චේදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං -පෙ- අනාචතතිධම්මො තස්මා ලොකා අයමපි ඛො ආනඤ්ඤ මග්ගො අයං පටිපදා පඤ්චන්තං ඕරමායාහිසානං සංයොජ්ජනානං පහානාය.

පුන ව පරං ආනඤ්ඤ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පරිඝසඤ්ඤානං අත්ථබ්බමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං උපසමපඤ්ජ විහරති. සො යදෙව තත්ථ හොති චේදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං -පෙ- අනාචතතිධම්මො තස්මා ලොකා අයමපි ඛො ආනඤ්ඤ මග්ගො අයං පටිපදා පඤ්චන්තං ඕරමායාහිසානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පහානාය.

පුන ව පරං ආනඤ්ඤ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්ඛමම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසමපඤ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්ඛමම තත්ථ කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසමපඤ්ජ විහරති. සො යදෙව තත්ථ හොති චේදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං, තෙ ධම්මෙ අතිච්චතො දුක්ඛතො රොගතො ගණ්ඛතො සලලතො අඝතො ආබ්බතො පරතො පලොකතො සුඤ්ඤතො අනත්තතො සමනුපසාති. සො තෙහි ධම්මෙහි විත්තං පටිච්චාපෙති.¹ සො තෙහි ධම්මෙහි විත්තං පටිච්චාපෙති,² අමතාය ඛාතුයා විත්තං උපසංහරති : එතං සත්තං එතං පණ්ණිතං යදිදං සබ්බසංඛාරසමථො සබ්බුපධිපටිතිස්සග්ගො තණ්හකධයො විරාගො නිරොධො තිබ්බානන්ති. සො තත්ථසීතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො චෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති. තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්චන්තං ඕරමායාහිසානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පරික්ඛයා ඕපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බාසී අනාචතතිධම්මො තස්මා ලොකා අයමපි ඛො ආනඤ්ඤ මග්ගො අයං පටිපදා පඤ්චන්තං ඕරමායාහිසානං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පහානායාති.

1. පටිපාපෙති - සා.
2. පටිපාපෙති - සා.

එසො චෙ භනෙත මග්ගො එසා පටිපදා පඤ්චකතං ඕරමාහිතානං සඤ්ඤාජනානං පහානාය අඵ කිඤ්චිරහි ඉධෙකචෙව භික්ඛු චෙතො- විඤ්ඤානිනො එකචෙව භික්ඛු පඤ්ඤා විඤ්ඤානිනොති. එත්ඵ ඛො තෙසාහං¹ ආනන්ද ඉන්ද්‍රියචෙමන්තතං වදාමිති.

ඉදමචොච භගවා. අත්තමනො ආයස්මා ආනන්ද භගවනො හාසිතං අභිනන්දීති.

මහාමොළුඛකා සුත්තං වගුපථං

1. පනෙසාහං - මජ්ඣං.

2. 2. 5

හඳුලිසුඛතම

එවිට මේ සුඛය එකම සමයට හඟවා සාවස්ථය විභවයේ ජෙනවිනෙ අනාචාරිකකයා ආරාමේ. තනු බො හඟවා හිකුටු ආමනෙතයි හිකුටුවේ. හදනෙතයි තෙ හිකුටු හඟවනො පවටකොසු. හඟවා එතදවොව: අහං බො හිකුටුවේ එකාසනගොජනං භුඤ්ජාමි. එකාසන ගොජනං බො අහං හිකුටුවේ භුඤ්ජාමොනො අපාඨාඨනඤ්ච සඤ්ජානාමි අපාඨනඤ්ච ඉහුච්ඡානඤ්ච ඔලඤ්ච එසුච්ඡාරඤ්ච. එච තුමෙහිපි හිකුටුවේ එකාසනගොජනං භුඤ්ජාමි, එකාසනගොජනං බො හිකුටුවේ තුමෙහිපි භුඤ්ජාමොනො අපාඨාඨනඤ්ච සඤ්ජානිකාච අපාඨනඤ්ච ඉහුච්ඡානඤ්ච ඔලඤ්ච එසුච්ඡාරඤ්චාති.

එවිට චූනෙන ආයඨො හඳුලි හඟවනො එතදවොව: 'අහං බො හනෙන න උසාහාමි එකාසනගොජනං භුඤ්ජාමි. එකාසනගොජනං හි මේ හනෙන භුඤ්ජාමොනො සියා කුකකුච්චං, සියා විපට්ඨකාරොති. තෙන හි නිං හඳුලි යච නිමිතනිතො අසාසි තච එකදෙසං භුඤ්ජාමොනො එකදෙසං නිභවිතොපි භුඤ්ජාමොනො. එවිටි බො නිං හඳුලි භුඤ්ජාමොනො' යාපෙසාසිති. එවිටි බො අහං හනෙන න උසාහාමි භුඤ්ජාමි. එවිටි හි මේ හනෙන භුඤ්ජාමොනො සියා කුකකුච්චං සියා විපට්ඨකාරොති. අච බො ආයඨො හඳුලි හඟවනො සිකඛාපදෙ පඤ්ඤාපිට්ඨකොනො' හිකුටුසඛෙස සිකඛං සමාදිගමොනො අනුසාහං පවෙදෙසි. අච බො ආයඨො හඳුලි සබ්බතො තෙමොසං න හඟවනො සමච්ඡිභිහාවං අදසි යචාතං සච්ඡිසාසනෙ සිකඛාය අපට්ඨුරකාරො.

තෙන බො පන සමයෙන සමච්ඡුආ හිකුටු හඟවනො විචරකමිම. කරොහති, නිවර්තවිචරො හඟවා තෙමොසච්චයෙන චාරිකං පකකමිසාහති. අච බො ආයඨො හඳුලි යෙන තෙ හිකුටු තෙනුපසඛමි. උපසඛමිතො තෙහි හිකුටු හඳුලි. සමෙමොදි, සමෙමොදනිතං කචං සාරාණිතං විභිසාරොනො එකමිතො නිසිදි. එකමිතො නිසිතො බො ආයඨතො හඳුලිං තෙ හිකුටු එතදවොච්ච: 'ඉදං බො ආච්ඡෙසො හඳුලි හඟවනො විචරකමිම. කට්ඨකි. නිවර්තවිචරො හඟවා තෙමොසච්චයෙන චාරිකං පකකමිසාහති' ති. ඉඛ්ඤාච්ඡෙසො හඳුලි එතං දෙසකං' යාච්ඡකං මනසි කරොති. මො තෙ පච්ඡ: දුකකරතරං අගොසිති.

2. භුඤ්ජාමොනො එකාසනො - මජ්ඣං.
 3. පඤ්ඤාපට්ඨකොනො - සිඤ්ඤා.
 4. දෙසකං - සිඤ්ඤා, මජ්ඣං. දෙසං - සාරා:

එව්ච්චිසොති ඛො ආයස්මා හඤ්චි තෙසං භික්ඛුනං පටිස්සුතො යෙන හගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්නී හගවන්තං අභිච්චාදෙනා එකමන්තං තිසිද්දි. එකමන්තං තිසිනො ඛො ආයස්මා හඤ්චි හගවන්තං එතදවොච: අච්චියො මං හනො අච්චගමා යථාඛාලං යථාච්චිලං යථා අකුසලං, යොහං හගවතා සික්ඛාපදෙ පඤ්ඤපියමානෙ භික්ඛුසඛෙස සික්ඛං සමාදියමානෙ අනුස්සාහං පචෙදෙසිං. තස්ස මෙ හනො හගවා අච්චියං අච්චගතො පතිගණ්ඨාකු ආයතීං සංවරායාති.

තග්ඝ නිං හඤ්චි අච්චියො අච්චගමා යථාඛාලං යථාච්චිලං යථා අකුසලං, යං නිං මයා සික්ඛාපදෙ පඤ්ඤපියමානෙ භික්ඛුසඛෙස සික්ඛං සමාදියමානෙ අනුස්සාහං පචෙදෙසි.

සමයොපි ඛො තෙ හඤ්චි අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි, හගවා ඛො සාවඤ්චියං විහරති. හගවාපි මං ජාතිස්සන්ති හඤ්චි නාම භික්ඛු සඤ්ච සාසනෙ සික්ඛාය අප්පට්ඨරුකාරීති. අයමපි ඛො තෙ හඤ්චි සමයො අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි.

සමයොපි ඛො තෙ හඤ්චි අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි. සම්ඛනුලා ඛො භික්ඛු සාවඤ්චියං වස්සං උපගතා, තෙපි මං ජාතිස්සන්ති: ‘හඤ්චි නාම භික්ඛු සඤ්ච සාසනෙ සික්ඛාය අප්පට්ඨරුකාරී’ති. අයමපි ඛො තෙ හඤ්චි සමයො අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි.

සමයොපි ඛො තෙ හඤ්චි අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි: ‘සම්ඛනුලා ඛො භික්ඛුතියො සාවඤ්චියං වස්සං උපගතා, තාපි මං ජාතිස්සන්ති හඤ්චි නාම භික්ඛු සඤ්ච සාසනෙ සික්ඛාය අප්පට්ඨරුකාරී’ති. අයමපි ඛො තෙ හඤ්චි සමයො අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි.

සමයොපි ඛො තෙ හඤ්චි අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි: ‘සම්ඛනුලා ඛො උපාසකා සාවඤ්චියං පට්ඨවසන්ති. තෙපි මං ජාතිස්සන්ති —පෙ— සම්ඛනුලා ඛො උපාසිකා සාවඤ්චියං පට්ඨවසන්ති. තාපි මං ජාතිස්සන්ති: හඤ්චි නාම භික්ඛු සඤ්ච සාසනෙ සික්ඛාය අප්පට්ඨරුකාරී’ති. අයමපි ඛො තෙ හඤ්චි සමයො අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි.

සමයොපි ඛො තෙ හඤ්චි අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසි: සම්ඛනුලා ඛො නානා තීඤ්චියා සමණ්ට්ඨාහමණා සාවඤ්චියං වස්සං උපගතා, තෙපි මං ජාතිස්සන්ති: ‘හඤ්චි නාම භික්ඛු සමණස්ස ගොතමස්ස සාවතො ථෙරඤ්ඤතරො සඤ්ච සාසනෙ සික්ඛාය අප්පට්ඨරුකාරී’ති. අයමපි ඛො තෙ හඤ්චි සමයො අප්පට්ඨිඤ්චො අහොසිති.

අච්චියො මං හනො අච්චගමා යථාඛාලං යථාච්චිලං යථා අකුසලං, යොහං හගවතා සික්ඛාපදෙ පඤ්ඤපියමානෙ භික්ඛුසඛෙස සික්ඛං සමාදියමානෙ අනුස්සාහං පචෙදෙසිං. තස්ස මෙ හනො හගවා අච්චියං අච්චගතො පතිගණ්ඨාකු ආයතීං සංවරායාති, තග්ඝ නිං හඤ්චි අච්චියො අච්චගමා යථාඛාලං යථාච්චිලං යථාඅකුසලං යං නිං මයා සික්ඛාපදෙ පඤ්ඤපියමානෙ භික්ඛුසඛෙස සික්ඛං සමාදියමානෙ අනුස්සාහං පචෙදෙසි.

තං කිං මඤ්ඤසි හඤ්ඤි ඉධස්ස හික්කු උභතොභාගවිච්ඡින්නො,
 තමභං ඵලං වදෙදාසං: ‘ඵහි මේ තිං හික්කු පඛේක සඛකමො හොති’ති.
 අපිනු සො සඛකමේදාස වා අඤ්ඤෙත වා කායං සන්තාමේදාස, නොති වා
 වදෙදාසාති. නො හෙතං හනෙත. තං කිං මඤ්ඤසි හඤ්ඤි: ‘ඉධස්ස
 හික්කු පඤ්ඤවිච්ඡින්නො - පෙ - කායසකඛි - පෙ - දිට්ඨප්පතො - පෙ -
 සඤ්ඤවිච්ඡින්නො - පෙ - ධම්මානුසාරී - පෙ - සඤ්ඤානුසාරී, තමභං ඵලං වදෙදාසං:
 ‘ඵහි මේ තිං හික්කු පඛේක සඛකමො හොති’ති. අපි නු සො සඛකමේදාස
 වා අඤ්ඤෙත වා කායං සන්තාමේදාස, නොති වා වදෙදාසාති. නො හෙතං
 හනෙත. තං කිම්මඤ්ඤසි හඤ්ඤි: ‘අපි නු තිං හඤ්ඤි තඤ්ඤිං සමයෙ උභතො
 භාගවිච්ඡින්නො වා හොසි, පඤ්ඤවිච්ඡින්නො වා කායසකඛි වා දිට්ඨප්පතො
 වා සඤ්ඤවිච්ඡින්නො වා ධම්මානුසාරී වා සඤ්ඤානුසාරී වාති. නො හෙතං
 හනෙත. නනු තිං හඤ්ඤි තඤ්ඤිං සමයෙ රිතො නුචේත: අපරඤ්ඤාති.
 ඵලං හනෙත. අච්චයො මං හනෙත අච්චගමා: යථාඛාලං යථාමුලං
 යථා අකුසලං, යොහං භගවතා සිකඛාපදෙ පඤ්ඤපිටමානො හික්කුසඛේක
 සිකඛං සමාදිගමානො අනුස්සාහං පච්චෙදෙසි. තස්ස මේ හනෙත භගවා
 අච්චයං අච්චගතො පතිගණ්ඨාතු ආයතිං සංවර්යාති.

තඤ්ඤ තිං හඤ්ඤි අච්චයො අච්චගමා යථාඛාලං යථාමුලං යථා
 අකුසලං යං තිං මයා සිකඛාපදෙ පඤ්ඤපිටමානො හික්කුසඛේක සිකඛං
 සමාදිගමානො අනුස්සාහං පච්චෙදෙසි. යතො ව ඛො තිං හඤ්ඤි අච්චයං
 අච්චගතො දිඤ්ඤා යථාධම්මං පටිකරොසි. තං තෙ මයං පතිගණ්ඨාමි. චුද්ධි
 හෙතා හඤ්ඤි අරියස්ස විතයෙ යො අච්චයං අච්චගතො දිඤ්ඤා යථාධම්මං
 පටිකරොති, ආයතිං සංවරං ආපජ්ජති.

ඉධ හඤ්ඤි ඵකච්චො හික්කු සඤ්ඤාසනෙන පිකඛාය අපරිපුරකාරී¹
 හොති, තස්ස ඵලං හොති: යනනුතාහං විචිතං සෙනාසනං හජේදාසං,
 අරඤ්ඤං රුකඛිමුලං පඛේකං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං
 අභේයාකාසං පලාලපුඤ්ඤං. අප්පෙචනාමාහං උතතරිමනුස්සධම්මො,
 අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරොදාසනති. සො විචිතං සෙනාසනං
 හජ්ජති, අරඤ්ඤං රුකඛිමුලං පඛේකං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං
 අභේයාකාසං පලාලපුඤ්ඤං. තස්ස තථා චූපකච්චස්ස විහරතො සන්ථාපි
 උපචදති. අනුච්චි පි විඤ්ඤා සමුග්ගවාරී උපචදති. දෙවතාපි උපචදති.
 අත්තාපි අත්තානං උපචදති. සො සන්ථාරාපි උපචදිතො අනුච්චි
 විඤ්ඤාහි සමුග්ගවාරීහි උපචදිතො දෙවතාහිපි උපචදිතො අත්තනාපි
 අත්තානං උපචදිතො න උතතරිමනුස්සධම්මො² අලමරියඤ්ඤාණදස්සන-
 විසෙසං සච්ඡිකරොති. තං කියස්ස හෙතු: ඵලං හෙතං හඤ්ඤි හොති,
 යථා තං සඤ්ඤාසනෙන පිකඛාය අපරිපුරකාරියං.

1. සඤ්ඤාසනෙන අපරිපුරකාරී හොති - PTS.
 2. උතතරිං මනුස්සධම්මො - සා.

ඉධ පන හඤ්ඤි එකච්චො හික්ඛු සඤ්ඤාසාසනෙ සික්ඛාය පරිපුරකාරී හොති. තස්ස එවං හොති : යන්තූනාහං විවිතතං සෙනාසනං හජේය්‍යං. අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පඛඛතං කඤ්ඤං හිරිගුහං සුසානං වනපථං අභොගාකාසං පලාලපුඤ්ඤං. අපොච්චනාමා'හං උත්තරි මනුස්සධම්මො අලමිරියඤ්ඤණ්දස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරොය්‍යන්ති. සො විවිතතං සෙනාසනං හජති. අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පඛඛතං කඤ්ඤං හිරිගුහං සුසානං වනපථං අභොගාකාසං පලාලපුඤ්ඤං. තස්ස තථා වූපකඛධස්ස විහරතො සථාපි හ උපචදති අනුච්චම්චි විඤ්ඤා සමුගම්මාරී න උපචදන්ති. දෙවතාපි න උපචදන්ති. අත්තාපි අත්තානං න උපචදති. සො සථාරාපි අනුපචදිතො අනුච්චම්චි විඤ්ඤාහි සමුගම්මාරීහි අනුපචදිතො දෙවතාහිපි අනුපචදිතො අත්තනාපි අත්තානං අනුපචදිතො උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමිරියඤ්ඤණ්දස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරොති.

සො විච්චේච්ච කාමේහි විච්චම්චි අකුසලොහි ධම්මේහි සවිතකකං සච්චාරං විචේකරං පිතිසුඛං පඨමං ක්‍යානං උපසම්පජ්ජි විහරති. තං කිස්ස හෙතු : එවං හෙතං හඤ්ඤි හොති යථා තං සඤ්ඤාසාසනෙ සික්ඛාය පරිපුරකාරීයං.

පුන ච පරං හඤ්ඤි හික්ඛු විතකකච්චාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං සම්පාදනං චේතසො එකොදිගාචං අවිතකකං අච්චාරං සමාහිජං පිතිසුඛං දුතියං ක්‍යානං උපසම්පජ්ජි විහරති. තං කිස්ස හෙතු : එවං හෙතං හඤ්ඤි හොති යථා තං සඤ්ඤාසාසනෙ සික්ඛාය පරිපුරකාරීයං.

පුන ච පරං හඤ්ඤි හික්ඛු පිතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති. සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ඤා කායෙන පටිසංචේදෙති. යන්තං අරියා ආචිකඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛච්චාරීහි, තතියං ක්‍යානං උපසම්පජ්ජි විහරති. තං කිස්ස හෙතු : එවං හෙතං හඤ්ඤි හොති යථා තං සඤ්ඤාසාසනෙ සික්ඛාය පරිපුරකාරීයං.

පුන ච පරං හඤ්ඤි හික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුඛේඛච සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ඛිගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛා සතිපාරිසුද්ධිං චතුථං ක්‍යානං උපසම්පජ්ජි විහරති. තං කිස්ස හෙතු : එවං හෙතං හඤ්ඤි හොති යථා තං සඤ්ඤාසාසනෙ සික්ඛාය පරිපුරකාරීයං.

සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අත්ඛිගණේ විගනුපකක්ඛලොසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජාතෙත පුඛේඛනිවාසානුස්සන්ධිඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමේති. සො අනෙකච්චිතං පුඛේඛනිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යපීදං : එකම්චි ජාතීං දොපි ජාතියො —පෙ—ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකච්චිතං පුඛේඛනිවාසං අනුස්සරති. තං කිස්ස හෙතු : එවං හෙතං හඤ්ඤි හොති යථා තං සඤ්ඤාසාසනෙ සික්ඛාය පරිපුරකාරීයං.

සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදනෙ අනඛනණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජ්ජානෙත සත්තානං චුතූපපානඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බෙන් වක්ඛනා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසකෙන සතෙත පසානති චම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ —පෙ— යථා කම්මිච්චගෙ සතෙත පජානාති. තං කිසසු හෙතු : ඵලං හෙතං හඤ්චි හොති යථා තං සඤ්චසාසනෙ සික්ඛාය පරිසුරකාරියං.

සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදනෙ අනඛනණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජ්ජානෙත ආසවානං ඛයඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛතති යථාභූතං පජානාති -පෙ- අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනිපටිපදුති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං පජානාති -පෙ- අයං ආසවනිරෝධගාමිනි පටිපදුති යථාභූතං පජානාති. තස්ස ඵලං ජානතො ඵලං පසානතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති. භවාසවාපි විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විතතං විමුච්චති. විමුක්ඛතමං විමුක්ඛතමිති ඤ්ඤාණං හොති. ඕණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තනායාති පජානාති. තං කිසසු හෙතු : ඵලං හෙතං හඤ්චි හොති යථා තං සඤ්චසාසනෙ සික්ඛාය පරිසුරකාරියංසාති.

ඵලං වුතෙත ආයසාං හඤ්චි භගවන්තං එතදවොච : කොනු ඛො භනෙත හෙතු කො පච්චයො යෙනමිධෙකච්චං හික්ඛුං පචයා පචයා කාරණං කරොන්ති. කො පන භනෙත හෙතු කො පච්චයො යෙනමිධෙකච්චං හික්ඛුං නො තථා පචයා පචයා¹ කාරණං කරොන්ති.

ඉධ හඤ්චි එකවො, හික්ඛු අභිණ්භාපත්තිකො හොති ආපත්තිබහුලො. සො හික්ඛුහි වුච්චමානො අඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිචරති. ඛගිඤ්ඤා කථං අපනාමෙති. කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාතුකරොති. න සම්මා වත්තති. න ලොමං පාතෙති. න නෙත්ථාරං වත්තති. යෙන සඤ්ඤා අත්තමනො හොති තං කරොමිති නාහ. තත්‍ර හඤ්චි හික්ඛුනං ඵලං හොති : අයං ඛො ආවුසො හික්ඛු අභිණ්භාපත්තිකො ආපත්තිබහුලො, සො හික්ඛුහි වුච්චමානො අඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිචරති. ඛගිඤ්ඤා කථං අපනාමෙති. කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාතුකරොති. න සම්මා වත්තති. න ලොමං පාතෙති. න නෙත්ථාරං වත්තති. යෙන සඤ්ඤා අත්තමනො හොති තං කරොමිති නාහ. සාබ්‍ර වතායසමනො ඉමස්ස හික්ඛුනො තථා තථා උපපටිකච්චං යථාසයිදං² අධිකරණං න ඛප්පමෙව වුපසමෙය්‍යාති. තස්ස ඛො ඵතං හඤ්චි හික්ඛුනො හික්ඛු තථා තථා උපපටිකච්චනි යථාසයිදං² අධිකරණං න ඛප්පමෙව වුපසමෙති.

ඉධ පන හඤ්චි එකවො, හික්ඛු අභිණ්භාපත්තිකො හොති ආපත්ති බහුලො. සො හික්ඛුහි වුච්චමානො නාඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිචරති. න ඛගිඤ්ඤා කථං අපනාමෙති. න කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාතුකරොති. සම්මා වත්තති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වත්තති. යෙන සඤ්ඤා අත්තමනො හොති තං කරොමිති ආහ. තත්‍ර හඤ්චි හික්ඛුනං ඵලං හොති : ‘අයං ඛො ආවුසො හික්ඛු අභිණ්භාපත්තිකො ආපත්තිබහුලො, සො හික්ඛුහි වුච්චමානො නාඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිචරති.

1. පසයා පසයා - මජ්ඣං. 2. යථාසයිදං - ස්‍යා.

න ඛිඤ්ඤා කථං අපනාමේති. න කොපඤ්ඤා දොසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාතුකරොති. සමමා වතතති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතතති. යෙන සඛෙකා අත්තමනො හොති තං කරොමිති ආභ. සාධු වතා- යසමනො; ඉමස්ස හික්කුනො; තථා; තථා; උපපරිකඛථ යථාසිද්ධං¹ අධිකරණං ඩිප්පමෙව වූපසමෙය්‍යාති. තස්ස ඛො එතං හඳුළි හික්කුනො; හික්කු තථා; තථා; උපපරිකඛන්ති යථාසිද්ධං¹ අධිකරණං ඩිප්පමෙව වූපසමෙති.

ඉධ හඳුළි එකච්චො; හික්කු අධිච්චොපතතිකො; හොති අනාපතති- ඛුප්පලො. සො හික්කුහි වූච්චමානො; නාඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිචරති. ඛිඤ්ඤා කථං අපනාමේති කොපඤ්ඤා දොසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාතුකරොති. න සමමා වතතති. න ලොමං පාතෙති. න නෙත්ථාරං වතතති. යෙන සඛෙකා අත්තමනො හොති තං කරොමිති නාභ. තත්‍ර හඳුළි හික්කුනං එවං හොති: අයං ඛො ආවුසො හික්කු අධිච්චොපතතිකො; අනාපතතිඛුප්පලො, සො හික්කුහි වූච්චමානො; නාඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිචරති. ඛිඤ්ඤා කථං අපනාමේති. කොපඤ්ඤා දොසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාතු කරොති. න සමමා වතතති. න ලොමං පාතෙති. න නෙත්ථාරං වතතති යෙන සඛෙකා අත්තමනො හොති තං කරොමිති නාභ. සාධු වතායසමනො; ඉමස්ස හික්කුනො; තථා; තථා; උපපරිකඛථ යථාසිද්ධං අධිකරණං න ඩිප්පමෙව වූපසමෙය්‍යාති. තස්ස ඛො එතං හඳුළි හික්කුනො; හික්කු තථා; තථා; උපපරිකඛන්ති යථාසිද්ධං අධිකරණං න ඩිප්පමෙව වූපසමෙති.

ඉධ පන හඳුළි එකච්චො; හික්කු අධිච්චොපතතිකො; හොති අනාපතති ඛුප්පලො. සො හික්කුහි වූච්චමානො; නාඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිචරති. න ඛිඤ්ඤා කථං අපනාමේති. න කොපඤ්ඤා දොසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාතු කරොති. සමමා වතතති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතතති. යෙන සඛෙකා අත්තමනො හොති තං කරොමිති ආභ. තත්‍ර හඳුළි හික්කුනං එවං හොති: 'අයං ඛො ආවුසො හික්කු අධිච්චොපතතිකො; අනාපතති ඛුප්පලො. සො හික්කුහි වූච්චමානො; නාඤ්ඤානඤ්ඤාං පටිචරති. න ඛිඤ්ඤා කථං අපනාමේති. න කොපඤ්ඤා දොසඤ්ඤා අපච්චයඤ්ඤා පාතුකරොති. සමමා වතතති. ලොමං පාතෙති. නෙත්ථාරං වතතති. යෙන සඛෙකා අත්තමනො හොති තං කරොමිති ආභ. සාධු වතායසමනො; ඉමස්ස හික්කුනො; තථා; තථා; උපපරිකඛථ යථාසිද්ධං අධිකරණං ඩිප්පමෙව වූපසමෙය්‍යාති. තස්ස ඛො එතං හඳුළි හික්කුනො; හික්කු තථා; තථා; උපපරිකඛන්ති යථාසිද්ධං අධිකරණං ඩිප්පමෙව වූපසමෙති.

ඉධ හඳුළි එකච්චො; හික්කු සඤ්ඤාමත්තකෙන වහති පෙමමත්තකෙන. තත්‍ර හඳුළි හික්කුනං එවං හොති: 'අයං ඛො ආවුසො හික්කු සඤ්ඤා මත්තකෙන වහති පෙමමත්තකෙන. සචෙ මයං ඉමං හික්කුං පච්ඤා පච්ඤා' කාරණං කරිසාමි. මා'යමපිස්ස තං සඤ්ඤාමත්තකං පෙම මත්තකං තමොපි පරිභාසිති. සොයථාපි හඳුළි පුරිසස්ස එකං චක්ඛුං තස්ස මිත්තාමච්චො; ඤ්ඤාසාලොහිතා; තං එකං චක්ඛුං රතෙකස්සා; මා' යමපිස්ස තං එකං චක්ඛුං තමොපි පරිභාසි'ති. එවමෙව ඛො හඳුළි ඉධෙකච්චො; හික්කු සඤ්ඤාමත්තකෙන වහති පෙමමත්තකෙන. තත්‍ර හඳුළි හික්කුනං එවං හොති: 'අයං ඛො ආවුසො හික්කු සඤ්ඤාමත්තකෙන වහති පෙමමත්තකෙන. සචෙ මයං ඉමං හික්කුං පච්ඤා පච්ඤා'

1. යථාසිද්ධං - සා. 2. පච්ඤා පච්ඤා - මජ්ඣ.

කාරණං කරිත්ථාමි, මියමපිසස නං සඤ්ඤාමනතකං පෙමමනතකං නමහාපි පරිභාසි'ති. අයං ඛො හඤ්ඤි හෙතු අයං පච්චයො යෙනමධෙකච්චං හික්ඛුං පච්චයා පච්චයා කාරණං කරොන්ති. අයං පන හඤ්ඤි හෙතු අයං පච්චයො යෙනමධෙකච්චං හික්ඛුං නො නථා පච්චයා පච්චයා කාරණං කරොන්ති'ති.

කො භු ඛො හනෙත හෙතු, කො පච්චයො, යෙන පුබ්බෙ අපභතරුති වෙච්ච සික්ඛාපදානි අහෙසුං, ඛෙසුතරු ව හික්ඛු අඤ්ඤාය සණ්ඨාහිංසු. කො පන හනෙත හෙතු කො පච්චයො යෙනෙතරුහි ඛෙසුතරුති වෙච්ච සික්ඛාපදානි හොන්ති. අපභතරු ව හික්ඛු අඤ්ඤාය සණ්ඨාහන්ති'ති.

ඵචං හෙතං හඤ්ඤි හොති: සතෙතසු භායමානෙසු සඤ්ඤමෙච අනතරධායමානෙ ඛෙසුතරුති වෙච්ච සික්ඛාපදානි හොන්ති. අපභතරු ව හික්ඛු අඤ්ඤාය සණ්ඨාහන්ති.

න තාච්ච හඤ්ඤි සත්ථා සාචකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙති. යාච න ඉධෙකච්චෙච්ච අසච්චධානියා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. යතො ච ඛො හඤ්ඤි ඉධෙකච්චෙච්ච අසච්චධානියා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, අථ සත්ථා සාචකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙති. තෙසං යෙච්ච අසච්චධානියානං ධම්මානං පටිභාතාය.

න තාච්ච හඤ්ඤි ඉධෙකච්චෙච්ච අසච්චධානියා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, යාච න සඛෙසා මහතං පතොතා හොති. යතො ච ඛො හඤ්ඤි සඛෙසා මහතං පතොතා හොති. අථ ඉධෙකච්චෙච්ච අසච්චධානියා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සත්ථා සාචකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙති තෙසං යෙච්ච අසච්චධානියානං ධම්මානං පටිභාතාය.

න තාච්ච හඤ්ඤි ඉධෙකච්චෙච්ච අසච්චධානියා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති යාච න සඛෙසා ශ්‍රාහග්ගං පතොතා හොති -පෙ-යසග්ගං පතොතා හොති -පෙ-ඛාසුසච්චං පතොතා හොති-පෙ-රතතඤ්ඤානං පතොතා හොති. යතො ච ඛො හඤ්ඤි සඛෙසා රතතඤ්ඤානං පතොතා හොති. අථ ඉධෙකච්චෙච්ච අසච්චධානියා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති අථ සත්ථා සාචකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙති තෙසං යෙච්ච අසච්චධානියානං ධම්මානං පටිභාතාය.

අපභතා ඛො තුමෙහ හඤ්ඤි තෙන සමයෙන අසුචත්ථ යද වො අහං ආජාතියසුසුපමං ධම්මපරියායං දෙසිසෙං, සරසි කං¹ හඤ්ඤිති. නො හෙතං හනෙත. තත්ථ හඤ්ඤි කං හෙතුං පච්චෙසිති. යො හි නුතාහං හනෙත දීඝරතං සද්දුසාසනෙ සික්ඛාය අපරිපුරකාරී අහොසි-න්ති. න ඛො හඤ්ඤි ඵහෙච්ච හෙතු ඵස පච්චයො, අපි ච මෙ කං හඤ්ඤි දීඝරතං වෙතසා වෙතො පරිච්ච විදිතො. නවායං² මොඝපුරිසො මයා ධම්මෙ දෙසියමානෙ අට්ඨිකකා³ මනසිකකා සබ්බචෙතසො සමන්තාහරිතා ඕභිතසොතො ධම්මං සුණාතීති. අපි ච තෙ අහං හඤ්ඤි ආජාතියසුසුපමං ධම්මපරියායං දෙසිසාමි තං සුණාහි, සාධුකං මනසිකරොහි, භාසිසාමීති. ඵචං හනෙතති ඛො ආයසමා හඤ්ඤි හභවතො පච්චෙසොසි. හභවා ඵතදවොච :

1. තං සරසි - මජ්ඣං, සා. 2. න වායං - PTS
3. අට්ඨං කතා - මජ්ඣං.

සෙය්‍යථාපි හඤ්ඤි දකෙධි අසාදමකො හදුං අසාප්ඵයං ලභිතී පඨමෙනෙව මුඛාධානෙ කාරණං කාරෙති. තස්ස මුඛාධානෙ කාරණං කාරිතමානස්ස භොන්තිගෙව විසුකාසිතාති විසෙවිතාති විඨජ්ඣතාති කාතිචි කාතිචි, යථා තං අකාරිතපුබ්බං කාරණං කාරිතමානස්ස. සො අභිණ්ඤා කාරණං අනුපුබ්බකාරණං තස්මිං ධානෙ පරිනිබ්බායති. යතො ඛො හඤ්ඤි හද්‍රො අසාප්ඵයො අභිණ්ඤාකාරණං අනුපුබ්බකාරණං තස්මිං ධානෙ පරිනිබ්බුතො භොති. තමෙන අසාදමකො උත්තරිං¹ කාරණං කාරෙති සුභාධානෙ. තස්ස සුභාධානෙ කාරණං කාරිතමානස්ස භොන්තිගෙව විසුකාසිතාති විසෙවිතාති විඨජ්ඣතාති කාතිචි කාතිචි, යථා තං අකාරිතපුබ්බං කාරණං කාරිතමානස්ස. සො අභිණ්ඤාකාරණං අනුපුබ්බකාරණං තස්මිං ධානෙ පරිනිබ්බායති. යතො ඛො හඤ්ඤි හද්‍රො අසාප්ඵයො අභිණ්ඤාකාරණං අනුපුබ්බකාරණං තස්මිං ධානෙ පරිනිබ්බුතො භොති. තමෙන අසාදමකො උත්තරිං¹ කාරණං කාරෙති අනුකක්කමේ මණ්ඩලෙ බුරකාසෙ² ඛාචෙ³ රච්ඤේ⁴ රුජගුණේ රුජවංසෙ උත්තමේ ජ්වෙ උත්තමේ හසෙ උත්තමේ සාබලො. තස්ස උත්තමේ ජ්වෙ උත්තමේ හසෙ උත්තමේ සාබලො කාරණං කාරිතමානස්ස භොන්තිගෙව විසුකාසිතාති විසෙවිතාති විඨජ්ඣතාති කාතිචි කාතිචි, යථා තං අකාරිතපුබ්බං කාරණං කාරිතමානස්ස. සො අභිණ්ඤාකාරණං අනුපුබ්බකාරණං තස්මිං ධානෙ පරිනිබ්බායති. යතො ච ඛො හඤ්ඤි හද්‍රො අසාප්ඵයො අභිණ්ඤාකාරණං අනුපුබ්බකාරණං තස්මිං ධානෙ පරිනිබ්බුතො භොති. තමෙන අසාදමකො උත්තරිං¹ වණ්ණිකඤ්ච වලිකඤ්ච⁵. අනුථාවෙච්චති ඉමෙහි ඛො හඤ්ඤි දසභවෙහසි සමන්තා-ගතො හද්‍රො අසාප්ඵයො රුජරභො භොති රුජරභොගො රඤ්ඤො අභිගතොව සඛිං ගච්චති.

ඵචමෙව ඛො හඤ්ඤි දසසි ධමෙසි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුණ්ණෙයො භොති පාහුණ්ණෙයො දක්ඛිණ්ණෙයො අඤ්ඤලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස. කතමෙහි දසසි ඉධ හඤ්ඤි භික්ඛු අසෙකඛාය සමමාදිට්ඨියා සමන්තාගතො භොති. අසෙකෙඛන සමමාසඛකපොභ සමන්තාගතො භොති. අසෙකඛාය සමමාචාචාය සමන්තාගතො භොති. අසකෙඛන සමමාකමමන්තන සමන්තාගතො භොති. අසෙකෙඛන සමමාආජ්වෙන සමන්තාගතො භොති. අසෙකෙඛන සමමාචායාමෙන සමන්තාගතො භොති. අසෙකඛාය සමමාසඛියා සමන්තාගතො භොති. අසෙකෙඛන සමමාඤ්ඤණෙන සමන්තාගතො භොති. අසෙකඛාය සමමාචිච්චුතභියා සමන්තාගතො භොති. ඉමෙහි ඛො හඤ්ඤි දසසි ධමෙසි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුණ්ණෙයො භොති, පාහුණ්ණෙයො දක්ඛිණ්ණෙයො අඤ්ඤලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්සාති.

ඉදමචොච හගචා අත්තමතො ආයසමා හඤ්ඤි හගචතො භාසිතං අභිනජ්ඣති.

හඤ්ඤි සුභතං පඤ්චමං.

- 1. උත්තරි - මජ්ඣං.
- 2. බුරකාසෙ - සිඹු, PTS.
- 3. ඛාචනෙ - පු.
- 4. දච්ඤේ - සිඹු, මජ්ඣං.
- 5. පාණිකඤ්ච - මජ්ඣං.

2. 2. 6

ලුටුකිකොපම සුඛතං

එවං මේ සුඛං එකං සමයං භගවා අඛ්‍යාතතරාපෙසු විහරති ආපණං නාම අඛ්‍යාතතරාපානං නිගමො. අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති; පත්තව්විරං ආදාය ආපණං පිණ්ඩාය පාවිසි. ආපණෙ පිණ්ඩාය චරිති; පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපානපටික්කන්තො; යෙන ඤාඤාතරො; වනසණ්ඛා; තෙත්තපසඛිකමි දිවා;විහාරාය. තං වනසණ්ඛං අජේකාගහෙති;¹ අඤාඤාතරසමී රුක්ඛමුලෙ දිවා;විහාරං නිසීදි.

ආයසමාපි ඛො උදයි පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති; පත්තව්විරං ආදාය ආපණං පිණ්ඩාය පාවිසි. ආපණෙ පිණ්ඩාය චරිති; පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපානපටික්කන්තො; යෙන යො වනසණ්ඛා; තෙත්තපසඛිකමි දිවා-විහාරාය, තං වනසණ්ඛං අජේකාගහෙති;¹ අඤාඤාතරසමී රුක්ඛමුලෙ දිවා;විහාරං නිසීදි. අථ ඛො ආයසමිතො උදයියං රහොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං චේතසො; පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘ඛුත්තං වත නො; භගවා; දුක්ඛධම්මානං අපභතතා; ඛුත්තං වත නො; භගවා; සුඛධම්මානං උපභතතා; ඛුත්තං² වත නො; භගවා; අකුසලානං ධම්මානං අපභතතා; ඛුත්තං³ වත නො; භගවා; කුසලානං ධම්මානං උපභතතා’ති.

අථ ඛො ආයසමා උදයි සායනසමයං පතිසලලානාචුට්ඨිතො; යෙන භගවා; තෙත්තපසඛිකමි, උපසඛිකමිති; භගවන්තං අභිවාදෙති; එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො; ඛො ආයසමා; උදයි භගවන්තං එතදවොච. “ඉධ මිත්තං භන්තෙ රහොගතස්ස පතිසලලීනස්ස එවං චේතසො; පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘ඛුත්තං වත නො; භගවා;-පෙ-කුසලානං ධම්මානං උපභතතා’ති.

මයං හි භන්තෙ පුබ්බෙ සායනෙද්විව භුඤ්ජාමි පානො; ච දිවා; ච විකාලෙ. අහු ඛො; යො; භන්තෙ සමයො; යං භගවා; භික්ඛු ආමිත්තෙහි: ‘ඉඛික තුමෙහ භික්ඛවෙ එතං දිවා;විකාලභොජනං පඡභථා’ති. තස්ස මිත්තං භන්තෙ අහුදෙව අඤාඤාථතතං අහු³ දෙමිනස්සං. යමපි නො; සඤ්ඤා; ගහපතිකා⁴ දිවා; විකාලෙ පණිතං බාදනිදං භොජනිදං දෙනති. තස්සපි නො; භගවා; පභානමාහ. තස්සපි නො; සුගතො; පටිතිස්සඤ්ඤාගාති.

1. අජේකාගහෙති - මජ්ඣං, PTS.

2. ඛුත්තං - මජ්ඣං.

3. අහුදෙව - මජ්ඣං, සා.

4. ගහපති - සිඝ්ඛු.

තෙ මයං භනෙත භගවති පෙමඤ්ච ශාරවඤ්ච හිරිඤ්ච ඕත්තපඤ්ච සමපසාමානා ඵලිං තං දිවාචිකාලභොජනං පජ්ඣමිහා¹. තෙ මයා භනෙත සායඤ්ච භුඤ්ජාම පාතො ව. අහු ඛො සො භනෙත සමයො යං භගවා හික්කු ආමනෙතසි: ඉඛ්ඝ තුමෙහ හික්ඛවෙ ඵතං රතතීං විකාලභොජනං පජ්ඣථා²ති. තස්ස මයං භනෙත අහුදෙව අඤ්ඤථතනං. අහු³ දොමනස්සං යමපි නො ඉමෙසං දථිත්තං භත්තානං පඤ්ඤිතසඛිංතනරං තස්සපි නො භගවා පභානමාහ. තස්සපි නො සුගතො පටිතිස්සග්ගමාහා⁴ තී.

භුතපුබ්බං භනෙත අඤ්ඤතරො පුරිසො දිවා සුපෙයාං ලුහික්ඛා ඵලිමාහ: ‘හඤ්ච ඉමං තික්ඛිපථ, සායං සබ්බෙව සමග්ගා භුඤ්ජස්සාමා⁵ති. යා කාචී භනෙත සඛිඛතියො සබ්බො තා රතතීං, අප්පා දිවා. තෙ මයං භනෙත භගවති පෙමඤ්ච ශාරවඤ්ච හිරිඤ්ච ඕත්තපඤ්ච සමපසාමානා ඵලිං තරෙතතීං, විකාලභොජනං පජ්ඣමිහා.

භුතපුබ්බං භනෙත හික්කු රත්තකිකාරතිමිසායං පිණ්ඩාය වරත්තා වඤ්ඤතිකමපි පවිසන්ති. ඕලිගලොපි පපතන්ති. කණ්ඩකාවට්ඨමපි⁶ ආරොහන්ති, සුත්තමපි ගාචිං ආරොහන්තිං මාණ්වෙහිපි සමාගච්ඡන්ති කතකමෙමහිපි අකතකමෙමහිපි. මාතුගාමොපි තෙ අසඬ්චමෙත තිමනෙතති.

භුතපුබ්බාහං භනෙත රත්තකිකාරතිමිසායං පිණ්ඩාය වරුමි අද්දසා ඛො මං භනෙත අඤ්ඤතරා ඉඤ්චි විජ්ජන්තරිකාය භාජනං ඛොවන්ති. දිස්වා මං භිත්තා විසාරමකාසි: ‘අඛං මො⁷, පිසාචො වත ම’න්ති. ඵලිං වුත්තෙත අහං භනෙත තං ඉඤ්චිං ඵතදමොචං: නාහං හගිති, පිසාචො, හික්කු පිණ්ඩාය සිනො⁸ති. හික්කුස්ස ආතුමාරි, හික්කුස්ස මාතුමාරි, වරත්තෙත හික්කු තිණ්ණෙන ගොවිකත්තනෙන කුච්ඡී පරිකත්තො තනෙච්ඣ⁹ යං¹⁰ රත්තකිකාරතිමිසායං කුච්ඡීහෙතු පිණ්ඩාය වරසිති¹¹.

තස්ස මයං භනෙත තදනුස්සරතො ඵලිං භොති: ‘ඛහුත්තං වත නො භගවා දුක්ඛධම්මානං අපභත්තා, ඛහුත්තං වත නො භගවා සුඛධම්මානං උපභත්තා, ඛහුත්තං වත නො භගවා අකුසලානං ධම්මානං අපභත්තා. ඛහුත්තං වත නො භගවා කුසලානං ධම්මානං උපභත්තා¹²ති.

ඵලිමෙව පනුදසි ඉධෙකචෙච්ච මොඤ්ඤපුරිසා: ‘ඉදං පජ්ඣථා¹³ති මයා වුච්චමානා තෙ ඵලිමාහංසු: ‘තිමපතිමස්ස අපපමත්තකස්ස ඕරමත්තකස්ස අධිසලලිඛතෙචායං සමණො¹⁴ති. තෙ තඤ්ඤෙච නපජ්ඣන්ති. මසි ච අප්පච්චයං උපච්චාපෙත්ති. යෙ ච හික්කු සික්ඛාකාමා, තෙසං තං උදසි භොති ඛලුචං ඛකිනං දල්ඛං ඛකිනං චිරං ඛකිනං අපුත්තිකං ඛකිනං ඵුලො¹⁵’ කලිඛනරො.

1. පජ්ඣමිහ - සිඹු.
2. කණ්ඩකාවට්ඨමපි - සිඹු, මජ්ඣං. කණ්ඩකරාජ්ඣමපි - ස්‍යා.
3. අහුං මො - මජ්ඣං.
4. තනෙච්චරං - මජ්ඣං.
5. නික්ඛවයා - සිඹු.
6. වරසාති - සිඹු.
7. ඵුලො - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS

සෙසාථාපි උදසි උට්ඨකිකා සකුණිකා පුත්තිඉතාය ඛකිනෙන ඛභි තජ්ඣෙව වධං වා ඛකිං වා මරණං වා ආගමෙති. යො ණු ඛො උදසි ඵලං වදෙය්‍යා: ‘යෙන සා උට්ඨකිකා සකුණිකා පුත්තිඉතාය ඛකිනෙන ඛභි තජ්ඣෙව වධං වා ඛකිං වා මරණං වා ආගමෙති, තං හි තස්සා අඛලං ඛකිනං දුඛඛලං ඛකිනං පුත්තිකං ඛකිනං අසාරකං ඛකිනං’න්ති. සමමානු ඛො සො උදසි වදමානො වදෙය්‍යා:’ති. නො හෙතං භනෙත. යෙන සා භනෙත උට්ඨකිකා සකුණිකා පුත්තිඉතාය ඛකිනෙන ඛභි තජ්ඣෙව වධං වා ඛකිං වා මරණං වා ආගමෙති. තං හි තස්සා ඛලවං ඛකිනං දලහං ඛකිනං පිරං ඛකිනං අපුත්තිකං ඛකිනං ථුලොඤා කලිඛනරො’ති.

ඵලමෙව ඛො උදසි ඉධෙකච්චෙ මොඝපුරිසා: ‘ඉදං පජ්ඣථා’ති මයා වුච්චමානා තෙ ඵලමාහංසු: කිං පතිමස්ස අපාමනකස්ස ඕරමනකස්ස අධිසලලිඛනෙවායං සමණො’ති. තෙ තඤ්චෙව නපාජ්ඣනති, මසි ව අපාච්චයං උපට්ඨාපෙතති. යෙ ව භික්ඛු සික්ඛා කාමා තෙසං තං උදසි භොති ඛලවං ඛකිනං දලහං ඛකිනං පිරං ඛකිනං අපුත්තිකං ඛකිනං ථුලොඤා කලිඛනරො.

ඉධ පනුදසි ඵකච්චෙ කුලපුත්තා: ‘ඉදං පජ්ඣථා’ති මයා වුච්චමානා තෙ ඵලමාහංසු: කිමපතිමස්ස අපාමනකස්ස ඕරමනකස්ස පභාතඛඛස්ස යස්ස නො භගවො පභාතමාහ. යස්ස නො සුභතො පචිතිස්සඟ්ගමාහා’ති. තෙ තඤ්චෙව පජ්ඣනති, මසි ව න අපාච්චයං උපට්ඨාපෙතති. යෙ ව භික්ඛු සික්ඛාකාමා. තෙ තං පභාය අපොඤ්ඤාකා පනතඥොමා පරදවුත්තා මහභුතෙන චෙතසා විහරන්ති. තෙසන්තං උදසි භොති අඛලං ඛකිනං දුඛඛලං ඛකිනං පුත්තිකං ඛකිනං අසාරකං ඛකිනං. සෙසාථාපි උදසි රඤ්ඤො නාගො ඊසාදනො උඛුලුචාභිජානො සඛාමාවචරෙ දලොහි වරතොහි ඛකිනෙහි ඛභො ඊසකඤ්ඤෙව කායං සන්තාමෙති: තාති ඛකිනාති සඤ්ඤිඤිති: සමපදලොති: යෙන කාමං පක්කමිති. යො ණු ඛො උදසි ඵලං වදෙය්‍යා: යෙහි සො රඤ්ඤො නාගො ඊසාදනො උඛුලුචාභිජානො සඛාමාවචරෙ දලොහි වරතොහි ඛකිනෙහි ඛභො ඊසකඤ්ඤෙව කායං සන්තාමෙති: තාති ඛකිනාති සඤ්ඤිඤිති: සමපදලොති: යෙන කාමං පක්කමිති. තං හි තස්සා ඛලවං ඛකිනං දලහං ඛකිනං පිරං ඛකිනං අපුත්තිකං ඛකිනං ථුලොඤා කලිඛනරෙති. සමමානු ඛො සො උදසි වදමානො වදෙය්‍යා: නො හෙතං භනෙත. යෙහි සො භනෙත රඤ්ඤො නාගො ඊසාදනො උඛුලුචාභිජානො සඛාමාවචරෙ දලොහි වරතොහි ඛකිනෙහි ඛභො ඊසකඤ්ඤෙව කායං සන්තාමෙති: තාති ඛකිනාති සඤ්ඤිඤිති: සමපදලොති: යෙන කාමං පක්කමිති. තං හි තස්සා අඛලං ඛකිනං දුඛඛලං ඛකිනං පුත්තිකං ඛකිනං අසාරකං ඛකිනන්ති.

1. ථුලොඤා - මජ්ඣං, සා.
2. පරදත්තවුත්තා - මජ්ඣං.
- 3 { උරුලුචාභිජානො - මජ්ඣං.
- { උරුලුචාභිජානො - සා.
4. වාරතොහි - සිඤ්ඤි.

එවමෙව ඛො උද්ධි ඉධෙකච්චි කුලපුත්තා ඉදං පජ්ඣථා'ති මයා චූච්චමානා නෙ එවමාහංසු : කිං පනිමස්ස අප්පමත්තකස්ස ඔරමත්තකස්ස පහානබ්බස්ස යස්ස නො හගච්චි පහානමාහ. යස්ස නො සුගතො පච්චිකාමාහාති. නෙ තඤ්ඤෙව පජ්ඣනති. මිඛි ච න අප්පච්චියං උපච්චාපෙනති. යෙ ච භික්ඛු සික්ඛාකාමා නෙ තමපහාන අප්පොසුත්තකා පත්තඥොමා පරදචුත්තා¹ මගභුතෙන චේතසා විහරන්ති. නෙසං නං උද්ධි හොති අඛලං ඛකිනං දුබ්බලං ඛකිනං පුත්තිකං ඛකිනං අසාරකං ඛකිනං.

සෙසාථාපි උද්ධි පුරිසො දඤ්ඤෙ අස්සකො අනාලනියො² තස්සස්ස එකං අසාරකං ඔලුඤ්ඤානං කාකාතිද්ධිං න පරමරූපං. එකං බට්ටොපිකං ඔලුඤ්ඤානං න පරමරූපා, එකිස්සා කුමහියා ධඤ්ඤාසම්මාපකං න පරමරූපං, එකා ජායිකා න පරමරූපා. සො අරාමගතං හික්ඛුං පස්සොසා සුධොතකත්ථපාදං මනුඤ්ඤං ගොජනං භුත්තාචිං සිතාය ඡායාය නිසිත්තං අධිවිතො සුත්තං. තස්ස එවමස්ස : සුඛං වත හො සාමඤ්ඤං, අරොග්ගං වත හො සමඤ්ඤං, සො වතස්සො³ යොහං කෙසමස්සුං මහාරෙකා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙකා අසාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේයන්ති. සො න සක්කුණේයා එකං අසාරකං ඔලුඤ්ඤානං කාකාතිද්ධිං න පරමරූපං පහාය, එකං බට්ටොපිකං ඔලුඤ්ඤානං න පරමරූපං පහාය, එකිස්සා කුමහියා ධඤ්ඤාසම්මාපකං න පරමරූපං පහාය, එකා ජායිකං න පරමරූපං පහාය, කෙසමස්සුං මහාරෙකා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙකා අසාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං.

යො හු ඛො උද්ධි එවං වදෙසා : යෙහි සො පුරිසො ඛකිනෙහි ඛඤ්ඤො න සකෙකාති, එකං අසාරකං ඔලුඤ්ඤානං-පෙ-එකං ජායිකං න පරමරූපං පහාය කෙසමස්සුං මහාරෙකා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙකා අසාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. නං හි තස්ස අඛලං ඛකිනං දුබ්බලං ඛකිනං පුත්තිකං ඛකිනං අසාරකං ඛකින'න්ති. සම්මානු⁴ ඛො සො උද්ධිපිදමොනො වදෙසාති. නො හෙතං හනෙත. යෙහි සො හනෙත පුරිසො ඛකිනෙහි ඛඤ්ඤො න සකෙකාති එකං අසාරකං ඔලුඤ්ඤානං කාකාතිද්ධිං න පරමරූපං පහාය, එකං බට්ටොපිකං ඔලුඤ්ඤානං න පරමරූපං පහාය; එකිස්සා කුමහියා ධඤ්ඤාසම්මාපකං න පරමරූපං පහාය, එකා ජායිකං න පරමරූපං පහාය කෙසමස්සුං මහාරෙකා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙකා අසාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. නං හි තස්ස ඛලං ඛකිනං දලං ඛකිනං පිරං ඛකිනං අපුත්තිකං ඛකිනං ථුලො කලිඛිතරෙති.

එවමෙව ඛො උද්ධි ඉධෙකච්චි මොඝපුරිසා ඉදං පජ්ඣථා'ති මයා චූච්චමානා නෙ එවමාහංසු : කිං පනිමස්ස අප්පමත්තකස්ස ඔරමත්තකස්ස අධිසලුච්චිතෙවායං සමණො'ති. නෙ තඤ්ඤෙව නප්පජ්ඣනති. මිඛි ච අප්පච්චියං උපච්චාපෙනති යෙ ච භික්ඛු සික්ඛාකාමා නෙසත්තං උද්ධි හොති ඛලං ඛකිනං දලං ඛකිනං පිරං ඛකිනං අපුත්තිකං ඛකිනං ථුලො කලිඛිතරෙති.

1. පරදත්තචුත්තා - මජ්ඣිම. 2. අනාලිකා - සා.
 3. වතස්ස - පසු.
 4. සම්මානුඛො - සුඤ්චි.

සෙය්‍යථාපි උදුසි ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අසේයා මහභුතො මහාභොගො, නෙකානං තිකඛගණානං වයො නෙකානං ධඤ්ඤගණානං වයො නෙකානං බේධනගණානං වයො නෙකානං චජ්චුගණානං වායො නෙකානං හරියාගණානං වයො නෙකානං දුසගණානං වයො නෙකානං දුසිගණානං වයො, සො ආරාමිගතිං හික්ඛුං පසෙය්‍යස සුධොතභස්පාදං මනුඤ්ඤං හොජ්ජනං භුත්තාපිං සිනාය ඡායාය තිසිත්තං අධිවිනෙත සුත්තං, තස්ස ඵවමස්සා: සුඛං චත භො සාමඤ්ඤං, ආරොග්‍යං චත භො සාමඤ්ඤං, සො චතස්සං යොගං කෙසමස්සුං ඕභාරෙත්ථා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්ථා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේය්‍ය'න්ති. සො සකකුණෙය්‍ය නෙකාති තිකඛගණාති පහාය, නෙකාති ධඤ්ඤගණාති පහාය, නෙකාති බේධනගණාති පහාය, නෙකාති චජ්චුගණාති පහාය, නෙකාති හරියාගණාති පහාය, නෙකාති දුසගණාති පහාය, නෙකාති දුසි-ගණාති පහාය කෙසමස්සුං ඕභාරෙත්ථා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡා-දෙත්ථා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේතුං.

යො හු ඛො උදුසි ඵවං වදෙය්‍ය: යෙහි සො ගහපති වා ගහපති-පුත්තො වා ඛක්ඛනෙහි ඛඤ්ඤා සකෙකාති-පෙ-නෙකාති දුසිගණාති පහාය කෙසමස්සුං ඕභාරෙත්ථා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්ථා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේතුං තං හි තස්ස ඛලුචං ඛක්ඛනං දලුභං ඛක්ඛනං පිරං ඛක්ඛනං අපුත්තිකං ඛක්ඛනං ජුලො කලිඛිතරොති. සම්මා හු¹ ඛො සො උදුසි වදමානෙ වදෙය්‍ය'ති. නො හෙතං හනෙත. යෙහි සො හනෙත ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා ඛක්ඛනෙහි ඛඤ්ඤා සකෙකාති නෙකාති තිකඛගණාති පහාය, නෙකාති ධඤ්ඤගණාති පහාය, නෙකාති බේධනගණාති පහාය, නෙකාති චජ්චුගණාති පහාය, නෙකාති හරියාගණාති පහාය, නෙකාති දුසගණාති පහාය, නෙකාති දුසිගණාති පහාය කෙසමස්සුං ඕභාරෙත්ථා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්ථා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේතුං. තංහි තස්ස අඛලං ඛක්ඛනං දුබ්බලං ඛක්ඛනං පුත්තිකං ඛක්ඛනං අසාරකං ඛක්ඛනන්ති. ඵවමෙව ඛො උදුසි ඉධෙකචේව කුලුපුත්තා, ඉදං පජ්ඣථාති මයා වුච්චමානා තෙ ඵවමාහංසු: 'කිං පතිමස්ස අප්‍රමන්තකස්ස ඔර-මන්තකස්ස පහානබ්බස්ස යස්ස නො හගචා පහානමාහ. යස්ස නො සුගතො පටිතිස්සග්ගමාහා'ති තෙ තඤ්ඤෙව පජ්ඣන්ති. මයි ච න අප්‍රමච්චියං උපට්ඨාපෙත්ති. යෙ ච හික්ඛු සිකඛාකාමා තෙ තං පහාය අප්‍රොය්‍යකකා පන්තලොමා පරදවුත්තා මිගභුතෙන චේතසා විහරන්ති. තෙසං තං උදුසි හොති අඛලං ඛක්ඛනං දුබ්බලං ඛක්ඛනං පුත්තිකං ඛක්ඛනං අසාරකං ඛක්ඛනං.

චත්තාරො මේ උදුසි පුග්ගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං, කතමේ චත්තාරො: ඉබ්බදුසි ඵකචේවා පුග්ගලො උපට්ඨපහානාය පටි-පනෙතා හොති උපට්ඨපටිතිස්සග්ගාය. තමෙනං උපට්ඨපහානාය පටිපනං උපට්ඨපටිතිස්සග්ගාය උපට්ඨපටිසඤ්ඤාත්තා සරසඛකපා සමුදවරන්ති. සො තෙ අධිවාසෙති, නප්පජ්ඣති, න විනොදෙති, න බ්‍යන්තීකරොති. න අනභාවං ගමේති. ඉමං ඛො අහං උදුසි පුග්ගලං සඤ්ඤාත්තො'ති වදමි නො විසඤ්ඤාත්තො. තං කිස්ස හෙතු: ඉඤ්ඤිකචේමන්තතා හි මෙ උදුසි ඉමස්මිං පුග්ගලෙ විදිතා.

1. සම්මන්ත්‍ර - සිවු.

ඉධ පනුදයි එකච්චො, පුග්ගලො උපධිපභානාය පටිපනො; හොති උපධිපටිතික්ඛණාය. තමෙනං උපධි පභානාය පටිපනං උපධිපටිතික්ඛණාය, උපධිපටිසඤ්ඤතා; සරසඛකපා; සමුදවරන්ති. සො තෙ නාඛවාසෙති, පඡහති, විනොදෙති, ඛන්ධකරොති, අනභාවං ගමෙති. ඉමමපි ඛො, අහං උදයි පුග්ගලං සඤ්ඤතොති වදුමි නො; විසඤ්ඤතො. තං කිස්ස හෙතු: ඉන්ද්‍රියවෙමත්තතා; හි මෙ උදයි ඉමස්මිං පුග්ගලෙ විදිතා.

ඉධ පනුදයි එකච්චො, පුග්ගලො උපධිපභානාය පටිපනො; හොති උපධිපටිතික්ඛණාය. තමෙනං උපධිපභානාය පටිපනං උපධිපටිතික්ඛණාය කදුච්චි කරභච්චි සතිසමොසා; උපධිපටිසඤ්ඤතා; සරසඛකපා; සමුදවරන්ති. දකො උදයි සතුපා;දෙ. අථ ඛො; නං ඛිප්පමෙව පඡහති, විනොදෙති, ඛන්ධකරොති, අනභාවං ගමෙති. සෙය්‍යථාපි උදයි පුරිසො දිවසසන්තතො අසොකවාහෙ දො වා; තිණ්චි වා; උදකච්චිසිතා;ති නිපාතොයා. දකො උදයි උදකච්චිසිතා;නං නිපාතො. අථ ඛො; නං ඛිප්පමෙව පරිඤ්ඤං පරියාදනං ගච්ඡෙය්‍ය. එවමෙව ඛො, උදයි ඉධෙකච්චො; පුග්ගලො උපධිපභානාය පටිපනො; හොති උපධිපටිතික්ඛණාය. තමෙනං උපධිපභානාය පටිපනං උපධිපටිතික්ඛණාය, කදුච්චි කරභච්චි සතිසමොසා; උපධිපටිසඤ්ඤතා; සරසඛකපා; සමුදවරන්ති. දකො උදයි සතුපා;දෙ. අථ ඛො; නං ඛිප්පමෙව පඡහති, විනොදෙති, ඛන්ධකරොති, අනභාවං ගමෙති. ඉමමපි ඛො; අහං උදයි පුග්ගලං සඤ්ඤතො;ති වදුමි නො; විසඤ්ඤතො; තං කිස්ස හෙතු: ඉන්ද්‍රියවෙමත්තතා; හි මෙ උදයි ඉමස්මිං පුග්ගලෙ විදිතා.

ඉධ පනුදයි එකච්චො; පුග්ගලො ‘උපධි දුක්ඛස්ස මුල’න්ති ඉති විදිතො; තිරුපධි හොති උපධිසඛ්ඛිනෙව විමුත්තො. ඉමං ඛො; අහං උදයි පුග්ගලං විසඤ්ඤතො;’ති වදුමි නො; සඤ්ඤා;හොතො. තං කිස්ස හෙතු: ඉන්ද්‍රියවෙමත්තතා; හි මෙ උදයි ඉමස්මිං පුග්ගලෙ විදිතා.

පඤ්ච ඛො; ඉමෙ උදයි කාමගුණා;. කතමෙ පඤ්චො; වකුච්චිඤ්ඤා;යා; රූපා; ඉච්චි; කන්තා; මනා;පා; පිඨරූපා; කාමුපසංහිතා; රඡ්චියා;¹. සොත-විඤ්ඤා;යා; සද්ද-පෙ-භානවිඤ්ඤා;යා; ගඤ්ඤා;-පෙ-ඡ්චා;විඤ්ඤා;යා; රසා;-පෙ-කායවිඤ්ඤා;යා; ඓඨාඛිඛො; ඉච්චි; කන්තා; මනා;පා; පිඨරූපා; කාමුපසංහිතා; රඡ්චියා;. ඉමෙ ඛො; උදයි පඤ්ච කාමගුණා;. යං ඛො; උදයි ඉමෙ පඤ්චකාමගුණෙ පටිච්චො උපපජ්ඣති සුඛං සොමනස්සං, ඉදං චුච්චති කාමසුඛං මීලාසුඛං පුච්ඡන්තසුඛං අනරියසුඛං න සෙමි-තඛිඛං² න භාවෙනඛිඛං න ඛහුලීකාතඛිඛං. භාසිතඛිඛං එතස්ස සුඛස්සාති වදුමි.

ඉබුදයි භික්ඛු විවිච්චොව කාමෙහි විවිච්චො අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සම්මාරං විවෙකඡං පිනිසුඛං පඨමං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරති. විතකකම්මාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං සම්පසාදනං වෙනසො එකොදිභාවං අවිතකකං අම්මාරං සමාහිඡං පිනිසුඛං දුතියං කොනං -පෙ- තතියං කොනං -පෙ- චතුස්සං කොනං උපසම්පජ්ඡ විහරති. ඉදං චුච්චති හෙකඛිඛසුඛං පච්චෙකසුඛං උපසම්පසුඛං සමොඛිඛසුඛං අසෙවි තඛිඛං භාවෙනඛිඛං ඛහුලීකාතඛිඛං. න භාසිතඛිඛං එතස්ස සුඛස්සාති වදුමි.

1. රඡ්චියා; - සිමු. 2. අසෙවිතඛිඛං - PTS.

ඉච්ඡාසි හික්කු විවිච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුච්ඡං උපසම්පජ්ඣ විහරති. ඉදං ඛො අහං උදාසි ඉඤ්ඤානසම්චිදාමි. කිඤ්ච තස්ස ඉඤ්ඤානසම්චි: යදෙච තස්ස විතකකම්මාරා: අනිරුඳ්ධා හොනති, ඉදං තස්ස ඉඤ්ඤානසම්චි.

ඉච්ඡාසි හික්කු විතකකම්මාරානං චූපසම්චි: -පෙ-දුතියං කුච්ඡං උපසම්පජ්ඣ විහරති. ඉදං ඛො අහං උදාසි ඉඤ්ඤානසම්චි චදාමි. කිඤ්ච තස්ස ඉඤ්ඤානසම්චි: යදෙච තස්ස පිතිසුඛං අනිරුඳ්ධං හොති, ඉදං තස්ස ඉඤ්ඤානසම්චි.

ඉච්ඡාසි හික්කු පිතිසා ච විරාගා: -පෙ- තතියං කුච්ඡං උපසම්පජ්ඣ විහරති, ඉදං ඛො අහං උදාසි ඉඤ්ඤානසම්චි චදාමි. කිඤ්ච තස්ස ඉඤ්ඤානසම්චි: යදෙච තස්ස උපෙකකාසුඛං අනිරුඳ්ධං හොති. ඉදං තස්ස ඉඤ්ඤානසම්චි.

ඉච්ඡාසි හික්කු සුඛස්ස ච පහානා: දුකඛස්ස ච පහානා: -පෙ- චතුත්ථං කුච්ඡං උපසම්පජ්ඣ විහරති. ඉදං ඛො අහං උදාසි අනිඤ්ඤානසම්චි චදාමි.

ඉච්ඡාසි හික්කු විවිච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුච්ඡං උපසම්පජ්ඣ විහරති. ඉදං ඛො අහං උදාසි අනලනති චදාමි, පජ්ඣපාති චදාමි, සමතිකකම්මාරාති චදාමි. කො ච තස්ස සමතිකකමො: ඉච්ඡාසි හික්කු විතකකම්මාරානං චූපසම්චි: -පෙ- දුතියං කුච්ඡං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං තස්ස සමතිකකමො. ඉදං ඛො අහං උදාසි අනලනති චදාමි, පජ්ඣපාති චදාමි, සමතිකකම්මාරාති චදාමි. කො ච තස්ස සමතිකකමො: ඉච්ඡාසි හික්කු පිතිසා ච විරාගා: -පෙ- තතියං කුච්ඡං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං තස්ස සමතිකකමො. ඉදං ඛො අහං උදාසි අනලනති චදාමි. පජ්ඣපාති චදාමි. සමතිකකම්මාරාති චදාමි. කො ච තස්ස සමතිකකමො: ඉච්ඡාසි හික්කු සුඛස්ස ච පහානා: -පෙ- චතුත්ථං කුච්ඡං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං තස්ස සමතිකකමො. ඉදං ඛො අහං උදාසි අනලනති චදාමි, පජ්ඣපාති චදාමි, සමතිකකම්මාරාති චදාමි. කො ච තස්ස සමතිකකමො: ඉච්ඡාසි හික්කු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමො පටිභසඤ්ඤානං අත්ථාමානානානසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනනොනා ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤානං යනනං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං තස්ස සමතිකකමො. ඉදං ඛො අහං උදාසි අනලනති චදාමි, පජ්ඣපාති චදාමි, සමතිකකම්මාරාති චදාමි. කො ච තස්ස සමතිකකමො: ඉච්ඡාසි හික්කු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤානං සමතිකකම්ම අනනං විඤ්ඤාණනාති විඤ්ඤාණඤ්ඤානං යනනං උපසම්පජ්ඣ විහරති, අයං තස්ස සමතිකකමො, ඉදං ඛො අහං උදාසි අනලනති චදාමි, පජ්ඣපාති චදාමි, සමතිකකම්මාරාති චදාමි. කො ච තස්ස සමතිකකමො: ඉච්ඡාසි හික්කු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤානං සමතිකකම්ම නච්චි කිඤ්චති ආකිඤ්චඤ්ඤානං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං තස්ස සමතිකකමො. ඉදං ඛො අහං උදාසි අනලනති චදාමි, පජ්ඣපාති චදාමි, සමතිකකම්මාරාති චදාමි. කො ච තස්ස සමතිකකමො: ඉච්ඡාසි හික්කු සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤානං සමතිකකම්ම නෙවසඤ්ඤානං සඤ්ඤානං යනනං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අයං තස්ස සමතිකකමො, ඉදං ඛො අහං උදාසි

අනලකති වදුමි, පජ්ඣඵාති වදුමි, සමතිකකමඵාති වදුමි. කො ච තස්ස සමතිකකමො: ඉධුදුසි භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනං සමතිකකමම සඤ්ඤාවෙදුසිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං තස්ස සමතිකකමො. ඉති ඛො අහං උදුසි නෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනස්සපි පභානං වදුමි. පස්සයි නො කිං උදුසි තං සංයොජ්ජනං අනුං වා දුලං මා, සස්සාහං නො පභානං වදුමිති. නො හෙතං භනෙතති.

ඉදමචොච භගව, අත්තමනො අංයසමි උදුසි භගවනො භාසිතං අභිනඤ්ඤිති.

ලමුකිකොපම සුඤ්ඤා ජට්ඨං.

2. 2. 7

වාතුම සුඛය

එවිට මේ සුඛය එකම සමයට ගතවී වාතුමයය විභවයේ ආමලක්වන තෙක් බොහෝ පන සමයෙන් සාරිපුත්තමොඤ්ඤානපඤ්චානි පඤ්චමත්තානි හික්කුසත්තානි වාතුමං අනුපාතතානි ගොතති ගඟවන්තං දසසනායං. තෙ ව ආගන්තුකා හික්කු නෙවාසිකෙහි හික්කුහි සද්ධිං පටිසම්මොදමානා සෙනාසනානි පඤ්ඤපයමානා පත්තවිචරානි පටිසාමයමානා උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා අහෙසුං. අඵ බොහෝ ගඟවී ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි: 'කෙ පනෙතෙ ආනන්ද උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා කෙවට්ඨා මඤ්ඤා මච්චිලොපෙ'ති.

'එතානි ගනෙත සාරිපුත්තමොඤ්ඤානපඤ්චානි පඤ්චමත්තානි හික්කුසත්තානි වාතුමං අනුපාතතානි ගඟවන්තං දසසනායං. තෙ ආගන්තුකා හික්කු නෙවාසිකෙහි හික්කුහි සද්ධිං පටිසම්මොදමානා සෙනාසනානි පඤ්ඤපයමානා පත්තවිචරානි පටිසාමයමානා උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා'ති. තෙත ගානන්ද මම චචනෙන තෙ හික්කු ආමනෙතහි. සන්ධායස්මනෙත ආමනෙතහි'ති. එවිට ගනෙතහි බොහෝ ආයස්මා ආනන්ද ගඟවනො පටිසුත්තා සෙන තෙ හික්කු තෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිත්තා තෙ හික්කු එතදවොච: 'සන්ධායස්මනෙත ආමනෙතහි'ති. එවිමාච්චිසොති බොහෝ තෙ හික්කු ආයස්මනො ආනන්දස්ස පටිසුත්තා සෙන ගඟවී තෙත්තපසඛකමිස්ස. උපසඛකමිත්තා ගඟවන්තං අභිවාදෙත්තා එකමන්තං තිසිද්ධස්ස. එකමන්තං තිසිනෙත බොහෝ තෙ හික්කු ගඟවී එතදවොච: 'තිත්තත්ත තුමො හික්කවො උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා කෙවට්ඨා මඤ්ඤා මච්චිලොපෙ'ති.

ඉමානි ගනෙත සාරිපුත්තමොඤ්ඤානපඤ්චානි පඤ්චමත්තානි හික්කුසත්තානි වාතුමං අනුපාතතානි ගඟවන්තං දසසනායං. තෙමෙ ආගන්තුකා හික්කු නෙවාසිකෙහි හික්කුහි සද්ධිං පටිසම්මොදමානා සෙනාසනානි පඤ්ඤපයමානා පත්තවිචරානි පටිසාමයමානා උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා'ති. 'ගච්ච්ච හික්කවො පණාමෙමි වො, න වො මම සන්ධිකෙ වන්ඤ්ඤ'ති. එවිට ගනෙතහි බොහෝ තෙ හික්කු ගඟවනො පටිසුත්තා උච්චාසඤ්ඤා ගඟවන්තං අභිවාදෙත්තා පදකඛිණං කත්තා සෙනාසනං සංසාමෙත්තා පත්තවිචරං ආදාය පකකමිස්ස.

තෙත බොහෝ පන සමයෙන් වාතුමෙයසකා සක්කා සන්ධාගාරෙ සන්තිපතිතා ගොතති කෙනවිදෙව කරණිසෙන, අද්දසංඤ්ඤා බොහෝ වාතුමෙයසකා සක්කා තෙ හික්කු දුරතොච ගච්චනෙත, දිසාන සෙන තෙ හික්කු තෙත්තපසඛකමිස්ස, උපසඛකමිත්තා තෙ හික්කු එතදවොච්ච: 'ගන්ද කහං පන තුමො ආයස්මනො ගච්ච්චා'ති. ගඟවතා බොහෝ ආච්චිසොති හික්කුසමෙතා පණාමිතො'ති. 'තෙත ගායස්මනො ඤ්ඤාතං තිසිද්ධං, අපොච්ච නාම මයං සකකුණෙයසාම ගඟවන්තං පසාදෙත්තා'ති. එවිමාච්චිසොති බොහෝ තෙ හික්කු වාතුමෙයසකානං සක්කානං පච්චිසොස්ස.

1. අද්දසංඤ්ඤා - සිඤ්ඤා, PTS.

අථ ඛො වාතුමේඨාසකා සකාසා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු, උපසඛකමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමිත්තං නිසිදිංසු, එකමිත්තං නිසිත්තං ඛො වාතුමේඨාසකා සකාසා භගවන්තං එතදවොචුං: 'අභිනන්දතු භනෙත භගවා හික්ඛුසඛසං, අභිවදතු භනෙත භගවා හික්ඛුසඛසං, සෙයාථාපි භනෙත භගවතා පුඤ්ඤි හික්ඛුසඛසො අනුඤ්ඤාතිතො, එවමෙව භගවා එතරහි අනුගණ්ඨාතු හික්ඛුසඛසං. සනෙතථ භනෙත හික්ඛු නවා අචිරපඤ්ඤාතා අභුතාගතා ඉමං ධම්මවිතයං, තෙසං භගවන්තං දඤ්ඤාතං අලභන්තානං සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො. සෙයාථාපි භනෙත ඤිජානං තරුණානං උදකං අලභන්තානං සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො, එවමෙව ඛො භනෙත සනෙතථ හික්ඛු නවා අචිරපඤ්ඤාතා අභුතාගතා ඉමං ධම්මවිතයං, තෙසං භගවන්තං දඤ්ඤාතං අලභන්තානං සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො.

සෙයාථාපි භනෙත චච්ඡක්ඛ තරුණක්ඛ මාතරං අපක්ඛන්තස්ස සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො, එවමෙව ඛො භනෙත සනෙතථ හික්ඛු නවා අචිරපඤ්ඤාතා අභුතාගතා ඉමං ධම්මවිතයං, තෙසං භගවන්තං අපක්ඛන්තානං සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො. අභිනන්දතු භනෙත භගවා හික්ඛුසඛසං. අභිවදතු භනෙත භගවා හික්ඛුසඛසං. සෙයාථාපි භනෙත භගවතා පුඤ්ඤි හික්ඛුසඛසො අනුඤ්ඤාතිතො. එවමෙව භගවා එතරහි අනුගණ්ඨාතු හික්ඛුසඛසං'න්ති.

අථ ඛො ඩුභමො සභවපති භගවතො වෙනසා වෙනො පරිවිතකක- මඤ්ඤාද සෙයාථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මඤ්ඤාතං වා බාහං පසාඤ්ඤාතං, පසාඤ්ඤාතං වා බාහං සම්මඤ්ඤාතං. එවමෙව ඩුභමලොකෙ අන්තරගිතො භගවතො පුරතො පාතුරහොසි. අථ ඛො ඩුභමො සභවපති එකංසං උත්තරාසඛසං කරිඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤා උපණ්ණමිඤ්ඤා භගවන්තං එතදවොච: අභිනන්දතු භනෙත භගවා හික්ඛුසඛසං, අභිවදතු භනෙත භගවා හික්ඛුසඛසං. සෙයාථාපි භනෙත භගවතා පුඤ්ඤි හික්ඛුසඛසො අනුඤ්ඤාතිතො. එවමෙව භගවා එතරහි අනුගණ්ඨාතු හික්ඛුසඛසං. සනෙතථ භනෙත හික්ඛු නවා අචිරපඤ්ඤාතා අභුතාගතා ඉමං ධම්ම විතයං. තෙසං භගවන්තං දඤ්ඤාතං අලභන්තානං සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො.

සෙයාථාපි භනෙත ඤිජානං තරුණානං උදකං අලභන්තානං සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො. එවමෙව ඛො භනෙත සනෙතථ හික්ඛු නවා අචිරපඤ්ඤාතා අභුතාගතා ඉමං ධම්ම විතයං, තෙසං භගවන්තං දඤ්ඤාතං අලභන්තානං සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො.

සෙයාථාපි භනෙත චච්ඡක්ඛ තරුණක්ඛ මාතරං අපක්ඛන්තස්ස සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො. එවමෙව ඛො භනෙත සනෙතථ හික්ඛු නවා අචිරපඤ්ඤාතා අභුතාගතා ඉමං ධම්මවිතයං, තෙසං භගවන්තං අපක්ඛන්තානං සියා අඤ්ඤාථන්තං, සියා විපරිතාමො. අභිනන්දතු භනෙත භගවා හික්ඛුසඛසං, අභිවදතු භනෙත භගවා හික්ඛුසඛසං. සෙයාථාපි භනෙත භගවතා පුඤ්ඤි හික්ඛුසඛසො අනුඤ්ඤාතිතො, එවමෙව භගවා එතරහි අනුගණ්ඨාතු හික්ඛු සඛසං'න්ති.

1. එවමෙවං - සිදු.

අභක්ඛිංසු ඛො වාතුමෙයානො ච සත්තා ඩුභමා ච සහමභි හගවන්තං පසාදෙනුං ඩිඤ්ඤපමෙන ච තරුණුපමෙන ච. අථ ඛො ආයස්මා මහා මොඤ්ඤානො හික්ඛු ආමනෙතයි: 'උට්ඨහථාච්චිසො, ගණ්ඨාථ පත්ත වීචරං, පසාදිතො හගව: වාතුමෙයානෙති ච සත්තෙති ඩුභමානා ච සහමභිනා ඩිඤ්ඤපමෙන ච තරුණුපමෙන වා'ති. එවමාච්චිසොති ඛො තෙ හික්ඛු ආයස්මතො මහාමොඤ්ඤානංසං පටිසසුතා උට්ඨායාසතා පත්තවීචරං ආදාය යෙන හගව: තෙත්තපසඛිකමිංසු, උපසඛිකමිනි: හගවන්තං අභිවාදෙනා එකමිත්තං තිසිදිංසු, එකමිත්තං තිසිත්තං ඛො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං හගව: එතදවොච: කිත්ති තෙ සාරිපුත්ත අහොයි මයා හික්ඛුසඛෙස පණ්ණමිතො'ති. එවං ඛො මෙ හන්තෙ අහොයි හගවතා හික්ඛුසඛෙස පණ්ණමිතො¹ අප්පොසුකොකොදු'ති හගව: දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුසුතො: විහරිස්සති. මයමිදුති අප්පොසුකොකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුසුතො: විහරිස්සාමා'ති. ආගමෙහි නිං සාරිපුත්ත, ආගමෙහි නිං සාරිපුත්ත, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරන්ති න ඛො තෙ සාරිපුත්ත පුනපි එචරුපං විත්තං උපාදෙනබ්බන්ති².

අථ ඛො හගව: ආයස්මන්තං මහාමොඤ්ඤානං ආමනෙතයි. 'කිත්ති තෙ මොඤ්ඤාන අහොයි මයා හික්ඛුසඛෙස පණ්ණමිතො එවං ඛො මෙ හන්තෙ අහොයි හගවතා හික්ඛුසඛෙස පණ්ණමිතො අප්පොසුකොකොදු'ති හගව: දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං අනුසුතො: විහරිස්සති. අහඤ්ඤාදුති ආයස්මා ච සාරිපුත්තො හික්ඛුසඛෙස පටිහරිස්සාමා'ති. සාධු සාධු මොඤ්ඤාන, අහං වා හි මොඤ්ඤාන හික්ඛුසඛෙස පටිහරෙය්සං සාරිපුත්ත මොඤ්ඤානා වාති.

අථ ඛො හගව: හික්ඛු ආමනෙතයි: වත්තාරිමාති හික්ඛවෙ හයාති උදකොරොහන්තෙ පාටිකඛිඛිතබ්බාති, කතමාති වත්තාරි: උභමිහයං කුමභීලහයං ආචට්ටහයං සුසුකාහයං. ඉමාති ඛො හික්ඛවෙ වත්තාරි හයාති උදකොරොහන්තෙ පාටිකඛිඛිතබ්බාති. එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ වත්තාරිමාති හයාති ඉධෙකවෙව පුඤ්ඤෙ ඉමසමිං ධම්මවිතසෙ අයාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජිතෙ පාටිකඛිඛිතබ්බාති. කතමාති වත්තාරි: උභමිහයං කුමභීලහයං ආචට්ටහයං සුසුකාහයං.

කතමඤ්ඤා හික්ඛවෙ උභමිහයං: ඉධ හික්ඛවෙ එකවෙච: කුලපුත්තො සඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජිතො හොති, 'ඔතිණ්ණොච්චි ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහිහි දොමනසෙසහි උපායාසෙහි, දුකෙඛාතිණ්ණො දුකඛපරෙතො. අප්පොච නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුකඛකිකිස්ස අනතකිරියා පඤ්ඤාසෙථා'ති. තමෙතං තථා පබ්බජිතං සමානං සමුගමවාථ ඔචදන්ති අනුසාසන්ති: 'එවන්තෙ අභික්ඛමිතබ්බං. එවන්තෙ පටිසසුතමිතබ්බං. එවන්තෙ ආලොකිතබ්බං. එවන්තෙ විලොකිතබ්බං. එවන්තෙ සමමිඤ්ඤිතබ්බං. එවන්තෙ පසාදෙ- තබ්බං.³ එවන්තෙ සඛ්ඤාපත්තවීචරං ධාරෙතබ්බ'න්ති. තස්ස එවං හොති:

1. හික්ඛුසඛෙස පණ්ණමිතො - මජ්ඣං.
2. න ඛො තෙ - පෙ - උපාදෙනබ්බං - මජ්ඣං භජජී.
3. පසාරිතබ්බං - මජ්ඣං.

මයං ඛො ජුඛෙඛි අගාරියභුතා සමානා අඤ්ඤා ඛවදුමපි¹ අනුසාසාමපි² ඉමෙ පභව්‍යාකං ජුත්තමත්තා මඤ්ඤා නත්තමත්තා මඤ්ඤා, අමේ ඔවදිතඛිං අනුසාසිතඛිං මඤ්ඤානතීති. සො සික්ඛං පච්චක්ඛාය ගීනායාවත්තති. අයං චුච්චති හික්ඛවෙ උඉමිගයස්ස භිනො සික්ඛං පච්චක්ඛාය ගීනායාවත්තො උඉමිගයන්ති ඛො හික්ඛවෙ කොචුපායා-සස්සෙතං අභිවචනං.

කතමඤ්ච හික්ඛවෙ කුමහීරුගයං: ඉධ හික්ඛවෙ එකවෙවා කුලපුත්තො සඤ්ඤා අගාරියො අනගාරියං පඛිඤ්ඤො හොති, ඕතිණ්ණොමිති ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුක්ඛාතිණ්ණො දුක්ඛපරෙත්තො. අප්පෙචනාම ඉමිස්ස කෙචරුස්ස දුක්ඛක්ඛනිස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථා³ති.

තමෙතං තථා පඛිඤ්ඤං සමානං සමුගමිචාරී ඔවදන්ති. අනුසාසනති: ඉදං තෙ ඛාදිතඛිං, ඉදං තෙ න ඛාදිතඛිං, ඉදං තෙ භුඤ්ජිතඛිං, ඉදං තෙ න භුඤ්ජිතඛිං, ඉදං තෙ සාසිතඛිං, ඉදං තෙ න සාසිතඛිං, ඉදං තෙ පාතඛිං, ඉදං තෙ න පාතඛිං, කප්පියං තෙ ඛාදිතඛිං, අකප්පියං තෙ න ඛාදිතඛිං, කප්පියං තෙ භුඤ්ජිතඛිං, අකප්පියං තෙ න භුඤ්ජිතඛිං, කප්පියං තෙ සාසිතඛිං, අකප්පියං තෙ න සාසිතඛිං, කප්පියං තෙ පාතඛිං, අකප්පියං තෙ න පාතඛිං, කාලෙ තෙ ඛාදිතඛිං, විකාලෙ තෙ න ඛාදිතඛිං, කාලෙ තෙ භුඤ්ජිතඛිං, විකාලෙ තෙ න භුඤ්ජිතඛිං, කාලෙ තෙ සාසිතඛිං, විකාලෙ තෙ න සාසිතඛිං, කාලෙ තෙ පාතඛිං, විකාලෙ තෙ න පාතඛිං⁴න්ති තස්ස එවං හොති: මයං ඛො ජුඛෙඛි අගාරියභුතා සමානා යං ඉච්ජාම නං ඛාදම, යං න ඉච්ජාම න නං ඛාදම, යං ඉච්ජාම නං භුඤ්ජාම, යං න ඉච්ජාම න නං භුඤ්ජාම, යං ඉච්ජාම නං සායාම, යං න ඉච්ජාම න නං සායාම, යං ඉච්ජාම නං පිච්චාම⁵ යං න ඉච්ජාම න නං පිච්චාම. කප්පියමපි ඛාදම, අකප්පියමපි ඛාදම, කප්පියමපි භුඤ්ජාම, අකප්පියමපි භුඤ්ජාම, කප්පියමපි සායාම, අකප්පියමපි සායාම, කප්පියමපි පිච්චාම, අකප්පියමපි පිච්චාම. කාලෙපි ඛාදම, විකාලෙපි ඛාදම, කාලෙපි භුඤ්ජාම විකාලෙපි භුඤ්ජාම, කාලෙපි සායාම, විකාලෙපි සායාම, කාලෙපි පිච්චාම, විකාලෙපි පිච්චාම. යමපි නො සඤ්ඤා ගහපතිකා දිවා විකාලෙ පණීතං ඛාදතීයං භොජතීයං දෙන්නති, තත්ථපි මෙ මුඛාවරණං මඤ්ඤා කරොන්තී⁶ති. සො සික්ඛං පච්චක්ඛාය ගීනායාවත්තති. අයං චුච්චති හික්ඛවෙ කුමහීරුගයස්ස භිනො සික්ඛං පච්චක්ඛාය ගීනායාවත්තො. කුමහීරුගයන්ති ඛො හික්ඛවෙ ඕදරිකත්තස්සෙතං අභිවචනං

1. ඛවදුම - මජ්ඣං.
2. අනුසාසාම - මජ්ඣං.
3. පිපාම - සිමු, PTS

කතමඤ්ච හික්ඛවෙ ආවට්ඨසං, ඉධ හික්ඛවෙ එකවේධි; කුල-
පුතො; සඤ්ඤා; අභාරමා; අනගාරියං පබ්බජ්ඣො; භොති. ඔතිණේණංචිති
ජාතියා ජරුස මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි
උපායාසෙහි, දුක්ඛාතිණේණං දුක්ඛපරෙතො. අප්පෙචනාම ඉමස්ස
කෙවලස්ස දුක්ඛකඛකස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථා'ති. සො එවං
පබ්බජ්ඣො; සමානො; පුබ්බන්තසමීයං නිවාසෙත්ථි; පත්තච්චිරං ආදාය
ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන,
අරක්ඛිතාය වාචාය, අනුපට්ඨිතාය සතියා, අසංවුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි.
සො තත්ථ පස්සති ගහපතිං වා ගහපතිපුත්තං වා පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි
සමප්පිතං සම්ඛිඤ්ඤාං පරිචාරයමානං. තස්ස එවං භොති: මයං ඛො
පුබ්බෙ අගාරියභුතා සමානා පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි සමප්පිතා සම්ඛිඤ්-
ඤ්ඤා පරිචාරිචං. සංවිජ්ජන්තො¹ ඛො කුලො² භොගා, සකකා භොගෙ
ච භුඤ්ජේතුං පුඤ්ඤති ච කාතු'න්ති. සො සික්ඛං පච්චක්ඛාය භීතාය-
චන්තති. අයං වුච්චති හික්ඛවෙ ආවට්ඨසංසං භීතො සික්ඛං පච්චක්ඛාය
භීතායචන්තො. ආවට්ඨසංසන්ති ඛො හික්ඛවෙ පඤ්චන්තො කාම-
ගුණානං අභිචචනං.

කතමඤ්ච හික්ඛවෙ සුසුකාභයං, ඉධ හික්ඛවෙ එකවේධි; කුල-
පුතො; සඤ්ඤා; අභාරමා; අනගාරියං පබ්බජ්ඣො; භොති, ඔතිණේණංචිති
ජාතියා ජරුස මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි
උපායාසෙහි, දුක්ඛාතිණේණං දුක්ඛපරෙතො, අප්පෙචනාම ඉමස්ස
කෙවලස්ස දුක්ඛකඛකස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථා'ති. සො එවං
පබ්බජ්ඣො; සමානො; පුබ්බන්තසමීයං නිවාසෙත්ථි; පත්තච්චිරං ආදාය
ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන,
අරක්ඛිතාය වාචාය, අනුපට්ඨිතාය සතියා, අසංවුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි සො
තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුක්ඛිච්චං වා දුපාරාතං වා. තස්ස
මාතුගාමං දිස්ථො දුක්ඛිච්චං වා දුපාරාතං වා රුගො විතො
අනුඤ්ඤාසෙති, සො රුගානුඤ්ඤාසෙතො³ විතොත සික්ඛං පච්චක්ඛාය
භීතායචන්තති. අයං වුච්චති හික්ඛවෙ සුසුකාභයංසං භීතො සික්ඛං
පච්චක්ඛාය භීතායචන්තො. සුසුකාභයන්ති ඛො හික්ඛවෙ මාතුගාම-
ස්සෙතං අභිචචනං.

ඉමාති ඛො හික්ඛවෙ චන්තාරි භයාති ඉධෙකවේච්ච පුග්ගලෙ ඉමස්සං
ධම්මවිතසෙ අභාරමා; අනගාරියං පබ්බජ්ඣෙ පාච්චකඛිච්චකඛාතීති.

ඉදමවොච භගවා අත්තමනා තෙ හික්ඛු භගවතො ගාසිතං
අභිතඤ්ඤති.

වාතුම සුභං සත්තමං.

1. සංවිජ්ජන්ති - මජ්ඣං.
2. පහ මේ කුලෙ - මජ්ඣං.
3. රුගානුඤ්ඤාසෙත - මජ්ඣං.

කරණීයං: 'විවේකං අනුරුඤා කාමෙහි විවේකං අකුසලෙහි ධම්මෙහි පිතිසුඛං නාභිගච්ඡති අඤ්ඤාං වා තතො සත්තතරං. තස්ස අභිජ්ඣාපි විතතං පරියාදය නිව්ඪති. ඛ්‍යාපාදෙපි විතතං පරියාදය නිව්ඪති. පිනමිඤ්චපි විතතං පරියාදය නිව්ඪති. උඤ්චවකුක්ඛවච්චපි විතතං පරියාදය නිව්ඪති. විවික්ච්ඡාපි විතතං පරියාදය නිව්ඪති. අරතීපි විතතං පරියාදය නිව්ඪති. තඤ්චිපි විතතං පරියාදය නිව්ඪති. විවේකං අනුරුඤා කාමෙහි විවේකං අකුසලෙහි ධම්මෙහි පිතිසුඛං නාභිගච්ඡති අඤ්ඤාං වා තතො සත්තතරං. විවේකං අනුරුඤා කාමෙහි විවේකං අකුසලෙහි ධම්මෙහි පිතිසුඛං අභිගච්ඡති අඤ්ඤාං වා තතො සත්තතරං. තස්ස අභිජ්ඣාපි විතතං හ පරියාදය නිව්ඪති. ඛ්‍යාපාදෙපි විතතං හ පරියාදය නිව්ඪති. පිනමිඤ්චපි විතතං හ පරියාදය නිව්ඪති. උඤ්චවකුක්ඛවච්චපි විතතං හ පරියාදය නිව්ඪති. විවික්ච්ඡාපි විතතං හ පරියාදය නිව්ඪති. අරතීපි විතතං හ පරියාදය නිව්ඪති. තඤ්චිපි විතතං හ පරියාදය නිව්ඪති. විවේකං අනුරුඤා කාමෙහි විවේකං අකුසලෙහි ධම්මෙහි පිතිසුඛං අභිගච්ඡති අඤ්ඤාං වා තතො සත්තතරං.

කිනති වො අනුරුඤා මිසි භොති: යෙ ආසවා සංඛකිලෙසිකා පොභොගචිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා, අප්පතීනා තෙ තථාගතස්ස. තස්මා තථාගතො සංඛායෙකං පටිසෙවති, සංඛායෙකං අභිවාසෙති, සංඛායෙකං පරිච්ඡේදති, සංඛායෙකං විනොදෙති'ති.

හ ඛො තො භන්තෙ භගවති ඵලං භොති: 'යෙ ආසවා සංඛකිලෙසිකා පොභොගචිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා, අප්පතීනා තෙ තථාගතස්ස. තස්මා තථාගතො සංඛායෙකං පටිසෙවති, සංඛායෙකං අභිවාසෙති, සංඛායෙකං පරිච්ඡේදති, සංඛායෙකං විනොදෙති'ති.

ඵලං ඛො තො භන්තෙ භගවති භොති: යෙ ආසවා සංඛකිලෙසිකා පොභොගචිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා, පතීනා තෙ තථාගතස්ස. තස්මා තථාගතො සංඛායෙකං පටිසෙවති, සංඛායෙකං අභිවාසෙති, සංඛායෙකං පරිච්ඡේදති, සංඛායෙකං විනොදෙති'ති. සාධු සාධු අනුරුඤා, තථාගතස්ස අනුරුඤා, යෙ ආසවා සංඛකිලෙසිකා පොභොගචිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා, පතීනා තෙ උච්චික්ඛාමුලා නාලාවච්ඡිකතා අභ්‍යාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා. සෙය්‍යථාපි අනුරුඤා නාලො මත්තච්ඡික්ඛො අභ්‍යාවකො පුනවිරුලිතො ඵවමෙව ඛො අනුරුඤා තථාගතස්ස යෙ ආසවා සංඛකිලෙසිකා පොභොගචිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතීං ජාතිජරාමරණීයා. පතීනා තෙ උච්චික්ඛාමුලා නාලාවච්ඡිකතා අභ්‍යාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා. තස්මා තථාගතො සංඛායෙකං පටිසෙවති, සංඛායෙකං අභිවාසෙති, සංඛායෙකං පරිච්ඡේදති, සංඛායෙකං විනොදෙති'ති

1. අභ්‍යාවං කතා - මජ්ඣං.

තං කිම්මඤ්ඤාසි අනුරුඤා කං අත්ථසං සමපඤ්ඤානො තථාගතො සාවකො අබ්භතීතෙ කාලකතෙ උපපත්තිසු ඛ්‍යාකරොති: 'අසු අමුත්‍ර උපපන්නො, අසු අමුත්‍ර උපපන්නො'ති.

භගවම්බුලකා නො භනෙත ධර්මා, භගවනෙතතතිකා, භගවමපට්ඨරණො. සාග්‍රි වත භනෙත භගවනතඤ්ඤාච පටිභාතු ඵතඤ්ඤා භාසිතඤ්ඤා අනෙථා. භගවතො සුතා හිඤ්ච ධාරෙඤ්ඤානති'ති.

ත ඛො අනුරුඤා තථාගතො ජනකුභතත්ථං න ජනලපතත්ථං න ලාභසකකාරසිලොකාතිසංඝත්ථං, න ඉති මං ජනො ජාතානු'ති සාවකො අබ්භතීතෙ කාලකතෙ උපපත්තිසු ඛ්‍යාකරොති: 'අසු අමුත්‍ර උපපන්නො, අසු අමුත්‍ර උපපන්නො'ති. සතති ච ඛො අනුරුඤා කුලපුතතා සඤා උලාරවෙද උලාරපාමොඤ්ජා 'තෙ තං සුතා තථතතාය චිතතං උපසංගරති. තෙසනතං අනුරුඤා හොති දීඝරතතං හිතාය සුඛාය.

ඉධානුරුඤා හිඤ්ච සුඤ්ඤාති: 'ඉත්ථනතාමො හිඤ්ච කාලකතො, සො භගවතා ඛ්‍යාකතො: 'අඤ්ඤාය සණ්ඨති'ති. සො ඛො පනඤ්ඤා අයඤ්ඤා සාමං දිවෙඨා වා හොති අනුඤ්ඤාචසුතො වා, 'ඵවංසිලො සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපි, ඵවංඛමො, සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපි, ඵවමපඤ්ඤා සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපි, ඵවංචිහාරී සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපි, ඵවං විමුත්තො සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපිති. සො තඤ්ඤා සඤ්ඤා ධර්මඤ්ඤා චාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුඤ්ඤානො තථතතාය චිතතං උපසංගරති. ඵවමපි ඛො අනුරුඤා හිඤ්චනො ඵාසුචිහාරො හොති.

ඉධානුරුඤා හිඤ්ච සුඤ්ඤාති: 'ඉත්ථනතාමො හිඤ්ච කාලකතො, සො භගවතා ඛ්‍යාකතො: පඤ්ඤානං ඕර්ථිහානිසංභං සංයොජනානං පටිකඛයා ඕපපාතිකො තත්ථ පටිතිබ්බාසි අනාවතතිධමමො තඤ්ඤා ලොකා'ති. සො ඛො පනඤ්ඤා අයඤ්ඤා සාමං දිවෙඨා වා හොති අනුඤ්ඤාචසුතො, වා: 'ඵවංසිලො සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපි, ඵවංඛමො -පෙ- ඵවංපඤ්ඤා-පෙ- ඵවංචිහාරී-පෙ-ඵවංවිමුත්තො සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපි'ති. සො තඤ්ඤා සඤ්ඤා -පෙ-පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුඤ්ඤානො තථතතාය චිතතං උපසංගරති. ඵවමපි ඛො අනුරුඤා හිඤ්චනො ඵාසුචිහාරො හොති.

ඉධානුරුඤා හිඤ්ච සුඤ්ඤාති: 'ඉත්ථනතාමො හිඤ්ච කාලකතො, සො භගවතා ඛ්‍යාකතො තිණ්ණං සංයොජනානං පටිකඛයා රාගදොසමොභාන තනුතතා සකදගාමී, සකීදෙච ඉමං ලොකං ආගන්තිා දුක්ඛඤ්ඤානං කරිකති'ති. සො ඛොපනඤ්ඤා අයඤ්ඤා සාමං දිවෙඨා වා හොති අනුඤ්ඤාචසුතො, වා. ඵවංසිලො සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපි, ඵවංඛමො -පෙ- ඵවං පඤ්ඤා-පෙ-ඵවංචිහාරී -පෙ- ඵවංවිමුත්තො සො අයඤ්ඤා අහොසි ඉතිපි'ති. සො තඤ්ඤා සඤ්ඤා -පෙ-පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුඤ්ඤානො තථතතාය චිතතං උපසංගරති. ඵවමපි ඛො අනුරුඤා හිඤ්චනො ඵාසුචිහාරො හොති

-
- 1. පාමුඤ්ජා - සිමු.
 - 2. කාලංකතො - මර්ථය.
 - 3. අනුඤ්ඤාචසුතො - මර්ථය.

ඉධානුරුඤ්ඤා හික්ඛු සුඤ්ඤාති: ‘ඉඤ්ඤාමො හික්ඛු කාලකතො, සො භගවතා ඛායකතො: ‘තිණ්ණං සංයොජ්ජනං පරික්ඛයා සොතාපනො ආවිනිපානධම්මො නියතො සමමොතිපරායණො’ති. සො ඛො පනස්ස ආයස්මා සාමං දුට්ඨං වා හොති අනුස්සවසුතො වා: ‘ඵලංසීලො සො ආයස්මා අහොසි ඉතිපි, ඵලංධම්මො-පෙ-ඵලංපඤ්ඤා -පෙ-ඵලං විහාරී-පෙ-ඵලංවිච්ඡිතො සො ආයස්මා අහොසි ඉතිපි’ති. සො තස්ස සඤ්ඤා-පෙ-පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරන්ති නඵතතාය විතං උපසංහරති. ඵලම්ච ඛො අනුරුඤ්ඤා හික්ඛුතො ඵාසුච්චාරො හොති.

ඉධානුරුඤ්ඤා හික්ඛුති සුඤ්ඤාති: ‘ඉඤ්ඤාමො හික්ඛුති කාලකතො, සො භගවතා ඛායකතො: ‘අඤ්ඤාය සමමති’ති. සො ඛො පනස්ස භගීති සාමං දුට්ඨං වා හොති අනුස්සවසුතො වා: ‘ඵලංසීලො සො භගීති අහොසි ඉතිපි, ඵලංධම්මො සො භගීති අහොසි ඉතිපි, ඵලංපඤ්ඤා සො භගීති අහොසි ඉතිපි, ඵලංවිහාරීති සො භගීති අහොසි ඉතිපි. ඵලංවිච්ඡිතො සො භගීති අහොසි ඉතිපි’ති. සො තස්ස සඤ්ඤා සිලඤ්ඤා සුතඤ්ඤා වාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරන්ති නඵතතාය විතං උපසංහරති. ඵලම්ච ඛො අනුරුඤ්ඤා හික්ඛුතිසො ඵාසුච්චාරො හොති.

ඉධානුරුඤ්ඤා හික්ඛුති සුඤ්ඤාති: ‘ඉඤ්ඤාමො හික්ඛුති කාලකතො, සො භගවතා ඛායකතො පඤ්ඤානං ඕරමාගිසොනං සංයොජ්ජනං පරික්ඛයා මපපාතිකා නඤ්ඤා පරිනිබ්බාසිති අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා’ති. සො ඛො පනස්ස භගීති සාමං දුට්ඨං වා හොති අනුස්සවසුතො වා. ඵලංසීලො සො භගීති අහොසි ඉතිපි, ඵලංධම්මො-පෙ-ඵලංපඤ්ඤා-පෙ-ඵලංවිහාරීති ඵලංවිච්ඡිතො සො භගීති අහොසි ඉතිපි’ති. සො තස්ස සඤ්ඤා -පෙ-පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරන්ති නඵතතාය විතං උපසංහරති. ඵලම්ච ඛො අනුරුඤ්ඤා හික්ඛුතිසො ඵාසුච්චාරො හොති.

ඉධානුරුඤ්ඤා හික්ඛුති සුඤ්ඤාති: ‘ඉඤ්ඤාමො හික්ඛුති කාලකතො, සො භගවතා ඛායකතො: ‘තිණ්ණං සංයොජ්ජනං පරික්ඛයා රාගදොසමොභානං නඤ්ඤා සකද්ධාමිති, සකද්ධෙව ඉමං ලොකං ආගන්තො දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති’ති. සො ඛො පනස්ස භගීති සාමං දුට්ඨං වා හොති අනුස්සවසුතො වා: ‘ඵලංසීලො සො භගීති අහොසි ඉතිපි, ඵලංධම්මො-පෙ-ඵලංපඤ්ඤා-පෙ-ඵලංවිහාරීති-පෙ-ඵලංවිච්ඡිතො සො භගීති අහොසි ඉතිපි’ති. සො තස්ස සඤ්ඤා -පෙ-පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරන්ති නඵතතාය විතං උපසංහරති. ඵලම්ච ඛො අනුරුඤ්ඤා හික්ඛුතිසො ඵාසුච්චාරො හොති.

ඉධානුරුඤ්ඤා හික්ඛුති සුඤ්ඤාති: ‘ඉඤ්ඤාමො හික්ඛුති කාලකතො, සො භගවතා ඛායකතො: ‘තිණ්ණං සංයොජ්ජනං පරික්ඛයා සොතාපනො ආවිනිපානධම්මො නියතො සමමොතිපරායණො’ති. සො ඛො පනස්ස භගීති සාමං දුට්ඨං වා හොති අනුස්සවසුතො වා: ‘ඵලංසීලො සො භගීති අහොසි ඉතිපි, ඵලංධම්මො-පෙ-ඵලං පඤ්ඤා-පෙ-ඵලං විහාරීති-පෙ-ඵලං විච්ඡිතො සො භගීති අහොසි ඉතිපි’ති. සො තස්ස සඤ්ඤා -පෙ-පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරන්ති නඵතතාය විතං උපසංහරති. ඵලම්ච ඛො අනුරුඤ්ඤා හික්ඛුතිසො ඵාසුච්චාරො හොති.

1. කාලකතා - මජ්ඣම

ඉධානුරුඤ්ඤා උපාසකො සුඤ්ඤාති: ඉජ්ඣනාමො උපාසකො කාලකතො, සො හගච්ඤා ඛ්‍යාතතො: ‘පඤ්ඤානං ඔරමාභිගානං සංගොඡ්ඤානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො තඤ්ඤා පරිනිබ්බාසී අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා’ති. සො ඛො පනස්ස අයස්මා සාමං දිට්ඨා වා හොති අනුස්සවසුතො වා: ‘ඵලංසිලො සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි. ඵලංධම්මො සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි. ඵලංපඤ්ඤා සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි, ඵලංවිහාරී සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි, ඵලංවිඉතො සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි’ති. සො තස්ස සඤ්ඤා සිලඤ්ඤා සුතඤ්ඤා වාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරතො තථතතාය චිත්තං උපසංහරති. ඵලමපි ඛො අනුරුඤ්ඤා උපාසකස්ස ඵාසුච්ඤාරො හොති.

ඉධානුරුඤ්ඤා උපාසකො සුඤ්ඤාති: ‘ඉජ්ඣනාමො උපාසකො කාලකතො, සො හගච්ඤා ඛ්‍යාතතො: තිණ්ණං සංගොඡ්ඤානං පරික්ඛයා, රාගදොසමොභානං තනුතතා සකදාසාමි, සකිදෙව ඉමං ලොකං අගතතා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සාති’ති. සො ඛො පනස්ස අයස්මා සාමං දිට්ඨා වා හොති අනුස්සවසුතො වා. ඵලංසිලො සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි, ඵලංධම්මො: -පෙ- ඵලංපඤ්ඤා-පෙ- ඵලංවිහාරී-පෙ-ඵලංවිඉතො සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි’ති. සො තස්ස සඤ්ඤා -පෙ- පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරතො තථතතාය චිත්තං උපසංහරති, ඵලමපි ඛො අනුරුඤ්ඤා උපාසකස්ස ඵාසුච්ඤාරො හොති.

ඉධානුරුඤ්ඤා උපාසකො සුඤ්ඤාති: ඉජ්ඣනාමො උපාසකො කාලකතො, සො හගච්ඤා ඛ්‍යාතතො: ‘තිණ්ණං සංගොඡ්ඤානං පරික්ඛයා සොතාපතො අවිනිපානධම්මො තිගතො සමොධිපරයණො’ති. සො ඛො පනස්ස අයස්මා සාමං දිට්ඨා වා හොති අනුස්සවසුතො වා: ‘ඵලංසිලො සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි, ඵලංධම්මො: -පෙ-ඵලංපඤ්ඤා-පෙ-ඵලංවිහාරී-පෙ-ඵලංවිඉතො සො අයස්මා අහොසි ඉතිපි’ති. සො තස්ස සඤ්ඤා -පෙ-පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරතො තථතතාය චිත්තං උපසංහරති ඵලමපි ඛො අනුරුඤ්ඤා උපාසකස්ස ඵාසුච්ඤාරො හොති.

ඉධානුරුඤ්ඤා උපාසකා සුඤ්ඤාති: ‘ඉජ්ඣනාමො උපාසකා කාලකතා: සා හගච්ඤා ඛ්‍යාතතා: පඤ්ඤානං ඔරමාභිගානං සංගොඡ්ඤානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකා තඤ්ඤා පරිනිබ්බාසී අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා’ති. සා ඛො පනස්ස හගිති සාමං දිට්ඨා වා හොති අනුස්සවසුතා වා: ‘ඵලංසිලා සා හගිති අහොසි ඉතිපි, ඵලංධම්මා සා හගිති අහොසි ඉතිපි, ඵලංපඤ්ඤා සා හගිති අහොසි ඉතිපි, ඵලංවිහාරිති සා හගිති අහොසි ඉතිපි. ඵලංවිඉතො සා හගිති අහොසි ඉතිපි’ති. සා තස්සා සඤ්ඤා සිලඤ්ඤා සුතඤ්ඤා වාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරන්ති තථතතාය චිත්තං උපසංහරති. ඵලමපි ඛො අනුරුඤ්ඤා උපාසකාය ඵාසුච්ඤාරො හොති

1. කාලංකතා - මජ්ඣං.

ඉධානුරුඬො උපාසිකා සුණාති: ඉඤ්ඤාමා උපාසිකා කාලකතා¹, සා හගච්චා ඛ්‍යාකතා: 'තිණ්ණං සංඥොජ්ඣානං පරිකප්පා රාගද්දොමොභානං, චක්ඛනා සකද්දොමෙති සකිද්දො ඉමං ලොකං ආගන්චා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති'ති. සා ඛො පනස්සා හගිති සාමං දිට්ඨා වා හොති අනුස්සවස්සවා වා: එවංසිලා සා හගිති අහොසි ඉතිපි, එවංඛම්මා-පෙ-එවංපඤ්ඤා-පෙ- එවං- විහාරිති-පෙ-එවංවිමුත්තා සා හගිති අහොසි ඉතිපි'ති. සා තස්සා සඬාඤ්ච -පෙ- පඤ්ඤාඤ්ච අනුස්සරන්ති තථත්තාඨ විත්තං උපසංහරති. එවම්පි ඛො අනුරුඬො උපාසිකාඨ එසුච්චාරො හොති.

ඉධානුරුඬො උපාසිකා සුණාති: 'ඉඤ්ඤාමා උපාසිකා කාලකතා සා හගච්චා ඛ්‍යාකතා: 'තිණ්ණං සංඥොජ්ඣානං පරිකප්පා සොධාපත්තා අවිකිපාතඛම්මං තිඨතා සම්මොඛිපරුඨණා'ති. සා ඛො පනස්සා හගිති සාමං දිට්ඨා වා හොති අනුස්සවස්සවා වා: එවංසිලා සා හගිති අහොසි ඉතිපි. එවංඛම්මා සා හගිති අහොසි ඉතිපි. එවංපඤ්ඤා සා හගිති අහොසි ඉතිපි. එවංවිහාරිති සා හගිති අහොසි ඉතිපි. එවංවිමුත්තා සා හගිති අහොසි ඉතිපි'ති. සා තස්සා සඬාඤ්ච සිලඤ්ච සුඬාඤ්ච වාගඤ්ච පඤ්ඤාඤ්ච අනුස්සරන්ති තථත්තාඨ විත්තං උපසංහරති. එවම්පි ඛො අනුරුඬො උපාසිකාඨ එසුච්චාරො හොති.

ඉති ඛො අනුරුඬො තථාගතො න ජනකුභනන්ථං, න ජනලපනන්ථං, න ලාභසකකාරසිලොකානිඨංසන්ථං, න ඉති මං ජනො ජානාතු'ති සාචකො අඛ්ඤාතීතො කාලකතො උපපත්තිස්ස ඛ්‍යාකරොති: 'අස්ස අමුත්ත උපපතොතො අස්ස අමුත්ත උපපතොතො'ති. සන්ති ච ඛො අනුරුඬො කුලපුත්තා සඬා: උලාරවෙදා උලාරපාමොජ්ජා. තෙ තං සුඤ්ඤා තථත්තාඨ විත්තං උපසං- හරන්ති. තෙසං තං අනුරුඬො හොති දීඝරත්තං භිත්තං සුඛාඨාති.

ඉදම්චොච්ච හගචා. අත්තම්භො ආඨස්මා අනුරුඬො හගච්චො භාසිතං අභිනන්දීති.

නලකපාන සුත්තං අට්ඨමං.

1. කාලං කතා - මජ්ඣං.

ආරක්ඛණකෙත'භාට්ඨසො හික්ඛුනා සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො න පුරෙහත්තං පච්ඡාහත්තං කුලෙසු වාරිත්තං ආපජ්ජන්ති. සචේ ආට්ඨසො ආරක්ඛණකො¹ හික්ඛු සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො පුරෙහත්තං පච්ඡාහත්තං කුලෙසු වාරිත්තං ආපජ්ජති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: අයනනුතිමසායසමධො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරක්ඛණෙසෙට්ඨිභාරෙන විහරන්තො විකාලවරිඨො ඛත්තිකතා, තමෙන සංඝගඤ්ඤා සමුද්ධරති² තිස්ස³ භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුනා සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො න පුරෙහත්තං පච්ඡාහත්තං කුලෙසු වාරිත්තං ආපජ්ජන්ති.

ආරක්ඛණකෙත'භාට්ඨසො හික්ඛුනා සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො අනුඤ්ඤා භවිතබ්බං අවපලෙන. සචේ ආට්ඨසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො උඤ්ඤා භොති. වපලො තස්ස භවන්ති වත්තාරො: 'ඉදනනුතිමසායසමධො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරක්ඛණෙසෙට්ඨිභාරෙන විහරන්තො උඤ්ඤා වාපලො ඛත්තිකතා, තමෙන සංඝගඤ්ඤා සමුද්ධරති² තිස්ස³ භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුනා සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො අනුඤ්ඤා භවිතබ්බං අවපලෙන.

ආරක්ඛණකෙත'භාට්ඨසො හික්ඛුනා සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො අමුඛරෙන භවිතබ්බං අවිකිණ්ණවාචෙන. සචේ ආට්ඨසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො මුඛරො භොති විකිණ්ණවාචො. තස්ස භවන්ති වත්තාරො: 'කිම්පනිමසායසමධො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරක්ඛණෙසෙට්ඨිභාරෙන, යො අයමායසමා මුඛරො විකිණ්ණවාචො³ තිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුනා සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො අමුඛරෙන භවිතබ්බං අවිකිණ්ණවාචෙන.

ආරක්ඛණකෙත'භාට්ඨසො හික්ඛුනා සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො සුඛබ්බවෙන³ භවිතබ්බං කල්පාණ්ණිකෙන. සචේ ආට්ඨසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො දුඛබ්බො භොති පාපමිත්තො, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: 'කිම්පනිමසායසමධො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරක්ඛණෙසෙට්ඨිභාරෙන. යො අයමායසමා දුඛබ්බො පාපමිත්තො තිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුනා සංඝගඤ්ඤා සංඝෙස විහරන්තො සුඛබ්බවෙන³ භවිතබ්බං කල්පාණ්ණිකෙන.

ආරක්ඛණකෙත'භාට්ඨසො හික්ඛුනා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනඤ්ඤා භවිතබ්බං. සචේ ආට්ඨසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු අගුහනඤ්ඤා භොති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: කිම්පනිමසායසමධො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරක්ඛණෙසෙට්ඨිභාරෙන, යො අයමායසමා ඉන්ද්‍රියෙසු අගුහනඤ්ඤා රො³ තිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුනා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනඤ්ඤා භවිතබ්බං.

1. ආරක්ඛණකො - මජ්ඣම. 2. තස්ස - මජ්ඣම. පිඉ. ස්‍යා.
3. සුඛබ්බවෙන - මජ්ඣම, ස්‍යා, PTS.

ආරක්ඛණකෙත'භාවුසො හික්ඛුතො භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො භවිතබ්බො. සචෙ ආවුසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු භොජනෙ අමත්තඤ්ඤා භොති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: කිම්පතිමස්සායසම්මතො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරඤ්ඤා සෙරිච්චාරොන, යො අයමායසම්මා භොජනෙ අමත්තඤ්ඤා' තිස්සා භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුතො භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො භවිතබ්බො.

ආරක්ඛණකෙත'භාවුසො හික්ඛුතො ජාගරියං අනුසුත්තෙන භවිතබ්බො. සචෙ ආවුසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු ජාගරියං අනුසුත්තෙනො භොති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: කිම්පතිමස්සායසම්මතො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරඤ්ඤා සෙරිච්චාරොන, යො අයමායසම්මා ජාගරියං අනුසුත්තෙනාතිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුතො ජාගරියං අනුසුත්තෙන භවිතබ්බො.

ආරක්ඛණකෙත'භාවුසො හික්ඛුතො ආරභුට්ඨිවරියෙන භවිතබ්බො. සචෙ ආවුසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු කුසිතො භොති. තස්ස භවන්ති වත්තාරො: කිම්පතිමස්සායසම්මතො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරඤ්ඤා සෙරිච්චාරොන, යො අයමායසම්මා කුසිතො'තිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුතො ආරභුට්ඨිවරියෙන භවිතබ්බො.

ආරක්ඛණකෙත'භාවුසො හික්ඛුතො උපට්ඨිතස්සතිනා' භවිතබ්බො. සචෙ ආවුසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු මුට්ඨිකාහි භොති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: කිම්පතිමස්සායසම්මතො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරඤ්ඤා සෙරිච්චාරොන, යො අයමායසම්මා මුට්ඨිකාහි'තිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුතො උපට්ඨිතස්සතිනා භවිතබ්බො.

ආරක්ඛණකෙත'භාවුසො හික්ඛුතො සමාහිතෙන භවිතබ්බො. සචෙ ආවුසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු අසමාහිතො භොති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: කිම්පතිමස්සායසම්මතො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරඤ්ඤා සෙරිච්චාරොන, යො අයමායසම්මා අසමාහිතො'තිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුතො සමාහිතෙන භවිතබ්බො.

ආරක්ඛණකෙත'භාවුසො හික්ඛුතො පඤ්ඤාවතො භවිතබ්බො. සචෙ ආවුසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු දුප්පඤ්ඤා භොති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: කිම්පතිමස්සායසම්මතො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරඤ්ඤා සෙරිච්චාරොන, යො අයමායසම්මා දුප්පඤ්ඤා'තිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුතො පඤ්ඤාවතො භවිතබ්බො.

ආරක්ඛණකෙත'භාවුසො හික්ඛුතො අභිධම්මෙ අභිච්චයෙ යොගො කරණීයො. සන්තාවුසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු අභිධම්මෙ අභිච්චයෙ පඤ්ඤාං පුච්ඡිතාරො. සචෙ ආවුසො ආරක්ඛණකො හික්ඛු අභිධම්මෙ අභිච්චයෙ පඤ්ඤාං පුච්චො: න සම්මායති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො: කිම්පතිමස්සායසම්මතො ආරක්ඛණකස්ස එකස්සාරඤ්ඤා සෙරිච්චාරොන, යො අයමායසම්මා අභිධම්මෙ අභිච්චයෙ පඤ්ඤාං පුච්චො: න සම්මායති, තිස්ස භවන්ති වත්තාරො. තස්මා ආරක්ඛණකෙත හික්ඛුතො අභිධම්මෙ අභිච්චයෙ යොගො කරණීයො.

1. අමත්තඤ්ඤාහි'තස්ස - සිච්චි, මජ්ඣං, ස්‍යා.
2. උපට්ඨිතස්සතිනා - මජ්ඣං.

ආරඤ්ඤකෙන' භාවුසො හික්ඛුනා යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා, තථ යොගො කරණීයො. සන්තාවුසො ආරඤ්ඤකං හික්ඛුං යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා, තථ පඤ්ඤං පුච්ඡිතාරො. සචෙ ආවුසො ආරඤ්ඤකො හික්ඛු යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා තථ පඤ්ඤං පුච්ඡා න සමායති, තස්ස භවන්ති වතතාරො: කිම්පනිමස්සා-යසමතො ආරඤ්ඤකස්ස ඵකස්සාරඤ්ඤෙ සෙරිවිහාරෙන, යො අයමා-යසමා යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා, තථ පඤ්ඤං පුච්ඡා න සමායති'තිස්ස භවන්ති වතතාරො. තසමා ආරඤ්ඤකෙන හික්ඛුනා යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා, තථ යොගො කරණීයො.

ආරඤ්ඤකෙන භාවුසො හික්ඛුනා උත්තරිමනුස්සධමෙම යොගො කරණීයො. සන්තාවුසො ආරඤ්ඤකං හික්ඛුං උත්තරිමනුස්සධමෙම පඤ්ඤං පුච්ඡිතාරො. සචෙ ආවුසො ආරඤ්ඤකො හික්ඛු උත්තරිමනුස්සධමෙම පඤ්ඤං පුච්ඡා න සමායති, තස්ස භවන්ති වතතාරො: කිම්පනිමස්සා-යසමතො ආරඤ්ඤකස්ස ඵකස්සාරඤ්ඤෙ සෙරිවිහාරෙන, යො අයමා-යසමා යසස්ථාය පබ්බජිතො තමථං න ජානාති'තිස්ස භවන්ති වතතාරො. තසමා ආරඤ්ඤකෙන හික්ඛුනා උත්තරිමනුස්සධමෙම යොගො කරණීයොති.

ඵචං වුතෙන ආයසමා මහාමොග්ගලානො ආයසමන්තං සාරිපුත්තං ඵතදවොච: ආරඤ්ඤකෙනෙව නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත හික්ඛුනා ඉමෙ ධම්මා සමාදාය වතතිතබ්බා උදනු ගාමන්තවිහාරිනාපිති. ආරඤ්ඤකෙනාපි ඛො ආවුසො මොග්ගලාන හික්ඛුනා ඉමෙ ධම්මා සමාදාය වතතිතබ්බා. පගෙව ගාමන්තවිහාරිනාති.

භුලියානි සුභතං නවමං.

2. 2. 10

කීටාගිරි සුභයං

එවං මේ සුභං එකං සමයං භගවා කාසීසු වාරිකං චරති මහතා හික්ඛුසබ්බෙන සද්ධිං. තත්‍ර ඛො භගවා හික්ඛු ආමනෙතසි : අහං ඛො හික්ඛවෙ අඤ්ඤානුච රතතිභොජනා භුඤ්ජාමි, අඤ්ඤානු ඛො පනාහං හික්ඛවෙ රතතිභොජනා භුඤ්ජාමානො අපාඛාධිතඤ්ච සඤ්ජානාමි අපාඛාධිතඤ්ච උහුට්ඨානඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුචිගාරඤ්ච. එථ තුමොපි හික්ඛවෙ අඤ්ඤානුච රතතිභොජනා භුඤ්ජාමි, අඤ්ඤානු ඛො පන හික්ඛවෙ තුමොපි රතතිභොජනා භුඤ්ජාමානො අපාඛාධිතඤ්ච සඤ්ජානිඤ්ච අපාඛාධිතඤ්ච උහුට්ඨානඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුචිගාරඤ්චො’ති. එවමොනෙතති ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො පච්චිකොසොසුං. අථ ඛො භගවා කාසීසු අනුපුබ්බෙන වාරිකං චරමානො යෙන කීටාගිරි නාම කාසීනං තිගමො තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා කීටාගිරිසමිං විහරති කාසීනං තිගමො.

තෙන ඛො පන සමයෙන අසාර්ථපුනබ්බසුකා නාම හික්ඛු කීටාගිරිසමිං ආවාසිකා ගොතති. අථ ඛො සමබහුලා හික්ඛු යෙන අසාර්ථපුනබ්බසුකා හික්ඛු තෙනුපසබ්බමිංසු. උපසබ්බමිනිඤ්ච අසාර්ථපුනබ්බසුකෙ හික්ඛු එතදචොචුං : භගවා ඛො ආචුසො අඤ්ඤානුච රතතිභොජනා භුඤ්ජාති හික්ඛු-සබ්බෙසා ච, අඤ්ඤානු ඛො පනාචුසො රතතිභොජනා භුඤ්ජාමානො අපාඛාධිතඤ්ච සඤ්ජානනති අපාඛාධිතඤ්ච උහුට්ඨානඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුචිගාරඤ්ච. එථ තුමොපි ආචුසො අඤ්ඤානුච රතතිභොජනා භුඤ්ජාමි, අඤ්ඤානු ඛො පනාචුසො තුමොපි රතතිභොජනා භුඤ්ජාමානො අපාඛාධිතඤ්ච සඤ්ජානිඤ්ච, අපාඛාධිතඤ්ච උහුට්ඨානඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුචිගාරඤ්චො’ති. එවං චුතෙන අසාර්ථපුනබ්බසුකා හික්ඛු තෙ හික්ඛු එතදචොචුං : ‘මයං ඛො ආචුසො සායඤ්චෙව භුඤ්ජාමි පාතො ච දිවා ච විකාලෙ. තෙ මයං සායඤ්චෙව භුඤ්ජාමානා පාතො ච දිවා ච විකාලෙ අපාඛාධිතඤ්ච සඤ්ජානාම අපාඛාධිතඤ්ච උහුට්ඨානඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුචිගාරඤ්ච, තෙ මයං කිං සන්දිට්ඨිකං ගිනිඤ්ච කාලිකං අනුධාවිකාම, සායඤ්චෙව මයං භුඤ්ජාසාම පාතො ච දිවා ච විකාලෙ’ති. යතො ඛො තෙ හික්ඛු නාසකභිංසු අසාර්ථපුනබ්බසුකෙ හික්ඛු සඤ්ඤාපෙතො. අථ යෙන භගවා තෙනුපසබ්බමිංසු. උපසබ්බමිනිඤ්ච භගවන්තං අභිවාදෙති; එකමන්තං තිසිදිංසු, එකමන්තං තිසිත්තා ඛො තෙ හික්ඛු භගවන්තං එතදචොචුං.

“ඉධ මයං භනෙත යෙන අසාර්ථපුනබ්බසුකා හික්ඛු තෙනුපසබ්බමිංසු. උපසබ්බමිනිඤ්ච අසාර්ථපුනබ්බසුකෙ හික්ඛු එතදචොචුචුභ් : ‘භගවා ඛො ආචුසො අඤ්ඤානුච රතතිභොජනා භුඤ්ජාමි -පෙ- ඵාසුචිගාරඤ්චො’ති. එවං චුතෙන භනෙත අසාර්ථපුනබ්බසුකා හික්ඛු අමො එතදචොචුභ් : ‘මයං ඛො ආචුසො -පෙ- දිවා ච විකාලෙ’ති. තතො ඛො මයං භනෙත නාසකභිංසු අසාර්ථපුනබ්බසුකෙ හික්ඛු සඤ්ඤාපෙතො. අථ මයං එතමන්ථ භගවතො ආරොචෙමා’ති.

අප ඛො භගවො අඤ්ඤතරං හික්ඛුං ආමිනොධි: ‘ඵහි තිං හික්ඛු මම් ඵචනෙන අඤ්ඤපුනඛිඤ්ඤකෙ හික්ඛු ආමිනොති, සන්ඨංගමනො ආමිනොති’ති. ඵචචනොනොති ඛො සො හික්ඛු භගවතො පටිඤ්ඤා සෙන අඤ්ඤපුනඛිඤ්ඤකා හික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්නි: අඤ්ඤපුනඛිඤ්ඤකෙ හික්ඛු ඵතදවොච: ‘සන්ඨංගමනො ආමිනොති’ති. ඵචමොච්චිසොති ඛො අඤ්ඤපුනඛිඤ්ඤකා හික්ඛු තස්ස හික්ඛුනො පටිඤ්ඤා සෙන භගවො තෙනුපසඛිකම්ංසු. උපසඛිකම්නි: භගවන්තං අභිවාදෙති: ඵකමන්තං තිසිදිංසු, ඵකමන්තං තිසිනො ඛො අඤ්ඤපුනඛිඤ්ඤකෙ හික්ඛු භගවො ඵතදවොච,

‘සඵචං කීර හික්ඛවෙ සමඛුත්තො හික්ඛු තුමො උපසඛිකම්නි: ඵතදවොච්ච: භගවො ඛො අච්චිසො අඤ්ඤත්තෙව රතතිහොජනා භුඤ්ඤති හික්ඛුසමිකා ච. අඤ්ඤත්තෙ ඛො පනාච්චිසො රතතිහොජනා භුඤ්ඤමොනා අපාඛංගිකඤ්ඤා සඤ්ඤානොති අපාඛංගිකඤ්ඤා උත්ථානඤ්ඤා ඛලඤ්ඤා ඵාසුචිභාරඤ්ඤා, ඵඵ තුමොපි ආච්චිසො අඤ්ඤත්තෙව රතතිහොජනා භුඤ්ඤඵ, අඤ්ඤත්තෙ ඛො පනාච්චිසො තුමොපි රතතිහොජනා භුඤ්ඤමොනා අපාඛංගිකඤ්ඤා සඤ්ඤානංගම අපාඛංගිකඤ්ඤා උත්ථානඤ්ඤා ඛලඤ්ඤා ඵාසුචිභාරඤ්ඤා’ති. ඵචං චිත්තෙ කීර හික්ඛවෙ තුමො තෙ හික්ඛු ඵචං අච්චිඤ්ඤා: ‘මිං ඛො ආච්චිසො සංගඤ්ඤාව භුඤ්ඤමො පානො ච දිවා ච විකාලෙ, තෙ මිං සංගඤ්ඤාව භුඤ්ඤමොනා පානො ච දිවා ච විකාලෙ, අපාඛංගිකඤ්ඤා සඤ්ඤානංගම අපාඛංගිකඤ්ඤා උත්ථානඤ්ඤා ඛලඤ්ඤා ඵාසුචිභාරඤ්ඤා, තෙ මිං කිං සංගඤ්ඤාංගිකං හිති: කාලිකං අනුඛාපිකාමි, සංගඤ්ඤාව මිං භුඤ්ඤාංගිකො පානො ච දිවා ච විකාලෙ’ති. ඵචචනොනො.

කීනත්ත මෙ තුමො හික්ඛවෙ ඵචං ධම්මං දෙසිතං ආජානාඵ. සං කීඤ්ඤාංගමං පුරිසපුඤ්ඤා පටිසංවෙදෙති සුඛං චා දුක්ඛං චා අදුක්ඛමිසුඛං චා, තස්ස අකුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවංශන්ති’ති. නො‘හෙතං භනොත. නත්ත මෙ තුමො හික්ඛවෙ ඵචං ධම්මං දෙසිතං ආජානාඵ, ‘ඉධෙකච්චිකං ඵචරුපං සුඛං වෙදනං වෙදිංගොඤ්ඤා අකුසලා ධම්මා අභිවංශන්ති. කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති. ඉධ පනෙකච්චිකං ඵච රුපං සුඛං වෙදනං වෙදිංගොඤ්ඤා අකුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති. කුසලා ධම්මා අභිවංශන්ති. කුසලා ධම්මා අභිවංශන්ති. ඉධෙකච්චිකං ඵචරුපං දුක්ඛං වෙදනං වෙදිංගොඤ්ඤා අකුසලා ධම්මා අභිවංශන්ති. කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති. ඉධ පනෙකච්චිකං ඵචරුපං දුක්ඛං වෙදනං වෙදිංගොඤ්ඤා අකුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති. කුසලා ධම්මා අභිවංශන්ති. ඉධෙකච්චිකං ඵචරුපං අදුක්ඛමිසුඛං වෙදනං වෙදිංගොඤ්ඤා අකුසලා ධම්මා අභිවංශන්ති, කුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති. ඉධ පනෙකච්චිකං ඵචරුපං අදුක්ඛමිසුඛං වෙදනං වෙදිංගොඤ්ඤා අකුසලා ධම්මා පරිභාසන්ති. කුසලා ධම්මා අභිවංශන්ති’ති ඵචචනොනො.

1. වෙදිංගො - මජ්ඣං, සං.

මයා වෙතං භික්ඛවෙ අඤ්ඤානං අභවිස්සා අද්දිට්ඨං අවිදිතං අභවිජ්ඣතං අඵසංසිතං පඤ්ඤාය; ඉධෙකච්චස්ස ඵචරූපං අදුක්ඛමසුඛං වේදනං වේදිතතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති, කුසලා ධම්මා අභිවංසිත්තති'ති. ඵචමහං අපානනො ඵචරූපං අදුක්ඛමසුඛං වේදනං උපසම්පජ්ජ විහරේ'ති වදෙය්‍යං අපි නු මෙ ඵතං භික්ඛවෙ පඤ්ඤායං අභවිස්සාති. නො හෙතං හනො. යස්මිං ච ඛො ඵතං භික්ඛවෙ මයා ඤ්ඤානං ද්දිට්ඨං විදිතං භවිජ්ඣතං ඵසංසිතං පඤ්ඤාය, ඉධෙකච්චස්ස ඵචරූපං අදුක්ඛමසුඛං වේදනං වේදිතතො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති, කුසලා ධම්මා අභිවංසිත්තති, නස්මාහං ඵචරූපං අදුක්ඛමසුඛං වේදනං උපසම්පජ්ජ විහරේ'ති වදාමි.

නාහං භික්ඛවෙ සබ්බෙසංයෙව භික්ඛුතං අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි. න පනාහං භික්ඛවෙ සබ්බෙසංයෙව භික්ඛුතං නාපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහනො ඛිණ්ණාසවා වුසිතවනො කතකරණීයං ඕභිතභාරං අනුපානනසද්ධා පරික්ඛිණ්ණවංසඤ්ඤාජනා සම්චදඤ්ඤා විමුක්ඛනා. තථාරූපානාහං භික්ඛවෙ භික්ඛුතං නාපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි. තං කිස්ස හෙතු: කතං තෙසං අපාමාදෙන අභබ්බො තෙ පමජ්ජතුං.

යෙ ච ඛො තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙකඛා අපානනමානසා අනුතතරං යොගකෙඛමං පඤ්ඤාමානා විහරන්ති. තථාරූපානාහං භික්ඛවෙ භික්ඛුතං අපාමාදෙන කරණීය'නති වදාමි. තං කිස්ස හෙතු: අපොචනාමිමෙ අායසමනො අනුලොමිකාති සෙනාසනාති පටිදෙවමානා කල්‍යාණමිතො හජමානා ඉන්ද්‍රියාති සමන්තානසමානා යස්සජාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අභාරමා අනභාරිතං පබ්බජන්ති, තදනුතතරං බ්‍රහ්මචරිතං පටියොසානං දිවෙඨව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සම්චිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය'නති. ඉමං ඛො අහං භික්ඛවෙ ඉමෙසං භික්ඛුතං අපාමාදඵලං සම්පස්සමානො අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි.

සතතිමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලො සනො සංවිජ්ජමානා ලොකසම්මං. කතමෙ සතත: උභනොභාගවිමුක්ඛො පඤ්ඤාවිමුක්ඛො කායසකඛී ද්දිට්ඨපනො; සඤ්ඤාවිමුක්ඛො ධම්මානුසාරී සඤ්ඤානුසාරී.

කතමො ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො උභනොභාගවිමුක්ඛො: ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චො පුග්ගලො යෙ තෙ සතතා විමොකඛා අතිකකම්ම රූපෙ අාරාධා තෙ කායෙන ඵසංසිතා? විහරති, පඤ්ඤාය චස්ස දිස්වා අාසවා පරික්ඛිණ්ණා හොනති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පුග්ගලො උභනොභාගවිමුක්ඛො. ඉමස්ස ඛො අහං භික්ඛවෙ භික්ඛුතො න අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි. තං කිස්ස හෙතු: කතං තස්ස අපාමාදෙන අභබ්බො යො පමජ්ජතං.

1. දිට්ඨිපනො - සිමු, මජ්ඣං, සා. 2. වුසිතො - සිමු, මජ්ඣං, සා.

කතමො ච හික්ඛවෙ පුඤ්ඤො පඤ්ඤාච්ඡුතො : ඉධ හික්ඛවෙ ඵකච්චො පුඤ්ඤො යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා තෙ න කායෙන ඵසිනි¹ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. අයං චූච්චති හික්ඛවෙ පුඤ්ඤො පඤ්ඤා-ච්ඡුතො. ඉමස්ස පි ඛො අහං හික්ඛවෙ හික්ඛුනො න අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි. තං කිස්ස භෙතු : කතං තස්ස අපාමාදෙන, අභබ්බො සො පමජ්ඣං.

කතමො ච හික්ඛවෙ පුඤ්ඤො කායසක්ඛි : ඉධ හික්ඛවෙ ඵකච්චො පුඤ්ඤො යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා තෙ න කායෙන ඵසිනි¹ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ඵකච්චො ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. අයං චූච්චති හික්ඛවෙ පුඤ්ඤො කායසක්ඛි. ඉමස්ස ඛො අහං හික්ඛවෙ හික්ඛුනො අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි. තං කිස්ස භෙතු : අපොචනාම අයමාසමො අනුලොමිකාති සෙනා-සනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිත්තෙහ භජමානො ඉඤ්ජියාති සමන්තා-නායමානො යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මො අනගාරියං පබ්බජනති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපට්ටොසානං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධා උපසම්පජ්ඣ විහරෙය්‍යාති. ඉමං ඛො අහං හික්ඛවෙ ඉමස්ස හික්ඛුනො අපාමාදඵලං සම්පස්සමානො අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි.

කතමො ච හික්ඛවෙ පුඤ්ඤො දිට්ඨපොත්තා² ඉධ හික්ඛවෙ ඵකච්චො පුඤ්ඤො යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා තෙ න කායෙන ඵසිනි¹ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ඵකච්චො ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. තථාගතප්පවෙදිතා වසා ධම්මො පඤ්ඤාය චොදිට්ඨා භොනති චොචරිතා. අයං චූච්චති හික්ඛවෙ පුඤ්ඤො දිට්ඨපාත්තො² ඉමස්ස පි ඛො අහං හික්ඛවෙ හික්ඛුනො අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි. තං කිස්ස භෙතු : අපොචනාම අයමාසමො අනුලොමිකාති සෙනාසනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිත්තෙහ භජමානො ඉඤ්ජියාති සමන්තානායමානො යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මො අනගාරියං පබ්බජනති. තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපට්ටොසානං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධා උපසම්පජ්ඣ විහරෙය්‍යාති. ඉමං ඛො අහං හික්ඛවෙ ඉමස්ස හික්ඛුනො අපාමාදඵලං සම්පස්සමානො අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි.

කතමො ච හික්ඛවෙ පුඤ්ඤො සඤ්ඤාච්ඡුතො : ඉධ හික්ඛවෙ ඵකච්චො පුඤ්ඤො යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අතික්ඛමම රූපෙ ආරූපා තෙ න කායෙන ඵසිනි¹ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ඵකච්චො ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. තථාගතෙ වසා සඤ්ඤා නිවිට්ඨා භොති මුලජාතා පතිට්ඨිතා. අයං චූච්චති හික්ඛවෙ පුඤ්ඤො සඤ්ඤා-ච්ඡුතො. ඉමස්ස පි ඛො අහං හික්ඛවෙ හික්ඛුනො අපාමාදෙන කරණීයනති වදාමි. තං කිස්ස භෙතු : අපොචනාම අයමාසමො

1. චූච්චති - සිඹු, මජ්ඣං, ස්‍යා.
2. දිට්ඨිපාත්තො - සිඹු, මජ්ඣං, ස්‍යා.

අනුලොමිකාති සෙනාසනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිතෙන හජමානො ඉන්ද්‍රියාති සම්භ්‍යානාසනානො සංඝාදාස කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරඝා අනගාරියං පබ්බජන්ති, නදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිවෙඨව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සචරිකතා උපසම්පජ්ඣ විහරෙත්තාති. ඉමං ඛො අහං හික්ඛවෙ ඉමස්ස හික්ඛුනො අපාමාදඵලං සම්පඤ්ඤානො අපාමාදෙන කරණීයන්ති වදාමි.

කතමො ච හික්ඛවෙ පුඤ්ඤාභි ධර්මානුසාරී: ඉධ හික්ඛවෙ ඵකචෙව පුඤ්ඤාභි යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අභික්ඛම්ම රූපෙ ආරාප්පා තෙ න කායෙහ ඵස්සිතා විහරති, පඤ්ඤා සංඝා දිස්සා ආසවා අපරික්ඛණ්ණා¹ භොන්ති, නථාගතපථවෙදිතා වස්ස ධර්මා පඤ්ඤා සම්භවො නිජ්ඣානං ඛම්හති. අපි වස්ස ඉමෙ ධර්මා භොන්ති, සෙත්තපීදං සඤ්ඤාදිසං විරිසිද්දියං සතිද්දියං සමාධිද්දියං පඤ්ඤාදිද්දියං. අහං වුච්චති හික්ඛවෙ පුඤ්ඤාභි ධර්මානුසාරී. ඉමස්සපි ඛො අහං හික්ඛවෙ හික්ඛුනො අපාමාදෙන කරණීයන්ති වදාමි. නං කිස්ස භෙත්තා: අපොචනාමි අසමාසඝා: අනුලොමිකාති සෙනාසනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිතෙන හජමානො ඉන්ද්‍රියාති සම්භ්‍යානාසනානො සංඝාදාස කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරඝා අනගාරියං පබ්බජන්ති, නදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිවෙඨව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සචරිකතා උපසම්පජ්ඣ විහරෙත්තාති. ඉමං ඛො අහං හික්ඛවෙ ඉමස්ස හික්ඛුනො අපාමාදඵලං සම්පඤ්ඤානො අපාමාදෙන කරණීයන්ති වදාමි.

කතමො ච හික්ඛවෙ පුඤ්ඤාභි සඤ්ඤානුසාරී: ඉධ හික්ඛවෙ ඵකචෙව පුඤ්ඤාභි යෙ තෙ සත්තා විමොක්ඛා අභික්ඛම්ම රූපෙ ආරාප්පා තෙ න කායෙහ ඵස්සිතා විහරති, පඤ්ඤා සංඝා දිස්සා ආසවා අපරික්ඛණ්ණා¹ භොන්ති, නථාගතෙ වස්ස සඤ්ඤාමිතං භොති පෙම්මන්තං. අපි වස්ස ඉමෙ ධර්මා භොන්ති. සෙත්තපීදං සඤ්ඤාදිසං විරිසිද්දියං සතිද්දියං සමාධිද්දියං පඤ්ඤාදිද්දියං. අහං වුච්චති හික්ඛවෙ පුඤ්ඤාභි සඤ්ඤානුසාරී. ඉමස්සපි ඛො අහං හික්ඛවෙ හික්ඛුනො අපාමාදෙන කරණීයන්ති වදාමි. නං කිස්ස භෙත්තා: අපොචනාමි අසමාසඝා: අනුලොමිකාති සෙනාසනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිතෙන හජමානො ඉන්ද්‍රියාති සම්භ්‍යානාසනානො සංඝාදාස කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරඝා අනගාරියං පබ්බජන්ති, නදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිවෙඨව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සචරිකතා උපසම්පජ්ඣ විහරෙත්තාති. ඉමං ඛො අහං හික්ඛවෙ ඉමස්ස හික්ඛුනො අපාමාදඵලං සම්පඤ්ඤානො අපාමාදෙන කරණීයන්ති වදාමි.

නාහං හික්ඛවෙ ආදිකෙතෙව අඤ්ඤාරාධනං වදාමි. අපි ච හික්ඛවෙ අනුපුබ්බසික්ඛා: අනුපුබ්බකිරියා: අනුපුබ්බපට්ඨපද අඤ්ඤාරාධනා භොති.

1. ඵකචෙව ආසවා: පරික්ඛණ්ණා - මජ්ඣ, සා.

කථංඤ්ඤා හික්ඛවෙ අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බපටිපදා අඤ්ඤාරාධනා හොති: ඉධ හික්ඛවෙ සඤ්ඤාභාවො උපසඤ්ඤාමනී, උපසඤ්ඤාමනො පසිරුපාසනී, පසිරුපාසනො සොතං ඔදහනී, ඔදහනසොතො¹ ධම්මං සුඤ්ඤානී, සුඤ්ඤා ධම්මං ධාරෙතී, ධාරනං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකකනී, අත්ථං උපපරිකකතො ධම්මා තිජ්ඣානං ඛමනතී, ධම්මතිජ්ඣානකකනනියා සති ඡන්දො ජායතී, ඡන්දජාතො උසසභනී, උසසභනී² තුලෙතී, තුලෙතී පදහනී, පදහනතො³ සමානො කාමෙතෙ වෙච්ච පරමං සච්චං සච්ඡිකරොති; පඤ්ඤාය ච නං පටිවිජ්ඣා⁴ පසසති.

සාපි නාම හික්ඛවෙ සඤ්ඤා නාහොසි. තමපි නාම හික්ඛවෙ උපසඤ්ඤාමනං නාහොසි. සාපි නාම හික්ඛවෙ පසිරුපාසනා නාහොසි. තමපි නාම හික්ඛවෙ සොතාවධානං නාහොසි. තමපි නාම හික්ඛවෙ ධම්ම-සචනං නාහොසි. සාපි නාම⁵ හික්ඛවෙ ධම්මධාරණං නාහොසි. සාපි නාම හික්ඛවෙ අනුපුබ්බකනා නාහොසි. සාපි නාම හික්ඛවෙ ධම්මතිජ්ඣානකකනනී නාහොසි. සොපි නාම හික්ඛවෙ ඡන්දො නාහොසි. සොපි නාම හික්ඛවෙ උසසභනො නාහොසි. සාපි නාම හික්ඛවෙ තුලනා නාහොසි. තමපි නාම හික්ඛවෙ පදානං නාහොසි. විපට්ඨපන්නා⁶ත්ථ හික්ඛවෙ. මිච්ඡාපට්ඨපන්නා⁷ත්ථ හික්ඛවෙ. කීවදුරෙවිමෙ හික්ඛවෙ මොස පුරිසා අපකකන්තා ඉමංචා ධම්මවිනයා.

අති හික්ඛවෙ චතුසඤ්ඤා වෙසකරණං යසුද්ධියං විඤ්ඤා පුරිසො න විරසෙඤ්ඤා පඤ්ඤාත්ථං ආජානෙතො. උද්දියංඤ්ඤා වො හික්ඛවෙ. ආජානියංඤ්ඤා මෙතනති. කෙ ච මයං භනෙතො, කෙ ච ධම්මස්ස අඤ්ඤානාරොති. සොපි සො හික්ඛවෙ සත්ථා ආමිසගරු ආමිසදයාදො ආමිසෙහි සංසචෙතී; විහරතී, තස්සපයං එවිරුපි පණොපණවියා න උපෙතී. එවඤ්ඤා නො අස්ස, අථ නං කරෙය්‍යාමි. න ච නො එවමස්ස, න නං කරෙය්‍යාමාති. කම්පන හික්ඛවෙ යං තථාගතො සබ්බසො ආමිසෙහි විසංසචෙතී; විහරතී. සඤ්ඤා හික්ඛවෙ සාවකස්ස සඤ්ඤාසනෙ පරියොගාය⁸ චත්තතො අයමනුධම්මො හොති: සත්ථා භගවා, සාවකො භමස්මි. ජානාති භගවා, නාභං ජානාමීති. සඤ්ඤා හික්ඛවෙ සාවකස්ස සඤ්ඤාසනෙ පරියොගාය චත්තතො රුච්ඡනියං⁹ සඤ්ඤාසනං හොති ඔජ්චන්තං. සඤ්ඤා හික්ඛවෙ සාවකස්ස සඤ්ඤාසනෙ පරියොගාය⁸ චත්තතො අයමනුධම්මො හොති: 'කාමං තචො ච නභාරු ච අවසී ච අවසීස්සතු උපසුස්සතු සරීරෙ මිංසලොභිතං. යං තං පුරිසත්ථාමෙන පුරිසවිරියෙන පුරිසපරිකකමෙන පත්තබ්බං, න තං අපාපුණීතො විරියස්ස සත්ථානං භවිස්සතී'ති. සඤ්ඤා හික්ඛවෙ සාවකස්ස සඤ්ඤාසනෙ පරියොගාය චත්තතො ද්විත්තං එඉතං අඤ්ඤාතරං එඉං පාටිකඛිං: දිවෙඤ්ච ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනායාමිතාති.

1. ඔදහනසොතො - සිමු.
2. උසසභනො - මජ්ඣම.
3. පදහනතො - සිමු.
4. අතිවිජ්ඣා - මජ්ඣම PTS.
5. තමපිනාම - සිමු.
6. {පරියොගාය - මජ්ඣම.
පරියොගස්ස - ස්‍යා.
7. රුච්ඡනියං - මජ්ඣම, ස්‍යා.

260 මජ්ඣම පණ්ණාසකො - හික්ඛු වග්ගො [2.2.10 කීවාහිපි සුඤ්ඤා]

ඉදමචොච භගවා. අත්තමනා ධෙ හික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනක්ඛන්ති.

කීවාහිපිසුඤ්ඤාං දසමං.

**හික්ඛු වග්ගො දුතියො
තස්ස වග්ගස්ස උද්දනං.**

කුඤ්ඤා රාහුල සංඝභ්ව ලොකා මාලුච්ඡාසුඤ්ඤා ව භද්දලී නාමො.
බුද්ධජීර්ව සහමපති සංචං නාලක රඤ්ඤාකීවාහිපිනාමො.

2. 3. 1

තෙවිජ්ජවච්ඡගොතන සුභං

එවං මෙ සුභං එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විතරති මහාවනෙ කුට්ඨාසාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො එකපුඤ්චරිකෙ පරිබ්බාජකාරුමෙ පටිවසති. අථ ඛො හගවා පුබ්බන්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තව්විරං ආදය වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාවෙසී. අථ ඛො හගවතො එතදභොසී. අතිපගො ඛො තාව වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිකුං. යනනුතාහං යෙන එකපුඤ්චරිකො පරිබ්බාජකාරුමො, යෙන වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො, තෙනුපසඛකමෙයානති. අථ ඛො හගවා යෙන එකපුඤ්චරිකො පරිබ්බාජකාරුමො යෙන වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො තෙනුපසඛකමි.

අද්දහා ඛො වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො හගවන්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන හගවන්තං එතදවොච : එතු ඛො හන්තෙහ හගවා, ස්වාගතං හන්තෙහ හගවතො, පිරසං ඛො හන්තෙහ හගවා ඉමං පරියායමකාසී යදිදං ඉධාගමිනාය. නිසීදතු හන්තෙහ හගවා ඉදමාසනං පඤ්ඤාත්තන්ති. නිසීදී හගවා පඤ්ඤාත්තෙහ ආසනෙ. වච්ඡගොතනාපි ඛො පරිබ්බාජකො අඤ්ඤාතරං නීචං ආසනං ගහෙතා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො වච්ඡගොතොනා පරිබ්බාජකො හගවන්තං එතදවොච : සුභං මේතං හන්තෙහ, සමණො ගොතමො සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාවී අපරිසෙසං ඤ්ඤාදස්සනං පටිජානාති : චරතො ච මෙ තිට්ඨතො ච සුත්තස්ස ච ජාගරස්ස ච සත්තං සමිතං ඤ්ඤාදස්සනං පච්චුපට්ඨිත්තන්ති. යෙ තෙ හන්තෙ එවමාහංසු : සමණො ගොතමො සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාවී අපරිසෙසං ඤ්ඤාදස්සනං පටිජානාති : චරතො ච මෙ තිට්ඨතො ච සුත්තස්ස ච ජාගරස්ස ච සත්තං සමිතං ඤ්ඤාදස්සනං පච්චුපට්ඨිත්තන්ති. කච්චි තෙ හන්තෙහ හගවතො චූත්තවාදිනො, න ච හගවන්තං අභුතෙන අබ්භාවිකකන්ති. ධම්මස්ස වානුධම්මං බ්‍යාකරෙත්තති. න ච කොචි සහධම්මිකො වාදනුචාදෙ ගාරස්සං ධානං ආගච්ඡති'ති.

යෙ තෙ වච්ඡ, එවමාහංසු : සමණො ගොතමො සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාවී අපරිසෙසං ඤ්ඤාදස්සනං පටිජානාති : චරතො ච මෙ තිට්ඨතො ච සුත්තස්ස ච ජාගරස්ස ච සත්තං සමිතං ඤ්ඤාදස්සනං පච්චුපට්ඨිත්තන්ති. න මෙ තෙ චූත්තවාදිනො, අබ්භාවිකකන්ති ච පන මං තෙ අසතා අභුතෙනා'ති.

කථං බ්‍යාකරමානා පන මයං හන්තෙ චූත්තවාදිනො වෙච හගවතො අස්සාමි, න ච හගවන්තං අභුතෙන අබ්භාවිකකධ්‍යාමි. ධම්මස්ස වානුධම්මං බ්‍යාකරෙත්තාමි. න ච කොචි සහධම්මිකො වාදනුචාදෙ ගාරස්සං ධානං ආගච්ඡෙත්තා'ති.

‘තෙවිජ්ජො සමණෝ ගොතමෝ’ති ඛො වච්ඡ ඛ්‍යාකරමානො චුත්තවාදී වෙච්ච මෙ අස්ස, න ච මං අභුතෙන අඛ්‍යාචිකෙඛ්‍යා, ධම්මස්ස වානුධම්මං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදනුවාදො ශාරණං ධානං ආගචෙජ්ජය්‍ය. අහං හි වච්ඡ යාවදෙච ආකඛ්‍යාමි අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිමාසං අනුස්සරුමි සෙය්‍යපීදං : එකච්චි ජාතීං චොපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙහං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිමාසං අනුස්සරුමි. අහං හි වච්ඡ යාවදෙච ආකඛ්‍යාමි දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුඤ්චෙන අතීක්ඛකතමානුසකෙන සතෙන පස්සාමි වච්චමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිනෙ පණීතෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ -පෙ-ඌචාකම්බුපගෙ සතෙන පජානාමි. අහං හි වච්ඡ ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිම්බතීං පඤ්ඤවිම්බතීං දිට්ඨව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරුමි. ‘තෙවිජ්ජො සමණෝ ගොතමෝ’ති ඛො වච්ඡ ඛ්‍යාකරමානො චුත්තවාදී වෙච්ච මෙ අස්ස න ච මං අභුතෙන අඛ්‍යාචිකෙඛ්‍යා, ධම්මස්ස වානුධම්මං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදනුවාදො ශාරණං ධානං ආගචෙජ්ජය්‍යා’ති.

එවං චුත්තෙ වච්ඡගොතො: පරිබ්බාජකො හගචන්තං එතදචොචි: අජචි නු ඛො හො ගොතම් කොචි ගිහී ගිහීසඤ්ඤාජනං අප්පභාය කායස්ස හෙදා දුක්ඛස්සන්තකරො’ති? නජච ඛො වච්ඡ කොචි ගිහී ගිහීසඤ්ඤාජනං අප්පභාය කායස්ස හෙදා දුක්ඛස්සන්තකරො’ති?.

අජචි පන හො ගොතම් කොචි ගිහී ගිහීසඤ්ඤාජනං අප්පභාය කායස්ස හෙදා සග්ගපගො’ති. න ඛො වච්ඡ එකඤ්ඤාව සතං න චො සතාති න තීණී සතාති න චතතාරි සතාති න පඤ්ච සතාති, අථ ඛො හියොවා යෙ ගිහීසඤ්ඤාජනං අප්පභාය කායස්ස හෙදා සග්ගපගො’ති.

අජචි නු ඛො හො ගොතම් කොචි ආජ්චකො කායස්ස හෙදා දුක්ඛස්සන්තකරො’ති. නජච ඛො වච්ඡ කොචි ආජ්චකො කායස්ස හෙදා දුක්ඛස්සන්තකරො’ති.

අජචි පන හො ගොතම් කොචි ආජ්චකො කායස්ස හෙදා සග්ගපගො’ති. ඉතො ඛො හො වච්ඡ එකනචුතො කප්පො යම්භං අනුස්සරුමි. නාභිජානාමි කඤ්චි ආජ්චකං සග්ගපගං අඤ්ඤත්ථ එකෙන, සොපාසි කම්මවාදී කිරියවාදීති.

එවං සතෙන හො ගොතම් සුඤ්ඤං අදුං කිත්ථායතනං අත්තමසො සග්ගපගෙනාපිති. එවං සතෙන වච්ඡ සුඤ්ඤං අදුං කිත්ථායතනං අත්තමසො සග්ගපගෙනාපිති.

ඉදම්චොචි හගවා. අත්තමනො වච්ඡගොතො: පරිබ්බාජකො හගචතො භාසිතං අභිනාදීති.

තෙවිජ්ජවච්ඡගොතන සුත්තං පඨමං.³

1. වාදනුපාතො - සිමු.
2. දුක්ඛස්සන්තං කරොති - සිමු.
3. තෙවිජ්ජවච්ඡගුත්තං නිට්ඨිතං පඨමං - මජ්ඣං.

2. 3. 2

අගභවච්ඡගොච්ඡ සුඛයං

එවං මෙ සුඛං, එකං සමීයං භගවා සාවජජිතං විහරති ඡේතවනෙ අනාඨවිනිකසු ආරාමේ. අථ ඛො චච්ඡගොච්ඡො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසභිකම්. උපසභිකඛිනිඃ භගවතා සද්ධිං සමේවාදී. සමේවාදතිං කථං සාරණීයං විතිසාරෙණිඃ එකමන්තං නිසීද. එකමන්තං නිසිනො ඛො චච්ඡගොච්ඡො පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච:

කිනඤ්ඤ ඛො හො ගොතම 'සසුභො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති එවංදිට්ඨි භවං ගොතමො'ති. න ඛො අහං චච්ඡ එවංදිට්ඨි 'සසුභො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිමපන හො ගොතමී 'අසසුභො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති එවංදිට්ඨි භවං ගොතමො'ති. න ඛො අහං චච්ඡ එවංදිට්ඨි. 'අසසුභො ලොකො ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිනඤ්ඤ ඛො හො ගොතම, 'අන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති එවංදිට්ඨි භවං ගොතමො'ති. න ඛො අහං චච්ඡ එවංදිට්ඨි, 'අන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිමපන හො ගොතම, 'අනන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති එවංදිට්ඨි භවං ගොතමො'ති. න ඛො අහං චච්ඡ එවංදිට්ඨි, අනන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිනඤ්ඤ ඛො හො ගොතම, 'තං ජීවං තං සරීරං ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති එවංදිට්ඨි භවං ගොතමො'ති. න ඛො අහං චච්ඡ එවංදිට්ඨි, තං ජීවං තං සරීරං ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිමපන හො ගොතම, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති එවංදිට්ඨි භවං ගොතමො'ති. න ඛො අහං චච්ඡ එවංදිට්ඨි, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිනඤ්ඤ ඛො හො ගොතම, හොති තථාගතො පරමමරණා ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති එවංදිට්ඨි භවං ගොතමො'ති. න ඛො අහං චච්ඡ එවංදිට්ඨි, 'හොති තථාගතො පරමමරණා ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිම්පන හො ගොතම 'න හොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති. න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, 'න හොති තථාගතො පරමමරණා ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිත්තු ඛො හො ගොතම, 'හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති. න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, 'හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිම්පන හො ගොතම, 'නෙච හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති. න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, 'නෙච හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති.

කිත්තු ඛො හො ගොතම, 'සසසතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති' ඉති පුට්ඨො සමානො න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, 'සසසතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි' කිම්පන හො ගොතම 'අසසතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො, න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි 'අසසතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි.

කිත්තු ඛො හො ගොතම, 'අන්තවා ලොකො, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, අන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං. මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි. කිම්පන හො ගොතම 'අන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, අන්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි.

කිත්තු ඛො හො ගොතම, 'තං ජීවං තං සරීරං, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි 'තං ජීවං තං සරීරං, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි. කිම්පන හො ගොතම 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි.

1. සමණො ගොතමො PTS.
2. මොඝමඤ්ඤානති වදෙයි - මජ්ඣං. සා.

කිනඤ්ඤා ඛො භො ගොතම 'භොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි 'භොති තථාගතො පරමමරණා ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි. කිමපන භො ගොතම 'න භොති තථාගතො පරමමරණා. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'ති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, 'න භොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි.

කිනඤ්ඤා ඛො භො ගොතම 'භොති ච න ච භොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, භොති ච න ච භොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි. කිමපන භො ගොතම 'නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤා'නති ඵලංදිට්ඨි හවං ගොතමොති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න ඛො අහං චච්ඡ ඵලංදිට්ඨි, නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති'ති වදෙයි. කිමපන හවං ගොතමො ආදීනවං සමපසාමානො ඵලං ඉමාති සබ්බසො දිට්ඨිගතාති අනුපගතොති.

සසානො ලොකොති ඛො චච්ඡ දිට්ඨිගතමෙතං දිට්ඨිගතනං දිට්ඨිකන්තාරං දිට්ඨිවිපුකං දිට්ඨිවිපථඤ්ඤිතං දිට්ඨිසඤ්ඤාජනං, සදුක්ඛං සවිභානං සඋපායාසං සපරිලාහං. න තිබ්බිදය න විරාගාය න තිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමොධාය න තිබ්බානාය සංවත්තති. අසසානො ලොකොති ඛො චච්ඡ-පෙ-අනත්තවා ලොකොති ඛො චච්ඡ-පෙ-අනත්තවා ලොකොති ඛො චච්ඡ-පෙ-නං ජීවං තං සරීරනති ඛො චච්ඡ-පෙ-අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති ඛො චච්ඡ-පෙ-භොති තථාගතො පරමමරණාති ඛො චච්ඡ-පෙ-න භොති තථාගතො පරමමරණාති ඛො චච්ඡ-පෙ-භොති ච න ච භොති තථාගතො පරමමරණාති ඛො චච්ඡ-පෙ-නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණාති ඛො චච්ඡ දිට්ඨිගතමෙතං දිට්ඨිගතනං දිට්ඨිකන්තාරං දිට්ඨිවිපුකං දිට්ඨිවිපථඤ්ඤිතං දිට්ඨිසඤ්ඤාජනං, සදුක්ඛං සවිභානං සඋපායාසං සපරිලාහං. න තිබ්බිදය න විරාගාය න තිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමොධාය න තිබ්බානාය සංවත්තති. ඉමං ඛො අහං චච්ඡ ආදීනවං සමපසාමානො ඵලං ඉමාති සබ්බසො දිට්ඨිගතාති අනුපගතොති.

'අපි පන භොතො ගොතමස්ස කිඤ්ඤි දිට්ඨිගත'නති. දිට්ඨිගතනා ඛො චච්ඡ අපතීතමෙතං තථාගතස්ස. දිට්ඨං හෙතං චච්ඡ තථාගතෙන: ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්භිගමො, ඉති වේදනා, ඉති වේදනාය සමුදයො, ඉති වේදනාය අත්භිගමො, ඉති සඤ්ඤා, ඉති සඤ්ඤාය සමුදයො, ඉති සඤ්ඤාය අත්භිගමො, ඉති සංඛාරා, ඉති සංඛාරානං සමුදයො, ඉති සංඛාරානං අත්භිගමො, ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්භිගමොති. තස්මා තථාගතො සබ්බමඤ්ඤාදිතානං සබ්බමධිතානං සබ්බඅභිභිකාර-මභිභිකාරමානානුසයානං¹ බයා විරාගා තිරොධා වාගා පටිතිස්සග්ගා අනුපාදා විමුඤ්ඤාති වදාමිති.

1. {සබ්බඅහංකාරමමංකාරමානානුසයානං - මජ්ඣං.
 {සබ්බාහංකාර . . . සභා:

එවං විමුක්ඛවිනේතා පන භො ගොතම භික්ඛු කුභිං උපපජ්ජති? උපපජ්ජති ඛො වච්ඡ න උපෙති. තෙන හි භො ගොතම න උපපජ්ජති? න උපපජ්ජති ඛො වච්ඡ න උපෙති. තෙන හි භො ගොතම උපපජ්ජති ච න ච උපපජ්ජති? උපපජ්ජති ච න ච උපපජ්ජති ඛො වච්ඡ න උපෙති. තෙන හි භො ගොතම නෙව උපපජ්ජති න භුපපජ්ජති? නෙව උපපජ්ජති න භුපපජ්ජති ඛො වච්ඡ න උපෙති.

එවං විමුක්ඛවිනේතා පන භො ගොතම භික්ඛු කුභිං උපපජ්ජති ඉති පුට්ඨො සමානො 'උපපජ්ජති ඛො වච්ඡ න උපෙති' ති වදෙයි. තෙන හි භො ගොතම න උපපජ්ජති' ති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න උපපජ්ජති ඛො වච්ඡ න උපෙති' ති වදෙයි. තෙන හි භො ගොතම උපපජ්ජති ච න ච උපපජ්ජති ඉති පුට්ඨො සමානො 'උපපජ්ජති ච න ච උපපජ්ජති ඛො වච්ඡ න උපෙති' ති වදෙයි තෙන හි භො ගොතම නෙව උපපජ්ජති න භුපපජ්ජති ඉති පුට්ඨො සමානො 'නෙව උපපජ්ජති, න භුපපජ්ජති ඛො වච්ඡ න උපෙති' ති වදෙයි. එතාං භො ගොතම අඤ්ඤාණමාපාදිං, එතං සමමොභමාපාදිං. යාපි මේ එසා භොතො ගොතමස්ස පුරිමේන කථාංසලොපෙන අහු පසාදමනතා, සාපි මේ එතරහි අනතරහිතාති.

අලං හි තෙ වච්ඡ අඤ්ඤාණං, අලං සමමොභං. ගම්භිරොහායං¹ වච්ඡ ඛමො දුද්දසො දුරනුමොධො සනේතා පණ්ණිතො අතකතාවචරො නිපුණො පණ්ණිතවේදනීයො. සො තයා දුජ්ජානො අඤ්ඤදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤඛනතිකෙන අඤ්ඤරුචිකෙන අඤ්ඤත්‍රයොගෙන අඤ්ඤත්ථාචරිට්ඨකෙන.² තෙන හි වච්ඡ තඤ්ඤා'වේඪ පටිපුච්ඡිස්සාමි. යථා තෙ ඛමෙය්‍ය තථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසි.

තං කිං මඤ්ඤයි වච්ඡ, සචෙ තෙ පුරතො අභ්‍ය ජලෙය්‍ය, ජානෙය්‍යාසි තං අයං මේ පුරතො අභ්‍ය ජලනීති? සචෙ මේ භො ගොතම පුරතො අභ්‍ය ජලෙය්‍ය, ජානෙය්‍යාහං 'අයං මේ පුරතො අභ්‍ය ජලනී' ති. සචෙ පන තං වච්ඡ එවං පුච්ඡෙය්‍ය, 'යො තෙ අයං පුරතො අභ්‍ය ජලනී, අයං අභ්‍ය කිං පටිච්ච ජලනී' ති. එවං පුට්ඨො තං වච්ඡ කිනති බ්‍යාකරෙය්‍යාසීති? සචෙ මං භො ගොතම එවං පුච්ඡෙය්‍ය 'යො තෙ අයං පුරතො අභ්‍ය ජලනී, අයං අභ්‍ය කිං පටිච්ච ජලනී' ති. එවං පුට්ඨො අහං භො ගොතම එවං බ්‍යාකරෙය්‍යං. 'යො මේ අයං පුරතො අභ්‍ය ජලනී, අයං අභ්‍ය තිණකට්ඨපාදනං පටිච්ච ජලනී' ති. සචෙ තෙ වච්ඡ පුරතො යො අභ්‍ය තිබ්බායෙය්‍ය, ජානෙය්‍යාසි තං අයං මේ පුරතො අභ්‍ය තිබ්බනොති? සචෙ මේ භො ගොතම පුරතො යො අභ්‍ය තිබ්බායෙය්‍ය, ජානෙය්‍යාහං අයං මේ පුරතො අභ්‍ය තිබ්බනොති. සචෙ පන තං වච්ඡ එවං පුච්ඡෙය්‍ය 'යො තෙ අයං පුරතො අභ්‍ය තිබ්බනො යො අභ්‍ය ඉතො කතමං දිසං ගතො, පුරත්ථිමං වා පච්ඡිමං වා උතතරං වා දක්ඛිණං වාති. එවං පුට්ඨො තං වච්ඡ කිනති බ්‍යාකරෙය්‍යාසීති? න උපෙති භො ගොතම. යං හි සො ගොතම අභ්‍ය තිණකට්ඨපාදනං පටිච්ච අජලී 3 තස්ස ච පටිට්ඨාදනො අඤ්ඤස්ස ච අනුපහාරො අනාහාරො තිබ්බනො'නෙව සඛං ගච්ඡති' ති.

1. ගම්භිරෙ හයං - ස්‍යා. 2. අඤ්ඤත්‍රාචරිට්ඨකෙන - මජ්ඣං.
3. ජලනී - ස්‍යා.

එවමෙව ඛො වච්ඡ යෙන රූපෙන තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, තං රූපං තථාගතස්ස පභිනං උච්ඡින්නමුලං තාලාවඤ්ඤකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්‍යාදබ්බමං. රූපසඛිධාවිමුත්තො¹ ඛො වච්ඡ තථාගතො ගම්භිරේ අප්‍යමෙය්‍යො දුප්‍පරියොගාභො² සෙය්‍යථාපි මහාසමුද්දො, උපපජ්ජතිති න උපෙති, න උපපජ්ජතිති න උපෙති, උපපජ්ජතිති ච න ච උපපජ්ජතිති න උපෙති, නෙව උපපජ්ජති න නුපපජ්ජතිති න උපෙති. යාය වේදනාය තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, සා වේදනා තථාගතස්ස පභිනා උච්ඡින්නමුලං තාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්‍යාදබ්බමං. වේදනා සඛිධාවිමුත්තො³ ඛො වච්ඡ තථාගතො ගම්භිරේ අප්‍යමෙය්‍යො දුප්‍පරියොගාභො සෙය්‍යථාපි මහාසමුද්දො, උපපජ්ජතිති න උපෙති, න උපපජ්ජතිති න උපෙති, උපපජ්ජතිති ච න ච උපපජ්ජතිති න උපෙති, නෙව උපපජ්ජති න නුපපජ්ජතිති න උපෙති. යාය සඤ්ඤාය තථාගතං පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, සා සඤ්ඤා තථාගතස්ස පභිනා උච්ඡින්නමුලං තාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්‍යාදබ්බමං. සඤ්ඤාසඛිධාවිමුත්තො ඛො වච්ඡ තථාගතො ගම්භිරේ අප්‍යමෙය්‍යො දුප්‍පරියොගාභො සෙය්‍යථාපි මහාසමුද්දො, උපපජ්ජතිති න උපෙති, න උපපජ්ජතිති න උපෙති, උපපජ්ජතිති ච න ච උපපජ්ජතිති න උපෙති, නෙව උපපජ්ජති න නුපපජ්ජතිති න උපෙති. යෙහි සඛිධාරෙහි තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, තෙ සඛිධාර තථාගතස්ස පභිනා උච්ඡින්නමුලං තාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්‍යාදබ්බමං. සඛිධාරසඛිධාවිමුත්තො ඛො වච්ඡ තථාගතො ගම්භිරේ අප්‍යමෙය්‍යො දුප්‍පරියොගාභො සෙය්‍යථාපි මහාසමුද්දො, උපපජ්ජතිති න උපෙති, න උපපජ්ජතිති න උපෙති, උපපජ්ජතිති ච න ච උපපජ්ජතිති න උපෙති, නෙව උපපජ්ජති න නුපපජ්ජතිති න උපෙති. යෙන විඤ්ඤණෙන තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, තං විඤ්ඤණං තථාගතස්ස පභිනං උච්ඡින්නමුලං තාලාවඤ්ඤකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්‍යාදබ්බමං. විඤ්ඤණසඛිධාවිමුත්තො ඛො වච්ඡ තථාගතො ගම්භිරේ අප්‍යමෙය්‍යො දුප්‍පරියොගාභො සෙය්‍යථාපි මහාසමුද්දො, උපපජ්ජතිති න උපෙති, න උපපජ්ජතිති න උපෙති, උපපජ්ජතිති ච න ච උපපජ්ජතිති න උපෙති, නෙව උපපජ්ජති න නුපපජ්ජතිති න උපෙති.

එවං වුත්තෙ වච්ඡගොත්තො පටිබ්බාසකො භගවන්තං එතදවොච: සෙය්‍යථාපි භො ගොතම ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ මහාසාල-රුකෙඛා, තස්ස අතිච්චතා සාඛාපලාසං⁴ පලුජ්ජෙය්‍ය තචපපටිකං⁵ පලුජ්ජෙය්‍ය⁶ ඵෙඤ්ඤ පලුජ්ජෙය්‍ය. සො අපරෙත සමයෙන අපගතසාඛා පලාසො අපගතතචපපටිකො අපගතඵෙඤ්ඤකො සුඤ්ඤො අස්ස සාරෙ පතිට්ඨිතො, එවමෙවිදං භොතො ගොතමස්ස පාවච්චනං අපගතසාඛා පලාසං අපගත තචපපටිකං අපගතඵෙඤ්ඤකං සුඤ්ඤං සාරෙ පතිට්ඨිතං. අභික්ඛන්තං භො ගොතම. අභික්ඛන්තං භො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ඣතඤ්ඤො පාණ්ණපෙතං සිරණඛිගතන්ති.

අග්ගිවච්ඡගොපන සුත්තං දුතියං.

- 1. රූපසඛිධාවිමුත්තො - මජ්ඣ. 2. දුප්‍පරියොගාභො - මජ්ඣ.
- 3. වේදනාසඛිධාවිමුත්තො - මජ්ඣ. 4. සාඛාපලාසං - සීමු, මජ්ඣ.
- 5. තචපපටිකං - සීමු, මජ්ඣ. 6. පලුජ්ජෙය්‍යං - සීමු, මජ්ඣ.

2. 3. 3

මහාවච්ච්ඡගොතන සූතනං

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා රුජගහෙ විහරති වෙඵවනෙ කලඤ්ඤකතිවාපෙ. අථ ඛො වච්ච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවතා සද්ධිං සමමොද්දි. සමමොද්දතීයං කථං සාරුඤ්ඤිං විතීසාරෙණා එකමන්තං තිසිද්දි. එකමන්තං තිසිකො ඛො වච්ච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච:

දීඝරත්තාහං හොවා ගොතමෙන සහකපී, සාධු මෙ භවං ගොතමො සඛඛිතෙනන කුසලාකුසලං දෙසෙතු'ති.

සඛඛිතෙනනපි ඛො තෙ අහං වච්ච්ඡ කුසලාකුසලං දෙසෙය්‍යං, වින්දාරෙනපි ඛො තෙ අහං වච්ච්ඡ කුසලාකුසලං දෙසෙය්‍යං. අපී ච තෙ අහං වච්ච්ඡ සඛඛිතෙනන කුසලාකුසලං දෙසිසාමි. තං සුඤ්ඤාභි, සාධුකං මනසි කරෙභි භාසිසාමිති.

එවං ගොති ඛො වච්ච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො භගවතො පච්චසෙසාසී. භගවා එතදවොච:

ලොභො ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, අලොභො කුසලං. දෙසො ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, අදෙසො කුසලං. මොහො ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, අමොහො කුසලං. ඉති ඛො වච්ච්ඡ ඉමෙ තයො ධම්මා අකුසලා, තයො ධම්මා කුසලා. පාණාතිපාතො ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, පාණාතිපාතා වෙරමඤ්ඤි කුසලං. අදින්නාදුනං ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, අදින්නාදුනා වෙරමඤ්ඤි කුසලං. කාමෙසුමිච්ඡාචාරෙ ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, කාමෙසුමිච්ඡාචාර වෙරමඤ්ඤි කුසලං. මුසාවාදෙ ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, මුසාවාද වෙරමඤ්ඤි කුසලං. පිසුනා වාචා ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, පිසුනා වාචා වෙරමඤ්ඤි කුසලං. එරුසා වාචා ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, එරුසා වාචා වෙරමඤ්ඤි කුසලං. සමඵප්පලාපා ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, සමඵප්පලාපා වෙරමඤ්ඤි කුසලං. අභිජ්ඣා ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, අභිජ්ඣා කුසලං. බ්‍යාපාදෙ ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, අබ්‍යාපාදෙ කුසලං. මිච්ඡාදිට්ඨි ඛො වච්ච්ඡ අකුසලං, සමමොද්දිට්ඨි කුසලං. ඉති ඛො වච්ච්ඡ ඉමෙ දස ධම්මා අකුසලා, දස ධම්මා කුසලා.

යතො ඛො වච්ච්ඡ භික්ඛුනො තණ්හා පභිනා හොති උච්ච්ඡන්තමුලා නාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුපාදධම්මා. සො හොති භික්ඛු අරහං වීණාසවො වුසිතවා කතකරඤ්ඤියො ඔභිතභාගෙ අනුපානනසද්දෙහො පරිකඤ්ඤාභවසඤ්ඤාජනො සමමදඤ්ඤවිමුතොති.

1. පිසුඤ්ඤා වාචාය - මජ්ඣිම, ස්‍යා, PTS.
2. එරුසාය වාචාය - මජ්ඣිම ස්‍යා, PTS.
3. {අනභාවං කතා - මජ්ඣිම.
{අනභාවංගතා - ස්‍යා.

තිට්ඨතු හවං ගොතමො, අපී පන භොතො ගොතමස්ස එකභික්ඛුපී සාවකො¹ ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දුට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සම්මිකතා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති.

න ඛො චච්ඡ එකංගෙව සතං න ද්දෙ සතාති න තීණී සතාති න චතතාරී සතාති න පඤ්ච සතාති, අථ ඛො භියොසාව යෙ භික්ඛු මම සාවකා ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දුට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සම්මිකතා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති.

තිට්ඨතු හවං ගොතමො, තිට්ඨනතු භික්ඛු, අපී පන භොතො ගොතමස්ස එකභික්ඛුතීපී සාවකා ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දුට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සම්මිකතා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති.

න ඛො චච්ඡ එකංගෙව සතං න ද්දෙ සතාති න තීණී සතාති න චතතාරී සතාති න පඤ්ච සතාති, අථ ඛො භියොසාව යා භික්ඛුති යො මම සාවකා ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දුට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සම්මිකතා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති.

තිට්ඨතු හවං ගොතමො, තිට්ඨනතු භික්ඛු, තිට්ඨනතු භික්ඛුති යො. අපී පන භොතො ගොතමස්ස එකුපාසකොපී සාවකො ගිහී ඔදුතව-සනො බ්‍රහ්මචාරී පඤ්චනනං² ඔර්ථොගිසානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො තත් පරිනිබ්බාසී අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකාති.

න ඛො චච්ඡ එකංගෙව සතං න ද්දෙ සතාති න තීණී සතාති න චතතාරී සතාති න පඤ්ච සතාති, අථ ඛො භියොසාව යෙ උපාසකා මම සාවකා ගිහී ඔදුතවසනා බ්‍රහ්මචාරීනො පඤ්චනනං ඔර්ථොගිසානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකා තත් පරිනිබ්බාසීනො අනාවතති ධම්මො තස්මා ලොකාති.

තිට්ඨතු හවං ගොතමො, තිට්ඨනතු භික්ඛු, තිට්ඨනතු භික්ඛුති යො, තිට්ඨනතු උපාසකා ගිහී ඔදුතවසනා බ්‍රහ්මචාරීනො. අපී පන භොතො ගොතමස්ස එකුපාසකොපී ගිහී ඔදුතවසනො කාමභොගී සාසනකරො ඔවාදපතිකරො තිණ්ණවිච්ඡිද්දේ³ විගතකථඛකථො වෙසාරජ්ජපත්තො අපරපච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ විහරන්ති.

න ඛො චච්ඡ එකංගෙව සතං න ද්දෙ සතාති න තීණී සතාති න චතතාරී සතාති න පඤ්ච සතාති, අථ ඛො භියොසාව යෙ උපාසකා මම සාවකා ගිහී ඔදුතවසනා කාමභොගීනො සසනකර ඔවාදපතිකර තිණ්ණවිච්ඡිද්දේ විගතකථඛකථො වෙසාරජ්ජපත්තො අපරපච්චයා සඤ්ඤාසාසනෙ විහරන්ති.

1. සාවකො යො - මජ්ඣං.
2. යො පඤ්චනනං - මජ්ඣං.
3. යො තිණ්ණවිච්ඡිද්දේ - මජ්ඣං.

තිව්ඨතු භවං ගොතමො, තිව්ඨනතු භික්ඛු, තිව්ඨනතු භික්ඛුනියො, තිව්ඨනතු උපාසකා ගිහී ඔදුතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනො, තිව්ඨනතු උපාසකා ගිහී ඔදුතවසනා කාමභොගිනො. අපී පන භොතො ගොතමස්ස එකුපාසිකාපි සාවිකා ගිහිනී ඔදුතවසනා බ්‍රහ්මචාරිණී පඤ්චන්තං¹ ඔරඹාගිතො සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකා නත් පරිනිබ්බාසිති අනාවතතිධම්මා තස්මා ලොකාති.

න ඛො වච්ඡ ඵකංගෙව සතං න දො සතාති න තීණී සතාති න චතාරී සතාති න පඤ්ච සතාති. අථ ඛො භියොතො යා උපාසිකා මම සාවිකා ගිහිනියො ඔදුතවසනා බ්‍රහ්මචාරිණීගො පඤ්චන්තං ඔරඹාගිතො සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකා නත් පරිනිබ්බාසිතියො අනාවතතිධම්මා තස්මා ලොකාති.

තිව්ඨතු භවං ගොතමො, තිව්ඨනතු භික්ඛු, තිව්ඨනතු භික්ඛුනියො, තිව්ඨනතු උපාසකා ගිහී ඔදුතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනො, තිව්ඨනතු උපාසකා ගිහී ඔදුතවසනා කාමභොගිනො, තිව්ඨනතු උපාසිකා ගිහිනියො ඔදුතවසනා බ්‍රහ්මචාරිණීගො. අපී පන භොතො ගොතමස්ස එකුපාසිකාපි සාවිකා ගිහිනී ඔදුතවසනා කාමභොගිනී² සාසනකර් ඔවාදපතිකර් තිණ්ණවිච්චිච්ඡා විගතකථඛකථා වෙසාරජ්ජානතා අපරපච්චයා සජ්ඣ සාසනෙ විහරතිති.

න ඛො වච්ඡ ඵකංගෙව සතං න දො සතාති න තීණී සතාති න චතාරී සතාති න පඤ්චසතාති. අථ ඛො භියොතො යා උපාසිකා මම සාවිකා ගිහිනියො³ ඔදුතවසනා කාමභොගිනියො සාසනකර් ඔවාදපතිකර් තිණ්ණවිච්චිච්ඡා විගතකථඛකථා වෙසාරජ්ජානතා අපරපච්චයා සජ්ඣසාසනෙ විහරන්තිති.

සචෙ හි හො ගොතම ඉමං ධම්මං භවඤ්ඤව ගොතමො ආරාධකො අභවිස්ස. නො ව ඛො භික්ඛු ආරාධකා අභවිංසු. එවමිදං බ්‍රහ්මචරියං අපරිපුරං අභවිස්ස තෙනබ්බත. යස්මා ච ඛො හො ගොතම ඉමං ධම්මං භවඤ්ඤව ගොතමො ආරාධකො භික්ඛු ච ආරාධකා. එවමිදං බ්‍රහ්මචරියං පරිපුරං තෙනබ්බත.

සචෙ හි හො ගොතම ඉමං ධම්මං භවඤ්ඤව ගොතමො ආරාධකො අභවිස්ස, භික්ඛු ච ආරාධකා අභවිංසු, නො ව ඛො භික්ඛුනියො ආරාධකා අභවිංසු, එවමිදං බ්‍රහ්මචරියං අපරිපුරං අභවිස්ස තෙනබ්බත. යස්මා ච ඛො හො ගොතම ඉමං ධම්මං භවඤ්ඤව ගොතමො ආරාධකො භික්ඛු ච ආරාධකා, භික්ඛුනියො ච ආරාධකා, එවමිදං බ්‍රහ්මචරියං පරිපුරං තෙනබ්බත.

1. යා පඤ්චන්තං - මජ්ඣං.
 2. කාමභොගිනියො - සීඝ්‍රී.
 3. ගිහී - සීඝ්‍රී.

සෙය්‍යථාපි හො ගොතමි ගඛ්‍යානදී සමුද්දන්තනා සමුද්දපොණා සමුද්දපඛ්‍යාරා සමුද්දං ආභව්ව තිට්ඨති. එවමෙවායං හොතො ගොතමස්ස පරිභා සගභට්ඨපඛ්‍යාජනා තිඛ්‍යානන්තනා තිඛ්‍යානපොණා තිඛ්‍යාන-පඛ්‍යාරා තිඛ්‍යානං ආභව්ව තිට්ඨති. අභික්කන්තං—පෙ—එසාභං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛ්‍යඤ්ච ලභෙය්‍යාභං හොතො ගොතමස්ස සන්තිකෙ පඛ්‍යාජං ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

යො ඛො චච්ඡ අඤ්ඤති ජීවපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛ්ඛන්ති පඛ්‍යාජං, ආකඛ්ඛන්ති උපසම්පදං. සො චන්තාරො මාසෙ පරිචසති. චතුක්කං මාසානං අච්චයෙන ආරභ්වන්තා භික්ඛු පඛ්‍යාජේන්ති, උපසම්පාදේන්ති භික්ඛුභාවාය. අපි ච මේඤ්ච පුඤ්ඤවෙමන්තනා විදිතාති.

භවෙ භන්තෙ අඤ්ඤති ජීවපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛ්ඛන්තා පඛ්‍යාජං ආකඛ්ඛන්තා උපසම්පදං චන්තාරො මාසෙ පරිචසන්ති. චතුක්කං මාසානං අච්චයෙන ආරභ්වන්තා භික්ඛු පඛ්‍යාජේන්ති, උපසම්පාදේන්ති භික්ඛුභාවාය. අභං චන්තාරි වස්සානි පරිචසිස්සාමි. චතුක්කං මං වස්සානං අච්චයෙන ආරභ්වන්තා භික්ඛු පඛ්‍යාජේන්තු, උපසම්පාදේන්තු භික්ඛුභාවායාති. අලුඤ්ච ඛො චච්ඡගොතො පරිඛ්‍යාජකො භගවතො සන්තිකෙ පඛ්‍යාජං, අලුඤ්ච උපසම්පදං.

අවිරුපසම්පන්නො ඛො පනායස්මා චච්ඡගොතො අභිමාසුප-සම්පන්නො යෙන භගවා තෙනුපසඛ්ඛමි, උපසඛ්ඛමිත්වා භගවන්තං අභිවාදේත්වා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසින්නො ඛො ආයස්මා චච්ඡගොතො භගවන්තං එතදවොච: ‘යාවතකං භන්තෙ සෙබ්බෙන ඤ්ඤේන සෙබ්බාය විජ්ජාය පතඛ්ඛං, අනුප්පන්තං තං මයා උත්තරිං¹ මෙ භගවා ධම්මං දෙසෙතු’ති. තෙන හි ත්ඛං චච්ඡ, ඤො ධම්මෙ උත්තරිං¹ භාචෙති, සම්ඵඤ්ච විපස්සනඤ්ච. ඉමෙ ඛො තෙ චච්ඡ ඤො ධම්මා උත්තරිං¹ භාවන්තා, සම්ඵචො ච විපස්සන්තා ච. අනෙකධාතුපරිචෙධාය සංචන්තිස්සන්ති. සො ත්ඛං චච්ඡ යාවදෙව ආකඛ්ඛස්සයි, අනෙකවිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභවෙය්‍යං, එකොපි හුත්වා ඛත්තවා අස්සං, ඛත්තවාපි හුත්වා එකො අස්සං, ආවිභාවං තිරොභාවං තිරොකුඛ්ඛං තිරොපාකාරං තිරො-පඛ්ඛතං අසඤ්ජමානො ගච්ඡේය්‍යං සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ පථවියාපි උමච්ඡුඤ්ජන්තිස්සුඤ්ජං තරෙය්‍යං සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙපි අභෙඤ්ජමානො² ගච්ඡේය්‍යං සෙය්‍යථාපි පථවියං, ආකාසෙපි පලලඛෙකන කමෙය්‍යං සෙය්‍යථාපි පක්ඛි සකුණො, ඉමෙපි චන්ද්‍රිමසුරියෙ එවං මහිද්ධිකෙ එවං මහානුභාවෙ පාණීනා පරිමසෙය්‍යං, පරිමඤ්ජේය්‍යං, යාව බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙත වසං වන්තෙය්‍යන්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සක්ඛිභඛ්ඛතං පාපුණීස්සයි සති සති ආයතනෙන.

සො ත්ඛං චච්ඡ යාවදෙව ආකඛ්ඛස්සයි: දිඛ්ඛාය සොනධාතුයා විසුඤ්ඤාය අභික්කන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුඤ්ඤෙය්‍යං, දිඛ්ඛෙ ච මානුසෙ ච, යෙ දුරෙ සන්තිකෙ වාති තත්‍ර තත්‍රෙව සක්ඛිභඛ්ඛතං පාපුණීස්සයි සති සති ආයතනෙන.

1. උත්තරි - මජ්ඣං.
2. අභෙඤ්ජමානො - සිච්ච.

සො තිං චච්ඡ යාවදෙව ආකඛිකිසසිසි: පරසත්තානං පරපුඤ්ජානං
 චේතසා චේතො: පරිච්ච පජානෙය්‍යං. සරාගං වා චිත්තං සරාගං
 චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, විතරාගං වා චිත්තං විතරාගං චිත්තනනි
 පජානෙය්‍යං, සද්දෙසං වා චිත්තං සද්දෙසං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං,
 විතද්දෙසං වා චිත්තං විතද්දෙසං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, සමොහං වා
 චිත්තං සමොහං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, විතමොහං වා චිත්තං විතමොහං
 චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, සඛිකිත්තං වා චිත්තං සඛිකිත්තං චිත්තනනි
 පජානෙය්‍යං, විකකිත්තං වා චිත්තං විකකිත්තං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං,
 මහඤ්ඤං වා චිත්තං මහඤ්ඤං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, අමහඤ්ඤං වා
 චිත්තං අමහඤ්ඤං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, ස උත්තරං වා චිත්තං
 සඋත්තරං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, අනුත්තරං වා චිත්තං අනුත්තරං
 චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, සමාහිතං වා චිත්තං සමාහිතං චිත්තනනි
 පජානෙය්‍යං, අසමාහිතං වා චිත්තං අසමාහිතං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං,
 විමුක්ඛං වා චිත්තං විමුක්ඛං චිත්තනනි පජානෙය්‍යං, අවිමුක්ඛං වා චිත්තං
 අවිමුක්ඛං චිත්තනනි පජානෙය්‍යනනි. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං
 පාපුණ්ණිසසි සති සති ආයතනේ.

සො තිං චච්ඡ යාවදෙව ආකඛිකිසසිසි: අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං
 අනුසාරෙය්‍යං, සෙය්‍යපිදං: එකමපි ජාතිං ද්‍රෝපි ජාතියො කියෙසාපි
 ජාතියො චතියෙසාපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසතිමපි
 ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතාරිසමපි ජාතියො පඤ්ඤසමපි ජාතියො
 ජාතිසතමපි ජාතිසහසමපි ජාතිසතසහසමපි අනෙකෙපි සංවට්ඨකප්පෙ
 අනෙකෙපි විවට්ඨකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ඨවිවට්ඨකප්පෙ, අමුත්‍රාසිං
 එවත්තාමො එවරෙතානො: එවංචණේණ: එවමාභාරො: එවංසුඛ-
 දුක්ඛපට්ඨකප්පෙවදී එවමාසුපට්ඨකප්පො. සො තතො: චුතො: අමුත්‍ර උපපාදිං.
 තත්‍රාපාසිං එවත්තාමො: එවරෙතානො: එවංචණේණ: එවමාභාරො:
 එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨකප්පෙවදී එවමාසුපට්ඨකප්පො. සො තතො: චුතො
 ඉධුපපනො'ති. ඉති සාකාරං සඋඤ්ඤං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං
 අනුසාරෙය්‍යනනි. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණ්ණිසසි සති සති
 ආයතනේ.

සො තිං චච්ඡ යාවදෙව ආකඛිකිසසිසි: දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුඤ්ඤන
 අතික්ඛන්තමානුසකෙන සතෙන පසෙය්‍යං. චච්චමානෙ උපපජ්ජමානෙ
 හිතෙ පණ්ණිතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමුච්චපගෙ
 සතෙන පජානෙය්‍යං, ඉමෙ චත භොතො: සත්තා: කායදුච්චිරිතෙන
 සමන්තාගතා: චච්චච්චිරිතෙන සමන්තාගතා: මනොදුච්චිරිතෙන සමන්තා-
 ගතා: අරියානං උපචාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදනා, තෙ
 කායෙස භෙද පරමමරණ: අපායං දුග්ගතිං විනිපානං තිරං උපපත්තා.
 ඉමෙ වා පන¹ භොතො: සත්තා: කායසුච්චිරිතෙන සමන්තාගතා: චච්ච
 සුච්චිරිතෙන සමන්තාගතා: මනොසුච්චිරිතෙන සමන්තාගතා: අරියානං
 අනුපචාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදනා, තෙ කායෙස භෙද
 පරමමරණ: සුගතිං සග්ගං ලොකං උපත්තා'ති. ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා
 විසුඤ්ඤන අතික්ඛන්තමානුසකෙන සතෙන පසෙය්‍යං. චච්චමානෙ
 උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණ්ණිතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ
 යථාකමුච්චපගෙ සතෙන පජානෙය්‍යනනි. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං
 පාපුණ්ණිසසි සති සති ආයතනේ.

1. ඉමෙ චත - සිමු.

සො තුං චච්ඡ ධාවදෙව ආකච්චිකාසි ආසවානං බයා අනාසවං
වේතොවිඤ්ඤාතිං පඤ්ඤාච්ඤාතිං දිට්ඨවධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා
උපසම්පජ්ජ විහරෙත්තාති. තත්ත තත්තෙව සකච්ඡිකතං පාපුණ්ණිකාසි
සති සති ආයතනෙනි.

අථ බො ආයසමා චච්ඡගොතොතො හගචතො හාසිතං අභිනන්දිතා
අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා හගචන්තං අභිවාදෙතා පදකච්ඡිකං කතා
පකකාමී. අථ බො ආයසමා චච්ඡගොතොතො එකො වූපකට්ඨා අප-
මතො ආනාපි පතිතතොතො විහරන්තො න විරසෙව යසාසාය
කුලපුත්තා සම්මදෙව අභාරසී අනභාරිසං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං
බ්‍රහ්මචරිසපරිසොසානං දිට්ඨවධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා
උපසම්පජ්ජ විහාසි. ඛිණං ජාති, වූසිතං බ්‍රහ්මචරිසං, කතං කරණීයං,
නාපරං ඉත්තතායාති අබ්භඤ්ඤාසී. අඤ්ඤාතරො ච බො පනායසමා
චච්ඡගොතොතො අරහතං අහොසී.

තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු හගචන්තං දසසනාය
ගච්ඡන්ති අද්දසා බො ආයසමා චච්ඡගොතොතො තෙ භික්ඛු දුරතොච
ගච්ඡන්තෙ. දිසාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීතා
තෙ භික්ඛු එතදවොච: හන්ද කහං පන තුලෙහ ආයසමතොතො ගච්ඡථා'ති
හගචන්තං බො මයං ආවුසො දසසනාය ගච්ඡාමාති. තෙන'හායසමතොතො
මම් චචනෙන හගචතො පාදෙ සිරසා වන්දථ, එවං ච වදෙථ.
'චච්ඡගොතොතො හන්තෙ භික්ඛු හගචතො පාදෙ සිරසා වන්දති,
එවඤ්ච වදෙති, පරිච්ඡේණො මෙ හගචා පරිච්ඡේණො මෙ සුගතො'ති.
එවමාචුසොති බො තෙ භික්ඛු ආයසමතො චච්ඡගොතොතො පච්චසොසංසං.
අථ බො තෙ භික්ඛු යෙන හගචා තෙනුපසඛකමීසු, උපසඛකමීතා
හගචන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං තිසිදිංසු. එකමන්තං තිසිත්තා බො
තෙ භික්ඛු හගචන්තං එතදවොචු: ආයසමා හන්තෙ චච්ඡගොතොතො
හගචතො පාදෙ සිරසා වන්දති, එවඤ්ච වදෙති: පරිච්ඡේණො මෙ
හගචා, පරිච්ඡේණො මෙ සුගතො'ති.

පුබ්බෙව මෙ භික්ඛවෙ චච්ඡගොතොතො භික්ඛු වේතසා වේතො
පරිච්ච විදිතො. තෙවිජ්ජො චච්ඡගොතොතො භික්ඛු මහිඤ්ඤා මහානු-
භාචො'ති. දෙවතාපි මෙ එතමන්තං ආරොචෙසු: තෙවිජ්ජො හන්තෙ
චච්ඡගොතොතො භික්ඛු මහිඤ්ඤා මහානුභාචො'ති.

ඉදමචොච හගචා අත්තමනා තෙ භික්ඛු හගචතො හාසිතං
අභිනන්දන්ති.

මහාවච්ඡකොත්තසුත්තං නගීයං.

2. 3. 4.

දීඝනබ සුභතං

එවං මේ සුභං එකං සමයං භගවා රුජගභෙ විහරති භිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ සුකරබතායං.¹ අඵ බො දීඝනබො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිති; භගවතා සද්ධිං සලෙමාදි, සලෙමාදතීයං කථං සාරුණීයං විතීසාරෙතා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සිතො බො දීඝනබො පරිබ්බාජකො භගවනතං එතදවොච:

අහං හි භො ගොතම එවං වාදි එවංදුට්ඨි, සබ්බං මෙ න බමතීති. යාපි බො තෙ එසා අග්ගිවෙසසන දුට්ඨි සබ්බං මෙ න බමතීති, එසාපි තෙ දුට්ඨි න බමතීති. එසා චෙ මෙ භො ගොතම දුට්ඨි බමෙය්‍ය තමපසා තාදිසමෙව, තමපසා තාදිසමෙවාවි. අතො බො තෙ අග්ගිවෙසසන ඛහුති ඛහුතරු ලොකසමිං යෙ එවමාහංසු: තමපසා තාදිසමෙව, තමපසා තාදිසමෙවාවි. තෙ තඤ්ඤව දුට්ඨිං නප්පජ්ඣනති, අඤ්ඤඤව දුට්ඨිං උපාදියනති. අතො බො තෙ අග්ගිවෙසසන තනුති තනුතරු ලොකසමිං යෙ එවමාහංසු: තමපසා තාදිසමෙව, තමපසා තාදිසමෙවාවි. තෙ තඤ්ඤව දුට්ඨිං පජ්ඣනති, අඤ්ඤඤව දුට්ඨිං න උපාදියනති.

සනතග්ගිවෙසසන එකෙ සමණවුභමණා එවං වාදිනො එවංදුට්ඨිනො සබ්බං මෙ බමතී'ති. සනතග්ගිවෙසසන එකෙ සමණවුභමණා එවං වාදිනො එවංදුට්ඨිනො සබ්බං මෙ න බමතී'ති. සනතග්ගිවෙසසන එකෙ සමණවුභමණා එවංවාදිනො එවංදුට්ඨිනො එකච්චං මෙ බමති, එකච්චං මෙ න බමතීති.

තත්‍රග්ගිවෙසසන යෙ තෙ සමණවුභමණා එවං වාදිනො එවංදුට්ඨිනො සබ්බං මෙ බමතී'ති. තෙසමයං දුට්ඨි සාරුගාය සනතිකෙ සංයොගාය සනතිකෙ අභිනන්දනාය සනතිකෙ අරේඛාසානාය සනතිකෙ උපාදනාය සනතිකෙ.

තත්‍රග්ගිවෙසසන යෙ තෙ සමණවුභමණා එවංවාදිනො එවංදුට්ඨිනො සබ්බං මෙ න බමතී'ති. තෙසමයං දුට්ඨි අසාරුගාය සනතිකෙ අසං-යොගාය සනතිකෙ අභිනන්දනාය සනතිකෙ අනරේඛාසානාය සනතිකෙ අනුපාදනාය සනතිකෙති.

එවං වුත්තෙ දීඝනබො පරිබ්බාජකො භගවනතං එතදවොච: උක්කංසති මේ භවිං ගොතමො දුට්ඨිගතං සමුක්කංසති මේ භවිං ගොතමො දුට්ඨිගත'නති.

1. භිජ්ඣකුටෙ සුකරබතායං - PTS

තනුග්ගිවෙසාන යෙ තෙ සමණවුභමණා ඵචංචාදිනො ඵචංදිට්ඨිනො: ඵකචචං මෙ ඛමති, ඵකචචං මෙ න ඛමති'ති. යා භි බො තෙසං ඛමති සායං දිට්ඨි සාරුභාය සනතිකෙ සංයොගාය සනතිකෙ අභිනන්දනාය සනතිකෙ අපේක්ඛාසානාය සනතිකෙ උපාදනාය සනතිකෙ. යාභි බො තෙසං න ඛමති සායං දිට්ඨි අසාරුභාය සනතිකෙ අසංයොගාය සනතිකෙ අනභිනන්දනාය සනතිකෙ අපේක්ඛාසානාය සනතිකෙ අනුපාදනාය සනතිකෙ.

තනුග්ගිවෙසාන යෙ තෙ සමණවුභමණා ඵචංචාදිනො ඵචංදිට්ඨිනො සබ්බං මෙ ඛමති'ති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකඛති: යා බො මෙ අයං දිට්ඨි සබ්බං මෙ ඛමති'ති. ඉමඤ්ඤා අභං දිට්ඨිං ථාමසා පරාමසා අභිතිවිසා වොගරෙයාං: ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති. ද්විති මෙ අසා විග්ගහො. යො වායං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඵචංචාදී ඵචංදිට්ඨි: සබ්බං මෙ න ඛමති. යො වායං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඵචංචාදී ඵචංදිට්ඨි: ඵකචචං මෙ ඛමති, ඵකචචං මෙ න ඛමති'ති. ඉමෙහි මෙ අසා ද්විති විග්ගහො, ඉති විග්ගහෙ සති විචාදෙ, විචාදෙ සති විභාදො, විභාදෙ සති විගෙසා. ඉති සො විග්ගහඤ්ඤා විචාදඤ්ඤා විභාදඤ්ඤා විගෙසඤ්ඤා අතතති සමපසාමානො තඤ්ඤාව දිට්ඨිං පජ්ඣති. අඤ්ඤාඤ්ඤා දිට්ඨිං න උපාදියති. ඵචමෙතාසං දිට්ඨිනං පභානං හොති. ඵචමෙතාසං දිට්ඨිනං පටිතිසාග්ගො හොති.

තනුග්ගිවෙසාන යෙ තෙ සමණවුභමණා ඵචංචාදිනො ඵචංදිට්ඨිනො 'සබ්බං මෙ න ඛමති'ති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකඛති: යා බො මෙ අයං දිට්ඨි 'සබ්බං මෙ න ඛමති'ති. ඉමඤ්ඤා අභං දිට්ඨිං ථාමසා පරාමසා අභිතිවිසා වොගරෙයාං: 'ඉදමෙව සච්චං, මොඝ-මඤ්ඤා'නති. ද්විති මෙ අසා විග්ගහො. යො වායං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඵචංචාදී ඵචංදිට්ඨි: 'සබ්බං මෙ ඛමති'ති. යො වායං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඵචංචාදී ඵචංදිට්ඨි: 'ඵකචචං මෙ ඛමති, ඵකචචං මෙ න ඛමති'ති. ඉමෙහි මෙ අසා ද්විති විග්ගහො, ඉති විග්ගහෙ සති විචාදෙ, විචාදෙ සති විභාදො, විභාදෙ සති විගෙසා. ඉති සො විග්ගහඤ්ඤා විචාදඤ්ඤා විභාදඤ්ඤා විගෙසඤ්ඤා අතතති සමපසාමානො තඤ්ඤාව දිට්ඨිං පජ්ඣති. අඤ්ඤාඤ්ඤා දිට්ඨිං න උපාදියති. ඵචමෙතාසං දිට්ඨිනං පභානං හොති. ඵචමෙතාසං දිට්ඨිනං පටිතිසාග්ගො හොති.

තනුග්ගිවෙසාන යෙ තෙ සමණවුභමණා ඵචංචාදිනො ඵචංදිට්ඨිනො: 'ඵකචචං මෙ ඛමති, ඵකචචං මෙ න ඛමති'ති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකඛති. යා බො මෙ අයං දිට්ඨි: ඵකචචං මෙ ඛමති, ඵකචචං මෙ න ඛමති. ඉමඤ්ඤා අභං දිට්ඨිං ථාමසා පරාමසා අභිතිවිසා වොගරෙයාං: 'ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤා'නති. ද්විති මෙ අසා විග්ගහො, යො වායං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඵචංචාදී ඵචංදිට්ඨි: 'සබ්බං මෙ ඛමති'ති. යො වායං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඵචංචාදී ඵචංදිට්ඨි: 'සබ්බං මෙ න ඛමති'ති. ඉමෙහි මෙ අසා ද්විති විග්ගහො, ඉති විග්ගහෙ සති විචාදෙ, විචාදෙ සති විභාදො, විභාදෙ සති විගෙසා. ඉති සො විග්ගහඤ්ඤා විචාදඤ්ඤා විභාදඤ්ඤා විගෙසඤ්ඤා අතතති සමපසාමානො තඤ්ඤාව දිට්ඨිං පජ්ඣති, අඤ්ඤාඤ්ඤා දිට්ඨිං න උපාදියති. ඵච මෙතාසං දිට්ඨිනං පභානං හොති, ඵචමෙතාසං දිට්ඨිනං පටිතිසාග්ගො හොති.

අයං බො පනග්ගිවෙස්සන කාසො රූපි වාතුමමභාභුතිකො මානා-
 පෙනතිකසමභවො ඕදනකුමමාසුපචයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දනභෙදන
 විභංසනධමෙමො අතිච්චනො දුක්ඛනො රොගනො ගණ්ඨනො සලලනො
 අඝනො ආඛාධනො පරනො පලොකනො සුඤ්ඤනො අනත්තනො
 සමනුපසයිතබ්බො. තසසීම් කායං අතිච්චනො දුක්ඛනො රොගනො
 ගණ්ඨනො සලලනො අඝනො ආඛාධනො පරනො ජලොකනො සුඤ්ඤනො
 අනත්තනො සමනුපසංනො යො කායසම් කායච්ඡ්ඤො කායසෙහභො
 කායභිදනො සා පතීයති.

තිස්සො බො ඉමො අග්ගිවෙස්සන වෙදනා: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා
 වෙදනා අදුක්ඛමිසුඛා වෙදනා. යසම් අග්ගිවෙස්සන සමයෙ සුඛං වෙදනං
 වෙදෙති. නෙව තසම් සමයෙ දුක්ඛං වෙදනං වෙදෙති. න අදුක්ඛමිසුඛං
 වෙදනං වෙදෙති, සුඛංයෙව තසම් සමයෙ වෙදනං වෙදෙති. යසම්
 අග්ගිවෙස්සන සමයෙ දුක්ඛං වෙදනං වෙදෙති, නෙව තසම් සමයෙ
 සුඛං වෙදනං වෙදෙති, න අදුක්ඛමිසුඛං වෙදනං වෙදෙති, දුක්ඛංයෙව
 තසම් සමයෙ වෙදනං වෙදෙති. යසම් අග්ගිවෙස්සන සමයෙ අදුක්ඛ-
 මිසුඛං වෙදනං වෙදෙති, නෙව තසම් සමයෙ සුඛං වෙදනං වෙදෙති,
 න දුක්ඛං වෙදනං වෙදෙති. අදුක්ඛමිසුඛංයෙව තසම් සමයෙ වෙදනං
 වෙදෙති.

සුඛාපි බො අග්ගිවෙස්සන වෙදනා අතිච්චා සඛිතා පටිච්චසමුප්පානා
 බ්බංගමමා වයංගමමා විරාගධමමා තිරොධධමමා, දුක්ඛාපි බො අග්ගිවෙස්සන
 වෙදනා අතිච්චා සඛිතා පටිච්චසමුප්පානා බ්බංගමමා වයංගමමා විරාග-
 ධමමා තිරොධධමමා, අදුක්ඛමිසුඛාපි බො අග්ගිවෙස්සන වෙදනා
 අතිච්චා සඛිතා පටිච්චසමුප්පානා බ්බංගමමා වයංගමමා විරාගධමමා
 තිරොධධමමා.

ඵචං පස්සං අග්ගිවෙස්සන සුත්ථා අරිය සාවකො සුඛායපි වෙදනාය
 නිබ්බිඤ්ඤති, දුක්ඛායපි වෙදනාය නිබ්බිඤ්ඤති, අදුක්ඛමිසුඛායපි වෙදනාය
 නිබ්බිඤ්ඤති. නිබ්බිඤ්ඤං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුත්තසම් විමුත්තමිති
 ඤ්ඤණං භොති, ඛිණං ජාති, වුසිතං මුහම්චරියං, කතං කරණීයං
 නාපරං ඉඤ්ඤාතායාති පජානාති. ඵචං විමුත්තවිත්තො බො අග්ගි-
 වෙස්සන භික්ඛු න කෙනපි සංචදෙති. න කෙනපි විචදෙති. යඤ්ච ලොකෙ
 වුත්තං තෙනෙව වොහරති අපරාමසනති.

තෙන බො පන සමයෙන ආයසම් සාරිපුත්තො හගවතො පිට්ඨිතො
 සීතො භොති හගවතං විජයමානො.¹ අථ බො ආයසවතො සාරි-
 පුත්තස්ස ඵතදභොසී: තෙසං තෙසං කිර නො හගවා ධමමානං
 අභිඤ්ඤ පභාණමාග. තෙසං තෙසං කිර නො සුගතො ධමමානං
 අභිඤ්ඤ පචිතියාග්ගමාහාති. ඉත්ඨිදං ආයසවතො සාරිපුත්තස්ස
 පටිසඤ්චිකඛතො අනුපාදය ආයවෙති චිත්තං විමුච්චි. දීඝනඛස්ස පන
 පටිබ්බාඡකස්ස විරජං විතමුලං ධමමචකත්ථං උදපාදි: යං කිඤ්චි සමුදය
 ධමමං, සබ්බත්තං තිරොධධමමනති.

1. විජමානො - PTS.

අඵ ඛො දීඝනඛො පටිඛබාජකො දිට්ඨධම්මො පනතධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාලුතධම්මො තිණ්ණවිචිකිචේජා විගතකඵඛකථො වෙසාරජජපපතො අපරපඵච්චයො සද්ද්විසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොචි:

අභික්කන්තං භො ගොතම්, අභික්කන්තං භො ගොතම්. සෙය්ඵාපි භො ගොතම් නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජය්, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්, මූලහස්ස වා මඟ්ඨං අච්චෙක්ඛය්, අක්කාරෙ වා තෙලපජ්ජේතං ධාරෙය්, චක්ඛුමනො රූපාභී දක්ඛිනාතීති. ඵචමෙචං භොතා ගොතමේන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. ඵසාහං භගවන්තං ගොතම්. සරණං ගච්ජාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛ්ඤ්ච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතඟ්ඨෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

දීඝනඛසුත්තං වගුණං.

2. 3. 5

මාගැනිදිය සුභතං

එවං මෙ සුභතං: එකං සමයං භගවා කුරුසු විහරති කම්මාසාදමං¹ නාම කුරුනං නිගමො භාරථාජගොතතසා ඩ්‍රාහමණසා අග්‍යාගාරෙ තිණසන්ථරකෙ². අථ ඛො භගවා පුබ්බනහසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරං ආදාය කම්මාසාදමං³ පිණ්ඩාය පාවිසි. කම්මාසාදමෙව⁴ පිණ්ඩාය චිරිත්වා පච්ජාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකතො: යෙනඤ්ඤාතරො: වනසණ්ඛො තෙනුපසඛකම් දිවා විහාරාය. තං වනසණ්ඛං අජේඛාගභෙත්වා අඤ්ඤාතරසම් රුක්ඛමුලෙ දිවා විහාරං තිසිදි.

අථ ඛො මාගැනිදියො⁵ පරිබ්බාජකො ජඛසාවිහාරං අනුවඛකම්මානො අනුවිවරමානො යෙන භාරථාජගොතතසා ඩ්‍රාහමණසා අග්‍යාගාරෙ තෙනුපසඛකම්. අද්දසා ඛො මාගැනිදියො පරිබ්බාජකො භාරථාජගොතතසා ඩ්‍රාහමණසා අග්‍යාගාරෙ තිණසන්ථරකං⁶ පඤ්ඤාතතං, දිස්වාන භාරථාජගොතතං ඩ්‍රාහමණං එතදවොච: ‘කසා නිගං භොතො භාරථාජසා අග්‍යාගාරෙ තිණසන්ථරකො පඤ්ඤාතො. සමණසෙය්‍යාරූපං මඤ්ඤාති.

අත්ථි භො මාගැනිදිය සමණො ගොතමො සකාසපුතො: සකාසකුලා පබ්බජිතො. තං ඛො පන භවන්තං ගොතමං එවං කලාසාණො කිත්ති සද්දො අබ්බුඤ්ඤාතො: ‘ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවම්බුස්සානං බුද්ධො භගවා’ති. තස්සෙසා භොතො ගොතමසා සෙය්‍යා පඤ්ඤාතොති. දුද්ද්ධිං වන භො භාරථාජ අද්දසාම⁷ යෙ මයං තස්ස භොතො ගොතමසා භුනහුනො⁸ සෙය්‍යං අද්දසාමාති. ‘රක්ඛස්සෙතං මාගැනිදිය වාචං, රක්ඛස්සෙතං මාගැනිදිය වාචං, බහුති තස්ස භොතො ගොතමසා බතතිපණ්ඩිතාපි ඩ්‍රාහමණපණ්ඩිතාපි ගහපතිපණ්ඩිතාපි සමණපණ්ඩිතාපි අභිප්පසන්තා විනිතා අරියෙ ඤායෙ ධම්මෙ කුසලෙ’ති. සම්මුඛා වෙපි මයං භො භාරථාජ තං භවන්තං ගොතමං පස්සෙය්‍යාමි, සම්මුඛාපි තං චදෙය්‍යාමි: ‘භුනහු සමණො ගොතමො’ති. තං කිසා භෙත්වා: එවං හි නො සුතෙත ඔවරතිති. සචෙ තං භොතො මාගැනිදියා අගරා ආරොචෙය්‍යමෙතං⁹ සමණසා ගොතමසාති. අපොසුකොකා භවං භාරථාජො: වුත්තොච තං චදෙය්‍යාති.

1. කම්මාසාදමං - මජ්ඣ. සා.
 2. තිණසන්ථරකෙ - මජ්ඣ.
 3. මාගැනිදියො - සා. මජ්ඣ.
 4. ථිකඛකුමුදිරණං - මජ්ඣ.
 5. භුනහුතසා - සා.
 6. {ආරොචෙය්‍යාමි තං - මජ්ඣ.
 {ආරොචෙය්‍යාමි තසං - සා.

අසොසි බො භගවා දිඛබාය සොනධාතුයා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසකාය¹ භාරදාජගොත්තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස මාගන්දියෙන පට්ඨකපකෙන සද්ධිං ඉමං කථාසලලාපං. අථ බො භගවා සායන්හසමයං පතිසලලානා වුට්ඨිතො යෙන භාරදාජගොත්තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අග්‍යාගාරං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්තා නිසීදි² පඤ්ඤාතෙත³ තිණසඤ්චකෙ. අථ බො භාරදාජගොත්තො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්තා භගවතා සද්ධිං සමොදදි, සමොදදතියං කථං සාරාණීයං විතිසාරෙත්තා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො භාරදාජගොත්තං බ්‍රාහ්මණං භගවා එතදවොච : ‘අහු පන තෙ භාරදාජ මාගන්දියෙන පට්ඨකපකෙන සද්ධිං ඉමංයෙව තිණසඤ්චකං අරබ්භ කොච්ඤෙව කථාසලලාපො’ති. එවං වුත්තො භාරදාජගොත්තො⁴ බ්‍රාහ්මණො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජානො භගවන්තං එතදවොච : ‘එතදෙව බො පන මයං හොතො ගොතමස්ස අාරොචේතුකාමා, අථ ච පන භවං ගොතමො අනකබාධංයෙව අකබාසීති. අයඤ්ච හිදං⁵ භගවතො භාරදාජගොත්තෙන බ්‍රාහ්මණෙන සද්ධිං අන්තරා කථා විට්ඨකතා හොති. අථ මාගන්දියො පට්ඨකපකො ජඤ්ඤාච්චාරං අනුච්චිකමිමානො අනුච්චරමානො යෙන භාරදාජගොත්තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අග්‍යාගාරං, යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්තා භගවතා සද්ධිං සමොදදි, සමොදදතියං කථං සාරාණීයං විතිසාරෙත්තා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො මාගන්දියං පට්ඨකපකං භගවා එතදවොච.

වකඛුං බො මාගන්දිය රූපාරාමං රූපරතං රූපසමච්චදිතං. තං තථාගතස්ස දන්තං ගුත්තං රක්ඛිතං සංචුතං. තස්ස ච සංචරාය ධම්මං දෙසෙති. ඉදං හු තෙ එතං මාගන්දිය සකාය භාසිතං : ‘භුනහු සමණො ගොතමො’ති. එතදෙව බො පන මෙ හො ගොතම සකාය භාසිතං : ‘භුනහු සමණො ගොතමො’ති. තං කිස්ස හෙතු : එවං හි නො සුත්තෙත ඔචරතිති.

සොධං බො මාගන්දිය සඤ්ඤාරාමං-පෙ-ඝානං බො මාගන්දිය ගකාරාමං-පෙ-ජ්චතා බො මාගන්දිය රසාරාමා රසරතා රසසමච්චදිතා. සා තථාගතස්ස දන්තා ගුත්තා රක්ඛිතා සංචුතා. තස්සා ච සංචරාය ධම්මං දෙසෙති. ඉදං හු තෙ එතං මාගන්දිය සකාය භාසිතං : ‘භුනහු සමණො ගොතමො’ති. එතදෙව බො මෙ හො ගොතම සකාය භාසිතං : ‘භුනහු සමණො ගොතමො’ති. තං කිස්ස හෙතු : ‘එවං හි නො සුත්තෙත ඔචරති’ති.

කාමො බො මාගන්දිය ථොට්ඨකපකාරාමො-පෙ- මනො බො මාගන්දිය ධම්මාරාමො ධම්මරතො ධම්මසමච්චදිතො. සො තථාගතස්ස දන්තා ගුත්තො රක්ඛිතො සංචුතො. තස්ස ච සංචරාය ධම්මං දෙසෙති. ඉදං හු තෙ එතං මාගන්දිය සකාය භාසිතං : ‘භුනහු සමණො ගොතමො’ති. එතදෙව බො පන මෙ හො ගොතම සකාය භාසිතං. භුනහු සමණො ගොතමො’ති. තං කිස්ස හෙතු : එවං හි නො සුත්තෙත ඔචරති’ති.

1. අතික්කන්තමානුසකාය - සිඡු. මජ්ඣ.
 2. නිසීදිභගවා - මජ්ඣ.
 3. පඤ්ඤාතෙතව - සිඡු.
 4. භාරදාජො - සිඡු.
 5. අයඤ්ච හි - මජ්ඣ.

තං කිං මඤ්ඤාසි මාගන්දිය ඉධෙකවෙවා චක්ඛුච්ඤෙඤ්ඤායොගි රූපෙහි පරිචාරිතපුබ්බො අසා, ඉධෙඨිති කනොගි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංගිතෙහි රජනීයෙහි. සො අපරෙන සමයෙන රූපානංයෙව සමුදයඤ්ච අත්ඛනමඤ්ච අසාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිසාරණඤ්ච යථාභුතං විදිත්වා රූපතණං පභාය රූපපරිලාභං පටිවිනොදෙත්වා විගතපිපාසො අජ්ඣතතං චූපසන්තවිතො වහරෙය්. ඉමස්ස පන නෙ මාගන්දිය කිමස්ස වචනීයතති: න කිඤ්චි හො ගොතමි.

තං කිං මඤ්ඤාසි මාගන්දිය: ඉධෙකවෙවා සොනවිඤ්ඤායොගි සද්දෙහි -පෙ- ඝානවිඤ්ඤායොගි ගඤ්ඤිති -පෙ- ජ්වහාවිඤ්ඤායොගි රසෙහි -පෙ- කායවිඤ්ඤායොගි ථොට්ඨබ්බෙහි පරිචාරිතපුබ්බො අසා, ඉධෙඨිති කනොගි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංගිතෙහි රජනීයෙහි. සො අපරෙන සමයෙන පොට්ඨබ්බානංයෙව සමුදයඤ්ච අත්ඛනමඤ්ච අසාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිසාරණඤ්ච යථාභුතං විදිත්වා ථොට්ඨබ්බතණං පභාය ථොට්ඨබ්බපරිලාභං පටිවිනොදෙත්වා විගතපිපාසො අජ්ඣතතං චූපසන්තවිතො වහරෙය් ඉමස්ස පන නෙ මාගන්දිය කිමස්ස වචනීයතති: න කිඤ්චි හො ගොතමි.

අභං බො පන මාගන්දිය පුබ්බෙ අභාරියභුතො සමානො පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමපිනො සමඛිතිභුතො පරිචාරෙසිං. චක්ඛුච්ඤෙඤ්ඤායොගි රූපෙහි ඉධෙඨිති කනොගි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංගිතෙහි රජනීයෙහි. සොනවිඤ්ඤායොගි සද්දෙහි -පෙ- ඝානවිඤ්ඤායොගි ගඤ්ඤිති-ජ්වහාවිඤ්ඤායොගි රසෙහි-කායවිඤ්ඤායොගි ථොට්ඨබ්බෙහි ඉධෙඨිති කනොගි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංගිතෙහි රජනීයෙහි. තස්ස මඤ්ඤා මාගන්දිය තයො පාසාද අහෙසුං: එකො වසසිකො එකො හෙමන්තිකො එකො ගිමිතිකො. සො බො අභං මාගන්දිය වසසිකෙ පාසාදෙ වසසිකෙ චතතාරෙ මාසෙ නිපුරිසෙහි තුරියෙහි පරිචාරයමානො න හෙට්ඨාපාසාදං ඕරෙහාමි. සො අපරෙන සමයෙන කාමානංයෙව සමුදයඤ්ච අත්ඛනමඤ්ච අසාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිසාරණඤ්ච යථාභුතං විදිත්වා කාමතණං පභාය කාමපරිලාභං පටිවිනොදෙත්වා විගතපිපාසො අජ්ඣතතං චූපසන්තවිතො වහරෙමි. සො අඤ්ඤා සත්තෙ පසාමි කාමෙසු අවිතරුගෙ කාමතණොගි ඛජ්ජමානෙ කාමපරිලාභෙන පරිබ්ඣාමානෙ කාමෙ පටිසෙවිතො. සො නෙසං න පිහෙමි. න තත් අභිරමාමි. තං කිස්ස හෙතු: යා හයං මාගන්දිය රතී අඤ්ඤාත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤාත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි අපි දිබ්බං සුඛං සම්බිගග්ගා තිට්ඨති, තාය රතියා රමමානො ගීනස්ස න පිහෙමි. න තත් අභිරමාමි.

සෙය්‍යථාපි මාගන්දිය ගහපති වා ගහපතිපුතො වා අබ්ඪා මහඤ්චනො මහාභොගො පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමපිනො සමඛිතිභුතො පරිචාරෙය්. චක්ඛුච්ඤෙඤ්ඤායොගි රූපෙහි ඉධෙඨිති කනොගි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංගිතෙහි රජනීයෙහි. සොනවිඤ්ඤායොගි සද්දෙහි -පෙ- ඝානවිඤ්ඤායොගි ගඤ්ඤිති-පෙ-ජ්වහාවිඤ්ඤායොගි රසෙහි-පෙ-කාය-විඤ්ඤායොගි ථොට්ඨබ්බෙහි ඉධෙඨිති කනොගි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංගිතෙහි රජනීයෙහි. සො කායෙන සුචරිතං චරිත්වා වාචාය සුචරිතං චරිත්වා මනසා සුචරිතං චරිත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජේය් යදෙවානං තාවතිංසානං සභව්‍යතං.

සො තත්ථ නන්දනෙ වනෙ අව්ජරුසඛසපරිවුතො දිබ්බෙහි පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි සමපපිතො සමඛිහිභුතො පරිචාරෙරයා. සො පසෙසයා ගහපතිං වා ගහපතිපුත්තං වා පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි සමපපිතං සමඛිහිභුතං පරිචාරයමානං. තං කිං මඤ්ඤයි මාගන්දිය, අපි නු සො දෙවපුත්තො නන්දනෙ වනෙ අව්ජරුසඛසපරිවුතො දිබ්බෙහි පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි සමපපිතො සමඛිහිභුතො පරිචාරයමානො අමුසා ගහපතිසා වා ගහපතිපුත්තසා වා පීභෙය්‍ය මානුසකානං වා පඤ්චන්තං කාම- ගුණානං, මානුසකෙහි වා කාමෙහි ආවට්ටෙය්‍යාති. නො හිදං භො ගොතම, තං කිසා භෙතු: මානුසකෙහි භො ගොතම කාමෙහි දිබ්බො කාමො අභික්ඛන්තන්තරු පණ්ණන්තරු වාති.

ඵවමෙව ඛො අහං මාගන්දිය පුබ්බෙ අගාරියභුතො සමානො පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි සමපපිතො සමඛිහිභුතො පරිචාරෙසිං: චක්ඛුච්ඤෙඤ්ඤයෙහි රූපෙහි ඉට්ඨෙහි කන්තෙහි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංහිතෙහි රජනීයෙහි. සොනච්ඤෙඤ්ඤයෙහි සද්දෙහි -පෙ- ඝානච්ඤෙඤ්ඤයෙහි ගන්ධෙහි -පෙ- ජීව්‍හාච්ඤෙඤ්ඤයෙහි රසෙහි -පෙ- කායච්ඤෙඤ්ඤයෙහි ථොට්ඨබ්බෙහි ඉට්ඨෙහි කන්තෙහි මනාපෙහි පිය- රූපෙහි කාමුපසංහිතෙහි රජනීයෙහි. සො අපරෙත සමයෙන කාමානංයෙව සමුදයඤ්ච අත්ඛිගමඤ්ච අසාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච තිසා- රණඤ්ච යථාභුතං විදිත්වා කාමවණ්ණං පභාය කාමපරිලාභං පටිච්චනො- දෙත්වා විගතපිපාසො අජ්ඣන්තං වුපසන්තවිත්තො විහරුමි. සො අඤ්ඤ සන්තෙ පසාමි කාමෙසු අවිතරුගෙ කාමවණ්ණාහි ඛජ්ජමානෙ කාම- පරිලාභෙන පරිඛය්‍යමානෙ කාමෙ පටිසෙවන්තෙ. සො තෙසං න පිභෙමි, න තත්ථ අභිරමාමි, තං කිසා භෙතු: යා හ'යං මාගන්දිය රති අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි අපි දිබ්බං සුඛං සම්භිගය්‍ය තිට්ඨති, තාය රතියා රම්මානො සීනසා න පිභෙමි. න තත්ථ අභිරමාමි.

සෙය්‍යථාපි මාගන්දිය කුට්ඨි පුරිසො අරුගන්තො පක්ඛගන්තො කිම්භි ඛජ්ජමානො නබෙහි වණ්ණුඛාති විපතච්චමානො අඛ්‍යාරකාසුයා කායං පරිතාපෙය්‍ය, තස්ස මිත්තාමච්චා ඤ්ඤතිසාලොතිතා හිසක්ඛං සලලකන්තං උපට්ඨාපෙය්‍යං, තස්ස සො හිසක්ඛො සලලකන්තො හෙසජ්ජං කරෙය්‍ය, සො තං හෙසජ්ජං ආගම්ම කුට්ඨෙහි පරිමුච්චෙවියා අරෙගො අසා සුඛි සෙරී සයංවසී යෙන කාමඛිගමො. සො අඤ්ඤං කුට්ඨිං පුරිසං පසෙසයා අරුගන්තං පක්ඛගන්තං කිම්භි ඛජ්ජමානං නබෙහි වණ්ණුඛාති විපතච්චමානං අඛ්‍යාරකාසුයා කායං පරිතාපෙන්නං. තං කිං මඤ්ඤයි මාගන්දිය, 'අපි නු සො පුරිසො අමුසා කුට්ඨිසා පුරිසසා පිභෙය්‍ය, අඛ්‍යාරකාසුයා වා හෙසජ්ජපටිසෙවනාය වා'ති. නො හිදං භො ගොතම, තං කිසා භෙතු: රෙගෙ හි භො ගොතම සති හෙසජ්ජෙන කරණීයං භොති, රෙගෙ අසති හෙසජ්ජෙන කරණීයං න භොති'ති. ඵවමෙව ඛො අහං මාගන්දිය පුබ්බෙ අගාරියභුතො සමානො පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි සමපපිතො සමඛිහිභුතො පරිචාරෙසිං. චක්ඛු- ච්ඤෙඤ්ඤයෙහි රූපෙහි ඉට්ඨෙහි කන්තෙහි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමු- පසංහිතෙහි රජනීයෙහි. සොනච්ඤෙඤ්ඤයෙහි සද්දෙහි -පෙ- ඝාන- ච්ඤෙඤ්ඤයෙහි ගන්ධෙහි -පෙ- ජීව්‍හාච්ඤෙඤ්ඤයෙහි රසෙහි -පෙ- කායච්ඤෙඤ්ඤයෙහි ථොට්ඨබ්බෙහි ඉට්ඨෙහි කන්තෙහි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමුපසංහිතෙහි රජනීයෙහි. සො අපරෙත සමයෙන කාමානංයෙව සමුදයඤ්ච අත්ඛිගමඤ්ච අසාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච තිසාරණඤ්ච යථාභුතං

විදිනු කාමනණං පහාය කාමපරිලාහං පටිවිනොදෙනාං විගතපිපාසො අජ්ඣන්තං චූපසන්නවිනෙතාං විහරාමි. සො අඤ්ඤාදු සතෙත පසාංඝි කාමෙසු අවිතරාගෙ කාමනණංගාහි ඛජ්ජමානෙ කාමපරිලාහෙන පට්ඨකාමානෙ කාමෙ පටිසෙවනෙත. සො තෙසං න පිහෙමි. න තත්ථ අභිරමාමි. තං කිසස හෙතු: යාහංගං මාගන්දිය රතී අඤ්ඤාත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤාත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි අපි දිබ්බං සුඛං සම්භිගස්ස නිවර්තී, තාය රතියා රමමානො හිනස්ස න පිහෙමි. න තත්ථ අභිරමාමි.

සෙය්‍යථාපි මාගන්දිය කුට්ඨි පුරිසො අරුගතෙතො පක්කගතෙතො කිම්භි ඛජ්ජමානො නබෙහි වණ්ණුබානි විප්පතච්ඡමානො අභිහාරකාසුයා කායං පටිතාපෙය්‍ය. තස්ස මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොගිතා හිසක්කං සලලකතනං උපට්ඨපෙය්‍යං. තස්ස සො හිසක්කො සලලකතෙතො හෙසජ්ජං කරෙය්‍ය. සො තං හෙසජ්ජං ආගමම කුට්ඨෙහි පටිච්චෙවය්‍ය. අරොගො අස්ස සුඛි සෙරී සයංවසී යෙන කාමඛගමො. තමෙනං ඤෙ ඛලවනෙතො පුරිසා නානාඛාහාසු ගහෙනාං අභිහාරකාසු උපකඛෙසීය්‍යං. තං කිං මඤ්ඤාසී මාගන්දිය, අපි නු සො පුරිසො ඉති විතී චෙව කායං සත්තාමෙය්‍යා'ති. එවං හො ගොතම. තං කිසස හෙතු: 'අසු හි හො ගොතම අග්ගි දුක්ඛසම්පයො චෙව මහාහිතාපො ච මහාපරිලාහොවා'ති. තං කිං මඤ්ඤාසී මාගන්දිය, ඉදුනෙව නු බො සො අග්ගි දුක්ඛසම්පයො චෙව මහාහිතාපො ච මහාපරිලාහො ව, උදුහු පුබ්බෙපි සො අග්ගි දුක්ඛසම්පයො චෙව මහාහිතාපො ච මහාපරිලාහො වාති. ඉදුති චෙවි හො ගොතම සො අග්ගි දුක්ඛසම්පයො චෙව මහාහිතාපො ච මහාපරිලාහො ව. පුබ්බෙපි සො අග්ගි දුක්ඛසම්පයො චෙව මහාහිතාපො ච මහාපරිලාහො ව, අසුහි ව හො ගොතම කුට්ඨි පුරිසො අරුගතෙතො පක්කගතෙතො කිම්භි ඛජ්ජමානො නබෙහි වණ්ණුබානි විප්පතච්ඡමානො උපහතින්දියො දුක්ඛසම්පයෙව අග්ගිසමීං සුඛමිති විපරීතසඤ්ඤං පච්චලන්තී. එවමෙව බො මාගන්දිය අතීතමපි අඛානං කාමා දුක්ඛසම්පයො චෙව මහාහිතාපො ච මහාපරිලාහො ව. අනාගතමපි අඛානං කාමා දුක්ඛසම්පයො චෙව මහාහිතාපො ච මහාපරිලාහො ව, එතරගිපි පච්චුප්පත්තං අඛානං කාමා දුක්ඛසම්පයො චෙව මහාහිතාපො ච මහාපරිලාහො ව. ඉමෙ ව මාගන්දිය සත්තා කාමෙසු අවිතරාගා කාමනණංගාහි ඛජ්ජමානා කාමපරිලාහෙන පට්ඨකාමානා උපහතින්දියා දුක්ඛසම්පයෙවෙව කාමෙසු සුඛමිති විපරීතසඤ්ඤං පච්චලන්ති.

සෙය්‍යථාපි මාගන්දිය කුට්ඨි පුරිසො අරුගතෙතො පක්කගතෙතො කිම්භි ඛජ්ජමානො නබෙහි වණ්ණුබානි විප්පතච්ඡමානො අභිහාරකාසුයා කායං පටිතාපෙති. යථා යථා බො මාගන්දිය අසු කුට්ඨි පුරිසො අරුගතෙතො පක්කගතෙතො කිම්භි ඛජ්ජමානො නබෙහි වණ්ණුබානි විප්පතච්ඡමානො අභිහාරකාසුයා කායං පටිතාපෙති, තථා තථාස්ස තානි වණ්ණුබානි අසුචිතරානි චෙව හොනති දුග්ගකිතරානි ව සුඛිකතරානි ව. හොති චෙව කාචී සාතමත්තා අස්සාදමත්තා යදිදං වණ්ණුබානං කණ්ණුවනහෙතු. එවමෙව බො මාගන්දිය සත්තා කාමෙසු අවිතරාගා කාමනණංගාහි ඛජ්ජමානා කාමපරිලාහෙන පට්ඨකාමානා කාමෙ පටිසෙවනති. යථා යථා බො මාගන්දිය සත්තා කාමෙසු අවිතරාගා කාමනණංගාහි ඛජ්ජමානා කාමපරිලාහෙන පට්ඨකාමානා කාමෙ පටිසෙවනති, තථා තථා තෙසං සත්තානං කාමනණංගා චෙව පච්චන්ති, කාමපරිලාහෙන ව පට්ඨකාමානති. හොති චෙව කාචී සාතමත්තා අස්සාදමත්තා යදිදං පඤ්ච කාමගුණෙ පටිච්චි.

1. දුක්ඛසම්පයෙසු යෙව - මජ්ඣ. සා.

තං කීං මඤ්ඤසි මාගන්දිය : අපි නු තෙ දිට්ඨා වා සුතො වා රාජා වා රාජමහාමතෙතො වා පඤ්චති කාමගුණෙති සමපට්ඨො සමච්ඡිභුතො පරිවාරයමානො කාමතණ්හං අපහාය කාමපරිලාහං අපට්ඨිනොදෙකා විගතපිපාසො අඤ්ඤතං වූපසන්නවිතො විහාසි වා, විහරති වා, විහරිස්සති වාති. නො හිදං හො ගොතමි. සාධු මාගන්දිය, මයාපි බො ඵතං මාගන්දිය නෙව දිට්ඨං න සුතං රාජා වා රාජමහාමතෙතො වා පඤ්චති කාමගුණෙති සමපට්ඨො සමච්ඡිභුතො පරිවාරයමානො කාමතණ්හං අපහාය කාමපරිලාහං අපට්ඨිනොදෙකා විගතපිපාසො අඤ්ඤතං වූපසන්නවිතො විහාසි වා, විහරති වා, විහරිස්සති වා. අථ බො මාගන්දිය යෙ හි කෙච්ඡි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා විගතපිපාසා අඤ්ඤතං වූපසන්නවිතො විහංසු¹ වා, විහරන්ති වා, විහරිස්සන්ති වා. සබ්බෙ තෙ කාමානංගෙව සමුදයඤ්ච අත්ඨගමඤ්ච අඤ්ඤාදඤ්ච ආදිනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභුතං විදිතා කාමතණ්හං පහාය කාමපරිලාහං පට්ඨිනොදෙකා විගතපිපාසා අඤ්ඤතං වූපසන්නවිතො විහංසු¹ වා, විහරන්ති වා, විහරිස්සන්ති වාති.

අථ බො භගවා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි :

ආරොග්‍යපරමා ලාභා නිබ්බානං පරමං සුඛං,
අට්ඨමිච්ඡිකො ච මහ්‍යානං බ්‍රහ්මං අමනශාමිනන්ති.

ඵචං වූතො මාගන්දියො පරිබ්බාජකො භගවන්තං ඵතදවොච :
'අච්ඡරියං හො ගොතම, අච්ඡුතං හො ගොතම, යාව සුභාසිනඤ්චදං හොතා ගොතමෙත :

'ආරොග්‍යපරමා ලාභා නිබ්බානං පරමං සුඛ'න්ති.

මයාපි බො ඵතං හො ගොතම සුතං පුබ්බකානං පරිබ්බාජකානං ආචරියපාචරියානං භාසමානානං :

'ආරොග්‍යපරමා ලාභා නිබ්බානං පරමං සුඛ'න්ති,
තසිදං හො ගොතම සමෙතීති.

යමපන තෙ ඵතං මාගන්දිය සුතං පුබ්බකානං පරිබ්බාජකානං ආචරියපාචරියානං භාසමානානං :

'ආරොග්‍යපරමා ලාභා නිබ්බානං පරමං සුඛ'න්ති,

'කතමන්තං ආරොග්‍යං, කතමන්තං නිබ්බාන'න්ති. ඵචං වූතො මාගන්දියො පරිබ්බාජකො සකානෙව සුදං ගතන්තානි පාණීනා අනොමජ්ඣි. ඉදන්තං හො ගොතම ආරොග්‍යං, ඉදන්තං නිබ්බානං. අහං හි හො ගොතම ඵතරති අරොගො සුඛී, න මං කිඤ්චි ආබාධයතී'ති.

1. { විහරිංසු - සිඹු.
{ විහාසුං - මජ්ඣං.

සෙය්‍යථාපි මාගඤ්ඤ ජච්චකො පුරිසො, සො න පසෙසය්‍ය කණ්ණසුඤ්ඤානං රූපානි, න පසෙසය්‍ය නිලකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය පිතකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය ලොභිතකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය මඤ්ඤ්ඤානං රූපානි, න පසෙසය්‍ය සම්මිසමං, න පසෙසය්‍ය තාරක-රූපානි, න පසෙසය්‍ය ච්ඤ්ඤානං. සො සුඤ්ඤානං චකුමනො භාසමානස්ස : 'ඡේකං වත භො ඔදනං වන්ථං අභිරූපං නිමමලං සුචිනති'. සො ඔදනපරියෙසනං චරෙය්‍ය. තමෙන අඤ්ඤානරො¹ පුරිසො තෙලමපිකතෙන² සාහුලච්චරෙන³ වඤ්ඤානං : ඉදන්තෙ අභො පුරිස ඔදනං වන්ථං අභිරූපං නිමමලං සුචිනති.⁴ සො තං පරිගණෙහය්‍ය, පරිගණෙහො පාරාපෙය්‍ය, පාරාපිඤ්ඤා අත්තමනො අත්තමනවාචං නිච්ඡාරෙය්‍ය : 'ඡේකං වත භො ඔදනං වන්ථං අභිරූපං නිමමලං සුචිනති. තං කිං මඤ්ඤානං මාගඤ්ඤ, අපි නු සො ජච්චකො පුරිසො ජානන්තො පස්සන්තො අඤ්ඤා තෙලමපිකතං සාහුලච්චරං පරිගණෙහය්‍ය, පරිගණෙහො පාරාපෙය්‍ය, පාරාපිඤ්ඤා අත්තමනො අත්තමනවාචං නිච්ඡාරෙය්‍ය : 'ඡේකං වත භො ඔදනං වන්ථං අභිරූපං නිමමලං සුචිනති, උදුඤ්ඤ චකුමනො සඤ්ඤානං. අජානන්තො හි භො ගොතම අපස්සන්තො සො ජච්චකො පුරිසො අඤ්ඤා තෙලමපිකතං සාහුලච්චරං පරිගණෙහය්‍ය, පරිගණෙහො පාරාපෙය්‍ය, පාරාපිඤ්ඤා අත්තමනො අත්තමනවාචං නිච්ඡාරෙය්‍ය : ඡේකං වත භො ඔදනං වන්ථං අභිරූපං නිමමලං සුචිනති, චකුමනො සඤ්ඤානං. එවමෙව ඛො මාගඤ්ඤ අඤ්ඤානිඤ්ඤා පටිබ්බාඡකා අකාං අචකුමනා, අජානන්තො ආරොග්ගං, අපස්සන්තො නිබ්බානං. අථ ච පති'මං භාසමානස්ස.

'ආරොග්ගපරමා ලාභා නිබ්බානං පරමං සුඛ'නති.

පුබ්බකෙහෙසා මාගඤ්ඤ අර්හන්තෙහි සම්මාසම්බුද්ධෙහි භාථා භාසිතා.

'ආරොග්ගපරමා ලාභා නිබ්බානං පරමං සුඛං,
අට්ඨභිඤ්ඤො ච මඤ්ඤානං ඛෙමං අමතගාමින'නති.

සා එතර්හි අනුපුබ්බෙන පුඤ්ඤානං. අයං ඛො පන මාගඤ්ඤ කායො රොගභුතො ගණ්ඤාභුතො සලලභුතො අභභුතො ආබාධභුතො. සො කිං ඉමං කායං රොගභුතං ගණ්ඤාභුතං සලලභුතං අභභුතං ආබාධභුතං 'ඉදං තං භො ගොතම ආරොග්ගං ඉදං තං නිබ්බාන'නති වදෙයි. තං හි තෙ මාගඤ්ඤ අරියං චකුමනං නඤ්ඤානං යෙන කිං අරියෙන චකුමනා ආරොග්ගං ජානෙය්‍යාසි, නිබ්බානං පසෙසය්‍යාසිති.

එවං පසන්තො අභං භොතො ගොතමස්ස, පභොති මෙ භවං ගොතමො නථා ධම්මං දෙසෙතුං, යථාභං ආරොග්ගං ජානෙය්‍යං, නිබ්බානං පසෙසය්‍ය'නති.

1. මඤ්ඤ්ඤානං - මජ්ඣම.
2. සුචිනති - මජ්ඣම.
3. තමෙන අඤ්ඤානරො - සිඤ්ඤා.
4. තෙලමපිකතෙන - මජ්ඣම.
5. සාහුලච්චරෙන - මජ්ඣම.

සෙය්‍යථාපි මාගන්දිය ජච්චකො පුරිසො, සො න පසෙසය්‍ය කණ්හසුක්කානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය නිලකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය පිචකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය ලොහිචකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය මඤ්ඤව්ඨකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය සම්මිසමං, න පසෙසය්‍ය ධාරකරූපානි, න පසෙසය්‍ය චන්දිමසුරිසෙ. නස්ස මිත්තාමච්චා ඤ්ඤිසාලොහිචා හිසක්කං සලලකත්තං උපට්ඨාපෙය්‍යං. නස්ස සො හිසකෙකා සලලකත්තො හෙසජ්ජං කරෙය්‍ය. සො නං හෙසජ්ජං ආගම්ම න චක්ඛුති උප්පාදෙය්‍ය, න චක්ඛුති විසොධෙය්‍ය. නං කිං මඤ්ඤයි මාගන්දිය, නනු සො චෙජ්ජො සාවදෙව කිලමථස්ස විභාවස්ස ගාහි අස්සා'ති. ඵචං හො ගොතම. 'ඵචමෙව ඛො මාගන්දිය අභඤ්ඤෙව්ඨ' තෙ ධම්මං දෙසෙය්‍යං ඉදන්තං ආරොග්ගං, ඉදන්තං තිබ්බානන්ති. සො තිං ආරොග්ගං න ජානෙය්‍යාසි, තිබ්බානං න පසෙසය්‍යාසි. සො මමස්ස කිලමථො, සා මමස්ස විහෙසා'ති.

ඵචං පටන්නො අභං හොතො ගොතමස්ස, පහොති මෙ භවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙත්තුං, යථාභං ආරොග්ගං ජානෙය්‍යං තිබ්බානං පසෙසය්‍යන්ති.

සෙය්‍යථාපි මාගන්දිය ජච්චකො පුරිසො, සො න පසෙසය්‍ය කණ්හසුක්කානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය නිලකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය පිචකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය ලොහිචකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය මඤ්ඤව්ඨකානි රූපානි, න පසෙසය්‍ය සම්මිසමං, න පසෙසය්‍ය ධාරකරූපානි, න පසෙසය්‍ය චන්දිමසුරිසෙ. සො සුඤ්ඤෙය්‍ය චක්ඛුමිතො භාසමානස්ස 'ජෙකං චිත හො ඔද්ධං චන්ධං අභිරූපං නිම්මලං සුචි'න්ති. සො ඔද්ධපරිසෙසනං චරෙය්‍ය. තමෙනඤ්ඤෙතරෙ පුරිසො තෙලමසිකතෙන සාහුලච්චරෙන¹ වඤ්ඤෙය්‍ය, ඉදන්තෙ අභො පුරිස ඔද්ධං චන්ධං අභිරූපං නිම්මලං සුචින්ති. සො නං පටිගණ්හෙය්‍ය, පටිග්ගහෙති පාරාපෙය්‍ය. නස්ස මිත්තාමච්චා ඤ්ඤිසාලොහිචා හිසක්කං සලලකත්තං උපට්ඨාපෙය්‍යං. නස්ස සො හිසකෙකා සලලකත්තො හෙසජ්ජං කරෙය්‍ය: උඤ්චිචරෙචනං² අධොච්චරෙචනං අඤ්ඤනං පච්චඤ්ඤනං නඤ්ඤිකම්මං. සො නං හෙසජ්ජං ආගම්ම චක්ඛුති උප්පාදෙය්‍ය, චක්ඛුති විසොධෙය්‍ය. නස්ස සභ චක්ඛුප්පාදො යො අඤ්ඤිමි තෙලමසිකතෙ සාහුලච්චරෙ ජන්දරාගො, සො පභිසෙථ. තඤ්ඤෙ නං පුරිසං අමිත්තතොපි දහෙය්‍ය. පච්චන්තිකතොපි දහෙය්‍ය. අපි ච ජ්චිතා වොරොපෙතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය, 'දීඝරත්තං චිත හො අභං ඉමිනා පුරිසෙන තෙලමසිකතෙ සාහුලච්චරෙන තිකතො වඤ්ඤිතො පලුඤ්ඤො. 'ඉදන්තෙ අභො පුරිස ඔද්ධං චන්ධං ජෙකං අභිරූපං³ නිම්මලං සුචින්ති. ඵචමෙව ඛො මාගන්දිය අභඤ්ඤෙව්ඨ තෙ ධම්මං දෙසෙය්‍යං: 'ඉදන්තං ආරොග්ගං, ඉදන්තං තිබ්බානං'න්ති. සො තිං ආරොග්ගං ජානෙය්‍යාසි, තිබ්බානං පසෙසය්‍යාසි. නස්ස තෙ සභ චක්ඛුප්පාදො යො පඤ්ඤප්පාදනකඛිකෙසු ජන්දරාගො, සො පභිසෙථ, අපි ච තෙ ඵචමස්ස දීඝරත්තං චිත හො අභං ඉමිනා විත්තෙත තිකතො වඤ්ඤිතො පලුඤ්ඤො, අභං හි රූපංසෙව උපාදියමානො

1. අභඤ්ඤෙ - මජ්ඣං.
2. සාහුලච්චරෙන - මජ්ඣං.
3. උඤ්චං චරෙචනං - මජ්ඣං.
4. චන්ධං අභිරූපං - මජ්ඣං. PTS.

උපාදිසිං, වේදනංගෙව උපාදියමානො උපාදිසිං, සඤ්ඤංගෙව උපාදිය-
මානො උපාදිසිං, සංඛ්ඛාරංගෙව උපාදියමානො උපාදිසිං, විඤ්ඤාණංගෙව
උපාදියමානො උපාදිසිං. තස්ස මෙ උපාදනපච්චයා භවො, භව
පච්චයා ජාතී, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සු-
පායාසා සම්භවන්ති. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකඛන්ධස්ස සමුදයො
භොති'ති.

එවං පසන්නො අහං භොතො ගොතමස්ස : පභොති මෙ භවං
ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතුං, යථාහං ඉම්මාං ආසනා අනකො
වුට්ඨභෙග්ග'න්ති.

තෙන හි තිං මාගන්දිය සපුරිසෙ භජේය්‍යාසි, යතො ඛො තිං
මාගන්දිය සපුරිසෙ භජේය්‍යාසි, තතො තිං මාගන්දිය සඤ්ඤං සොස්සසි.
යතො ඛො තිං මාගන්දිය සඤ්ඤං සොස්සසි, තතො තිං මාගන්දිය
ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජේය්‍යසි. යතො ඛො තිං මාගන්දිය ධම්මානුධම්මං
පටිපජ්ජේය්‍යසි, තතො තිං මාගන්දිය සාමංගෙව ඤාය්‍යසි, සාමං දක්ඛිසී.¹
ඉමෙ රෙගා ගණ්ඨා සලලා, ඉධ රෙගා ගණ්ඨා සලලා අපරිසෙසා
තිරුජ්ඣන්ති, තස්ස මෙ උපාදනතිරෙධා භවතිරෙධො, භවතිරෙධා
ජාතිතිරෙධො, ජාතිතිරෙධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සු-
පායාසා තිරුජ්ඣන්ති, එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකඛන්ධස්ස තිරෙධො
භොති'ති.

එවං වුත්තෙ මාගන්දියො පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච:
අභික්ඛන්තං භො ගොතම, අභික්ඛන්තං භො ගොතම, සෙය්‍යථාපි
භො ගොතම තික්ඛජ්ජන්තං වා උක්ඛජ්ජේය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය,
මුලභස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛෙය්‍ය, අකිකාරෙ වා නෙලපජේය්‍යතං ධාරෙය්‍ය,
චක්ඛුමනො රුපානි දක්ඛින්ති. එවමෙවං භොතා ගොතමෙන
අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භවන්තං ගොතමං
සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච. ලභෙය්‍යාහං භොතො
ගොතමස්ස සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පද'න්ති.

සො ඛො මාගන්දිය අඤ්ඤතිජීයපුබ්බො ඉම්සම්මං ධම්මවිනයෙ
ආකඛති පබ්බජ්ජං, ආකඛති උපසම්පදං, සො චන්තාරෙ මාසෙ පරිච්චසති,
චතුන්තං මාසානං අච්චයෙන ආරභීතො භික්ඛු පබ්බාජේන්ති,
උපසම්පාදෙනති භික්ඛුභාවාය. අපි ච මේඤ්ච පුග්ගලවෙමන්තො විදිතාති.

සචෙ භන්තෙ අඤ්ඤතිජීයපුබ්බො ඉම්සම්මං ධම්මවිනයෙ ආකඛන්තො
පබ්බජ්ජං ආකඛන්තො උපසම්පදං, චන්තාරෙ මාසෙ පරිච්චසති, චතුන්තං
මාසානං අච්චයෙන ආරභීතො භික්ඛු පබ්බාජේන්ති. උපසම්පාදෙනති
භික්ඛුභාවාය. අහං චන්තාරි වස්සාති පරිච්චසාමි. චතුන්තං මං
වස්සානං අච්චයෙන ආරභීතො භික්ඛු පබ්බාජේන්තු, උපසම්පාදෙනතු
භික්ඛුභාවායාති.

1. දක්ඛිස්සසි - මජ්ඣං, පිඉ.

අලුත් බො මාගන්දියො පටිඛණ්ඩකො හගචනො සනතිකෙ පඛණ්ඩං,
 අලුත් උපසම්පදං. අවිරුපසම්පන්නො බො පනායසමා මාගන්දියො
 එකො වූපකච්චො අපමනෙනා ආනාපි පභිතනෙනා විහරනෙනා න
 විරසොච යසානාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරසමා අනගාරිතං
 පඛණ්ඩනති, තදනුත්තරං බුහමචරිතපරියොසානං දිවෙඨව ධම්මෙ සං
 අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති උපසම්පජ්ජ වහාසි. භිණ්ණ ජාති, වුසිතං බුහමචරිතං,
 කතං කරණීයං, නාපරං ඉන්ද්‍රියායානි අබහඤ්ඤාසි. අඤ්ඤානරො ව
 බො පනායසමා මාගන්දියො අරහතං අහොසිති.

මාගන්දියසුඤ්ඤා පඤ්චමං.¹

1. මාගන්දිය සුඤ්ඤා නිවේදනං - මජ්ඣං,

2. 3. 6

සඤ්ඤා සුභතං

එවං මෙ සුභතං: එකං සමයං භගවා කොසමිතියං විහරති භොසි-
 තාරුමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන සඤ්ඤාකො පරිබ්බාජකො පිලකඛ
 ගුහායං පටිච්ඡන්ති මහතියා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං පඤ්ඤාමනෙතති පරි-
 බ්බාජකසතෙති. අඵ ඛො ආයස්මා ආනන්දො සායනසමයං පතිසලලානා
 වුට්ඨිතො භික්ඛු ආමනෙතසි 'ආයාමාවුසො යෙන දෙවකට්ඨොඛො¹
 තෙත්ථපසඛකමිසාම ගුහාදස්සනායා'ති. එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු
 ආයස්මතො ආනන්දස්ස පච්චස්සොත්ථං. අඵ ඛො ආයස්මා ආනන්දො
 සමබ්භුලෙති භික්ඛුති සද්ධිං යෙන දෙවකට්ඨොඛො තෙත්ථපසඛකමි.
 තෙන ඛො පන සමයෙන සඤ්ඤාකො පරිබ්බාජකො මහතියා පරිබ්බා-
 ජකපරිසාය සද්ධිං නිසිනෙතා හොති උත්තාදිතියා උච්චාසද්දමගාසද්දය²
 අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්නතියා. සෙය්‍යපිදං: රුජකථං
 චොරකථං මහාමහතකථං සෙනාකථං භයකථං සුඤ්ඤකථං අත්තකථං
 පානකථං චන්දකථං යානකථං සයනකථං මාලාකථං ගනිකථං ඤාති-
 කථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉජ්ජිකථං පුරිස-
 කථං³ පුරකථං විසිඛාකථං කුම්භට්ඨානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්ත-
 කථං ලොකකඛාසිකං සමුද්දකඛාසිකං ඉතිභවාභවකථං ඉති වා.

අද්දසා ඛො සඤ්ඤාකො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං ආනන්දං දුරතොව
 ආගච්ඡන්තං. දිස්සාන සකං පරිසං සණ්ඨපෙසි⁴ අපසසද්ද හොනො
 හොනතු, මා හොනො සද්දමකන්ථ, අයං සමණස්ස ගොතමස්ස
 සාවකො ආගච්ඡති සමණො ආනන්දො. යාවතා ඛො පන සමණස්ස
 ගොතමස්ස සාවකා කොමිතියං පටිච්ඡන්ති අයං තෙසං අඤ්ඤාතරු
 සමණො ආනන්දො. අපසසද්දකාමා ඛො පන තෙ ආයස්මනො
 අපසසද්දවිතීතා අපසසද්දස්ස චණ්ණවාදිනො, අපෙචනාම අපසසද්දං
 පරිසං විදිචා උපසඛකමිතබ්බං මඤ්ඤාදයා'ති. අඵ ඛො තෙ පරිබ්බාජකා
 තුණ්හි අගෙත්ථං.

අඵ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන සඤ්ඤාකො පරිබ්බාජකො තෙත්ථ-
 පසඛකමි. අඵ ඛො සඤ්ඤාකො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං ආනන්දං
 එතදචොච: එතු ඛො භවං ආනන්දො, ඥාගතං⁵ හොනො ආනන්දස්ස
 විරස්සං ඛො භවං ආනන්දො ඉමං පරියායමකාසි යදිදං ඉධාගමනාය,

1. දෙවකඨොඛො - සිඹු, මජ්ඣ, සා.
 2. උච්චාසද්දය මහාසද්දය - PTS.
 3. පුරිසකථං - මජ්ඣ, සා, PTS, උච්චං
 4. සණ්ඨපෙසි - මජ්ඣ
 5. භාගතං සිඹු.

නිසීදනු හවං ආනන්දො ඉදමාසනං පඤ්ඤාතතනති. නිසීදී ඛො ආයස්මා ආනන්දො පඤ්ඤාතෙන ආසනෙන. සන්දකොපි ඛො පට්ඨානපකො අඤ්ඤාතරං නිවං ආසනං ගහෙතො එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නං ඛො සන්දකං පට්ඨානපකං ආයස්මා ආනන්දො එතදවොච: ‘කායනුඤ්ඤා සන්දක එතරහි කථාය සන්තිසින්නා, කා ච පන වො අන්තරා කථා විපකතා’ති. තිට්ඨතෙසා හො ආනන්ද කථා, යාය මයං එතරහි කථාය සන්තිසින්නා. තෙසා හොතො ආනන්දස්ස කථා දුලලහා හවිස්සති පච්ඡාපි සචණාය. සාධු වත හවන්තංගෙව ආනන්දො පටිභාතු සකෙ ආචරියකෙ ධම්මී කථා’ති. තෙන හි සන්දක සුණංහි, සාධුකං මනසි කරොහි, හාසිස්සාමී’ති. එවං හොති ඛො සන්දකො පට්ඨානපකො ආයස්මතො ආනන්දස්ස පච්චස්සොසි. ආයස්මා ආනන්දො එතදවොච:

‘චන්තාරොමෙ සන්දක තෙන හභවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුඤ්ඤෙන අමුභමචරියවාසා අකඛාතා, චන්තාරි ච අනස්සාසිකාති මුභමචරියාති අකඛාතාති, යඤ්ඤා පුරිසො සසකකං මුභමචරියං න වසෙය්‍ය වසන්තො වා¹ න ආරාධෙය්‍ය ඤායං ධම්මං කුසල’නති.

කතමෙ පන තෙ හො ආනන්ද තෙන හභවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුඤ්ඤෙන චන්තාරො අමුභමචරියවාසා අකඛාතා, යඤ්ඤා පුරිසො සසකකං මුභමචරියං න වසෙය්‍ය වසන්තො වා¹න ආරාධෙය්‍ය ඤායං ධම්මං කුසලනති:

ඉධ සන්දක එකවොසා සන්ථා එවංවාදී හොති එවංදීවසී: ‘නඤ්ඤි දින්නං නඤ්ඤි සිට්ඨං නඤ්ඤි හුතං නඤ්ඤි සුකච්චකකචානං කම්මානං ඵලං විපාකො නඤ්ඤි අයං ලොකො නඤ්ඤි පරො ලොකො නඤ්ඤි මාතා නඤ්ඤි පිතා නඤ්ඤි සත්තා ඔපපතිකා නඤ්ඤි ලොකෙ සමණවුහමණා සම්මඤ්ඤා සම්මාපටිපන්නා ගෙ ඉමඤ්ඤා ලොකං පරඤ්ඤා ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡි කතො පච්චෙදෙනති, වාතුමමභාභුතිකො² අයං පුරිසො යද කාලං කරොති පථවි පථවිකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති. ආපො ආපොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, තෙජෝ තෙජෝකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, වායො වායොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, ආකාසං ඉන්ද්‍රියාති සබ්බමන්ති, ආසන්දිපඤ්ඤාමා පුරිසා මතං ආදාය ගච්ඡන්ති, යාව ආලාහතා පදනි පඤ්ඤායන්ති, කාපොතකාති අට්ඨති හවන්ති, හස්සන්තාහුතියො දත්තාපඤ්ඤාතතං යදීදං දනං තෙසං තුවච්ඡං මුසා විලාපො ගෙ කෙචි අඤ්ඤිකවාදං වදන්ති, ඛාලෙ ච පණ්ඨිතෙ ච කායස්ස හෙද උච්ඡිජ්ජන්ති විනස්සන්ති න හොන්ති පරමමරණා’ති. තනු සන්දක මඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්ඤිකති: ‘අයං ඛො හවං සන්ථා එවංවාදී එවංදීවසී. ‘නඤ්ඤි දින්නං නඤ්ඤි සිට්ඨං නඤ්ඤි හුතං නඤ්ඤි සුකච්චකකචානං කම්මානං ඵලං විපාකො නඤ්ඤි අයං ලොකො නඤ්ඤි පරො ලොකො නඤ්ඤි මාතා නඤ්ඤි පිතා නඤ්ඤි සත්තා ඔපපතිකා නඤ්ඤි ලොකෙ සමණවුහමණා සම්මඤ්ඤා සම්මාපටිපන්නා, ගෙ ඉමඤ්ඤා ලොකං පරඤ්ඤා ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතො පච්චෙදෙනති, වාතුමමභාභුතිකො අයං පුරිසො, යද කාලං කරොති පථවි පථවිකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, ආපො ආපොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, තෙජෝ තෙජෝකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති,

1. වසන්තො ව - මජ්ඣ. සා. 2. වාතුමමභාභුතිකො - මජ්ඣ.

වාසො වාසොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, ආකාසං ඉන්ද්‍රියානි සඛකමනති, ආසන්දී පඤ්චමා පුරිසා මතං ආදය ගච්ඡන්ති, යාව ආලාහනා පදනි පඤ්ඤයනති, කාපොතිකානි අට්ඨිති භවන්ති, භස්සන්තාහුතියො, දහතුපඤ්ඤන්තං යදිදං දනං, තෙසං තුව්ඡං මුසා විලාපො යෙ කෙවී අත්තිකවාදං වදන්ති, බාලෙ ව පණ්ණිතෙ ව කායස්ස හෙද උච්ඡ්ඡන්ති, විනස්සන්ති, න භොනති පරමමරණාති. සචෙ ඉමස්ස භොතො සඤ්ඤො සචචං වචනං, අකතෙන මෙ එත්ථ කතං, අබ්බුසිතෙන¹ මෙ එත්ථ වුසිතං, උභොපි මයං එත්ථ සමසමා සාමඤ්ඤං පත්තා, යො වාහං න වදමි: ‘උභො කායස්ස හෙද උච්ඡ්ඡස්සාම විනස්සිස්සාම, න භවිස්සාම පරමමරණා’ති. අතිරෙකං බො පතිමස්ස භොතො සඤ්ඤො නග්ගියං මුණ්ණියං උකඤ්චිකප්පධානං කෙසමඤ්ඤලොචනං, යොහං පුත්තසම්බාධිසයනං අඤ්ඤාවසනො කාසිකච්ඡන්තං පච්චන්තො මාලාගනිවිලෙපනං ධාරෙන්නො ජාතරූපරජනං සාදියන්නො ඉමිනා භොතා සත්ථාඤ්ඤ සමසමගතිකො භවිස්සාමි අතිසම්පරායං, සොහං කිංචානන්නො කිංපස්සන්නො ඉමස්මිං සත්ථරි බුභමචරියං චරිස්සාමි, සො අබුභමචරිය-වාසො අය’නති ඉති විදිත්වා තස්මා බුභමචරියා නිබ්බිජ්ජ පකකමති. අයං බො සදක තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසලුඤ්ඤෙන පඨමො අබුභමචරියවාසො අකඛාතො යත්ථ විඤ්ඤ පුරිසො සසකකං බුභමචරියං න වසෙය්‍ය, වසන්නො වා නාරාධෙය්‍ය ඤ්ඤයං ධම්මං කුසලං.

පුනචපරං සදක ඉධෙකචෙචා සත්ථ එවංවාදී භොති එවංදිව්චි: ‘කරතො’² කාරයතො ඡිද්දතො ඡේදපයතො පචතො පාචයතො³ සොචයතො සොවාපයතො කිලමතො කිලමාපයතො එද්දතො එද්දපයතො පාණමතිපාතයතො අදීන්තං ආදියතො සන්ධිං ඡිද්දතො නිලොපං භරතො එකාගාරිකං කරෙතො පරිපඤ්ඤා නිට්ඨතො පරදුරං ගච්ඡතො මුසාභණ්ණො, කරතො⁴ න කරියති පාපං බුරුපරියතොන චෙචි වකෙකන යො ඉමිස්සා පඨවියා පාණෙ එකමංසඛලං⁵ එකමංසපුඤ්ඤං⁶ කරෙය්‍ය, නත්ථි තතො නිද්දනං පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො දක්ඛිණඤ්ඤෙචි ගඛිතාය තීරං ගච්ඡෙය්‍ය භනන්නො භාතෙන්නො ඡිද්දන්නො ඡේදපෙන්නො පචන්නො පාචෙන්නො⁷ නත්ථි තතො නිද්දනං පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො, උත්තරඤ්ඤෙචි ගඛිතාය තීරං ගච්ඡෙය්‍ය දදන්නො දදපෙන්නො යජන්නො යාජෙන්නො⁷ නත්ථි තතො නිද්දනං පුඤ්ඤං, නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො, දුතෙන දමෙන සංයමෙන සච්චවිජේජන නත්ථි පුඤ්ඤං, නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො’ති.

1. අබ්බුසිතෙන - මජ්ඣ. PTS.
2. කරොතො - මජ්ඣ.
3. පචාපයතො - මජ්ඣ. ස්‍යා.
4. එකං මංසඛලං - මජ්ඣ. ස්‍යා.
5. එකං පුඤ්ඤං - මජ්ඣ. ස්‍යා.
6. පාචාපෙන්නා - මජ්ඣ.
7. සජාපෙන්නා - මජ්ඣ. ස්‍යා.

තනු සඤ්ඤ විඤ්ඤ පුරිසො ඉති පටිසඤ්ඤිකකති: අයං බො හවං සන්ථා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: 'කරතො කාරයතො ජිඤ්ඤතො ජේදපපතො පචතො පාවයතො සොචයතො කීලමයතො එඤ්ඤතො එඤ්ඤපපතො පාණමතිපාවයතො අදින්නං ආදියතො සන්ධිං ජිඤ්ඤතො නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපඤ්ඤෙ තිට්ඨතො පරදුරං ගච්ඡතො මුසාහණතො කරතො න කරියති පාපං. බුරපරියනෙතන වෙපි චකෙකන යො ඉමිසා පඨවියා පාණෙ එකමංසඛලං එකමංසපුඤ්ඤං කරෙය්‍ය, නඤ්ඤි තතො නිදන්තං පාපං, නඤ්ඤි පාපසා ආගමො. දක්ඛිණං ඤෙඤ්ඤිපි ගඛිකාය නිරං ගච්ඡෙය්‍ය හනනො සාතෙනො ජිඤ්ඤතො ජේදපෙතො පචනො පාවෙනො නඤ්ඤි තතො නිදන්තං පාපං, නඤ්ඤි පාපසා ආගමො. උතතරං ඤෙඤ්ඤිපි ගඛිකාය නිරං ගච්ඡෙය්‍ය දදනො දපෙනො යජනො යාජෙනො නඤ්ඤි තතො නිදන්තං පුඤ්ඤං, නඤ්ඤි පුඤ්ඤාසා ආගමො, දුතෙන දමෙන සංයමෙන සච්ච-චජේතන නඤ්ඤි පුඤ්ඤං, නඤ්ඤි පුඤ්ඤාසා ආගමොති.

සවෙ ඉමසා භොතො සඤ්ඤා සච්චං වචනං, අකතෙන මෙ එඤ්ඤි කතං, අබ්බුධිතෙන මෙ එඤ්ඤි වුසිතං. උභොපි මයං එඤ්ඤි සමසමා සාමඤ්ඤං පත්තා යො වාහං න වදාමි, 'උභින්නං කුරාතං න කරියති පාප'නති. අතිරෙකං බො පතිමසා භොතො සඤ්ඤා නග්ගියං මුඤ්ඤියං උකඤ්ඤිකප්පමානං කෙසමසුලොචනං, යොහං පුත්තසමාධිසයනං අජ්ඣාචසනො කාසිකච්ඤ්ඤං පච්චනුභොතො මාලාගකිවලෙපනං ධාරෙනො ජාතරූපරජනං සාදියතො ඉමිනා භොතා සන්ථාරා සමසමගතිකො ගවිසාමි අභිසම්පරායං. සොහං කිංජානනො කිංපසානො ඉමසමිං සන්ථරි බුහමචරියං වරිසාමි, සො 'අබ්බුච්චරියවාසො අයනති' ඉති විදිතා තසමා බුහමචරියා නිබ්බිජ්ජ පකකමති.¹ අයං බො සඤ්ඤා තෙන හභවතා ජානතා පසතා අරහතා සමමාසච්ඤ්ඤොන දුතියො අබ්බුච්චරියවාසො අකතො, යඤ්ඤි විඤ්ඤ පුරිසො සසකකං බුහමචරියං න වසෙය්‍ය, වසනො වා න ආරාධෙය්‍ය ඤායං ධම්මං කුසලං.

පුනචපරං සඤ්ඤා ඉධෙකවෙචා සන්ථා එවංවාදී භොති එවංදිට්ඨි: 'නඤ්ඤි හෙතු නඤ්ඤි පච්චයො සත්තානං සඛකිලෙසාය, අහෙතු අපච්චයා සත්තා සඛකිලිසානති. නඤ්ඤි හෙතු නඤ්ඤි පච්චයො සත්තානං විසුද්ධියා, අහෙතු අපච්චයා සත්තා විසුජ්ඣනති. නඤ්ඤි ඛලං නඤ්ඤි විරියං නඤ්ඤි පුරිසන්ථාමො නඤ්ඤි පුරිසපරකකමො, සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා සබ්බෙ භුතා සබ්බෙ ජීව්‍යා අවසා අඛලා අවරියා නියතිසඛිතනිභාවපරිණතා ජස්සෙවාහිජාතිසු සුඛදුකං පටිසංවෙදෙතති'ති.

1. නිබ්බිජ්ජාපකකමති - සිමු.

තඤ්ඤා සඤ්ඤා විඤ්ඤා පුරිසො ඉති පටිසඤ්ඤාකතී : ‘අයං ඛො භවං සත්ථ ඵචංචාදී ඵචංදිට්ඨි : නඤ්ඤා භෙදා නඤ්ඤා පට්ඨවයො සත්තානං සමඛන්ද්‍රෙසාය. අභෙදා අපචචයා සත්තා සමඛන්ද්‍රෙසානති. නඤ්ඤා භෙදා නඤ්ඤා පට්ඨවයො සත්තානං විසුඤ්ඤාය. අභෙදා අපචචයා සත්තා විසුඤ්ඤානති. නඤ්ඤා ඛලං නඤ්ඤා විරියං නඤ්ඤා පුරිසත්ථාමො නඤ්ඤා පුරිසපරකකමො, සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා සබ්බෙ භූතා සබ්බෙ ජීවා අවසා අබ්‍රා අවිරියා තිගතිසමඛතිභාවපරිණතා ජසෙසවාතිජාතිසු සුඛදුකඛං පටිසංවේදෙනති’ති. සවෙ ඉමස්ස භොතො සඤ්ඤානො සචචං වචනං, අකතෙන මෙ ඵත්ථ කතං, අබ්බුසිතෙන මෙ ඵත්ථ වුසිතං. උභොපි මගං ඵත්ථ සමසමා භාමිඤ්ඤං පතතා, යොචාභං න වදුමි, උභො අභෙදා අපචචයා විසුඤ්ඤාසාමා’ති. අතිරෙකං ඛො පතිමස්ස භොතො සඤ්ඤානො නග්ගියං මුණ්ඩියං උකකුට්ඨකපට්ඨානං කෙසමස්ස ලොචනං. යොභං පුත්තසම්බාධිසයනං අජ්ඣාචසනො කාසිකච්ඡදනං පට්ඨනුභොතො මාලාගකිවිලෙපනං ධාරෙතො ජානරූපරජනං සාදියතො ඉමිනා භොතා සත්ථාරා සමසමගතිකො භවිසාමි අභිසම්පරායං. සොභං කිංජානතො කිංපස්සතො ඉමසමිං සත්ථි මුභමචිරියං වරිසාමි. සො අබ්බුච්චිරියවාසො අය’නති ඉති විදිකා තසමා මුභමචිරියා තිබ්බිජ්ජ පකකමති. අයං ඛො සඤ්ඤා තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමාසම්බුද්ධෙන තතියො අබ්බුච්චිරියවාසො අකඛාතො, යත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො සසකකං මුභමචිරියං න වසෙය්‍ය වසනො වා නාරාගෙය්‍ය ඤායං ධම්මං කුසලං.

පුනචපරං සඤ්ඤා ඉධෙකවෙමා සත්ථ ඵචංචාදී භොති ඵචංදිට්ඨි : ‘සත්ථිමෙ කායා අකචා අකචචිධා අතිමමිතා අතිමමාතා වඤ්ඤා කුට්ඨා ඵසිකච්චාසිට්ඨිතා. තෙ න ඉඤ්ඤානති න විපරිනමනති,¹ නාඤ්ඤාමඤ්ඤාං ව්‍යාඛාධෙනති. නාලං අඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස සුඛාය වා දුකඛාය වා සුඛදුකඛාය වා. කතමෙ සත්ත : පඨවිකායො ආපොකායො තෙජෝකායො වායො-කායො සුඛෙ දුකෙඛ ජීවෙ සත්ථිමෙ. ඉමෙ සත්ත කායා අකචා අකචචිධා අතිමමිතා අතිමමාතා වඤ්ඤා කුට්ඨා ඵසිකච්චාසිට්ඨිතා. තෙ න ඉඤ්ඤානති, න විපරිනමනති,¹ නාඤ්ඤාමඤ්ඤාං ව්‍යාඛාධෙනති, නාලං අඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස සුඛාය වා දුකඛාය වා සුඛදුකඛාය වා. තත්ථ නඤ්ඤා භන්තා වා භාතො වා සොතා වා සාවේතා වා විඤ්ඤාතා වා විඤ්ඤාපෙතා වා. යෙපි තිණ්ණෙන සතේන සීසං ජීඤ්ඤාති. න කොචි කඤ්චි ජීවිතා වොරොපෙති. සත්තත්තං තෙචි කායානමනතරෙන සත්ථං විවර්මනුපතති.

1. විපරිනාමෙනති - මජ්ඣ. සං. 2.8.6

චුද්දස බො පනිමානි යොනි පමුඛසතසහසානි සට්ඨිඤ්ච සතානි ඡ ව සතානි. පඤ්ච ව කමමුනො සතානි පඤ්ච ව කමමානි තිණ්ඨි ව කමමානි කමමෙ ව අඛිකමමෙ ව, ආට්ඨි පටිපද, ආට්ඨිනතරකපා, ඡලාහිජාති-යො, අට්ඨිපුරිසභුමියො, එකුනපඤ්ඤස ආජ්චසතො,¹ එකුනපඤ්ඤස පට්ඨකපකසතො, එකුනපඤ්ඤස නාගාචාසසතො, විසෙ ඉන්ද්‍රියසතො, තිංසෙ නිරයසතො, ඡතතිංස රජොධාතුයො, සතත සඤ්ඤිගඛො, සතත අසඤ්ඤිගඛො, සතත නිගණ්ඨිගඛො,² සතත දෙවා, සතත මානුසා, සතත පෙසාචා,³ සතත සරා, සතත පට්ඨවා,⁴ සතත පපානා, සතත පපානසතානි, සතතසුපිනා, සතතසුපිනසතානි, චුලුපාසිතිමහාකපුනො⁵ සතසහසානි යානි බාලො ව පණ්ණිතො ව සකුච්චිනො සංසරිනො දුක්ඛ-සානං කරිසානති. තඤ්ඤ නඤ්ඤ ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා අපරිපකකං වා කමමං පරිපාචෙසාමි, පරිපකකං වා කමමං චුක්ඛ චුක්ඛ බ්‍යන්තිකරිසාමිති⁶. හෙවං නඤ්ඤ දෙණ්ඨිතො සුඛදුක්ඛො, පරියනතනො සංසාරො, නඤ්ඤ භාගනච්චිනො, නඤ්ඤ උක්ඛංසාචකංසො. සෙය්‍යථාපි නාම සුභතගුලො ඛිනෙත නිබ්බෙසිතමානමෙව පලොති, එවමෙවං බාලො ව පණ්ණිතො වා සකුච්චිනො සංසරිනො දුක්ඛසානං කරිසානතිති.

තනු සදක විඤ්ඤ පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති: අයං බො හවං සතානි එච්චාදි එච්චදිට්ඨි: සතතිමෙ කායා අකචා අකචවිධා අනිමිතා අනිමමානා විඤ්ඤා කුට්ඨා එසිකට්ඨාසිට්ඨිනා. තෙ න ඉඤ්ඤන්ති, න විපරිනමන්ති, නාඤ්ඤමඤ්ඤං ව්‍යාචාධෙන්ති, නාලං අඤ්ඤ-මඤ්ඤසාන සුඛාය වා දුක්ඛාය වා සුඛදුක්ඛාය වා. කතමෙ සතත : පඨවිකායො ආපොකායො තෙජොකායො වායොකායො සුඛෙ දුක්ඛෙ ජ්චෙ සතතිමෙ. ඉමෙ සතත කායා අකචා අකචවිධා අනිමිතා අනිමමානා විඤ්ඤා කුට්ඨා එසිකට්ඨාසිට්ඨිනා. තෙ න ඉඤ්ඤන්ති, න විපරිනමන්ති, නාඤ්ඤමඤ්ඤං ව්‍යාචාධෙන්ති. නාලං අඤ්ඤමඤ්ඤසාන සුඛාය වා දුක්ඛාය වා සුඛදුක්ඛාය වා. තඤ්ඤ නඤ්ඤ හන්තා වා ඝාතෙතා වා සොතා වා සාචෙතා වා විඤ්ඤතා වා විඤ්ඤපෙනා වා යොපි තිණ්ඨිගහ සතෙඤ්ඤ සීසං ඡිදුති, න කොපි කඤ්ච ජිවිතා වොරොපෙති, සතතන්තං යෙවි කායානමන්තරෙන සඤ්ඤ විචරමනුපතති.

චුද්දස බො පනිමානි යොනි පමුඛසතසහසානි සට්ඨි ව සතානි ඡ ව සතානි පඤ්ච ව කමමුනො සතානි පඤ්ච ව කමමානි තිණ්ඨි ව කමමානි කමමෙ ව අඛිකමමෙ ව ආට්ඨිපටිපද, ආට්ඨිනතරකපා, ඡලාහි-ජාතියො අට්ඨි පුරිසභුමියො එකුනපඤ්ඤස ආජ්චසතො¹ එකුනපඤ්ඤස පට්ඨකපකසතො එකුනපඤ්ඤස නාගාචාසසතො විසෙ ඉන්ද්‍රියසතො තිංසෙ නිරයසතො ඡතතිංස රජොධාතුයො සතත සඤ්ඤිගඛො, සතත අසඤ්ඤිගඛො සතත නිගණ්ඨිගඛො සතත දෙවා සතත මානුසා සතත පෙසාචා සතත සරා සතත පට්ඨවා සතත පපානා සතත පපානසතානි සතත සුපිනා සුපිනසතානි චුලුපාසිති මහාකපුනො සතසහසානි. යානි බාලො ව

1. ආජ්චකසතො - සිමු, මජ්ඣ. 2. නිගණ්ඨිගඛො - ස්‍යා.
3. පිසාචා - මජ්ඣ, ස්‍යා. 4. පමුචා - සිමු.
5. මහාකපපිනො - මජ්ඣ, ස්‍යා.
6. බ්‍යන්තිං කරිසාමිති - මජ්ඣ

පණ්ණිනෙ ව සන්ධාවිත්ථා සංසරිත්ථා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති. තස්ස නත්ති ඉමිනාහං සීලෙන වා වනෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා අපරිපක්ඛං වා කමමං පරිපාවෙස්සාමි, පරිපක්ඛං වා පුස්ස පුස්ස ව්‍යන්තිකරිස්සාමිති හෙවං නත්ති දොණ්ණිනෙ සුඛදුක්ඛෙ, පරිපන්තකථෙ සංසාරෙ, නත්ති භාගනවඩ්ඨනෙන නත්ති උක්ඛංසාවකංසෙ. සෙය්‍යථාපි නාම සුභතගුලෙ ඩිතොති නිබ්බේදිතමානමෙව පලෙති. එවමෙවං බාලෙ ව පණ්ණිනෙ ව සන්ධාවිත්ථා සංසරිත්ථා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති'ති.

සචෙ ඉමස්ස භොතො සඤ්ඤො සච්චං වචනං, අකතෙන මෙ එස්ස කතං අබ්බුසිතෙන මෙ එස්ස වුසිතං. උභොපි මයං එස්ස සමමා සාමිඤ්ඤං පත්තා, යො වාහං න වදාමි: උභො සන්ධාවිත්ථා සංසරිත්ථා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සාමා'ති. අතිරෙකං ඛො පතිමස්ස භොතො සඤ්ඤො නග්ගිං ඉඤ්ඤිං උක්ඛවිකප්පධානං කෙසමස්සලොචනං, යොහං පුත්තසම්බාධි-සයනං¹ අජ්ඣාවසනො කාසිකච්ඤනං පච්චනුභොතො මාලාගක්ඛි-විලෙපනං ධාරෙතො ජාතිරුපරජනං සාදියතො ඉමිනා භොතා සත්ථ සමසමගතිකො හවිස්සාමි අභිසම්පර්යං. සොහං කිංජානතො කිංපස්සතො ඉමස්මිං සත්ථරි බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමි. සො අබ්‍රහ්ම-චරියවාසො අයන්ති ඉති විදිත්ථා නස්මා බ්‍රහ්මචරියා නිබ්බිජ්ජ පක්ඛමති අගං ඛො සඤ්ඤ තෙන හගචතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමා-සමුද්ධෙන චතුරො අබ්‍රහ්මචරියවාසො අක්ඛාතො යස්ස විඤ්ඤ පුරිසො සසක්ඛං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය වසනො වා නාරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලං. ඉමෙ ඛො තෙ සඤ්ඤ තෙන හගචතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමුද්ධෙන චතුරො අබ්‍රහ්මචරියවාසා අක්ඛාතා යස්ස විඤ්ඤ පුරිසො සසක්ඛං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය වසනො වා නාරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලන්ති.

අච්ඡරියං භො ආනඤ්ඤ, අබ්බුචං භො ආනඤ්ඤ, යාවඤ්ඤිදං තෙන හගචතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමුද්ධෙන චතුරො අබ්‍රහ්ම-චරියවාසා වසමානා අබ්‍රහ්මචරියවාසාති අක්ඛාතා යස්ස විඤ්ඤ පුරිසො සසක්ඛං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය, වසනො වා නාරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලන්ති.

කතමාති පන තාති භො ආනඤ්ඤ තෙන හගචතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමුද්ධෙන චතුරො අනස්සාසිකාති බ්‍රහ්මචරියාති අක්ඛාතාති යස්ස විඤ්ඤ පුරිසො සසක්ඛං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය වසනො වා නාරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලන්ති :

1. වසනං - සිමු, මජ්ඣං

ඉධ සදක එකවෙලා සත්ථා සබ්බඤ්ඤ සබ්බදස්සාවි අපරිසෙසං ඤාණදස්සනං පටිජානාති: චරතො ච මේ තිට්ඨතො ච සුභතස්ස ච ජාගරස්ස ච සතතං සමිතං ඤාණදස්සනං පච්චුපට්ඨිතන්ති. සො සුඤ්ඤමපි අගාරං පටිසති, පිණ්ඩමපි න ලගති, කුක්කුරෙපි බසති,¹ චණ්ඩනපි හජිනා සමාගච්ඡති, චණ්ඩනපි අස්සෙන සමාගච්ඡති, චණ්ඩනපි ගොණෙන සමාගච්ඡති, ඉඤ්ඤාපි පුරිසස්සපි නාමමපි ගොතතමපි පුච්ඡති, ගාමස්සපි තිගමස්සපි නාමමපි මග්ගමපි පුච්ඡති. සො කිමිදන්ති පුට්ඨො සමානො සුඤ්ඤං මෙ අගාරං පටිසිතබ්බං අභොසි, තෙන පාවිසිං. පිණ්ඩං මෙ අලුඬිබ්බං අභොසි, තෙන නාලුඨං. කුක්කුරෙන බසිතබ්බං අභොසි, තෙනමපි දට්ඨො. චණ්ඩන හජිනා සමාගන්තබ්බං අභොසි, තෙන සමාගමං.² චණ්ඩන අස්සෙන සමාගන්තබ්බං අභොසි, තෙන සමාගමං. ඉඤ්ඤාපි පුරිසස්සපි නාමමපි ගොතතමපි පුච්ඡිතබ්බං අභොසි, තෙන පුච්ඡිං. ගාමස්සපි තිගමස්සපි නාමමපි මග්ගමපි පුච්ඡිතබ්බං අභොසි, තෙනාපුච්ඡන්ති. තත්ථ සදක විඤ්ඤ පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති: ‘අයං ඛො භවං සත්ථා සබ්බඤ්ඤ සබ්බදස්සාවි—පෙ—අභොසි. තෙනා-පුච්ඡන්ති. සො අනුස්සාසිකං ඉදං බ්‍රහ්මචරියන්ති, ඉති විදිත්ථා තස්මා බ්‍රහ්මචරියං තිබ්බිජ්ජ පක්කමති. ඉදං ඛො සදක තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමුඤ්ඤෙන පඨමං අනස්සාසිකං බ්‍රහ්මචරියං අක්ඛාතං, යඨ විඤ්ඤ පුරිසො සසක්කං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය, වසනො වා නාර්ධෙය්‍ය ඤායං ධම්මං කුසලං.

පුන ච පරං සදක ඉධෙකවෙලා සත්ථා අනුස්සවිකො භොති අනුස්සව සවෙචා. සො අනුස්සවෙන ඉතිහිතිහ පරමපරුය පිටකසමපදය ධම්මං දෙසෙති. අනුස්සවිකස්ස ඛො පන සදක සඤ්ඤානො අනුස්සවසම්චස්ස සුසුඤ්ඤමපි භොති, දුසුඤ්ඤමපි භොති. තථාපි භොති. අඤ්ඤථාපි භොති. යත්ථ සදක විඤ්ඤ පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති: ‘අයං ඛො භවං සත්ථා අනුස්සවිකො අනුස්සවසවෙචා. සො අනුස්සවෙන ඉතිහිතිහ පරමපරුය පිටකසමපදය ධම්මං දෙසෙති, අනුස්සවිකස්ස ඛො පන සඤ්ඤානො අනුස්සවසම්චස්ස සුසුඤ්ඤමපි භොති, දුසුඤ්ඤමපි භොති, තථාපි භොති, අඤ්ඤථාපි භොති. සො අනස්සාසිකං ඉදං බ්‍රහ්මචරියන්ති ඉති විදිත්ථා තස්මා බ්‍රහ්මචරියං තිබ්බිජ්ජ පක්කමති. ඉදං ඛො සදක තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමුඤ්ඤෙන දුතියං අනස්සාසිකං බ්‍රහ්මචරියං අක්ඛාතං, යඨ විඤ්ඤ පුරිසො සසක්කං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය වසනො වා නාර්ධෙය්‍ය ඤායං ධම්මං කුසලං.

පුන ච පරං සදක ඉධෙකවෙලා සත්ථා තක්කි භොති විමංසි. සො තක්කපරියාහතං විමංසානුචරිතං සයමපටිභානං ධම්මං දෙසෙති. තක්කස්ස ඛො පන සදක සඤ්ඤානො විමංසිස්ස සුතක්කිතමපි භොති, දුතක්කිතමපි භොති, තථාපි භොති, අඤ්ඤථාපි භොති. තත්ථ සදක විඤ්ඤ පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති: ‘අයං ඛො භවං සත්ථා තක්කි විමංසි. සො තක්කපරියාහතං විමංසානුචරිතං සයමපටිභානං ධම්මං දෙසෙති. තක්කස්ස ඛො පන සඤ්ඤානො විමංසිස්ස සුතක්කිතමපි භොති, දුතක්කි තමපි භොති, තථාපි භොති, අඤ්ඤථාපි භොති. සො අනස්සාසිකං ඉදං බ්‍රහ්මචරියන්ති ඉති විදිත්ථා තස්මා බ්‍රහ්මචරියං තිබ්බිජ්ජ පක්කමති. ඉදං ඛො සදක තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමුඤ්ඤෙන තුතියං අනස්සාසිකං බ්‍රහ්මචරියං අක්ඛාතං යඨ විඤ්ඤ පුරිසො සසක්කං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය. වසනො වා නාර්ධෙය්‍ය ඤායං ධම්මං කුසලං.

1. බංසති - මජ්ඣිම. 2. සමාගමං - මජ්ඣිම.

පුන ච පරං සන්දක ඉධෙකවෙවා සත්ථා මන්දො හොති මොච්ඡිහො. හො මන්දතතා මොච්ඡිහතතා තථා තථා¹ පඤ්ඤං පුට්ඨො සමානො වාචා විකෙඛපං ආපඡ්ඡති අමර්විකෙඛපං, ඵව්ච්චි² මෙ නො, තථාපි³ මෙ නො, අඤ්ඤථාපි⁴ මෙ නො, නොතිපි මෙ නො, නො නොතිපි මෙ නොති. තත්ථ සන්දක විඤ්ඤ පුරිසො ඉති පටිසඤ්චිකති. අයං ඛො භවං සත්ථා මන්දො මොච්ඡිහො, සො මන්දතතා මොච්ඡිහතතා තථා තථා පඤ්ඤං පුට්ඨො සමානො වාචා විකෙඛපං ආපඡ්ඡති අමර්විකෙඛපං. ඵව්ච්චි² මෙ නො, තථාපි³ මෙ නො, අඤ්ඤථාපි⁴ මෙ නො, නොතිපි මෙ නො, නො නොතිපි මෙ නොති. සො අනස්සාසිකං ඉදං බ්‍රහ්මචරියතති ඉති විදිත්වා තස්මා බ්‍රහ්මචරියා තිබ්බිඡ්ඡ පසකමති. ඉදං ඛො සන්දක තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමබ්බුඤ්ඤොන චතුත්ථං අනස්සාසිකං බ්‍රහ්මචරියං අකඛාතං, යත්ථ විඤ්ඤ පුරිසො සසකකං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය, වසනොතා වා නාරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලං.

ඉමාති ඛො සන්දක තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමබ්බුඤ්ඤොන චතුත්ථං අනස්සාසිකාති බ්‍රහ්මචරියාති අකඛාතාති, යත්ථ විඤ්ඤ පුරිසො සසකකං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය වසනොතා වා නාරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලන්ති.

අච්ඡරියං හො ආනන්ද අබ්බුතං හො ආනන්ද, යාවඤ්චිදං තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමබ්බුඤ්ඤොන චතුත්ථං අනස්සාසිකානෙව බ්‍රහ්මචරියාති අනස්සාසිකාති බ්‍රහ්මචරියාතීති අකඛාතාති. යත්ථ විඤ්ඤ පුරිසො සසකකං බ්‍රහ්මචරියං න වසෙය්‍ය, වසනොතා වා නාරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලං. යො පන සො හො ආනන්ද සත්ථා තිංවාදී තිමසඛාසි යත්ථ විඤ්ඤ පුරිසො සසකකං බ්‍රහ්මචරියං වසෙය්‍ය, වසනොතා වා ආරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලන්ති.

ඉධ සන්දක තථාගතො ලොකෙ උපපඡ්ඡති ‘අරහං සමමාසමබ්බුඤ්ඤො විඡ්ඡාචරණසමානො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවම්භුස්සානං බුඤ්ඤො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං -පෙ- සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති -පෙ- මජ්ඣකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤතරස්මි වා කුලෙ පච්චාජාතො. -පෙ- සො ඉමෙ පඤ්චතීචරණෙ පහාය වෙතසො උපකතිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විච්චෙච්ච කාමෙහි විච්චිව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතකකං සච්චාරං විචෙකඡං පිතිසුඛං පඨමං කුභං උපහමපඡ්ඡ විහරති. ගස්මි ඛො⁵ සන්දක සත්ථරි සාවකො ඵචරුපං උලාරං විසෙසං⁶ අභිගච්ඡති. තත්ථ විඤ්ඤ පුරිසො සසකකං බ්‍රහ්මචරියං වසෙය්‍ය, වසනොතා වා ආරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලං.

1. තත්ථ තත්ථ - මජ්ඣං.
2. ඵව්ච්චි - මජ්ඣං. ස්‍යා.
3. තථාතිපි - මජ්ඣං. ස්‍යා.
4. අඤ්ඤථාතිපි - මජ්ඣං. ස්‍යා.
5. ඛො පන - ස්‍යා.
6. උලාරවිසෙසං - මජ්ඣං.

පුන ව පරං සන්දක භික්ඛු විතකකවිචාරනං වුපසමා -පෙ- දුතියං කුඤ්ඤා උපසමාපජ්ජ විහරති. යස්මි ඛො සන්දක සන්ධි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං¹ අබ්ගච්ඡති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො සසකකං බුග්ගචරියං විසෙසය, වසනො වා ආරාධෙය්‍ය ඤයං ධම්මං කුසලං.

පුන ව පරං සන්දක භික්ඛු පීතියා ව විරාගා උපෙකකිකො ව විහරති -පෙ- තතියං කුඤ්ඤා උපසමාපජ්ජ විහරති. යස්මි ඛො සන්දක සන්ධි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අබ්ගච්ඡති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො සසකකං බුග්ගචරියං විසෙසය, වසනො වා ආරාධෙය්‍ය ඤයං ධම්මං කුසලං.

පුන ව පරං සන්දක භික්ඛු සුඛස්ස ව පභානා දුක්ඛස්ස ව පභානා -පෙ- වතුත්ථං කුඤ්ඤා උපසමාපජ්ජ විහරති. යස්මි ඛො සන්දක සන්ධි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං¹ අබ්ගච්ඡති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො සසකකං බුග්ගචරියං විසෙසය, වසනො වා ආරාධෙය්‍ය ඤයං ධම්මං කුසලං.

සො ඵවං සමාහිතෙ විතො පරිසුඤ්ඤා පරියොදුතෙ අනඛණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපාතො පුබ්බෙ නිවාසානුස්සන්දණාය විතං අභිනින්නාමෙති. සො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යපීදං: ඵකම්පි ජාතියං දොපි ජාතියො -පෙ-ඉති සාකාරං සඋදෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙ නිවාසං අනුස්සරති යස්මි ඛො සන්දක සන්ධි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අබ්ගච්ඡති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො සසකකං බුග්ගචරියං විසෙසය, වසනො වා ආරාධෙය්‍ය ඤයං ධම්මං කුසලං.

සො ඵවං සමාහිතෙ විතො පරිසුඤ්ඤා පරියොදුතෙ අනඛණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපාතො සත්තානං වුතුපපාතඤ්ඤාය විතං අභිනින්නාමෙති සො දිබ්බෙන වකුච්ඡා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන සතො පස්සති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මපගෙ සතො පජානාති. යස්මි ඛො සන්දක සන්ධි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අබ්ගච්ඡති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො සසකකං බුග්ගචරියං විසෙසය, වසනො වා ආරාධෙය්‍ය ඤයං ධම්මං කුසලං.

1. උලාරවිසෙසං - මජ්ඣං.

සො ඵලං සමාහිනෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොද්ධනෙ අනඛිනණේ විහතුපකක්ඛිලෙසෙ මුදුලුතෙ කම්මතිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපභවතො ආසවානං ඛසඤ්ඤාණං චිත්තං අභිනින්නාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛතිරොධොති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛතිරොධගාමිනී පටිපද්ධති යථාභුතං පජානාති. ඉමෙ ආසවාති යථාභුතං පජානාති අයං ආසව සමුදයොති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවතිරොධොති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවතිරොධගාමිනී පටිපද්ධති යථාභුතං පජානාති. තස්ස ඵලං ජානතො ඵලං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. අපිඤ්ඤාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. විමුක්ඛතස්මිං විමුක්ඛතමිති ඤ්ඤාණං භොති. ඛිණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තනායාති පජානාති. යස්මිං බො සඤ්ඤා සත්ථි සාවකො ඵචිරුපං උලාරං විසෙසං අධිගච්ඡති. තත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො සසකකං බ්‍රහ්මචරියං චසෙය්‍ය, චසනො වා ආරාධෙය්‍ය ඤ්ඤං ධම්මං කුසලන්ති.

සො පන සො භො ආනඤ්ඤා භික්ඛු අරහං ඛිණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඛිනිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙථො පරිකම්භණභවසඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා විමුක්ඛො. පරිභුඤ්ජෙය්‍ය සො කාමෙති.

සො සො සඤ්ඤා භික්ඛු අරහං ඛිණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඛිනිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙථො පරිකම්භණභවසඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා විමුක්ඛො. අභබ්බො සො පඤ්චාධානාති අජ්ඣාචරිතො අභබ්බො ඛිණාසවො භික්ඛු සඤ්චිච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතො, අභබ්බො ඛිණාසවො භික්ඛු අදින්නං ථෙය්‍යසඛිතාධං ආදානො, අභබ්බො ඛිණාසවො භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවෙතො, අභබ්බො ඛිණාසවො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතො, අභබ්බො ඛිණාසවො භික්ඛු සන්තිධිකාරකං කාමෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අභාරියභුතො. සො සො සඤ්ඤා භික්ඛු අරහං ඛිණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඛිනිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙථො පරිකම්භණභවසඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා විමුක්ඛො. අභබ්බො සො ඉමාති පඤ්චාධානාති අජ්ඣාචරිතො.

සො පන සො භො ආනඤ්ඤා භික්ඛු අරහං ඛිණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඛිනිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙථො පරිකම්භණභවසඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා විමුක්ඛො. තස්ස චරතො වෙච තිට්ඨතො ච සුත්තස්ස ච ජාගරස්ස ච සතතං සමිතං ඤ්ඤාණදස්සනං පච්චුපට්ඨිතං: 'ඛිණා මෙ ආසවා'ති.

තෙන හි සඤ්ඤා උපමනෙත කරස්සාමි, උපමායපිධෙකවෙච විඤ්ඤා පුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති. සෙය්‍යථාපි සඤ්ඤා පුරිසස්ස භත්ථපාදා ජින්නා, තස්ස චරතො වෙච තිට්ඨතො ච සුත්තස්ස ච ජාගරස්ස ච සතතං සමිතං ජින්නා ච භත්ථපාදා. අපි ච බො පන තං පච්චවෙකධිමානො ජානාති: ජින්නා මෙ භත්ථපාදාති. ඵචමෙච බො සඤ්ඤා සො සො භික්ඛු අරහං ඛිණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඛිනිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙථො පරිකම්භණභවසඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා විමුක්ඛො. තස්ස චරතො වෙච තිට්ඨතො ච සුත්තස්ස ච ජාගරස්ස ච සතතං සමිතං ඛිණාච ආසවා. අපි ච බො නං පච්චවෙකධිමානො ජානාති: ඛිණා මෙ ආසවාති.

කීච්ච ඛහුකා පන හො ආනන්ද ඉමසමීං ධම්මවිනයෙ නිය්‍යාතාරොති. 'න ඛො සද්දක එකං යෙව සතං න ද්දෙව සතාති න තීණී සතාති න චතතාරී සතාති න පඤ්ච සතාති. අඵ ඛො භියොසාච යෙ ඉමසමීං ධම්මවිනයෙ නිය්‍යාතාරො'ති. අච්ඡරියං හො ආනන්ද, අඛහුතං හො ආනන්ද, න ච නාම සධම්මොක්කංසනා භවිස්සති න පරධම්මාචසාදනා¹ ආයතනෙ ච ධම්මදෙසනා. තාච්ච ඛහුකා ච නිය්‍යාතාරො පඤ්ඤාසිස්සන්ති. ඉමෙ පනා'ඡ්චකා - පුත්තමතාය පුත්තා. අත්තානඤ්චොච උක්කංසෙහති, පරෙ ච වම්හෙහති. තයො චෙව නිය්‍යාතාරො පඤ්ඤාපෙහති. සෙය්‍යපීදං: 'නන්දං වච්ඡං, කීසං සඛකිච්චං, මකඛලීගොසාල'න්ති.

අඵ ඛො සද්දකො පරිබ්බාජකො සකං පරිසං ආමනෙහයි : 'චරන්තු හොනෙතා සමණේ ගොතමෙ බුහච්චරියවාසො, නදුතී සුකරං අමොහි ලාභසක්කාරසීලොකෙ පරිච්චජ්තු'න්ති. ඉතීතිදං සද්දකො පරිබ්බාජකො සකං පරිසං උයොසාචෙසී භගවති බුහච්චරියෙති.

සද්දකසුභතං ඡබ්ඪං.

2. 3. 7

මහාසකුලදාසී සුභතං

එවිං මෙ සුභතං: එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙච්චනෙ කලඤ්ඤකත්ථිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා පරිබ්බාජකා මොරන්තිවාපෙ පරිබ්බාජකාරාමෙ පටිච්චනති. සෙය්‍යපීදං: අන්තහාරො¹ චිරඛරො² සකුලදාසී ච පරිබ්බාජකො අඤ්ඤා ච අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා පරිබ්බාජකා. අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති: පත්තවිචිරං ආදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසී. අථ ඛො භගවතො එතදගොසී: 'අතිපගො ඛො තාව රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරිතුං. යනුනාහං යෙන මොරන්තිවාපෙ, පරිබ්බාජකාරාමො, යෙන සකුලදාසී පරිබ්බාජකො තෙනුපසඛකමෙය්‍යනති. අථ ඛො භගවා යෙන මොරන්තිවාපෙ, පරිබ්බාජකාරාමො, තෙනුපසඛකමි. තෙන ඛො පන සමයෙන සකුලදාසී පරිබ්බාජකො මහතියා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං නිසින්නො හොති උන්නාදිතියා උච්චාසද්දමහාසද්දා³ අනෙකවිතිතං නිර්විජ්ඣකථං කථෙන්නියා. සෙය්‍යපීදං: 'රාජකථං වොරකථං මහා මත්තකථං සෙනාකථං භයකථං සුඛකථං අන්තකථං පානකථං වත්තකථං යානකථං සයනකථං මාලාකථං ගතකථං ඤාතිකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉඤ්ඤකථං පුරිසකථං සුරකථං විසිඛාකථං කුඹ්ඛධානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකකඛාසිකං සමුද්දකඛාසිකං ඉති භවාභවකථං' ඉති වා.

අද්දසා ඛො සකුලදාසී පරිබ්බාජකො භගවන්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන සකං පරිසං සණ්ඨපෙසී: 'අපසද්දා හොනෙතා හොනතු මා හොනෙතා සද්දමකත්ථි. අයං සමණො ගොතමො ආගච්ඡති. අපසද්දාකාමො ඛො පන සො ආයසමා අපසද්දාසා වණ්ණවාදී, අපෙචනාම අපසද්දං පරිසං විදිති: උපසඛකමිතබ්බං මඤ්ඤාදායා'ති. අථ ඛො තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හි අගෙසුං. අථ ඛො භගවා යෙන සකුලදාසී පරිබ්බාජකො තෙනුපසඛකමි. අථ ඛො සකුලදාසී පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච: එතු ඛො භනෙත භගවා, ස්වාගතං භනෙත භගවතො, විරසං ඛො භනෙත භගවා, ඉමං පරියායමකාසී යද්දං ඉධාගමනාය. නිසීදතු භනෙත භගවා ඉදමාසනං පඤ්ඤාතනනති. නිසීදී භගවා පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ. සකුලදාසී ඛො පරිබ්බාජකො අඤ්ඤාතරං නීචං ආසනං ගගෙති: එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නං ඛො සකුලදාසී පරිබ්බාජකං භගවා එතදවොච:

1. {අන්තහාරා - මජ්ඣං.
 {අනුගාරො - සීඝ්‍ර, PTS.
 2. චිරචරො - සීඝ්‍ර, චිරතරො - ස්‍යා.
 3. {උච්චාසද්දමහාසද්දා - සීඝ්‍ර, මජ්ඣං.
 {උච්චාසද්දා, මහාසද්දා - PTS.

කායනුඤ්ඤා උදය පිටිකරණි කථාය සන්තිසිත්තා? කා ච පන චො අනතරා කථා විප්පකතාති? තිට්ඨතෙසා හනෙත කථා යාය මයං එතරණි කථාය සන්තිසිත්තා, නෙසා හනෙත කථා හචචතො දුලලහා හවිසසති පච්ඡාපි සචණ්ඨාය. පුරිමානි හනෙත දිවසානි පුරිමතරානි නානාතිඤ්ඤානං සමණ්ට්ඨායමණානං කුතුහලසාලායං සන්තිසිත්තානං සන්තිපතීතානං. අයමනතරා කථා උදපාදි: ලාහා වත භො අභිත- මගධානං, සුලඤ්ඤා² වත භො අභිතමගධානං, යඤ්ඤා සමණ්ට්ඨායමණා සඛසිනො ගණිනො ගණාචරියො ඤ්ඤා යසසිනො තිත්තකරා සාධු- සම්මතා ඛහුජනස්ස, රාජගහං වසාචායං ඕසචා,³ අයමපි ඛො පුරණො කස්සපො සඛසි චෙච ගණී ච ගණාචරියො ච ඤ්ඤා යසසි තිත්තකරො, සාධුසම්මතො ඛහුජනස්ස, සොපි රාජගහං වසාචායං ඕසචො. අයමපි මකඤ්ඤායොසාලො -පෙ- අජතො කෙසකමඤ්ඤා -පෙ- පකුඛො කච්චායනො -පෙ- සඤ්ඤායො ඛෙලලවසීපුනෙතා⁴ -පෙ- නිගණේඨා නාත- පුනෙතා⁵ සඛසි චෙච ගණී ච ගණාචරියො ච, ඤ්ඤා යසසි තිත්තකරො, සාධුසම්මතො ඛහුජනස්ස, සොපි රාජගහං වසාචායං ඕසචො. අයමපි ඛො සමණො ගොතමො සඛසි චෙච ගණී ච ගණාචරියො ච, ඤ්ඤා යසසි තිත්තකරො, සාධුසම්මතො ඛහුජනස්ස, සොපි රාජගහං වසාචායං ඕසචො. කොනු ඛො ඉමෙසං භවතං සමණ්ට්ඨායමණානං සඛසිනං ගණීනං ගණාචරියානං ඤ්ඤානං යසසිනං තිත්තකරානං සාධුසම්මතානං ඛහුජනස්ස. සාවකානං සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො. කථංඤ්ඤා පන සාවකා සකකතො ගරුකතො⁶ උපනිස්සාය විහරන්ති⁷ති?

තඤ්ඤාචෙච එවමාහංසු: 'අයං ඛො පුරණො කස්සපො සඛසි චෙච ගණී ච ගණාචරියො ච ඤ්ඤා යසසි තිත්තකරො, සාධුසම්මතො ඛහුජනස්ස. සො ච ඛො සාවකානං න සකකතො න ගරුකතො න මානිතො න පුජිතො. න ච පන පුරණං කස්සපං සාවකා සකකතො ගරුකතො උපනිස්සාය විහරන්ති. භුතපුබ්බං පුරණො කස්සපො අනෙකතතාය පරිතාය ධම්මං දෙසෙති. තනුඤ්ඤාතරො පුරණස්ස කස්සපස්ස සාවකො සද්දමකාසි: මා භොනෙතා පුරණං කස්සපං එතමඤ්ඤා පුච්ඡන්ථ. නෙසො එතං ජානාති, මයමෙතං ජානාම, අලෙභ එතමඤ්ඤා පුච්ඡන්ථ. මයමෙතං භවන්තානං⁷ බ්‍යාකරිස්සාමාති. භුතපුබ්බං පුරණො කස්සපො බාහා පග්ගස්ස කඤ්ඤානො න ලභති: අප්පසද්ද භොනෙතා භොනතු මා භොනෙතා සද්දමකන්ථ. නෙතෙ භවන්තො පුච්ඡන්ති. අලෙභ එතෙ පුච්ඡන්ති. මයමෙතෙසං බ්‍යාකරිස්සාමාති. ඛහු ඛො පන පුරණස්ස කස්සපස්ස සාවකා වාදං අපරොපෙඤ්ඤා අපකකන්තා: 'න නිං ඉමං ධම්මවිනයං අජානාසි. අහං ඉමං ධම්මවිනයං අජානාමි, කිං නිං ඉමං ධම්මවිනයං අජානිස්සාසි? ඕච්ඡාපට්ඨපනෙතා නිමසි,

1. කායනුඤ්ඤා - සා.
2. සුලඤ්ඤාලාහා - සිඹ්ඹ, මජ්ඣ.
3. උපගතා - සා.
4. ඛෙලලවසීපුනෙතා - මජ්ඣ.
5. { නාථපුනෙතා - සිඹ්ඹ.
නාථපුනෙතා - මජ්ඣ.
6. ගරුකතො - මජ්ඣ.
7. භවතං - PTS.

නෙව තස්මිං සමයෙ සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකානං ඛිට්ඨසද්දෙ වා හොති උක්කාසිතසද්දෙ වා. තමෙතං ජනකායො පච්චාසිංසමානරුපො පච්චුපට්ඨිතො හොති: 'යං නො භගවා ධම්මං භාසිස්සති, තං නො සොඤ්ඤාමා'ති. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො චාතුමමභාපපෙඨ වුද්ධං මධුං¹ අනෙලකං පපිලෙය්‍ය² තමෙතං මහාජනකායො පච්චාසිංසමානරුපො පච්චුපට්ඨිතො අස්ස. එවමෙවං යස්මිං සමයෙ සමණො ගොතමො අනෙකසතාය පරිසාය ධම්මං දෙසෙති. නෙව තස්මිං සමයෙ සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකානං ඛිට්ඨසද්දෙ වා හොති උක්කාසිතසද්දෙ වා, තමෙතං මහාජනකායො පච්චාසිංසමානරුපො පච්චුපට්ඨිතො හොති: යං නො භගවා ධම්මං භාසිස්සති, තං නො සොඤ්ඤාමාති. යෙපි සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකා සමුගමචාරීති සමපතොජේතා සිකං පච්චක්කාය ගීනායාවත්තනති, තෙපි සද්දු වණණවාදිනො හොති, ධම්මස්ස වණණවාදිනො හොති, සබ්බස්ස වණණවාදිනො හොති. අත්තගර්භිනො යෙව හොති අනඤ්ඤාගර්භිනො: මගමෙවෙත්³ අලක්ඛිකා, මගං අප්පජ්ඣස්ස යෙ මගං එවං සාකානෙ ධම්මවිනෙයෙ පඤ්ඤානාසකම්මෙය යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරිතං චරිතුනති. තෙ ආරාමිකභුතා වා උපාසකභුතා වා පඤ්චසු සිකාපදෙසු සමාදාය වත්තනති. ඉති සමණො ගොතමො සාවකානං සකකතො ගරුකතො මාතිතො පුජේතො, සමණඤ්ඤා පන ගොතමං සාවකා සකකතො ගරුකතො උපතිස්සාය විහරන්ති.

කති පන නං උද්ධං, ධම්මෙ සමනුපස්සාසි යෙහි මම සාවකා සකකරොති ගරුකරොති මානෙති පුජේති, සකකතො ගරුකතො උපතිස්සාය විහරන්ති?

පඤ්ඤා ඛො අහං භනෙත භගවති ධම්මෙ සමනුපස්සාමි යෙහි භගවත්තං සාවකා සකකරොති ගරුකරොති මානෙති පුජේති, සකකතො ගරුකතො උපතිස්සාය විහරන්ති. කතමෙ පඤ්ඤා:

භගවා හි භනෙත, අප්පාභාරො අප්පාභාරතාය ච වණණවාදි යමපි භනෙත භගවා අප්පාභාරො අප්පාභාරතාය ච වණණවාදි⁴ ඉමං ඛො අහං භනෙත. භගවති පඨමං ධම්මං සමනුපස්සාමි යෙන භගවත්තං සාවකා සකකරොති ගරුකරොති මානෙති පුජේති, සකකතො ගරුකතො උපතිස්සාය විහරන්ති.

පුන ච පරං භනෙත භගවා සන්තුච්ඤා ඉතරිතරෙන විචරෙන ඉතරිතරවිචරසන්තුච්ඤා ච වණණවාදි. යමපි භනෙත, භගවා සන්තුච්ඤා ඉතරිතරෙන විචරෙන ඉතරිතරවිචරසන්තුච්ඤා ච වණණවාදි. ඉමං ඛො අහං භනෙත භගවති දුතියං ධම්මං සමනුපස්සාමි යෙන භගවත්තං සාවකා සකකරොති ගරුකරොති මානෙති පුජේති, සකකතො ගරුකතො උපතිස්සාය විහරන්ති.

1. වුද්ධමධුං - මජ්ඣම.
 2. {උපිලෙය්‍ය - සිඹු.
 {පිලෙය්‍ය - මජ්ඣම. ස්‍යා. PTS.
 3. මගමෙවෙත්තා - ඉ. මජ්ඣම. ස්‍යා.
 4. යමපි භනෙත භගවා අප්පාභාරො අප්පාභාරතාය වණණවාදි-PTS. (උභං)

පුන ච පරං භනෙත, භගවා සන්තුට්ඨා ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන ඉතරීතරපිණ්ඩපාතසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී. යමපි භනෙත, භගවා සන්තුට්ඨා ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන ඉතරීතරපිණ්ඩපාතසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී. ඉමං ඛො අහං භනෙත භගවති තතියං ධම්මං සම්නුපඤ්ඤාමි යෙන භගවන්තං සාවකා සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්නි පුජෙන්නි, සක්කන්ති ගරුකන්ති උපනිඤ්ඤාය විහරන්ති.

පුන ච පරං භනෙත, භගවා සන්තුට්ඨා ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන ඉතරීතරසෙනාසනසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී. යමපි භනෙත, භගවා සන්තුට්ඨා ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන ඉතරීතරසෙනාසනසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී. ඉමං ඛො අහං භනෙත. භගවති චතුස්සං ධම්මං සම්නුපඤ්ඤාමි යෙන භගවන්තං සාවකා සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්නි පුජෙන්නි, සක්කන්ති ගරුකන්ති උපනිඤ්ඤාය විහරන්ති.

පුන ච පරං භනෙත, භගවා පටිච්චේතනා පටිච්චේකඤ්ඤා ච වණ්ණවාදී. යමපි භනෙත, භගවා පටිච්චේතනා පටිච්චේකඤ්ඤා ච වණ්ණවාදී. ඉමං ඛො අහං භනෙත භගවති පඤ්චම්මං ධම්මං සම්නුපඤ්ඤාමි යෙන භගවන්තං සාවකා සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්නි පුජෙන්නි සක්කන්ති ගරුකන්ති උපනිඤ්ඤාය විහරන්ති. ඉමෙ ඛො අහං භනෙත භගවති පඤ්චධම්මෙම සම්නුපඤ්ඤාමි යෙන භගවන්තං සාවකා සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්නි පුජෙන්නි සක්කන්ති ගරුකන්ති උපනිඤ්ඤාය විහරන්ති.

අප්පාභාරෙ සම්භේදා ගොතමො අප්පාභාරතාය ච වණ්ණවාදීති ඉති චෙ මං උදාසී සාවකා සක්කරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං¹ මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සක්කන්ති ගරුකන්ති උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං. සන්ති ඛො පන මෙ උදාසී, සාවකා කොසකාභාරාපි අභිසංකොසකාභාරාපි ඛෙලු-වාභාරාපි අභිසංකෙලුවාභාරාපි අහං ඛො පනුදාසී, අප්පෙකද ඉමිනා පතෙතන සමතිතතිකමපි භුඤ්ජාමි, හිගොපි භුඤ්ජාමි. අප්පාභාරෙ සම්භේදා ගොතමො අප්පාභාරතාය ච වණ්ණවාදීති ඉති චෙ මං උදාසී සාවකා සක්කරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං සක්කන්ති ගරුකන්ති උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං. යෙ තෙ උදාසී, මම සාවකා කොසකාභාරාපි අභිසංකොසකාභාරාපි ඛෙලුවාභාරාපි අභිසංකෙලුවාභාරාපි, න මං තෙ ඉමිනා ධම්මෙන සක්කරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං සක්කන්ති ගරුකන්ති උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං.

සන්තුට්ඨා සම්භේදා ගොතමො ඉතරීතරෙන විචරෙන ඉතරීතර-විචරසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදීති ඉති චෙ මං උදාසී සාවකා සක්කරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං සක්කන්ති ගරුකන්ති උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං. සන්ති ඛො පන මෙ උදාසී, සාවකා පංසුකුලිකා ලුඛවිචරධරු තෙ සුසානා වා සඛකාරකුට්ඨා වා පාපණිකා² වා නන්තකාති උච්චිතීනී³ සඛකාපි කපිතී වාරෙන්නි. අහං ඛො පනුදාසී, අප්පෙකද ගහපති-විචරති⁴ වාරෙමි දලානි යත් ලුඛානි අලාපුලොමසානි⁵. සන්තුට්ඨා සම්භේදා ගොතමො ඉතරීතරෙන විචරෙන ඉතරීතර විචර සන්තුට්ඨියා

1. ගරු කරෙය්‍යං - මජ්ඣං. 2. පාපණිකාති - සිඤ්ඤා.
 3. උච්චිතීනී - සිඤ්ඤා. 4. ගහපතාති විචරති - සා, PTS
 5. { සත්ඵලානි අලාපුලොමසානි - මජ්ඣං.
 සුත්තලුඛානි අලාපුලොමසානි - සා.

ච වණණවාදීති. ඉති චෙ මං උදාසී සාවකා සකකරෙය්‍යං. ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං සකකාඛා ගරුකාඛා උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං. යෙ තෙ උදාසී, මම සාවකා පංසුකුලිකා ලුඛවිවරධර් තෙ සුසානා වා සඛකාරකුටා වා පාපණීකා වා නන්තකානි උච්චිතිඛා සඛකාපිං කරිඛා ධාරෙතති, න මං තෙ ඉමිනා ධම්මෙන සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සකකාඛා ගරුකාඛා උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං.

සන්තුටෙඨා, සමණො ගොතමො ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන ඉතරීතරපිණ්ඩපාතසන්තුටසීයා ච වණණවාදීති ඉති චෙ මං උදාසී, සාවකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං සකකාඛා ගරුකාඛා උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං. සන්ති ඛො පන මෙ උදාසී සාවකා පිණ්ඩපාතිකා සපදනවාරිනො උඤ්ඤපකො¹ වතෙ රතා, තෙ අන්තරහරං පවිට්ඨා සමානා ආසනෙනපි නිමිනතිමනා න සාදියනති. අහං ඛො පනුදාසී, අපෙපකද නිමිනතෙනපි භුඤ්ජාමි සාලිනං ඔදනං විවිතකාලකං අනෙකසුපං අනෙකබ්‍යඤ්ජනං. සන්තුටෙඨා, සමණො ගොතමො ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන ඉතරීතරපිණ්ඩපාතසන්තුටසීයා ච වණණවාදීති ඉති චෙ මං උදාසී සාවකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සකකාඛා ගරුකාඛා උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං. යෙ තෙ උදාසී මම සාවකා පිණ්ඩපාතිකා සපදනවාරිනො උඤ්ඤපකො¹ වතෙ රතා, අන්තරහරං පවිට්ඨා සමානා ආසනෙනපි නිමිනතිමනා න සාදියනති, න මං තෙ ඉමිනා ධම්මෙන සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සකකාඛා ගරුකාඛා උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං.

සන්තුටෙඨා, සමණො ගොතමො ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, ඉතරීතරසෙනාසනසන්තුටසීයා ච වණණවාදීති ඉති චෙ මං උදාසී සාවකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සකකාඛා ගරුකාඛා උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං. සන්ති ඛො පන මෙ උදාසී, සාවකා රුකඛමුලිකා අඛොකාසිකා, තෙ අට්ඨමාසෙ ඡන්තං න උපෙතති. අහං ඛො පනුදාසී, අපෙපකද කුටාගාරෙසුපි විහරම්ඵ උලලිත්තාචලිතෙනසු නිවාතෙසු පුඤ්ඤිතඤ්ඤෙසු² පිඤ්ඤවාතපාතෙසු. සන්තුටෙඨා, සමණො ගොතමො ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන ඉතරීතරසෙනාසනසන්තුටසීයා ච වණණවාදීති ඉති චෙ මං උදාසී, සාවකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං සකකාඛා ගරුකාඛා උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං. යෙ තෙ උදාසී මම සාවකා රුකඛමුලිකා අඛොකාසිකා තෙ අට්ඨමාසෙ ඡන්තං න උපෙතති. න මං තෙ ඉමිනා ධම්මෙන සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සකකාඛා ගරුකාඛා උපනිඤ්ඤාය විහරෙය්‍යං.

1. උච්චපකො - PTS. උඤ්ජාසකො - මජ්ඣං. උච්චාපකො වනො - සා.
2. පුඤ්ඤිතඤ්ඤෙසු - මජ්ඣං.

පටිච්චනො: සමණො ගොතමො: පටිච්චකස්ස ච වණණවාදිති ඉති වෙ මං උදාසි, සාවකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සකකා: ගරුකා: උපනිස්සාය විහරෙය්‍යං. සතති ඛො පන මෙ උදාසි සාවකා ආරඤ්ඤාකා පනතභෙතාසනා ආරඤ්ඤා වනපථානි¹ පනතානි භෙතාසනානි අජෙඤ්ඤාගහෙතො: විහරන්ති. තෙ අනුඤ්ඤාසං² සඛ්ඤාමජෙඤ්ඤා ඔසරන්ති පාතිමොකත්‍රියෙද්දාසාය. අභං ඛො පනුදාසි අපොකද ආකිණේණා: විහරම් භික්ඛුති භික්ඛුනීති උපාසකෙහි උපාසිකාහි රඤ්ඤා³ රුජමහා-මනෙහි තිඤ්ඤෙහි තිඤ්ඤාසංචකෙහි. පටිච්චනො: සමණො ගොතමො: පටිච්චකස්ස ච වණණවාදිති ඉති වෙ මං උදාසි, සාවකා සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සකකා: ගරුකා: උපනිස්සාය විහරෙය්‍යං. තෙ තෙ උදාසි මම සාවකා ආරඤ්ඤාකා පනතභෙතාසනා ආරඤ්ඤා වනපථානි¹ පනතානි භෙතාසනානි අජෙඤ්ඤාගහෙතො:⁴ විහරන්ති අනුඤ්ඤාසං සඛ්ඤාමජෙඤ්ඤා ඔසරන්ති පාතිමොකත්‍රියෙද්දාසාය. න මං තෙ ඉමිනා ධම්මෙන සකකරෙය්‍යං ගරුකරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං, සකකා: ගරුකා: උපනිස්සාය විහරෙය්‍යන්ති.

ඉති ඛො උදාසි, න මම සාවකා ඉමෙහි පඤ්ච ධම්මෙහි සකකරෙන්නි. ගරුකරෙන්නි මානෙන්නි පුජෙන්නි, සකකා: ගරුකා: උපනිස්සාය විහරන්ති.

අඤ්ඤා ඛො උදාසි, අඤ්ඤා ච පඤ්ච ධම්මා යෙහි මම සාවකා⁵ සකකරෙන්නි ගරුකරෙන්නි මානෙන්නි පුජෙන්නි, සකකා: ගරුකා: උපනිස්සාය විහරන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉච්චදාසි, මම සාවකා අභිසිලෙ සමාචෙන්නි: සිලවා සමණො ගොතමො: පරමෙන සිලකඛිකෙන සමන්තාගතොති යමුදාසි⁶ මම සාවකා⁷ අභිසිලෙ සමාචෙන්නි: සිලවා සමණො ගොතමො: පරමෙන සිලකඛිකෙන සමන්තාගතොති. අයං ඛො උදාසි, පඨමො: ධම්මො යෙන මම සාවකා⁸ සකකරෙන්නි ගරුකරෙන්නි. මානෙන්නි පුජෙන්නි, සකකා: ගරුකා: උපනිස්සාය විහරන්ති.

පුන ච පරං උදාසි, මම සාවකා අභිකකනොක ඤාණදස්සනෙ සමාචෙන්නි. ජානංගෙවාහ සමණො ගොතමො: ජානාමිති, පස්සංගෙවාහ සමණො ගොතමො: පස්සාමිති, අභිඤ්ඤාය සමණො ගොතමො: ධම්මං දෙසෙති නො: අනඤ්ඤාය, සනිද්දනං සමණො ගොතමො: ධම්මං දෙසෙති නො: අනිද්දනං, සප්පාටිභාරියං සමණො ගොතමො: ධම්මං දෙසෙති නො: අප්පාටිභාරියන්ති. යමුදාසි මම සාවකා අභිකකනොක ඤාණදස්සනෙ සමාචෙන්නි. ජානංගෙවාහ සමණො ගොතමො:

1. {ආරඤ්ඤාවනපථානි - PTS.
{අරඤ්ඤාවනපථානි - මජ්ඣං.
2. අනුඤ්ඤාසං - සඤා.
3. රඤ්ඤා - PTS
4. අජෙඤ්ඤාගහෙතො - මජ්ඣං.
5. යෙහි පඤ්ච ධම්මෙහි - මජ්ඣං සඤා.
6. මම සාවකා - PTS සඤා.
7. යමුදාසි - සඤා, යමපනුදාසි - PTS.
8. මම සාවකා - සිඬු, සඤා, PTS

ජානාමිති. පසංගෙවාහ සමණෝ ගොතමෝ පසාමිති. අභිඤ්ඤාය සමණෝ ගොතමෝ ධම්මං දෙසෙති නො අනභිඤ්ඤාය, සතිදුතං සමණෝ ගොතමෝ ධම්මං දෙසෙති නො අනිදුතං, සප්පාවහාරියං සමණෝ ගොතමෝ ධම්මං දෙසෙති නො අප්පාවහාරියනති. අයං ඛො උදුසි, දුතියො ධම්මො, යෙන මමිං සාවකා සකකරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්නි පුජෙන්නි, සකකතා ගරුකතා උපනිස්සාය විහරන්ති.

පුන ච පරං උදුසි, මමිං සාවකා¹ අභිපඤ්ඤාය සමහාවෙනති: පඤ්ඤාව: සමණෝ ගොතමෝ පරමෙන පඤ්ඤාකඛිකෙන සමන්තා-ගතො. තං වත අනාගතං වා වාදපථං න දකඛති උප්පන්නං වා පරප්පවාදං න සහධම්මෙන සුතිග්ගහිතං නිග්ගණ්ඨිස්සතිති² නෙතං ධානං විජ්ජති. තං කිං මඤ්ඤාසි උදුසි? අපි නු මෙ සාවකා ඵලං ජානන්ත, ඵලං පසසන්තා අන්තරන්තර් කථං ඕපානෙය්‍යන්ති? නො ගෙනං හන්තෙ. න ඛො පනාහං උදුසි සාවකෙසු අනුසාසනිං පච්චායිංසාමි අඤ්ඤාදදුච්චි මමිංසෙව සාවකා අනුසාසනිං පච්චායිංසන්ති. යමුදුසි³ මමිං සාවකා අභිපඤ්ඤාය සමහාවෙනති පඤ්ඤාව: සමණෝ ගොතමෝ පරමෙන පඤ්ඤාකඛිකෙන සමන්තාගතො. තං වත අනාගතං වා වාදපථං න දකඛති උප්පන්නං වා පරප්පවාදං න සහධම්මෙන සුතිග්ගහිතං නිග්ගණ්ඨිස්සතිති² නෙතං ධානං විජ්ජති. අයං ඛො උදුසි, තුතියො ධම්මො, යෙන මමිං සාවකා¹ සකකරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්නි පුජෙන්නි, සකකතා ගරුකතා උපනිස්සාය විහරන්ති.

පුන ච පරං උදුසි, මමි සාවකා යෙන දුකෙඛන දුකෙඛාතිණණ: දුකඛපරෙතා තෙ මං උපසඛකමිති: දුකඛං අරියසච්චං පුච්ඡන්ති. තෙසාහං දුකඛං අරියසච්චං පුච්චො: ව්‍යාකරොමි, තෙසාහං චිත්තං ආරුධෙමි පඤ්ඤාය වෙය්‍යාකරණෙන. තෙ මං දුකඛසමුදයං -පෙ- දුකඛ-නිරොධං -පෙ- දුකඛනිරොධගාමිනීපට්ටදං අරියසච්චං පුච්ඡන්ති. තෙසාහං දුකඛනිරොධගාමිනීපට්ටදං අරියසච්චං පුච්චො: ව්‍යාකරොමි, තෙසාහං චිත්තං ආරුධෙමි පඤ්ඤාය වෙය්‍යාකරණෙන. යමුදුසි³, මමිං සාවකා යෙන දුකෙඛන දුකෙඛාතිණණ: දුකඛපරෙතා තෙ මං උපසඛකමිති: දුකඛං අරියසච්චං පුච්ඡන්ති, තෙසාහං දුකඛං අරියසච්චං පුච්චො: ව්‍යාකරොමි. තෙසාහං චිත්තං ආරුධෙමි පඤ්ඤාය වෙය්‍යාකරණෙන. තෙ මං දුකඛසමුදයං -පෙ- දුකඛනිරොධං -පෙ- දුකඛනිරොධගාමිනීපට්ටදං අරියසච්චං පුච්ඡන්ති. තෙසාහං දුකඛනිරොධගාමිනීපට්ටදං අරියසච්චං පුච්චො: ව්‍යාකරොමි. තෙසාහං චිත්තං ආරුධෙමි පඤ්ඤාය වෙය්‍යාකරණෙන. අයං ඛො උදුසි, චතුස්සො ධම්මො, යෙන මමිං සාවකා සකකරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්නි පුජෙන්නි, සකකතා ගරුකතා උපනිස්සාය විහරන්ති.

පුන ච පරං උදුසි, අකඛාතා මයා සාවකානං පට්ටපද යථාපට්ටපන්නා මෙ සාවකා චිත්තාරො සතිපට්ඨානෙ භාවෙන්ති. ඉබ්බදුසි භික්ඛු කාසෙ කායානුපසයි විහරති ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. වේදනාසු -පෙ- විතෙත -පෙ- ධම්මසු ධම්මානුපසයි විහරති ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. තනු ච පන මෙ සාවකා ඔහු අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපාතකා විහරන්ති.

1. මමි සාවකා - ස්‍යා, PTS. 2. නිග්ගහිස්සති - ස්‍යා, PTS.
3. යමුදුසි - ස්‍යා. යමපනුදුසි - PTS.

පුන ච පරං උදයි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා. යථාපට්ඨපක්කා මෙ සාවකා චත්තාරො සමමපධානෙන භාවෙනති ඉඩ්දසි, භික්ඛු අනුපාක්කානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුපාදාය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතතං පඤ්ඤානි පදහති. උපාක්කානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතතං පඤ්ඤානි. පදහති. අනුපාක්කානං කුසලානං ධම්මානං උපාදාය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතතං පඤ්ඤානි පදහති. උපාක්කානං කුසලානං ධම්මානං සීතිසා අසමොසාය භියොසාභාවාය වෙපුලාය භාවනාය පාරිජුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතතං පඤ්ඤානි පදහති. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපපතතා විහරන්ති.

පුන ච පරං උදයි අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා යථාපට්ඨපක්කා මෙ සාවකා චත්තාරො ඉඤ්ඤාදො භාවෙනති. ඉඩ්දසි භික්ඛු ඡන්දසමාධි-පධානසඛාරසමන්තාගතං ඉඤ්ඤාදො භාවෙනති. විරියසමාධි -පෙ- විතතසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධානසඛාරසමන්තාගතං ඉඤ්ඤාදො භාවෙනති. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපපතතා විහරන්ති.

පුන ච පරං උදයි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා. යථාපට්ඨපක්කා මෙ සාවකා පඤ්ඤාදොති භාවෙනති. ඉඩ්දසි භික්ඛු සඤ්ඤාදො භාවෙනති උපසමගාමිං සමොධගාමිං. විරියඤ්ඤාදො භාවෙනති -පෙ- සතිඤ්ඤාදො භාවෙනති -පෙ- සමාධිඤ්ඤාදො භාවෙනති -පෙ- පඤ්ඤාදො භාවෙනති උපසමගාමිං සමොධගාමිං. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසාන පාරමිපපතතා විහරන්ති.

පුන ච පරං උදයි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා. යථාපට්ඨපක්කා මෙ සාවකා පඤ්ඤාබලාති භාවෙනති. ඉඩ්දසි, භික්ඛු සඤ්ඤාබලං භාවෙනති උපසමගාමිං සමොධගාමිං. විරියබලං භාවෙනති -පෙ- සතිබලං භාවෙනති -පෙ- සමාධිබලං භාවෙනති -පෙ- පඤ්ඤාබලං භාවෙනති උපසමගාමිං සමොධගාමිං. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසාන පාරමිපපතතා විහරන්ති.

පුන ච පරං උදයි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා යථාපට්ඨපක්කා මෙ සාවකා සත්තබොජ්ඣාදිග භාවෙනති. ඉඩ්දසි, භික්ඛු සති-සමොජ්ඣාදිග භාවෙනති විවෙකනිසසිතං විරාගනිසසිතං නිරෝධනිසසිතං වොසංගහපරිණාමිං ධම්මවිචයසමොජ්ඣාදිග භාවෙනති -පෙ- විරිය-සමොජ්ඣාදිග භාවෙනති -පෙ- පිතිසමොජ්ඣාදිග භාවෙනති -පෙ- පඤ්ඤා සමොජ්ඣාදිග භාවෙනති -පෙ- සමාධිසමොජ්ඣාදිග භාවෙනති -පෙ- උපෙක්ඛාසමොජ්ඣාදිග භාවෙනති විවෙකනිසසිතං විරාගනිසසිතං නිරෝධනිසසිතං වොසංගහපරිණාමිං. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපපතතා විහරන්ති.

පුන ච පරං උදයි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා යථාපට්ඨපක්කා මෙ සාවකා අරියං අව්ඨබ්බිකං මඤ්ඤා භාවෙනති. ඉඩ්දසි, භික්ඛු සමමාද්දරියං භාවෙනති, සමමාසඛකපං භාවෙනති, සමමාචාරං භාවෙනති, සමමාකම්මන්තං භාවෙනති, සමමාආර්ථං භාවෙනති, සමමාචාරාමිං භාවෙනති, සමමාසතිං භාවෙනති, සමමාසමාධිං භාවෙනති. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපපතතා විහරන්ති.

සුභ ව පරං උදුසි, අක්ඛාතා මයා සාවකානං පටිපදු යථාපටිපන්නා මෙ සාවකා අධි විමොක්ඛෙ භාවෙනති. රූපි රූපානි පසසති. අයං පඨමො විමොක්ඛො. අජ්ඣතනං අරූපසකුදුදී ඛග්ගිඤ්ඤා රූපානි පසසති. අයං දුතියො විමොක්ඛො. සුභතෙතව අබ්බුතෙතො භොති. අයං තතියො විමොක්ඛො. සබ්බසො රූපසකුදුදුතං සමතිකකමම පටිඝසකුදුදුතං අත්ඛගමා නානතතසකුදුදුතං අමනසිකාරා ‘අනතෙතො ආකාසො’ති ආකාසානසකුදුදුතං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයං චතුසො විමොක්ඛො. සබ්බසො ආකාසානසකුදුදුතං සමතිකකමම ‘අනතනං විකුදුදුණ්ණති විකුදුදුණ්ණකුදුදුතං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයං පඤ්චමො විමොක්ඛො. සබ්බසො විකුදුදුණ්ණකුදුදුතං සමතිකකමම ‘නච්චි කිඤ්චි’ති ආකිඤ්චිකුදුදුතං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයං ඡට්ඨො විමොක්ඛො. සබ්බසො ආකිඤ්චිකුදුදුතං සමතිකකමම නෙවසකුදුදුතාසකුදුදුතං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයං සත්තමො විමොක්ඛො. සබ්බසො නෙවසකුදුදුනාසකුදුදුතං සමතිකකමම සකුදුදුචෙදසිතතිරොධං උපසමපජ්ඣ විහරති. අයං අධ්ඨමො විමොක්ඛො. තත්ථ ව පන මෙ සාවකා ඛහු අභිකුදුදුචොසානපාරමිපතනා විහරන්ති.

සුභ ව පරං උදුසි, අක්ඛාතා මයා සාවකානං පටිපදු යථා පටිපන්නා මෙ සාවකා අධි අභිභාසතනානි භාවෙනති. අජ්ඣතනං රූපසකුදුදු ඵකො ඛග්ගිඤ්ඤා රූපානි පසසති පරිත්තානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි. තානි අභිභුග්ග ජානාමි පසාමිති ඵලංසකුදුදු භොති. ඉදං පඨමං අභිභාසතනං.

අජ්ඣතනං රූපසකුදුදු ඵකො ඛග්ගිඤ්ඤා රූපානි පසසති අපමාණානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි. තානි අභිභුග්ග ජානාමි පසාමිති ඵලංසකුදුදු භොති. ඉදං දුතියං අභිභාසතනං.

අජ්ඣතනං අරූපසකුදුදු ඵකො ඛග්ගිඤ්ඤා රූපානි පසසති පරිත්තානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි. තානි අභිභුග්ග ජානාමි පසාමිති. ඵලංසකුදුදු භොති. ඉදං තතියං අභිභාසතනං.

අජ්ඣතනං අරූපසකුදුදු ඵකො ඛග්ගිඤ්ඤා රූපානි පසසති අපමාණානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි. තානි අභිභුග්ග ජානාමි පසාමිති ඵලංසකුදුදු භොති. ඉදං චතුසො අභිභාසතනං.

අජ්ඣතනං අරූපසකුදුදු ඵකො ඛග්ගිඤ්ඤා රූපානි පසසති නීලානි නීලවණ්ණානි නීලනිදසනානි නීලනිභාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම උමාපුපථං නීලං නීලවණ්ණං නීලනිදසනං නීලනිභාසං සෙය්‍යථාපි වා පන තං වත්ථ ඛාරණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමට්ටං¹ නීලං නීලවණ්ණං නීලනිදසනං නීලනිභාසං² ඵලමෙවං අජ්ඣතනං අරූපසකුදුදු ඵකො ඛග්ගිඤ්ඤා රූපානි පසසති නීලානි නීලවණ්ණානි නීලනිදසනානි නීලනිභාසානි. තානි අභිභුග්ග ‘ජානාමි පසාමි’ති ඵලංසකුදුදු භොති. ඉදං පඤ්චමං අභිභාසතනං.

- 1. අත්ඛගමා - සිඉ.
- 2. උභතොභාගවිමට්ටං - PTS.
- 3. නීලදසනං නීලභාසං - PTS.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකො ඛගිඤ්ඤා රූපානි පසාති පිනානි පිනවණණානි පිනතිදසානානි පිනතිහාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම කණ්ණිකාරපුප්ඵං පිනං පිනවණණං පිනතිදසානං පිනතිහාසං. සෙය්‍යථාපි වා පන තං වන්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමච්චං පිනං පිනවණණං පිනතිදසානං පිනතිහාසං. එවමෙවං අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකො ඛගිඤ්ඤා රූපානි පසාති පිනානි පිනවණණානි පිනතිදසානානි පිනතිහාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසාමිති එවංසඤ්ඤී භොති. ඉදං ඡවංචං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකො ඛගිඤ්ඤා රූපානි පසාති ලොභිතකානි ලොභිතකවණණානි ලොභිතකතිදසානානි ලොභිතකතිහාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම ඛක්ඛුජ්චකපුප්ඵං ලොභිතකං ලොභිතකවණණං ලොභිතකතිදසානං ලොභිතකතිහාසං. සෙය්‍යථාපි වා පන තං වන්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමච්චං ලොභිතකං ලොභිතකවණණං ලොභිතකතිදසානං ලොභිතකතිහාසං. එවමෙවං අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකො ඛගිඤ්ඤා රූපානි පසාති ලොභිතකානි ලොභිතකවණණානි ලොභිතකතිදසානානි ලොභිතකතිහාසානි. තානි අභිභුය්‍ය 'ජානාමි පසාමි'ති එවංසඤ්ඤී භොති. ඉදං සත්තමං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකො ඛගිඤ්ඤා රූපානි පසාති ඔදුනානි ඔදුතවණණානි ඔදුතතිදසානානි ඔදුතතිහාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම ඕසධිතාරකා ඔදුතා ඔදුතවණණා ඔදුතතිදසානා ඔදුතතිහාසා. සෙය්‍යථාපි වා පන තං වන්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමච්චං ඔදුතං ඔදුතවණණං ඔදුතතිදසානං ඔදුතතිහාසං. එවමෙවං අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකො ඛගිඤ්ඤා රූපානි පසාති ඔදුනානි ඔදුතවණණානි ඔදුතතිදසානානි ඔදුතතිහාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසාමිති එවංසඤ්ඤී භොති. ඉදං අවංචමං අභිභායතනං. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාචොසානපාරමිපත්තා විගරන්ති.

පුන ච පරං උදුසි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා, යථා පටිපත්තා මෙ සාවකා දසකසිණායතනානි භාවෙත්ති. පඨවිකසිණ-මෙකො සඤ්ඤානාති උඤ්ඤං අධො තිරිඨං අඤ්ඤං අපපමාණං. ආපො කසිණමෙකො සඤ්ඤානාති-පෙ-තෙජෝකසිණමෙකො සඤ්ඤානාති-පෙ-වායොකසිණමෙකො සඤ්ඤානාති -පෙ- තීලකසිණමෙකො සඤ්ඤානාති-පෙ- පිතකසිණමෙකො සඤ්ඤානාති -පෙ- ලොභිතකසිණමෙකො සඤ්ඤානාති -පෙ- ඔදුතකසිණමෙකො සඤ්ඤානාති -පෙ- ආකායකසිණ-මෙකො සඤ්ඤානාති -පෙ- විඤ්ඤාණකසිණමෙකො සඤ්ඤානාති උඤ්ඤං අධො තිරිඨං අඤ්ඤං අපපමාණං. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤා-චොසානපාරමිපත්තා විගරන්ති.

පුන ච පරං උදයි, අකඛාතා මයා සාවකානං පච්චදා. යථාපච්චකානා මෙ සාවකා චන්තාරි කුතානි භාවෙතති. ඉධුදයි, භික්ඛු විච්චේවච කාමේහි විච්චව අකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතකකං සච්චාරං විචේකජං පිතිසුඛං පථමං කුතං¹ උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමේව කායං විචේකජේන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති² පරිපුරෙති පරිථරති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචේකජේන පිතිසුඛෙන අපච්චං³ භොති. සෙය්‍යථාපි උදයි, දකෙඛා නභාපකො⁴ වා නභාපකනෙතවාසී වා කංසථාලෙ නභාතීයමුණ්ණානි අකිරිතා උදකෙන පරිථොසකං පරිථොසකං⁵ සංඤ්ඤා⁶ සායං නභාතීයපිණ්ඩි⁷ සෙනභානුගතා සෙනභාපරෙතා⁸ සන්තරබාහිරා⁹ පුඨා¹⁰ සෙනභෙන, න ච පග්ගරිණී¹¹ ඵචමේව ඛො උදයි, භික්ඛු ඉමමේව කායං විචේකජේන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති, පරිසංඤ්ඤති² පරිපුරෙති පරිථරති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචේකජේන පිතිසුඛෙන අපච්චං³ භොති.

පුන ච පරං උදයි, භික්ඛු විතකකච්චාරානං වූපසමා-පෙ-දුතියං කුතං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමේව කායං සමාධිජේන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිථරති, නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජේන පිතිසුඛෙන අපච්චං භොති. සෙය්‍යථාපි උදයි, උදකරහදෙ¹² උඛිතදොදකො¹³ තස්ස නෙවස්ස පුරුඤ්චාය දිසාය උදකස්සායමුඛං, න පඨමාය දිසාය උදකස්සායමුඛං, න උත්තරාය දිසාය උදකස්සායමුඛං, න දකුණිණාය දිසාය උදකස්සායමුඛං. දෙවො ච කාලෙන කාලං න සමමා ධාරං අනුපාවෙච්ඡෙය්‍ය. අථ ඛො තමාච උදකරහදා සිතා වාරිධාරා උඛිතජ්ඣා තමේව උදකරහදං සිතෙන වාරිතා අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙය්‍ය පරිථරෙය්‍ය. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස සිතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස. ඵචමේව ඛො උදයි, භික්ඛු ඉමමේව කායං සමාධිජේන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිථරති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජේන පිතිසුඛෙන අපච්චං භොති.

පුන ච පරං උදයි, භික්ඛු පිතියා ච විරාගා-පෙ-තතියං කුතං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමේව කායං නිප්පිතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිථරති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිප්පිතිකෙන සුඛෙන අපච්චං භොති. සෙය්‍යථාපි උදයි, උපලිතියං වා පදුමිතියං වා පුඤ්චිරිකිතියං වා අපෙඨකච්චානි උපලානි වා පදුමානි වා පුඤ්චිරිකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඤ්චානි උදකානුගතානි අනෙතානිමුඤ්ඤපොසිතී¹⁴ තානි යච වග්ගා යච ච

1. පථමජ්ඣානං - සිමු, PTS. 2. අභිසංඤ්ඤාති, පරිසංඤ්ඤාති - ස්‍යා.
 3. අපච්චනං - සිමු, ස්‍යා, PTS. 4. නභාපකො - මජ්ඣං.
 5. පරිථොසකං - ස්‍යා (ඵකං පදං) 6. අභිසංඤ්ඤාය - ස්‍යා.
 7. සායං, නභාතීයපිණ්ඩි - මජ්ඣං. 8. සුභානුගතා සුභපරෙතා - සිමු.
 9. සමනන්තරබාහිරා - සිමු 10. පුඨා - ස්‍යා.
 11. { සුභෙන ච පග්ගරිති - සිමු.
 -න ච පග්ගරිතී - PTS. ස්‍යා.
 න ච පග්ගරිණී - මජ්ඣං.
 12. ගම්හිරො උදකරහදො - මජ්ඣං, ස්‍යා. 13. උඛිතදොදකො - ස්‍යා.
 14. { නිමුඤ්ඤපොසිතානි - සිමු.
 නිමුඤ්ඤපොසිතානි - ස්‍යා.

මූලා සිතෙන වාරිනා අභිසන්නාති පරිසන්නාති¹ පරිපුරාති පරිපුටාති.² න නෙසං³ කිඤ්චි සබ්බාවතං උපප්පානං වා පදුමානං වා පුණ්ඩරිකානං වා සිතෙන වාරිනා අපුටං අසා. එවමෙව ඛො උදුසි, භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපපිතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපුටෙති. නාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා නිපපිතිකෙන සුඛෙන අපුටං ගොති.

පුන ව පරං උදුසි, භික්ඛු සුඛසා ව පහානා දුක්ඛසා ව පහානා පුඛෙව සොමනසාදෙමනසානං අත්ඛ්‍යමා⁴ අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛා සතිපාරිසුද්ධිං චතුස්සං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුඤ්ඤන චේතසා පරිඤොදනෙන එරිතො නිසින්නො ගොති. නාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා පරිසුඤ්ඤන චේතසා පරිඤොදනෙන අපුටං ගොති. සෙයාථාපි උදුසි, පුරිසො ඕදනෙන වජේන සසිතං පාරාපිනා නිසින්නො අසා, නාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා ඕදනෙන වජේන අපුටං අසා. එවමෙව ඛො උදුසි, භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුඤ්ඤන චේතසා පරිඤොදනෙන එරිතො නිසින්නො ගොති. නාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා පරිසුඤ්ඤන චේතසා පරිඤොදනෙන අපුටං ගොති. තත්‍ර ව පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපපත්තා විහරන්ති.

පුන ව පරං උදුසි, අක්ඛාතා මයා සාවකානං පටිපදු යථාපටිපත්තා මෙ සාවකා එවං පජානන්ති: අයං ඛො මෙ කායො රූපි වාතුමමහා-භුතිකො⁵ මානාපෙතතිකසමභවො ඕදනකුමමාසුපචයො අතිච්චුච්ඡාදන-පරිමඤ්ඤනභෙදනවිභිංසනධමෙමා, ඉදුඤ්ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානං⁶ සෙයාථාපි උදුසි මණ්ණි වෙඵරියො සුභො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො අවේජා විපසනෙනා සබ්බාකාරසමපන්නො, තත්‍රසා සුත්තං ආචුතං නීලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඕදනං වා පණ්ඩුසුත්තං වා. තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො හජේ කරිතො පච්චවේක්ඛෙයා: අයං ඛො මණ්ණි වෙඵරියො සුභො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො අවේජා විපසනෙනා සබ්බාකාරසමපන්නො, තද්දං සුත්තං ආචුතං නීලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඕදනං වා පණ්ඩුසුත්තං වාති. එවමෙව ඛො උදුසි, අක්ඛාතා මයා සාවකානං පටිපදු, යථා පටිපත්තා මෙ සාවකා එවං පජානන්ති: අයං ඛො මෙ කායො රූපි වාතුමමහාභුතිකො මානාපෙතතික-සමභවො ඕදනකුමමාසුපචයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමඤ්ඤනභෙදනවිභිංසන-ධමෙමා. ඉදුඤ්ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානති. තත්‍ර ව පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපපත්තා විහරන්ති.

1. අභිසංඤ්ඤති - පරිසංඤ්ඤති - සිමු, මජ්ඣ.
2. පරිපුටාති - සිමු.
3. නාසා - මජ්ඣ, සා, PTS.
4. අත්ඛ්‍යමා - සිමු.
5. වාතුමමහාභුතිකො - මජ්ඣ, සා.
6. පටිබ්බානං - සා.

පුන ච පරං උදුසි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා, යථාපටිපත්තා මෙ සාවකා දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතික්කන්තමානුසිකාය¹ උභො සඤ්ඤෙ සුණ්ණනි දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච, යෙ දුරෙ සනතිකෙ ච. සෙය්‍යථාපි උදුසි, ඛලවා සඛ්ඛධමකෝ². අප්පකපිච්චෙව චතුර්ඤ්ඤා විඤ්ඤාපෙය්‍ය. එවමෙව ඛො උදුසි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා යථාපටිපත්තා මෙ සාවකා දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතික්කන්තමානුසිකාය උභො සඤ්ඤෙ සුණ්ණනි දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සනතිකෙ ච. තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාචොසානපාරම්පත්තා විහරන්ති.

පුන ච පරං උදුසි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා, යථාපටිපත්තා මෙ සාවකා පරසත්තානං පරපුඤ්ඤානං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානන්ති සරුභං වා විතතං සරුභං විතතන්ති පජානන්ති, විතරාභං වා විතතං විතරාභං විතතන්ති පජානන්ති, සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතන්ති පජානන්ති, විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතන්ති පජානන්ති, සමොභං වා විතතං සමොභං විතතන්ති පජානන්ති, විතමොභං වා විතතං විතමොභං විතතන්ති පජානන්ති, සඛ්ඛිතතං වා විතතං සඛ්ඛිතතං විතතන්ති පජානන්ති, විකඛිතතං වා විතතං විකඛිතතං විතතන්ති පජානන්ති. මහඤ්ඤං වා විතතං මහඤ්ඤං විතතන්ති පජානන්ති, අමහඤ්ඤං වා විතතං අමහඤ්ඤං විතතන්ති පජානන්ති, සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතන්ති පජානන්ති, අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතන්ති පජානන්ති, සමාභිතං වා විතතං සමාභිතං විතතන්ති පජානන්ති, අසමාභිතං වා විතතං අසමාභිතං විතතන්ති පජානන්ති, විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතන්ති පජානන්ති, අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතන්ති පජානන්ති. සෙය්‍යථාපි උදුසි, ඉඤ්චි වා පුරිසො වා දභරෙ සුචා මණ්ඩනච්චානිකෝ³ අදාසෙ වා පරිසුඤ්ඤා පරියොදනෙ අචේච වා උදපතෙන⁴ සකං මුඛනිමිතතං පච්චචේකඛමානො සකණ්ණිකං වා සකණ්ණිකන්ති⁵ ජානෙය්‍ය. අකණ්ණිකං වා අකණ්ණිකන්ති⁶ ජානෙය්‍ය එවමෙව ඛො උදුසි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා යථා පටිපත්තා මෙ සාවකා පරසත්තානං පරපුඤ්ඤානං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානන්ති, සරුභං වා විතතං සරුභං විතතන්ති පජානන්ති, විතරාභං වා විතතං විතරාභං විතතන්ති පජානන්ති, සද්දෙසං වා විතතං-පෙ-විතද්දෙසං වා විතතං-පෙ-සමොභං වා විතතං-පෙ-විතමොභං වා විතතං-පෙ-සඛ්ඛිතතං වා විතතං-පෙ-විකඛිතතං වා විතතං-පෙ-මහඤ්ඤං වා විතතං-පෙ-අමහඤ්ඤං වා විතතං-පෙ-සඋතතරං වා විතතං-පෙ-අනුතතරං වා විතතං-පෙ-සමාභිතං වා විතතං-පෙ-අසමාභිතං වා විතතං-පෙ-විමුත්තං වා විතතං-පෙ-අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතන්ති පජානන්ති තත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාචොසානපාරම්පත්තා විහරන්ති.

1. අතික්කන්තමානුසිකාය - ස්‍යා.
2. සඛ්ඛධමො - PTS.
3. මණ්ඩනච්චානිකෝ - PTS.
4. උදකපතෙන - සිමු, මජ්ඣ, ස්‍යා, PTS.
5. සකණ්ණිකඛං - සිමු.
6. අකණ්ණිකඛං - සිමු.

පුත ව පරං උදයි, අකඛිතා මයා සාවකානං පටිපදා, යථාපටිපත්තා මෙ සාවකා අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරන්ති, සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං ද්‍රෝපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්ඤාපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසතිමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතතාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසගස්සමපි ජාතිසතසගස්සමපි අනෙකෙපි සංවට්ටකපො අනෙකෙපි විවට්ටකපො අනෙකපි සංවට්ටවිවට්ටකපො අමුත්‍රාසිං එවංනාමො, එවංගොතො, එවංචණණ, එවමාභාරො, එවං සුබදුක්ඛපටිසංවේදී එවමාසුපරියතො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං තත්‍රපාසිං එවංනාමො, එවං ගොතො, එවංචණණ, එවමාභාරො, එවංසුබදුක්ඛපටිසංවේදී එවමාසුපරියතො. සො තතො චුතො ඉබ්‍රපපතොති. ඉති සාකාරං සඋදෙසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරන්ති. සෙය්‍යථාපි උදයි, පුරිසො සකමානා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගචේජ්ජන්, නමාපි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගචේජ්ජන්. සො තමානා ගාමා සකඤ්ඤාව ගාමං පච්චා-ගචේජ්ජන්. නස්ස එවමස්ස: අහං ඛො සකමානා ගාමා අමුං ගාමං අගඤ්ඤං¹ තත්‍ර එවං අවසාසිං එවං නිසීදිං. එවං අභාසිං, එවං තුණ්හි අභොසිං නමාපි ගාමා අමුං ගාමං අගඤ්ඤං. තත්‍රාපි එවං අවසාසිං එවං නිසීදිං එවං අභාසිං එවං තුණ්හි අභොසිං. සොමහි තමානා ගාමා සකඤ්ඤාව ගාමං පච්චාගතොති. එවමෙව ඛො උදයි, අකඛිතා මයා සාවකානං පටිපදා යථාපටිපත්තා මෙ සාවකා අනෙකච්චිතං පුබ්බෙ තිවාසං අනුසාරන්ති. සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං. ද්‍රෝපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋදෙසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරන්ති. තත්‍ර ව පන මෙ සාවකා බහු අභිඤ්ඤාචොසානපාරමිප්පත්තා විහරන්ති.

පුත ව පරං උදයි, අකඛිතා මයා සාවකානං පටිපදා, යථාපටිපත්තා මෙ සාවකා දිබ්බෙත චක්ඛිතා විසුද්ධොන අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පස්සන්ති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිනෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානන්ති: ඉමෙ චත භොතො සත්තා කායදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා වචි-පෙ-මනොදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා අරියානං උපචාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරං උපපත්තා. ඉමෙ වා පන භොතො සත්තා කායසුච්චරිතෙත සමන්තාගතා වචි-පෙ-මනොසුච්චරිතෙත සමන්තාගතා අරියානං අනුපචාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපත්තාති. ඉති දිබ්බෙත චක්ඛිතා විසුද්ධොන අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පස්සන්ති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිනෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ. යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානන්ති. සෙය්‍යථාපදසුදයි² ද්‍රෝ අගාරා සඤ්ඤා. තත් චක්ඛිමා පුරිසො මජ්ඣෙකී තො, පස්සොසා මනුස්සෙ ගෙහං³ පටිසනෙතපි තික්ඛමනෙතපි අනුසඤ්චරනෙතපි⁴ අනුච්චරනෙතපි. එව මෙව ඛො උදයි, අකඛිතා මයා සාවකානං පටිපදා. යථාපටිපත්තා මෙ සාවකා දිබ්බෙත චක්ඛිතා විසුද්ධොන අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පස්සන්ති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිනෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානන්ති. තත්‍ර ව පන මෙ සාවකා බහු අභිඤ්ඤාචොසානපාරමිප්පත්තා විහරන්ති.

1. අගච්චිං - මජ්ඣං, ස්‍යා. 2. සෙය්‍යථාපි උදයි - මජ්ඣං.
 3. මනුස්සෙ ගෙගෙ ස්‍යා, PTS.
 4. අනුච්චරනමනෙතපි - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.

සුභ ව පරං උද්දසි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා, යථා පටිපන්නා මෙ සාවකා ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිඤ්ඤානිං පඤ්ඤාවිඤ්ඤානිං දිවෙහිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති. සෙය්‍යථාපි උද්දසි, පට්ඨංගසංඛෙපෙ උදකරහදෙ අචේජා විපසසන්නො අනාවිලො, නත්ච චක්ඛුමා, පුරිසො තිරෙ සිනො පසෙසයා සිප්පිසමුක්ඛපි සකඛරකරුලාපි මච්ඡගුඛාපි චරන්තමපි තිට්ඨන්තමපි. නස්ස ඵච්ඡමස්සා අයං ඛො උදකරහදෙ අචේජා විපසසන්නො අනාවිලො. නත්‍රමෙ සිප්පිසමුක්ඛාපි සකඛරකරුලාපි මච්ඡගුඛාපි චරන්තිපි තිට්ඨන්ති-පිති. ඵච්ඡමෙව ඛො උද්දසි, අකඛාතා මයා සාවකානං පටිපදා. යථා පටිපන්නා මෙ සාවකා ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතො විඤ්ඤානිං පඤ්ඤාවිඤ්ඤානිං දිවෙහිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති. නත්‍ර ච පන මෙ සාවකා ඛහු අභිඤ්ඤාවොසානපාරමිපානතා විහරන්ති. අයං ඛො උද්දසි, පඤ්චමො ධම්මො, යෙන මමං සාවකා සකකරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පුජෙන්ති. සකකතා ගරුකතා උපනිස්සාය විහරන්ති.

ඉමෙ ඛො උද්දසි, පඤ්ච ධම්මො, යෙන මමං¹ සාවකා සකකරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පුජෙන්ති. සකකතා ගරුකතා උපනිස්සාය විහරන්ති.

ඉදමචොච හගවා. අත්තමනො සකුලුද්දසි පට්ඨංගපකො හගවතො හාසිතං අභිනන්දීති.

මහාසකුලුද්දසි සුත්තං සන්තමං.

1. මම - සපා, PTS

2. 3. 8

සමණමණිකා සුභතං

එවිං මේ සුභතං : එකං සමයං භගවා භාවනීයං විහරති ජේතවනේ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමේ. තෙන ඛෙ පන සමයෙන උග්ගාභමානො පරිබ්බාජකො සමණමණිකාපුතො; සමයප්පවාදකො තිඤ්ඤාචරො එකසාලකො මලලිකාය ආරාමේ පටිච්ඡන්ති මහතියා; පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං සත්තමතෙතභි පරිබ්බාජකසගෙහි.

අථ ඛෙ පඤ්චකඛේතා; එපති භාවනීයා; තිකම්භි දිවා දිවස්ස භගවන්තං දස්සනාය. අථ ඛෙ පඤ්චකඛගස්ස එපතියා එතදගොසි: අකාලො ඛො තාව භගවන්තං දස්සනාය, පටිසලලීනො භගවා, මනොභාවතීයානමපි හිකඤ්ඤානං අසමයො දස්සනාය, පටිසලලීනා මනොභාවතීයා¹ හිකඤ්ඤා, යනුනාහං යෙන සමයප්පවාදකො තිඤ්ඤාචරො² එකසාලකො මලලිකාය ආරාමො යෙන උග්ගාභමානො පරිබ්බාජකො සමණමණිකාපුතො; තෙනුපසඬකමෙයන්ති. අථ ඛෙ පඤ්චකඛේතා; එපති යෙන සමයප්පවාදකො තිඤ්ඤාචරො; එකසාලකො මලලිකාය ආරාමො; යෙන උග්ගාභමානො; පරිබ්බාජකො සමණමණිකාපුතො; තෙනුපසඬකමි.

තෙන ඛෙ පන සමයෙන උග්ගාභමානො; පරිබ්බාජකො සමණමණිකාපුතො; මහතියා; පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං නිසිනො; ගොති උත්තාදිතියා උච්චාසද්ධමහාසද්ධය අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්නියා. සෙය්‍යපීදො: රාජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං සුඤ්ඤකථං අත්තකථං පානකථං වත්තකථං යානකථං සයනකථං මාලාකථං ගනිකථං ඤාතිකථං ගාමිකථං නිගමිකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉඤ්ඤකථං සුරකථං විසිඛාකථං කුච්චානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකකඛාසිකං සමුද්දකඛාසිකං ඉතිභවාභවකථං ඉති වා.

අද්දසා ඛෙ උග්ගාභමානො; පරිබ්බාජකො සමණමණිකාපුතො; පඤ්චකඛං එපතිං දුරතොචි ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන සකං පරිසං සණ්ඨපෙසි: “අපසද්දා ගොනොනා ගොනතු, මා ගොනොනා සද්දමකත්ථ. අයං සමණස්ස ගොනමස්ස සාවකො ආගච්ඡති පඤ්චකඛේතා එපති. යාවතා ඛො පන සමණස්ස ගොනමස්ස සාවකා හිති මද්දවසනා සාවනීයං පටිච්ඡන්ති, අයං තෙසං අඤ්ඤාතරො; පඤ්චකඛේතා එපති. අපසද්දා ඛො පන තෙ අයසමනොනා; අපසද්දවිනීතා; අපසද්දස්ස වණ්ණවාදිනො, අපොච නාම අපසද්දං පරිසං විදිතො; උපසඬකමිතබ්බං මඤ්ඤාසා”ති. අථ ඛෙ තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හි අගෙසු.

-
1. තිමතෙතභි - PTS. පඤ්චමතෙතභි - සා, මජ්ඣ.
 2. { ... භාවතීයා - සිමු.
 { ... භාවතීයා - මජ්ඣ, PTS.
 3. තිඤ්ඤාචරං - සිමු.

අථ ඛො පඤ්චකඛේතා ඵපති ඥෙන උග්ගාභමානො පට්ඨකපකො සමණමණ්ඩිකාපුත්තො තෙත්ථපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤ්ඤා උග්ගාභමානෙන පට්ඨකපකෙන සමණමණ්ඩිකාපුත්තෙන සද්ධිං සමමොද්දි. සමමොද්දතීං කථං සාරණීයං¹ විතියරොඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීද්දි. ඵකමන්තං නිසීන්තං ඛො පඤ්චකඛිතං ඵපතිං උග්ගාභමානො පට්ඨකපකො සමණමණ්ඩිකා පුත්තො ඵතදවොච :

“චතුභි ඛො අහං ඵපති, ධම්මෙහි සමන්තාගතං පුරිසපුග්ගලං පඤ්ඤපෙම් සම්පන්නකුසලං පරමකුසලං උත්තමපඤ්ඤාපත්තං සමණං අයොජ්ඣං. කතමෙහි චතුභි: ඉධ ඵපති න කායෙන පාපකං කම්මං කරොති, න පාපිකං වාචං භාසති, න පාපකං සඛිකප්පං සඛිකපෙපති, න පාපකං ආජීවං ආජීවති. ඉමෙහි ඛො අහං ඵපති, චතුභි ධම්මෙහි සමන්තාගතං පුරිසපුග්ගලං පඤ්ඤපෙම් සම්පන්නකුසලං පරමකුසලං උත්තමපඤ්ඤාපත්තං සමණං අයොජ්ඣ”න්ති.

අථ ඛො පඤ්චකඛේතා ඵපති උග්ගාභමානස්ස පට්ඨකපකස්ස සමණ- මණ්ඩිකාපුත්තස්ස භාසිතං නෙව අභිනන්දී නප්පට්ඨකොසි. අනභිනන්දිඤ්ඤා අප්පට්ඨකොසිඤ්ඤා උට්ඨායාසනා පකකාමි. භගවතො සන්තිකෙ ඵතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජානිස්සාමිති. අථ ඛො පඤ්චකඛේතා ඵපති ඥෙන භගවා තෙත්ථපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීද්දි. ඵකමන්තං නිසීන්තො ඛො පඤ්චකඛේතා ඵපති යාවතකො අභොසි උග්ගාභමානෙන පට්ඨකපකෙන සමණමණ්ඩිකාපුත්තෙන සද්ධිං කථාසලලාපො, තං සඛිකං භගවතො ආරොචෙසී. ඵචං චූත්තෙ භගවා පඤ්චකඛිතං ඵපතිං ඵතදවොච: ඵචං සන්තො ඛො ඵපති, දහරො කුමාරො මන්දෙ උත්තානසෙය්‍යකො සම්පන්නකුසලො භවිස්සති පරමකුසලො උත්තමපඤ්ඤාපත්තො සමණො අයොජ්ඣං, යථා උග්ගාභමානස්ස පට්ඨකපකස්ස සමණමණ්ඩිකාපුත්තස්ස වචනං. දහරස්ස හි ඵපති, කුමාරස්ස මන්දස්ස උත්තානසෙය්‍යකස්ස කායොතිපි න භොති, කුතො පන කායෙන පාපකං කම්මං කරිස්සති අඤ්ඤත්ථ ඵන්දිතමන්තා. දහරස්ස හි ඵපති කුමාරස්ස මන්දස්ස උත්තානසෙය්‍යකස්ස වාචාතිපි න භොති. කුතො පන පාපිකං වාචං භාසිස්සති අඤ්ඤත්ථ රොදිතමන්තා. දහරස්ස හි ඵපති, කුමාරස්ස මන්දස්ස උත්තානසෙය්‍යකස්ස සඛිකපෙපාති පි න භොති, කුතො පන පාපිකං සඛිකප්පං සඛිකපට්ඨස්සති අඤ්ඤත්ථ විකුජ්ඤිතමන්තා¹. දහරස්ස හි ඵපති, කුමාරස්ස මන්දස්ස උත්තානසෙය්‍යකස්ස ආජීවො තිපි න භොති, කුතො පන පාපකං ආජීවං ආජීවිස්සති අඤ්ඤත්ථ මාකුථඤ්ඤා. ඵචං සන්තො ඛො ඵපති, දහරෙ කුමාරෙ මන්දෙ උත්තානසෙය්‍යකො සම්පන්නකුසලො භවිස්සති පරමකුසලො උත්තමපඤ්ඤාපත්තො සමණො අයොජ්ඣං, යථා උග්ගාභමානස්ස පට්ඨකපකස්ස සමණමණ්ඩිකාපුත්තස්ස වචනං.

චතුභි ඛො අහං ඵපති, ධම්මෙහි සමන්තාගතං පුරිසපුග්ගලං පඤ්ඤපෙම් න වෙච්ච සම්පන්නකුසලං න පරමකුසලං න උත්තමපඤ්ඤා- පත්තං සමණං අයොජ්ඣං. අපිච්චං දහරං කුමාරං මන්දං උත්තානසෙය්‍යකං සමධිගස්ස තිට්ඨති. කතමෙහි චතුභි: ඉධ ඵපති න කායෙන පාපකං කම්මං කරෙති, න පාපිකං වාචං භාසති, න පාපකං සඛිකප්පං සඛිකපෙපති. න පාපකං ආජීවං ආජීවති. ඉමෙහි ඛො අහං ඵපති, චතුභි ධම්මෙහි සමන්තාගතං පුරිසපුග්ගලං පඤ්ඤපෙම් න වෙච්ච සම්පන්නකුසලං න පරමකුසලං න උත්තමපඤ්ඤාපත්තං සමණං අයොජ්ඣං. අපිච්චං දහරං කුමාරං මන්දං උත්තානසෙය්‍යකං සමධිගස්ස තිට්ඨති.

1. සාරණීයං - මජ්ඣං.
 2. {විකුජ්ඤිතමන්තා - සීඝ්‍රී.
 {විකුජ්ඤිතමන්තා - සා, PTS.

දසග්ගි ඛො අහං ඵපතී, ධම්මෙති සමන්තාගතං පුරිසපුඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති සම්පන්නකුසලං පරමකුසලං උත්තමඵපතතීපත්තං සමඤ්ඤං අගොඤ්ඤං.

ඉමෙ අකුසලසීලා¹. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. ඉතො සමුට්ඨානා අකුසලසීලා. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. ඉධ අකුසලසීලා අපරිසෙසා නිරුඤ්ඤන්ති. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. එවං පටිපනොතො අකුසලානං සීලානං නිරෝධාය පටිපනොතො හොති. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි.

ඉමෙ කුසලසීලා². තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. ඉතො සමුට්ඨානා කුසලසීලා. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. ඉධ කුසලසීලා අපරිසෙසා නිරුඤ්ඤන්ති. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. එවං පටිපනොතො කුසලානං සීලානං නිරෝධාය පටිපනොතො හොති. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි.

ඉමෙ අකුසලසබ්බකප්පා³. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. ඉතො සමුට්ඨානා අකුසලසබ්බකප්පා. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. ඉධ අකුසලසබ්බකප්පා අපරිසෙසා නිරුඤ්ඤන්ති. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. එවං පටිපනොතො අකුසලානං සබ්බකප්පානං නිරෝධාය පටිපනොතො හොති. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි.

ඉමෙ කුසලසබ්බකප්පා⁴. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. ඉතො සමුට්ඨානා කුසලසබ්බකප්පා. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. ඉධ කුසලසබ්බකප්පා අපරිසෙසා නිරුඤ්ඤන්ති. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි. එවං පටිපනොතො කුසලානං සබ්බකප්පානං නිරෝධාය පටිපනොතො හොති. තාහං ඵපතී, වෙදිතබ්බන්ති වදාමි.

කතමෙ ව ඵපතී, අකුසලසීලා: අකුසලං කායකම්මං, අකුසලං වච්ඤාමිමං, පාපකො ආච්චො. ඉමෙ චූළචන්ති ඵපතී, අකුසලසීලා. ඉමෙ ව ඵපතී, අකුසලසීලා කිංසමුට්ඨානා: සමුට්ඨානම්පි තෙසං චූළචන්ති පිත්තසමුට්ඨානාතිස්ස වචතීයා⁵. කතමං පිත්තං: පිත්තම්පි හි ඛහු⁶ අනෙකම්චං නානපකාරකං. තං පිත්තං සරුභං සද්දෙසං සමොහං. ඉතො සමුට්ඨානා අකුසලසීලා. ඉමෙ ව ඵපතී, අකුසලසීලා කුඤ්ඤං අපරිසෙසා නිරුඤ්ඤන්ති. නිරෝධොපි තෙසං චූළචන්ති. ඉධ ඵපතී, හිකුඤ්ඤං කායදුච්චරිතං පහාය කායසුචරිතං භාවෙති, වච්ඤාච්චරිතං පහාය වච්ඤාච්චරිතං භාවෙති, මහොදුච්චරිතං පහාය මහො සුචරිතං භාවෙති. මිච්ඡාආච්චං පහාය

1. අකුසලා සීලා - මජ්ඣං, සෘ. 6. වච්චිතසා - සීඝ්‍ර.
 2. {කහං - සීඝ්‍ර. නහං - PTS. 7. ඛහු - සෘ. PTS.
 {නම්භං - මජ්ඣං, සෘ.
 3. කුසලා සීලා - මජ්ඣං, සෘ.
 4. අකුසලා සබ්බකප්පා - මජ්ඣං සෘ.
 5. කුසලා සබ්බකප්පා - මජ්ඣං, සෘ.

සමමාදාජ්චෙන ජීවිතං කප්පෙති, එතෙතෙ අකුසලසීලා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති කථං පටිපනො ව ඵපති අකුසලානං සීලානං නිරෝධාය පටිපනො හොති: ඉධ ඵපති භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතනං පඤ්ඤානිකානි පදහති, උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතනං පඤ්ඤානිකානි. පදහති, අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතනං පඤ්ඤානිකානි. පදහති, උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං සීතිසා අසමමාසාය භියෙසාභාවාය චේපුල්ලාය භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතනං පඤ්ඤානිකානි පදහති. එවං පටිපනො ඛො ඵපති අකුසලානං සීලානං නිරෝධාය පටිපනො හොති.

කතමෙ ව ඵපති කුසලසීලා: කුසලං කායකමමං, කුසලං චචිකමමං. ආජ්චපාරිසුද්ධිපි ඛො අහං ඵපති, සීලසමි වදුමි. ඉමෙ වුච්චන්ති ඵපති කුසලසීලා: ඉමෙ ව ඵපති, කුසලසීලා කිංසමුට්ඨානා, සමුට්ඨානමපි නෙසං වුතනං. විතනසමුට්ඨානානිසා වචනීයා. කතමං විතනං: විතනමපි හි ඔහු අනෙකවිධං භානප්පකාරකං. නං විතනං විතරහං විතදෙසං විතමොහං, ඉතො සමුට්ඨානා කුසලසීලා: ඉමෙ ව ඵපති, කුසලසීලා කුහිං අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති: නිරෝධොපි නෙසං වුතො, ඉධ ඵපති, භික්ඛු සීලවා හොති නො ව සීලමධො, තඤ්ච චේතොවිමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ඤ්ඤා තෙ කුසලසීලා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති. කථං පටිපනො ව ඵපති කුසලානං සීලානං නිරෝධාය පටිපනො හොති: ඉධ ඵපති භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතනං පඤ්ඤානිකානි පදහති, උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය -පෙ- අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය -පෙ- උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං සීතිසා අසමමාසාය භියෙසාභාවාය චේපුල්ලාය භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතනං පඤ්ඤානිකානි පදහති. එවං පටිපනො ඛො ඵපති, කුසලානං සීලානං නිරෝධාය පටිපනො හොති.

කතමෙ ව ඵපති, අකුසලසංඛිකප්පා: කාමසංඛිකප්පො ඛ්‍යාපාද-සංඛිකප්පො, විහිංසාසංඛිකප්පො, ඉමෙ වුච්චන්ති ඵපති අකුසලසංඛිකප්පා: ඉමෙ ව ඵපති. අකුසලසංඛිකප්පා කිංසමුට්ඨානා: සමුට්ඨානමපි නෙසං වුතනං. සඤ්ඤාසමුට්ඨානානිසා වචනීයා. කතමා සඤ්ඤා: සඤ්ඤාපි හි ඔහු අනෙකවිධං භානප්පකාරකා: කාමසඤ්ඤා ඛ්‍යාපාදසඤ්ඤා විහිංසා සඤ්ඤා, ඉතො සමුට්ඨානා අකුසලසංඛිකප්පා. ඉමෙ ව ඵපති, අකුසලසංඛිකප්පා කුහිං අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති: නිරෝධොපි නෙසං වුතො. ඉධ ඵපති භික්ඛු විච්චේව කාමෙහි-පෙ-පඨමං ක්‍යානං උපසම්පජ්ඣ විහරති, එතෙතෙ අකුසලසංඛිකප්පා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති. කථං පටිපනො ව ඵපති, අකුසලානං සංඛිකප්පානං නිරෝධාය පටිපනො හොති: ඉධ ඵපති, භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතනං පඤ්ඤානිකානි පදහති, උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය -පෙ- අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය -පෙ- උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං සීතිසා අසමමාසාය භියෙසාභාවාය චේපුල්ලාය භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතනං පඤ්ඤානිකානි පදහති. එවං පටිපනො ඛො ඵපති, අකුසලානං සංඛිකප්පානං නිරෝධාය පටිපනො හොති.

කතමෙ ව ඵපති, කුසලසංවිකප්පා: නෙකඛම්මසංවිකප්පො: අඛ්‍යාපාද-සංවිකප්පො: අවිහිංසාසංවිකප්පො: ඉමෙ චුච්චන්ති ඵපති, කුසලසංවිකප්පා: ඉමෙ ව ඵපති, කුසලසංවිකප්පා: කිංසම්මුච්චිතා: සම්මුච්චිතවට්ඨි නෙසං චුඤ්ඤානං සඤ්ඤාසම්මුච්චිතානිසං වචන්තියා. කතමා: සඤ්ඤා: සඤ්ඤාපි හි ඛහු අනෙකවිධා: නානප්පකාරිකා:1 නෙකඛම්මසඤ්ඤා අඛ්‍යාපාදසඤ්ඤා: අවිහිංසාසඤ්ඤා, ඉතො: සම්මුච්චිතා: කුසලසංවිකප්පා: ඉමෙ ව ඵපති කුසලසංවිකප්පා: කුහිං අපරිසෙසා: නිරුජ්ඣන්ති: නිරොධොපි නෙසං චුඤ්ඤා: ඉධ ඵපති, හිකඤ්ඤා විතකකවිචාරානං චූපසමා-පෙ-දුතියං ක්‍යානං උපසමපඤ්ඤා විහරති ඵඤ්ඤා කුසලසංවිකප්පා: අපරිසෙසා: නිරුජ්ඣන්ති. කථං පටිපන්නො: ව ඵපති කුසලානං සංවිකප්පානං නිරොධාය පටිපන්නො: හොති: ඉධ ඵපති, හිකඤ්ඤා අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං අරහති විතතං පඤ්ඤානි පදහති, උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පඤ්ඤානං -පෙ- අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය -පෙ- උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං සීනියා අසමමාසාය හිසොසාභාවාය වේදුලාය භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති විරියං අරහති විතතං පඤ්ඤානි පදහති. ඵචං පටිපන්නො: ඛො: ඵපති, කුසලානං සංවිකප්පානං නිරොධාය පටිපන්නො: හොති.

කතමෙහි වාහං2 ඵපති, දසහි ධම්මෙහි සම්මනාගතං පුරිසපුඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙමි සම්පන්නකුසලං පරමකුසලං උත්තමපනතිපතතං සමඤ්ඤා අයොජ්ඣං: ඉධ ඵපති, හිකඤ්ඤා අසෙඛාය3 සමමාදිට්ඨියා සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛෙන සමමාසංවිකප්පෙන සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛාය සමමාචාරාය සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛෙන සමමාකම්මනෙන සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛෙන සමමාආච්චෙන සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛෙන සමමාචාරාමෙන සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛාය සමමාසනියා සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛෙන සමමාසමාධිනා සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛෙන සමමාඤ්ඤානෙන සම්මනාගතො: හොති, අසෙඛාය සමමාචිත්තනියා සම්මනාගතො: හොති. ඉමෙහි ඛො අහං ඵපති, දසහි ධම්මෙහි සම්මනාගතං පුරිසපුඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙමි සම්පන්නකුසලං පරමකුසලං උත්තමපනතිපතතං සමඤ්ඤා අයොජ්ඣන්ති.

ඉදමච්චොච භගවා. අත්තමනො: පඤ්ඤාකඤ්ඤා ඵපති භගවතො: භාසිතං අහිනන්ති.

සමඤ්ඤානිකා සුඤ්ඤානං4 අට්ඨමං.

1. නානප්පකාරිකා - PTS.
 2. 'වාහං' - ස්‍යාමපොඤ්ඤෙ නඤ්ඤි.
 3. අසෙඛාය - සිඤ්ඤා:
 4. සමඤ්ඤානිකාසුඤ්ඤානං - මජ්ඣ, ස්‍යා.

2. 3. 9

චූලසක්‍රද්‍රයි සුඛය

එම මේ සුඛය: එක සමය හඟවා රාජගහෙ විහරති වෙළුමනෙ කලාදකතිවාපෙ. තෙන ඛෙ පන සමයෙන සක්‍රද්‍රයි පරිබ්බාජකො මොරතිවාපෙ පරිබ්බාජකාරාමෙ පටිච්ඡති මහතියා පරිබ්බාජකපටිසාය සද්ධිං. අඵ ඛෙ හඟවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙනා පනතච්චරමාදය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි. අඵ ඛෙ හඟවතො එතදහොසි: අතිපගො ඛො නාව රාජගහං පිණ්ඩාය වරිභුං. යනනුනාහං යෙන මොරතිවාපො පරිබ්බාජකාරාමො යෙන සක්‍රද්‍රයි පරිබ්බාජකො තෙනුපසඛකමෙයන්ති. අඵ ඛෙ හඟවා යෙන මොරතිවාපො පරිබ්බාජකාරාමො තෙනුපසඛකමි. තෙන ඛෙ පන සමයෙන සක්‍රද්‍රයි පරිබ්බාජකො මහතියා පරිබ්බාජක පටිසාය සද්ධිං නිසිනොනා හොති උත්තාදිනියා උච්චාසද්දමහාසද්දා² අනෙකවිතිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්නියා, සෙයාවදි: 'රාජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං හයකථං සුඛකථං අත්තකථං පානකථං වන්තථං යානකථං සයනකථං මාලාකථං ගතිකථං ඤාතිකථං ගාමිකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉප්පිකථං පුරිසකථං සුරකථං විසිඛාකථං කුමභට්ඨානකථං පුබ්බපෙනකථං නානත්තකථං ලොකකායසිකං සමුද්දකායසිකං ඉති හවාහවකථං ඉති වා. අද්දසා ඛො සක්‍රද්‍රයි පරිබ්බාජකො හඟවන්තං දුරතොච අංගච්ඡන්තං. දිසවාන සකං පටිසං සණ්ඨපෙසි: 'අපාසද්දා හොනොනා හොනතු මා හොනොනා සද්දමකථා අගං සමණො ගොතමො අංගච්ඡති, අපාසද්දකාමො ඛො පන සො අංගසමා අපාසද්දසා වණ්ණවාදි, අපෙචනාම අපාසද්දං පටිසං විදිනා උපසඛකමිතබ්බං මඤ්ඤොයා'ති. අඵ ඛෙ තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හි අහෙසුං.

අඵ ඛෙ හඟවා යෙන සක්‍රද්‍රයි පරිබ්බාජකො තෙනුපසඛමි. අඵ ඛෙ සක්‍රද්‍රයි පරිබ්බාජකො හඟවන්තං එතදචොච: එතු ඛො හනොන හඟවා: 'ඤාගතං හනොන හඟවතො. විරසාං ඛො හනොන හඟවා ඉමං පටිසංගමකාසි යදිදං ඉධාගමනාය. නිසිදතු හනොන හඟවා ඉදමාසනං පඤ්ඤත්ත'නති. නිසිදි හඟවා පඤ්ඤත්තො අංසනෙ. සක්‍රද්‍රයිපි ඛො පරිබ්බාජකො අඤ්ඤතරං නිචං අංසනං ගහෙනා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනොනා ඛො සක්‍රද්‍රයි පරිබ්බාජකො හඟවා එතදචොච:

කායනුථ උද්ධි, එතරති කථාය සන්තිසින්නා? කාච පන වො අත්තරා කථා විප්පකතාති? තිට්ඨතෙසා හනොන කථා යාය මයං එතරති කථාය සන්තිසින්නා. තෙසා හනොන කථා හඟවතො දුලලහා හවිසාති පච්ඡාපි සචණාය. යද්දහං හනොන ඉමං පටිසං අනුපසඛකනොනා හොමි. අථායං පටිසං අනෙකවිතිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්නී නිසින්නා:

1. උච්චාසද්දය මහාසද්දය - සිඹු. PTS.

හොති. යද ව ඛො අහං භනෙත, ඉමං පරිසං උපසඛකනො: හොමි. අථායං පරිසං මමංගෙව ඉඛං උලොකෙත්ති¹ තිසිත්තා හොති: යං නො: සමිණො උදුසි ධම්මං භාසිස්සති. තං නො: සොස්සාමාති. යද පන භනෙත භගවා: ඉමං පරිසං උපසඛකනො: හොති, අථ අභඤ්චව අභඤ්ච පරිසං භගවතොව² ඉඛං උලොකෙත්තො³ තිසිත්තා හොමි⁴: යං නො: භගවා: ධම්මං භාසිස්සති, තං සොස්සාමාති.

තෙනවුදුසි, තඤ්ඤවෙත්ථ පටිභාතු, යථා මං පටිභාසෙය්‍යාති. පුරිමාති භනෙත දිව්භාති පුරිමතරාති සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාවි අපරිසෙසං ඤ්ඤාදස්සනං පටිජානමානො: 'චරතො ව මේ තිව්භතො ව සුත්තස්ස ව ජාගරස්ස ව සතතං සමිතං ඤ්ඤාදස්සනං පච්චුපට්ඨිත්තති, සො මයා පුබ්බත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤං පුච්චා: සමානො අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිචරි. බහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙසි. කොපඤ්ච දෙසඤ්ච අපච්චිතඤ්ච පානාකාසි. තස්ස මයං භනෙත, භගවත්තංගෙව ආරබ්භ පිති උදපාදි: 'අහො: නුත භගවා, අහො: නුත සුගතො, සො ඉමෙසං ධම්මානං කුභලොති.

කො පනෙසො උදුසි, සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාවි අපරිසෙසං ඤ්ඤාදස්සනං පටිජානමානො: 'චරතො ව මේ තිව්භතො ව සුත්තස්ස ව ජාගරස්ස ව සතතං සමිතං ඤ්ඤාදස්සනං පච්චුපට්ඨිත්තති, සො තයා⁵ පුබ්බත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤං පුච්චා: සමානො අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිචරි, බහිඤ්ඤා කථං අපනාමෙසි. කොපඤ්ච දෙසඤ්ච අපච්චිතඤ්ච පානාකාසිති? තිගණේභා භනෙත නාතපුත්තොති.

සො ඛො උදුසි, අනෙකපිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍ය, සෙය්‍යපිදං: එකමපි ජාතීං දොපි ජාතියො, -පෙ- ඉති සාකාරං සඋදෙසං අනෙකපිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍ය. සො වා මං පුබ්බත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤං පුච්චෙය්‍ය තං වාහං පුබ්බත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤං පුච්චෙය්‍යං. සො වා මේ පුබ්බත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරාධෙය්‍ය, තස්ස වාහං පුබ්බත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරාධෙය්‍යං.

සො ඛො⁶ උදුසි, දිබ්බිත වකචුතා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසංකෙත සතෙත පසෙය්‍යා: වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිනෙ පඤ්ඤෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ -පෙ-. යථාකමච්චිපගෙ සතෙත පජානෙය්‍ය. සො වා මං අපරත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤං පුච්චෙය්‍ය. තං වාහං අපරත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤං පුච්චෙය්‍යං. සො වා මේ අපරත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරාධෙය්‍ය. තස්ස වාහං අපරත්තං ආරබ්භ පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරාධෙය්‍යං. අච්චුදුසි, තිව්භතු පුබ්බත්තො තිව්භතු අපරත්තො, ධම්මං තෙ දෙසෙස්සාමි: 'ඉමිසමිං සති ඉදං හොති, ඉමිසුප්පාද ඉදං උපපජ්ජති, ඉමිසමිං අසති ඉදං න හොති, ඉමිසං තිරොධා ඉමං තිරජ්ඣති'ති. අහං හි

1. බලොකෙත්ති - ස්‍යා.
2. භගවතො - මජ්ඣං.
3. හොති - ස්‍යා.
4. සො තයා - ස්‍යා.
5. සො ඛො - සිච්චු, PTS.

භනෙතා¹ යාවතකමපි මේ ඉමිනා අත්තභාවෙන පච්චනුභුතං, නමපි නපාභොමි සාකාරං² සඋද්දෙසං අනුසාරිතුං. කුතො පනාභං අනෙක-විහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරිණාමි, සෙය්‍යපිදං : එකමපි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරිණාමි සෙය්‍යථාපි භගවා. අභං හි භනෙත එතරහි පංසු පිසාවකමපි න පසාමි, කුතො පනාභං දිබ්බෙත වකුචුනා විසුඤ්චන අතිකකන්තමානුසකෙන සතොත පසසිසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුභතෙ දුග්ගතෙ -පෙ- යථා කමච්චපගෙ සතොත පජාතිසාමි. සෙය්‍යථාපි භගවා. යං පන මං භනෙත භගවා එවමාභ: අපි චූළසි තිට්ඨතු පුබ්බනොතා තිට්ඨතු අපරනොතා, ධම්මං තෙ දෙසෙසාමි: 'ඉමසමිං සති ඉදං භොති, ඉමසුප්පාදා ඉදං උපපජ්ජති, ඉමසමිං අසති ඉදං න භොති, ඉමසා තිරොධා ඉදං තිරුජ්ඣති'ති. තඤ්ච පන මේ හිතොයොසොමන්තාය න පකඛායති අපෙචනාමාභං භනෙත සකෙ අාවරිතකෙ භගවතො වින්තං අරාධෙය්‍යං පඤ්ඤාසා වෙය්‍යාකරණෙනා'ති.

කිනති පන තෙ උදාසි, සකෙ අාවරිතකෙ භොතිති?

අමාභං භනෙත, සකෙ අාවරිතකෙ එවං භොති: 'අයං පරමො වණේණා, අයං පරමො වණේණා'ති.

යං පන තෙ එතං උදාසි, සකෙ අාවරිතකෙ එවං භොති: 'අයං පරමො වණේණා, අයං පරමො වණේණා'ති. කතමො සො පරමො වණේණා'ති?

යසමා භනෙත, වණේණා අඤ්ඤාදා වණේණා උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නපි, සො පරමො වණේණාති.

කතමො පන සො උදාසි වණේණා,³ යසමා වණේණා අඤ්ඤාදා වණේණා උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නපිති?

යසමා භනෙත වණේණා අඤ්ඤාදා වණේණා උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නපි, සො පරමො වණේණාති.

දිඝාපි ඛො තෙ එසා උදාසි, එරෙය්‍ය. යසමා භනෙත, වණේණා අඤ්ඤාදා වණේණා උත්තරිතරෙ වා පණීතතරෙ වා නපි, සො පරමො වණේණාති වදෙසි. තඤ්ච වණේණං න පඤ්ඤාපෙසි. සෙය්‍යථාපි උදාසි පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: අභං යා ඉමසමිං ජනපදෙ ජනපදකලායාණි තං ඉච්ඡාමි තං කාමෙමි'ති. තමෙතං එවං වදෙය්‍යු: අමො: පුරිස, යං තං ජනපදකලායාණි ඉච්ඡාමි කාමෙසි. ජානාසි තං ජනපදකලායාණිං ඛතතිසි වා බ්‍රාහ්මණී වා වෙසසි වා සුඤ්චොති? ඉති පුට්ඨො, නොති වදෙය්‍ය. තමෙතං එවං වදෙය්‍යු: අමො: පුරිස, යං තං ජනපදකලායාණිං ඉච්ඡාමි කාමෙසි ජානාසි තං ජනපදකලායාණිං එවන්තාමා එවඛොතනා ඉති වාති -පෙ- දිඝා වා රසා වා මජ්ඣමා වාති. -පෙ- කාලී වා සාමා වා මඛුරච්ඡව වාති -පෙ- අභිකසමිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා නගරෙ වාති ඉති පුට්ඨො, නොති වදෙය්‍ය. තමෙතං එවං වදෙය්‍යු: අමො: පුරිස, යං තං ජානාසි න පසසි, තං තං ඉච්ඡාමි කාමෙසිති ඉති පුට්ඨො අමාති වදෙය්‍ය. තං තං මඤ්ඤාසි උදාසි, නනු එවං සතොත තසා පුරිසසා අපාච්ඡිතං⁴ භාසිතං සමපජ්ජතිති?

1. අභං භනෙත - සිඞ්ගි, PTS. 4. { අපාච්ඡිතකං - මජ්ඣං, PTS.
 2. ඉති සාකාරං - සිඞ්ගි, PTS. { අපාච්ඡිතකං - සා.
 3. සො පරමො වණේණා - මජ්ඣං.

අභි: ඛො භනෙන, එවං සනෙතන තස්ස පුරිසස්ස අප්පාටිතිරකං භාසිතං සමපජ්ඣති.

එවමෙව ඛො උදසි, යස්මා භනෙන, වණණං අකුසලං වණණං උත්තරිතයේ වා පණීතතයේ වා නජී, සො පරමො වණණංති වදෙසි, තඤ්ච වණණං න පකුසලපෙසිති.

සෙය්‍යථාපි භනෙන, මණී වෙඵරියො සුභො ජාතිමා අධංඝො සුපරිකමමකතො පණ්ඩුකම්බලො නික්ඛිනෙතො භාසති ච තපති ච විරෝචති වා. එවං වණණං අත්තා භොති අරෙඝො පරමමරණාති.

තං කිං මඤ්ඤසි උදසි, මණී වෙඵරියො සුභො ජාතිමා අධංඝො සුපරිකමමකතො පණ්ඩුකම්බලො නික්ඛිනෙතො භාසති ච තපති ච විරෝචති වා. යො වා රත්තකිකාරතිමිසායං කිම් ඛජ්ජොපණකො, ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං කතමො වණණං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති?

යොයමහනෙන, රත්තකිකාරතිමිසායං කිම් ඛජ්ජොපණකො, අයං ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති.

තං කිං මඤ්ඤසි උදසි, යො වා රත්තකිකාරතිමිසායං කිම් ඛජ්ජොපණකො. යො වා රත්තකිකාරතිමිසායං තෙලපපදිපො, ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං කතමො වණණං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති?

යොයං භනෙන, රත්තකිකාරතිමිසායං තෙලපපදිපො, අයං ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති.

තං කිං මඤ්ඤසි උදසි, යො වා රත්තකිකාරතිමිසායං තෙලපපදිපො, යො වා රත්තකිකාරතිමිසායං මහාඅග්ගිකඛනො, ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං කතමො වණණං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති?

යොයං භනෙන, රත්තකිකාරතිමිසායං මහාඅග්ගිකඛනො, අයං ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති.

තං කිං මඤ්ඤසි උදසි, යො වා රත්තකිකාරතිමිසායං මහාඅග්ගිකඛනො, යා වා රත්තකිකාරතිමිසායං පච්චුසසමයං විද්දො විගතචලාභකෙ දෙවෙ මසධිතාරකා, ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං කතමො වණණං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති?

යායං භනෙන, රත්තකිකාරතිමිසායං පච්චුසසමයං විද්දො විගතචලාභකෙ දෙවෙ මසධිතාරකා, අයං ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති.

තං කිං මඤ්ඤසි උදසි, යා වා රත්තකිකාරතිමිසායං පච්චුසසමයං විද්දො විගතචලාභකෙ දෙවෙ මසධිතාරකා, යො වා තදනුපොසථෙ පණණරසෙ විද්දො විගතචලාභකෙ දෙවෙ අභිද්දො අධිරත්තසමයං වනෙදු, ඉමෙසං උභිත්තං වණණංතං කතමො වණණං අභිකක්ඛන්තතරො ච පණීතතරො වාති?

1. { භාසනෙව ච තපනෙව ච - සිඬු, මජ්ඣං. 3. අභිදෙ - සිඬු.
විරොචනෙව ච සිඬු
භාසනෙව තපනෙව විරොචනෙව - සා.
2. රත්තකිකාරතිමිසායං - මජ්ඣං, PTS, සා.

ඛායං භනෙන, තදහුපොසථෙ පණණරසෙ විඤ්ඤි විගතචලාගකෙ දෙවෙ අභිද්දෙ¹ අභිඤ්ඤාසමයං චන්දෙ, අයං ඉමෙසං උභිත්තං වණණානං අභිකකන්තතරො ච පණීතතරො වාති.

තං කිං මඤ්ඤාසි උදුසි, යො වා තදහුපොසථෙ පණණරසෙ විඤ්ඤි විගතචලාගකෙ දෙවෙ අභිද්දෙ අභිඤ්ඤාසමයං චන්දෙ, යො වා වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ විඤ්ඤි විගතචලාගකෙ දෙවෙ අභිද්දෙ මජ්ඣන්තිකං සමයං සුරියො, ඉමෙසං උභිත්තං වණණානං කතමො ච වණණානං අභිකකන්තතරො ච පණීතතරො වාති.

ඛායං භනෙන, වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ විඤ්ඤි විගතචලාගකෙ දෙවෙ අභිද්දෙ මජ්ඣන්තිකං සමයං සුරියො, අයං ඉමෙසං උභිත්තං වණණානං අභිකකන්තතරො ච පණීතතරො වාති.

අනො² ඛො තෙ උදුසි, ඛු භි ඛුතරා දෙවා යෙ ඉමෙසං වඤ්ඤිසුරියානං ආභා³ නානුභොනති, ත්‍යාභං පජානාමි. අථ ච පනාභං න වදමි: යමඛා වණණා අඤ්ඤා වණණා උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නත්ථි⁴ති. අථ ච පන තිං උදුසි: ඛායං වණණා කිංචිනා ඛජ්ජපණකෙන භිනතරො⁴ ච පතිකිට්ඨතරො ච, යො පරමො වණණාති වදෙසි, තඤ්ච වණණං න පඤ්ඤපෙසිති.

අච්ඡිදං භගවා කථං, අච්ඡිදං සුභතො කථන්ති.

කිං පන තිං උදුසි, එවං වදෙසි : අච්ඡිදං භගවා කථං, අච්ඡිදං සුභතො කථන්ති?

අමාකං භනෙන, සකෙ ආචරියකෙ එවං භොති: 'අයං පරමො වණණා අයං පරමො වණණා'ති. තෙ මයං භනෙන, භගවතා සකෙ ආචරියකෙ සමනුසුඤ්ඤාමානා සමනුගාහියමානා සමනුගාසියමානා රිත්තා තුවජා අපරඤා'ති.

කිං පනුදුසි, අච්ඡි එකන්තසුඛො ලොකො, අච්ඡි ආකාරවති පටිපදු එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති?

අමාකං භනෙන, සකෙ ආචරියකෙ එවං භොති: අච්ඡි එකන්තසුඛො ලොකො, අච්ඡි ආකාරවති පටිපදු එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති.

කතමා පන සා උදුසි, ආකාරවති පටිපදු එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති?

ඉධ භනෙන, එකච්චො පාණාතිපාතං පභාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො භොති, අදිත්තාදුතං පභාය අදිත්තාදුතා පටිච්චරතො භොති, කාමෙසු ඡිච්ඡාචාරං පභාය කාමෙසු ඡිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො භොති, මුභාචාදං පභාය මුභාචාදු පටිච්චරතො භොති, අඤ්ඤාතරං වා පන තපොගුණං සමාදුග මත්තති, අයං ඛො සා භනෙන, ආකාරවති පටිපදු එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

1. අභිද්දෙ - සිමු. 2. තතො - ස්‍යා.
3. ආභා තෙ - සිමු. 4. නිගිනතරො - මජ්ඣං, ස්‍යා.

තං කිං මඤ්ඤාසි උදසි, යස්මිං සමයෙ පාණ්ණාතිපාතං පහාය පාණ්ණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, එකන්තසුඛි වා තස්මිං සමයෙ අත්තා හොති සුඛදුක්ඛි වාති?

සුඛදුක්ඛි භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි උදසි, යස්මිං සමයෙ අදින්නාදුනං පහාය අදින්නාදුනා පටිවිරතො හොති, එකන්තසුඛි වා තස්මිං සමයෙ අත්තා හොති සුඛදුක්ඛි වාති?

සුඛදුක්ඛි භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි උදසි, යස්මිං සමයෙ කාමේසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමේසු මිච්ඡාචාරං පටිවිරතො හොති, එකන්තසුඛි වා තස්මිං සමයෙ අත්තා හොති සුඛදුක්ඛි වාති?

සුඛදුක්ඛි භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි උදසි, යස්මිං සමයෙ මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො හොති, එකන්තසුඛි වා තස්මිං සමයෙ අත්තා හොති සුඛදුක්ඛි වාති?

සුඛදුක්ඛි භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි උදසි, යස්මිං සමයෙ අඤ්ඤාතරං තපොගුණං සමාදාය වතනති, එකන්තසුඛි වා තස්මිං සමයෙ අත්තා හොති සුඛදුක්ඛි වාති?

සුඛදුක්ඛි භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි උදසි, අපි නු ඛො වොකිණ්ණසුඛදුක්ඛං පටිපදං අගමම එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියා හොතිති?

අච්ඡිදං භගවා කථං, අච්ඡිදං සුභතො කථන්ති.

කිං පන තං උදසි, එවං වදෙසි: 'අච්ඡිදං භගවා කථං, අච්ඡිදං සුභතො කථන්ති.'

අමානං භනෙත, සකෙ අච්චියකෙ එවං හොති: 'අපි එකන්තසුඛො ලොකො, අපි අකාරවතී පටිපදා එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති. තෙ මයං භනෙත, භගවතා සකෙ අච්චියකෙ සමනුසුඤ්ඤායානා සමනුගාභියානා සමනුගාසියානා රිත්තා තුච්ඡා අපරඤ්ඤාති.

කිං පන භනෙත, අපි එකන්තසුඛො ලොකො අපි අකාරවතී පටිපදා එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති?

අපි ඛො උදසි, එකන්තසුඛො ලොකො, අපි අකාරවතී පටිපදා එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

කතමා පන සා භනෙත, අකාරවතී පටිපදා එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති?

1. අපරඤ්ඤා - සඤා, PTS.

ඉඩුදයි හිකු වුවිච්චිම කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුංචං උපසම්පජ්ඣ විහරති, විතකකම්මාර්ථනං වූපසමා -පෙ- දුතියං කුංචං -පෙ- තතියං කුංචං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අසං ඛො සා උදයි, ආකාරවතී පටිපදු එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

න ඛො¹ සා භනෙත, ආකාරවතී පටිපදු එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියාය. සච්ඡිකතො හිස්ස භනෙත, එතතාවතා එකන්තසුඛො ලොකො හොතිති.

නඛමාස්ස උදයි, එතතාවතා එකන්තසුඛො ලොකො සච්ඡිකතො හොති, ආකාරවතීකම්ම සා පටිපදු එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

එවං වුතෙත සකුලුදයිස්ස පරිබ්බාජකස්ස පරිසං උත්තාදිතී උච්චාසඤ්ඤ මහාසඤ්ඤ² අහොසි: එත් මයං අනස්සාම සාචරියකා, එත් මයං පනස්සාම³ සාචරියකා, න මයං ඉතො හිසො: උත්තරිතරං පජානාමාති.

අථ ඛො සකුලුදයි පරිබ්බාජකො තෙ පරිබ්බාජකෙ අප්පසඤ්ඤ කතා භගවන්තං එතදවොච: 'කිත්තාවතා පනස්ස භනෙත, එකන්තසුඛො ලොකො සච්ඡිකතො හොති'ති.

ඉඩුදයි, හිකු සුඛස්ස ච පහානා -පෙ- චතුත්ථං කුංචං උපසම්පජ්ඣ විහරති. යාවතා දෙවතා එකන්තසුඛං ලොකං උපපත්තා තාහි දෙවතාහි සඤ්ඤං සන්තිව්ඨති සලලපති සාකච්ඡං සමාපජ්ඣති, එතතාවතා ඛමාස්ස උදයි, එකන්තසුඛො ලොකො සච්ඡිකතො හොති'ති.

එතස්ස නුභ භනෙත, එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියාභෙතු හිකු භගවති බ්‍රහ්මචරියං චරන්තිති?

න ඛො උදයි, එතස්ස⁴ එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියාභෙතු හිකු මයි බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති. අභි ඛො උදයි, අඤ්ඤඤච⁵ ධම්මො උත්තරිතරං ච පඤ්ඤතරං ච, යෙසං සච්ඡිකිරියාභෙතු හිකු මයි බ්‍රහ්මචරියං චරන්තිති.

කතමෙ පන තෙ භනෙත, ධම්මො උත්තරිතරං ච පඤ්ඤතරං ච, යෙසං සච්ඡිකිරියාභෙතු හිකු භගවති බ්‍රහ්මචරියං චරන්තිති?

ඉඩුදයි, තථාභතො ලොකෙ උප්පජ්ඣති අරහං සම්මාසමුද්ධො: විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුභතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමුත්තස්සානං බුද්ධො භගවා: -පෙ- සො ඉමෙ පඤ්ඤචීචරණෙ පහාය චේතසො උපකම්ලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බපීකරණෙ, විච්චේචච කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුංචං උපසම්පජ්ඣ විහරති. අගමි ඛො උදයි, ධම්මො උත්තරිතරෙ ච පඤ්ඤතරෙ ච යස්ස සච්ඡිකිරියාභෙතු හිකු මයි බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති.

-
1. කිං නු ඛො - සා.
 2. උච්චාසඤ්ඤ මහාසඤ්ඤ - සා, මජ්ඣං.
 3. අනස්සාම - මජ්ඣං, PTS.
 4. එතස්ස - මජ්ඣං (නභි)
 5. අඤ්ඤඤච - මජ්ඣං, PTS.

පුත ව පරං උද්ධි, භික්ඛු විතකකච්චාරානං වුපසමා -පෙ- දුතියං ක්කිනං -පෙ- තතියං ක්කිනං -පෙ- චතුසං ක්කිනං උපසමපජ්ඣ විහරති, අගමපි ඛො උද්ධි, ධම්මො උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච යස්ස සච්ඡිකිරියාභෙතු භික්ඛු මසි බුහමචරියං වරන්ති.

සො ඵලං සමාභිනෙ විනෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොද්ධනෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ මුදුගුනෙ කම්මතියෙ සීනෙ ආනෙඤ්ජප්පතොනෙ පුබ්බෙතිවාසානුස්සන්ධියො විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යපිදං: ඵකමපි ජාතියං ඤෙපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, අගමපි ඛො උද්ධි ධම්මො උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච, යස්ස සච්ඡිකිරියාභෙතු භික්ඛු මසි බුහමචරියං වරන්ති.

සො ඵලං සමාභිනෙ විනෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොද්ධනෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ මුදුගුනෙ කම්මතියෙ සීනෙ ආනෙඤ්ජප්පතොනෙ සත්තානං වුතුපපාතඤ්ජාය විතතං අභිනිත්තාමෙති, සො දිබ්බෙත චක්ඛුනා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන සතොන පස්සති: චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ සීනෙ පණීතෙ සුචණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ -පෙ- යථාකමමුපගෙ සතොන පජානාති. අගමපි ඛො උද්ධි, ධම්මො උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච, යස්ස සච්ඡිකිරියාභෙතු භික්ඛු මසි බුහමචරියං වරන්ති.

සො ඵලං සමාභිනෙ විනෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොද්ධනෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ මුදුගුනෙ කම්මතියෙ සීනෙ ආනෙඤ්ජප්පතොනෙ ආසවානං ඛයඤ්ජාය විතතං අභිනිත්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාගුතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයොති -පෙ- අයං දුක්ඛතිරොධොති පෙ-අයං දුක්ඛතිරොධගාමිනී පටිපද්ධති යථාගුතං පජානාති, ඉමෙ ආසවාති යථාගුතං පජානාති අයං ආසවසමුදයොති -පෙ- අයං ආසවතිරොධොති -පෙ- අයං ආසවතිරොධගාමිනී පටිපද්ධති යථාගුතං පජානාති. තස්ස ඵලඤ්ජානතො ඵචමපස්සතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති, භවාසවාපි විතතං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි විතතං විමුච්චති. විමුක්ඛතයමිං විමුක්ඛතමිති ඤ්ජායං භොති. ඛිණා ජාති වුසිතං බුහමචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්තන්තායාති පජානාති. අයං ඛො උද්ධි, ධම්මො උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච, යස්ස සච්ඡිකිරියාභෙතු භික්ඛු මසි බුහමචරියං වරන්ති. ඉමෙ ඛො උද්ධි, ධම්මො උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච යෙසං සච්ඡිකිරියා භෙතු භික්ඛු මසි බුහමචරියං වරන්ති.

ඵලං වුනෙත සඤ්ජුද්ධි පට්ටකාචකො භගවන්තං ඵතදවොච: අභිකකන්තං භනෙත, අභිකකන්තං භනෙත. සෙය්‍යථාපි භනෙත, තිකකුජ්ජතං වා උකකුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විමරෙය්‍ය, මුලුගස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය, අකිකාරෙ වා නෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමනො රූපාති දක්ඛිත්තීති. ඵලමෙච. භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. ඵසාභං භනෙත, භගවන්තං සරණං ගච්ජාමි ධම්මඤ්ඤා භික්ඛුසඛ්ඤාඤ්ච. ලභෙය්‍යාභං භනෙත, භගවතො සන්ධිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසමපදන්ති.

892 මජ්ඣම ප. - පරිබ්බාජක වග්ගො [2.8.9 චූළසකුලුදුසි සුත්තං]

එවං චූඤ්ඤා සකුලුදුසියා පරිබ්බාජකස්ස පරිසා සකුලුදුසිං පරිබ්බාජකං ඵතදවොච: මා හවං උදුසි, සමඤ්ඤා ගොතමේ බ්‍රහ්මචරියං චරි, මා හවං උදුසි, ආචරියො හුත්වා අනොත්ථාසිචාසං වසි. සෙය්‍යථාපි නාම උදකමඤ්ඤො¹ හුත්වා උදඤ්චනිකො² අස්ස. එවං සම්පදමිදං³ භොතො උදුසියා හවිස්සති. මා හවං උදුසි සමඤ්ඤා ගොතමේ බ්‍රහ්මචරියං චරි. මා හවං උදුසි ආචරියො හුත්වා අනොත්ථාසිචාසං වසිති. ඉති භීදං සකුලුදුසියා පරිබ්බාජකස්ස පරිසා සකුලුදුසිං පරිබ්බාජකං අනන්තරායමකාසි භගවති බ්‍රහ්මචරියෙති.

චූළසකුලුදුසිසුත්තං නවමං.

1. මඤ්ඤො - PTS.
2. උදෙඤ්චනිකො - ස්‍යා, PTS
3. සම්පදමෙකං - PTS.

2. 3. 10

වෙබ්නසස සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං : එකං සමයං භගවා, සාවච්ඡීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩිකසු ආරාමෙ. අථ ඛො වෙබ්නසෙසො¹ පරිබ්බාජකො යෙන භගවා, තෙත්ථපසඛකමි. උපසඛකමිත්තා භගවතා සද්ධිං සමමොදී, සමමොදනීයං කථං ආරාණීයං විතීසාරෙත්ථා, එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං භිතො ඛො වෙබ්නසෙසො¹ පරිබ්බාජකො භගවතො සන්ධිකෙ උදනං උදනෙසි : ‘අයං පරමො වණේණා, අයං පරමො වණේණා’ති.

කීං පන ත්ථං කච්චාන, එවං වදෙසි : ‘අයං පරමො වණේණා අයං පරමො වණේණා’ති. කතමො කච්චාන, සො පරමො වණේණා’ති?

යසමා හො ගොතම වණේණා අඤ්ඤා වණේණා උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නත්ථී, සො පරමො වණේණාති.

කතමො පන සො කච්චාන, වණේණා යසමා වණේණා අඤ්ඤා වණේණා උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නත්ථීති?

යසමා හො ගොතම, වණේණා අඤ්ඤා වණේණා උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නත්ථී, සො පරමො වණේණාති.

දීඝාපි ඛො තෙ එසා කච්චාන, එරෙය්‍ය. යසමා හො ගොතම, වණේණා අඤ්ඤා වණේණා උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නත්ථී. සො පරමො වණේණාති වදෙසි. තඤ්ච වණේණං න පඤ්ඤාපෙසි. සෙය්‍යථාපි කච්චාන, පුරිසො එවං වදෙය්‍ය : අහං යා ඉමසමිං ජනපදෙ ජනපද-කල්‍යාණී, තං ඉච්ඡාමි තං කාමෙමි’ති. තමෙනං එවං වදෙය්‍යුං : අඬො පුරිස, යං ත්ථං ජනපදකල්‍යාණීං ඉච්ඡසි කාමෙසි, ජානාසි ත්ථං ජනපද-කල්‍යාණී ඛතතිසි වා, බ්‍රාහ්මණී වා, වෙසසි වා, සුද්දී වා’ති? ඉති පුට්ඨො නොති වදෙය්‍ය. තමෙනං වදෙය්‍යුං : අඬො පුරිස, යං ත්ථං ජනපද-කල්‍යාණීං ඉච්ඡසි කාමෙසි, ජානාසි ත්ථං ජනපදකල්‍යාණීං එවන්තාමා එවංගොත්තා ඉති වා’ති. -පෙ- දීඝා වා රසා වා, මජ්ඣිමා වා, කාලී වා, සාමා වා, මඛගුරුච්ඡි වා’ති? අමුකසමිං ගාමෙ වා, නිගමෙ වා, නගරෙ වා’ති? ඉති පුට්ඨො නොති වදෙය්‍ය. තමෙනං එවං වදෙය්‍යුං : අඬො පුරිස, යං ත්ථං න ජානාසි න පසාසි, තං ත්ථං ඉච්ඡසි කාමෙසිති? ඉති පුට්ඨො ආමාති වදෙය්‍ය. තං කීං මඤ්ඤසි කච්චාන, නත්ථු එවං සන්තෙ තසු පුරිසසු අප්පාටිගිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති’ති?

අඬා ඛො හො ගොතම, එවං සන්තෙ තසු පුරිසසු අප්පාටි-ගිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති.

1. වෙබ්නසො - මජ්ඣං, වෙබ්ණසො - ස්‍යා,

එවමෙව ඛො, කිං කච්චාන, යස්මා හො ගොතම චණ්ණො අසෙසු චණ්ණො උත්තරිතරො, චා පණීතතරො, චා නච්චි, සො පරමො චණ්ණො'ති වදෙසි, තඤ්ච චණ්ණං න පඤ්ඤපෙසිති.

සෙය්‍යථාපි හො ගොතම, මණී වෙච්චරියො සුභො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකමකතො පණ්ඩුකමබලො නිකඛිතො; භාසති ච තපති ච විරො-චති ච¹ එවංචණ්ණො අත්තා හොති අරොගො පරමමරණාති.

තං කිං මඤ්ඤසි කච්චාන, සො චා මණී වෙච්චරියො සුභො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකමකතො පණ්ඩුකමබලො නිකඛිතො; භාසති ච තපති ච විරොචති ච¹, යො චා රත්තකිකාරතිමිසායං² කිමි බජ්ජො-පණකො, ඉමෙසං උභිත්තං චණ්ණානං කතමො; චණ්ණො අභිකකත්තතරො ච පණීතතරො චාති?

ඛොයං හො ගොතම, රත්තකිකාරතිමිසායං² කිමි බජ්ජොපණකො අයං ඉමෙසං උභිත්තං චණ්ණානං අභිකකත්තතරො ච පණීතතරො චාති.

තං කිං මඤ්ඤසි කච්චාන, යො චා රත්තකිකාරතිමිසායං කිමි බජ්ජොපණකො, යො චා රත්තකිකාරතිමිසායං තෙලපදීපො, ඉමෙසං උභිත්තං චණ්ණානං කතමො; චණ්ණො අභිකකත්තතරො ච පණීතතරො චාති?

ඛොයං හො ගොතම, රත්තකිකාරතිමිසායං තෙලපදීපො, අයං ඉමෙසං උභිත්තං චණ්ණානං අභිකකත්තතරො ච පණීතතරො චාති.

තං කිං මඤ්ඤසි කච්චාන, යො චා රත්තකිකාරතිමිසායං තෙලපදීපො, යො චා රත්තකිකාරතිමිසායං මහාඅග්ගිකඛිකො, ඉමෙසං උභිත්තං චණ්ණානං කතමො; චණ්ණො අභිකකත්තතරො ච පණීතතරො චාති?

ඛොයං හො ගොතම, රත්තකිකාරතිමිසායං මහා අග්ගිකඛිකො, අයං ඉමෙසං උභිත්තං චණ්ණානං අභිකකත්තතරො ච පණීතතරො චාති.

තං කිං මඤ්ඤසි කච්චාන, යො චා රත්තකිකාරතිමිසායං මහා-අග්ගිකඛිකො, යා චා රත්තියා පච්චුසසමයං විද්ධො විගතචලාභකෙ දෙවෙ ඔසධිතාරකා, ඉමෙසං උභිත්තං චණ්ණානං කතමො; චණ්ණො අභිකකත්තතරො ච පණීතතරො චාති.

ඛොයං හො ගොතම, රත්තියා පච්චුසසමයං විද්ධො විගතචලාභකෙ දෙවෙ ඔසධිතාරකා, අයං ඉමෙසං උභිත්තං චණ්ණානං අභිකකත්තතරො ච පණීතතරො චාති.

1. භාසතෙ ච තපතෙ ච - සිමු, මජ්ඣං.
තපතෙ ච - සිමු.
භාසතෙව තපතෙව විරොචතෙව - ස්‍යා.
2. රත්තකිකාරතිමිසායං - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.

තං කිං මඤ්ඤසි කච්චාන, යා වා රතතියා පච්චුසසමයං විඤ්ඤි විගතච්ච්‍යාහකෙ දෙවෙ ඕසධිතාරකා, යො වා තදහුපොසඵෙ පණණරසෙ විඤ්ඤි විගතච්ච්‍යාහකෙ දෙවෙ අභිද්දො අධිසරතතියමයං චන්දො, ඉමෙසං උභින්නං වණණානං කතමො වණණා අභිකකන්නතරො ච පණීතතරො වාති?

යායං හො ගොතමො, තදහුපොසඵෙ පණණරසෙ විඤ්ඤි විගතච්ච්‍යාහකෙ දෙවෙ අභිද්දො අධිසරතතියමයං චන්දො, අයං ඉමෙසං උභින්නං වණණානං අභිකකන්නතරො ච පණීතතරො වාති.

තං කිං මඤ්ඤසි කච්චාන, යො වා තදහුපොසඵෙ පණණරසෙ විඤ්ඤි විගතච්ච්‍යාහකෙ දෙවෙ අභිද්දො අධිසරතතියමයං චන්දො, යො වා වසානං පච්චීමෙ මාසෙ සරදසමයෙ විඤ්ඤි විගතච්ච්‍යාහකෙ දෙවෙ අභිද්දො මජ්ඣන්තිකසමයං සුරියො, ඉමෙසං උභින්නං වණණානං කතමො වණණා අභිකකන්නතරො ච පණීතතරො වාති?

යායං හො ගොතම, වසානං පච්චීමෙ මාසෙ සරදසමයෙ විඤ්ඤි විගතච්ච්‍යාහකෙ දෙවෙ අභිද්දො මජ්ඣන්තිකසමයං සුරියො, අයං ඉමෙසං උභින්නං වණණානං අභිකකන්නතරො ච පණීතතරො වාති.

අතො ඛො¹ තෙ කච්චාන, බහු භී බහුතරා දෙවා, යෙ ඉමෙසං චන්දිමසුරියානං ආභා නානුගොනති, ත්‍යාහං පජානාමි. අථ ච පනාහං න වදාමි : යසමා වණණා අඤ්ඤො වණණා උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච නචීති. අථ ච පන තං කච්චාන, යායං වණණා කිමිනා බජේජාපණකෙන භින්නතරො² ච පතීතිට්ඨතරො ච සො පරමො වණණාති වදෙයි, තඤ්ච වණණං න පඤ්ඤපෙයි.

පඤ්ච ඛො ඉමෙ කච්චාන, කාමගුණා. කතමෙ පඤ්ච : චකචු-විඤ්ඤෙය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්නා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජතියා. සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සඤ්ඤ-පෙ-භානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගතියා-පෙ-ජීව්‍යාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා-පෙ-කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්නා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජතියා. ඉමෙ ඛො කච්චාන, පඤ්ච කාමගුණා. යං ඛො කච්චාන, ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ පච්චි උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, ඉදං චුච්චති කාමසුඛං. ඉති කාමෙහි කාමසුඛං, කාමසුඛා කාමඤ්ඤසුඛං තත් අඤ්ඤමකඛායතීති.

ඵචං චුතෙන වෙඛනසො⁴ පරිබ්බාජකො භගවන්තං ඵතදවොච : අච්චරියං හො ගොතම, අබ්භුතං හො ගොතම, යාවසුභාසිතඤ්චිදං⁵ හොතා ගොතමෙන : කාමෙහි කාමසුඛං, කාමසුඛා කාමඤ්ඤසුඛං තත් අඤ්ඤමකඛායතීති.

-
1. අභිද්ද - සිමු.
 2. අථ ඛො - සිමු. තතො ඛො - ස්‍යා.
 3. නිභින්නතරො - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 4. {වෙඛනසො - මජ්ඣං.
{වෙඛණසො - ස්‍යා.
 5. යාවසුභාසිතඤ්චිදං - සිමු.

උජ්ජානං ඛො ඵතං කච්චාන, තයා අඤ්ඤාදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤාඛනති - කෙන අඤ්ඤාරුචිකෙන අඤ්ඤාත්‍රයොගෙන¹ අඤ්ඤාථාචරියකෙන කාමා වා කාමසුඛං වා කාමඤ්ඤාසුඛං වා. යෙ ඛො තෙ කච්චාන, භික්ඛු අරහනො, ඩිණ්ඤාසව, වුට්ඨිතවනො, කතකරණීයා ඕභිතභාරා අනුප්පන්නසද්දා පරිකඤ්ඤාභවසංයොජනා සමමදඤ්ඤා විමුක්ඛා, තෙ ඛො ඵතං ජානෙය්‍යං කාමා වා කාමසුඛං වා කාමඤ්ඤාසුඛං වාති.

ඵචං වුතෙන වේධනස්සො පරිබ්බාජකො කුපිතො අනත්තමනො භගවන්තංයෙව වුංසෙතො; භගවන්තංයෙව වලොනො; භගවන්තංයෙව වදමානො සමණො ව ගොතමො පාපිතො² භවිස්සති³ භගවන්තං ඵතදවොච: ඵචමෙව පනිධෙකෙ⁴ සමණවුභමණා අජානන්තා පුබ්බන්තං, අපස්සන්තා අපරන්තං, අථ ච පන: ඩිණ්ඤා ජාති, වුට්ඨිතං වුභමචරියං, කතං කරණීයං නාපරං ඉන්ද්‍රියාසා⁵ති පජානාමා⁶ති පච්ජානන්ති⁷ තෙසමිදං භාසිතං භස්සකංයෙව සමපජ්ජති, ලාමකංයෙව සමපජ්ජති, රිත්තකංයෙව සමපජ්ජති, කුච්චකංයෙව සමපජ්ජති⁸.

යෙ ඛො තෙ කච්චාන, සමණවුභමණා අජානන්තා පුබ්බන්තං අපස්සන්තා අපරන්තං ඩිණ්ඤා ජාති, වුට්ඨිතං වුභමචරියං, කතං කරණීයං නාපරං ඉන්ද්‍රියාසාති පජානාමා⁶ති පච්ජානන්ති, තෙසං සොයෙව සභධම්මිකො නිශ්ඤායො ගොති. අපි ච කච්චාන, තිට්ඨතු පුබ්බන්තො, තිට්ඨතු අපරන්තො. ඵතු විඤ්ඤා පුරිසො අසථො අමායාචී උජ්ජජාතිකො අභමනුසාසාමී, අහං ධම්මං දෙසෙමි, සථානුසිට්ඨං තථා පච්චජ්ජමානො න චීරස්සෙව සාමඤ්ඤාව ඤාස්සති, සාමං දකඤ්ඤි. ඵචං කීර සමමා⁵ ඛකිනා විපපමොකෙඛා ගොති සද්දං අච්ජාඛකිනා⁶. සෙය්‍යථාපි කච්චාන, දහරො කුමාරො මනෙදු උත්තානසෙය්‍යකො කණ්ඨපඤ්ඤාමෙභි ඛකිනෙභි ඛඥො අස්ස සුත්තඛකිනෙභි, තස්ස වුට්ඨිමනාය ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකමනාය නාති ඛකිනාති මුළේචය්‍යං⁷ සො මොකෙඛාමභිති ඛො ජානෙය්‍ය නො ච ඛකිනං. ඵචමෙව ඛො කච්චාන, ඵතු විඤ්ඤා පුරිසො අසථො අමායාචී උජ්ජජාතිකො. අභමනුසාසාමී, අහං ධම්මං දෙසෙමි. සථානුසිට්ඨං තථා පච්චජ්ජමානො න චීරස්සෙව සාමඤ්ඤාව ඤාස්සති. සාමං දකඤ්ඤි. ඵචං කීර සමමා ඛකිනා විපපමොකෙඛා ගොති සද්දං අච්ජාඛකිනාති.

1. අඤ්ඤාභවයොගෙන ස්‍යා. 6. අච්ජාඛකිනංති - සීමු.
 2. පාපිකො - සීමු. 7. මුඤ්ඤෙවය්‍යං - ස්‍යා.
 3. පනිධෙකමෙව - මජ්ඣං, ස්‍යා.
 4. ඉන්ද්‍රියාසාති පච්ජානන්ති - PTS
 5. ඵචං කීරායස්මා - ස්‍යා.

එවං වුද්ධෙත වේඛනස්සො පරිබ්බාජකො භගවතං එතදවොච :
අභිකකන්තං හො හොතම, අභිකකන්තං හො හොතම, -පෙ-උපාසකං
මං භවං හොතමො ධාරෙතු අජ්ජතස්සො පාණ්ණපෙතං සරණඛතන්ති.

වෙඛනිකසුභං දසමං.

පරිබ්බාජකවග්ගො තනියො

තස්ස වග්ගස්ස උද්දනං.

පුඤ්චරී අග්ගි සභා කපිනාමො, දීඝනඛො පුන භාරදාජගොද්දොතො.
සන්දක උද්දසි මුඤ්චිකපුද්දොතො, මණ්ඤො තථා කච්චානො වරවග්ගො.

*පුඤ්චරී අග්ගි සමාකපිනාමො දීඝනඛො පුන භාරදාජ ගොද්දොතො.
සන්දක උද්දසි මුඤ්චිකපුද්දොතො මණ්ඤො තථා කච්චානො වරවග්ගො-
මජ්ඣම.

4. රාජවග්ගො

2. 4. 1

සට්ඨකාරසුභතං

එවං මේ සුභතං : එකං සමයං භගවා, කොසලෙසු වාරිකං වරතී මහතා, භික්ඛුසංඝෙකෙන සද්ධිං. අථ ඛො භගවා මග්ගා ඕකකම්ම අඤ්ඤානරසමී පදෙසෙ සිතං පාඨාකාසි. අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදභොසි: 'කො භු ඛො හෙතු, කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාතුකම්මාය, න අකාරණේ¹ තථාගතා සිතං පාතුකරොනතී'ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ එකංසං චීවරං² කතා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලීමපණ්ණාමේනා භගවන්තං එතදවොච: 'කො භු ඛො භනෙන හෙතු, කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාතුකම්මාය, න අකාරණේ¹ තථාගතා සිතං පාතුකරොනතී'ති.

භුතපුබ්බං ආනන්ද, ඉමසමී පදෙසෙ වෙහලීඛිතං³ නාම ගාමනිගමො අභොසි ඉඤ්ඤා වෙච ජිනොච ඛුජ්ජනො ආකිණ්ණමිත්තස්සා. වෙහලීඛිතං³ ඛො ආනන්ද, ගාමනිගමී කස්සපො භගවා අරහං සම්මාසම්බුඤ්ඤා උපනිස්සාය විහාසි. ඉධ සුදං ආනන්ද, කස්සපස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුඤ්ඤා ආර්මො අභොසි, ඉධ සුදං ආනන්ද කස්සපො භගවා අරහං සම්මාසම්බුඤ්ඤා නිසිත්තකො භික්ඛුසංඝං ඕචදතී.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ චතුශ්ඤ්ණං සංඝාටීං පඤ්ඤපෙනා භගවන්තං එතදවොච: තෙන හි භනෙන, භගවා නිසීදතු, එවා'යං භුමිපාදෙසො ද්විති අරහනෙනහි සම්මාසම්බුඤ්ඤාහි පරිභුතො භවිස්සතී'ති. නිසීදි භගවා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ. නිසජ්ඡ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි:

'භුතපුබ්බං ආනන්ද, ඉමසමී පදෙසෙ වෙහලීඛිතං නාම ගාමනිගමො අභොසි ඉඤ්ඤා වෙච ජිනොච ඛුජ්ජනො ආකිණ්ණමිත්තස්සා. වෙහලීඛිතං ඛො ආනන්ද, ගාමනිගමී කස්සපො භගවා අරහං සම්මාසම්බුඤ්ඤා උපනිස්සාය විහාසි. ඉධ සුදං ආනන්ද, කස්සපස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුඤ්ඤා ආර්මො අභොසි. ඉධ සුදං ආනන්ද, කස්සපො භගවා අරහං සම්මාසම්බුඤ්ඤා නිසිත්තකො භික්ඛුසංඝං ඕචදතී.

වෙහලීඛිත ඛො ආනන්ද ගාමනිගමෙ සට්ඨකාරො නාම කුම්භකාරො කස්සපස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුඤ්ඤා උපනිස්සාකො අභොසි අශ්ශපට්ඨාකො. සට්ඨකාරස්ස ඛො ආනන්ද, කුම්භකාරස්ස ජොතිපාලො නාම මාණ්ණවො සභායො අභොසි පිටසභායො. අථ ඛො ආනන්ද, සට්ඨකාරො කුම්භකාරො ජොතිපාලං මාණ්ණවං ආමනෙතසි : 'ආයාම සම්ම

1. න අකාරණෙන - මජ්ඣං, සූරා, PTS.
2. උතතරාසංඛිතං - සූරා.
3. { වෙහලීඛිතං - මජ්ඣං.
වෙහලීඛිතං - සූරා, PTS.

ජෝතිපාල, කසසපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමි. සාධුසමමතං හි මෙ තස්ස භගවතො දස්සනං අරහතො සමමාසමුද්ධාස්සා'ති. එවං වුත්තෙත ආනන්ද, ජෝතිපාලො මාණවො ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං එතදවොච : 'අලං සමම ඝට්ඨකාර, කීං පන තෙන මුණ්ඩකෙන සමණකෙන දිවෙයිනා'ති? දුතියමපි ඛො ආනන්ද -පෙ- තතියමපි ඛො ආනන්ද, ඝට්ඨකාරො කුමහකාරො ජෝතිපාලං මාණවං එතදවොච : 'ආයාම සමම ජෝතිපාල, කසසපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමි. සාධුසමමතං හි මෙ තස්ස භගවතො දස්සනං අරහතො සමමාසමුද්ධාස්සා'ති. තතියමපි ඛො ආනන්ද, ජෝතිපාලො මාණවො ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං එතදවොච : 'අලං සමම ඝට්ඨකාර, කීං පන තෙන මුණ්ඩකෙන සමණකෙන දිවෙයිනා'ති. තෙන හි සමම ජෝතිපාල, සොතතීං සිනාතීං¹ ආදය නදිං ගමිස්සාමි සිනාසිතුන්ති. එවං සමමා'ති ඛො ආනන්ද, ජෝතිපාලො මාණවො ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ආනන්ද, ඝට්ඨකාරො ච කුමහකාරෙ ජෝතිපාලො ච මාණවො සොතතීං සිනාතීං¹ ආදය නදිං අගමංසු සිනාසිතුං.

අථ ඛො ආනන්ද, ඝට්ඨකාරෙ කුමහකාරො ජෝතිපාලං මාණවං ආමනෙත්ති: අයං සමම ජෝතිපාල, කසසපස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධාස්ස අවිදුරෙ අරාමො, ආයාම සමම ජෝතිපාල, කසසපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමි. සාධු සමමතං හි මෙ තස්ස භගවතො දස්සනං අරහතො සමමාසමුද්ධාස්සා'ති.

එවං වුත්තෙත ආනන්ද ජෝතිපාලො මාණවො ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං එතදවොච: අලං සමම ඝට්ඨකාර, කීං පන තෙන මුණ්ඩකෙන සමණකෙන දිවෙයිනා'ති? දුතියමපි ඛො ආනන්ද -පෙ-තතියමපි ඛො ආනන්ද ඝට්ඨකාරො කුමහකාරෙ ජෝතිපාලං මාණවං එතදවොච: අයං සමම ජෝතිපාල, කසසපස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධාස්ස අවිදුරෙ අරාමො. ආයාම සමම ජෝතිපාල, කසසපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමි. සාධුසමමතං හි මෙ තස්ස භගවතො දස්සනං අරහතො සමමාසමුද්ධාස්සා'ති. තතියමපි ඛො ආනන්ද, ජෝතිපාලො මාණවො ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං එතදවොච: අලං සමම ඝට්ඨකාර, කීං පන තෙන මුණ්ඩකෙන සමණකෙන දිවෙයිනා'ති?

අථ ඛො ආනන්ද, ඝට්ඨකාරෙ කුමහකාරෙ ජෝතිපාලං මාණවං ඔච්චිකාය² පරමසිත්ති එතදවොච: අයං සමම ජෝතිපාල, කසසපස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධාස්ස අවිදුරෙ අරාමො, ආයාම සමම ජෝතිපාල, කසසපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමි සාධුසමමතං හි මෙ තස්ස භගවතො දස්සනං අරහතො සමමාසමුද්ධාස්සා'ති.

අථ ඛො ආනන්ද, ජෝතිපාලො මාණවො ඔච්චිකාය විනිවෙරෙතා³ ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං එතදවොච: අලං සමම ඝට්ඨකාර, කීං පන තෙන මුණ්ඩකෙන සමණකෙන දිවෙයිනා'ති?

1. { සොතතීසිනාතීං - මජ්ඣං 2. ඔච්චිකායං - මජ්ඣං.
 { තොතතීසිනාතීං - ස්‍යා.
 3. විනිවෙරෙතාය - මජ්ඣං.

අථ ඛො ආනන්ද, ඝට්ඨකාරෙ කුමහකාරෙ ජොතිපාලං මාණවං සසිතං නභාතං¹ කෙතෙසු පරමසිත්ථා එතදවොච : අයං සමම ජොතිපාල, කස්සපස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස අවිසුරෙ අරාමො. අරාම සමම ජොතිපාල, කස්සපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමි. සාධුසමමතං හි මෙ තස්ස භගවතො දස්සනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්සාති.

අථ ඛො ආනන්ද, ජොතිපාලස්ස මාණවස්ස එතදභොසි : අච්ඡරිතං වත භො, අබ්බුතං වත භො, යනු හි නාමායං ඝට්ඨකාරෙ කුමහකාරො ඉතතරජ්ඣො සමානො අමානං සසිතං නභාතානං² කෙතෙසු පරමසිත්ථඛං මඤ්ඤියාති. න වතීදං³ ඕරතං මඤ්ඤෙ භවිස්සාතිති. ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං එතදවොච : යාවෙනදෙහිපි⁴ සමම ඝට්ඨකාරු⁵ති. යාවෙනදෙහිපි සමම ජොතිපාල, තථා හි පන මෙ සාධුසමමතං තස්ස භගවතො දස්සනං අරහතො සමමාසමුද්ධස්සාති. තෙන හි සමම ඝට්ඨකාර, මුඤ්ඤෙ ගමිස්සාමාති.

අථ ඛො ආනන්ද, ඝට්ඨකාරෙ ච කුමහකාරෙ ජොතිපාලො ච මාණවො තෙන කස්සපො භගව : අරහං සමමාසමුද්ධො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමි ඝට්ඨකාරො කුමහකාරො කස්සපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි. ජොතිපාලො පන මාණවො කස්සපෙන භගවතා අරහතා සමමාසමුද්ධෙන සද්ධං සමොදදි, සමොදදතීයං කථං සාරාණීයං විතීතාරෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො ඛො ආනන්ද, ඝට්ඨකාරො කුමහකාරො කස්සපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං එතදවොච : අයං මෙ භනෙන, ජොතිපාලො මාණවො සභායො පියභභායො, ඉමස්ස භගව : ධම්මං දෙතෙතු⁶ති. අථ ඛො ආනන්ද, කස්සපො භගව : අරහං සමමාසමුද්ධො ඝට්ඨකාරඤ්ච කුමහකාරං ජොතිපාලඤ්ච මාණවං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි, සමාද පෙසි, සමුතෙනජෙසි, සමපහංගෙසි. අථ ඛො ආනන්ද, ඝට්ඨකාරො ච කුමහකාරො ජොතිපාලො ච මාණවො කස්සපෙන භගවතා අරහතා සමමාසමුද්ධෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුතෙනජිතා සමපහංගිතා කස්සපස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්ථා අනුමොදිත්ථා උච්චායාසනා කස්සපං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධං අභිවාදෙත්ථා පදකඤ්ඤං කත්ථා පකකම්භු.

අථ ඛො ආනන්ද, ජොතිපාලො මාණවො ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං එතදවොච : ඉඛික නු ත්ඛං⁷ සමම ඝට්ඨකාර, ධම්මං සුණ්හෙතා, අථ ච පන අභාරස්මා න අනභාරිතං⁸ පබ්බජ්ජිති⁹

නනු මං සමම ජොතිපාල, ජානාසි : අකො ජ්ඣෙණ මානාපිතරෙ පොතෙමි¹⁰ති?

තෙන හි සමම ඝට්ඨකාර, අහං අභාරස්මා අනභාරිතං පබ්බජ්ජියාමිති.

1. { සිතං නභාතං - මජ්ඣං. සිසනභාතං - PTS සිසනභාතං - සා.	2. { සිතං නභාතානං - මජ්ඣං. සිසනභාතානං - PTS. සිසනභාතානං - සා.
3. න වතීදං තීර - මජ්ඣං.	4. යාවතාදෙහිපි - මජ්ඣං.
5. ඉමං නු ත්ඛං - සා, PTS, මජ්ඣං.	
6. අභාරස්මා අනභාරිතං - සිමු, මජ්ඣං.	
7. පබ්බජ්ජියාමිති - සිමු, මජ්ඣං. පබ්බජ්ජිති - සා.	

අථ ඛො ආනන්ද, හට්ඨකාරො ච කුම්භකාරො ජොතිපාලො ච මාණවො යෙන කස්සපො හගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිඤ්ඤා කස්සපං හගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං අභිවාදෙත්ති ඵකමන්තං නිසිද්ධංසු. ඵකමන්තං නිසිත්තො ඛො ආනන්ද, හට්ඨකාරො කුම්භකාරො කස්සපං හගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං ඵනදවොච: අයං මෙ හන්තෙ, ජොතිපාලො මාණවො සභායො පිගසභායො, ඉමං හගවා පඛොජෙත්තු'ති. අලන්ථ ඛො ආනන්ද, ජොතිපාලො මාණවො කස්සපස්ස හගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස සන්තිකෙ පඛඤ්ජං අලන්ථ උපසම්පදං.

අථ ඛො ආනන්ද, කස්සපො හගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො අචිරුපසම්පන්නො ජොතිපාලො මාණවො අභිමාසුපසම්පන්නො¹ වෙහලීඛෙන යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන බාරාණසි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බන්ත චාරිකං චරමානො යෙන බාරණසි තදච්ඡරි.

තත්ථ සුදං ආනන්ද, කස්සපො හගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො බාරණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදයෙ. අස්සොසි ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා: කස්සපො කිර හගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො බාරාණසියං අනුපානෙතො, බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදයෙති. අථ ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා හද්දාති හද්දාති යානාති යොජාපෙත්ති හද්දං යානං අභිරුහිත්වා හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙහි බාරාණසියො නියාසාමි මහතා: රාජානුභාවෙන කස්සපං හගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං දස්සන්තාය. යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්ත්වා යානා පව්චොරොහිත්වා පත්තිකොච යෙන කස්සපො හගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා කස්සපං හගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං අභිවාදෙත්ති ඵකමන්තං නිසිද්ධං. ඵකමන්තං නිසිත්තං ඛො ආනන්ද කිකි කාසිරාජානං කස්සපො හගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සෙසි, සමාදපෙසි, සමුත්තෙත්ඤ්ඤි, සම්පහංගෙසි. අථ ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා කස්සපෙන හගවතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන ධම්මියා කථාය සන්දෙසිත්තො, සමාදපිත්තො සමුත්තෙත්ඤ්ඤිත්තො සම්පහංගිත්තො කස්සපං හගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං ඵනදවොච: 'අභිවාදෙත්තු මෙ හන්තෙ, හගවා ස්වාතන්තාය හතතං සද්ධං භික්ඛුසම්ඛෙත්තා'ති. අභිවාදෙසි ඛො ආනන්ද, කස්සපො හගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා කස්සපස්ස හගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස අභිවාසනං විදිත්ති උච්ඡායාසනා කස්සපං හගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං අභිවාදෙත්ති පදක්ඛණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා තස්සා රතභියා අච්චගෙන සකෙ තිවෙසනෙ පණ්ණිතං බාදනීයං භොජනීයං පථියාදපෙත්ති පණ්ණිච්චිකස්ස² සාලිතො විචිතකාලකං අනෙකසුභං අනෙකබ්බන්දනං, කස්සපස්ස හගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස කාලං ආරොචාපෙසි: 'කාලො හන්තෙ, නිවසිතං හතත'න්ති.

අථ ඛො ආනන්ද, කස්සපො හගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො පුබ්බන්තහම්මියං නිවාසෙත්ති පත්තච්චරං ආදාය යෙන කිකිස්ස කාසිරෙස්සෙ නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිඤ්ඤා පණ්ණෙත්තෙ ආසනෙ නිසිද්ධ සද්ධං භික්ඛුසම්ඛෙත්ත. අථ ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසම්ඛං පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහස්ථං සත්තපොසි, සම්පචාරෙසි.

1. අචිරුපසම්පන්නො ජොතිපාලො මාණවො අභිමාසුපසම්පන්නො-සිඞ්ඤ. 2. පණ්ණිච්චිකස්ස - සා:.

අඵ ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා කස්සපං භගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්මුඤ්ඤං භුත්තාචං මණ්ඩපත්තපාණීං අඤ්ඤාතරං නීචං ආසනං ගහෙනා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීන්තො ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා කස්සපං භගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්මුඤ්ඤං ඵතදවොච: 'අභිවාසෙතු මෙ භන්තෙ, භගවා ඛාරාණසීයං වස්සාවාසං, ඵචරූපං සඛ්ඤ්ඤ උපට්ඨානං භවිස්සන්තී'ති. 'අලං මහාරාජ, අභිච්චන්තො¹ මෙ වස්සාවාසො'ති. දුතියමපි ඛො ආනන්ද—පෙ— තතියමපි ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා කස්සපං භගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්මුඤ්ඤං ඵතදවොච: 'අභිවාසෙතු මෙ භන්තෙ, භගවා ඛාරාණසීයං වස්සාවාසං, ඵචරූපං සඛ්ඤ්ඤ උපට්ඨානං භවිස්සන්තී'ති. 'අලං මහාරාජ, අභිච්චන්තො මෙ වස්සාවාසො'ති. අඵ ඛො ආනන්ද, කිකිස්ස කාසිරඤ්ඤාදා: 'න මෙ කස්සපො භගවා අරහං සම්මාසම්මුඤ්ඤො අභිවාසෙති ඛාරාණසීයං වස්සාවාස'න්ති අනුදෙව අඤ්ඤාඵත්තං, අනු දෙමනස්සං. අඵ ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා කස්සපං භගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්මුඤ්ඤං ඵතදවොච: 'අපි නු තෙ භන්තෙ, අඤ්ඤා කොචී මයං උපට්ඨාක- තරො'ති.

අපි මහාරාජ, වෙගච්චිකං නාම ගාමනීගමො. තත්ථ හට්ඨකාරො නාම කුම්භකාරො. සො මෙ උපට්ඨාකො අග්ගුපට්ඨාකො. තුස්සං ඛො පන මහාරාජ: 'න මෙ කස්සපො භගවා අරහං සම්මාසම්මුඤ්ඤො අභිවාසෙති ඛාරාණසීයං වස්සාවාස'න්ති, අපි අඤ්ඤාඵත්තං අපි දෙමනස්සං. තසිදං හට්ඨකාරෙ කුම්භකාරෙ නපි ච න ච භවිස්සති.

හට්ඨකාරො ඛො මහාරාජ, කුම්භකාරො බුඤ්ඤං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සඛ්ඤං සරණං ගතො.

හට්ඨකාරො ඛො මහාරාජ, කුම්භකාරො පාණාතිපාතා පච්චිරතො, අදින්නාදානා පච්චිරතො, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පච්චිරතො, මුසාවාදා පච්චිරතො, සුරාමේරගමජ්ජපමාදට්ඨානා පච්චිරතො.

හට්ඨකාරො ඛො මහාරාජ, කුම්භකාරො බුඤ්ඤො අවේච්චපසාදෙන සම්ඤ්ඤාගතො, ධම්මෙ - පෙ - සඛ්ඤ අවේච්චපසාදෙන සම්ඤ්ඤාගතො, අරියකතෙතභි පිලෙභි සම්ඤ්ඤාගතො.

හට්ඨකාරො ඛො මහාරාජ, කුම්භකාරො දුක්ඛෙ තික්ඛඛො, දුක්ඛසමුදයෙ තික්ඛඛො, දුක්ඛනිරොධෙ තික්ඛඛො, දුක්ඛනිරොධ- ගාමනීයා පච්චදග තික්ඛඛො.

හට්ඨකාරො ඛො මහාරාජ, කුම්භකාරො ඵකභතතීකො බුභච්චාරී පිලවා කලාණධම්මො.

හට්ඨකාරො ඛො මහාරාජ, කුම්භකාරො තික්ඛිත්තමණිසුචණ්ණො, අපෙතජාතරූපරජතො.

1. අභිච්චන්තො - සාය

අථ ඛො මහාරාජ, ඝට්ඨකාරො කුමහකාරො යෙන මානාපිතරේ තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිනා මානාපිතරේ එතදවොච: කො ඛලොපියා කුමාසං ගහෙනා පරියොගා සුපං ගහෙනා පරිභුඤ්ජනා උට්ඨාසාසනා පක්කනෙතා'ති. කස්සපො නාත, හගවා අරහං සමමාසලුඤ්ඤො ඛලොපියා කුමාසං ගහෙනා පරියොගා සුපං ගහෙනා පරිභුඤ්ජනා උට්ඨාසාසනා පක්කනෙතා'ති. අථ ඛො මහාරාජ, ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස එතද-
 හොසි: ලාභා වත මෙ, සුලඤ්ඤං වත මෙ, යස්ස මෙ කස්සපො හගවා අරහං සමමාසලුඤ්ඤො එවං අභිවිස්සන්තො'ති. අථ ඛො මහාරාජ, ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං අඤ්චාසං පිතිසුඛං න විජ්ඣති,¹ සත්තාහං මානා-
 පිතුන්තං.

එකමි'ද්දහං මහාරාජ, සමයං තස්සෙව වෙහලීඛෙහ ගාමනීගමේ විහරමි. තෙන ඛො පන සමයෙන ගනිකුට්ඨි මවස්සති. අථ ඛවාහං මහාරාජ, භික්ඛු ආමනෙතාසිං: ගච්ඡ්ථ භික්ඛවෙ, ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස නිවෙසනෙ තිණං ජානාථා'ති². එවං චුතෙත මහාරාජ, භික්ඛු මං එතද-
 වොචුං: නඤ්ච ඛො හනෙත, ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස නිවෙසනෙ තිණං, අඤ්ච ච ඛවාස්ස ආවෙසනං තිණච්ඡදන'නති. ගච්ඡ්ථ භික්ඛවෙ ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස ආවෙසනං³ උඤ්ඤිණං කරොථා'ති. අථ ඛො තෙ මහාරාජ භික්ඛු ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස ආවෙසනං උඤ්ඤිණං සු. අථ ඛො මහාරාජ, ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස මානාපිතරේ භික්ඛු එතදවොචුං: කෙ ආවෙසනං උඤ්ඤිණං කරොන්තී'ති, භික්ඛු හගිති, කස්සපස්ස හගවතො අරහතො සමමාසලුඤ්ඤාස්ස ගනිකුට්ඨි මවස්සතී'ති හරථ හනෙත, හදුමුඛාති. අථ ඛො මහාරාජ, ඝට්ඨකාරො කුමහකාරො යෙන මානාපිතරේ තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිනා මානාපිතරො එතදවොච: කෙ ආවෙසනං උඤ්ඤිණං සු'ති. භික්ඛු නාත, කස්සපස්ස කිරං හගවතො අරහතො සමමාසලුඤ්ඤාස්ස ගනිකුට්ඨි මවස්සතී'ති. අථ ඛො මහාරාජ, ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස එතදහොසි: ලාභා වත මෙ, සුලඤ්ඤං වත මෙ, යස්ස මෙ කස්සපො හගවා අරහං සමමාසලුඤ්ඤො එවං අභිවිස්සන්තො'ති. අථ ඛො මහාරාජ, ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං අඤ්චාසං පිතිසුඛං න විජ්ඣති, සත්තාහං මානාපිතුන්තං. අථ ඛො තං මහාරාජ ආවෙසනං සඛං තෙමාසං ආකාසච්ඡදනං අට්ඨාසි, න වානිවස්සි⁴ එවිරුපො ච මහාරාජ, ඝට්ඨකාරො කුමහකාරොති.

ලාභා හනෙත, ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස, සුලඤ්ඤං⁵. හනෙත, ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස යස්ස හගවා එවං අභිවිස්සන්තොති.

අථ ඛො ආනන්ද, කිකි කාසිරාජා ඝට්ඨකාරස්ස කුමහකාරස්ස පඤ්චමන්තාති තණ්ඤුලවාහසතාති පාහෙසි පණ්ණුමුට්ඨකස්ස සාලිනො තදුපිසඤ්චෙව සුපෙයං. අථ ඛො තෙ ආනන්ද, රාජපුරිසා ඝට්ඨකාරං කුමහකාරං උපසඛකමිනා එතදවොචුං: ඉමානි තෙ හනෙත, පඤ්චමන්තාති තණ්ඤුලවාහසතාති කිකිනා කාසිරාජේන පභිතාති පණ්ණුමුට්ඨකස්ස සාලිනො තදුපිසඤ්චෙව සුපෙයං. තාති හනෙත, පභිගණ්ඨාතු'ති⁶, රාජා ඛො ඛුක්ඛිවෙචා ඛුක්ඛරණීයො, අලං මෙ රඤ්ඤෙඤ්ච හොතුති.

1. න විජ්ඣති - මජ්ඣං.
 2. කුට්ඨි - මජ්ඣං, සා, කුට්ඨි - PTS.
 3. ජානාථාති - සා, PTS.
 4. ආවෙසනෙ - මජ්ඣං.
 5. කිර - PTS (නඤ්ච).
 6. {න දෙවො වානිවස්සි - සිඬු
 {න දෙවොතිවස්සි - මජ්ඣං.
 7. {සුලඤ්ඤාලාභා - සිඬු.
 {සුලඤ්ඤා - මජ්ඣං.
 8. පට්ඨකණ්ඨාථාති - මජ්ඣං.

418 මජ්ඣිම පණ්ණාසකො - රාජවග්ගො [2.4.1 ඝට්ඨකාර සුඤ්ඤා]

සියා ඛො පන තෙ ආනන්ද, එවමස්ස: අඤ්ඤා ඉති තෙන සමයෙන ජොතිපාලො මාණවො අභොසිති. න ඛො පනෙනං ආනන්ද, එවං දට්ඨබ්බං, අහං තෙන සමයෙන ජොතිපාලො මාණවො අභොසිති.

ඉදම්චොච්ච භගවා අත්තමනො අයස්මා ආනන්දෙ භගවතො භාසිතං අභිනන්ඪිති.

ඝට්ඨකාර සුඤ්ඤා පඨමං.

කුලපුතො අභිරුපකකනොසු පුලලකොට්ඨිතකෙසු බ්‍රාහ්මණගහපටිකෙසු යෙන ගහවො තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා ගහවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදු. එකමන්තං තිසිනො ඛො රට්ඨපාලො කුලපුතො ගහවන්තං එතදවොච: ‘යථා යථාහං ගනො, ගහවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුඤ්ඤං සඛිඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරිතං චරිතුං,¹ ලභෙය්‍යාහං ගනො ගහවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසමපද’න්ති.

අනුඤ්ඤතොසි පන ත්‍වං රට්ඨපාල, මාතාපිතුභි අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජ්ජායාති?

න ඛො අහං ගනො, අනුඤ්ඤතො මාතාපිතුභි අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජ්ජායාති.

න ඛො රට්ඨපාල, තථාගතා අනනුඤ්ඤතං මාතාපිතුභි පබ්බාජෙත්ති.

ඤ්ඤාහං ගනො තථා කරිස්සාමි යථා මං මාතාපිතරො අනුජාතිස්සන්ති අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජ්ජායාති.

අථ ඛො රට්ඨපාලො කුලපුතො උට්ඨායාසතා ගහවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා යෙන මාතාපිතරො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා මාතාපිතරො එතදවොච: ‘අම්ම තාත,² යථා යථාහං ගහවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුඤ්ඤං සඛිඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරිතං චරිතුං, ඉච්ඡාමහං කෙසම්ඤ්ඤං ඕභාරෙත්වා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජ්ජං, අනුජානාථ මං අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජ්ජායාති’.

එවං වුතො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතාපිතරො රට්ඨපාලං කුලපුත්තං එතදවොචු: ‘ත්වං ඛොසි³ තාත රට්ඨපාල, අම්මාකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුඛෙඨිතො⁴ සුඛපරිභතො⁵ න ත්වං තාත රට්ඨපාල, කස්සම්⁶ දුක්ඛස්ස ජානාසි එහි ත්වං තාත රට්ඨපාල, භුඤ්ඤ ව පිච ච පරිචාරෙහි ච, භුඤ්ඤතො පිචනො පරිචාරෙතො කාමාති⁷ පරිභුඤ්ඤතො පුඤ්ඤති කරොනො අභිරුමස්සු. න තං මයං අනුජානාම අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජ්ජාය, මරණෙනපි තෙ මයං අකාමකා විනා ගච්ඤාම, කිං පන මයං තං ජිවන්තං අනුජාතිස්සාම අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජ්ජායාති?

1. ඉච්ඡාමහං ගනො, කෙසම්ඤ්ඤං ඕභාරෙත්වා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජ්ජනං (අධිකං.) මජ්ඣං, PTS. ස්‍යා, පොඤ්ඤකෙසු
2. අම්මතාතා - මජ්ඣං, PTS
3. ත්වං ඛො - PTS.
4. සුඛෙ ඨිතො - PTS.
5. සුඛපරිභතො - ස්‍යා.
6. කිඤ්ඤි - ස්‍යා
7. කාමෙ - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS

දුතියමපි ඛො-පෙ-තතියමපි ඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො මාතාපිතරො එතදවොච: 'අම්ම තාත, යථා යථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි. නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුඤ්ඤං සඤ්ඤාමිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමස්සං ඕභාරෙඤා කාසායානි චන්දානි අච්ඡාදෙඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං, අනුජානාථ මං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායාති. තතියමපි ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතාපිතරො රට්ඨපාලං කුලපුත්තං එතදවොචු: 'කං ඛොසි තාත රට්ඨපාල, අමහාකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභතො න කං තාත රට්ඨපාල, කස්සපී දුක්ඛස්ස ජානාසී. එහි කං තාත රට්ඨපාල, භුඤ්ජ ච පිච ච පරිචාරෙහි ච, භුඤ්ජනො පිචනො පරිචාරෙතො කාමානි පරිභුඤ්ජනො පුඤ්ඤානි කරොතො අභිරමස්සු න තං මයං අනුජානාම අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය. මරණෙනපි තෙ මයං අකාමකා විනා භවිස්සාම, කිං පන මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායාති?'

අථ ඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො මාතාපිතූඤ්ඤ පබ්බජ්ජං අලභමානො¹ තත්ථෙව අනන්තරහිතාය භූමියා නිපජ්ජ, ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වාති².

අථ ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතාපිතරො රට්ඨපාලං කුලපුත්තං එතදවොචු: 'කං ඛොසි තාත රට්ඨපාල, අමහාකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභතො, න කං තාත රට්ඨපාල, කස්සපී දුක්ඛස්ස ජානාසී, උට්ඨෙහි තාත රට්ඨපාල, භුඤ්ජ ච පිච ච පරිචාරෙහි ච භුඤ්ජනො පිචනො පරිචාරෙතො කාමානි පරිභුඤ්ජනො පුඤ්ඤානි කරොතො අභිරමස්සු, න තං මයං අනුජානාම අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, මරණෙනපි තෙ මයං අකාමකා විනා භවිස්සාම, කිං පන මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායාති?'

එවං චූත්තෙ රට්ඨපාලො කුලපුත්තො තුණ්හි අගොසී. දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතාපිතරො රට්ඨපාලං කුලපුත්තං එතදවොචු: 'කං ඛොසි තාත රට්ඨපාල, අමහාකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභතො. න කං තාත රට්ඨපාල, කස්සපී දුක්ඛස්ස ජානාසී. උට්ඨෙහි තාත රට්ඨපාල, භුඤ්ජ ච පිච ච පරිචාරෙහි ච, භුඤ්ජනො පිචනො පරිචාරෙතො කාමානි පරිභුඤ්ජනො පුඤ්ඤානි කරොතො අභිරමස්සු. න තං මයං අනුජානාම අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, මරණෙනපි තෙ මයං අකාමකා විනා භවිස්සාම, කිං පන මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායාති? තතියමපි ඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො තුණ්හි අගොසී.

1. න මං මාතාපිතරො අනුජානනහි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායාති - මජ්ඣං, සූ. 2.
 2. 'අථ ඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො එකමපි භන්තං න භුඤ්ජ -පෙ- සත්තපි භත්තානි න භුඤ්ජ. ඉති සුදින්නහාණචාරෙ විය - මජ්ඣං, සූ. පොඤ්ඤෙසු දිස්සති.

අඵ ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතෘපිතරො යෙන රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස සභායකා තෙනුපසඛකමිංසු, උපසඛකමිත්ථා රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස සභායකෙ එතදවොචුං : ‘එතො තාතා, රට්ඨපාලො කුලපුත්තො අනන්තර්ගිතාය භූමියා නිපනොතා : ‘ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා’ති. එඵ¹ තාතා, යෙන රට්ඨපාලො කුලපුත්තො තෙනුපසඛකමඵ, උපසඛකමිත්ථා රට්ඨපාලො කුලපුත්තං එචං වදෙඵ : ‘කිං ඛො සමම රට්ඨපාල, මාතෘපිතුත්තං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුඛෙගිතො සුඛපරිභතො, න කිං සමම රට්ඨපාල, කස්සචී දුක්ඛස්ස ජානාසි. උට්ඨෙහි සමම රට්ඨපාල, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිචාරෙහි ව, භුඤ්ඤනො පිචනො පරිචාරෙනො කාමානි පරිභුඤ්ඤනො පුඤ්ඤති කරොනො අහිරමස්සු. න තං මාතෘපිතරො අනුජානනති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, මරණෙනපි තෙ මාතෘපිතරො අකාමකා විනා භවිස්සනති, කිං පන තෙ තං ජීවන්තං අනුජානිස්සනති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා’ති?’

අඵ ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස සභායකා රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතෘපිතුත්තං පටිස්සුත්ථා² යෙන රට්ඨපාලො කුලපුත්තො තෙනුපසඛකමිංසු, උපසඛකමිත්ථා රට්ඨපාලො කුලපුත්තං එතදවොචුං : ‘කිං ඛො සමම රට්ඨපාල, මාතෘපිතුත්තං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුඛෙගිතො සුඛපරිභතො, න කිං සමම රට්ඨපාල, කස්සචී දුක්ඛස්ස ජානාසි. උට්ඨෙහි සමම රට්ඨපාල, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිචාරෙහි ව, භුඤ්ඤනො පිචනො පරිචාරෙනො කාමානි පරිභුඤ්ඤනො පුඤ්ඤති කරොනො අහිරමස්සු. න තං මාතෘපිතරො අනුජානනති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, මරණෙනපි තෙ මාතෘපිතරො අකාමකා විනා භවිස්සනති, කිං පන තෙ ජීවන්තං අනුජානිස්සනති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායාති?’

එචං වුත්තෙ රට්ඨපාලො කුලපුත්තො තුණ්හි අහොසි. දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස සභායකා රට්ඨපාලො කුලපුත්තං එතදවොචුං : කිං ඛො සමම රට්ඨපාල, මාතෘපිතුත්තං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුඛෙගිතො සුඛපරිභතො, න කිං සමම රට්ඨපාල, කස්සචී දුක්ඛස්ස ජානාසි. උට්ඨෙහි සමම රට්ඨපාල, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිචාරෙහි ව, භුඤ්ඤනො පිචනො පරිචාරෙනො කාමානි පරිභුඤ්ඤනො පුඤ්ඤති කරොනො අහිරමස්සු. න තං මාතෘපිතරො අනුජානනති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, මරණෙනපි තෙ මාතෘපිතරො අකාමකා විනා භවිස්සනති, කිං පන තෙ තං ජීවන්තං අනුජානිස්සනති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා’ති. තතියමපි ඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො තුණ්හි අහොසි.

අඵ ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස සභායකා යෙන රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතෘපිතරො තෙනුපසඛකමිංසු, උපසඛකමිත්ථා රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතෘපිතරො එතදවොචුං : ‘අමම තාත, එතො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො තතෙච අනන්තර්ගිතාය භූමියා නිපනොතා ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා’ති. සචෙ තුඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තං

1. එහි - PTS.
 2. අඵ ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස -පෙ- පබ්බජ්ජායාති. අයං පාඨො මජ්ඣං, ස්‍යාමපොඤ්ඤෙසු න දිස්සති.
 3. ‘රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස මාතෘපිතුත්තං පටිස්සුත්ථා’ ඉති මජ්ඣං, ස්‍යාම පොඤ්ඤෙසු නපී.

නානුජාතිස්සථ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, තජ්ජවස්ස¹ මරණං ආගමිස්සති. සචේ පන තුච්ඡො රට්ඨපාලං කුලපුත්තං අනුජාතිස්සථ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බජ්ඣමපි නං දක්ඛිස්සථ. සචේ රට්ඨපාලො කුලපුත්තො නාභිරමිස්සති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, කා වස්ස අඤ්ඤා ගති භවිස්සති, ඉධෙව පච්චාගමිස්සති. අනුජානාථ රට්ඨපාලං කුලපුත්තං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා'ති.

අනුජානාම තාතා, රට්ඨපාලං කුලපුත්තං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බජ්ඣෙන ච පන මාතාපිතරො උද්දස්සෙතබ්බා'ති.

අථ ඛො රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස සභායකා යෙන රට්ඨපාලො කුලපුත්තො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා රට්ඨපාලං කුලපුත්තං එතදචෝචුං : කුං ඛො සමම රට්ඨපාල, මාතාපිතූත්තං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභතො, න කුං සමම රට්ඨපාල, කස්සචි දුක්ඛස්ස ජානාසි, උට්ඨෙභි සමම රට්ඨපාල, භුඤ්ඤ ච පිච ච පරිචාරෙභි ච. භුඤ්ඤතො පිචිතො පරිචාරෙතො කාමාති පරි-භුඤ්ඤතො පුඤ්ඤති කරොතො අභිරමස්සු, අනුඤ්ඤාතොසි මාතාපිතූභි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය. පබ්බජ්ඣෙන ච තෙ මාතාපිතරො උද්දස්සෙතබ්බා'ති.

අථ ඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො උට්ඨෙභිත්වා ඛලං භාහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිචාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො භගවන්තං එතදචෝච : 'අනුඤ්ඤාතො අභං භතො, මාතාපිතූභි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බාජෙතු මං භගවා'ති. අලත්ථ ඛො රට්ඨපාලො කුලපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, අලත්ථ උපසම්පදං.

අථ ඛො භගවා අචිරුපසම්පන්නො ආයස්මනො රට්ඨපාලො අධිමාසුපසම්පන්නො, පුලලකොට්ඨිතෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පකකාමි, අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා රට්ඨපාලො එකො වූපකට්ඨො අපමනො ආතාපි පහිනතො විහරන්තො න චිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසි. ඛිණං ජාති, වූසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තතායා'ති අබ්භඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ඛො පනායස්මා රට්ඨපාලො අරභතං අභොසි.

අථ ඛො ආයස්මා රට්ඨපාලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිචාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො ආයස්මා රට්ඨපාලො භගවන්තං එතදචෝච : 'ඉච්චාමභං භතො, මාතාපිතරො උද්දස්සෙතුං, සචේ මං භගවා අනුජානාති'ති.

1. තජ්ජව මරණං - මජ්ඣම, සෘ, PTS.

කුතො නො ගහපතී, අච්ඡාකං ගෙහං අගාරස්මා අනගාරිතං පඛබ්ඪිතානං, අනගාරා මයං ගහපතී, අගමච්ඡා ඛො තෙ ගහපතී ගෙහං, තස්ස භෙව දුතං අලස්මහ, න පච්චක්ඛානං අඤ්ඤදච්ඡු¹ අකෙකාසමෙව අලස්මහා'ති.

'එහි තාත රට්ඨපාල, ඝරං ගමිස්සාමා'ති.

'අලං ගහපතී, කතං මෙ අජ්ජ හත්තකිච්ච'නති.

'තෙන හි තාත රට්ඨපාල, අධිවාසෙහි ඤාතනාය හත්ත'නති.

අධිවාසෙසි ඛො ආයස්මා රට්ඨපාලො තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පිතා ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස අධිවාසනං විදිත්වා යෙන සකං නිවේසනං තෙත්ථපසඛික්ඛමි, උපසඛික්ඛමි² මහන්තං හිරඤ්ඤසුවණ්ණස්ස පුඤ්ඤං කාරාපෙනා කීලඤ්ඤෙහි පටිච්ඡාදපෙනා ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පුරාණදුතිසිකා³ ආමනෙතයි: එථ තුමෙව චධුස්ස⁴ යෙන අලඛිකාරෙන අලඛිකතා පුඛෙව රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස පියා හොථ මතාපා, තෙන අලඛිකාරෙන අලඛිකරොථා'ති.

අථ ඛො ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පිතා තස්සා රතතීයා අච්චයෙන සකෙ නිවේසනෙ පණීතං බාදතීයං හොජ්ජතීයං පටියාදපෙනා ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස කාලං ආරොචෙයි: 'කාලො තාත රට්ඨපාල, නිච්ඡිතං හත්ත'නති. අථ ඛො ආයස්මා රට්ඨපාලො පුඛෙත්තසමයං නිවාසෙනා පත්තච්චිරමාදය යෙන සකපිතුනිවේසනං තෙත්ථපසඛික්ඛමි, උපසඛික්ඛමි පඤ්ඤතෙත ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පිතා තං හිරඤ්ඤසුවණ්ණස්ස පුඤ්ඤං විචරාපෙනා ආයස්මතං රට්ඨපාලං එතදචොච: 'ඉදං තෙ තාත රට්ඨපාල, මතතීකං ඛනං, අඤ්ඤං පෙතතීකං, අඤ්ඤං පිතාමහං. සකකා තාත රට්ඨපාල, හොගෙ ච භුඤ්ඤිතුං, පුඤ්ඤනි ච කාතුං, එහි තුං තාත රට්ඨපාල, සික්ඛං පච්චක්ඛාය හිනායාචතතීතා හොගෙ ච භුඤ්ඤසු, පුඤ්ඤනි ච කරොහිති.

සචෙ ඛො මෙ තුං ගහපතී චචනං කරෙය්‍යායි, ඉමං හිරඤ්ඤසුවණ්ණස්ස පුඤ්ඤං සකචෙපු ආරොපෙනා නිබ්බාහාපෙනා මජ්ඣගඛාය නදියා සොතෙ ඕපිදපෙය්‍යායි.⁵ තං කියස්ස හෙතු: 'උපපජ්ජස්සනති හි තෙ ගහපතී, තතො නිදුතං සොකපරිදෙචදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා'ති.

1. අඤ්ඤදච්ඡුං - ස්‍යා.
2. හරිතෙන ගොමයෙන පථවියා උපලිමෙපනා මහන්තං හිරඤ්ඤසුවණ්ණස්ස පුඤ්ඤං කාරාපෙනා, දො පුඤ්ඤ කාරාපෙනා එකං හිරඤ්ඤස්ස එකං සුවණ්ණස්ස, මහන්තා පුඤ්ඤා අහෙසුං ඕරතො සීතො පුරිසො පාරතො සීතං පුරිසං න පස්සති, තථා පාරතො සීතො පුරිසො ඕරතො සීතං. තෙ පුඤ්ඤ කීලඤ්ඤෙහි පටිච්ඡාදපෙනා මජ්ඣම ආසනං පඤ්ඤපෙනා තිරොකරණීයං පරික්ඛිපිතා ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පුරාණදුතිසිකෙ ආමනෙතයි - ස්‍යාමපොත්තකෙ දියස්සතෙ.
3. පුරාණදුතිසිකෙ - ස්‍යා, PTS.
4. චධුස්ස - ස්‍යා, PTS.
5. ඕපිලාපෙය්‍යායි - සිච්ඡු.

අථ ඛො ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පුරාණදුකිසිකායො පච්චෙකං පාදෙසු¹ ගහෙත්වා ආයස්මන්තං රට්ඨපාලං එතදවොචුං : ‘කිදිසා නාම නා² අයසුත්තක, අච්ඡරායො, යාසං කං හෙතු චුඤ්චවරිතං චරසී’ති?

‘න ඛො මයං හභිතී, අච්ඡරානං හෙතු චුඤ්චවරිතං චරාමා’ති.

හභිතීවාදෙන නො අයසුත්තො රට්ඨපාලො සමුද්චරති’ති නජෙච චුච්ඡන්තා පපතිංසු.

අථ ඛො ආයස්මා රට්ඨපාලො පිතරං එතදවොච : සචෙ ගහපති, හොඡනං දුතඛං දෙථ, මා නො විහෙදෙථා’ති.

භුඤ්ජ නාත රට්ඨපාල, නිට්ඨිතං හත්තනති. අථ ඛො ආයස්මතො රට්ඨපාලස්ස පිතා ආයස්මන්තං රට්ඨපාලං පණීතෙන බාදනීයෙන හොඡනීයෙන සහජ්ඣා සන්තපෙසි සම්පවාරෙසි. අථ ඛො ආයස්මා රට්ඨපාලො භුත්තාවී මිනීතපත්තපාණී සීතකොච ඉමා ගාථා අභාසී :

“පස්ස චිත්තකතං ඩිඛං අරුකායං සමුසසිතං,
ආතුරං ඛනුසඛකපං ගස්ස නජී වුචිං සීති.

පස්ස චිත්තකතං රූපං මණීනා කුණ්ඩලෙන ච,
අච්ඡිත්තචෙන³ මිනඬං සහ චජෙඤ්ඤි සොහති.

අලත්තකකතා පාද ඉච්චං චුණ්ණකමකභීතං,
අලං බාලස්ස මොභාය නො ච පාරගචෙසිනො.

අට්ඨපාදකතා කෙසා නෙත්තා අඤ්ජනමකභීතා,
අලං බාලස්ස මොභාය නො ච පාරගචෙසිනො.

අඤ්ජනීච නවා චිත්තා පුතිකායො අලභිකතො,
අලං බාලස්ස මොභාය නො ච පාරගචෙසිනො.

මිද්ඨි මිගචො පාසං නාසද චාකරං මිගො,
භුත්වා නිවාපං ගච්ඡාම⁴ කන්දනෙත මිගඛකිකෙ”ති.

අථ ඛො ආයස්මා රට්ඨපාලො සීතකොච ඉමා ගාථා භාසිත්වා යෙන රඤ්ඤෙකු කොරබ්බස්ස මිගාචිරං තෙත්තපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා අඤ්ඤතරඤ්චි රුකඛමුලෙ දිවාච්චාරං තිසිදි.

1. පුරාණදුකිසිකා පච්චෙකපාදෙසු - PTS.
2. නාත - භ්‍යා.
3. {අච්ඡිත්තචෙන - මජ්ඣ, භ්‍යා.
{අච්ඡිත්තඤ්චෙන - PTS.
4. ගච්ඡාමි - සිමු, මජ්ඣ.

අඵ ඛො රාජා කොරබොසා මිගචං ආමනොති : සොධෙති සමම මිගච, මිගාචීරං, උය්‍යානභුමිං ගච්ඡාම සුභුමිං දස්සනායා'ති. එවං දෙචාති ඛො මිගචො රඤ්ඤො කොරබ්‍යස්ස පච්ඤ්ඤානා මිගාචීරං සොධෙතොතා අග්ගස ආයස්මනං රට්ඨපාලං අඤ්ඤාතරස්මිං රුක්ඛමුලො දිවාචිභාරං නිසින්නං, දිස්වාන යෙන රාජා කොරබොසා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා රාජානං කොරබ්‍යං එතදචොච : 'සුඤ්ඤං ඛො දෙච මිගාචීරං, අත්ථි ච තත්ථ රට්ඨපාලො නාම කුලපුතොතා ඉමස්මිංයෙච ථුල්ලකොට්ඨිතො අග්ගකුලිකස්ස පුතොතා, යස්ස චිං අභිණ්ණං කිත්තයමානො අභොසි, සො අඤ්ඤාතරස්මිං රුක්ඛමුලො දිවාචිභාරං නිසින්නොති. තෙන හි සමම මිගච, අලං දුනඪ්ඪ උය්‍යානභුමියා, තමෙචදුති මයං භවින්නං රට්ඨපාලං පසිරුපාසිස්සාමා'ති.

අඵ ඛො රාජා කොරබොසා 'යං තත්ථ ඛාදනීයං භොජනීයං පචියත්තං තං සබ්බං විස්සජේඪ්ඨා'ති චත්ථා හදුනති හදුනති යානානි යොජාපෙත්වා හදුං යානං අභිරුචිත්වා හද්දෙති හද්දෙති යානෙති ථුල්ලකොට්ඨිතමා නිත්‍යාසි මභච්ච රාජානුභාවෙන¹ ආයස්මනං රට්ඨපාලං දස්සනාය. යාචිතිකා යානස්ස භුමි යානෙන ගතත්වා යානා පචොරොතිත්වා පතතිකොච උස්සවාය උස්සවාය පරිසාය යෙනායස්මා රට්ඨපාලො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා ආයස්මනා රට්ඨපාලෙන සඤ්ඤාං සමෙමාදි, සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා එකමනං අච්චාසි, එකමනං ඕතො ඛො රාජා කොරබොසා ආයස්මනං රට්ඨපාලං එතදචොච :

'ඉධ භවං රට්ඨපාලො හත්ථ්ඨරෙ නිසිදතු'ති.

'අලං මහාරාජ, නිසිද තිං, නිසින්නො අහං යකො ආසනෙ'ති.

නිසිදි ඛො රාජා කොරබොසා පඤ්ඤාතො ආසනෙ. නිසඪ්ඪ ඛො රාජා කොරබොසා ආයස්මනං රට්ඨපාලං එතදචොච : 'චත්තාරිමාති භො රට්ඨපාල, පාරිජ්ඤ්ඤාති යෙති පාරිජ්ඤ්ඤාති සමන්නාගතා ඉධෙකචෙච කෙසමස්සුං ඕභාරෙත්වා කාසායාති චත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති. කතමාති චත්තාරි : ජරාපාරිජ්ඤ්ඤාං බ්‍යාධිපාරිජ්ඤ්ඤාං භොගපාරිජ්ඤ්ඤාං ඤාතිපාරිජ්ඤ්ඤාං.

කතමිඤ්ඤා පන භො රට්ඨපාල, ජරාපාරිජ්ඤ්ඤාං : ඉධ භො රට්ඨපාල, එකචො ජණේණා භොති වුඤ්ඤා මභල්ලකො අඤ්ඤාතො චයො අනුප්පතොතා. සො ඉති පච්ඤ්ඤාතිත්වා : 'අහං ඛොමති එතරති ජණේණා වුඤ්ඤා මභල්ලකො අඤ්ඤාතො චයො අනුප්පතොතා, න ඛො පන මයා සුඤ්ඤා අනගිගතං වා භොගා² අභිගතං, අභිගතං වා භොගං එනිකතං, යනනුභාහං කෙසමස්සුං ඕභාරෙත්වා කාසායාති චත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේඪ්ඨා'නති. සො තෙන ජරාපාරිජ්ඤ්ඤාත සමන්නාගතො කෙසමස්සුං ඕභාරෙත්වා කාසායාති චත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. ඉදං වුච්චති භො රට්ඨපාල, ජරා-පාරිජ්ඤ්ඤාං. භවං ඛො පන රට්ඨපාලො එතරති දහරො සුචා සුසුකාලකෙසො හද්දෙන යොබ්බතෙන සමන්නාගතො පඨමෙන වයසා, තං භොතො රට්ඨපාලස්ස ජරාපාරිජ්ඤ්ඤාං නත්ථි. කිං භවං රට්ඨපාලො ඤාති වා දිස්වා වා සුත්ථා වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො?

1. මභච්චා රාජානුභාවෙන - සිමු, මජ්ඣ. 2. අනගිගතා වා භොගා - සිමු, PTS.

කතමඤ්ච පන භො රට්ඨපාල, බ්‍යාධිපාරිජ්ඣ්ඤායො: ඉධ භො රට්ඨපාල එකච්චො: ආබාධිකො භොති දුක්ඛිතො බාලුභිලානො. සො ඉති පටිසඤ්චිකඛති: අහං බොමහි එතරහි ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාලුභිලානො න බො පන මයා සුකරං අනධිගතං වා භොගං¹ අධිගතං අධිගතං වා භොගං එතීකතං. යනුනුනාහං කෙසමස්සං ඔභාරෙඤ්චා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤ්චා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය'නති. සො තෙන බ්‍යාධිපාරිජ්ඣ්ඤාන සමන්තාගතො කෙසමස්සං ඔභාරෙඤ්චා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤ්චා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. ඉදං වුච්චති භො රට්ඨපාල, බ්‍යාධිපාරිජ්ඣ්ඤායො. හවං බො පන රට්ඨපාලො එතරහි අපපාඛාධො අපපාඛධො සමච්චෙපාකිනිතො ගහණීයො සමන්තාගතො නාතිසිතො නාවුඤ්ඤායො. තං භොතො රට්ඨපාලස්ස බ්‍යාධිපාරිජ්ඣ්ඤායො නඤ්චි. කිං හවං රට්ඨපාලො ඤ්ඤායො වා දිස්සා වා සුඤ්ඤායො වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො?

කතමඤ්ච පන භො රට්ඨපාල, භොගපාරිජ්ඣ්ඤායො: ඉධ භො රට්ඨපාල, එකච්චො: අධොඤ්චා භොති මහඥානො මහාභොගො. තස්ස තෙ භොගො අනුපුබ්බෙන පටිකඛයං ගච්ඡති. සො ඉති පටිසඤ්චිකඛති: අහං බො පුබ්බෙ අධොඤ්චා අභොසිං මහඥානො මහාභොගො තස්ස මෙ තෙ භොගො අනුපුබ්බෙන පටිකඛයං ගතො, න බො පන මයා සුකරං අනධිගතං වා භොගං² අධිගතං අධිගතං වා භොගං එතීකතං. යනුනුනාහං කෙසමස්සං ඔභාරෙඤ්චා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤ්චා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය'නති. සො තෙන භොගපාරිජ්ඣ්ඤාන සමන්තාගතො කෙසමස්සං ඔභාරෙඤ්චා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤ්චා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. ඉදං වුච්චති භො රට්ඨපාල භොගපාරිජ්ඣ්ඤායො. හවං බො පන රට්ඨපාලො ඉමස්මිංසෙච ඵුලලකොට්ඨිතෙ අගහඤ්චිකස්ස පුකෙතො. තං භොතො රට්ඨපාලස්ස භොගපාරිජ්ඣ්ඤායො නඤ්චි. කිං හවං රට්ඨපාලො ඤ්ඤායො වා දිස්සා වා සුඤ්ඤායො වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො?

කතමඤ්ච පන භො රට්ඨපාල, ඤ්ඤාපාරිජ්ඣ්ඤායො: ඉධ භො රට්ඨපාල, එකච්චස්ස ඛහු භොනති මිත්තාමච්චා ඤ්ඤාතිසාලොහිතො. තස්ස තෙ ඤ්ඤාතිසාලොහිතො අනුපුබ්බෙන පටිකඛයං ගච්ඡති. සො ඉති පටිසඤ්චිකඛති: මමං බො පුබ්බෙ ඛහු අහෙසුං මිත්තාමච්චා ඤ්ඤාතිසාලොහිතො, තස්ස මෙ තෙ ඤ්ඤාතිසාලොහිතො අනුපුබ්බෙන පටිකඛයං ගතො, න බො පන මයා සුකරං අනධිගතං වා භොගං අධිගතං, අධිගතං වා භොගං එතීකතං. යනුනුනාහං කෙසමස්සං ඔභාරෙඤ්චා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤ්චා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය'නති. සො තෙන ඤ්ඤාපාරිජ්ඣ්ඤාන සමන්තාගතො කෙසමස්සං ඔභාරෙඤ්චා කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙඤ්චා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. ඉදං වුච්චති භො රට්ඨපාල, ඤ්ඤාපාරිජ්ඣ්ඤායො. භොතො බො පන රට්ඨපාලස්ස ඉමස්මිංසෙච ඵුලලකොට්ඨිතෙ ඛහු මිත්තාමච්චා ඤ්ඤාතිසාලොහිතො තං භොතො රට්ඨපාලස්ස ඤ්ඤාපාරිජ්ඣ්ඤායො නඤ්චි. කිං හවං රට්ඨපාලො ඤ්ඤායො වා දිස්සා වා සුඤ්ඤායො වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො?

1. අනධිගතං වා භොගං - සිමු, PTS.
 2. { අනධිගතං වා භොගං - සිමු, PTS.
 { අනධිගතෙ වා භොගෙ - ස්‍යා.

ඉමානි ඛො හො රට්ඨපාල, චත්තාරි පාරිජුඤ්ඤානි යෙති පාරි-
ජුඤ්ඤානි සමන්තාගතා ඉධෙකච්ච කෙසමසුං ඕභාරොකා කාසායානි
චන්දානි අච්ඡාදෙනා අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජන්ති. තානි හොතො
රට්ඨපාලස්ස නත්ථි. කිං භවං රට්ඨපාලො ඤාතා වා දිස්වා වා සුතා වා
අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජිතොති?

අඤ්ච ඛො මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා
සමමාසඤ්ඤාභවන චත්තාරො ධම්මාද්දෙසා උද්දිට්ඨා යෙ'හං¹ ඤාතා ච
දිස්වා ච සුතා ච අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජිතො. කතමෙ චත්තාරො:

'උපතීයති ලොකො අඤ්චවො'ති ඛො මහාරාජ, තෙන භගවතා
ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසඤ්ඤාභවන පඨමො ධම්මාද්දෙසො
උද්දිට්ඨො, යං අහං ඤාතා ච දිස්වා ච සුතා ච අගාරස්ම අනගාරියං
පබ්බජිතො.

'අත්තාණො ලොකො අනභිස්සරො'ති ඛො මහාරාජ, තෙන භගවතා
ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසඤ්ඤාභවන දුතීයො ධම්මාද්දෙසො
උද්දිට්ඨො, යං අහං ඤාතා ච දිස්වා ච සුතා ච අගාරස්ම අනගාරියං
පබ්බජිතො.

'අස්සකො ලොකො සබ්බං පහාය ගමනීය'න්ති ඛො මහාරාජ, තෙන
භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසඤ්ඤාභවන තතීයො ධම්මාද්දෙ-
සො උද්දිට්ඨො, යං අහං ඤාතා ච දිස්වා ච සුතා ච අගාරස්ම අනගාරියං
පබ්බජිතො.

'උභනො ලොකො අතීතො තණ්හාදුසො'ති ඛො මහාරාජ, තෙන
භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසඤ්ඤාභවන චතුසො ධම්මා-
ද්දෙසො උද්දිට්ඨො, යං අහං ඤාතා ච දිස්වා ච සුතා ච අගාරස්ම
අනගාරියං පබ්බජිතො.

ඉමෙ ඛො මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා
සමමාසඤ්ඤාභවන චත්තාරො ධම්මාද්දෙසා උද්දිට්ඨා, යෙ'හං¹ ඤාතා ච
දිස්වා ච සුතා ච අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජිතොති.

'උපතීයති ලොකො අඤ්චවො'ති භවං රට්ඨපාලො අහ. ඉධ පන
හො රට්ඨපාල, භාසිතස්ස කථං අන්තො දුට්ඨබ්බොති? තං කිමමඤ්ඤාසි
මහාරාජ, අහොසි නං ඵසති වස්සද්දෙසිකොපි පඤ්චවිසති² වස්සද්දෙසිකොපි
භජීසම්මපි කතාඪි අස්සසම්මපි කතාඪි රථසම්මපි කතාඪි ධනුසම්මපි
කතාඪි ඵරසම්මපි කතාඪි උභරබ්බෙලී බාහුබ්බෙලී අලමන්තො සඛතාමාව-
චරොති?

අහොසිං අහං හො රට්ඨපාල, ඵසතිවස්සද්දෙසිකොපි පඤ්චවිසති-
වස්සද්දෙසිකොපි භජීසම්මපි කතාඪි අස්සසම්මපි කතාඪි රථසම්මපි කතාඪි
ධනුසම්මපි කතාඪි ඵරසම්මපි කතාඪි උභරබ්බෙලී බාහුබ්බෙලී අලමන්තො
සඛතාමාවචරො, අපෙකදහං හො රට්ඨපාල, ඉද්ධිමා ව මඤ්ඤා³ න
අත්තනො බලෙන සමසමං⁴ සමනුපස්සාමීති.

1. යමහං - සා, යෙ අහං - PTS, මජ්ඣං.
2. {පණ්ණවිසති - මජ්ඣං, සා. 3. {ඉද්ධි මා ව මඤ්ඤා - සීචු.
{පණ්ණවිසති - PTS. {ඉද්ධිමා මඤ්ඤා - සා.
4. අත්තනො බලෙන සමං - සීචු.

තං කිං මඤ්ඤයි මහාරජ, එවමෙව නං එතරහි උෆරාබ්ඵි බාහු-
බ්ඵි අලමතො සබ්බාමාවචරෙති?

නොහිදං හො රට්ඨපාල, එතරහි ජණේණා වුඤ්ඤා මහලලකො
අභිගතො වයො අනුභවතො, ආසිතිකො මෙ වයො වතති.
අපොකද්දං හො රට්ඨපාල, ඉධ පාදං කරිසාමිති අඤ්ඤනෙව පාදං
කාරෙමිති.

ඉදං ඛො තං මහාරජ, තෙන භගවතා ජානතා පසානා අරහතා
සමමාසමුඤ්ඤෙන සකාය සාසිතං 'උපතීයති ලොකො අඤ්ඤවො'ති.
යමහං ඤානා ව දිසා ව සුනා ව අභාරමා අනභාරියං පබ්බජිතොති.

අච්ඡරියං හො රට්ඨපාල, අබ්භුතං හො රට්ඨපාල, යාවසුභාසිතමිදං
තෙන භගවතා ජානතා පසානා අරහතා සමමාසමුඤ්ඤෙන උපතීයති
ලොකො අඤ්ඤවොති. උපතීයති හි හො රට්ඨපාල, ලොකො අඤ්ඤවො.

සංවිජ්ජනෙත ඛො හො රට්ඨපාල, ඉමසමි රජකුලෙ භජීකායාපි
අසාකායාපි රථකායාපි පතතිකායාපි, යෙ අමාකං ආපදසු පරියොධාය
වතතිසානති. 'අත්තාණො' ලොකො අනභිසාදෙ'ති භවං රට්ඨපාලො
ආහ. ඉමසා පන හො රට්ඨපාල, භාසිතසා කථං අත්ථො දට්ඨබ්බොති?

තං කිං මඤ්ඤයි මහාරජ, අත්ථි තෙ කොචි අනුසාසිකො
ආබාධොති?

අත්ථි මෙ හො රට්ඨපාල, අනුසාසිකො ආබාධො. අපොකද මං
හො රට්ඨපාල, මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා පරිවාරෙතා සීතා හොනති
ඉදති රජා කොරබොසා කාලං කරිසාමිති, ඉදති රජා කොරබොසා
කාලං කරිසාමිති.

තං කිං මඤ්ඤයි මහාරජ, ලභසි නං තෙ මිත්තාමච්ච ඤාති-
සාලොහිතෙ 'ආයනතු මෙ හොනො මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා,
සබ්බෙව සත්තා ඉමං වෙදනං සංවිහර්ථ, යථාහං ලහුකතරිකං වෙදනං
වෙදිසෙය්‍ය'නති, උදහු නංයෙව තං වෙදනං වෙදිසාමිති?

නාහං හො රට්ඨපාල, ලභාමි තෙ මිත්තාමච්ච ඤාතිසාලොහිතෙ
ආයනතු මෙ හොනො මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා, සබ්බෙව සත්තා
ඉමං වෙදනං සංවිහර්ථ, යථාහං ලහුකතරිකං වෙදනං වෙදිසෙය්‍යනති.
අථ ඛො අහමෙව තං වෙදනං වෙදිසාමිති.

ඉදං ඛො තං මහාරජ, තෙන භගවතා ජානතා පසානා අරහතා
සමමාසමුඤ්ඤෙන සකාය සාසිතං 'අත්තාණො' ලොකො අනභිසාදෙ'ති
යමහං ඤානා ව දිසා ව සුනා ව අභාරමා අනභාරියං පබ්බජිතොති.

අච්ඡරියං හො රට්ඨපාල, අබ්භුතං හො රට්ඨපාල, යාවසුභාසිතමිදං
තෙන භගවතා ජානතා පසානා අරහතා සමමාසමුඤ්ඤෙන 'අත්තාණො
ලොකො අනභිසාදෙ'ති. අත්තාණො හි හො රට්ඨපාල, ලොකො
අනභිසාදො.

1. අතාණෙ - සිඤ්ඤ, මජ්ඣ, සා .

සංවිජ්ජති ඛො භො රට්ඨපාල, ඉමසමි රුජකුලෙ පහුතං හිරඤ්ඤ-
සුචණ්ණං භුමිගතඤ්ඤව චෙතාසගතඤ්ඤ, 'අස්සකො ලොකො සබ්බං
පහාය ගමතීය'නතී, භවං රට්ඨපාලො අහ. ඉමස්ස පන භො රට්ඨපාල,
භාසිතස්ස කථං අනො දට්ඨබ්බොති?

නං කිං මඤ්ඤසි මහාරුජ, යථා තං ඵතරහි පඤ්ඤති කාමගුණෙහි
සමපටිනො සමඛිහිගුනො පරිවාරෙසි. ලව්ඤ්ඤාති පරන්තාපි, ඵචමෙචාහං
ඉමෙහෙව පඤ්ඤති කාමගුණෙහි සමපටිනො සමඛිහිගුනො පරිවාරෙමිති.
උදුහු අඤ්ඤො ඉමං භොගං පටිපජ්ජස්සනතී, තං පන යථාකමමං
ගමිස්සාමිති?

යථාහං භො රට්ඨපාල, ඵතරහි පඤ්ඤති කාමගුණෙහි සමපටිනො
සමඛිහිගුනො පරිවාරෙමි. නාහං ලව්ඤාමි පරන්තාපි ඵචමෙචාහං ඉමෙ-
හෙව පඤ්ඤති කාමගුණෙහි සමපටිනො සමඛිහිගුනො පරිවාරෙමිති.
අථ ඛො අඤ්ඤො ඉමං භොගං පටිපජ්ජස්සනතී. අහං පන යථාකමමං
ගමිස්සාමිති.

ඉදං ඛො නං මහාරුජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා
සමමාසමුද්ධෙන සකාය භාසිතං: 'අස්සකො ලොකො සබ්බං පහාය
ගමතීය'නතී. යමහං ඤ්ඤතා ව දිස්සා ව සුක්ඛා ව අගාරස්මා අනගාරිතං
පබ්බජ්ජතොති.

අච්ඡරිතං භො රට්ඨපාල, අබ්භුතං භො රට්ඨපාල, යාව සුභාසිතමිදං
තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමුද්ධෙන 'අස්සකො
ලොකො, සබ්බං පහාය ගමතීය'නතී, අස්සකො හි භො රට්ඨපාල,
ලොකො සබ්බං පහාය ගමතීයං.

'උභනො ලොකො අතීතො තණ්හා දුසො'ති භවං රට්ඨපාලො
අහ. ඉමස්ස පන භො රට්ඨපාල, භාසිතස්ස කථං අනො දට්ඨබ්බොති?

නං කිං මඤ්ඤසි මහාරුජ, ජීතං කුරුං අජ්ඣාචසයිති?

ඵචං භො රට්ඨපාල, ජීතං කුරුං අජ්ඣාචසාමිති.

නං කිං මඤ්ඤසි මහාරුජ, ඉධ තෙ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පුරන්තිමාය
දිසාය සඤ්ඤාසිකො පච්චසිකො. සො නං උපසඛිකමිතා ඵචං වදෙය්‍යා:
යඤ්ඤ මහාරුජ, ජානෙය්‍යාසි, අහං ආගච්ඡාමි පුරන්තිමාය දිසාය,
තත්ථආසං මගනතං ජනපදං ඉඤ්ඤෙව ජීතඤ්ඤ ඛහුජනං ආකිණ්ණ-
මනුස්සං, ඛහු තත්ථ භජීකායා අස්සකායා රථකායා පඤ්ඤිකායා, ඛහු
තත්ථ ධනධඤ්ඤා¹, ඛහු තත්ථ හිරඤ්ඤ සුචණ්ණං අකතඤ්ඤව කතඤ්ඤ,
ඛහු තත්ථ ඉච්චපරිඤ්ඤා. සකකා ව තාවතකෙන බලමතොන²
අභිච්ඡිතිභුං, අභිච්ඡිත මහාරුජා'ති. කිනති නං කරෙය්‍යාසිති?

තමපි මයං භො රට්ඨපාල, අභිච්ඡිත³ අජ්ඣාචසෙය්‍යාමාති.

1. ඛහු තත්ථ දන්තාජ්ජනං - ස්‍යා, PTS.
2. බලමතෙන - PTS.
තාවතකකෙන බලමතෙන ස්‍යා.
3. අභිච්ඡිත - ස්‍යා.

තං කීං මඤ්ඤපි මහාරජ, ඉධ තෙ පුරිසො ආගච්ඡය්‍ය පච්ඡිමාය
 දිසාය-පෙ- උත්තරාය දිසාය-පෙ- දක්ඛිණාය දිසාය-පෙ- පරසමුද්දනො
 සඤ්ඤාසිකො පච්චසිකො. සො තං උපසඛකමිත්තා ඵලං වදෙය්‍යා: යගෙඤ
 මහාරජ, ජානෙය්‍යාසි, අහං ආගච්ඡාමි පරසමුද්දනො, තත්ථද්දසං මහනතං
 ජනපදං ඉඤ්ඤෙච ජීවඤ්ඤෙච බහුජනං ආකිණ්ණමනුස්සං, බහු තත්ථ ගජජී-
 කායා අස්සකායා රථකායා පතතිකායා, බහු තත්ථ ධනධඤ්ඤං, බහු තත්ථ
 භීරඤ්ඤසුචණ්ණං අකඤ්ඤෙච කඤ්ඤෙච, බහු තත්ථ ඉජ්ජිපරිග්ගහො.
 සකකා ච තාවතකෙන බලමතෙතන අභිච්ඡන්තං. අභිච්ඡන මහාරජා'ති
 කීනති නං කරෙය්‍යාසීති.

තච්ච මයං හො රට්ඨපාල, අභිච්ඡය්‍ය අජ්ඣාචසෙය්‍යාමාති.

ඉදං ඛො තං මහාරජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා
 සමමාසමුද්දෙන සකියාය භාසිතං: 'උභනො ලොකො අතීතො තණ්හා-
 දුසො'ති. යමහං ඤාතී: ච දිස්වා ච සුතී: ච අගාරස්මා අනගාරිං
 පබ්බජිතොති.

අච්ඡරිංසං හො රට්ඨපාල, අබ්භුතං හො රට්ඨපාල, යාව සුභාසිතමීදං
 තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමුද්දෙන 'උභනො
 ලොකො අතීතො තණ්හාදුසො'ති. උභනො හි හො රට්ඨපාල ලොකො
 අතීතො තණ්හාදුසොති.

ඉදමචොචායස්මා රට්ඨපාලො, ඉදං චතා අථාපරං ඵතදචොච:

පස්සාමි ලොකෙ සධතෙ මනුස්සෙ
 ලඤ්ඤාන විතතං න දදන්ති මොහා,
 පුඤ්ඤා ධනං සන්තචයං කරොන්ති
 හියෙය්‍යාච¹ කාමෙ අභිපත්ඨන්ති.

රාජා පසස්සා² පඨවිං විජිත්තා³
 සසාගරන්තං මහිමාවසන්තො,⁴
 ඔරං සමුද්දස්ස අතිත්තරූපො
 පාරං සමුද්දස්සපි පත්ඨෙඨ.

රාජා ච අඤ්ඤෙච බහු මනුස්සා
 අවිතතණ්හා⁵ මරණං උපෙනති,
 උභාවාහුතීන ජහන්ති දෙහං
 කාමෙ හි ලොකවහි නහජී තිත්ති.

1. හියෙය්‍යා ච - ස්‍යා.
 2. පසස්සා - සිමු, මජ්ඣං, PTS.
 3. ජිත්තී: - සිමු.
 4. {මහිං ආචසන්තො - PTS.
 {මහියාවසන්තො - සිමු.
 5. අතිත්තතණ්හා - මජ්ඣං,

කන්දනති නං ඤාති¹ පකිරිත කෙසෙ
අහො වතා නො² අමරාති වාහු,
චජෙන නං පාරුතං තීහරිතා
චිතං සමාධාය තතො බහනති.

හො බිඤ්ඤාති සුලොභි තුජ්ජමානො
ඵකෙන චජෙන පහාය ගොගෙ,
න මීයමානස්ස හවනති තාණා
ඤාතීධි මිතතා අඵ වා සහායා.

දායාදකා තස්ස ධනං හරනති
සතෙනා පන ගච්ඡති යෙන කම්මං,
න මීයමානං ධනමඤ්ඤති කිඤ්චී
පුත්තා ච දුරා ච ධනඤ්ච රට්ඨං.

න දීඝමායුං ලභතෙ ධනෙන
න වාපි විතෙතන ජරං විහනති,
අප්පං හීදං³ ජීවිතමාහු ධිරා
අසස්සනං⁴ විපාරිතාමධම්මං.

අඛිතා දුට්ඨො ච පුසනති ඵස්සං
බාලො ච ධිරො ච තථෙච පුට්ඨො,
බාලො හි බාලාචාරිතොච සෙති
ධිරො ච න වෙධති ඵස්සපුට්ඨො.

තස්මා හි පඤ්ඤාච ධනෙන සෙය්‍යො
යාය වොසානං ඉධාසිගච්ඡති,
අභෙයාසිතතතා⁵ හි හවාහවෙසු
පාපාති කම්මානී කරොනති මොහා.

උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලොකං
සංසාරමාපජ්ජ පරම්පරාය,
තස්සප්පඤ්ඤො අභිසංඤ්ඤනො
උපෙති ගබ්භඤ්ච පරඤ්ච ලොකං.

වොරො යථා සන්තිමුඛෙ ගභීතො
සකම්මනා⁶ හඤ්ඤති පාපධම්මො,
ඵචං පජා පෙච්ච පරං හි ලොකෙ
සකම්මනා හඤ්ඤති පාපධම්මො.⁷

1. තං ඤාති - සිමු. 2. නෙ - PTS.
3. අප්පකඤ්චීදං - ස්‍යා. 4. අස්සස්සනං - ස්‍යා.
5. අසොසිතතතා - සිමු, PTS. 6. සකම්මනා - මජ්ඣ, ස්‍යා.
7. පාපධම්මා - ස්‍යා.

කාමා හි විත්තා මධුරා මනෝරමා
 විරූපරූපෙන මචේනති විතතං,
 ආදිනවං කාමගුණේසු දිසා
 තසමා අහං පබ්බජිතොමහි රාජ.

දුමපථලානිව්ඪා පතනති මානව්ඪා
 දහරා ච වූඤ්ඤා ච සරිරහෙදා,
 එතමපි දිසාභි පබ්බජිතොමහි රාජ
 අපණණකං සාමඤ්ඤාමෙව සෙයෙතා”ති.

රමඨපාලසුඤ්ඤා දුතීයං

1. දුමපථලානෙව - සිඹු, මජ්ඣ, සසා.
 2. { එතං විදිනා - සසා.
 { එතමපි දිසා - සිඹු.

2. 4. 3

මබාදෙවසුනතං

එවං මෙ සුතං : එකං සමයං භගවා මිපිලායං විහරති මබාදෙ-
වම්බවනෙ.¹ අථ ඛො භගවා අඤ්ඤාතරස්මී පදෙසෙ සිතං පානාකාසි.
අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසි : කො ණු ඛො හෙතු,
කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාතුකම්මාය, න අකාරණේ² තථාගතා
සිතං පාතුකරොනතී'ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ එකංසං චීවරං
කඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤාලිපණාමෙත්වා භගවනතං එතදවොච :
කො ණු ඛො හතෙත, හෙතු කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාතු-
කම්මාය? න අකාරණේ³ තථාගතා සිතං පාතුකරොනතී'ති.

භුතපුබ්බං ආනන්ද, ඉමිස්සායෙව මිපිලායං රාජා අහොසි මබාදෙවො,⁴
නාම ඛම්මිකො ඛම්මරාජා ඛම්මෙ සීතො මහාරාජා ඛම්මං චරති
බ්‍රාහ්මණගහපතීකෙසු තෙනමෙසු⁵ වෙපි ජානපදෙසු ව. උපොසථඤ්ච
උපවසති වාතුද්දසිං පඤ්ඤාදසිං අට්ඨමිඤ්ච පකඛස්ස.

අථ ඛො ආනන්ද, රාජා මබාදෙවො බහුනනං⁶ වස්සානං බහුනනං
වස්සසතානං බහුනනං වස්සසහස්සානං අච්චයෙන කප්පකං ආමනෙතසි :
'යදු මෙ සම්ම කප්පක, පසෙසයාසි සිරස්මිං පලිතානි⁷ ජාතානි, අථ
මෙ ආරොචෙයාසි'ති. එවං දෙවාති ඛො ආනන්ද, කප්පකො රඤ්ඤා
මබාදෙවස්ස පච්චයොසි. අද්දසා ඛො ආනන්ද, කප්පකො බහුනනං⁸
වස්සානං බහුනනං වස්සසතානං බහුනනං වස්සසහස්සානං අච්චයෙන
රඤ්ඤා මබාදෙවස්ස සිරස්මිං පලිතානි ජාතානි. දිස්වාන රාජානං මබා-
දෙවං එතදවොච: පාතුභුතා ඛො දෙවස්ස දෙවස්සතා, දිස්සනති සිරස්මිං
පලිතානි⁹ ජාතානි'ති. තෙන හි සම්ම කප්පක, තානි පලිතානි සාධුකං
සණ්ඨායෙන උඤ්චිතො මම⁷ අඤ්ඤාලිසමිං පතිට්ඨාපෙහීති. එවං දෙවාති
ඛො ආනන්ද, කප්පකො රඤ්ඤා මබාදෙවස්ස පච්චයො තානි පලිතානි
සාධුකං සණ්ඨායෙන උඤ්චිතො රඤ්ඤා මබාදෙවස්ස අඤ්ඤාලිසමිං
පතිට්ඨාපෙහී.

අථ ඛො ආනන්ද, රාජා මබාදෙවො කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා
ජෙට්ඨපුතනං කුමාරං ආමනතාපෙත්වා එතදවොච: පාතුභුතා ඛො මෙ
තාත කුමර දෙවස්සතා, දිස්සනති සිරස්මිං පලිතානි ජාතානි, භුතතා
ඛො පන මෙ මානුසකා කාමා, සමයො දිබ්බෙ කාමෙ පරියෙසිතුං.
එහි තං තාත කුමාර, ඉමං රජං පටිපජ්ජ, අහං පන කෙසමස්සං
මහාරෙත්වා කාසායානි වන්හානි අච්චාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරිතං

1. මහදෙවම්බවනෙ - මජ්ඣං, සයා.	5. බහුනනං - මජ්ඣං, සයා.
2. න අකාරණෙන - PTS.	6. එලිතානි - PTS.
3. මහදෙවො - මජ්ඣං, සයා.	7. මම - PTS.
4. නිගමෙසු - සිමු.	

පබ්බජ්‍යාමි. තෙන හි තාන කුමාර, යද කම්මි පසෙසය්‍යාසි සිරසම්. පලිතානි ජාතානි, අථ කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජේ සමනුසාසිකා කෙසමස්සුං ඔභාරෙතා කාසායානි වන්තානි අච්ඡාදෙතා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේය්‍යාසි. යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ඨං¹ නිභිතං අනුප්පවතෙතය්‍යාසි. මා ඛො මෙ තං අනතිමපුරිසො අහොසි. යස්මිං ඛො තාන කුමාර, පුරිසස්සගෙ වත්තමානෙන ඵවරුපස්ස කාල්‍යාණස්ස වට්ඨස්ස සමුච්ඡේදො හොති, සො තෙසං අනතිමපුරිසො හොති. තං තාහං තාන කුමාර, ඵවං වදාමි: 'යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ඨං නිභිතං අනුප්පවතෙතය්‍යාසි, මා ඛො මෙ තං අනතිමපුරිසො අහොසි'ති.

අථ ඛො ආනන්ද, රාජා මධ්‍යදෙවො කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජේ සමනුසාසිකා ඉමස්මිංයෙව මධ්‍යදෙවඔවචනෙ කෙසමස්සුං ඔභාරෙතා කාසායානි වන්තානි අච්ඡාදෙතා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේ. සො මේත්තාසභගතෙන වේතසා ඵකං දීසං ඵරිතා විහාසි. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං², ඉති උඤ්චිමධො තීරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මේත්තාසභගතෙන වේතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඤ්ච ඵරිතා විහාසි, කරුණාසභගතෙන වේතසා -පෙ-ඉද්දිතාසභගතෙන වේතසා-පෙ-උපෙක්ඛාසභගතෙන වේතසා ඵකං දීසං ඵරිතා විහාසි. තථා දුතියං, යථා තතියං, තථා චතුත්ථිං² ඉති උඤ්චිමධො තීරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසභගතෙන වේතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඤ්ච ඵරිතා විහාසි.

රාජා ඛො පනානන්ද, මධ්‍යදෙවො චතුරසීතිවස්සසභස්සානි කුමාර-කීළිතං කීළි, චතුරසීතිවස්සසභස්සානි ඔපරජ්ජං³ කාරෙසි, චතුරසීති වස්සසභස්සානි රජ්ජං කාරෙසි, චතුරසීතිවස්සසභස්සානි ඉමස්මිං යෙව මධ්‍යදෙවඔවචනෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේතො බ්‍රහ්මචරියං චරි. සො වත්තාරෙ බ්‍රහ්මචරිභාගෙ භාවෙතා කායස්ස හෙද පරමමරණා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහොසි.

අථ ඛො ආනන්ද, රඤ්ඤො මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තො බහුත්තං වස්සානං බහුත්තං වස්සසතානං බහුත්තං වස්සසභස්සානං අච්චයෙන කප්පකං ආමනොසි: 'යද මෙ සම්ම කප්පක, පසෙසය්‍යාසි සිරසම්. පලිතානි ජාතානි. අථ මෙ ආරෙචෙය්‍යාසි'ති. ඵවං දෙවොති ඛො ආනන්ද, කප්පකො රඤ්ඤො මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තස්ස පච්චස්සොසි. අද්දසා ඛො ආනන්ද, කප්පකො බහුත්තං වස්සානං බහුත්තං වස්සසතානං බහුත්තං වස්සසභස්සානං අච්චයෙන රඤ්ඤො මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තස්ස සිරසම්. පලිතානි ජාතානි, දීඤ්චාන රඤ්ඤො මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තං ඵතදවොච: 'පාතුභුතා ඛො දෙවස්ස දෙවදුතා, දීඤ්චානි සිරසම්. පලිතානි ජාතානි'ති. තෙන හි සම්ම කප්පක, තානි පලිතානි සාධුකං සංඝොසෙන උඤ්චිතා මම අඤ්ඤුප්පිමිං පභිට්ඨාපෙසි'ති. ඵවං දෙවොති ඛො ආනන්ද, කප්පකො රඤ්ඤො මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තස්ස පටිස්සුතා තානි පලිතානි සාධුකං සංඝොසෙන උඤ්චිතා රඤ්ඤො මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තස්ස අඤ්ඤුප්පිමිං පභිට්ඨාපෙසි.

1. වත්තං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
2. චතුත්ථිං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
3. උපරජ්ජං - ස්‍යා

අඵ බො අනන්ද, රඤ්ඤෙ මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තො කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා ජේට්ඨපුත්තං කුමාරං අමන්තාපෙක්ඛා එතදවොච: ‘පානුභුතා බො මෙ තාත කුමාර, දෙවදුතා දිස්සන්ති, සිරස්මිං පලිතාති ජාතාති, භුත්තා බො පන මෙ මානුසකා කාමා, සමයො දිබ්බෙ කාමෙ පරියෙසිකුං, එහි තුං තාත කුමාර, ඉමිං රජං පටිපජ්ජ, අභං පන කෙසමස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වන්හාති අච්ඡාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං අනගාරියං පබ්බජ්ඣාමි. තෙන හි තාත කුමාර, යද් නිව්ඪි පස්සෙය්‍යසි සිරස්මිං පලිතාති ජාතාති, අඵ කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා, ජේට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජේ සමනුසාසිත්වා කෙසමස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වන්හාති අච්ඡාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජේය්‍යසි. යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිගිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යසි, මා බො මෙ තුං අනතිමපුරිස්සො අහොසි. යස්මිං බො තාත කුමාර, පුරිසස්සගෙ වත්තමානෙ එවරුපස්ස කල්‍යාණස්ස වට්ටස්ස සමුච්ඡේදො භොති, සො තෙසං අනතිමපුරිස්සො භොති. තං තාහං තාත කුමාර, එවං වදුමී: යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිගිතං අනුප්පවත්තෙය්‍යසි, මා බො මෙ තුං අනතිමපුරිස්සො අහොසි’ති.

අඵ බො අනන්ද, රඤ්ඤෙ මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තො කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා ජේට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජේ සමනුසාසිත්වා ඉමස්මිං යෙව මධ්‍යදෙව්ඛවනෙ කෙසමස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වන්හාති අච්ඡාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජී. සො මෙත්තාසභගතෙන වෙතසා එකං දිසං එරිත්වා විහාසි. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා වතුත්ථිං. ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසභගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඛන එරිත්වා විහාසි. කරුණාසභගතෙන වෙතසා -පෙ- මුද්දිතාසභගතෙන වෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසභගතෙන වෙතසා එකං දිසං එරිත්වා විහාසි. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා වතුත්ථිං. ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛා-සභගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඛන එරිත්වා විහාසි. රඤ්ඤෙ බො පනානන්ද, මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තො චතුර්සිතිවස්සසභස්සාති කුමාරක්ඛිත්තං ක්ඛිත්තං, චතුර්සිතිවස්ස-සභස්සාති ඔපරජ්ජං කාරෙසි, චතුර්සිතිවස්සසභස්සාති රජ්ජං කාරෙසි, චතුර්සිතිවස්සසභස්සාති ඉමස්මිං යෙව මධ්‍යදෙව්ඛවනෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිත්වා බුහව්වරියං චරි. සො චත්තාරො බුහව්විහාරො භාවෙත්වා කායස්ස හෙද පරම්චරණා බුහව්විලොකුපගො අහොසි.

රඤ්ඤෙ බො පනානන්ද, මධ්‍යදෙවස්ස පුත්තප්පුත්තකා². තස්ස පරම්චරා චතුර්සිතිවත්තියසභස්සාති³ ඉමස්මිං යෙව මධ්‍යදෙව්ඛවනෙ කෙසමස්සං ඔභාරෙත්වා කාසායාති වන්හාති අච්ඡාදෙත්වා අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිංසු. තෙ මෙත්තාසභගතෙන වෙතසා එකං දිසං එරිත්වා විහරිංසු. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා වතුත්ථිං⁴. ඉති උඤ්ඤාමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසභගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඛන එරිත්වා විහරිංසු. කරුණාසභගතෙන වෙතසා -පෙ- මුද්දිතාසභගතෙන වෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසභගතෙන වෙතසා එකං දිසං එරිත්වා විහරිංසු.

1. සබ්බත්තතාය - සිමු. 3. {චතුර්සිතිරාජසභස්සාති - මජ්ඣ. }
 2. පුත්තප්පුත්තකා - සිමු. {චතුර්සිතිසභස්සාති - ස්‍යා.
 4. වතුත්ථිං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුසීං. ඉති උඤ්චමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බතතතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසභගතෙන චේතසා විපුලෙන මහඤ්ඤෙන අපචමාණෙන අවේරෙන අබ්‍යාපජේඛන ඵරිණිච්චිතං විහරිංසු. තෙ චතුරුසිතිවය්‍යසභසානි කුමාරකීර්තිතං කීර්තිංසු, චතුරුසිතිවය්‍ය-සභසානි ඔපරජං¹ කාරෙසුං, චතුරුසිතිවය්‍යසභසානි රජං කාරෙසුං, චතුරුසිතිවය්‍යසභසානි ඉමසමිංසෙව මධ්වාදෙවච්චවනෙ අභාරයමා අනගාරියං පබ්බජිතා බ්‍රහ්මචරියං චරිංසු. තෙ චතතාරො බ්‍රහ්මචිභාරෙ භාවේණි කායසා හෙද පරමමරණා බ්‍රහ්මලොකුපගා අහෙසුං.

තිමි තෙසං රාජානං² පච්ඡිමකො අහොසි ධම්මිකො ධම්මරාජා, ධම්මෙ සීතො මහාරාජා ධම්මං චරති බ්‍රාහ්මණභගපතීකෙසු තෙගමෙසු චේව ජානපදෙසු ච, උපොසථඤ්ච උපච්චති චාතුරුසීං පඤ්ඤාදසීං අධිමිඤ්ච පක්ඛසානි.

භුතපුබ්බං ආනන්ද, දෙවානං තාවතීංසානං සුධම්මායං සභායං සනතිසිත්තානං සනතිපතීතානං අසමන්තරා කථා උදපාදී: ‘ලාභා චත භො විදෙහානං, සුලඤ්ච චත භො විදෙහානං. යෙසං නීමි රාජා ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මෙ සීතො මහාරාජා ධම්මං චරති බ්‍රාහ්මණභගපතීකෙසු තෙගමෙසු චේව ජානපදෙසු ච, උපොසථඤ්ච උපච්චති චාතුරුසීං පඤ්ඤාදසීං අධිමිඤ්ච පක්ඛසානි.

අථ ඛො ආනන්ද, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ දෙවෙ තාවතීංසෙ අමනෙතසී: ‘ඉචේය්‍යාථ නො තුමො මාරිසා, නීමිං රාජානං දට්ඨු’න්ති. ඉච්ඡාම මයං මාරිස, නීමිං රාජානං දට්ඨන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන නීමි රාජා තදහුපොසථෙ පණ්ණරසෙ සසීසං නභාතො⁴ උපොසථිකො උපරි පාසාදචරගතො නිසිත්තො හොති. අථ ඛො ආනන්ද, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤ්ඤං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤ්ඤ්‍ය, ඵචමෙචං දෙවෙසු තාවතීංසෙසු අන්තරහිතො නීමිසා රඤ්ඤෙසු පමුඛෙ⁵ පාතුරහොසී. අථ ඛො ආනන්ද, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ නීමිං රාජානං ඵතදචොච: ‘ලාභා තෙ මහාරාජ, සුලඤ්ච තෙ මහාරාජ, දෙවා තෙ මහාරාජ, තාවතීංසා-සුධම්මායං සභායං කීත්තයමානරුපා සනතිසිත්තා: ‘ලාභා චත භො විදෙහානං, සුලඤ්ච චත භො විදෙහානං. යෙසං නීමි රාජා ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මෙ සීතො මහාරාජා ධම්මං චරති බ්‍රාහ්මණභගපතීකෙසු තෙගමෙසු චේව ජානපදෙසු ච, උපොසථඤ්ච උපච්චති චාතුරුසීං පඤ්ඤාදසීං අධිමිඤ්ච පක්ඛසානි.’ති. දෙවා තෙ මහාරාජ, තාවතීංසා දස්සනකාමා, තස්ස තෙ අහං මහාරාජ, සභසාසුභතං ආජ්ඤ්ඤරථං පතීණීසාමි, අභිරුහෙය්‍යාසී මහාරාජ, දීඛං යානං අචිකම්පමානො’ති

අභිවාසෙසී ඛො ආනන්ද, නීමිරාජා තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො ආනන්ද, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ නීමිසා රඤ්ඤෙසු අභිවාසනං විදීචා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤ්ඤං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤ්ඤ්‍ය. ඵචමෙචං නීමිසා රඤ්ඤෙසු පමුඛෙ අන්තරහිතො දෙවෙසු තාවතීංසෙසු පාතුරහොසී.

1. උපරජං - ස්‍යා, මජ්ඣං.
 2. රාජා - ස්‍යා.
 3. සුලඤ්චාභාවත - සීඉ.
 4. { සීසනභාතො - ස්‍යා.
 { සීසං නභාතො - PTS
 5. සමමුඛෙ - ස්‍යා.

අඵ ඛො ආනන්ද, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ මානලීසඛිතාහකං ආමනෙතයි: එහි කුං සමම මානලී, සහස්සස්‍රත්තං ආජ්ඤ්ඤරථං යොජේතා නිමිං රාජානං උපසඛික්ඛේතා එවං චදෙයි: ‘අයං තෙ මහාරාජ, සහස්සස්‍රත්තො ආජ්ඤ්ඤරථො සකෙකන දෙවානමිඤ්ඤන පෙසිතො. අභිරුහෙය්‍යාසි මහාරාජ, දිබ්බං යානං අවිකම්පමානො’ති. එවං හද්දන්තවාති² ඛො ආනන්ද, මානලී සඛිතාහකො සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤස්ස පටිස්සුතා සහස්සස්‍රත්තං ආජ්ඤ්ඤරථං යොජේතා නිමිං රාජානං උපසඛික්ඛේතා එතදවොච: ‘අයං තෙ මහාරාජ සහස්සස්‍රත්තො ආජ්ඤ්ඤරථො සකෙකන දෙවානමිඤ්ඤන පෙසිතො, අභිරුහ මහාරාජ, දිබ්බං යානං අවිකම්පමානො. අපි ච මහාරාජ, කතමෙන තං නෙමි, යෙන වා පාපකම්මා පාපකානං කම්මානං විපාකං පටිසංවෙදෙනති, යෙන වා කල්‍යාණකම්මා කල්‍යාණානං කම්මානං විපාකං පටිසං-වෙදෙනති’ති? උභයෙනෙව මිං මානලී නෙහිති. සමාපෙසි³ ඛො ආනන්ද, මානලීසඛිතාහකො නිමිං රාජානං සුඛම්මං සභා⁴. අද්දසා ඛො ආනන්ද, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ නිමිං රාජානං දුරතොච ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන නිමිං රාජානං එතදවොච:

එහි ඛො මහාරාජ, සාගතං⁵ මහාරාජ, දෙවා තෙ⁶ මහාරාජ, තාවතීංසා සුඛම්මායං සභායං කිත්තයමානරූපා සන්තිසින්නා, ‘ලාභා චත භො වීදෙහානං, සුලඬං චත’ භො විදෙහානං, යෙසං නිමි රාජා ඛම්මකො ඛම්මරාජා ඛම්මෙ සීතො මහාරාජා ඛම්මං චරති බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙස්ස නෙගමෙස්ස වෙච ජානපදෙස්ස ච. උපොසථඤ්ඤ උපචසති චාතුද්දසිං පඤ්ඤදසිං අට්ඨමිඤ්ඤ පකඛස්සා’ති. දෙවා තෙ මහාරාජ, තාවතීංසා දස්සනකාමා, අභිරම මහාරාජ, දෙවෙස්ස දෙවානුභාවෙනාති. අලං මාරිස, තතෙච මං මිටිලං පටිනෙතු. තජාහං ඛම්මං චරිස්සාමි බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙස්ස නෙගමෙස්ස වෙච ජානපදෙස්ස ච, උපොසථඤ්ඤ උපචසිස්සාමි චාතුද්දසිං පඤ්ඤදසිං අට්ඨමිඤ්ඤ පකඛස්සාති අඵ ඛො ආනන්ද, සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ මානලී සඛිතාහකං ආමනෙතයි: එහි කුං සමම මානලී, සහස්සස්‍රත්තං ආජ්ඤ්ඤරථං යොජේතා නිමිං රාජානං තතෙච මිටිලං ජටිනෙහිති. එවං හද්දන්තවාති ඛො ආනන්ද, මානලීසඛිතාහකො සකකස්ස දෙවානමිඤ්ඤස්ස පටිස්සුතා සහස්සස්‍රත්තං ආජ්ඤ්ඤරථං යොජේතා නිමිං රාජානං තතෙච මිටිලං පටිනෙයි.

තත්‍ර සුදං ආනන්ද, නිමිරජා ඛම්මං චරති බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙස්ස නෙගමෙස්ස වෙච ජානපදෙස්ස ච, උපොසථඤ්ඤ උපචසති චාතුද්දසිං පඤ්ඤදසිං අට්ඨමිඤ්ඤ පකඛස්ස. අඵ ඛො ආනන්ද, නිමිරජා බ්‍රහ්මනං වස්සසභස්සානං අච්චයෙන කප්පකං ආමනෙතයි, ‘යද මෙ සමම කප්පක, පස්සෙය්‍යාසි සිරස්මිං පලිතාති ජාතාති, අඵ මෙ ආරොචෙය්‍යාසි’ති. එවං දෙවාති ඛො ආනන්ද, කප්පකො නිමිස්ස රඤ්ඤෙස්ස පච්චස්සොසි. අද්දසා ඛො ආනන්ද, කප්පකො බ්‍රහ්මනං වස්සානං බ්‍රහ්මනං වස්සසභානං බ්‍රහ්මනං වස්සසභස්සානං අච්චයෙන නිමිස්ස රඤ්ඤෙස්ස සිරස්මිං පලිතාති ජාතාති, දිස්වාන නිමිං රාජානං එතදවොච: පාතුභ්‍යා ඛො දෙවස්ස දෙවදුතා, දිස්සනති සිරස්මිං පලිතාති ජාතාති’ති. තෙන හි සමම

1 මානලී සඛිතාහකං - මජ්ඣං, ස්‍යා 5. සාගතං - සීඝ්‍ර. PTS.
 2 එවං හොතු හද්දන්තවාති - PTS. 6. තෙ දස්සනකාමා - මජ්ඣං.
 3 සමච්චෙසෙසි - ස්‍යා, මජ්ඣං. 7. සුලඬලාභා චත - සීඝ්‍ර.
 4. සුඛම්මායං සභායං - ස්‍යා.

කප්පක, තාති පලිතාති සාධුකං සණ්ඨාසෙන උඤ්චිතා මම අඤ්ජලියම් පතිට්ඨාපෙඨි'ති. එවං දෙවොති ඛො ආනන්ද, කප්පකො නිමිස්ස රඤ්ඤ පටිඤ්ඤා තාති පලිතාති සාධුකං සණ්ඨාසෙන උඤ්චිතා නිමිස්ස රඤ්ඤ අඤ්ජලියම් පතිට්ඨාපෙසි. අථ ඛො ආනන්ද, නිමි රුජා කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා ජේට්ඨපුත්තං කුමාරං ආමන්තාපෙනා එතදවොච: 'පාතුභුතා ඛො මෙ තාත කුමාර, දෙවදුතා, දිස්සන්ති සිරස්මිං පලිතාති ජාතාති, භුත්තා ඛො පන මෙ මානුසකා කාමා, සමයො දිබ්බෙ කාමේ පරියෙසිභුං. එහි තුං තාත කුමාර, ඉමං රජං පටිපජ්ජ, අහං පන කෙසමඤ්ඤං ඔභාරොක්ඛා කාසායාති වජ්ජාති අවජාදෙක්ඛා අභාරස්මා අනභාරිතං පබ්බජ්ඣස්මි. තෙන හි තාත කුමාර, යද නුච්චි පඤ්ඤායාසි සිරස්මිං පලිතාති ජාතාති, අථ කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා ජේට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජේ සමනුසාසිතා කෙසමඤ්ඤං ඔභාරොක්ඛා කාසායාති වජ්ජාති අවජාදෙක්ඛා අභාරස්මා අනභාරිතං පබ්බජේයාසි, යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ඨං නිභිතං අනුප්පවත්තෙයාසි, මා ඛො මෙ තුං අනතිමපුරිසො අහොසි. යස්මිං ඛො තාත කුමාර, පුරිසස්සගෙ වත්තමානෙ එවරුපස්ස කල්‍යාණස්ස වට්ඨස්ස සමුච්චේදො හොති, සො තෙසං අනතිමපුරිසො හොති. තං තාහං තාත කුමාර, එවං වදුමි: 'යෙන මෙ ඉදං කල්‍යාණං වට්ඨං නිභිතං අනුප්පවත්තෙයාසි, මා ඛො මෙ තුං අනතිමපුරිසො අහොසි'ති.

අථ ඛො ආනන්ද, නිමිරුජා කප්පකස්ස ගාමවරං දන්වා ජේට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජේ සමනුසාසිතා ඉමස්මිංයෙව මධ්‍යදෙවච්චවනෙ කෙසමඤ්ඤං ඔභාරොක්ඛා කාසායාති වජ්ජාති අවජාදෙක්ඛා අභාරස්මා අනභාරිතං පබ්බජ්. සො මෙත්තාසගගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහාසි. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං ඉති උඤ්චමධො තිරිතං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මේත්තා-සගගතතෙන වෙතසා විපුලෙන මහස්සතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛිත ඵරික්ඛා විහාසි. කරුණාසගගතෙන වෙතසා -පෙ-මුද්දිතාසගගතතෙන වෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසගගතතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහාසි. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං. ඉති උඤ්චමධො තිරිතං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛා-සගගතතෙන වෙතසා විපුලෙන මහස්සතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛිත ඵරික්ඛා විහාසි.

නිමි ඛො පනානන්ද, රුජා චතුරසීතිවස්සසගස්සාති කුමාරකිලිතං කීලි, චතුරසීතිවස්සසගස්සාති ඔපරජ්ජං කාරෙසි, චතුරසීතිවස්ස-සගස්සාති රජ්ජං කාරෙසි, චතුරසීති වස්සසගස්සාති ඉමස්මිංයෙව මධ්‍යදෙවච්චවනෙ අභාරස්මා අනභාරිතං පබ්බජ්ඤො චුත්ථවරිතං චරි. සො චත්තාරො චුත්ථවිහාරෙ භාවෙක්ඛා කායස්ස හෙද පරමමරුණං චුත්ථලොකුපගො අහොසි.

නිමිස්ස ඛො පනානන්ද, රඤ්ඤාදු කල්‍යාණතකො නාම පුත්තො අහොසි. සො න අභාරස්මා අනභාරිතං පබ්බජ්. සො තං කල්‍යාණං වට්ඨං සමුච්චේදි. සො තෙසං අනතිමපුරිසො අහොසි. සියා ඛො පන තෙ ආනන්ද, එවමස්ස: අඤ්ඤාදු නුත තෙන සමයෙන රුජා මධ්‍යදෙවො

අහොසි යෙන¹ තං කල්‍යාණං වට්ටං නිභිතන්ති². න ඛො පනෙනං
ආනන්ද, එවං දට්ඨබ්බං. අහං තෙන සමයෙන රජා මධ්‍යදෙවො අහොසිං.,
අහං තං කල්‍යාණං වට්ටං නිභිතං³ මයා තං කල්‍යාණං වට්ටං නිභිතං
පච්ඡිමා ජනතා අනුප්පවිතෙතසි. තං ඛො පනානන්ද, කල්‍යාණං වට්ටං
න නිබ්බදය න විරුගය න නිරෝධය න උපසමාය න අභිඤ්ඤය
න සම්මොධය න නිබ්බානාය සංවත්තති, යාවදෙව බ්‍රහ්මලොකුපපත්තියා.

ඉදං ඛො පනානන්ද, එතරහි මයා කල්‍යාණං වට්ටං නිභිතං
එකන්තනිබ්බදය විරුගය නිරෝධය උපසමාය අභිඤ්ඤය සම්මොධය
නිබ්බානාය සංවත්තති. කතමා වානන්ද, එතරහි මයා කල්‍යාණං වට්ටං
නිභිතං එකන්තනිබ්බදය විරුගය නිරෝධය උපසමාය අභිඤ්ඤය
සම්මොධය නිබ්බානාය සංවත්තති: අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්භිකො
මග්ගො. සෙය්‍යපීදං: සම්මාදීට්ඨි සම්මාසඞ්ඝප්පො සම්මාවාචා සම්මා-
කම්මනෙතා සම්මාආජ්චො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි. ඉදං
ඛො ආනන්ද, එතරහි මයා කල්‍යාණං වට්ටං නිභිතං එකක්න්ත නිබ්බදය
විරුගය නිරෝධය උපසමාය අභිඤ්ඤය සම්මොධය නිබ්බානාය
සංවත්තති. තං ඛො අහං ආනන්ද, එවං වදාමි: යෙන මෙ ඉදං
කල්‍යාණං වට්ටං නිභිතං අනුප්පවිතෙතය්‍යාථ. මා ඛො මෙ තුම්හ
අනතිමපුරිසා අනුචන්ථ. යසම් ඛො ආනන්ද, පුරිසයුගෙ වත්තමානෙ
එච්චරුපස්ස කල්‍යාණස්ස වට්ටස්ස සමුච්ඡේදො භොති, සො තෙසං
අනතිමපුරිසො භොති. තං චො අහං ආනන්ද, එවං වදාමි: යෙන මෙ
ඉදං කල්‍යාණං වට්ටං නිභිතං අනුප්පවිතෙතය්‍යාථ. මා ඛො මෙ
තුම්හ අනතිමපුරිසා අනුචන්ථා'ති.

ඉදමචොච ගගවා අත්තමනො ආයස්මා ආනන්දො ගගවතො
භාසිතං අභිනන්දීති.

මධ්‍යදෙව⁴ සුත්තං නතීයං.

1. යො - සිඹු.
2. නිභිතීති - සිඹු.
3. නිභතීං - PTS.
4. මහදෙව - මජ්ඣං, ය්‍යා.

2. 4. 4

මධුරසුභනං

එවං මේ සුභනං : එකං සමයං ආයස්මා මහාකල්පානො මධුරායං විහරති ගුණවතො.¹ අසොසාසි ඛො රාජා මාධුරෝ² අවනතිපුතො : සමණො ඛපු හො කල්පානො මධුරායං විහරති ගුණවතො.¹ තං ඛො පන භවනතං කල්පානං එවං කලාණො කිතතිසද්දො අබ්භුභතො : ‘පණ්ණිනො ඛතොතො මෙධාපී ඛසුසුභො විතතකපී කලාණං පටිභානො වුඤ්ඤා³ චෙව අරහා ව, සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දසනං හොති’ති. අථ ඛො රාජා මාධුරෝ² අවනතිපුතො හද්දානි හද්දානි යානානි යොජාපෙනා හද්දා යානං අභිරුහිකා හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙහි මධුරාය කියාසාසි මහච්චාරාජානුභාවෙන⁴ ආයස්මන්තං මහාකල්පානං දසනායං, යාවතිකා යානසාසු භූමි යානෙන භනතා යානා පච්චොරොහිකා පතතිකොච යෙනායස්මා මහාකල්පානො නෙත්‍රපසඛිකම්. උපසඛිකම්කා ආයස්මතා මහාකල්පානෙන සද්ධිං සමොද්දි, සමොදනීයං කථං සාරාණීයං විතියාරෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො රාජා මාධුරෝ අවනතිපුතො ආයස්මන්තං මහාකල්පානං එතදවොච : “ව්‍රාහ්මණා හො කල්පාන, එවමාහංසු. ව්‍රාහ්මණාච සෙට්ඨා වණණා, හීනො අඤ්ඤා වණණා. ව්‍රාහ්මණාච සුකොතා වණණා, කණො අඤ්ඤා වණණා. ව්‍රාහ්මණාච සුඤ්ඤානි, නො අව්‍රාහ්මණා. ව්‍රාහ්මණාච බ්‍රහ්මනො පුතතා ඔරසා බ්‍රහ්මනො ජාතා බ්‍රහ්මජා බ්‍රහ්මනිමිතා බ්‍රහ්මදයාද්”ති. ඉධි⁵ භවං කල්පානො කිමාහාති⁶. ඤොසොයෙව ඛො එසො මහාරාජ, ලොකස්මිං : ව්‍රාහ්මණාච සෙට්ඨා වණණා, හීනො අඤ්ඤා වණණා. ව්‍රාහ්මණාච සුකොතා වණණා, කණො අඤ්ඤා වණණා. ව්‍රාහ්මණාච සුඤ්ඤානි, නො අව්‍රාහ්මණා. ව්‍රාහ්මණාච බ්‍රහ්මනො පුතතා ඔරසා බ්‍රහ්මනො ජාතා බ්‍රහ්මජා බ්‍රහ්මනිමිතා බ්‍රහ්මදයාද්”ති. තදමිතා පෙනං මහාරාජ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං, යථා ඤොසොයෙව එසො ලොකස්මිං : ‘ව්‍රාහ්මණාච සෙට්ඨා වණණා, හීනො අඤ්ඤා වණණා -පෙ- බ්‍රහ්මදයාද්’ති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, ඛතතිසසා වෙපි ඉජ්ජෙකියා⁷ ඛනෙන වා ඛඤ්ඤාන වා රජතෙන වා ජාතාරූපෙන වා, ඛතතිතොපියාසාසු පුබ්බුධාසි පච්ජාතිපාති කිඛකාරපටියාසී මනාපචාරී පියවාදී, ව්‍රාහ්මණාපියාසාසු -පෙ- වෙසොපියාසාසු -පෙ- සුඤ්ඤාපියාසාසු පුබ්බුධාසි පච්ජාතිපාති කිඛකාරපටියාසී මනාපචාරී පියවාදීති?

1. { ගුණවතො - සිමු.
 { ගුණවතො - සා.
 2. මධුරෝ - මජ්ඣං, සා, PTS.
 3. වුඤ්ඤා - සා.
 4. මහච්චා රාජානුභාවෙන - සිමු.
 5. ඉති - සිමු, ඉදං - සා.
 6. කිමකතාසිති - මජ්ඣං, සා.
 7. ඉජ්ජෙකියා - සිමු.

බතතියස්ස වෙපි හො කච්චාන, ඉජ්ඣෙය්‍ය ධනෙන වා ධඤ්ඤාන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා, බතතියොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදී, බ්‍රාහ්මණොපිස්සාස්ස -පෙ- වෙස්සොපිස්සාස්ස -පෙ- සුඤ්ඤපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදීති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, බ්‍රාහ්මණස්ස වෙපි ඉජ්ඣෙය්‍ය ධනෙන වා ධඤ්ඤාන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා, බ්‍රාහ්මණොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදී, වෙස්සො- පිස්සාස්ස -පෙ- සුඤ්ඤපිස්සාස්ස -පෙ- බතතියොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදීති?

බ්‍රාහ්මණස්ස වෙපි හො කච්චාන, ඉජ්ඣෙය්‍ය ධනෙන වා ධඤ්ඤාන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා, බ්‍රාහ්මණොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානි- පාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදී, වෙස්සොපිස්සාස්ස -පෙ- සුඤ්ඤපිස්සාස්ස -පෙ- බතතියොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදීති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, වෙස්සස්ස වෙපි ඉජ්ඣෙය්‍ය ධනෙන වා ධඤ්ඤාන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා, වෙස්සොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදී, සුඤ්ඤපිස්සාස්ස -පෙ- බතතියොපිස්සාස්ස බ්‍රාහ්මණොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදීති?

වෙස්සස්ස වෙපි හො කච්චාන, ඉජ්ඣෙය්‍ය ධනෙන වා ධඤ්ඤාන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා. වෙස්සොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදී, සුඤ්ඤපිස්සාස්ස -පෙ- බතතියො- පිස්සාස්ස -පෙ- බ්‍රාහ්මණොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාර- පට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදීති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරාජ, සුඤ්ඤස්ස වෙපි ඉජ්ඣෙය්‍ය ධනෙන වා ධඤ්ඤාන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා, සුඤ්ඤපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදී, බතතියොපිස්සාස්ස -පෙ- බ්‍රාහ්මණොපිස්සාස්ස -පෙ- වෙස්සොපිස්සාස්ස පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාතී කිංකාරපට්ඨාසී මනාපචාරී පියවාදීති?

සුඤ්ඤාන වෙපි හො කච්චාන, ඉඤ්ඤායා ධනෙන වා ධඤ්ඤාන වා රජනෙන වා ජාතරූපෙන වා, සුඤ්ඤාපිඤ්ඤාන සුඤ්ඤාධාරී පච්ඡාතිපාතී කිඛකාරපටිඤ්ඤාන මනාපචාරී පියවාරී, ඛතතිඤ්ඤාපිඤ්ඤාන -පෙ- මුඛමණ්ණොපිඤ්ඤාන -පෙ- වෙඤ්ඤාපිඤ්ඤාන සුඤ්ඤාධාරී පච්ඡාතිපාතී කිඛකාරපටිඤ්ඤාන මනාපචාරී පියවාරීති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, යදි එවං සනෙත ඉමෙ චතතාරො වණණො සමසමා හොනති, නො වා, කථං වා තෙ එත්ථ හොතිති?

අඤ්ඤා ඛො හො කච්චාන, එවං සනෙත ඉමෙ චතතාරො වණණො සමසමා හොනති. නෙසං එත්ථ කිඤ්ඤී නානාකරණං සමනුපසාමීති.

ඉමිනාපි ඛො එතං මහාරාජ, පරියායෙන වෙදිනඛබ්බං : 'යථා භොසොසෙවෙසො ලොකස්මිං, මුඛමණ්ණොව සෙට්ඨො වණණො, භිනො අඤ්ඤා වණණො -පෙ- මුඛමදාදා'ති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, ඉධාස්ස ඛතතිඤ්ඤා පාණාතිපාතී අදින්නාදාසි කාමෙසු මිච්ඡාචාරී මුඛාචාරී පිසුනාචාරො එරූඤ්ඤාචාරො සමච්ඡාලාපි අභිජ්ඣාලු ඛ්‍යාපනනවිතො මිච්ඡාදිට්ඨි, කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය, නො වා, කථං වා තෙ එත්ථ හොතිති?

ඛතතිඤ්ඤා හි හො කච්චාන, පාණාතිපාතී අදින්නාදාසි කාමෙසු - මිච්ඡාචාරී මුඛාචාරී පිසුනාචාරො එරූඤ්ඤාචාරො සමච්ඡාලාපි අභිජ්ඣාලු ඛ්‍යාපනනවිතො මිච්ඡාදිට්ඨි, කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. එවං මෙ එත්ථ හොති, එවඤ්ඤා පන මෙ එතං අරහතං සුත්තනි.

සාධු සාධු මහාරාජ, සාධු ඛො තෙ එතං මහාරාජ, එවං හොති : සාධු ච පන තෙ එතං අරහතං සුත්තං, තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, ඉධාස්ස මුඛමණ්ණො -පෙ- ඉධාස්ස වෙඤ්ඤා -පෙ- ඉධාස්ස සුඤ්ඤා පාණාතිපාතී අදින්නාදාසි -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි, කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය, නො වා, කථං වා තෙ එත්ථ හොතිති?

සුඤ්ඤාපි හි හො කච්චාන, පාණාතිපාතී අදින්නාදාසි -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි, කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. එවං මෙ එත්ථ හොති, එවඤ්ඤා පන මෙ එතං අරහතං සුත්තනි.

සාධු සාධු මහාරාජ, සාධු ඛො තෙ එතං මහාරාජ, එවං හොති, සාධු ච පන තෙ එතං අරහතං සුත්තං. තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, යදි එවං සනෙත ඉමෙ චතතාරො වණණො සමසමා හොනති, නො වා, කථං වා තෙ එත්ථ හොතිති?

අඤ්ඤා ඛො හො කච්චාන, එවං සනෙත ඉමෙ චතතාරො වණණො සමසමා හොනති, නෙසං එත්ථ කිඤ්ඤී නානාකරණං සමනුපසාමීති.

1. සමා හොනති - ස්‍යා. 2. නාහං - ස්‍යා.
3. උපපජ්ජෙය්‍ය - PTS.

ඉමිනාපි ඛො එතං මහාරුජ, පරියායෙන වෙදිතඛංඛං : යථා භොසො යෙවෙසො ලොකසමිං 'බ්‍රාහ්මණොච සෙට්ඨො වණ්ණො, භිනො අඤ්ඤා වණ්ණො -පෙ- බ්‍රහ්මදයාදුති.

තං කීං මඤ්ඤාසි මහාරුජ, ඉධායං ඛතතීයො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො අදින්නාදුනා පටිච්චරතො කාමෙසු ඡිච්චාචාරා පටිච්චරතො මුසාවාදු පටිච්චරතො පිසුනාවාවා පටිච්චරතො ඵරුසාවාවා පටිච්චරතො සමථප්පලාපා පටිච්චරතො අනභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපනනවිතො සමමාදිට්ඨි කායසං හෙදු පරමමරණං සුභතීං සංඝං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍ය, නො වා, කථං වා තෙ එඤ්ඤා භොතිති?

ඛතතීයොපි හි භො කච්චාන, පාණාතිපාතා පටිච්චරතො අදින්නාදුනා පටිච්චරතො කාමෙසු ඡිච්චාචාරා පටිච්චරතො මුසාවාදු පටිච්චරතො පිසුනාවාවා පටිච්චරතො ඵරුසාවාවා පටිච්චරතො සමථප්පලාපා පටිච්චරතො අනභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපනනවිතො සමමාදිට්ඨි, කායසං හෙදු පරමමරණං සුභතීං සංඝං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍ය, එවං මෙ එඤ්ඤා භොති, එවඤ්ඤා පන මෙ එතං අරහතං සුඤ්ඤා.

සාධු සාධු මහාරුජ, සාධු ඛො තෙ එතං මහාරුජ, එවං භොති. සාධු ව පන තෙ එතං අරහතං සුඤ්ඤා. තං කීං මඤ්ඤාසි මහාරුජ, ඉධායං බ්‍රාහ්මණො -පෙ- ඉධායං වෙසො -පෙ- ඉධායං සුද්දෙ පාණාතිපාතා පටිච්චරතො අදින්නාදුනා පටිච්චරතො -පෙ- සමමාදිට්ඨි, කායසං හෙදු පරමමරණං සුභතීං සංඝං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍ය, නො වා, කථං වා තෙ එඤ්ඤා භොතිති?

සුද්දෙපි හි භො කච්චාන, පාණාතිපාතා පටිච්චරතො අදින්නාදුනා පටිච්චරතො -පෙ- සමමාදිට්ඨි, කායසං හෙදු පරමමරණං සුභතීං සංඝං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍ය, එවං මෙ එඤ්ඤා භොති, එවඤ්ඤා පන මෙ එතං අරහතං සුඤ්ඤා.

සාධු සාධු මහාරුජ, සාධු ඛො තෙ එතං මහාරුජ, එවං භොති. සාධු ව පන තෙ එතං අරහතං සුඤ්ඤා. තං කීං මඤ්ඤාසි මහාරුජ, යදි එවං සනොන ඉමෙ චත්තාරො වණ්ණො සමසමා භොනති, නො වා, කථං වා තෙ එඤ්ඤා භොතිති?

අඤා ඛො භො කච්චාන, එවං සනොන ඉමෙ චත්තාරො වණ්ණො සමසමා භොනති. තෙතං එඤ්ඤා කිඤ්ඤා නානාකරණං සමනුපසාමීති.

ඉමිනාපි ඛො එතං මහාරුජ, පරියායෙන වෙදිතඛංඛං : යථා භොසො යෙවෙසො ලොකසමිං, බ්‍රාහ්මණොච සෙට්ඨො වණ්ණො, භිනො අඤ්ඤා වණ්ණො -පෙ- බ්‍රහ්මදයාදුති.

1. {පිසුණාය වාචාය - මජ්ඣං, ස්‍යා. 3. නාසං - සිඞ්ඞි. නාහං - ස්‍යා. {පිසුණාවාවාය - PTS.
2. {ඵරුසාය වාචාය - මජ්ඣං, ස්‍යා. {ඵරුසාවාවාය - PTS.

තං කිං මඤ්ඤයි මහාරුජ, ඉධ ඛතතියො සකිං වා ජිනෙදය, නිලොපං වා හරෙය, එකාගාරිකං වා කරෙය, පරිපඤ්ච වා තිට්ඨෙය, පරදුරං වා ගච්චෙය. තං චෙනෙ පුරිසා ගහෙතා දසෙසය්‍යං, ‘අයං නෙ දෙව, වොරො ආගුචාරී’, ඉමස්ස යං ඉච්ඡයි, තං දණ්ඨං පණෙහි’ති කිනති නං කරෙය්‍යාසීති?

භාගෙය්‍යාම වා, භො කච්චාන, ජාපෙය්‍යාම¹ වා, පඤ්ඤාපෙය්‍යාම වා, යථාපච්චයං වා කරෙය්‍යාම. තං කිස්ස හෙතු? යා භිස්ස භො කච්චාන, පුඤ්ඤ ඛතතියොති සමඤ්ඤා, සාස්ස අන්තරහිතා, වොරොනෙච සඛිං² ගච්ඡති’ති.

තං කිං මඤ්ඤයි මහාරුජ, ඉධ බ්‍රාහ්මණො -පෙ- ඉධ වෙසෙසා -පෙ- ඉධ සුඤ්ඤ සකිං වා ජිනෙදය, නිලොපං වා හරෙය, එකාගාරිකං වා කරෙය, පරිපඤ්ච වා තිට්ඨෙය, පරදුරං වා ගච්චෙය. තං චෙනෙ පුරිසා ගහෙතා දසෙසය්‍යං: ‘අයං නෙ දෙව, වොරො ආගුචාරී’, ඉමස්ස යං ඉච්ඡයි තං දණ්ඨං පණෙහි’ති. කිනති නං කරෙය්‍යාසීති ?

භාගෙය්‍යාම වා භො කච්චාන, ජාපෙය්‍යාම වා පඤ්ඤාපෙය්‍යාම වා යථාපච්චයං වා කරෙය්‍යාම. තං කිස්ස හෙතු? යා භිස්ස භො කච්චාන, පුඤ්ඤ සුඤ්ඤ සමඤ්ඤා, සාස්ස අන්තරහිතා, වොරොනෙච සඛිං³ ගච්ඡති’ති.

තං කිං මඤ්ඤයි මහාරුජ, යදි එවං සන්තො, ඉමෙ චන්තාරෙ වණ්ණං සමසමා ගොන්ති, නො වා, කථං වා තෙ එත්ථ ගොතීති?

අඬා ඛො භො කච්චාන, එවං සන්තො ඉමෙ චන්තාරෙ වණ්ණං සමසමා ගොන්ති නෙසං එත්ථ කිඤ්චි නානාකරණං සමනුපස්සාමිති.

ඉමිනාපි ඛො එතං මහාරුජ, පරිසායෙන චෙදිතඤ්ඤා: යථා භොසොයෙවෙසො ලොකස්මිං, බ්‍රාහ්මණාව සෙට්ඨා වණ්ණො, හිනො අඤ්ඤා වණ්ණො -පෙ- බ්‍රහ්මදායාදති.

තං කිං මඤ්ඤයි මහාරුජ, ඉධ ඛතතියො කෙසමස්සං ඔහාරෙතා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙතා අගාරස්මා අනගාරියං පඤ්ඤාපෙය්‍යො අස්ස, විරතො පාණාතිපාතා විරතො අදින්නාදනා විරතො මුසාවාදු එකභතතිකො බ්‍රහ්මචාරී සීලවා කල්‍යාණධම්මො, කිනති නං කරෙය්‍යාසීති?

අභිවාදෙය්‍යාම වා භො කච්චාන, පච්චුට්ඨෙය්‍යාම වා ආසනෙන වා නිමන්තෙය්‍යාම අභිනිමන්තෙය්‍යාම වා නං විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසන- භිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකඛාරෙහි, ධම්මිකං වා අස්ස රකඛාවරණගුත්තිං සංවිද්ධෙය්‍යාම. තං කිස්ස හෙතු? යා භිස්ස භො කච්චාන, පුඤ්ඤ ඛතතියොති සමඤ්ඤා, සාස්ස අන්තරහිතා, සමණොනෙච සඛිං³ ගච්ඡති’ති.

1. ආගුං චාරී - ස්‍යා.
2. ඵාලෙය්‍යාම - ස්‍යා.
3. සඛිං - මජ්ඣං.

තං කීං මඤ්ඤාසි මහාරුජ, ඉධ චුභමණො-පෙ-ඉධ වෙසො-පෙ-ඉධ සුදො, කෙසමඤ්ඤං මහාරෙඤා කාසායානී වජ්ඣනී අච්ඡාදෙඤා අභාරමභි අභභාරියං පබ්බජ්ඣො අස්ස, විරතො පාණාතිපාතා විරතො අදික්කාදුතා විරතො මුසාවාදු එකභතතීකො බුභමචාරී සීලවා කල්‍යාණ-ධම්මො, කීනති නං කරෙය්‍යාසීති?

අභිවාදෙය්‍යාම වා භො කච්චාන, පච්චුට්ඨොය්‍යාම වා අයනෙන වා නිමනෙනය්‍යාම අභිනිමනෙනය්‍යාම වා නං විචරපිණ්ඩපානසෙනාසන-භීලානපච්චියභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙහි, ධම්මිකං වා අස්ස රක්ඛාවරණගුත්තීං සංවිදහෙය්‍යාම. තං කීස්ස හෙතු? යා භිස්ස භො කච්චාන, පුබ්බෙ සුදොති සමඤ්ඤා, සාස්ස අනතරහිතා, සමණොඤ්ච සබ්බං ගච්ඡතිහි.

තං කීං මඤ්ඤාසි මහාරුජ, යදි එවං සනෙත ඉමෙ වත්තාඤ්ච වණණං සමසමා භොනති, නො වා, කථං වා තෙ එඤ්ච භොතීති?

අභි ඛො ඛො භො කච්චාන, එවං සනෙත ඉමෙ වත්තාඤ්ච වණණං සමසමා භොනති, නෙසං එඤ්ච කීඤ්චී නානාකරණං සමනුපස්සාමීති.

ඉමීනාපි ඛො එතං මහාරුජ, පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා ඝොසොසෙවෙසො ලොකස්මිං චුභමණොව සෙට්ඨා වණණො, භීනො අඤ්ඤා වණණො. චුභමණොව සුකෙකා වණණො, කණ්ඨො අඤ්ඤා වණණො. චුභමණොව සුජ්ඣිනති, නො අචුභමණො. චුභමණොව බුභමුභො පුත්තා ඕරසා මුඛතො ජාතා බුභමජා බුභමනිමමතා බුභමදාදාහි.

එවං වුත්තෙ රුජා මාධුරෙ අවනතිපුත්තො අයසමනතං මහාකච්චානං එතදචොචා : අභිකකනතං භො කච්චාන, අභිකකනතං භො කච්චාන, සෙය්‍යථාපි භො කච්චාන, නිකකුජ්ජතං වා උකකුජ්ජය්‍ය, පච්චිජ්ජනං වා විචරෙය්‍ය, මුලභස්ස වා මඟ්ඟං අපීකෙඛය්‍ය, අකාකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය වකචුමනො රූපානී දකභීනතීති. එවමෙවං භොතා කච්චානෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාභං භවනතං කච්චානං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකචුසඤ්ඤා, උපාසකං මං භවං කච්චානො ධාරෙතු අජ්ජතඟ්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතනති.

මා ඛො මං නං මහාරුජ, සරණං අගමාසි, තමෙව නං භගවනතං සරණං ගච්ඡ යමභං සරණං ගතොති.

කභං පන භො කච්චාන, එතරහි සො භගවා විහරති අරහං සම්මාසම්මුඤ්ඤොති?

පරිනිබ්බුතො ඛො මහාරුජ, එතරහි සො භගවා අරහං සම්මා-සම්මුඤ්ඤොති.

සචෙ හි මයං භො කච්චාන, සුඤ්ඤායාම නං භගවන්තං දසසු
 යොජ්ඣෙසු, දසපි මයං යොජ්ඣාති ගච්ඡෙය්‍යාම නං භගවන්තං දසසනාය
 අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං. සචෙ හි මයං භො කච්චාන, සුඤ්ඤායාම නං
 භගවන්තං විසතියා යොජ්ඣෙසු, තිංසතියා යොජ්ඣෙසු, චන්තාප්‍රීතියා
 යොජ්ඣෙසු, පඤ්ඤාසාය යොජ්ඣෙසු, පඤ්ඤාසම්පි මයං යොජ්ඣාති
 ගච්ඡෙය්‍යාම නං භගවන්තං දසසනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං
 යොජ්ඣෙසු චෙපි මයං භො කච්චාන, සුඤ්ඤායාම නං භගවන්තං,
 යොජ්ඣෙසු මයං ගච්ඡෙය්‍යාම නං භගවන්තං දසසනාය අරහන්තං
 සම්මාසම්බුද්ධං. යතො ච ඛො භො කච්චාන, පරිනිබ්බුතො සො භගවා,
 පරිනිබ්බුතම්පි මයං නං භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛු-
 සංඝඤ්ච. උපාසකං මං භවං කච්චානො ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ
 පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

මුදුරපුතො චතුස්ථං.

2. 4. 5

බොධිරාජකුමාරස්ථනං

එවං මෙ සුතං : එකං සමයං භගවා භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරභිරෙ
 හෙසකලාවනෙ මීගදයෙ. තෙන බො පන සමයෙන බොධිස්ස
 රාජකුමාරස්ස කොකනදෙ¹ නාම පාසාදෙ අචීරකාරිනො හොති
 අනඤ්ඤාවුජ්ඣො² සමඤ්ඤෙන වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤෙන වා කෙනචී වා මනුස්සභුතෙන.
 අථ බො බොධි රාජකුමාරෙ සඤ්ඤාකාපුත්තං මාණවං අමනෙතසි: එති
 නං සමම සඤ්ඤාකාපුත්ත, යෙන භගවා තෙනුපසඛකම, උපසඛකමිනා
 මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤා, අප්පාබාධං අප්පාතඛකං
 ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුචිභාරං පුච්ඡති, බොධි භනෙන, රාජකුමාරෙ
 භගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤා, අප්පාබාධං අප්පාතඛකං ලහුට්ඨානං
 බලං ඵාසුචිභාරං පුච්ඡති'ති. එවඤ්ඤා වදෙති: 'අධිවාසෙතු කීර
 භනෙන, භගවා බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස ස්වාත්තාය භත්තං සද්ධිං
 භික්ඛුසඤ්ඤනා'ති එවං හොති බො සඤ්ඤාකාපුත්තො මාණවො බොධිස්ස
 රාජකුමාරස්ස පටිසුඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමිනා
 භගවතා සද්ධිං සමමොද්දි, සමමොදනීයං කථං සාරණීයං චිතිසාරෙණා
 එකමන්තං නිසීද්දි, එකමන්තං නිසීනො බො සඤ්ඤාකාපුත්තො මාණවො
 භගවන්තං එතදවොච: බොධි හො ගොතම, රාජකුමාරෙ⁴ හොතො
 ගොතමස්ස පාදෙ සිරසා වඤ්ඤා, අප්පාබාධං අප්පාතඛකං ලහුට්ඨානං
 බලං ඵාසුචිභාරං පුච්ඡති එවඤ්ඤා වදෙති: අධිවාසෙතු කීර භවං ගොතමො
 බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස ස්වාත්තාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤනා'ති.
 අධිවාසෙසි භගවා තුණ්ඤිභාවෙන.

අථ බො සඤ්ඤාකාපුත්තො මාණවො භගවතො අධිවාසනං විදිතා
 උට්ඨායාසනා යෙන බොධි රාජකුමාරෙ තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමිනා
 බොධිං රාජකුමාරං එතදවොච: "අවොචුභ්වා බො මයං හොතො
 වචනෙන තං භවන්තං ගොතමං: බොධි හො ගොතම, රාජකුමාරො
 හොතො ගොතමස්ස පාදෙ සිරසා වඤ්ඤා, අප්පාබාධං අප්පාතඛකං
 ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුචිභාරං පුච්ඡති. එවඤ්ඤා වදෙති: 'අධිවාසෙතු කීර
 භවං ගොතමො බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස ස්වාත්තාය භත්තං සද්ධිං
 භික්ඛුසඤ්ඤනා'ති. අධිච්ඡන්ඤා පන සමඤ්ඤෙන ගොතමෙනාති.

1. කොකනදෙ - ස්‍යා. 2. අනඤ්ඤාවුට්ඨා - මජ්ඣිම, ස්‍යා.
 3. වඤ්ඤා - සිඤ්ඤා. 4. බොධි බො රාජකුමාරො - සිඤ්ඤා, මජ්ඣිම.

අථ ඛො බොධි රුජකුමාරො තස්සා රතතියා අවචගෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණීතං බාදනීයං ගොජනීයං පටියාදපෙනා කොකනදඤ්ච පාසාදං ඕදගෙහි දුස්සෙහි සන්ඵරාපෙනා යාව පච්ඡිමා සොපාණකලෙපරා¹ සඤ්ජිකාපුත්තං මාණවං ආමනොසි : ‘එහි ත්වං සමම සඤ්ජිකාපුත්ත, යෙන භගවා තෙනුපසඛකම, උපසඛකමිත්තා භගවතො කාලං ආරොවෙහි : ‘කාලො භනෙන, නිට්ඨිතං භත්ත’න්ති. එවං ගොති ඛො සඤ්ජිකාපුත්තො මාණවො බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස පටියසුත්තා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්තා භගවතො කාලං ආරොවෙහි : ‘කාලො හො ගොතමි’, නිට්ඨිතං භත්තන්ති.

අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්තා පත්තව්විරං ආදාය ගෙන බොධිස්ස රාජකුමාරස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි, තෙන ඛො පන සමයෙන බොධි රාජකුමාරො බහිඤ්චාරකොට්ඨකෙ ධීතො ගොති භගවන්තං ආගමයමානො. අද්දසා ඛො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං දුරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන පච්චුක්ඛන්තා භගවන්තං අභිවාදෙත්තා පුරකඛත්තා² යෙන කොකනදෙ පාසාදෙ තෙනුපසඛකමි.

අථ ඛො භගවා පච්ඡිමං සොපාණකලෙපරං නිස්සාය අට්ඨාසි. අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං එතදවොච : ‘අභිරුහතු භනෙන, භගවා දුස්සානි, අභිරුහතු සුගතො දුස්සානි, යං මමං අස්ස දීඝරත්තං භිතාය සුඛායා’ති. එවං වුත්තෙ භගවා තුණ්හි අභොසි. දුතීයමපි ඛො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං එතදවොච : ‘අභිරුහතු භනෙන, භගවා දුස්සානි, අභිරුහතු සුගතො දුස්සානි, යං මමං අස්ස දීඝරත්තං භිතාය සුඛායා’ති. දුතීයමපි ඛො භගවා තුණ්හි අභොසි. තුතීයමපි ඛො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං එතදවොච : ‘අභිරුහතු භනෙන, භගවා දුස්සානි, අභිරුහතු සුගතො දුස්සානි, යං මමං අස්ස දීඝරත්තං භිතාය සුඛායා’ති.

අථ ඛො භගවා ආයසමන්තං ආනන්දං අපලොකෙසි. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ බොධිං රාජකුමාරං එතදවොච : ‘සංභරතු³ රාජකුමාර, දුස්සානි. හ ඛො භගවා වෙලපතතිකං⁴ අකකමිස්සති. පච්ඡිමං ජන්තං තථාගතො අපලොකෙති’ති⁵. අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො දුස්සානි සංභරාපෙනා උපරි කොකනදෙ පාසාදෙ⁶ ආසනානි පඤ්ඤපෙසි. අථ ඛො භගවා කොකනදං පාසාදං අභිරුහිත්තා පඤ්ඤතෙත ආසනෙ නිසිද්දි සද්ධිං භිකත්ථසඛෙසන. අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො බුඤ්චපඤ්චං භිකත්ථසඛං පණීතෙන බාදනීයෙන ගොජනීයෙන සගඤ්චා සන්තපෙසි, සමපවාරෙසි. අථ ඛො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං භුත්තාවං ඔණීතපත්තපාණීං අඤ්ඤන්තරං නීවං ආසනං ගහෙත්තා එකමන්තං නිසිද්දි. එකමන්තං නිසිත්තො බො බොධි රාජකුමාරො භගවන්තං එතදවොච : ‘මස්සා ඛො භනෙන, එවං ගොති, ‘න ඛො සුබෙත සුඛං අධිගන්තබ්බං, දුකෙඛන ඛො සුඛං අධිගන්තබ්බ’න්ති.

1. සොපාණකලෙවරා - මජ්ඣං, සා, PTS.
 2. කාලො භනෙන - සිඞ්ඵු. 5. තෙලපටිකං - සිඞ්ඵු, මජ්ඣං, සා.
 3. පුරකඛිත්තා - PTS. 6. අනුකමපතීති - මජ්ඣං.
 4. සංභරන්තා - PTS. 7. කොකනදපාසාදෙ - මජ්ඣං.

මහාමාත්‍ය වෛ රාජකුමාර, පුබ්බෙව සලොධා අනභිසම්බුද්ධිය බොධිසත්තසංඝෙව සන්තො ඵතදහොසි : “න වො සුඛෙන සුඛං අභිගන්තබ්බං, දුකෙඛන වො සුඛං අභිගන්තබ්බං”නති. සො වො අහං රාජකුමාර, අපරෙන සම්මෙත දහරො’ව සමානො සුසු කාලකෙසො භද්දෙන යොබ්බනෙන සම්නතාගතො පඨමෙන වයසා, අකාමකානං මාතෘපිතුනාං¹ අසුඤ්චානං රුද්ධතානං කෙසමස්සං ඕභාරෙඤ්ච කාසායාති වන්ථාති අව්ඡාදෙඤ්චා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජං. සො ඵවං පබ්බජතො සමානො කීංකුසලගවේසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො යෙන ආලාරො කාලාමො තෙනුපසංකමිං, උපසංකමිඤ්චා ආලාරං කාලාමං ඵතදවොචං : ‘ඉච්ඡාමහං ආච්ඡිසො කාලාම, ඉමිසමිං ධම්මවිනෙයෙ බුභමචිරියං චිරිකු’නති. ඵවං චූත්තෙත රාජකුමාර, ආලාරො කාලාමො මිං ඵතදවොච : ‘විහරතායස්මා, නාදිසො අයං ධම්මො, යත්ථ විඤ්ඤා පුරිසො න වීරසෙඤ්ච සකං ආචිරියකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යා’ති. සො වො අහං රාජකුමාර, න වීරසෙඤ්ච ඩිප්පමෙව නං ධම්මං පරියාපුණිං. සො වො අහං රාජකුමාර, නාචත-කෙනෙව ඔට්ඨප්පහතමත්තෙන ලුපිතලාපනමත්තෙන ඤ්ඤාචාදඤ්ච වදුමි. ඵෙරවාදඤ්ච, ‘ජානාමි, පසාමි’ති ච පටිජානාමි, අහඤ්ච ව අඤ්ඤා ව. නස්ස මස්සං රාජකුමාර ඵතදහොසි : “න වො ආලාරො කාලාමො ඉමිං ධම්මං කෙචලං සඤ්චාමන්තකෙන සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ විහරාමි’ති පච්චෙදෙති. අඤ්චා ආලාරො කාලාමො ඉමිං ධම්මං ජානං පසාමි විහරති”ති.

අඵ බ්වාහං රාජකුමාර, යෙන ආලාරො කාලාමො තෙනුපසංකමිං. උපසංකමිඤ්චා ආලාරං කාලාමං ඵතදවොචං : “කීන්තාවතා නො ආච්ඡිසො කාලාම, ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ විහරාමි’ති පච්චෙදෙසි”ති. ඵවං චූත්තෙත රාජකුමාර, ආලාරො කාලාමො ආකීඤ්චඤ්ඤා-යනනං පච්චෙදෙසි. නස්ස මස්සං රාජකුමාර, ඵතදහොසි : “න වො ආලාරෙඤ්ච කාලාමස්ස අත්ථි සඤ්චා, මස්සමපත්ථි සඤ්චා. න වො ආලාරෙඤ්ච කාලාමස්ස අත්ථි විරියං, මස්සමපත්ථි විරියං, න වො ආලාරෙඤ්ච කාලාමස්ස අත්ථි සති, මස්සමපත්ථි සති. න වො ආලාරෙඤ්ච කාලාමස්ස අත්ථි සමාධි, මස්සමපත්ථි සමාධි. න වො ආලාරෙඤ්ච කාලාමස්ස අත්ථි පඤ්ඤා, මස්සමපත්ථි පඤ්ඤා, යන්තූනාහං යං ධම්මං ආලාරො කාලාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ විහරාමි’ති පච්චෙදෙති, නස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකිරියාය පදභෙය්‍ය”නති. සො වො අහං රාජකුමාර, න වීරසෙඤ්ච ඩිප්පමෙව නං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

අඵ බ්වාහං රාජකුමාර, යෙන ආලාරො කාලාමො තෙනුපසංකමිං. උපසංකමිඤ්චා ආලාරං කාලාමං ඵතදවොචං : “ඵත්තාවතා, නො ආච්ඡිසො කාලාම, ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ විහරාමි’ති පච්චෙදෙසි”ති. ඵත්තාවතා බ්වො අහං ආච්ඡිසො ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ පච්චෙදෙමි’ති. අහමි වො ආච්ඡිසො ඵත්තාවතා ඉමිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ විහරාමි’ති.

1. මාතෘපිතුනං - මජ්ඣං.

අඵ බවාහං රුජකුමාර, යෙන උද්දකො රුමපුත්තො තෙනුපසංකමි, උපසංකමිඤ්ඤා උද්දකං රුමපුත්තං එතදවොචිං: “එත්තාවතා නො ආවුසො රුමි¹ ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකානා උපසමප පච්චෙදෙසි” ති. එත්තාවතා බො අහං ආවුසො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකානා උපසමප පච්චෙදෙමි² ති. ‘අහච්චි බො අවුසො එත්තාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකානා උපසමප පච්චෙදෙමි’ ති. ලාභා නො ආවුසො, සුලභං නො ආවුසො, යෙ මයං ආයසමන්තං තාදිසං සබ්බභවාරිං පසාම, ඉති යං ධම්මං රුමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකානා උපසමප පච්චෙදෙසි, තං නං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකානා උපසමප පච්චෙදෙසි, යං නං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකානා උපසමප පච්චෙදෙසි, තං ධම්මං රුමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකානා උපසමප පච්චෙදෙසි. ඉති යං ධම්මං රුමො අඤ්ඤාසි, තං නං ධම්මං ජානාසි. යං නං ධම්මං ජානාසි, තං ධම්මං රුමො අඤ්ඤාසි. ඉති යාදිසො රුමො අහොසි, තාදිසො නං, යාදිසො නං තාදිසො රුමො අහොසි. එහිදුතී ආවුසො නං ඉමං ගණං පරිහරු’ ති. ඉති බො රුජකුමාර උද්දකො රුමපුත්තො සබ්බභවාරි මෙ සමානො ආචරියධානෙ ව³ මං ධපෙසි. උලාරුඤ්ච මං පුජාය පුජෙසි. තස්ස මයං රුජකුමාර, එතදභොසි: “නායං ධම්මො නිබ්බදය න විරුගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති, යාවදෙව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-යනසුපපතතියා’ ති. සො බො අහං රුජකුමාර, තං ධම්මං අනලං කරිඤ්ඤා තස්මා ධම්මං නිබ්බජ්ජ අපකකමිං.

සො බො අහං රුජකුමාර, කිං කුසලගච්චෙසි අනුත්තරං සනතිවරපදං පරියෙසමානො මගධෙසු අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන උරුචෙලා සෙනානිගමො තදවසරිං. තන්දුතං රමණීයං භූමිභාගං පාසාදිකඤ්ච වනසණ්ඨං නදිඤ්ච සන්දනති, සෙතකං සුපතීන්ද්‍රං රමණීයං, සමන්තා ව ගොචරගාමිං. තස්ස මයං රුජකුමාර, එතදභොසි: “රමණීයො වන භූමිභාගො, පාසාදිකො ව වනසණ්ඨො නදි ව සන්දති. සෙතකා සුපතීන්ද්‍රා රමණීයා, සමන්තා ව ගොචරගාමො. අලං වහිදං කුලපුත්තස්ස පධානභිකස්ස පධානායා” ති. සො බො අහං රුජකුමාර, තන්දෙ’ ව නිසිදිං අලමිදං පධානායා’ ති.

අපිඤ්ඤ මං රුජකුමාර, තිස්සො උපමායො පටිහංසු. අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අඤ්ඤාපුබ්බො: “සෙය්‍යථාපි රුජකුමාර, අලං කඨං සසෙතහං⁴ උදකෙ නිකඤ්ඤං, අඵ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරුරණීං ආදය ‘අහං අභිනිබ්බතෙතස්සාමි, තෙජො පාතුකරිස්සාමි’ ති. තං කිං මඤ්ඤෙසි රුජකුමාර, අපිඤ්ඤ සො පුරිසො අශ්‍රිං අලං කඨං සසෙතහං⁴ උදකෙ නිකඤ්ඤං, උත්තරුරණීං ආදය අභිමනෙතො⁵ අහං අභිනිබ්බතෙතස්ස, තෙජො පාතුකරෙය්‍යා’ ති. නො හිදං⁶ ගනෙත. තං කිස්ස ගෙතු⁷ අදුං හි ගනෙත’ අලං කඨං සසෙතහං⁴ තඤ්ච පන උදකෙ නිකඤ්ඤං, යාවදෙව ව පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විභාතස්ස ගාහි අස්සා’ ති. එවමෙව බො රුජකුමාර යෙහි කෙච්චි⁸ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා කායෙත වෙච වීතෙතන ව කාමෙහි⁹ අවුපකඨං විහරන්ති. යො ව නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡෙදෙ කාමසිනෙහො¹⁰ කාමඤ්ච්ඡි: කාමපිපාසා කාමපරිලාභො, සො ව අජකිත්තං න සුපපතීනො හොති. න

1. රුමො - මජ්ඣං.	2. පච්චෙදෙසි’ ති - මජ්ඣං.
3. ආචරියධානෙ - මජ්ඣං.	4. සසෙතහං - සිඤ්ඤ.
5. අභිමනෙතො - ස්‍යා.	6. නො ගෙතං - සිඤ්ඤ.
7. ගො ගොතම - සිඤ්ඤ.	8. යෙ කෙච්චි - සිඤ්ඤ.
9. කායෙත වෙච කාමෙහි - ස්‍යා.	10. කාමසෙතහො - මජ්ඣං.

සුප්පට්ඨපසාදො, ඔපකකමිකා වෙපි තෙ භොනොනා සමණ්‍යාභමණා දුක්ඛා තීප්පා¹ කට්ඨකා වෙදනා වෙද්දියනති. අභබ්බාච තෙ සද්දණාය දසසනාය අනුත්තරාය සමොධාය. නො වෙපි තෙ භොනොනා සමණ්‍යාභමණා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තීප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙද්දියනති. අභබ්බා²ච තෙ සද්දණාය දසසනාය අනුත්තරාය සමොධාය. අයං බො මං රුජකුමාර, පඨමා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අසසුතපුබ්බා.

අපරාපි බො මං රුජකුමාර, දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අසසුතපුබ්බා. සෙය්‍යපා³පි රුජකුමාර, අලං කට්ඨං සසෙතහං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතං, අඵ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාරණිං ආදය අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතසොමි⁴ තෙජෝ පාතුකරියොමි⁵ති. තං කීං මඤ්ඤපි රුජකුමාර, අපි නු සො පුරිසො අශ්චිං අලං කට්ඨං සසෙතහං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතං උත්තරාරණිං. ආදය අභිමනේනොනා අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතසා, තෙජෝ පාතුකරෙය්‍යාති? නො හීදං භනෙත්‍ය, තං කීසං ගෙතු? අදුං හි භනෙත්‍ය අලං කට්ඨං සසෙතහං කීඤ්ඤා⁶පි ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතං යචදෙච ච පන සො පුරිසො කීලමඵපසා විභානසා භාගී අසො⁷ති. එවමෙව බො රුජකුමාර, යෙහි කෙච්චි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන බො කාමෙහි චූළකට්ඨා විහරන්ති, යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමසෙතගො කාමච්ඡිච්ඡ, කාමපිපාසා කාමපරිලාභො සො ච අජ්ඣන්තං න සුප්පට්ඨපසාදො⁸ ගොති න සුප්පට්ඨපසාදො⁹ ඔපකකමිකා වෙපි තෙ භොනොනා සමණ්‍යාභමණා දුක්ඛා තීප්පා¹⁰ බරු කට්ඨකා වෙදනා වෙද්දියනති¹¹ අභබ්බා¹²ච තෙ සද්දණාය දසසනාය අනුත්තරාය සමොධාය, නො වෙපි තෙ භොනොනා සමණ්‍යාභමණා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තීප්පා බරු කට්ඨකා වෙදනා වෙද්දියනති. අභබ්බා¹³ච තෙ සද්දණාය දසසනාය අනුත්තරාය සමොධාය. අයං බො මං රුජකුමාර, දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අසසුතපුබ්බා.

අපරා පි බො මං රුජකුමාර, තතියා උපමා පටිභාසි. අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අසසුතපුබ්බා. සෙය්‍යපා¹⁴පි රුජකුමාර, සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතං. අඵ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාරණිං ආදය “අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතසොමි තෙජෝ පාතුකරියොමි¹⁵”ති. තං කීං මඤ්ඤපි රුජකුමාර, අපි නු සො පුරිසො අශ්චිං සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතං උත්තරාරණිං ආදය අභිමනේනොනා අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතසා, තෙජෝ පාතු කරෙය්‍යාති. එවමනෙත්‍ය, තං කීසං ගෙතු, අදුං හි භනෙත්‍ය සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං, තඤ්ච පන ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතනති. එවමෙව බො රුජකුමාර, යෙ හි කෙච්චි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන වෙච චීතෙතන ච¹⁶ කාමෙහි චූළකට්ඨා විහරන්ති. යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමසෙතගො කාමච්ඡිච්ඡ, කාමපිපාසා කාමපරිලාභො, සො ච අජ්ඣන්තං සුප්පට්ඨපසාදො ගොති සුප්පට්ඨපසාදො ඔපකකමිකා වෙපි තෙ භොනොනා සමණ්‍යාභමණා දුක්ඛා තීප්පා බරු කට්ඨකා වෙදනා වෙද්දියනති, භබ්බා¹⁷ච තෙ සද්දණාය දසසනාය අනුත්තරාය සමොධාය. නො වෙපි තෙ භොනොනා සමණ්‍යාභමණා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තීප්පා බරු කට්ඨකා වෙදනා වෙද්දියනති භබ්බාච තෙ සද්දණාය දසසනාය අනුත්තරාය සමොධාය. අයං බො මං රුජකුමාර, තතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අසසුතපුබ්බා. ඉමා බො මං රුජකුමාර, තියො උපමා පටිභංසු අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අසසුතපුබ්බා.

1. තීබ්බා - මජ්ඣං. 2. අග්ගි නිබ්බතෙතසොමි - මජ්ඣං.
 3. සුප්පට්ඨපසාදො - මජ්ඣං. 4. සුප්පට්ඨපසාදො - මජ්ඣං.
 5. වෙද්දියනති - මජ්ඣං. 6. කායෙන වෙච - සා.

තස්ස මය්හං රාජකුමාර එතදහොයි: “යනුනුනාහං දනෙනහි දනනමාධාය ජීවහාය නාලුං ආහච්ච වේතසා චිත්තං අභිනික්ඛණේතයං අභිනිප්පිලෙයං අභිසන්තාපෙයං”නති. සො ඛො අහං රාජකුමාර, දනෙනහිදනනමාධාය ජීවහාය නාලුං ආහච්ච වේතසා චිත්තං අභිනික්ඛණාමි අභිනිප්පිලෙමි අභිසන්තාපෙමි. තස්ස මය්හං රාජකුමාර, දනෙනහිදනනමාධාය ජීවහාය නාලුං ආහච්ච වේතසා චිත්තං අභිනික්ඛණායෙහො අභිනිප්පිලයෙහො අභිසන්තාපයෙහො කච්චෙහි සෙදු මුච්චනති. සෙයථා’පි රාජකුමාර, බලවා පුරිසො දුබ්බලතරං පුරිසං සිසෙ වා ගහෙති; ඛිකෙච්ච වා ගහෙති; අභිනික්ඛණේතයං අභිනිප්පිලෙයං අභිසන්තාපෙයං, එවමෙව ඛො මෙ රුජකුමාර, දනෙනහිදනනමාධාය ජීවහාය නාලුං ආහච්ච වේතසා චිත්තං අභිනික්ඛණායෙහො අභිනිප්පිලයෙහො අභිසන්තාපයෙහො කච්චෙහි සෙදු මුච්චනති. ආරඬං ඛො පන මෙ රුජකුමාර, විරියං හොති අසලච්ඡිතං, උපට්ඨිතා සති අපමච්චිට්ඨා¹, සාරඥො ච පන මෙ කායො හොති අපට්ටිප්පස්සඥො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාහිතුන්තස්ස සතො.

තස්ස මය්හං රාජකුමාර, එතදහොයි: “යනුනුනාහං අප්පාණකං කුචං² කුචෙයං”නති, සො ඛො අහං රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුච්ඡිං, තස්ස මය්හං රාජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඥෙසු කණණසොතෙහි වාතානං නික්ඛමන්තානං අධිමතො සඤ්ඤා හොති. සෙයථා’පි නාමි කම්මාරග්ගාරියා ධම්මානාය අධිමතො සඤ්ඤා හොති එවමෙව ඛො රාජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඥෙසු කණණසොතෙහි වාතානං නික්ඛමන්තානං අධිමතො සඤ්ඤා හොති. ආරඬං ඛො පන මෙ රාජකුමාර, විරියං හොති අසලච්ඡිතං උපට්ඨිතා සති අපමච්චිට්ඨා සාරඥො ච පන මෙ කායො හොති අපට්ටිප්පස්සඥො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාහිතුන්තස්ස සතො.

තස්ස මය්හං රාජකුමාර, එතදහොයි: “යනුනුනාහං අප්පාණකංගෙව කුචං කුචෙයං”නති. සො ඛො අහං රාජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුච්ඡිං. තස්ස මය්හං රාජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඥෙසු අධිමතො වාතා මුඬානං³ උභයනනති⁴ සෙයථා’පි රාජකුමාර, බලවා පුරිසො තිණේතන සිඛරෙන මුඬානං³ අභිමනේතයං, එවමෙව ඛො මෙ රාජකුමාර මුඛතො ච නාසතො ච කණණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඥෙසු අධිමතො වාතා මුඬානං උභයනනති. ආරඬං ඛො පන මෙ රාජකුමාර විරියං හොති අසලච්ඡිතං උපට්ඨිතා සති අපමච්චිට්ඨා සාරඥො ච පන මෙ කායො හොති අපට්ටිප්පස්සඥො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාහිතුන්තස්ස සතො.

1. අපමච්චිට්ඨා - මජ්ඣං, අපට්ටිප්පස්සා - ස්‍යා.
 2. අප්පාණංගෙව කුචං - මජ්ඣං.
 3. මුඬානි - මජ්ඣං.
 4. ඔභයනනති - ස්‍යා.

තස්ස මඤ්ඤා රුජකුමාර, එතදභොයාසි: “යනුත්තනාහං අපාඤ්ඤාංගෙව ක්කානං ක්කාගෙය්‍ය”න්ති. භො බො අහං රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙ උපරුක්ඛං. තස්ස මඤ්ඤා රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙසු උපරුක්ඛෙසු අභිමන්තා: සිසෙ සිසවෙදනා: භොන්ති. සෙය්‍යථා’පි රුජකුමාර, ඔලවා පුරිසො දලොන වරතතකඛකෙහින¹ සිසෙ සිසවෙඨං දදෙය්‍ය, එවමෙව බො රුජකුමාර මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙසු උපරුක්ඛෙසු අභිමන්තා: සිසෙ සිසවෙදනා: භොන්ති. ආරුඬං බො පන මෙ රුජකුමාර විරිසං භොති අසලීනං, උපට්ඨිතා සති අපමුච්ඡා, සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො භොති අපට්ඨසස්සඤ්ඤො තෙනෙ’ව දුක්ඛපට්ඨානෙන පට්ඨානාභිතුත්තස්ස සතො.

තස්ස මඤ්ඤා රුජකුමාර, එතදභොයාසි: යනුත්තනාහං අපාඤ්ඤාංගෙව ක්කානං ක්කාගෙය්‍ය”න්ති. භො බො අහං රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙ උපරුක්ඛං. තස්ස මඤ්ඤා රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙසු උපරුක්ඛෙසු අභිමන්තා: වාතා කුච්ඡං පරිකන්තන්ති. සෙය්‍යථා’පි රුජකුමාර, දකෙඛා භොභාතිකො වා: භොභාතිකතෙනවාසි වා: තිණ්ණන භොචිකන්තතෙන කුච්ඡං පරිකන්තෙය්‍ය, එවමෙව බො රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙසු උපරුක්ඛෙසු අභිමන්තා: වාතා කුච්ඡං පරිකන්තන්ති. ආරුඬං බො පන මෙ රුජකුමාර, විරිසං භොති අසලීනං, උපට්ඨිතා සති අපමුච්ඡා, සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො භොති අපට්ඨසස්සඤ්ඤො තෙනෙ’ව දුක්ඛපට්ඨානෙන පට්ඨානාභිතුත්තස්ස සතො.

තස්ස මඤ්ඤා රුජකුමාර, එතදභොයාසි: “යනුත්තනාහං අපාඤ්ඤාංගෙව ක්කානං ක්කාගෙය්‍ය”න්ති. භො බො අහං රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙ උපරුක්ඛං. තස්ස මඤ්ඤා රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙසු උපරුක්ඛෙසු අභිමන්තො: කායසම්චි බාභො භොති. සෙය්‍යථා’පි රුජකුමාර, ඤො ඔලවනො: පුරිසා: දුඛඔලතරං පුරිසං නානා: බාහාසු ගහෙති: අභිකාරකාසුසා: සන්තාපෙය්‍යං, සම්පරිතාපෙය්‍යං. එවමෙව බො මෙ රුජකුමාර, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාඤ්ඤාංගෙසු උපරුක්ඛෙසු අභිමන්තො: කායසම්චි බාභො භොති. ආරුඬං බො පන මෙ රුජකුමාර විරිසං භොති අසලීනං, උපට්ඨිතා සති අපමුච්ඡා, සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො භොති අපට්ඨසස්සඤ්ඤො තෙනෙ’ව දුක්ඛපට්ඨානෙන පට්ඨානාභිතුත්තස්ස සතො.

අපිසු මං රුජකුමාර, දෙවතා දිසා: එවමාහංසු: “කාලකතො² සමණො භොතමො”ති එකච්චා දෙවතා එවමාහංසු: “න කාලකතො³ සමණො භොතමො අපිච්ච කාලංකරොති”ති. එකච්චා දෙවතා එවමාහංසු: “න කාලකතො² සමණො භොතමො න’පි කාලං කරෙති, අරහං සමණො භොතමො, විහාරො’නෙවෙසො³ අරහතො එවරුපො භොති”ති.

1. වරතතකඛකෙහින - මජ්ඣං. වරතතකඛකෙහින - ස්‍යා.
 2. කාලංකතො - මජ්ඣං.
 3. විහාරො’නෙවෙසො - මජ්ඣං, ස්‍යා.

තස්ස මය්හං රුජකුමාර, එතදහොසි : “යනුක්ඛනාහං සබ්බසො ආහාරුපචේදය පටිපජ්ජෙය්‍ය”නති. අථ ඛො මං රුජකුමාර, දෙවතා උපසඛකමිත්වා එතදවොච්චි : “මා ඛො ත්වං මාරිස සබ්බසො ආහාරුපචේදය පටිපජ්ජෙය්‍ය, සචෙ ඛො ත්වං මාරිස සබ්බසො ආහාරුපචේදය පටිපජ්ජෙය්‍යසි, තස්ස තෙ මයං දිබ්බං ඕජං ලොමකුපෙහි අජේඛාහරිත්තාමි¹ තාය ත්වං යාපෙත්තෙසි”ති තස්ස මය්හං රුජකුමාර, එතදහොසි : “අහඤ්චෙව ඛො පන සබ්බසො අජග්ගුකං² පටිජානෙය්‍යං ඉමා ච මෙ දෙවතා දිබ්බං ඕජං ලොමකුපෙහි අජේඛාහරෙත්‍යං³ තාය වාහං යාපෙය්‍යං, තං මමාත්ත ඉධා”ති. තො ඛො අහං රුජකුමාර, තා දෙවතා පච්චාරිකම්භි හලනති වදම්.

තස්ස මය්හං රුජකුමාර, එතදහොසි : “යනුක්ඛනාහං ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙත්‍යං පසතං පසතං, යදි වා ඉක්ඛග්ගසං යදි වා කුලඤ්ඤසං, යදි වා කලායග්ගසං යදි වා හරෙඤ්ඤකග්ගසනති. සො ඛො අහං රුජකුමාර ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙසිං පසතං පසතං, යදි වා ඉක්ඛග්ගසං යදි වා කුලඤ්ඤසං යදි වා කලායග්ගසං යදි වා හරෙඤ්ඤකග්ගසං. තස්ස මය්හං රුජකුමාර, ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙත්‍යො පසතං පසතං, යදි වා ඉක්ඛග්ගසං යදි වා කුලඤ්ඤසං යදි වා කලායග්ගසං යදි වා හරෙඤ්ඤකග්ගසං, අධිමත්තකසිමානං පතොතො කාසො හොති සෙත්‍යථා’පි නාම අාසිතිකපබ්බාති වා කාකපබ්බාති වා. එවමෙවස්ස මෙ අඛිතපච්චඛිතාති හවනති තායෙවප්පාහාරතාය. සෙත්‍යථා’පි නාම ඔට්ඨපදං එවමෙවස්ස මෙ අනිසදං හොති තායෙවප්පාහාරතාය. සෙත්‍යථා’පි නාම වට්ටනාවලී එවමෙවස්ස මෙ පිට්ඨිකණ්ටකො උත්තතාවනතො හොති තායෙවප්පාහාරතාය. සෙත්‍යථා’පි නාම ජරසාලාය ගොපනසිසො ඔලුග්ගවිලුග්ගා හවනති එවමෙවස්ස මෙ ඵාසුලීයො ඔලුග්ගවිලුග්ගා හවනති තායෙවප්පාහාරතාය. සෙත්‍යථා’පි නාම ගමිතීරෙ උදපානෙ උදකතාරකා ගමිතීරගතා ඔකධාසිකා දිස්සනති, එවමෙවස්ස මෙ අකඛීකුපෙසු අකඛීතාරකා ගමිතීරගතා ඔකධාසිකා දිස්සනති තායෙවප්පාහාරතාය. සෙත්‍යථා’පි නාම තිත්තිකාලාබු අමකච්ඡිනො වාතානපෙන සමුච්චිතො හොති සමමිලානො එවමෙවස්ස මෙ සිතච්චි සමුච්චිතා හොති සමමිලානා තායෙවප්පාහාරතාය. සො ඛො අහං රුජකුමාර, ‘උදරච්චිං පරාමසිත්තා’මිති පිට්ඨිකණ්ටකං යෙව පරිගණ්හාමි. පිට්ඨිකණ්ටකං පරාමසිත්තා’මිති උදරච්චිංයෙව පරිගණ්හාමි. යාවස්ස මෙ රුජකුමාර, උදරච්චි පිට්ඨිකණ්ටකං අලලීතා හොති තායෙවප්පාහාරතාය. සො ඛො අහං රුජකුමාර, ‘වච්චං වා ඉත්තං වා කරිත්තාමි’ති, තතො’ව අච්චකුජේ පපතාමි තායෙවප්පාහාරතාය. සො ඛො අහං රුජකුමාර, ඉමමෙව කායං අත්තාසෙතො පාණීනා ගතනාති අනුමජ්ජාමි. තස්ස මය්හං රුජකුමාර, පාණීනා ගතනාති අනුමජ්ජෙතො සුතිඉලාති ලොමාති කායස්චා පපතනති තායෙවප්පාහාරතාය. අපිස්ස මං රුජකුමාර, මනුස්සා දිස්සා එවමාහංසු : ‘කාලො සමණො ගොතමො’ති. එකච්චෙ මනුස්සා එවමාහංසු : ‘න කාලො සමණො ගොතමො සාමො සමණො ගොතමො’ති. එකච්චෙ මනුස්සා එවමාහංසු : “න කාලො සමණො ගොතමො න’පි සාමො, මඛගුරච්චි සමණො ගොතමො’ති. යාවස්ස මෙ රුජකුමාර, තාව පරිසුඤ්ඤා ඡවිවණ්ණො පරිදොදුතො, උපහතො හොති තායෙවප්පාහාරතාය.

1. අජේඛාහාරෙත්‍යාම - මජ්ඣං. 3. අජේඛාහාරෙත්‍යං - මජ්ඣං.
 2. අජජ්ජනං - මජ්ඣං

තස්ස මග්ගං රුජකුමාර එතදභොයි : “යෙ ඛො කෙච්ඡි අනිච චායං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තිප්පා¹ කට්ඨකා වේදනා වේදිසිංසු, එතාවපරමං නසිනො භියොසා. යෙ’පි හි කෙච්ඡි අනාගතචායං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වේදනා වේදිසිංසුනති, එතාවපරමං නසිනො භියොසා. යෙ’පි හි කෙච්ඡි එතරහි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වේදනා වේදිසිංසුනති, එතාව පරමං නසිනො භියොසා. න ඛො පනා’හං ඉමාය කට්ඨකාය දුක්ඛකරකාරිකාය අභිගච්ඡාමි උත්තරිමනුස්සං-ධම්මා අලමරිඨස්සදස්සනවිසෙසං. සියා නුඛො අඤ්ඤා මග්ගො බොධායා’ති?

තස්ස මග්ගං රුජකුමාර, එතදභොයි : “අභිජානාමි, ඛො පනා’හං පිතු සකකස්ස කම්මනො සිතාය ජම්බුච්ඡායාය නිසිකොනො විච්චේව භාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතකකං සච්චාරං විචේකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරිතා. සියා නු ඛො එයො මග්ගො බොධායා’ති? තස්ස මග්ගං රුජකුමාර, සතානුසාරී විඤ්ඤණං අභොයි : “එතො’ව මග්ගො බොධායා”ති. තස්ස මග්ගං රුජකුමාර, එතදභොයි : “කිනඤ්ඤ ඛො අහං තස්ස සුඛස්ස භායාමි, යං තං සුඛං අඤ්ඤත්‍රෙ’ව භාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි”ති. තස්ස මග්ගං රුජකුමාර, එතදභොයි : “න ඛො අහං තස්ස සුඛස්ස භායාමි, යං තං සුඛං අඤ්ඤත්‍රෙ’ව භාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි”ති.

තස්ස මග්ගං රුජකුමාර, එතදභොයි : “න ඛො තං සුකරං සුඛං අභිගන්තුං එචං අධිමත්තකසීමානං පත්තකායෙන. යනඤ්ඤාහං ඔලාරිකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං ඔදනකුමාසනති. යො ඛො අහං රුජකුමාර, ඔලාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං ඔදනකුමාසං තෙන ඛො පන මං රුජකුමාර, සමයෙන පඤ්චවග්ගියා හික්ඛු පච්චුපට්ඨිතා භොනති : “යං ඛො සමණො ගොතමො ධම්මං අභිගමිස්සති තං නො ආරො-වෙස්සති”ති. යතො ඛො අහං රුජකුමාර, ඔලාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං ඔදනකුමාසං. අඵ මෙ තෙ පඤ්චවග්ගියා හික්ඛු නිබ්බිජ්ජ පකකමිංසු “බාහුලිකො² සමණො ගොතමො පධානවිභවනො ආවතො බාහුලායා”ති.

සො ඛො අහං රුජකුමාර, ඔලාරිකං ආහාරං ආහාරෙතො බලං ගහෙතො විච්චේව භාමෙහි -පෙ- පඨමං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. විතකකච්චාරානං චූපසමා -පෙ- දුතීයං ක්කානං -පෙ- තතීයං ක්කානං -පෙ- චතුත්ථං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. යො එචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤෙ පරිඤොදනෙ අනඛණේ විගතපකකීලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙතෙ පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනිනාමෙසිං. සො අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරාමි, සෙය්‍යපීදං³ එකමපි ජාතීං, ඤො’පි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරාමි. අයං ඛො මෙ රුජකුමාර, රතතීයා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අභිගතා අච්ජ්ජා විහතා, විජ්ජා උපත්තා, තමො විහතො, ආලොකො උපත්තො, යඵා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො.

1. තිබ්බා - මජ්ඣං. 2. බාහුලිකො - මජ්ඣං, ස්‍යා.
3. සෙය්‍යපීදං - මජ්ඣං.

සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදනෙ අනඛනණේ විගතපසක්ඛිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මතිසෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත සත්තානං චුතුපපානඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙසිං. සො දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පඤ්ඤාමි, චම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පඤ්ඤානෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථා කම්මුපගෙ සතෙත පජානාමි. -පෙ- අයං ඛො මෙ රුජකුමාර, රතතීයා මජ්ඣමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විගතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විගතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අප්පමත්තං ආතාපිනො පභිත්තං විහරතො.

සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදනෙ අනඛනණේ විගතපසක්ඛිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මතිසෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත ආසවානං ඛෙඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙසිං සො ‘ඉදං දුක්ඛ’න්ති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. -පෙ- ‘අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපද්ද’ති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. ‘ඉමෙ ආසවා’ති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. -පෙ- ‘අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපද්ද’ති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. තං මෙ ඵලං ජානතො ඵලං පඤ්ඤාතො කාමාසවා’පි විතතං විමුච්චන්, භවාසවා’පි විතතං විමුච්චන්, අවිජ්ජාසවා’පි විතතං විමුච්චන්. විමුත්තං මං විමුත්තං මිති ඤ්ඤාණං අහොසි. ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං නාපරං ඉත්තනායා’ති අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ඛො මෙ රුජකුමාර, රතතීයා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විගතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විගතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අප්පමත්තං ආතාපිනො පභිත්තං විහරතො.

තං මං රුජකුමාර, ඵතදහොසි : “අධිගතො ඛො මායං ධම්මො ගම්භිරෙ දුග්ගසො දුරඤ්ඤාධො සතො පඤ්ඤාතො අතික්කාචචරො නිපුණො පඤ්ඤාතවෙදනීයො, ආලොකො ඛො පනා’යං පජා ආලොකනා ආලොකම්මුද්ධනා, ආලොකමායං ඛො පන පජාය ආලොකනාය ආලොකම්මුද්ධනාය දුග්ගසං ඉදං ධානං යදිදං ඉදප්පච්චයනා පටිච්චසංනිප්පාදො, ඉදම්මි ඛො ධානං දුග්ගසං යදිදං සබ්බසංඛාරසම්පේඨා සබ්බපටිපටිතියංගො තණ්හකඛයො විරාගො නිරෝධො නිබ්බානං. අභඤ්ඤා’ව ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං පරෙ ව මෙ න ආජානෙය්‍යං, සො මමංසා කිලම්පේ, යා මමංසා විහෙසා”ති. අපිසු මං රුජකුමාර, ඉමා අනච්ඡරියා ගාථා පටිගාසු පුබ්බෙ අසුතපුබ්බො.

“කිච්චෙන මෙ අධිගතං හලං දති පකාසිකුං
 රාගදොසපරෙතෙති නා’යං ධම්මො සුභලබ්බො
 පටිසොතගාමිං නිපුණං ගම්භිරං දුග්ගසං අණ්ණං
 රාගරතතා න දක්ඛන්ති තමොකඛකේන ආච්චා” ති

ඉතිහ මෙ රුජකුමාර, පටිසංචිකඛතො අප්පොසුකකතාය විතතං නමති නො ධම්මදෙසනාය.

1. ගාථායො - මජ්ඣං.
 2. දුක්ඛන්ති - මජ්ඣං, සා.
 3. තමොකඛකේන ආච්චා - මජ්ඣං, තමොකඛකේන ආච්චා - සා.

රුජකුමාර, බුද්ධිවකුචුනා ලොකං වොලොකෙතොනා අද්දසං සතෙන අපරජකෙඛ මහාරජකෙඛ තිකඛිඤ්ඤෙ ඉදිඤ්ඤෙ ඤාකාඨෙරෙ සුච්ඤ්ඤපඨෙ අපොකච්චෙ පරලොකච්ඡර්භසදස්සාවිනො විහරන්තො, අථ බ්වහං රුජකුමාර, බ්වහං සහමපතීං ගාථාං පච්චහාසීං :

“අපාරතො තෙසං අමතස්ස ආරං
ඨෙ සොභවන්තො පඤ්ඤවනතු සඬං
විහිංසසඤ්ඤේ පගුණං න හාසීං
ධම්මං පනෙතං මනුජේසු බ්වහෙම” තී.

අථ ඛො රුජකුමාර, බ්වහං සහමපතී “කතාවකාසො බොච්චි හභවතා ධම්මදෙසනායා” තී මං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කතීං තනෙච්ඡන්තරධාසී.

තස්ස මස්සං රුජකුමාර, එතදභොසී : “කස්ස ණු ඛො අහං පථම් ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉම් ධම්මං ඩිප්පමෙච ආජාතිස්සතී” තී. තස්ස මස්සං රුජකුමාර, එතදභොසී : “අයං ඛො ආලාඨෙ කාලාමො පණ්ඨිතො බ්‍යතො මෙධාවි දීඝරතනං අපරජකච්ඡාතිකො යනුනා” හං ආලාඨස්ස කාලාමස්ස පථම් ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉම් ධම්මං ඩිප්පමෙච ආජාතිස්සතී” තී. අථ ඛො මං රුජකුමාර, දෙවතා උපසඛකමිත්තා එතදචොච : “සත්තාහකාලකතො¹ හන්තො, ආලාඨෙ කාලාමො” තී ඤ්ඤඤච පන මෙ දස්සනං උදපාදී : “සත්තාහකාලකතො ආලාඨෙ කාලාමො” තී. තස්ස මස්සං රුජකුමාර, එතදභොසී : “මහාජාතියො ඛො ආලාඨො කාලාමො, සචෙ හි සො ඉම් ධම්මං සුඤ්ඤෙය්‍ය, ඩිප්පමෙච ආජාතෙය්‍යා” තී.

තස්ස මස්සං රුජකුමාර, එතදභොසී : “කස්ස ණු ඛො අහං පථම් ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉම් ධම්මං ඩිප්පමෙච ආජාතිස්සතී” තී. තස්ස මස්සං රුජකුමාර, එතදභොසී : “අයං ඛො උද්දකො² රාමිපුත්තො පණ්ඨිතො බ්‍යතො මෙධාවි දීඝරතනං අපරජකච්ඡාතිකො යනුනා” හං උද්දකස්ස රාමිපුත්තස්ස පථම් ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉම් ධම්මං ඩිප්පමෙච ආජාතිස්සතී” තී. අථ ඛො මං රුජකුමාර දෙවතා උපසඛකමිත්තා එතදචොච : “අභිදෙසකාලකතො¹ හන්තො උද්දකො රාමිපුත්තො” තී. ඤ්ඤඤච පන මෙ දස්සනං උදපාදී : “අභිදෙසකාලකතො උද්දකො රාමිපුත්තො” තී. තස්ස මස්සං රුජකුමාර එතදභොසී : “මහාජාතියො ඛො උද්දකො රාමිපුත්තො, සචෙ හි සො ඉම් ධම්මං සුඤ්ඤෙය්‍ය, ඩිප්පමෙච ආජාතෙය්‍යා” තී.

තස්ස මස්සං රුජකුමාර, එතදභොසී : “කස්ස ණු ඛො අහං පථම් ධම්මං දෙසෙය්‍යං, කො ඉම් ධම්මං ඩිප්පමෙච ආජාතිස්සතී” තී තස්ස මස්සං රුජකුමාර, එතදභොසී : “ඛුඤ්ඤාඨො ඛො මෙ පඤ්ඤවච්චිතියා හිකුඤ්ඤි යෙ මං පධානපතිතතනං උපච්චිහිංසු යනුනා” හං පඤ්ඤවච්චිතියානං හිකුඤ්ඤිනං පථම් ධම්මං දෙසෙය්‍ය” නතී. තස්ස මස්සං රුජකුමාර, එතදභොසී : “කහනුඤ ඛො එතරහි පඤ්ඤවච්චිතියා හිකුඤ්ඤි විහරන්තී” තී. අද්දසං ඛො අහං රුජකුමාර, දීඛෙඛන වකුචුනා විසුඤ්ඤෙන අභිකකන්ත මානුසකෙන පඤ්ඤවච්චිතියෙ හිකුඤ්ඤි බාරාණස්සිතං විහරන්තො ඉසිපතනෙ මිභද්දෙ. අථ බ්වහං රුජකුමාර, උරුච්චෙලායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන බාරණස්සි තෙන වාරිකං පකකාමිං. අද්දසං ඛො මං රුජකුමාර,

1. කාලංකතො - මජ්ඣං. 2. උදකො - මජ්ඣං.

උපකො ආජීවකො අනතරං ච ගතං අනතරං ච බොධිං අධ්‍යානමග්ග-
පටිපන්නං. දිස්වාන මං එතදවොච: “විප්පසන්නාති බො, තෙ ආච්ඡිසො
ඉඤ්චාති, පරිසුඤ්ඤා ජව්වණේණො පරියොදනො, කංඝි තිං ආච්ඡිසො
උඤ්ඤා පබ්බජනො, කො චා තෙ සන්ථා, කංඝා චා තිං ධම්මං රේවෙසි”ති
එචං වුතෙන අහං රුක්ඛමාර, උපකං ආජීවකං ගාථාහි අජ්ඣහාසිං:

“සබ්බාහිභු සබ්බවිදුහමසම්
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනුපලිතෙනා;
සබ්බඤ්ජහො තණ්හකකියෙ විමුතෙනා;
සයං අභිඤ්ජයා කමුඤ්ජහෙයාං

න මෙ ආචරියො අතී සදිසො මෙ න විජ්ජති
සදෙවකසම්ථො ලොකසම්ථො නතී මෙ පටිපුග්ගලො

අහං හි අරහා ලොකෙ අහං සන්ථා අනුග්ගරෙ
එකොච්චි සම්මාසම්බුඤ්ඤා සිතිභුතොසම්ථි තිබ්බුතො.

ධම්මවක්කං පවතෙනතුං ගච්ජාමි කාසිනං පුරං
අකිභුතසම්ථො¹ ලොකසම්ථො² ආහඤ්ජො³ අමතදුඤ්ජහිං”ති.

ගථා බො තිං ආච්ඡිසො පටිජානාසි අරහසි අනන්තජීනො”ති,

“මාදිසා වෙ ජීනා හොන්ති යෙ පත්තා ආසවකකියං
ජීනා මෙ පාපකා ධම්මා තසමාහං උපකා ජීනො”ති.

එචං වුතෙන රුක්ඛමාර, උපකො ආජීවකො “හුවෙය්‍ය පාච්ඡිසො”ති
වන්ථා සිසං ඕකචෙපන්ථා උච්චග්ගං ගහෙන්ථා පක්කාමි.

අථ බ්බාහං රුක්ඛමාර, අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන
බාරුණසි ඉසිපතනං මිගදුයො යෙන පඤ්චවග්ගියා හික්ඛු තෙහුපසංකමිං.
අඤ්චංසු බො මං රුක්ඛමාර, පඤ්චවග්ගියා හික්ඛු දුරතො’ ව ආගච්ජන්තං
දිස්වාන අඤ්ඤමඤ්ඤං සණ්ඨපෙසුං: “අහං බො ආච්ඡිසො සමණො
ගොතමො ආගච්ජති බාහුලිකො පධානවිබ්භතෙනා ආචතෙනා බාහුලායං
සො නෙව අභිවාදෙනබ්බො, න පච්චුට්ඨානබ්බො, නාංඝා පත්තචීවරං
පටිග්ගහෙතබ්බං, අපි ච බො ආසනං ඊපෙතබ්බං සචෙ ආකංඝිග්ගති
තිසිදිග්ගති”ති. ගථා ගථා බො අහං රුක්ඛමාර, උපසංකමාමි, තථා
තථා පඤ්චවග්ගියා හික්ඛු නාසකම්භංසු සකාය කතීකාය සණ්ඨාතුං
අපොකචෙච මං පච්චුග්ගන්ථා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසුං. අපොකචෙච
ආසනං පඤ්ඤපෙසුං. අපොකචෙච පාදෙදකං උපට්ඨපෙසුං. අපි ච
බො මං නාමෙන ච ආච්ඡිසොවාදෙන ච සමුදවරන්ති. එචං වුතෙන අහං
රුක්ඛමාර, පඤ්චවග්ගියෙ හික්ඛු එතදවොචං: ‘මා හික්ඛචෙ තථාගනං
නාමෙන ච ආච්ඡිසොවාදෙන ච සමුදවරිත්ථ’ අරහං හික්ඛචෙ තථාගනො
සම්මාසම්බුඤ්ඤා ඕදහථ හික්ඛචෙ සොතං, අමතමභිගනං, අහමිත්තසාසාමි,
අහං ධම්මං දෙසෙමි, ගථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චීරග්ගෙච
ගංඝන්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙච අභාරසමා අනභාරියං පබ්බජන්ති.
තදනුගතරං මුහම්චරියපරියොසානං දිට්ඨච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ජා
සච්ඡිකන්ථා උපසමපජ්ජ විහරිග්ගථා”ති.

1. අකිභුතසම්ථො - මජ්ඣං 2. ආහඤ්ජො - ස්‍යා.
3. සමුදවරථ - මජ්ඣං.

එවං වුතෙන රුජකුමාර, පඤ්චවග්ගියො භික්ඛු මං එතදවොචුං : “තාය’පි ඛො කුං ආවුසො ගොතම, ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්ඛාරකාරිකාය නාජ්ඣගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සන විසෙසං, කම්පන කුං එතරහි බාහුලීකො පටානවිබ්ඛනොතො ආවට්ටො බාහුලාය අධිගමිස්සසි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සන-විසෙස”න්ති. එවං වුතෙන අහං රුජකුමාර, පඤ්චවග්ගියො භික්ඛු එතදවොචං : “න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලීකො න පටානවිබ්ඛනොතො න ආවතොතො බාහුලාය අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසම්මුඤ්ඤො ඕදහථ භික්ඛවෙ සොතං, අමනම්භිගතං අභමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි, යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චීරස්සෙ’ව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති. තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨවි ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා”ති. දුතියමපි ඛො රුජකුමාර, පඤ්චවග්ගියො භික්ඛු මං එතදවොචුං : “තාය’පි ඛො කුං ආවුසො ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්ඛාරකාරිකාය නාජ්ඣගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සන විසෙසං. කම්පන කුං එතරහි බාහුලීකො පටානවිබ්ඛනොතො ආවතොතො බාහුලාය අධිගමිස්සසි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙස”න්ති. දුතියමපි ඛො අහං රුජකුමාර, පඤ්චවග්ගියො භික්ඛු එතදවොචං : “න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලීකො න පටානවිබ්ඛනොතො න ආවතොතො බාහුලාය අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසම්මුඤ්ඤො ඕදහථ භික්ඛවෙ සොතං අමනම්භිගතං, අභමනුසාසාමි අහං ධම්මං දෙසෙමි, යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චීරස්සෙ’ව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨවි ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා”ති. තතියමපි ඛො රුජකුමාර, පඤ්චවග්ගියො භික්ඛු මං එතදවොචුං : “තාය’පි ඛො කුං ආවුසො ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්ඛාරකාරිකාය නාජ්ඣගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං. කම්පන කුං එතරහි බාහුලීකො පටානවිබ්ඛනොතො ආවතොතො බාහුලාය අධිගමිස්සසි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙස”න්ති. එවං වුතෙන අහං රුජකුමාර, පඤ්චවග්ගියො භික්ඛු එතදවොචං : අභිජානාථ මෙ නො තුච්ඛෙ භික්ඛවෙ ඉතො පුබ්බෙ ඵ්චරුපං විබ්ඛාවිතමෙත’න්ති’ නො ගෙනං ගතො න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලීකො, න පටානවිබ්ඛනොතො න ආවතොතො බාහුලාය අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසම්මුඤ්ඤො, ඕදහථ භික්ඛවෙ සොතං, අමනම්භිගතං අභමනුසාසාමි, අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චීරස්සෙ’ව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨවි ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා”ති.

අභක්ඛිං ඛො අහං රුජකුමාර, පඤ්චවග්ගියො භික්ඛු සඤ්ඤාපෙභුං. ඤො’පි සුදං රුජකුමාර, භික්ඛු ඔවදුමි තයො භික්ඛු පිණ්ඩාය චරන්ති. යං තයො භික්ඛු පිණ්ඩාය චරිතා ආහරන්ති, තෙන ජබ්බග්ගියා යාපෙම. තයො’පි සුදං රුජකුමාර, භික්ඛු ඔවදුමි, ඤො භික්ඛු පිණ්ඩාය චරන්ති. යං ඤො භික්ඛු පිණ්ඩාය චරිතා ආහරන්ති. තෙන ජබ්බග්ගියා යාපෙම අථ ඛො රුජකුමාර, පඤ්චවග්ගියො භික්ඛු මයා එවං ඔවදියමානා එවං අනුසාසිමයානා න චීරස්සෙ’ව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨවි ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා”ති.

1. පභාවිතමෙතන්ති - මජ්ඣං, භාසිතමෙතන්ති - සා.

එවං වුද්ධො බොධිරුජ්වග්ගො භගවන්තං එතදවොච : ‘ක්ඛවිචරෙන හුබො භනෙන, භික්ඛු තථාගතං විනායකං ලගමානො යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරඝා අනගාරිතං පබ්බජන්ති, තදදුන්නරං බුභමචිරිතපරියොසානං දිට්ඨොච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරීකන්ධා උපසම්පජ්ඣ විහරේය්‍යාති.

තෙන භි රුජ්වග්ගො, තඤ්ඤාවෙත්ථ පටිපුච්ඡිත්තාමි යථා තෙ ඛම්මෙය්‍ය, තථා නං ඛ්‍යාතරේය්‍යාසි තං කිම්මඤ්ඤාසි රුජ්වග්ගො, කුසලො නං ගන්ථාරුඤ්ඤා¹ අභිකුසලඤ්ඤා² සිප්පෙති? එවං භනෙන, කුසලො අහං ගන්ථාරුඤ්ඤා³ අභිකුසලඤ්ඤා⁴ සිප්පෙති. තං කිම්මඤ්ඤාසි රුජ්වග්ගො, ඉධ පුරිසො ආගචේත්ථ ‘බොධිරුජ්වග්ගො හන්ථාරුඤ්ඤා⁵ අභිකුසලඤ්ඤා⁶ සිප්පං ජානාති. තස්සාහං සන්ධිකෙ හන්ථාරුඤ්ඤා⁷ අභිකුසලඤ්ඤා⁸ සිප්පං සික්ඛිත්තාමිති. සො චස්ස අස්සඤ්ඤා. යාවතකං සඤ්ඤා පත්තබ්බං, තං න සම්පාපුණේය්‍ය. සො චස්ස බ්වහාබාධො, යාවතකං අප්පාබාධෙන පත්තබ්බං, තං න සම්පාපුණේය්‍ය. සො චස්ස සඤ්ඤා මායාච්ච, යාවතකං අසඤ්ඤා අමායාචිනා පත්තබ්බං, තං න සම්පාපුණේය්‍ය. සො චස්ස කුසිත්තො, යාවතකං ආරුච්චිරියෙන පත්තබ්බං, තං න සම්පාපුණේය්‍ය. සො චස්ස දුප්පඤ්ඤා, යාවතකං පඤ්ඤාචිතා පත්තබ්බං, තං න සම්පාපුණේය්‍ය. තං කිම්මඤ්ඤාසි රුජ්වග්ගො, අපි හු සො පුරිසො තච සන්ධිකෙ හන්ථාරුඤ්ඤා⁹ අභිකුසලඤ්ඤා¹⁰ සිප්පං සික්ඛෙය්‍යාති? එකමෙකෙනපි භනෙන, අඤ්ඤාන සම්නතාගතො සො පුරිසො න මම් සන්ධිකෙ හන්ථාරුඤ්ඤා¹¹ අභිකුසලඤ්ඤා¹² සිප්පං සික්ඛෙය්‍ය. කො පන වාදෙ පඤ්ඤාභවෙහිති.

තං කිම්මඤ්ඤාසි රුජ්වග්ගො, ඉධ පුරිසො ආගචේත්ථ ‘බොධිරුජ්වග්ගො හන්ථාරුඤ්ඤා¹³ අභිකුසලඤ්ඤා¹⁴ සිප්පං ජානාති. තස්සාහං සන්ධිකෙ හන්ථාරුඤ්ඤා¹⁵ අභිකුසලඤ්ඤා¹⁶ සිප්පං සික්ඛිත්තාමිති. සො චස්ස සඤ්ඤා යාවතකං සඤ්ඤා පත්තබ්බං, තං සම්පාපුණේය්‍ය. සො චස්ස අප්පාබාධො, යාවතකං අප්පාබාධෙන පත්තබ්බං, තං සම්පාපුණේය්‍ය. සො චස්ස අසඤ්ඤා අමායාච්ච, යාවතකං අසඤ්ඤා අමායාචිනා පත්තබ්බං, තං සම්පාපුණේය්‍ය. සො චස්ස ආරුච්චිරියො, යාවතකං ආරුච්චිරියෙන පත්තබ්බං තං සම්පාපුණේය්‍ය. සො චස්ස පඤ්ඤාචා යාවතකං පඤ්ඤාචිතා පත්තබ්බං, තං සම්පාපුණේය්‍ය. තං කිම්මඤ්ඤාසි රුජ්වග්ගො, අපි හු සො පුරිසො තච සන්ධිකෙ හන්ථාරුඤ්ඤා¹⁷ අභිකුසලඤ්ඤා¹⁸ සිප්පං සික්ඛෙය්‍යාති? එකමෙකෙනපි භනෙන, අඤ්ඤාන සම්නතාගතො සො පුරිසො මම් සන්ධිකෙ හන්ථාරුඤ්ඤා¹⁹ අභිකුසලඤ්ඤා²⁰ සිප්පං සික්ඛෙය්‍ය කො පන වාදෙ පඤ්ඤාභවෙහිති.

1. හන්ථාරුඤ්ඤා - මජ්ඣං, ස්‍යා. 3. හන්ථාරුඤ්ඤා - මජ්ඣං, ස්‍යා.
2. අභිකුසලඤ්ඤා - ස්‍යා. 4. අභිකුසලඤ්ඤා - ස්‍යා.

එව මෙව බො රුජකුමාර, පඤ්චමානී පට්ඨානිඨොති. කතමානී පඤ්ච? ඉධ රුජකුමාර, භික්ඛු සඤ්ඤා හොති, සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං 'ඉතිපි සො හගචා අරහං සම්මාසම්බුඤ්ඤා විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුඤ්ඤා හගචා''ති. අප්පාඛාධො හොති අප්පාතඤ්ඤා සම්චේපාකිනීයා ගහණීයා සම්මනාගතො නාතිසිතාය නාවුඤ්ඤාය මජ්ඣිමාය පට්ඨානකම්මාය. අසථො හොති අමායාපී යථාභුතං අත්තානං ආචිකත්තා¹ සත්ථරි වා, විඤ්ඤාසු වා සමුගමාර්ථසු. ආරභ්විට්ඨො විහරතී අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උප්පාදාද² ථාමවා දලුහ-පරකකමො අතිකම්මතවුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤාවා හොති උදයත්ථාමිනීයා පඤ්ඤාය සම්මනාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මාදුක්ඛකම්මයමිනීයා ඉමානි බො රුජකුමාර, පඤ්ච පට්ඨානිඨොති. ඉමෙහි බො රුජකුමාර, පඤ්ච පට්ඨානිඨොති සම්මනාගතො භික්ඛු තථාගතං විනායකං ලහමානො යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අභාරඤ්ඤා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බුග්ගමචරියපරියොසානං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ථා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය සත්තවස්සානී.

තිට්ඨන්තු³ රුජකුමාර, සත්තවස්සානී. ඉමෙහි පඤ්ච පට්ඨානිඨොති සම්මනාගතො භික්ඛු -පෙ- විහරෙය්‍ය ඡ වස්සානී -පෙ- පඤ්ච වස්සානී -පෙ- චත්තාරි වස්සානී -පෙ- තිණී වස්සානී -පෙ- දො වස්සානී -පෙ- එකං වස්සං. තිට්ඨන්තු රුජකුමාර, එකං වස්සං. ඉමෙහි පඤ්ච පට්ඨානිඨොති සම්මනාගතො භික්ඛු -පෙ- විහරෙය්‍ය සත්තමාසානී. තිට්ඨන්තු රුජකුමාර, සත්ත මාසානී ඉමෙහි පඤ්ච පට්ඨානිඨොති සම්මනාගතො භික්ඛු -පෙ- විහරෙය්‍ය ඡ මාසානී -පෙ- පඤ්ච මාසානී -පෙ- චත්තාරි මාසානී -පෙ- තිණී මාසානී -පෙ- දො මාසානී -පෙ- එකං මාසං -පෙ- අභිමාසං.

තිට්ඨන්තු රුජකුමාර, අභිමාසො. ඉමෙහි පඤ්ච පට්ඨානිඨොති සම්මනාගතො භික්ඛු තථාගතං විනායකං ලහමානො යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අභාරඤ්ඤා අනගාරියං පබ්බජන්ති. තදනුත්තරං බුග්ගමචරියපරියොසානං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ථා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය සත්ත රතතිඤ්චානී.

තිට්ඨන්තු රුජකුමාර, සත්ත රතතිඤ්චානී. ඉමෙහි පඤ්ච පට්ඨානිඨොති සම්මනාගතො භික්ඛු තථාගතං විනායකං ලහමානො යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අභාරඤ්ඤා අනගාරියං පබ්බජන්ති. තදනුත්තරං බුග්ගමචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ථා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය ඡ රතතිඤ්චානී: -පෙ- පඤ්ච රතතිඤ්චානී-පෙ-චත්තාරි රතතිඤ්චානී-පෙ-තිණී රතතිඤ්චානී-පෙ-දො රතතිඤ්චානී-පෙ-එකං රතතිඤ්චං.

1. ආචිකත්තා - සිඬු, PTS.
 2. උපසම්පදාය - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.
 3. තිට්ඨන්තු - PTS.

තිට්ඨතු රජකුමාර, එකං රතතිඤ්චං,¹ ඉමෙහි පඤ්චහි පටිඤ්ඤානිකං සමන්තාගතො භික්ඛු තථාගතං විනායකං උභමානො සායමනුසිට්ඨො පාතො විසෙසං අභිගමීඤ්ඤති. පාතමනුසිට්ඨො සායං විසෙසං අභිගමීඤ්ඤති.

එවං වුතෙන බොධි රජකුමාරෙ භගවතනං එතදවොච: අහො බුඤ්ඤො, අහො ධම්මො, අහො ධම්මෙසං ඤානානාතනා, යත්ත හි නාම සායමනුසිට්ඨො පාතො විසෙසං අභිගමීඤ්ඤති, පාතමනුසිට්ඨො සායං විසෙසං අභිගමීඤ්ඤති.

එවං වුතෙන සඤ්ජකාපුතනා මාණවො බොධිරජකුමාරං එතදවොච: එවමෙව පනායං භවං බොධි අහො බුඤ්ඤො, අහො ධම්මො, අහො ධම්මෙසං ඤානානාතනාති ච චදෙති². අථ ච පන භවං³ න තං භවතනං ගොතමං සරණං ගච්ඡති⁴ ධම්මඤ්ඤ භික්ඛුසංඝඤ්ඤාති.

මා භෙවං සමම සඤ්ජකාපුතන අචච, මා භෙවං සමම සඤ්ජකාපුතන අචච, සමමුඛාමෙතං සමම සඤ්ජකාපුතන, අය්‍යාය සුතං සමමුඛා පටිඤ්ඤානිකං එකමිදං සමම සඤ්ජකාපුතන, සමයං භගවා කොසච්ඤියං විහරති භොසිතාරාමෙ. අථ බො මෙ අය්‍යා කුච්ඡමති⁵ යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිති: භගවතනං අභිචාරදෙතා: එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීතනා: බො මෙ අය්‍යා භගවතනං එතදවොච: යො මෙ අයං භනෙත, කුච්ඡගතො කුමාරකොච: කුමාරිකා ච, සො භගවතනං සරණං ගච්ඡති ධම්මඤ්ඤ භික්ඛුසංඝඤ්ඤා උපාසකං තං භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතනති.

එකමිදං සමම සඤ්ජකාපුතන, සමයං භගවා ඉධෙව භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරභීරෙ භෙසකලාවනෙ මිගදයෙ අථ බො මමං ධාති අඤ්ඤාන වාතිනා: යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි උපසඤ්ඤාමිති: භගවතනං අභිචාරදෙතා: එකමනනං අධාරාසි එකමනනං ඝිතා: බො මමං⁶ ධාති භගවතනං එතදවොච: අයං භනෙත, බොධිරජකුමාරෙ භගවතනං සරණං ගච්ඡති ධම්මඤ්ඤ භික්ඛුසංඝඤ්ඤා උපාසකං තං භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතනති.

එසා'හං සමම සඤ්ජකාපුතන, තතියමපි භගවතනං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ඤ භික්ඛුසංඝඤ්ඤා. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතනති.

බොධිරාජකුමාරසුභතං පඤ්ඤමං.

1. එකො රතතිඤ්චො - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.
2. චදෙසි - සිඤ්ඤ, පච්චෙදෙති - ස්‍යා.
3. අථ ච පන - මජ්ඣං, සිඤ්ඤ, PTS. 4. ගච්ඡාමි - PTS.
5. කුච්ඡමති - PTS. 6. පාසිතා - ස්‍යා හරිතා - මජ්ඣං.
7. මං ධාති - මජ්ඣං, PTS

2. 4. 6

අඩුලිමාල සුඛයා

එවි. මෙ සුඛයා : එක සමය හඟවා සාවස්ථය විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස විජ්ඣෙ වොරෙ අඩුලිමාලො නාම හොති ලුදො ලොහිතපාණී හතපහතෙ නිව්දෙඨා අදයාපනො පාණ්භුතෙසු. තෙන ගාමාපි අගාමා කතා, නිගමාපි අනිගමා කතා, ජනපදපි අජනපද කතා. සො මනුස්සෙ වධිකා වධිකා අඩුලිනං මාලං ධාරෙති. අථ ඛො හඟවා පුබ්බනහසමයං නිවාසෙකා පත්තව්වරං ආදය සාවස්ථං¹ පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවස්ථයං පිණ්ඩාය වරිකා පවජා-හත්තං පිණ්ඩාපාත්තපට්ඨකනො සෙනාසනං සංසාමෙකා පත්තව්වරං ආදය යෙන වොරෙ අඩුලිමාලො තෙන'ඛානමස්සං පට්ඨජ්ජ.

අද්දසංසු² ඛො ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පථාවිනො³ හඟවන්තං යෙන වොරෙ අඩුලිමාලො තෙනඛානමස්සං පට්ඨකං දිස්වාන හඟවන්තං එතදවොචුං: මා සමණ, එතං මස්සං පට්ඨජ්ජ, එතස්මිං සමණ, මස්සෙ වොරෙ අඩුලිමාලො නාම ලුදො ලොහිතපාණී හතපහතෙ නිව්දෙඨා අදයාපනො පාණ්භුතෙසු. තෙන ගාමාපි අගාමා කතා, නිගමාපි අනිගමා කතා, ජනපදපි අජනපද කතා. සො මනුස්සෙ වධිකා වධිකා අඩුලිනං මාලං ධාරෙති. එතං හි සමණ, මස්සං දසපි පුරිසා විසතිමපි පුරිසා තිංසමපි පුරිසා වත්තාරිසමපි පුරිසා පඤ්ඤසමපි පුරිසා සංහරිකා සංහරිකා⁴ පට්ඨජ්ජන්ති. තෙපි වොරස්ස අඩුලිමාලස්ස හත්ථඛිඛවජන්ති⁵. එවි. වුත්තෙ හඟවා තුණ්හිභුතො අගමාසි.

දුතියමපි ඛො ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පථාවිනො³ හඟවන්තං එතදවොචුං: මා සමණ, එතං මස්සං පට්ඨජ්ජ. එතස්මිං සමණ, මස්සෙ-පෙ-හත්ථඛිඛවජන්ති⁵ දුතියමපි ඛො හඟවා තුණ්හි-භුතො අගමාසි.

තතියමපි ඛො ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පථාවිනො³ හඟවන්තං එතදවොචුං: මා සමණ, එතං මස්සං පට්ඨජ්ජ, එතස්මිං සමණ, මස්සෙ වොරෙ අඩුලිමාලො නාම ලුදො ලොහිතපාණී හත-පහතෙ නිව්දෙඨා අදයාපනො පාණ්භුතෙසු. තෙන ගාමාපි අගාමා කතා, නිගමාපි අනිගමා කතා, ජනපදපි අජනපද කතා. සො මනුස්සෙ වධිකා වධිකා අඩුලිනං මාලං ධාරෙති. එතං සමණ, මස්සං දසපි පුරිසා විසතිමපි පුරිසා තිංසමපි පුරිසා වත්තාරිසමපි පුරිසා පඤ්ඤසමපි පුරිසා සංහරිකා සංහරිකා⁴ පට්ඨජ්ජන්ති, තෙපි වොරස්ස අඩුලිමාලස්ස හත්ථඛිඛවජන්ති⁵. තතියමපි ඛො හඟවා තුණ්හිභුතො අගමාසි.

1. සාවස්ථයං - සිඹු 2. අද්දසංසු - මජ්ඣං, සිඹු, PTS
3. පථාවිනො - PTS, ස්‍යා.
4. {සඛකරිකා සඛකරිකා - මජ්ඣං.
{සඛකරිකා සඛකරිකා - ස්‍යා.
5. {හත්ථතං ගවජන්ති - සිඹු.
{හත්ථං ගවජන්ති - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.

අද්දුතා ඛො වොරෙ අඛතුලීමාලො භගවන්තං දුරතොව අංගච්ඡන්තං, දිස්වානස්ස එතදභොසි: අච්ඡරියං වත භො අඛතුතං වත භො. ඉමං හි මඤ්ඤං දසපි පුරිසා, විසතිමපි පුරිසා, තිංසමපි පුරිසා, වන්තාරිකමපි පුරිසා, පඤ්ඤාසමපි පුරිසා සංහරිතා: සංහරිතා: පටිපජ්ජන්ති, තෙපි මම භජ්ජන්ති ච්ඡන්ති. අප්ච පනායං සමඤ්ඤා ඵකො අදුතියො පසංසා මඤ්ඤා අංගච්ඡති. යන්ත්තනාහං ඉමං සමඤ්ඤං ජවිතා වොරෙපෙසස්'න්ති.

අප්ච ඛො වොරෙ අඛතුලීමාලො අසිවමමං භහෙතා: ධනුකලාපං සන්තයතිතා: භගවන්තං පිට්ඨිතො: පිට්ඨිතො: අනුමතී. අප්ච ඛො භගවා: නථාරූපං ඉඤ්ඤාභිසංඛාරං අභිඛාසි. යථා වොරෙ අඛතුලීමාලො භගවන්තං පකතියා: ගච්ඡන්තං සබ්බජාමෙන ගච්ඡන්තො: න සකෙකාති සමපාපුඤ්ඤාං. අප්ච ඛො වොරස්ස අඛතුලීමාලස්ස එතදභොසි: අච්ඡරියං වත භො අඛතුතං වත භො, අහං හි පුබ්බෙ භජීමපි ධාවන්තං අනුපතීතා: ගණ්ඤාමි, අස්සමපි ධාවන්තං අනුපතීතා: ගණ්ඤාමි, රථමපි ධාවන්තං අනුපතීතා: ගණ්ඤාමි, මගමපි ධාවන්තං අනුපතීතා: ගණ්ඤාමි. අප්ච පනාහං ඉමං සමඤ්ඤං පකතියා: ගච්ඡන්තං සබ්බජාමෙන ගච්ඡන්තො: න සකෙකාමි සමපාපුඤ්ඤා'න්ති සීතො භගවන්තං එතදවොච: තිට්ඨ සමඤ්ඤං, තිට්ඨ සමඤ්ඤාති. සීතො අහං අඛතුලීමාල, තිඤ්ඤා තිට්ඨාති.

අප්ච ඛො වොරස්ස අඛතුලීමාලස්ස එතදභොසි: ඉමෙ ඛො සමඤ්ඤා සක්ඛපුත්තියා: සච්චවාදිතො: සච්චපටිඤ්ඤා, අප්ච පනායං සමඤ්ඤා ගච්ඡංගෙව සමානො: එවමාහං සීතො අහං අඛතුලීමාල, තිඤ්ඤා තිට්ඨා'ති. යන්ත්තනාහං ඉමං සමඤ්ඤං පුච්ඡෙත්ඤස්සන්ති. අප්ච ඛො වොරෙ අඛතුලීමාලො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣඛාසි:

ගච්ඡං වදෙසි සමඤ්ඤා සීතොච්චි
 මමඤ්ඤා බුද්ධි සීතං අට්ඨිතොති,
 පුච්ඡාමි තං සමඤ්ඤා එතමජං
 කථං සීතො තං අභමට්ඨිතොඛි'ති?

සීතො අහං අඛතුලීමාල සබ්බදා
 සබ්බෙසු භුතෙසු නිධාය දණ්ඨො,
 තුච්ඤ්ඤා පාණෙසු අසඤ්ඤාතොසි
 තස්මා සීතොහං තුච්ඤ්ඤාතොසි'ති.

පිරස්සං වත මෙ මහිතො මහෙසි
 මහාවනං සමඤ්ඤායං පච්චුපාදි,
 සොහං විරස්සාපි පහස්සං පාපං
 සුත්තාන ගාථං තච ධම්මසුත්තං.

ඉතෙව වොරෙ අසිඤ්ඤා
 සොඛෙහ පපාතෙ නරකෙ අනිකාරි,
 අච්ඡදි වොරෙ සුගතස්ස පාදෙ
 තජෙව නං පබ්බජ්ජං අයාථී.

1. අභිසංඛාරෙසි - ස්‍යා. 2. ගච්ඡංගෙවාහ - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.
3. { මහාවනං පාපුඤ්ඤා සච්චවාදි - මජ්ඣං.
 { මහාවනං සමඤ්ඤා පච්චුපාදි - ස්‍යා.
 { මහාවනං සමඤ්ඤායං පච්චවාදි PTS.
4. { පහාය - මජ්ඣං. පජ්ඣස්ස - ස්‍යා.
 { පහාස්සං - සිඤ්ඤා, PTS.
5. අකිරි - මජ්ඣං. මනිකාරි - ස්‍යා.

බුද්ධො ච ඛො කාරුණිකො මහෙසි
යො සන්ථා ලොකස්ස සදෙවකස්ස,
තමෙහි භික්ඛුති තද අවොච
ඵසොච තස්ස අහු භික්ඛුභාවො'ති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මනා අඛණ්ඩමාලෙන පච්ඡාසමණෙන යෙන සාවඤ්චී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවඤ්චී තදචසරි. තනු පුදං භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ පිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤෙ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස අනෙතපුරුඤාරෙ මහාජනකායො සන්තිපඤ්චා උච්චාසද්දෙ මහාසද්දෙ හොති. වොරෙ තෙ දෙව, විජ්ඣෙ අඛණ්ඩමාලො නාම උද්දෙ ලොභිතපාණී භතපහතෙ නිව්ටෙඨා අදයාපනො පාණ්භුතෙසු. තෙන ගාමාපි අගාමා කතා, නිගමාපි අනිගමා කතා, ජනපදපි අජනපද කතා, සො මනුස්සෙ වධිති, වධිති අඛණ්ඩමාලං මාලං ධාරෙති. තං දෙවො පටිසෙධෙතු'ති.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො පඤ්චිමතොහි අස්සසතෙහි සාවඤ්චියා නික්කමි. දිව්දිවස්ස යෙනාරුමො තෙන පායාසි. යාවතිකා¹ යානස්ස භුමි, යානෙන ගතඛා යානා පච්චොරෙහිති, පතතිකොච යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිති භගවන්තං අභිචාදෙති, ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසින්නං ඛො රුජානං පසෙනදිං කොසලං භගවා ඵතදවොච: කිනහු තෙ මහරුජ, රුජා මාගධො සෙනියො ඛිච්චිසාරෙ කුපිතො, වෙසාලිකා වා ලිච්ච්චි, අඤ්ඤෙ වා පටිරුජානො'ති. න ඛො මෙ භනෙත, රුජා මාගධො සෙනියො ඛිච්චිසාරෙ කුපිතො, නපි වෙසාලිකා ලිච්ච්චි, නපි අඤ්ඤෙ පටිරුජානො. වොරෙ මෙ භනෙත, විජ්ඣෙ අඛණ්ඩමාලො නාම උද්දෙ ලොභිතපාණී භතපහතෙ නිව්ටෙඨා අදයාපනො පාණ්භුතෙසු. තෙන ගාමාපි අගාමා කතා, නිගමාපි අනිගමා කතා, ජනපදපි අජනපද කතා. සො මනුස්සෙ වධිති, වධිති අඛණ්ඩමාලං මාලං ධාරෙති. තාභං භනෙත පටිසෙධස්සාමිති.

සචෙ පන ඤං මහරුජ, අඛණ්ඩමාලං පස්සෙග්ගාසි කෙසමඤ්ඤං ඔභාරෙඤා කාසායානි වන්ථානි අච්ඡාදෙති, අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතං, විරතං පාණාතිපාතා විරතං අදින්නාදුනා විරතං ඕසාවාද ඵකභතතිකං බ්‍රහ්මචාරිං සීලවන්තං කල්‍යාණධම්මං, කිනති නං කරෙග්ගාසිති? අභිචාදෙග්ගාම වා මයං භනෙත, පච්චිටෙඨග්ගාම වා අසනෙන වා නිමනෙතග්ගාම අභිනිමනෙතග්ගාමපි නං විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසන- ඤීලානපච්චයහෙසජ්ජපරික්කාරෙහි, ධම්මිකං වා අස්ස රක්ඛාවරණගුතතිං සංවිද්දහෙග්ගාම කුතො පනස්ස භනෙත, දුග්ගස්ස පාපධම්මස්ස ඵචරුපො සීලසංයමො භවිස්සාතීති? තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා අඛණ්ඩමාලො භගවතො අවිදුරෙ නිසින්නො හොති. අථ ඛො භගවා දක්ඛිණං බාහුං² පක්කහෙති, රුජානං පසෙනදිං කොසලං ඵතදවොච : ඵසො මහරුජ, අඛණ්ඩමාලො'ති.

1. යාවතිකො - PTS. 2. දක්ඛිණබාහං - PTS.

අඵ ඛො රඤ්ඤෙ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස අනුදෙව භයං අනු ජච්ඡිතතතං අනු ලොමභංසො. අඵ ඛො භගවා රුජානං පසෙනදිං කොසලං භීතං සංවිස්සං ලොමභට්ඨජාතං විදිත්ථා රුජානං පසෙනදිං කොසලං එතදවොච: මා භාසි මභාරුජ, මා භාසි මභාරුජ, නඤ්ඤි තෙ අනො භයන්ති. අඵ ඛො රඤ්ඤෙ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස යං අභොසි භයං වා ජච්ඡිතතතං වා ලොමභංසො වා, සො පටිපසස්සමහි. අඵ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො යෙනායස්මා අඛණ්ඩමාලො තෙනුපසඛක්ඛි. උපසඛක්ඛිත්ථා ආයස්මන්තං අඛණ්ඩමාලං එතදවොච: අයො නො භනෙත, අඛණ්ඩමාලොති? එවං මභාරුජාති. කථංගොතොතා භනෙත, අයස්ස පිත්ථා, කථංගොතොතා මාත්ථාති? ගඤ්ඤො ඛො මභාරුජ, පිත්ථා, මන්තාති මාත්ථාති. අභිරමතු භනෙත, අයො ගඤ්ඤො මන්තාතිපුත්තො. අභමයස්ස ගඤ්ඤො මන්තාතිපුත්තස්ස උපසුක්ඛං කට්ඨස්සාමි විචර- පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපට්ඨකාරුත්තන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා අඛණ්ඩමාලො ආරඤ්ඤකො භොති පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො තෙව්චරිකො. අඵ ඛො ආයස්මා අඛණ්ඩමාලො රුජානං පසෙනදිං කොසලං එතදවොච: අලං මභාරුජ, පටිපුණ්ණං මෙ තිව්චරන්ති.

අඵ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො යෙන භගවා, තෙනුපසඛක්ඛි, උපසඛක්ඛිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං තිසිද්දි. එකමන්තං තිසිත්තො ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: අච්ඡරිතං භනෙත, අඛණ්ඩං භනෙත, යාවඤ්ඤිදං භනෙත, භගවා අදන්තානං දමෙත්ථා අසන්තානං¹ සමෙත්ථා අපට්ඨිබ්බුත්තානං² පට්ඨිබ්බා- පෙනා. යං හි මයං භනෙත, නාසකඛිච්චා දඤ්ඤෙනපි සන්තෙතපි දමෙත්ථං. සො භගවත්ථා අදඤ්ඤෙන අසන්තෙතෙව්³ දනොතා. හන්ද ව දුති⁴ මයං භනෙත, ගච්ඡාම බහුක්ඛිච්චා, මයං බහුකරණීයාති. යස්සදුති ත්ථං මභාරුජ, කාලං මඤ්ඤාසීති. අඵ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො උච්චායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා පදක්ඛිණං කත්ථා පක්ඛාමි.

අඵ ඛො ආයස්මා අඛණ්ඩමාලො පුබ්බන්තසමයං තිවාසෙත්ථා පන්තව්චරං ආදය සාවඤ්චිං⁵ පිණ්ඩාය පාවිසි. අද්දසං ඛො ආයස්මා අඛණ්ඩමාලො සාවඤ්චියං සපදනං පිණ්ඩාය චරමානො අඤ්ඤන්තරං ඉඤ්චිං මුලුගගඛං විසාතගඛං⁷ දිස්වානස්ස එතදභොසි: කිලිස්සන්ති වත භො සත්තා කිලිස්සන්ති වත භො සත්තා'ති. අඵ ඛො ආයස්මා අඛණ්ඩමාලො සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය චරිත්ථා පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩපාත- පටික්ඛන්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛක්ඛි, උපසඛක්ඛිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං තිසිද්දි, එකමන්තං තිසිත්තො ඛො ආයස්මා අඛණ්ඩමාලො භගවන්තං එතදවොච: ඉධාභං භනෙත, පුබ්බන්තසමයං තිවාසෙත්ථා පන්තව්චරං ආදය සාවඤ්චිං⁵ පිණ්ඩාය පාවිසිං, අද්දසං ඛො අභං භනෙත, සාවඤ්චියං සපදනං පිණ්ඩාය චරමානො අඤ්ඤන්තරං ඉඤ්චිං මුලුගගඛං විසාතගඛං⁷ දිස්වාන මෙ එතදභොසි: කිලිස්සන්ති වත භො සත්තා, කිලිස්සන්ති වත භො සත්තා'ති.

1. පට්ඨකාරෙහිති - සිමු. 2. අසමෙන්නානං - ස්‍යා.
 3. අපට්ඨිබ්බුත්තානං - ස්‍යා. 4. අසන්තෙත - ස්‍යා.
 5. හන්දදුති - ස්‍යා, PTS. 6. සාවඤ්චියං - සිමු, මජ්ඣ.
 7. විසාතගඛං - PTS, ස්‍යා.

තෙන හි කිං අඛ්ඤාලිමාල, යෙන සා ඉත්ථි¹ තෙනුපසඛකම, උපසඛකමිත්ථා තං ඉත්ථිං ඵලං වදෙහි: යතොහං හගිති ජාතො² නාභිජානාමි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරෙපෙතා. තෙන සචේචන සොච්චි තෙ හොතු, සොච්චි ගබ්භස්සා'ති. සො හි නුත මෙ හනෙත, සමපජාන- මුසාවාදෙ හවිස්සති, මයා හි හනෙත, බහු සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරෙපිතාති.

තෙන හි කිං අඛ්ඤාලිමාල, යෙන සා ඉත්ථි¹ තෙනුපසඛකම. උපසඛකමිත්ථා තං ඉත්ථිං ඵලං වදෙහි: යතොහං හගිති, අරියාය ජාතියා ජාතො නාභිජානාමි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරෙපෙතා. තෙන සචේචන සොච්චි තෙ හොතු සොච්චි ගබ්භස්සා'ති. ඵලං හනෙතති ඛො ආයස්මා අඛ්ඤාලිමාලො හගවතො පටිස්සුත්ථා යෙන සා ඉත්ථි¹, තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්ථා තං ඉත්ථිං ඵතදවොච: යතොහං හගිති, අරියාය ජාතියා ජාතො, නාභිජානාමි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරෙපෙතා, තෙන සචේචන සොච්චි තෙ හොතු සොච්චි ගබ්භස්සා'ති. අථ ඛො සොච්චි ඉත්ථියා අහොසි³ සොච්චි ගබ්භස්ස.

අථ ඛො ආයස්මා අඛ්ඤාලිමාලො ඵතො චූපකට්ඨා අප්පමනෙතා ආතාපි පභිතනෙතා විහරනෙතා න විරස්සෙව යස්සන්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජන්ති. තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියං පරියොසානං දිට්ඨිච්ච ධම්මෙ සගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්ථා උපසමපජ්ජ විහාසි. ඛිණං ජාතී, චූසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්භඤ්ඤාසී. අඤ්ඤතරෙ ව ඛො පතායස්මා අඛ්ඤාලිමාලො අරහතං අහොසි.

අථ ඛො ආයස්මා අඛ්ඤාලිමාලො පුබ්බන්තසමයං තිවාසෙත්ථා පත්තවීචරං ආදාය සාවච්චිං පිණ්ඩාය පාවිසී, තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානපි ලොඤ්චු ඩිතොතා ආයස්මතො අඛ්ඤාලිමාලස්ස කායෙ තිපතති, අඤ්ඤානපි දණ්ඩා ඩිතොතා ආයස්මතො අඛ්ඤාලිමාලස්ස කායෙ තිපතති, අඤ්ඤානපි සකඛර් ඩිතොතා ආයස්මතො අඛ්ඤාලිමාලස්ස කායෙ තිපතති. අථ ඛො ආයස්මා අඛ්ඤාලිමාලො හිනෙතන සීසෙත ලොභිතෙන ගලනෙතන හිනෙතන පනෙතන විපජාලීතාය⁴ සඛ්ඤාපියා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. අද්දසා ඛො හගවා ආයස්මන්තං අඛ්ඤාලිමාලං දුරතොච ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන ආයස්මන්තං අඛ්ඤාලිමාලං ඵතදවොච: අධිවාසෙහි කිං බ්‍රාහ්මණ, අධිවාසෙහි කිං බ්‍රාහ්මණ, යස්ස ඛො කිං කමස්ස විපාකෙන බහුති වස්සාති බහුති වස්සසතාති බහුති වස්සසහස්සාති තිරසෙ පචේචයාසී. තස්ස කිං බ්‍රාහ්මණ, කමස්ස විපාකං දිට්ඨිච්ච ධම්මෙ පටිසංවෙදෙසී'ති. අථ ඛො ආයස්මා අඛ්ඤාලිමාලො රහොගතො පටිසලලීතො විමුත්ථිපුබ්බපටිසංවෙදී තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසී :

යො ව පුබ්බෙ පමජ්ජත්ථා පච්ඡා සො නප්පමජ්ජති,
සො ඉමං ලොකං පහාසෙති අබ්භා මුත්තොච වජ්ඣමා.

1. සාවච්චි - PTS. 2. ජාතියා ජාතො - සිමු.
3. අථ බ්‍රාහ්මණා ඉත්ථියා සොච්චි අහොසි - සිමු, මජ්ඣ.
4. විපජාලීතාය - සිමු.

යස්ස පාපං කතං කම්මං කුසලෙන පිට්ඨති,
සො ඉමං ලොකං පභාසෙති අඛ්ඤා මුත්තොව චන්දිමා.

සො හවෙ දහරේ හික්ඛු සුඤ්ඤති බුද්ධිසංසතො,
සො ඉමං ලොකං පභාසෙති අඛ්ඤා මුත්තොව චන්දිමා.

දිසා හි මෙ ධම්මකථං සුඤ්ඤතු
දිසා හි මෙ සුඤ්ඤතු බුද්ධිසංසතො,
දිසා හි මෙ තෙ මනුජෝ¹ හජන්තු
යෙ ධම්මමේවාදපයන්ති සන්තො.

දිසා හි මෙ බන්ධිවාදනං² අවිරේඛපසංසිතං,³
සුඤ්ඤතු ධම්මං කාලෙන තඤ්ඤ අනුච්චිතං.

න හි ජාතු සො මමං හිංසෙ අඤ්ඤං වා පන කඤ්ඤනං⁴,
පපුග්ග පරමං සන්තිං රකෙඛග්ග තසථාවරේ

උදකං හි නගන්ති නෙතතිකා උසුකාරි නම්මන්ති තෙජනං
දුරං නම්මන්ති තච්ඡකා අත්තානං දම්මන්ති පඤ්ඤිතා.

දණ්ඩනෙනෙ දම්මන්ති අඛ්ඤාසෙති කසාති ව,
අදණ්ඩන අසන්තෙ අහං දන්තොවති තාදිතා.

අහිංසකොති මෙ නාමං හිංසකස්ස පුරේ සන්තො,
අජ්ජාහං සච්චිතාමොවති න නං හිංසාමි කඤ්ඤිතං⁵.

චොරේ අහං පුරේ අාසිං අඛ්ඤාලිමාලොති විසුඤ්ඤො,
චුක්ඛාමානො මහොසෙන බුද්ධිං සරණමාගමං.

ලොහිතපාණි පුරේ අාසිං අඛ්ඤාලිමාලොති විසුඤ්ඤො,
සරණාගමනං පස්ස හචනෙතති සමුග්ගතා.

තාදිසං කම්මං කතානං බහුං⁶ දුක්ඛතීභාමිතං,
චුච්චිතා කම්මවිපාකෙන අනණො භුඤ්ඤාමි භොජනං.

පමාදමනුසුඤ්ඤති බාලා දුමමධිනො ජනා,
අපමාදඤ්ඤති මේධාච්චි ධනං සෙච්චිච්ච රකඛති.

මා පමාදමනුසුඤ්ඤොථ මා කාමරතිසන්චමං,
අපමාදන්තො හි කියාසන්තො පපොති විපුලං සුඛං.

1. { මනුජාහා - සිඤ්ඤ. මනුජා - මජ්ඣම, සා.
මනුජාහා - PTS.
2. බන්ධිවාදනං - සා.
3. අවිරේඛපසංසිතං - සා, සංසිතං - මජ්ඣම.
4. කඤ්ඤනං - මජ්ඣම.
5. { කඤ්ඤනං - සිඤ්ඤ, PTS, සා.
කඤ්ඤනං - මජ්ඣම. 6. බහු - PTS.

මජ්ඣිම ප. - රූපවග්ගො [2.4.6 අඛණ්ඩමංල සුත්තං]

සාගතං¹ භාජගතං නසිදං දුමමනතිතං මම,
සංවිභතෙනසු² ධම්මෙසු සං සෙට්ඨං තදුපාගමිං.

සාගතං¹ භාජගතං නසිදං දුමමනතිතං මම,
තිස්සො වීජ්ජා අනුපාතතා කතං බුද්ධස්ස සාසනනති.

අඛණ්ඩමංලසුත්තං ජට්ඨං.

1. ස්වාගතං - මිත්තං, ස්වා
2. { සුචිතතෙනසු - ස්වා.
පචිතතෙනසු - PTS.

2. 4. 7

පියජාතික සුභාව

එව. මේ සුභාව: එකං සමයං භගවා ඝාචජ්ඣිං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාචරස්ස ගහපතිස්ස එකපුත්තකො පියො මනාපො කාලකතො¹ භොති. තස්ස කාලකිරියාය නෙව කම්මන්තා පටිභන්ති, න භන්තං පටිභාති. සො ආලාභනං² ගන්ඛා ගන්ඛා කන්දති කභං එකපුත්තක, කභං එකපුත්තකා'ති. අඨ ඛො සො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකම්මන්තං නිසීදී. එකම්මන්තං නිසිත්තං ඛො තං ගහපතිං භගවා එතදවොච: න ඛො තෙ ගහපති, සකෙ වීතෙත සීතස්ස ඉඤ්ඤාති, අජී තෙ ඉඤ්ඤාතං අඤ්ඤාචරන්'න්ති.

කීං හි මේ භන්තෙ ඉඤ්ඤාතං නාඤ්ඤාචරන්තං භවිස්සති? මස්සං හි භන්තෙ, එකපුත්තකො පියො මනාපො කාලකතො තස්ස කාලකිරියාය නෙව කම්මන්තා පටිභන්ති, න භන්තං පටිභාති. සොභං ආලාභනං² ගන්ඛා ගන්ඛා කන්දමි කභං එකපුත්තක, කභං එකපුත්තකා'ති.

එවමෙව ගහපති, පියජාතිකා හි ගහපති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසං පියපභවිකා'ති³.

කිස්ස ඤ ඛො⁴ නාමේතං භන්තෙ, එවං භවිස්සති: පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසං පියපභවිකා, පියජාතිකා හි ඛො භන්තෙ, ආනන්දසොමනස්සං පියපභවිකාති. අඨ ඛො සො ගහපති භගවතො භාසිතං අනභිනන්දිත්වා පටිකෙකාසිත්වා⁵ උඨායාසනා පක්කාමි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා අක්ඛඩුත්තා භගවතො අවිදුරේ අකෙඛති දිබ්බන්ති. අඨ ඛො සො ගහපති යෙන තෙ අක්ඛඩුත්තා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා තෙ අක්ඛඩුත්තෙ එතදවොච: ඉධාභං භොන්තො, යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා සමණං ගොතමං අභිවාදෙත්වා එකම්මන්තං නිසීදී. එකම්මන්තං නිසිත්තං ඛො මං භොන්තො, සමණො ගොතමො එතදවොච: න ඛො තෙ ගහපති, සකෙ වීතෙත සීතස්ස ඉඤ්ඤාති අජී තෙ ඉඤ්ඤාතං අඤ්ඤාචරන්'න්ති. එවං වුත්තෙ අභං භොන්තො, සමණං ගොතමං එතදවොච: කීං හි මේ භන්තෙ, ඉඤ්ඤාතං නාඤ්ඤාචරන්තං භවිස්සති, මස්සං හි භන්තෙ, එකපුත්තකො පියො මනාපො කාලකතො, තස්ස කාලකිරියාය නෙව කම්මන්තා පටිභන්ති, න භන්තං පටිභාති. සොභං ආලාභනං ගන්ඛා ගන්ඛා කන්දමි: 'කභං එකපුත්තක, කභං එකපුත්තකා'ති. එවමෙතං ගහපති, එවමෙතං ගහපති, පියජාතිකා හි ගහපති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසං පියපභවිකාති. කිස්ස⁴ ඤ

1. කාලංකතො - මජ්ඣිම. 2. ආලාභණං - සීඝ්‍ර.
3. පියපභවිකාති - සඤ්ඤා.
4. කස්ස ඛො - මජ්ඣිම, PTS. කස්ස ඛො - සඤ්ඤා.
5. අපභවිකෙකාසිත්වා - සඤ්ඤා.

බො භාමේතං හනෙත, එවං හවිසානී: පියජාතීකා සොකපරිදෙව-
දුක්ඛදෙමනස්සපායාසා පියපාහවිකා, පියජාතීකා හි බො හනෙත,
ආනන්දසොමනස්සා පියපාහවිකානී. අථ බවාහං¹ හොනෙතා, සමණස්ස
ගොතමස්ස හාසිතං අනභිනන්දිනි: පටිකේකාසිනි: උච්ඡායාසනා
පක්කමි²නති.

එවමේතං හහපතී, එවමේතං හහපතී, පියජාතීකා හි හහපතී,
ආනන්දසොමනස්සා පියපාහවිකා³නී. අථ බො සො හහපතී, සමේතී
මේ අක්ඛචුතෙතභීති පක්කාමි. අථ බො ඉදං කථාචන්ද්‍රං අනුපුබ්බෙත
රුජනෙතපුරං පාවිසි.

අථ බො පසෙතදි කොසලො මලලීකං දෙවීං ආමනෙතසි: ඉදනෙත
මලලීකෙ, සමණෙත ගොතමේත හාසිතං: ‘පියජාතීකා සොකපරිදෙව-
දුක්ඛදෙමනස්සපායාසා පියපාහවිකා³නී.

සචෙ තං මහාරුජ, හභවතා හසිතං, එවමේතනති.

එවමේවං පනායං මලලීකා යඤ්ඤදෙව සමණො ගොතමො හාසතී
තංතදෙවස්ස අබහනුමොදති. සචෙ තං මහාරුජ, හභවතා හාසිතං
එවමේත²නති. සෙය්‍යථාපි නාම ආචරියො යඤ්ඤදෙව අනෙතවාසිස්ස²
හාසතී, තං තදෙවස්ස අනෙතවාසි අබහනුමොදති: එවමේතං ආචරිය,
එවමේතං ආචරියානී. එවමේවං බො නිං මලලීකෙ, යඤ්ඤදෙව
සමණො ගොතමො හාසතී. තං තදෙවස්ස අබහනුමොදසි. සචෙ තං
මහාරුජ, හභවතා හාසිතං එවමේත²නති. චර පරො මලලීකෙ,
විතස්සානී.

අථ බො මලලීකා දෙවී නාඡ්ඡිජඛ්‍යං බ්‍රාහ්මණං ආමනෙතසි: එහි
නිං බ්‍රාහ්මණ, යෙන හභවා තෙනුපසඛකම, උපසඛකමිනි: මම වචනෙන
හභවිතො: පාදෙ සිරසා වන්දති, අපාඛාධං අපානඛකං ලහුච්ඡානං බලං
එංසුච්ඡාරං පුච්ඡ: ‘මලලීකා හනෙත, දෙවී හභවිතො: පාදෙ සිරසා
වන්දති, අපාඛාධං අපානඛකං ලහුච්ඡානං බලං එංසුච්ඡාරං පුච්ඡති²නී.
එවඤ්ච වදෙති: “හාසිතා නු බො හනෙත, හභවතා එසා වාචා:
පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා පියපාහවිකා³නී. යථා
ච තෙ හභවා ව්‍යාකරොති, තථා තං සාධුකං උග්ගහෙනි: මමං
ආරොචෙය්‍යාසි. න හි තථාගතා: විතථං හණන්ති”නී. එවං හොතීති බො
නාඡ්ඡිජඛ්‍යා බ්‍රාහ්මණො මලලීකාය දෙවියා පටිසුඤ්චි: යෙන හභවා
තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමිනි: හභවතා සද්ධිං සචෙමාදි, සචෙමාදතීයං
කථං සාරුණීයං විතීසාරෙනි: එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො:
බො නාඡ්ඡිජඛ්‍යා බ්‍රාහ්මණො හභවිතං එතදචොච: ‘මලලීකා හො
ගොතමී, දෙවී හොතො: ගොතමස්ස පාදෙ සිරසා වන්දති, අපාඛාධං
අපානඛකං ලහුච්ඡානං බලං එංසුච්ඡාරං පුච්ඡති. එවඤ්ච වදෙති:
“හාසිතා නු බො හනෙත, හභවතා එසා වාචා: පියජාතීකා සොකපරිදෙව-
දුක්ඛදෙමනස්සපායාසා පියපාහවිකා³නී.”

1. අථ බොහං - ස්‍යා.
2. අනෙතවාසිං - සිඤ්ඤ.
3. චර පි රෙ - PTS.

එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, පියජාතීකා හි ඛො බ්‍රාහ්මණ, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායංසා පියප්පහවිකාති.

තදුමිතොපෙන බ්‍රාහ්මණ, පරියංගෙන වෙදිතබ්බං: ‘යථා පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායංසා පියප්පහවිකා’ති. භුතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිඤ්ඤාගෙව සාචජ්ජියා අඤ්ඤාතරඤ්ඤා ඉජ්ජියා මාතා කාලම්කාසි. සා තඤ්ඤා කාලකිරියාය උමමතතිකා ඛිතතච්චෙනා රජියාය¹ රජියං සිඛ්ඤාචකෙන සිඛ්ඤාචකං උපසඤ්ඤාති. එවමාහ: ‘අපි මෙ මාතරං අද්දසථා² අපි මෙ මාතරං අද්දසථා’ති?

ඉමිතොපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියංගෙන වෙදිතබ්බං: යථා පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායංසා පියප්පහවිකාති. භුතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිඤ්ඤාගෙව සාචජ්ජියා අඤ්ඤාතරඤ්ඤා ඉජ්ජියා පිතා කාලම්කාසි -පෙ-භාතා කාලම්කාසි, -පෙ-භගිනී කාලම්කාසි -පෙ-පුතෙනා කාලම්කාසි -පෙ-ධිතා කාලම්කාසි -පෙ-සාමිකො කාලම්කාසි. සා තඤ්ඤා කාලකිරියාය උමමතතිකා ඛිතතච්චෙනා රජියාය³ රජියං සිඛ්ඤාචකෙන සිඛ්ඤාචකං උපසඤ්ඤාති. එවමාහ: ‘අපි මෙ සාමිකං අද්දසථ, අපි මෙ සාමිකං අද්දසථා’ති?

ඉමිතොපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියංගෙන වෙදිතබ්බං: යථා පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායංසා පියප්පහවිකා’ති. භුතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිඤ්ඤාගෙව සාචජ්ජියා අඤ්ඤාතරඤ්ඤා පුරිසඤ්ඤා මාතා කාලම්කාසි. සො තඤ්ඤා කාලකිරියාය උමමතතකො ඛිතතච්චෙනා රජියාය⁴ රජියං සිඛ්ඤාචකෙන සිඛ්ඤාචකං උපසඤ්ඤාති. එවමාහ: ‘අපි මෙ මාතරං අද්දසථ, අපි මෙ මාතරං අද්දසථා’ති?

ඉමිතොපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියංගෙන වෙදිතබ්බං: යථා පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායංසා පියප්පහවිකා’ති. භුතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිඤ්ඤාගෙව සාචජ්ජියා අඤ්ඤාතරඤ්ඤා පුරිසඤ්ඤා පිතා කාලම්කාසි. -පෙ-භාතා කාලම්කාසි-පෙ-භගිනී කාලම්කාසි-පෙ-පුතෙනා කාලම්කාසි -පෙ-ධිතා කාලම්කාසි-පෙ-පජාපති කාලම්කාසි. සො තඤ්ඤා කාලකිරියාය උමමතතකො ඛිතතච්චෙනා රජියාය⁵ රජියං සිඛ්ඤාචකෙන සිඛ්ඤාචකං උපසඤ්ඤාති. එවමාහ: ‘අපි මෙ පජාපතී අද්දසථ, අපි මෙ පජාපතී අද්දසථා’ති?

ඉමිතොපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියංගෙන වෙදිතබ්බං: ‘යථා පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සපායංසා පියප්පහවිකා’ති. භුතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ, ඉමිඤ්ඤාගෙව සාචජ්ජියා අඤ්ඤාතරං ඉජ්ජියා ඤාතිකුලං අහමාසි. තඤ්ඤා තෙ ඤාතකා සාමිකා⁶ අච්ච්චිඤ්ඤා අඤ්ඤාඤ්ඤා දකුකාමා, සා ච තං න ඉච්චති. අථ ඛො සා ඉජ්ජියා සාමිකං එතදවොච: ‘ඉමෙ මං⁷ අග්ගපුත්ත, ඤාතකා තයා’ අච්ච්චිඤ්ඤා අඤ්ඤාඤ්ඤා දකුකාමා අහඤ්ඤා

1. අඤ්ඤාතරඤ්ඤා - මජ්ඣං.
2. {රජිකාය රජිකං - මජ්ඣං. 3. {අද්දසථ - සා.
{රජියා රජියං - සිඤ්ඤා. {අද්දසථ - මජ්ඣං.
4. සාමිකං - සිඤ්ඤා, මජ්ඣං, සා, PTS.
5. සාචජ්ජියා - PTS. 6. මම - සා, මමං - PTS.
7. තං - සිඤ්ඤා, සා, PTS. නිං - මජ්ඣං.

තං න ඉච්ඡාමි'ති. අථ ඛො සො පුරිසො තං ඉච්චං දුට්ඨො ඡේතො අත්තානං ඔපාදෙසි¹, 'උභො පෙච්ච භවිංසාමා'ති. ඉමිනාපි ඛො එතං බ්‍රාහ්මණ, පරියායෙන වේදිතබ්බං: 'යථා පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා, පියපාභවිකා'ති.

අථ ඛො නාමුච්ඡේතො බ්‍රාහ්මණො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිතො අනුමොදිතො උට්ඨායාසනා යෙන මලලිකා දෙවී තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිතො යාවතකො අහොසි භගවතා සද්ධිං කථාසලාපො, තං සබ්බං මලලිකාය දෙවීයා අරොවෙසි. අථ ඛො මලලිකා දෙවී යෙන රජා පසෙහදි කොසලො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිතො රජානං පසෙහදං කොසලං එතදවොච:

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරජ, පියා තෙ වජ්ජි කුමාරිති?

එවං මලලිකෙ, පියා මෙ වජ්ජි කුමාරිති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරජ, වජ්ජියා තෙ කුමාරියා විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා'ති?

වජ්ජියා මෙ මලලිකෙ, කුමාරියා විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා ජ්චිතස්සපි සියා අඤ්ඤථානං, කිමපන මෙ න උපපජ්ජෙය්‍යනති සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා'ති?

ඉදං ඛො තං මහාරජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසච්චුඤ්ඤෙන සකුංසා භාසිතං: 'පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා පියපාභවිකා'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරජ, පියා තෙ වාසභා ඛතතියාති?

එවං මලලිකෙ, පියා මෙ වාසභා ඛතතියාති.²

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරජ, වාසභාය තෙ ඛතතියාය විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා'ති?

වාසභාය මෙ මලලිකෙ, ඛතතියාය විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා ජ්චිතස්සපි සියා අඤ්ඤථානං, කිං පන මෙ න උපපජ්ජෙය්‍යනති සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා'ති.

ඉදං ඛො තං මහාරජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසච්චුඤ්ඤෙන සකුංසා භාසිතං: 'පියජාතීකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා පියපාභවිකා'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරජ, පියො තෙ විච්චිඛගො³ සෙනාපතී'ති?

එවං මලලිකෙ, පියො මෙ විච්චිඛගො සෙනාපතී'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි මහාරජ, විච්චිඛගො තෙ සෙනාපතීස්ස විපරිණාමඤ්ඤථාභාවා උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා'ති?

1. {උප්පාලෙසි - මජ්ඣං, සා. 2. වාසභාඛතතියාති - සා. {උප්පාලෙසි - සිඤ්ඤ, PTS. 3. විච්චිඛගො මජ්ඣං.

විවුඛගස්ස මෙ මුලිකෙ, සෙනාපතියා විපරිණාමඤ්ඤාථාභාවා ජ්චිතස්සපි සියා අඤ්ඤාථතතං. කිං පන මෙ න උපපජ්ජියානති සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසාති?

ඉදං ඛො තං මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුඤ්ඤෙන සන්ධාය භාසිතං : 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා පියපහවිකා'ති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, පියා තෙ අභනති?

ඵචං මුලිකෙ, පියා මේසි තිනති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, මග්ගං තෙ විපරිණාමඤ්ඤාථාභාවා උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා'ති?

තුග්ගං හි මෙ මුලිකෙ, විපරිණාමඤ්ඤාථාභාවා ජ්චිතස්සපි සියා අඤ්ඤාථතතං. කිං පන මෙ න උපපජ්ජියානති සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා'ති?

ඉදං ඛො තං මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුඤ්ඤෙන සන්ධාය භාසිතං : 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා පියපහවිකා'ති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, පියා තෙ කාසිකොසලාති?

ඵචං මුලිකෙ, පියා මෙ කාසිකොසලා. කාසිකොසලානං මුලිකෙ, අනුභාවෙන කාසිකොසලං කාසිකච්ඡදනං පච්චිත්තගොමි, මාලාගති-විලෙපනං ඛාරෙමා'ති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මහාරාජ, කාසිකොසලානං තෙ විපරිණාමඤ්ඤාථාභාවා උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා'ති?

කාසිකොසලානං හි මෙ මුලිකෙ, විපරිණාමඤ්ඤාථාභාවා ජ්චිතස්සපි සියා අඤ්ඤාථතතං. කිං පන මෙ න උපපජ්ජියානති සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා'ති.

ඉදං ඛො තං මහාරාජ, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්මුඤ්ඤෙන සන්ධාය භාසිතං : 'පියජාතිකා සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සපායාසා පියපහවිකා'ති.

අච්ඡරිතං මුලිකෙ, අඛ්ඛුතං මුලිකෙ, යාවඤ්ඤා සො භගවා පඤ්ඤාය අතිවිජ්ඣා මඤ්ඤා¹ පස්සති. ඵහි මුලිකෙ, අචාමෙහිති²

අථ ඛො රාජා පසෙහදි කොසලො උට්ඨායාතතා ඵකංසං උත්තරාසඛිතං කරිකා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤාපිං පනාමේකා තික්ඛිතතුං උදහං උදහෙසි : 'නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මුඤ්ඤා, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මුඤ්ඤා, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මුඤ්ඤා'ති.

පියජාතිකසුභතං සභතමං.

1 අතිවිජ්ඣා පඤ්ඤාය - PTS.
2 අචමෙහිති - මජ්ඣං.

2. 4. 8

බාහිනික සුභතං

එවං මෙ සුභතං: එකං සමයං හඟවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අයස්මා ආනන්දෙ පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති: පත්තච්චිරං ආදාය සාවච්චියං¹ පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවච්චියං පිණ්ඩාය වරිති: පච්ඡාභතතං පිණ්ඩිපානපටික්කන්තො, යෙන පුබ්බාරාමො: ඕභාරමාතු² පාසාදෙ තෙත්තපසඛක්ඛි දිවාච්චාරාය.

තෙන ඛො පන සමයෙන රුජා පසෙනදි කොසලො එකපුණ්ඩරීකං නාගං අභිරුහිති: සාවච්චියා නියසාසි දිවාදිවස්ස. අඤ්ඤා ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො ආයස්මන්තං ආනන්දං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්සාන සිරිවඩ්ඪං මහාමන්තං ආමන්තෙසි: ‘ආයස්මා නු ඛො එසො සමම සිරිවඩ්ඪ, ආනන්දෙ’ති? එවං මහාරුජ, ආයස්මා එසො ආනන්දෙ’ති. අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමන්තෙසි: ‘එහි නිං අමොහා පුරිස, යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙත්තපසඛක්ඛම. උපසඛක්ඛිති: මම චචනෙන ආයස්මන්තො ආනන්දස්ස පාදෙ සිරසා වන්දාහි: රුජා හන්තෙ, පසෙනදි කොසලො ආයස්මන්තො ආනන්දස්ස පාදෙ සිරසා වන්දාහි’ති.³ එවඤ්ඤා වදෙති: ‘භවෙ කිර හන්තෙ, ආයස්මන්තො ආනන්දස්ස න කිඤ්චි අච්චාසිකං කරණීයං, ආගමෙතු කිර හන්තෙ, ආයස්මා ආනන්දෙ ඉත්තන්තං අත්තකමපං උපාදායා’ති. එවං දෙවාති ඛො සො පුරිසො රඤ්ඤෙදා පසෙනදියස්ස කොසලස්ස පටිසුත්තා: යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙත්තපසඛක්ඛම, උපසඛක්ඛිති: ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙති: එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො ඛො සො පුරිසො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදචොච: ‘රුජා හන්තෙ, පසෙනදි කොසලො ආයස්මන්තො ආනන්දස්ස පාදෙ සිරසා වන්දාහි, එවඤ්ඤා වදෙති: ‘භවෙ කිර හන්තෙ, ආයස්මන්තො ආනන්දස්ස න කිඤ්චි අච්චාසිකං කරණීයං, ආගමෙතු කිර හන්තෙ, ආයස්මා ආනන්දෙ ඉත්තන්තං අත්තකමපං උපාදායා’ති. අධිවාසෙසි ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ තුණ්ඤිභාවෙන.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො යාවනිකා නාගස්ස භුමි, නාගෙන හන්ති: නාගා පච්චොරොහිති: පත්තිකොච යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙත්තපසඛක්ඛම, උපසඛක්ඛිති: ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙති: එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදචොච: ‘භවෙ හන්තෙ, ආයස්මන්තො ආනන්දස්ස න කිඤ්චි අච්චාසිකං කරණීයං, සාධු හන්තෙ, ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන අච්චරචනියා නදියා තීරං, තෙත්තපසඛක්ඛමතු අත්තකමපං උපාදායාහි. අධිවාසෙසි ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ තුණ්ඤිභාවෙන.

1. සාවච්චියං - සිඹු, මජ්ඣම.

2. ඕභාරමාතුයා - සාසා.

3. වන්දාහි - සිඹු.

4. වදෙති - සිඹු.

අප්ඵ ඛො ආයසමා ආනන්දො යෙන අචිරවතීතො නදිතො තීරං, නෙත්තපසඛකමී, උපසඛකමීනිං අඤ්ඤාතරසමී රුක්ඛමුලො පඤ්ඤාතෙන ආයතෙන නිසීදි. අප්ඵ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො යාවතීකා නාගස්ස භූමි නාගෙන ගන්ඛා, නාගා පච්චොරුණිනිං පතතිකොච යෙනායසමා ආනන්දො නෙත්තපසඛකමී. උපසඛකමීනිං ආයසමන්තං ආනන්දං අභිවාදෙතිං ඵකමන්තං අවහීයි. ඵකමන්තං සීනො ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො ආයසමන්තං ආනන්දං ඵතදවොච: ඉධ භනෙත, ආයසමා ආනන්දො භත්ථත්ථරෙ නිසීදන්තු'ති. අලං මහාරුජ, නිසීද නිං, නිසීනො අහං සකො ආයතො'ති. නිසීදි ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො පඤ්ඤාතෙන ආයතෙන, නිසජ්ඣ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො ආයසමන්තං ආනන්දං ඵතදවොච:

කිනත්ත ඛො භනෙත ආනන්ද, සො භගවා තථාරූපං කායසමාවාරං සමාවරෙය්‍ය යොස්ස¹ කායසමාවාරෙ ඔපාරලොහො සමණෙති වුභමණෙතිති? න ඛො මහාරුජ, සො භගවා තථාරූපං කායසමාවාරං සමාවරෙය්‍ය යොස්ස කායසමාවාරෙ ඔපාරලොහො සමණෙති වුභමණෙති විඤ්ඤාති'ති

කිම්පන භනෙත ආනන්ද, සො භගවා තථාරූපං වච්චසමාවාරං පෙ-මනොසමාවාරං සමාවරෙය්‍ය යොස්ස¹ මනොසමාවාරෙ ඔපාරලොහො සමණෙති වුභමණෙතිති? න ඛො මහාරුජ, සො භගවා තථාරූපං මනොසමාවාරං සමාවරෙය්‍ය යොස්ස මනොසමාවාරෙ ඔපාරලොහො සමණෙති වුභමණෙති විඤ්ඤාතිති.

අච්ඡරීසං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත, යං භි මයං භනෙත, නාසකභිමා පඤ්ඤාත පරිපුරෙත්තා, තං භනෙත, ආයසමනා ආනන්දෙන පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණෙන පරිපුරිතං. යෙ තෙ භනෙත, බාලො අබ්‍යතනා අනත්තවිච්ච අපරියොගාභෙතිං පරෙසං වණණං වා අවණණං වා භාසනති, න මයං තං සාරතො පච්චාගච්ඡාමි. යෙ ච ඛො තො² භනෙත, පඤ්ඤාතා බ්‍යතනා⁴ මේධාවිනො අත්තවිච්ච පරියොගාභෙතිං පරෙසං වණණං වා අවණණං වා භාසනති, තං මයං සාරතො පච්චාගච්ඡාමි.

කතමො පන භනෙත ආනන්ද, කායසමාවාරෙ ඔපාරලොහො සමණෙති වුභමණෙති විඤ්ඤාතිති?.

- යො ඛො මහාරුජ, කායසමාවාරෙ අකුසලො.
- කතමො පන භනෙත, කායසමාවාරෙ අකුසලො?
- යො ඛො මහාරුජ, කායසමාවාරෙ සාවජේජා.
- කතමො පන භනෙත, කායසමාවාරෙ සාවජේජා?
- යො ඛො මහාරුජ, කායසමාවාරො සබ්‍යාපජේඤ්ඤා⁵.
- කතමො පන භනෙත, කායසමාවාරෙ සබ්‍යාපජේඤ්ඤා?
- යො ඛො මහාරුජ, කායසමාවාරෙ දුක්ඛවිපාකො.
- කතමො පන භනෙත, කායසමාවාරෙ දුක්ඛවිපාකො?

1. යොසං - ස්‍යා. 4. වියතනා - මජ්ඣං.
 2. වුභමණෙති විඤ්ඤාතිති - සීඝ්‍ර, PTS. 5. සබ්‍යාපජේඤ්ඤා - මජ්ඣං.
 3. යෙ පන තෙ - මජ්ඣං.

යො මහාරජ, කායසමාවාදේ අත්තව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, පරව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති, උභයව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති. තස්ස අකුසලො ධම්මො අභිවසිංහනති, කුසලො ධම්මො පරිභායනති. ඵවරුපො ඛො මහාරජ, කායසමාවාදේ ඔපාරමො සමණෙහි වුභමණෙහි විඤ්ඤාහිති.

කතමො පන භනෙත අනන්ද, වච්ඡමාවාදේ-පෙ-මනොසමාවාදේ ඔපාරමො සමණෙහි වුභමණෙහි විඤ්ඤාහිති?

යො ඛො මහාරජ, මනොසමාවාදේ අකුසලො.

කතමො පන භනෙත, මනොසමාවාදේ අකුසලො?

යො ඛො මහාරජ, මනොසමාවාදේ සාවජේයො.

කතමො පන භනෙත, මනොසමාවාදේ සාවජේයො?

යො ඛො මහාරජ, මනොසමාවාදේ සඛ්‍යාපජේඛා.

කතමො පන භනෙත, මනොසමාවාදේ සඛ්‍යාපජේඛා?

යො ඛො මහාරජ, මනොසමාවාදේ දුක්ඛවිපාකො.

කතමො පන භනෙත, මනොසමාවාදේ දුක්ඛවිපාකො?

යො ඛො මහාරජ, මනොසමාවාදේ අත්තව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති -පෙ-උභයව්‍යාඛාධායපි සංවත්තති. තස්ස අකුසලො ධම්මො අභිවසිංහනති, කුසලො ධම්මො පරිභායනති. ඵවරුපො ඛො මහාරජ, මනොසමාවාදේ ඔපාරමො සමණෙහි වුභමණෙහි විඤ්ඤාහිති.

කිංඤ්ඤා ඛො භනෙත අනන්ද, යො භගවා සබ්බසංයෙව අකුසලොනං ධම්මානං පභානං විණෙණෙහිති?

සබ්බා'කුසලධම්මපභිනො¹ ඛො මහාරජ, තථාභනො කුසලධම්ම-සමන්තාභතොති.

කතමො පන භනෙත අනන්ද, කායසමාවාදේ අනොපාරමො සමණෙහි වුභමණෙහි විඤ්ඤාහිති?

යො ඛො මහාරජ, කායසමාවාදේ කුසලො.

කතමො පන භනෙත, කායසමාවාදේ කුසලො?

යො ඛො මහාරජ, කායසමාවාදේ අනවජේයො.

කතමො පන භනෙත, කායසමාවාදේ අනවජේයො?

යො ඛො මහාරජ, කායසමාවාදේ අඛ්‍යාපජේඛා²

කතමො පන භනෙත, කායසමාවාදේ අඛ්‍යාපජේඛා?

යො ඛො මහාරජ, කායසමාවාදේ සුඛවිපාකො.

කතමො පන භනෙත, කායසමාවාදේ සුඛවිපාකො?

1. සබ්බා අකුසලො ධම්මො පභිනො - සීඝ්‍ර.
2. අඛ්‍යාපජේඛා - මජ්ඣං.

යො ඛො මහාරුජ, කායසමාචාරෙ නෙවත්තව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති, න පරව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති, න උභයව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති. නස්ස අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවක්ඛන්ති. ඵවරුපො ඛො මහාරුජ, කායසමාචාරෙ අනොපාරමේහා සමණෙහි වුභමණෙහි විඤ්ඤාතිති.

කතමො පන භනෙත අනන්ද, වරීසමාචාරෙ-පෙ-මනොසමාචාරෙ අනොපාරමො සමණෙහි වුභමණෙහි විඤ්ඤාතිති?

යො ඛො මහාරුජ, මනොසමාචාරෙ කුසලො.

කතමො පන භනෙත, මනොසමාචාරෙ කුසලො?

යො ඛො මහාරුජ, මනොසමාචාරෙ අනවච්ඡේජා.

කතමො පන භනෙත, මනොසමාචාරෙ අනවච්ඡේජා?

යො ඛො මහාරුජ, මනොසමාචාරෙ අඛ්‍යාපච්ඡේඛා.

කතමො පන භනෙත, මනොසමාචාරෙ අඛ්‍යාපච්ඡේඛා?

යො ඛො මහාරුජ, මනොසමාචාරෙ සුඛවිපාකො.

කතමො පන භනෙත, මනොසමාචාරෙ සුඛවිපාකො?

යො ඛො මහාරුජ, මනොසමාචාරෙ නෙවත්තව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති න පරව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති න උභයව්‍යාඛාධායපි සංචත්තති. නස්ස අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවක්ඛන්ති. ඵවරුපො ඛො මහාරුජ, මනොසමාචාරෙ අනොපාරමේහා සමණෙහි වුභමණෙහි විඤ්ඤාතිති.

කිං පන¹ භනෙත අනන්ද, සො භගවා සබ්බසංයෙව කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදං වණ්ණෙතිති?

සබ්බා'කුසලධම්මපභිනො ඛො මහාරුජ, තථාභනො කුසලධම්මං සමන්තාභතොති.

අච්ඡරිතං භනෙත, අබ්බුතං භනෙත, සාවසුභාසිතඤ්චිදං² භනෙත, අයස්මතො අනන්දෙන. ඉමිනා ච මයං භනෙත, අයස්මතො අනන්දස්ස සුභාසිතෙන අත්තමනාතිරඤ්චා, ඵචං අත්තමනාතිරඤ්චා ච මයං භනෙත, අයස්මතො අනන්දස්ස සුභාසිතෙන, සචෙ භනෙත, අයස්මතො අනන්දස්ස භචිරත්තනං කප්පෙය්‍ය, භචිරත්තනමපි මයං අයස්මතො අනන්දස්ස දදෙය්‍යාම. සචෙ භනෙත, අයස්මතො අනන්දස්ස අස්ස රත්තනං කප්පෙය්‍ය, අස්ස රත්තනමපි මයං අයස්මතො අනන්දස්ස දදෙය්‍යාම. සචෙ භනෙත, අයස්මතො අනන්දස්ස ගාමචිරං කප්පෙය්‍ය, ගාමචිරමපි මයං අයස්මතො අනන්දස්ස දදෙය්‍යාම. අපි ච භනෙත, මයමෙපතං³ ජානාමි : නෙතං අයස්මතො අනන්දස්ස කප්පතීති. අයං මෙ භනෙත, බාහිනිකා රඤ්ඤා⁴ මාගධෙන අජාතස්සත්තානා වෙදෙහිපුත්තෙන වත්ථානාලීයා⁵ පක්ඛිට්ඨිනා පභිතා සොලසසමා අයාමෙන, අධ්‍යාසමා විත්ථාරෙන, තං භනෙත, අයස්මා අනන්දෙ පභිගණ්ඨාකු අනුකම්පං උපදයාති.

1. කිං නුඛො පන - ස්‍යා. 2. සුභාසිතමිදං - සිමු.
3. මයමෙපතං තං - සිමු. 4. රඤ්ඤා - PTS.
5. ජත්තනාලීයා - ස්‍යා, PTS.

අලං මහාරජ, පරිපුණ්ණං මෙ තිච්චරන්ති.

අයං භනෙන, අචිරවතී නදී දිට්ඨා ආයස්මතා චෙව ආනන්දෙන අමොහි ව, යද උපරි පබ්බතෙ මහාමෙහො අභිප්පව්ඨො හොති¹ අථායං අචිරවතී නදී උභතො කුලාති සංවිසාදනතී ගච්ඡති. ඵචමෙව ඛො භනෙන, ආයස්මා ආනන්දෙ ඉමාය බාහිනිකාය අත්තනො තිච්චරං කරිස්සති. යච්චනායස්මතො ආනන්දස්ස පුරුණං තිච්චරං, තං සමුගමවාට්ඨි සංවිභජ්ජස්සති. ඵවායං අමහාකං දකඛිණා සංවිසාදනතී මඤ්ඤෙ ගමිස්සති. පඨිගණ්ඨාතු භනෙන, ආයස්මා ආනන්දෙ බාහිනිකන්ති.

පට්ඨග්ගහෙසි ඛො ආයස්මා ආනන්ද බාහිනිකං. අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො ආයස්මන්තං ආනන්දං ඵතදමොච්ච: 'භන්ද වදන්ති මයං භනෙන ආනන්ද, ගච්ඡාම, බහුකිච්චා මයං බහුකරණීයා'ති. යස්සදන්ති ඵං මහාරජ, කාරං මඤ්ඤෙසිති.

අථ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො ආයස්මතො ආනන්දස්ස භාසිතං අභිනන්දන්ති අනුමොදන්ති උට්ඨායාසනා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්ති පදකඛිණං කන්ථා පකකාමි.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ අචිරපකකන්තස්ස රඤ්ඤෙපසෙනදිස්ස කොසලස්ස යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්ති භගවන්තං අභිවාදෙත්ති ඵකමන්තං තිසිදි. ඵකමන්තං තිසිත්තො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යාවතකො අහොසි රඤ්ඤෙ පසෙනදිතා කොසලෙන සඤ්ඨිං කථාසලොපො. තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙයි. තඤ්ච බාහිනිකං භගවතො පාදයි.

අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙසි: 'ලාභා භික්ඛමෙව, රඤ්ඤෙ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස, සුලඤ්චලාභා භික්ඛමෙව, රඤ්ඤෙ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස. යං රුජා² පසෙනදි කොසලො ලභති ආනන්දං දස්සනායං ලභති පසිරාපාසනායාති.

ඉදමමොච්ච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්දන්ති.

බාහිනිකසුභතං අට්ඨමං.

1. අභිප්පවාහොති - සිඹු.
2. අයං රුජා - සිඹු.

2. 4. 9

ධම්මවේනිය සුභං

එවං මේ සුභං: එකං සමයං භගවා සකෙකසු විහරති මෙදතඵලං¹ නාම සක්ඛානං නිගමො. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජා පසෙනදි කොසලො නගරකං² අනුප්පතො හොති කෙනවිදෙව කරණීයෙන. අඵ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො දිඝං කාරුගනං ආමනොසි: 'යොජේති සමම කාරුගන, හද්දාති හද්දාති යානාති, උග්ගානභුමිං ගච්ඡාම සුභුමිං දඤ්ඤානායා'ති. එවා දෙවාති ඛො දිඝො කාරුගනො රඤ්ඤා පසෙනදිඤ්ඤා කොසලඤ්ඤා පටිඤ්ඤානා හද්දාති හද්දාති යානාති යොජාපෙතා රඤ්ඤා පසෙනදිඤ්ඤා කොසලඤ්ඤා පටිච්චෙදෙසි: 'සුභතාති ඛො දෙව හද්දාති හද්දාති යානාති, යඤ්ඤාති කාලං මඤ්ඤාසි'ති. අඵ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො හද්දං යානං අභිරුහිතා හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙහි නගරමතා නියොසි මභව්වි³ රුජානුභාවෙන යෙන ආරුමො තෙන පායාසි. යාවතීකා යානඤ්ඤා භුමි යානෙන ගතවා යානා පච්චොරොහිතා පතතිකොච ආරුමං පාවිසි.

අද්දානා ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො ආරුමෙ ජබ්බාච්චාරං අනුච්චකමමානො අනුච්චරමානො රුක්ඛමුලාති පාසාදිකාති පසාදනී යාති අප්පසද්දාති අප්පතිඤ්ඤාතාති විජනවාතාති මනුස්සරුගසෙග්ගකාති පටිසලානසාරුප්පාති. දිඤ්ඤාන භගවන්තංයෙව ආරුමන සති උදපාදි: 'ඉමාති ඛො තාති⁴ රුක්ඛමුලාති පාසාදිකාති පසාදනීයාති අප්පසද්දාති අප්පතිඤ්ඤාතාති විජනවාතාති මනුස්සරුගසෙග්ගකාති පටිසලානසාරුප්පාති, යඪ සුදං මයං තං භගවන්තං පඤ්චරුපාසාම අරහන්තං සමමාසමුද්ධාති

අඵ ඛො රුජා පසෙනදි කොසලො දිඝං කාරුගනං ආමනොසි: ඉමාති ඛො සමම කාරුගන, තාති රුක්ඛමුලාති පාසාදිකාති පසාදනීයාති අප්පසද්දාති අප්පතිඤ්ඤාතාති විජනවාතාති මනුස්සරුගසෙග්ගකාති පටිසලානසාරුප්පාති. යඪ සුදං⁵ මයං තං භගවන්තං පඤ්චරුපාසාම අරහන්තං සමමාසමුද්ධං. කභං නු ඛො සමම කාරුගන, එතරහි සො භගවා විහරති අරහං සමමාසමුද්ධො'ති?

අඪ මහාරුජ, මෙදතඵලං¹ නාම සක්ඛානං නිගමො. තඪ සො භගවා එතරහි අරහං සමමාසමුද්ධො විහරති'ති. කීච දුරො පන සමම කාරුගන, නගරකමතා² මෙදතඵලං¹ නාම සක්ඛානං නිගමො හොතිති? න දුරෙ මහාරුජ, තීණී යොජනාති. සකකා දිච්චාවසෙග්ගෙන ගතභුතති. තෙන හි සමම කාරුගන, යොජේති හද්දාති හද්දාති යානාති ගමිඤ්ඤාම මයං තං භගවන්තං දඤ්ඤානායා අරහන්තං සමමාසමුද්ධාති.

1. { මෙදඵලං - මජ්ඣ, සා. මෙදඵලං - PTS. මෙතඵලං - සිඞ්. 5. යඪසුදං - PTS.	2. නඩකරකං - PTS. 3. මභව්වා - සිඞ්, මජ්ඣ. 4. ඉමාති ඛොදනී - සිඞ්. 6. නඩකරමතා - PTS.

එවං දෙවෘතී ඛො දීඝො කාරුගනො රඤ්ඤා පසෙනදිස්ස කොසලස්ස පටිසසුතො හද්දාති හද්දති යානාති යොජ්ජපෙතො රඤ්ඤා පසෙනදිස්ස කොසලස්ස පටිවේදෙසි: සුත්තාති ඛො තෙ දෙව, හද්දාති හද්දාති යානාති. යස්සදුතී කාරුං මඤ්ඤාසී'ති. අථ ඛො රූපා පසෙනදි කොසලො හද්දං යානං අභිරුහිතො හද්දෙති හද්දෙති යානෙති නගරකම්මා තිකම්මිතො යෙන මේදතඵලං නාම සක්කානං නිගමො තෙන පායාසි තෙනෙව දිවසාවසෙසෙන මේදතඵලං නාම සක්කානං නිගමං සම්පාපුණ්ඨි යෙන අාරුමො තෙන පායාසි. යාවතීකා යානස්ස භුමි යානෙන ගන්තො යානා පච්චොරෙහිතො පතතිකොච අාරුමං පාවිසි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්මහුලා හිකඛු අබ්බහාකාසෙ වඩකම්නති. අථ ඛො රූපා පසෙනදි කොසලො යෙන තෙ හිකඛු තෙනුපසඩකම්. උපසඩකම්තො තෙ හිකඛු එතදවොච: කභං නු ඛො හනෙත, එතරති සො හගවා විහරති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, දස්සනකාමා හි මයං තං හගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධා'නති. එසො මහාරූප විහාරෙ සංවුත්ථාරෙ තෙන අප්පසද්දෙ උපසඩකම්තො අතරමානො ආලිඤ්ඤං පටිසිතො උසකාසිතො අඤ්ඤා ආඤ්ඤා ආකොචෙසි, විචරිස්සති තෙ හගවා ආරු'නති. අථ ඛො රූපා පසෙනදි කොසලො තත්ථෙව ඛග්ගඤ්ඤා උණ්ඨිසඤ්ඤා දීඝස්ස කාරුගනස්ස පාදාසි, අථ ඛො දීඝස්ස කාරුගනස්ස එතදහොසි: රහායති ඛොදුතී මහාරූපා තෙතිධෙවදුතී' මයං ධාතබ්බා'නති. අථ ඛො රූපා පසෙනදි කොසලො යෙන සො විහාරෙ සංවුත්ථාරෙ තෙන අප්පසද්දෙ උපසඩකම්තො අතරමානො ආලිඤ්ඤං පටිසිතො උසකාසිතො අඤ්ඤා ආකොචෙසි. විචරි හගවා ආරු. අථ ඛො රූපා පසෙනදි කොසලො විහාරං පටිසිතො හගවතො පාදෙ සිරසා තිපතිතො හගවතො පාදාති ඉබ්බෙන ච පරිච්චෙති. පාණ්ඨි ච පරිතම්බාහති, නාමඤ්ඤා සාවේතී: රූපාහං හනෙත, පසෙනදි කොසලො, රූපාහං හනෙත, පසෙනදි කොසලො'ති.

කීං පන තිං මහාරූප, අත්ථවගං සලපස්සමානො ඉමස්මිං සරිරෙ එචරුපං පරමනිපච්චාකාරං කරෙසි විතතුපහාරං¹ උපදංසෙසිති?

අපී ඛො මෙ හනෙත, හගවති ධම්මනිගො, හොති සම්මාසම්බුද්ධො හගවා, ස්වාකඛාතො හගවතා ධම්මො, සුපටිපන්නා² හගවතො සාවකසඛෙකා'ති. ඉධාහං හනෙත, පස්සාමි එතො සමණ්ට්ඨාගමිණෙ පරිගන්තකතං බ්‍රහ්මචරිතං චරන්ති. දසපි වස්සාති, විසතිමපි වස්සාති, තිංසමපි වස්සාති, චත්තාරිසමපි වස්සාති. තෙ අපරෙත ඤාමයෙන සුභතාතා සුචිත්තතා කපපිතකෙසම්ඤ්ඤා පඤ්ඤාති කාමගුණෙහි සමපටිතා සම්බිහිභුතා පරිවාරෙතති³ ඉධ පනාහං හනෙත, හිකඛු පස්සාමි යාවච්චං අපාණකොටිකං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරිතං චරන්තො, න ඛො පනාහං හනෙත, ඉතො ඛිඤ්ඤා අඤ්ඤං එවං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරිතං සම්බුපස්සාමි. අයමපි ඛො මෙ හනෙත, හගවති ධම්මනිගො, හොති සම්මාසම්බුද්ධො හගවා, ස්වාකඛාතො හගවතා ධම්මො, සුපටිපන්නො සඛෙකාති⁴.

1. ඉධෙවදුතී - සිඞ්ඞ, මජ්ඣං, සා, PTS. 3 සුපටිපන්නො - මජ්ඣං.
 2. විතතුපහාරං - මජ්ඣං, සා, PTS. 4. පරිවාරෙතති - PTS
 5. හගවතො සාවකසඛෙකාති - මජ්ඣං.

පුන ච පරං භනෙත, රුජානොපි රුජුඤ්චි විවදන්ති. ඛන්තියාපි ඛන්තියෙති විවදන්ති. බ්‍රාහ්මණොපි බ්‍රාහ්මණෙති විවදන්ති. ගහපතීපි ගහපතීඤ්චි විවදන්ති. මාතාපි පුතොන විවදන්ති. පුතොනාපි මාතරු විවදන්ති. පිතාපි පුතොන විවදන්ති. පුතොනාපි පිතරු විවදන්ති. භාතාපි. භාතරු විවදන්ති. භාතාපි භතීතියා විවදන්ති. භතීතියාපි භාතරු විවදන්ති සභායොපි සභායෙත විවදන්ති. ඉධ පනාහං භනෙත, හික්ඛු පසාංඝි සමඤ්ඤා සමමොදමානා අවිවදමානා ඛිරේදක්ඛුතො අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පියචක්ඛුඤ්චි සමපසානනා විහරන්ති¹. න ඛො පනාහං භනෙත, ඉතො ඛතිඤ්ඤා අඤ්ඤාං ඵලං සමඤ්ඤාං පරිභං සමඤ්ඤාපසාංඝි. අයමපි ඛො මෙ භනෙත, භගවතී ධම්මඤ්ඤායො භොති: සමමාසවුඤ්ඤා භගවා, ඤාකඛානො භගවතා ධම්මො, සුපට්ඨපනො සඛෙඤ්ඤාති².

පුන ච පරාහං භනෙත, ආරමෙත ආරමං උයානෙන උයානං අනුච්චිකමාමි අනුච්චිරුමි. සොහං තථ පසාංඝි ඵකෙ සමණබ්‍රාහ්මණෙ කීසෙ පුබ්බෙ දුබ්බණෙණ උපාඤ්ඤාපඤ්ඤාකජානෙ³ ධම්නිසඤ්ඤානගතො න විය මඤ්ඤා චක්ඛුං ඛක්ඛිනො ජනස්ස දස්සනාය. තස්ස මඤ්ඤා භනෙත ඵලං භොති⁴ අඤ්ඤා ඉමෙ ආයඤ්ඤානො අනභිරතා⁵ වා බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති. අජි වා නෙසං කිඤ්ඤා පාපං කමමං කතං පට්ඨජනං තථා ඉමෙ ආයඤ්ඤානො කීසා ලුඛා දුබ්බණෙණ උපාඤ්ඤාපඤ්ඤාකජානා ධම්නිසඤ්ඤානගතා න විය මඤ්ඤා චක්ඛුං ඛක්ඛිනති ජනස්ස දස්සනායාති. ත්‍යාහං උපසඛක්ඛමිති: ඵලං වදමි: කීනනු තුලෙත ආයඤ්ඤානො කීසා ලුඛා දුබ්බණෙණ උපාඤ්ඤාපඤ්ඤාකජානා ධම්නිසඤ්ඤානගතා, න විය මඤ්ඤා චක්ඛුං ඛක්ඛිත ජනස්ස දස්සනායාති. තෙ ඵලමාහංසු: ඛක්ඛිකරෙඤ්ඤො නො මභරුජා⁶ති. ඉධ පනාහං භනෙත, හික්ඛු පසාංඝි භට්ඨපභට්ඨා උදගගුදඤ්ඤා අභිරතරුපා පිණ්ඩිඤ්ඤාය අපොසාසුකකා පනතලොමා පරදවුතනා මිගගුතෙන චෙතසා විහරන්ති⁷ තස්ස මඤ්ඤා භනෙත ඵලං භොති⁸. අඤ්ඤා ඉමෙ ආයඤ්ඤානො තස්ස භගවතො සාසනෙ උලාරං පුබ්බිනාපරං විසෙසං සඤ්ඤානන්ති, තථා ඉමෙ ආයඤ්ඤානො භට්ඨපභට්ඨා උදගගුදඤ්ඤා අභිරතරුපා පිණ්ඩිඤ්ඤාය අපොසාසුකකා පනතලොමා පරදවුතනා මිගගුතෙන චෙතසා විහරන්ති⁹ති. අයමපි ඛො මෙ භනෙත, භගවතී ධම්මඤ්ඤායො භොති සමමාසවුඤ්ඤා භගවා ඤාකඛානො භගවතා ධම්මො, සුපට්ඨපනො සඛෙඤ්ඤාති.

පුන ච පරාහං භනෙත, රුජා ඛන්තියො මුඤ්ඤාච්ඤිනො පඤ්ඤාමි භාතොනායං වා භාතොතො ජාපෙතායං වා ජාපෙතො. පබ්බාජෙතායං වා පබ්බාජෙතො. තස්ස මඤ්ඤා භනෙත, අට්ඨකරණෙ¹ තිසිනනස්ස අනතරනතරු කථං ඔපාතොති. සොහං න උභාමි : මාමෙ² භොනොතා අට්ඨකරණෙ³ තිසිනනස්ස මෙ අනතරනතරු කථං ඔපාතොති⁴. කථාපරියොසානං මෙ භවිනොතො ආගමොනතුති. තස්ස මඤ්ඤා භනෙත, අනතරනතරාව

1. සමඤ්ඤා සමමොදමානො ඛිරේදක්ඛුතො අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පියචක්ඛුඤ්චි පසානෙන විහරනො - PTS, මජ්ඣං.
2. උපාඤ්ඤාපඤ්ඤාකජානො - ස්‍යා.
3. ඵතදභොසි - ස්‍යා.
4. අනභිරතං - සිඹු.
5. භට්ඨපභට්ඨා උදගගුදඤ්ඤා අභිරතරුපෙ පිණ්ඩිඤ්ඤාය අපොසාසුකකො පඤ්ඤාලොමෙ පරදවුතනො මිගගුතෙන චෙතසා විහරනො - PTS, මජ්ඣං.
6. අභිරතරණෙ - සිඹු, PTS.
7. ඉමෙ - සිඹු
8. ඔපාතොතො - සිඹු.

කථං ඕපානෙතති. ඉධ පනාභං හනෙත, හික්ඛු පසාංඝී යස්මිං සමයෙ හගචා අනෙකසත්තාය පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, නෙව තස්මිං සමයෙ හගචතො සාවකානං ඛිපිතසද්දෙ වා හොති උක්කාසිතසද්දෙ වා. භුතපුබ්බං හනෙත, හගචා අනෙකසත්තාය පරිසාය ධම්මං දෙසෙයි. තභුඤ්ඤතරෙ හගචතො සාවකො උක්කාසි. තමෙනඤ්ඤතරෙ සමුඛමචාරි ජණ්ණකෙන හවෙයි : ‘අපසද්දෙ අයස්මා හොතු, මායස්මා සද්දමකාසි. සත්ථා නො හගචා ධම්මං දෙසෙති’ති, නස්ම මයං හනෙත, එතදහොසි : අච්ඡරියං වත හො, අබ්භුතං වත හො. අදණෙතීන වත කීර හො අසඤ්ඤෙ එවං සුවිනීතා පරිසා හවිස්සති’ති. න ඛො පනාභං හනෙත, ඉතො ඛහිඤ්ඤා අඤ්ඤං එවං සුවිනීතං පරිසං සමනුපසාංඝී. අයස්මි ඛො මෙ හනෙත, හගචති ධම්මනියො හොති : ‘සමමාසමුඛො හගචා, ස්වාකඛාතො හගචතා ධම්මො, සුපථිපනො සඛෙසා’ති.

පුත වපරාභං හනෙත, පසාංඝී ඉධෙකවෙච ඛතතීපණ්ණිනෙ තීපුණේ කතපරපචාදෙ වාලුවෙධිරුපෙ වොහිඤ්ඤතා¹ මඤ්ඤෙ වරන්ති පඤ්ඤගතෙන දිට්ඨිගතාති. තෙ සුණන්ති සමණො ඛලු හො ගොතමො අශ්ලීකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරියාති. තෙ පඤ්ඤං අභිසංඛරොන්ති. ඉමං මයං පඤ්ඤං සමණං ගොතමං උපසඛකමිනා පුච්ඡියාම : ‘එවං වෙ නො පුච්ඡා එවං බ්‍යාකරියාති, එවමස්ම මයං වාදං ආරොපෙස්සාම. එවං වෙපි නො පුච්ඡා එවං බ්‍යාකරියාති, එවමපියස්ම මයං වාදං ආරොපෙස්සාමා’ති. තෙ සුණන්ති ‘සමණො ඛලු හො ගොතමො අශ්ලීකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසටො’ති. තෙ යෙන හගචා තෙනුපසඛකමන්ති. තෙ හගචා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙති සමාදපෙති සමුතෙතජෙති සමපහංසෙති : තෙ හගචතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤසිතා සමාදපිතා සමුතෙතජිතා සමපහංසිතා න වෙච හගචන්තං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති. කුතො² වාදං ආරොපෙස්සන්ති. අඤ්ඤදදු³ හගචතො සාවකා සමපඤ්ජන්ති. අයස්මි ඛො මෙ හනෙත හගචති ධම්මනියො හොති. ‘සමමාසමුඛො හගචා, ස්වාකඛාතො හගචතා ධම්මො, සුපථිපනො සඛෙසා’ති

පුත වපරාභං හනෙත, පසාංඝී ඉධෙකවෙච මුඛමණපණ්ණිනෙ -පෙ- ගහපතිපණ්ණිනෙ-පෙ-සමණපණ්ණිනෙ තීපුණේ කතපරපචාදෙ වාලුවෙධිරුපෙ වොහිඤ්ඤතා¹ මඤ්ඤෙ වරන්ති. පඤ්ඤගතෙන දිට්ඨි-ගතාති. තෙ සුණන්ති ‘සමණො ඛලු හො ගොතමො අශ්ලීකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරියාති’ති. තෙ පඤ්ඤං අභිසංඛරොන්ති : ‘ඉමං මයං පඤ්ඤං සමණං ගොතමං උපසඛකමිනා පුච්ඡියාම. එවං වෙ නො පුච්ඡා එවං බ්‍යාකරියාති, එවමස්ම මයං වාදං ආරොපෙස්සාම. එවං වෙපි නො පුච්ඡා එවං බ්‍යාකරියාති, එවමපියස්ම මයං වාදං ආරොපෙස්සාමා’ති. තෙ සුණන්ති ‘සමණො ඛලු හො ගොතමො අශ්ලීකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසටො’ති. තෙ යෙන හගචා තෙනුපසඛකමන්ති. තෙ හගචා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙති සමාදපෙති සමුතෙතජෙති සමපහංසෙති. තෙ හගචතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤසිතා සමාදපිතා සමුතෙතජිතා සමපහංසිතා න වෙච හගචන්තං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති. කුතො² වාදං ආරොපෙස්සන්ති. අඤ්ඤදදු³ හගචන්තඤ්ඤෙච ඔකාසං යාවන්ති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බඤ්ජාය. තෙ හගචා

1. තෙ හිඤ්ඤතා - ස්වා, මජ්ඣං.
 2. කුතස්ම - ස්වා.
 3 අඤ්ඤදදු - ස්වා.

පබ්බාජෙති. තෙ නථා පබ්බජිතා සමානා එකා වූපකඛ්ඨා අපමන්තා ආනාපිනො පතිත්තතා විහරන්තා න චිරංකොච සංසාරාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අභාරකම්භො අනගාරිතං පබ්බජන්ති. තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිතං පරියොසානං දිවෙඨව ධම්මෙ සතං අභිඤ්ඤා සචරිකම්භො උපසම්පජ්ඣ විහරන්ති. තෙ එවමාහංසු : ‘මහං¹ වත හො අනංගාම, මහං¹ වත හො පනංගාම. මහං හි පුබ්බෙ අඤ්ඤාමාණාච සමානා සමාණමානාච පච්ඡාතිමානා, අබ්‍රාහ්මණාච සමානා බ්‍රාහ්මණමානාච පච්ඡාතිමානා, අනරහනෙතාච සමානා අරහනෙතාමානාච පච්ඡාතිමානා. ඉදන්ච ඛොමානා සමාණා, ඉදන්ච ඛොමානා බ්‍රාහ්මණා, ඉදන්ච ඛොමානා අරහනෙතා’ති. අගච්චි ඛො මෙ හනෙත, හභවති ධම්මනියො හොති : ‘සම්මාසම්බුද්ධො හභවා, ඤාකඛානො හභවතා ධම්මො, සුපට්ඨපනො සඛෙසා’ති.

පුන ච පරං හනෙත, ඉමෙ ඉසිදත්තපුරුණා ඵපතයො මම්භන්තා මම්භානා අහං නෙසං ජීවිතංසු පදනා² සසංසා ආහන්තා අඵ ච පන නො තථා මසි නිපච්චාකාරං කරොන්ති යථා හභවති. භුත්පුබ්බාහං හනෙත සෙතං අබ්‍රහ්මණානො සමානො ඉමෙව ඉසිදත්තපුරුණා ඵපතයො විමංසමානො අඤ්ඤාතරකම්භො සම්මාධෙව ආචසථෙ වාසං උපසඤ්ජිං. අඵ ඛො හනෙත, ඉමෙ ඉසිදත්තපුරුණා ඵපතයො ඛහුදෙව රත්තිං ධම්මිතං කථාය විනිතාමේනිභො යනො අහොසි හභවා තනො සිතං කනිභො මං පාදනො කරිනිභො නිපජ්ජංසු. තංසු මංගො හනෙත, එතදහොසි : ‘අච්ඡරිතං වත හො, අබ්‍රහ්මණං වත හො, ඉමෙ ඉසිදත්තපුරුණා ඵපතයො මම්භන්තා මම්භානා, අහං නෙසං ජීවිතංසු පදනා, සසංසා ආහන්තා. අඵ ච පන නො උථා මසි නිපච්චාකාරං කරොන්ති යථා හභවති. අඤ්ඤා ඉමෙ ආගඤ්ඤානො තංසු හභවතො සාසනෙ උලාරං පුබ්බෙතාපරං විසෙසං සඤ්ජානන්ති’ති. අගච්චි ඛො මෙ හනෙත, හභවති ධම්මනියො හොති : ‘සම්මාසම්බුද්ධො හභවා, ඤාකඛානො හභවතා ධම්මො, සුපට්ඨපනො සඛෙසා’ති.

පුන ච පරං හනෙත, හභවාපි ඛන්තියො, අගච්චි ඛන්තියො, හභවාපි කොසලකො, අගච්චි කොසලකො, හභවාපි ආසිනිකො, අගච්චි ආසිනිකො යච්චි හනෙත, හභවාපි ඛන්තියො, අගච්චි ඛන්තියො, ඛභවාපි කොසලකො, අගච්චි කොසලකො, හභවාපි ආසිනිකො, අගච්චි ආසිනිකො. ඉමීනාචාරහාමෙව්භං හනෙත, හභවති පරමනිපච්චාකාරං කතංසු. විතතුපහාරං උපදංසෙතුං. හන්ද ච දන්ති මහං හනෙත, හච්ඡාම. ඛහුකිච්චා මහං ඛහුකරණීයා’ති. සංසදන්ති නිං මහාරජ, කාලං මඤ්ඤාසිති. අඵ ඛො රජා පසෙසදි කොසලො උච්ඨායාසනා හභවන්තං අභිවාදෙතිභො පදකම්භො කනිභො පකකාමි.

1. මහං - සහා.
 2. {ජීවිතාය, දනා - මජ්ඣං.
 {ජීවිතං දනා - PTS.

අථ ඛො භගවො අඵරපක්කන්තස්ස රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස භික්ඛු ආමිනෙත්ඨි: ‘ඵසො භික්ඛවෙ, රුජා පසෙනදි කොසලො ධම්මවේනීයාති භාසිත්ථො උඨායංසනො පක්කන්තො. උඤ්ඤංඤාඵ¹ භික්ඛවෙ, ධම්මවේනීයාති. පරියාපුණංඵ භික්ඛවෙ, ධම්මවේනීයාති. ධාරෙඵ භික්ඛවෙ, ධම්මවේනීයාති අත්ඨංසිත්ථාති භික්ඛවෙ, ධම්මවේනීයාති ආදිවුභම්ඵරියකාති’ති.

ඉදම්චොච භගවො අත්තම්නො තෙ භික්ඛු භගවනො භාසිත්ථං අභිනඤ්ඤති.

ධම්මවේනීයසුභතං නවමං.

1. උඤ්ඤංඤාඵ - මජ්ඣං, සෆා.

2. 4. 10

කණ්ණකප්ප සුඛං

එවං මේ සුඛං: එකං සමයං භගවා උජ්ජකායං¹ විහරති කණ්ණකප්පෙ මිහදායෙ. තෙන ඛෙ පන සමයෙන රුජ: පසෙතදි කොසලො: උජ්ජකං අනුපාදෙතො: හොති කෙනවිදෙව කරණීයෙන. අඵ ඛෙ රුජ: පසෙතදි කොසලො: අඤ්ඤාතරං පුරිසං අමනෙතසි: 'එහි නිං අලො: පුරිසං යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකමිනි: මම් වචනෙන භගවතො: පාදෙ සිරසං වන්දති. අපාඛාධං අපානඛකං ලහුට්ඨානං බලං එංසුචිභාරං පුච්ඡ, 'රුජ: භනෙත, පසෙතදි කොසලො: භගවතො: පාදෙ සිරසං වන්දති, අපාඛාධං අපානඛකං ලහුට්ඨානං බලං එංසුචිභාරං පුච්ඡති'ති. එවඤ්ච වදෙති: 'අජ් කිර භනෙත, රුජ: පසෙතදි කොසලො: පච්ඡාභතං භුත්තපාතරුසො භගවතං දඤ්ඤාය උපසඛකමිසුකම්'ති. එවං දෙවොති ඛෙ: සො පුරිසො රඤ්ඤා පසෙතදිසු කොසලසු පච්ඤානි: යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිනි: භගවතං අභිවාදෙති: එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසිනො: ඛෙ: සො පුරිසො භගවතං එතදවොච: 'රුජ: භනෙත, පසෙතදි කොසලො: භගවතො: පාදෙ සිරසං වන්දති. අපාඛාධං අපානඛකං ලහුට්ඨානං බලං එංසුචිභාරං පුච්ඡති. එවඤ්ච වදෙති: අජ් කිර භනෙත, රුජ: පසෙතදි කොසලො: පච්ඡාභතං භුත්තපාතරුසො භගවතං දඤ්ඤාය උපසඛකමිසුකම්'ති.

අසොසුඛං ඛෙ: සොමා ව භගිනී සකුලා ව භගිනී 'අජ් කිර රුජ: පසෙතදි. කොසලො: පච්ඡාභතං භුත්තපාතරුසො භගවතං දඤ්ඤාය උපසඛකමිසුකම්'ති. අඵ ඛෙ: සොමා ව භගිනී සකුලා ව භගිනී රුජ:නං පසෙතදි කොසලං භත්තාභිභාරෙ උපසඛකමිනි: එතදවොචු: 'තෙන හි මහාරුජ, අභිවාකමි වචනෙන භගවතො: පාදෙ සිරසං වන්දති. අපාඛාධං අපානඛකං ලහුට්ඨානං බලං එංසුචිභාරං පුච්ඡ: 'සොමා ව භනෙත, භගිනී සකුලා ව භගිනී භගවතො: පාදෙ සිරසං වන්දනති, අපාඛාධං අපානඛකං ලහුට්ඨානං බලං එංසුචිභාරං පුච්ඡනති'ති.

අඵ ඛෙ: රුජ: පසෙතදි කොසලො: පච්ඡාභතං භුත්තපාතරුසො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිනි: භගවතං අභිවාදෙති: එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසිනො: ඛෙ: රුජ: පසෙතදි කොසලො: භගවතං එතදවොච: 'සොමා ව භනෙත, භගිනී සකුලා ව භගිනී භගවතො: පාදෙ සිරසං වන්දනති. අපාඛාධං අපානඛකං ලහුට්ඨානං බලං එංසුචිභාරං පුච්ඡනති'ති. කිම්පන මහාරුජ, සොමා ව භගිනී සකුලා ව භගිනී අඤ්ඤං දුඛං නාලඤ්චි'නති.

1. { උරුඤ්ඤායං - මජ්ඣං.
උදඤ්ඤායං - සං.
උදුඤ්ඤායං - PTS.

අසොසංඝං ඛො හන්තෙ, සොමා ච හගිනී සකුලා ච හගිනී. ‘අජ්ඣ කීර රුජා පසෙහදි කොසලො පච්ඡාහත්තං භුත්තපාතරුසො හගචන්තං දක්ඛනාය උපසංඛකමිස්සතී’ති. අථ ඛො හන්තෙ, සොමා ච හගිනී සකුලා ච හගිනී මං හත්තාභිභාරෙ උපසංඛකමිත්ති; එතදවොචුං: තෙන හි මහාරුජ, අමහාකම්පි චචන්තෙහ හගචන්තො පාදෙ සිරසා චන්දුහි, අප්පාඛාඛං අප්පාතඛකං ලුත්ථානං ඛලං එංසුචිභාරං පුච්ඡ, සොමා ච හන්තෙ, හගිනී සකුලා ච හගිනී හගචන්තො පාදෙ සිරසා චන්දුහනි, අප්පාඛාඛං අප්පාතඛකං ලුත්ථානං ඛලං එංසුචිභාරං පුච්ඡන්තී’ති.

සුඛිනීයො භොන්තු මහාරුජ, සොමා ච හගිනී සකුලා ච හගිනීති.

අථ ඛො රුජා පසෙහදි කොසලො හගචන්තං එතදවොච: ‘සුත්තං මේතං හන්තෙ, සමණො ගොතමො එචමාහ: ‘න්තී සො සමණො වා මුඛමණො වා යො සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාචී අපරිසෙසං ඤාණදක්ඛනං පච්ඡාතිස්සති, නෙතං ධානං විජ්ජතී’ති. යෙ තෙ හන්තෙ එචමාහංසු: ‘සමණො ගොතමො එචමාහ: නන්තී සො සමණො වා මුඛමණො වා යො සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාචී අපරිසෙසං ඤාණදක්ඛනං පච්ඡාතිස්සති. නෙතං ධානං විජ්ජතීති. කම්පි තෙ හන්තෙ, හගචන්තො වුත්තවාදිනො, න ච හගචන්තං අභුතෙහ අඛොචිකඛන්ති. ධම්මස්ස වාසුධම්මං ඛ්‍යාකරෙන්නති, න ච කොචී සහධම්මකො වාදනුවාදෙ ගාරග්ගං ධානං ආගච්ඡතී’ති.

යෙ තෙ මහාරුජ, එචමාහංසු: ‘සමණො ගොතමො එචමාහ: නන්තී සො සමණො වා මුඛමණො වා යො සබ්බඤ්ඤා සබ්බදස්සාචී අපරිසෙසං ඤාණදක්ඛනං පච්ඡාතිස්සති. නෙතං ධානං විජ්ජතී. න මේ තෙ වුත්ත වාදිනො අඛොචිකඛන්ති ච පන මං තෙ අසතා අභුතෙතො’ති.

අථ ඛො රුජා පසෙහදි කොසලො විචුඛනං¹ සෙනාපතිං ආමනෙතසි: ‘කො නු ඛොජ්ජ² සෙනාපති, ඉමං කථාචන්දු³ රුජනෙතපුරෙ අඛගුද-භාසිතී? ‘සඤ්ජයො මහාරුජ, මුඛමණො ආකාසගොතෙතො’ති.

අථ ඛො රුජා පසෙහදි කොසලො අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමනෙතසි, ‘එහි තිං අමො පුරිස, මම චචන්තෙහ සඤ්ජයං මුඛමණං ආකාසගොතනං ආමනෙතසි. රුජා තං⁴ හන්තෙ, පසෙහදි කොසලො ආමනෙතතී’ති. එචං දෙවාති ඛො සො පුරිසො රඤ්ඤෙඤ පසෙහදිස්ස කොසලස්ස පච්ඤ්ඤානා යෙන සඤ්ජයො මුඛමණො ආකාසගොතෙතො තෙත්ථපසංඛකමි, උපසංඛකමිත්ති; සඤ්ජයං මුඛමණං ආකාසගොතනං එතදවොච: ‘රුජා තං හන්තෙ, පසෙහදි කොසලො ආමනෙතතී’ති.

අථ ඛො රුජා පසෙහදි කොසලො හගචන්තං එතදවොච: සියා නු ඛො හන්තෙ, හගචතා අඤ්ඤදෙව කීඤ්චී සක්ඛාය වාචා භාසිතා⁵, තඤ්ච ජනො අඤ්ඤථා විපච්චාගචේජ්ජයාති?⁶

අභිජානාමි මහාරුජ වාචං භාසිතාති’

1. විචුචුඛනං - මජ්ඣං. 3. කථාචන්දු - සිචු.
 2. කො නු ඛො - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS. 4. රුජා නෙ - PTS.
 5. සක්ඛාය භාසිතං - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.
 6. පච්චාගචේජ්ජයා - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.
 7. අභිජානාමි මහාරුජ වාචං භාසිතාති. මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS, උභෙං.

යථා කථම්පන හනෙත,හගව: අභිජානාති වාචං භාසිතාති?¹.

එවං ඛො අහං මහාරජ, අභිජානාමි වාචං භාසිතා¹ 'නජ්ඣ සො සමණො වා ඩ්‍රාගමණො වා, යො සකිදෙව සබ්බං ඤාසාති, සබ්බං දකඛීති, නෙතං ධානං විජ්ජති'ති.

කෙතුරුපං හනෙත, හගව: අහ සගෙතුරුපං හනෙත හගව: අහ: 'නජ්ඣ සො සමණො වා ඩ්‍රාගමණො වා, යො සකිදෙව සබ්බං ඤාසාති, සබ්බං දකඛීති, නෙතං ධානං විජ්ජති.. චතතාරෙ මෙ හනෙත, වණණා: ඛතතියා ඩ්‍රාගමණා වේසාසා සුඤ්ඤා ඉමෙසං ණු ඛො හනෙත, චතුකතං වණණානං සියා විසෙසො, සියා නානාකරණන්ති?

චතතාරෙ 'මෙ මහාරජ, වණණා. ඛතතියා ඩ්‍රාගමණා වේසාසා සුඤ්ඤා ඉමෙසං ඛො මහාරජ, චතුකතං වණණානං ඤෙ වණණා අකාමකතායන්ති, ඛතතියා ච ඩ්‍රාගමණා ව. යද්දං අභිවාදනපච්චුට්ඨානඅඤ්ඤාලිකමමසාමිච්චිකමමානන්ති².

නාහං හනෙත, හගවනතං දිට්ඨධම්මකං පුච්ඡාමි, සමපරාසිකාහං හනෙත, හගවනතං පුච්ඡාමි. චතතාරෙ මෙ හනෙත, වණණා: ඛතතියා ඩ්‍රාගමණා වේසාසා සුඤ්ඤා ඉමෙසං ණු ඛො හනෙත, චතුකතං වණණානං සියා විසෙසො, සියා නානාකරණන්ති?

පඤ්චමාති මහාරජ, පට්ඨානිඨඛානි. කතමාති පඤ්ච? ඉධ මහාරජ, හිකුචු සඤ්ඤා හොති, සඤ්ඤාති තථාගතස්ස ඛොධිං : 'ඉතීපි සො හගව: අරහං සමාසමුච්චො විජ්ජාචරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුතතරෙ පුරිසදම්මසාරපි සජ්ඣා දෙවමනුස්සානං බුඤ්ඤා හගව:ති. අපාඛාධො හොති අපාතඛෙකා සමවෙපාකිනියා ගහණියා සමනනාගතො නාතිසිතාය නාවුණ්හාය මජ්ඣමාය පට්ඨානකම්මාය අසථො හොති අමායාපී යථාභුතං අත්තානං අචිකත්තා සජ්ජි වා විඤ්ඤාසු වා සමුගච්චාරිසු. අරභිවිචියො විහරති අකුඤ්ඤානං ධම්මානං පභානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දලහපරකකමො අතිකම්පනබුරෙ කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤාචා හොති උදයන්තාමිනියා පඤ්ඤාය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සමාදුක්ඛකවයගාමිනියා ඉමාති ඛො මහාරජ, පඤ්ච පට්ඨානිඨඛානි. චතතාරෙමෙ මහාරජ, වණණා: ඛතතියා ඩ්‍රාගමණා වේසාසා සුඤ්ඤා. තෙ චසු ඉමෙහි පඤ්චහි පට්ඨානිඨඛෙහි සමනනාගතා, තං නෙසං³ වස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායාති.

චතතාරෙ මෙ හනෙත වණණා: ඛතතියා ඩ්‍රාගමණා වේසාසා සුඤ්ඤා, තෙ චසු ඉමෙහි පඤ්චහි පට්ඨානිඨඛෙහි සමනනාගතා එන් පන නෙසං හනෙත, සියා විසෙසො සියා නානාකරණන්ති?

1. වචා භාසිතා - සිඬු.
2. {සාමිච්චිකමමාතිති - මජ්ඣං.
{සාමිච්චිකමමාතිති - සත්ථ, PTS.
3. එන් පන නෙසං - මජ්ඣං.

එත්ථ ඛො පන තෙසාහං මහාරුජ, පට්ඨානවේමනතං¹ වදමි. සෙය්‍යථාපසු² මහාරුජ, දො භජීදමමා වා අස්සදමමා වා ගොදමමා වා සුදන්තා සුචීතීතා, දො භජීදමමා වා අස්සදමමා වා ගොදමමා වා අදන්තා අචීතීතා. තං කීං මඤ්ඤසි මහාරුජ, යෙ තෙ දො භජීදමමා වා අස්සදමමා වා ගොදමමා වා සුදන්තා සුචීතීතා, අපි නු තෙ දන්තාව දන්තකාරණං ගචේජ්ඣස්සං. දන්තාව දන්තභූමිං සම්පාපුණේය්‍යන්ති?

එවං භනෙත.

යෙ පන තෙ දො භජීදමමා වා අස්සදමමා වා ගොදමමා වා අදන්තා අචීතීතා, අපි නු තෙ අදන්තාව දන්තකාරණං ගචේජ්ඣස්සං. අදන්තාව දන්තභූමිං සම්පාපුණේය්‍යං සෙය්‍යථාපි තෙ දො භජීදමමා වා අස්සදමමා වා ගොදමමා වා සුදන්තා සුචීතීතාති?

භොභෙතං භනෙත.

එවමෙව ඛො මහාරුජ, යං තං සද්ධෙත පත්තබ්බං අපාඛාධෙන අගග්ගෙන අමායාවිතා අරඬුවිරිතෙන පඤ්ඤචතා, තං ච ත අස්සදොඛො ඛට්ඨාඛාධො සඨො මායාවි කුසිතො දුපපඤ්ඤ පාපුණේය්‍යන්ති³ තෙනං ථානං විජ්ජතිති.

භෙභුරුපං භනෙත, ගගවා අාභ. සභෙභුරුපං භනෙත ගගවා අාභ. චත්තාරෙ මෙ භනෙත, වණණා: ඛතතියා චුගමණා වෙස්සා සුඤ්ඤ, තෙ වස්ස ඉමෙහි පඤ්ඤච පට්ඨානිකවෙහෙති සමන්තාගතා, තෙ වස්ස සම්මපට්ඨානා. එත්ථ පන තෙසං භනෙත, සියා විසෙසො, සියා නානාකරණන්ති.

එත්ථ ඛො පන තෙසාහං⁴ මහාරුජ, න කීඤ්ඤී නානාකරණං වදමි, යදිදං විච්ඡතතියා විච්ඡතතීං. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ, පුරිසො සුක්ඛං සාකකච්චිං අාදය අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතය්‍ය, තෙජො පාඤ්ඤරෙය්‍ය. අථ අපරෙ පුරිසො සුක්ඛං සාලකච්චිං අාදය අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතය්‍ය, තෙජො පාඤ්ඤරෙය්‍ය. අථ අපරෙ පුරිසො සුක්ඛං අම්බකච්චිං අාදය අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතය්‍ය. තෙජො පාඤ්ඤරෙය්‍ය. අථ අපරෙ පුරිසො සුක්ඛං උදුම්බරකච්චිං අාදය අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතය්‍ය තෙජො පාඤ්ඤරෙය්‍ය. තං කීං මඤ්ඤසි මහාරුජ, සියා නු ඛො තෙසං අග්ගිනං නානාදුරුතො අභිනිබ්බතානං කීඤ්ඤී නානාකරණං, අච්චියා වා අච්චිං වණණෙන වා වණණං, අාභාය වා අාභන්ති?

භො භෙතං භනෙත.

එවමෙව ඛො මහාරුජ, යං තං තෙජං විරියං නිපථරති, තං⁵ පට්ඨානාභිනිබ්බතං⁶ භාහං තත්ථ කීඤ්ඤී නානාකරණං වදමි යදිදං විච්ඡතතියා විච්ඡතතීන්ති.

1. {නානත්ථං - සීචු.
{වේමනං - PTS.
2. සෙය්‍යථාපිසු - මජ්ඣං, PTS.
3. එත්ථ ඛො තෙසාහං - මජ්ඣං, PTS.
4. විරියා නිමමපිතං - මජ්ඣං.
5. පච්ජාභිනිබ්බතං - සීචු.

ගෙතුරුපං හනෙත, හඟවා ආහ, සගෙතුරුපං හනෙත, හඟවා ආහ කීං පන හනෙත, අපී දෙවාති? කීං පන කීං මහාරුජ? එවං වදෙසී: කීං පන හනෙත, අපී දෙවාති? යදී වා තෙ හනෙත, දෙවා ආගන්තාඥෙ ඉත්තනං, යදී වා අනාගන්තාඥෙ ඉත්තනනති. යෙ තෙ මහාරුජ? දෙවා සම්ඝාපජ්ඣා තෙ දෙවා ආගන්තාඥෙ ඉත්තනං යෙ තෙ දෙවා අම්ඝාපජ්ඣා, තෙ දෙවා අනාගන්තාඥෙ ඉත්තනනති.

එවං වුතෙත විචුච්ඡිභො:¹ සෙනාපති හඟවනනං එතදවොච: ‘යෙ තෙ හනෙත දෙවා සම්ඝාපජ්ඣා ආගන්තාඥෙ ඉත්තනං, තෙ දෙවා යෙ තෙ දෙවා අම්ඝාපජ්ඣා අනාගන්තාඥෙ ඉත්තනං තෙ දෙවෙ තමහා ධානා වාචෙඤ්ඤනති වා පබ්බාජෙඤ්ඤනති වා’ති.

අථ ඛො ආයඤ්ඤො ආනන්දස්ස එතදභොසී: ‘අයං ඛො විචුච්ඡිභො සෙනාපති රඤ්ඤෙඤ්ඤ පසෙනදීඤ්ඤ කොසලඤ්ඤ පුතෙතා. අහං හඟවනො පුතෙතා. අයං ඛො කාලො යං පුතෙතා පුතෙතන මනෙතයා’ති.

අථ ඛො ආයඤ්ඤො ආනන්දො විචුච්ඡිභං සෙනාපතීං ආමනෙතසී: ‘තෙතසී සෙනාපතී, තං යෙවෙත්ථ පච්චුච්ඡිඤ්ඤාමි. යථා තෙ ඛමෙග්ග තථා නං ඛ්ඤාකරෙග්ගාසී. තං කීං මඤ්ඤෙසී සෙනාපතී, යාවතා රඤ්ඤෙඤ්ඤ පසෙනදීඤ්ඤ කොසලඤ්ඤ විජ්ඣනං, යත්ථ ච රුජා පසෙනදී කොසලො ඉඤ්ඤරියාධිපච්චං රජුං කාරෙති. පහොති තත්ථ රුජා පසෙනදී කොසලො සමඤ්ඤං වා චුඤ්ඤං වා පුඤ්ඤෙචනනං වා අපුඤ්ඤෙචනනං වා චුඤ්ඤෙචරියචනනං වා අචුඤ්ඤෙචරියචනනං වා තමහා ධානා වාචෙඤ්ඤං වා පබ්බාජෙඤ්ඤං වා’ති?

යාවතා හො රඤ්ඤෙඤ්ඤ පසෙනදීඤ්ඤ කොසලඤ්ඤ විජ්ඣනං යත්ථ ච රුජා පසෙනදී කොසලො ඉඤ්ඤරියාධිපච්චං රජුං කාරෙති. පහොති තත්ථ රුජා පසෙනදී කොසලො සමඤ්ඤං වා චුඤ්ඤං වා පුඤ්ඤෙචනනං වා අපුඤ්ඤෙචනනං වා චුඤ්ඤෙචරියචනනං වා අචුඤ්ඤෙචරියචනනං වා තමහා ධානා වාචෙඤ්ඤං වා පබ්බාජෙඤ්ඤං වා’ති.

තං කීං මඤ්ඤෙසී සෙනාපතී, යාවතා රඤ්ඤෙඤ්ඤ පසෙනදීඤ්ඤ කොසලඤ්ඤ අවිජ්ඣනං. යත්ථ ච රුජා පසෙනදී කොසලො ඉඤ්ඤරියාධිපච්චං රජුං න කාරෙති. පහොති තත්ථ රුජා පසෙනදී කොසලො සමඤ්ඤං වා චුඤ්ඤං වා පුඤ්ඤෙචනනං වා අපුඤ්ඤෙචනනං වා චුඤ්ඤෙචරියචනනං වා අචුඤ්ඤෙචරියචනනං වා තමහා ධානා වාචෙඤ්ඤං වා පබ්බාජෙඤ්ඤං වා’ති.

යාවතා හො රඤ්ඤෙඤ්ඤ පසෙනදීඤ්ඤ කොසලඤ්ඤ අවිජ්ඣනං, යත්ථ ච රුජා පසෙනදීඤ්ඤ කොසලො ඉඤ්ඤරියාධිපච්චං රජුං න කාරෙති. න තත්ථ පහොති රුජා පසෙනදී කොසලො සමඤ්ඤං වා චුඤ්ඤං වා පුඤ්ඤෙචනනං වා අපුඤ්ඤෙචනනං වා චුඤ්ඤෙචරියචනනං වා අචුඤ්ඤෙචරියචනනං වා තමහා ධානා වාචෙඤ්ඤං වා පබ්බාජෙඤ්ඤං වා’ති.

තං කීං මඤ්ඤෙසී සෙනාපතී, සුතා තෙ දෙවා තාවතීංසාති?

එවං හො, සුතං මේ දෙවා තාවතීංසා. ඉධාපි භොතා රඤ්ඤෙඤ්ඤ පසෙනදීඤ්ඤ කොසලෙඤ්ඤ සුතා දෙවා තාවතීංසා’ති.

1. විචුච්ඡිභො - මජ්ඣං.

තං කීං මඤ්ඤාසි සෙනාපතී, පහොති රුජ, පසෙහදි කොසලො දෙවෙ තාවතීංසෙ තමා ධානා වාචෙතුං වා පබ්බාජෙත්තුං වාති?

දක්ඛනායපි හො රුජ, පසෙහදි කොසලො දෙවෙ තාවතීංසෙ නපාහොති. කුතො පන තමා ධානා වාචෙත්තති වා පබ්බාජෙත්තති වා'ති.

එවමෙව ඛො සෙනාපතී. යෙ තෙ දෙවා සබ්බාපජ්ඣා ආභන්තාඤ ඉත්තං තෙ දෙවා, යෙ තෙ දෙවා අබ්බාපජ්ඣා අනාභන්තාඤ ඉත්තං, තෙ දෙවා දක්ඛනායපි නපාහොති, කුතො පන තමා ධානා වාචෙත්තති වා පබ්බාජෙත්තති වා'ති.

අඵ ඛො රුජ, පසෙහදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: 'කො නාමො අයං භන්තෙ තිකඛුති?

ආනන්දෙ නාම මහරුජාති.

ආනන්දෙ වත හො ආනන්දරූපො වත හො. හෙතුරූපං භන්තෙ ආයස්මා ආනන්දෙ ආහ. සහෙතුරූපං භන්තෙ, ආයස්මා ආනන්දෙ ආහ.

කීං පන භන්තෙ, අපී චුභමාති?

කීං පන තිං මහරුජ එවං වදෙසි: කීං පන භන්තෙ, අපී චුභමාති?

යදි වා සො භන්තෙ, චුභමා ආභන්තා ඉත්තං. යදි වා අනාභන්තා ඉත්තං නති.

යො සො මහරුජ චුභමා සබ්බාපජ්ඣා, සො චුභමා ආභන්තා ඉත්තං, යො සො චුභමා අබ්බාපජ්ඣා සො චුභමා අනාභන්තා ඉත්තං නති.

අඵ ඛො අඤ්ඤාතරො පුරිසො රුජානං පසෙහදිං කොසලං එතදවොච: 'සඤ්ඤො මහරුජ, චුභමණො ආකාසගොන්තො ආගතො'ති.

අඵ ඛො රුජ, පසෙහදි කොසලො සඤ්ඤං චුභමණ ආකාසගොන්තං එතදවොච: 'කො හු ඛො චුභමණ, ඉමං කථාවත්ථං රුජන්තෙපුරෙ අබ්භුදහාසිති?

'විචුඛගො මහරුජ, සෙනාපතී'ති. විචුඛගො සෙනාපතී එවමාහ: සඤ්ඤො මහරුජ, චුභමණො ආකාසගොන්තො'ති.

අඵ ඛො අඤ්ඤාතරො පුරිසො රුජානං පසෙහදිං කොසලං එතදවොච. යානකාලො මහරුජාති. අඵ ඛො රුජ, පසෙහදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: සබ්බඤ්ඤාතං මයං භන්තෙ භගවන්තං අපුච්ඡිමා සබ්බඤ්ඤාතං භගවා ව්‍යාකාසි. තඤ්ච පනමාකං රුච්චති වෙච ඛමති ව, තෙන වමා අත්තමනා වාතුචණ්ණිං සුඤ්ඤිං මයං භන්තෙ, භගවන්තං අපුච්ඡිමා වාතුචණ්ණිං සුඤ්ඤිං භගවා ව්‍යාකාසි තඤ්ච පනමාකං රුච්චති. වෙච ඛමති ව. තෙන වමා අත්තමනා අධිදෙවෙ මයං

1. වාතුචණ්ණි සුඤ්ඤිං - මජ්ඣං.

හනෙත, හඟවන්තං අපුච්ඡිමා, අභිදෙවෙ හඟවා ව්‍යාකාසි. නඤ්ච පනමාකං රුච්චතී වෙච ඛමතී ච. තෙන චමා අත්තමනා. අභි-
 චුභමානං මයං හනෙත, හඟවන්තං අපුච්ඡිමා. අභිචුභමානං හඟවා ව්‍යාකාසි. නඤ්ච පනමාකං රුච්චතී වෙච ඛමතී ච, තෙන චමා අත්තමනා. යං යදෙච ච පන මයං හනෙත, හඟවන්තං අපුච්ඡිමා නන්තදෙච හඟවා ව්‍යාකාසි. නඤ්ච පනමාකං රුච්චතී වෙච ඛමතී ච, තෙන චමා අත්තමනා හන්ද චද්දතී මයං හනෙත, ගච්ඡාම ඛත්තකිච්චා මයං ඛත්තකරණීයාති.

යස්සද්දතී තිං මහාරාජ, කාලං මඤ්ඤසීති.

අථ ඛො රාජා පහෙනදි කොසලො හඟවනො භාසිතං අභිනන්දීතො අනුමොදීතො උච්චායාසනා හඟවන්තං අභිවාදෙතො පදකඛිණං කතො පකකාමීති.

කණ්ණකන්ථල සුභතං දසමං.

රාජවග්ගො චතුඤ්චො

නස්ස වග්ගස්ස උද්දනං.

හට්ඨකාරෙ රච්චපාලො මබාදෙවො මඬුරියං,
 ඛොභි අභිභුලිමාලො ච පියජාතං බාහිනිකං;
 ධම්මචෙතිය සුත්තං ච දසමං කණ්ණකන්ථලං.

5. බ්‍රාහ්මණවග්ගො

2. 5. 1

බ්‍රහ්මායුක්තනං

ඵලං මෙ සුතං: ඵකං සමයං හගවා විදේහෙසු වාරිකං චරති මහතා: හික්ඛුසඛෙකන සද්ධිං පඤ්චමතෙතති හික්ඛුසතෙති. තෙන ඛෙ, පන සමයෙන බ්‍රාහ්මායු නාම බ්‍රාහ්මණො, මිට්ඨොං පච්චසති ජණේණ, වුද්ධො, මහලුකො, අභිගතො, වයො, අනුපපතො, විසංවය්‍යසතිකො ජාතියා, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සනිඝණ්ඤුකෙටුභානං සාකඛරපභෙදනං ඉතීභාසපඤ්චමානං පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමිභාපුරිසලුක්ඛණේසු අනවයො. අය්‍යොසි ඛෙ, බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො: “සමණො, ඛපු ගො ගොතමො, සකාපුතො, සකාකුලා පඛඛජ්ඣො, විදේහෙසු වාරිකං චරති මහතා: හික්ඛුසඛෙකන සද්ධිං පඤ්චමතෙතති හික්ඛුසතෙති. තං ඛෙ, පන හගවන්තං ගොතමං ඵලං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්‍යුක්ඛතො ‘ඉතීපි සො හගවා අරහං සමමා-සමුද්ධො, විජ්ජාචරණ සමපතො, සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමිත්‍රස්සානං බුද්ධො හගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සක්ඛමණ්‍යබ්‍රාහ්මණීං පජං සදෙවමිත්‍රස්සං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකත්ථා පචෙවෙදති. සො ධම්මං දෙසෙති අදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සඛ්‍යඤ්ජනං කෙවල-පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාගෙති. සාධු ඛෙ, පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං භොති’ති.

තෙන ඛෙ, පන සමයෙන බ්‍රහ්මායුක්ත බ්‍රාහ්මණස්ස උත්තරො නාම මාණ්වෙ, අනෙතවාසි භොති තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සනිඝණ්ඤු-කෙටුභානං සාකඛරපභෙදනං ඉතීභාසපඤ්චමානං පදකො වෙය්‍යා-කරණො ලොකායතමිභාපුරිසලුක්ඛණේසු අනවයො. අඵ ඛෙ, බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො උත්තරං මාණ්වං අමනෙතසී: ‘අයං තාත උත්තර, සමණො ගොතමො, සකාපුතො, සකාකුලා පඛඛජ්ඣො, විදේහෙසු වාරිකං චරති මහතා: හික්ඛුසඛෙකන සද්ධිං පඤ්චමතෙතති හික්ඛුසතෙති. තං ඛෙ, පන හගවන්තං ගොතමං ඵලං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්‍යුක්ඛතො ‘ඉතීපි සො හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො -පෙ- සාධු ඛෙ, පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං භොති’ති. ඵහි තිං තාත උත්තර, යෙන සමණො ගොතමො තෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකමිත්ථා සමාණං ගොතමං ජානාහි යදි වා, තං හවන්තං ගොතමං තථාසන්තං යෙව සද්දො අබ්‍යුක්ඛතො. යදි වා, නො තථා, යදි වා, සො හවං ගොතමො තාදිසො, යදි වා, න තාදිසො, තයා මයං තං හවන්තං ගොතමං වෙදිස්සාමා’ති. යථා කථමනාහං භො, තං හවන්තං ගොතමං ජාතීස්සාමි: යදි වා, තං හවන්තං ගොතමං තථා සන්තං යෙව සද්දො අබ්‍යුක්ඛතො, යදි වා, නො තථා, යදි වා, සො හවං ගොතමො තාදිසො යදි වා න තාදිසො’ති.

තථාසනනංගෙව හො තං භවිතනං ගොතමං තථා සද්දො අබ්බුඤ්ඤො, නො අඤ්ඤථා, නාදිසො ච හො සො භවං ගොතමො, න අඤ්ඤදිසො. සමන්තාගතො ච සො හො භවං ගොතමො ආතතිංස මහාපුරිසලක්ඛණෙති.

පුප්පතිට්ඨිතපාදො ඛො පන සො භවං ගොතමො, ඉදමපි තස්සා¹ හොතො ගොතමස්ස මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං භවති.

හෙට්ඨා ඛො පනස්ස හොතො ගොතමස්ස පාදතලෙසු චක්කාති ජාතාති සහස්සාරති සතෙමිකාති සනාභිකාති සබ්බාකාරපරිපුරුණී.

ආයතපණති ඛො පන සො භවං ගොතමො.

දිඝඛගුලී ඛො පන සො භවං ගොතමො.

ඉදුතථණභත්ථපාදො ඛො පන සො භවං ගොතමො.

ජාලභත්ථපාදො ඛො පන සො භවං ගොතමො.

උසස්සිධපාදො ඛො පන සො භවං ගොතමො.

ඵණ්ණිජඛෙසා ඛො පන සො භවං ගොතමො.

සීතකොච ඛො පන සො භවං ගොතමො අනොනමනොතො උහොති පාණ්ණිතලෙහි ජණ්ණිකාති පරිමසති පරිමජ්ජති.

කොසොභිතචත්ථගුස්සො ඛො පන සො භවං ගොතමො.

සුචණ්ණවණ්ණො ඛො පන සො භවං ගොතමො කඤ්චන-සනතිභතතවො.

සුබ්‍රමච්චී ඛො පන සො භවං ගොතමො සුබ්‍රමතතා ජච්ඨා රජොජලං කාසෙ න උපලීප්පති.²

ඵකෙකලොමො ඛො පන සො භවං ගොතමො, ඵකෙකාති ලොමාති ලොමිකුපෙසු ජාතාති.

උඤ්ඤාලොමො ඛො පන සො භවං ගොතමො උඤ්ඤාති ලොමාති ජාතාති නීලාති අඤ්ඤචණ්ණොති කුණ්ඩලාවතතාති³ පදකඛණ-චතතකජාතාති.

බ්‍රහ්මච්ඡුගතො ඛො පන සො භවං ගොතමො.

සතකුස්සො ඛො පන සො භවං ගොතමො.

සිහසුබ්බඤ්ඤාසො ඛො පන සො භවං ගොතමො.

චිතනතරංසො ඛො පන සො භවං ගොතමො.

නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො ඛො පන සො භවං ගොතමො, ශාචතකස්ස කාසො තාචතකස්ස ව්‍යාමො ශාචතකස්ස ව්‍යාමො තාචතකස්ස කාසො

1. ඉදමපිස්ස - සිඹු.
2. උපලීප්පති - සිඹු, මජ්ඣං.
3. කුණ්ඩලාවට්ටාති - මජ්ඣං, ස්‍යා.

- සම්මවත්තකඛ්ඤා ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- රතඤ්ඤාසංඛි ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- සිහභනු ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- චත්තාප්‍රීතදන්තො ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- සමදන්තො ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- අවිචරදන්තො ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- සුසුක්කදුඛො ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- පහුතථ්ථෙහා ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- බ්‍රහ්මස්සරේ ඛො පන සො හවං ගොතමො, කරවිකභාණී.
- අභිනීලනෙත්තො ඛො පන සො හවං ගොතමො.
- ගොපබුමො ඛො පන සො හවං ගොතමො.

උණණො ඛො පනස්ස භොතො ගොතමස්ස හඤ්ඤිකත්තරේ ජාතා මිදාතා ඤ්ඤතුලසතතිහා

උණතිසසිසො ඛො පන සො හවං ගොතමො ඉදමපි තස්ස භොතො ගොතමස්ස මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලකඛණං හවති. ඉමෙහි ඛො සො හවං ගොතමො ධුතියංස මහාපුරිසලකඛණෙහි සමත්තාගතො.

ගච්ඡන්තො ඛො පන සො හවං ගොතමො දක්ඛිණේනෙව පාදෙන පඨමං පක්කමති, සො නාතිදුරේ පාදං උඤ්ඤති, නාච්චාසනෙන පාදං තික්ඛිපති, සො නාතිසිඝං ගච්ඡති, නාතිසනිකං ගච්ඡති, න ච අඤ්ඤවෙන අඤ්ඤවං සඛ්ඤවෙවන්තො ගච්ඡති, න ච ගොපථකෙන ගොපථකං සඛ්ඤවෙවන්තො ගච්ඡති, සො ගච්ඡන්තො න සත්ථිං උත්තාමෙති, න සත්ථිං ඕනාමෙති, න සත්ථිං සත්තාමෙති, න සත්ථිං විනාමෙති. ගච්ඡන්තො ඛො පනස්ස භොතො ගොතමස්ස අධිරකායොව¹ ඉඤ්ඤති. න ච කායබලෙන ගච්ඡති. අවිලොකෙන්තො ඛො පන සො හවං ගොතමො සබ්බකායෙනෙව අවිලොකෙති. සො න උඤ්ඤං උලොකෙති. න අධො ඕලොකෙති. න ච විපෙක්ඛමානො ගච්ඡති. යුගමත්තඤ්ඤා පෙක්ඛති. තන්තො චස්ස උත්තරිං අනාවටං ඤ්ඤදස්සනං හවති.

සො අත්තරහරං පච්චන්තො න කායං උත්තාමෙති. න කායං මනාමෙති. න කායං සත්තාමෙති. න කායං විනාමෙති. සො නාතිදුරේ නාච්චාසනෙන ආසනස්ස පරිචක්ඛති. න ච පාණීනා ආලම්බිතා ආසනෙ තිසිදති. න ච ආසනස්මිං කායං පක්ඛිපති. සො අත්තරහරේ තිසිදන්තො සමානො න හත්ථකුසකුච්චං ආපඤ්ඤති. න පාදකුසකුච්චං ආපඤ්ඤති. න ච අඤ්ඤවෙන අඤ්ඤවං² ආරේපෙතො තිසිදති. න ච ගොපථකෙන ගොපථකං ආරේපෙතො තිසිදති. න ච පාණීනා හත්ථකං උපාදිසිතො³ තිසිදති. සො අත්තරහරේ තිසිදන්තොව සමානො නච්ඡිඤ්ඤති න කම්පති න වෙධති න පරික්ඛති. අච්ඡමිහි අකම්පි අවෙසි අපරික්ඛසි විගතලොමහංසො. විවෙකාවන්තො ච⁴ සො හවං ගොතමො අත්තරහරේ තිසිදන්තො ගොති.

1. අරඤ්ඤායොව - සා.
 2. අඤ්ඤවෙන අඤ්ඤවං - සා.
 3. උපදතිතො - මජ්ඣ.
 4. විවෙකාවන්තො - සිඤ්ඤ.

සො පනෙතාදකං පතිගණනෙතො න පතනං උත්තාමෙති. න පතනං ඔනාමෙති. න පතනං සත්තාමෙති. න පතනං විනාමෙති. සො පනෙතාදකං පතිගණතාති නාතිථොකං නාතිබ්‍රහ්මං. සො න බ්‍රහ්මඥකාරකං¹ පතනං ධොවති. න සම්පරිචන්තකං පතනං ධොවති. න පතනං භූමියං නික්ඛිපිත්වා හතේ ධොවති. හතේසු ධොතෙසු පනෙතො ධොතො භොති. පනෙත ධොතෙ හත්ථො ධොතා භොනති. සො පනෙතාදකං ඡබ්බිකි නාතිදුරෙ නාච්චාසනෙත න ච විච්ඡිකියමානො.

සො ඔදනං පතිගණනෙතො² න පතනං උත්තාමෙති. න පතනං ඔනාමෙති. න පතනං සත්තාමෙති න පතනං විනාමෙති. සො ඔදනං පතිගණතාති නාතිථොකං නාතිබ්‍රහ්මං. බ්‍රහ්මඥනං ඛො පන සො හචං ගොතමො බ්‍රහ්මඥනමත්තාය ආභාරෙති, න ච බ්‍රහ්මඥනෙහ ආලොපං අතිමානෙති³. ආත්තිකඛත්තං ඛො පන සො හචං ගොතමො මුඛෙ ආලොපං සම්පරිචන්තෙත්වා අඤ්ඤාභරති. න චස්ස කාචි ඔදනමිඤ්ඤා අසමතිත්තං කායං පටිසති, න චස්ස කාචි ඔදනමිඤ්ඤා මුඛෙ අච්චිට්ඨා භොති. අථාපරං ආලොපං උපනාමෙති. රසපටිසංවෙදී ඛො පන සො හචං ගොතමො ආභාරං ආභාරෙති නො ච රසරූපපටිසංවෙදී. අච්චිට්ඨාසමත්තාගතං ඛො පන සො හචං ගොතමො ආභාරං ආභාරෙති. නෙව දවංස න මිදංස න මණ්ඩනාය න විභූසනාය යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස සීතියා යාපනාය විහිංසුපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුග්ගහාය ඉති පුරුණඤ්ඤා වෙදනං පටිගඛියාමි. නචඤ්ඤා වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි. යාත්‍රා ච මෙ හවිස්සති අනච්ඡතා ච ඵාසුචිභාරෙ චා⁴ති.

සො භුත්තාචි පනෙතාදකං පතිගණනෙතො න පතනං උත්තාමෙති න පතනං ඔනාමෙති. න පතනං සත්තාමෙති. න පතනං විනාමෙති. සො පනෙතාදකං පතිගණතාති නාතිථොකං නාතිබ්‍රහ්මං. සො න බ්‍රහ්මඥකාරකං¹ පතනං ධොවති න සම්පරිචන්තකං පතනං ධොවති. න පතනං භූමියං නික්ඛිපිත්වා හතේ ධොවති. හතේසු ධොතෙසු පනෙතො ධොතො භොති. පනෙත ධොතෙ හත්ථො ධොතා භොනති. සො පනෙතාදකං ඡබ්බිකි නාතිදුරෙ නාච්චාසනෙත න ච විච්ඡිකියමානො. සො භුත්තාචි න පතනං⁴ භූමියං නික්ඛිපති නාතිදුරෙ නාච්චාසනෙත. න ච අනච්ඡකො පනෙතෙහ භොති, න ච අතිවෙලානුරක්ඛි පතනසමිං.

සො භුත්තාචි මුහුත්තං තුණ්ඨි නිසීදති. න ච අනුමොදහස්ස කාලමතිනාමෙති. සො භුත්තාචි අනුමොදති. න තං හත්තං ගරහති. න අඤ්ඤං හත්තං පාචිකඛිති¹ අඤ්ඤදදත්ථි ධම්මියාව කථාය තං පරිසංසඤ්ඤෙත්ති සමාදපෙති සමුත්තෙපෙති සම්පහංසෙති. සො තං පරිසංධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙපෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උච්චායාසනා පක්කමති.

1. බ්‍රහ්මඥකාරකං - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS. 4. භුත්තාචි පතනං - PTS.
 2. පටිගණනෙතො - මජ්ඣං, ස්‍යා. 5. පටිකඛිති - සිමු.
 3. අතිනාමෙති - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.

සො නාතිසිහං ගච්ඡති නානිසනිකං ගච්ඡති. න ච නිඉච්චිතුකාමො¹ ගච්ඡති. න ච තස්ස භොතො ගොතමස්ස කායෙ චීවරං අච්චිකකඛං භොති, න ච අවේවාකකඛං, න ච කායස්මිං අලුච්චිතං, න ච කායස්මිං අපකඛං, න ච තස්ස භොතො ගොතමස්ස කායච්චා වාතො චීවරං අපච්චති². න ච තස්ස භොතො ගොතමස්ස කායෙ රජෙජලං උපලීප්පති³

සො ආරුමගතො තිසීදති පඤ්ඤානෙත ආසනෙ. තිසර්ඡ පාදෙ පකඛාලෙති. න ච සො හවං ගොතමො පාදමඤ්ඤිනානුයොගමනුයුතො චිහරති. සො පාදෙ පකඛාලෙතො තිසීදති පලලඛකං ආභුජ්ඡිතං උජුං කායං පණ්ඩාය පරිඉඛං සතිං උපඛිච්චෙත්වා. සො නෙච අත්තච්චාඛාධාය වෙනෙති න පරච්චාඛාධාය වෙනෙති. න උභයච්චාඛාධාය වෙනෙති. අත්තභිතං පරභිතං උභයභිතං සබ්බලොකභිතමෙච සො හවං ගොතමො චිනෙතනො; තිසිනො; භොති.

සො ආරුමගතො පරිසතිං ධම්මං දෙසෙති න තං පරිසං උසාදෙති. න තං පරිසං අපසාදෙති. අඤ්ඤාදන්ති ධම්මොච කථාය තං පරිසං සන්දයෙති සමාදපෙති සමුතෙතජෙති සමපහංසෙති. අඛිඛා- සමන්තාගතො ඛො පනස්ස භොතො ගොතමස්ස මුඛතො ඤොසො නිච්ඡරති. විසාදෙති ච විඤ්ඤායො ච මඤ්ඤු ච සචනීයො ච ඛිඤ්ඤු ච අවිසාරී ච ගමිනීරු ච තිත්තාදී ච. සථාපරිසං ඛො පන සො හවං ගොතමො සරෙන විඤ්ඤාපෙති. න චස්ස බහිඤ්ඤා පරිසාය ඤොසො නිච්ඡරති. තෙ තෙන භොතා ගොතමෙන ධම්මො කථාය සන්දයිතා සමාදපිතා සමුතෙතජිතා සමපහංසිතා උඛිඛායාසනා පකකමනා අපලොකගමානායෙච අවිජ්ඣනා; භාවෙන⁴. අද්දසාම ඛො මයං භො තං හචනං ගොතමං ගච්ඡන්තං. අද්දසාම සීතං. අද්දසාම අත්තරඝරං පච්චිතනං⁵ අද්දසාම අත්තරඝරෙ තිසිනං තුණ්හිභුතං. අද්දසාම භුත්තාචිං අනුමොදනං. අද්දසාම ආරුමං ගච්ඡන්තං⁶ අද්දසාම ආරුමගතං තිසිනං තුණ්හිභුතං. අද්දසාම ආරුමගතං පරිසතිං ධම්මං දෙසෙතං. එදිසො ච එදිසො ච භො සො හවං ගොතමො, තතො ච හිසෙත්තං.

එචං වුතෙත බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො උඛිඛායාසනා එකංසං උත්තරාසඛාං කරිතො යෙන හභවා තෙනඤ්ඤුං පනාමෙත්වා තිකඛතතුං උදනං උදනෙසි: නමො තස්ස හභවතො අරහතො සමමාසච්චුඤ්ඤා, නමො තස්ස හභවතො අරහතො සමමාසච්චුඤ්ඤා, නමො තස්ස හභවතො අරහතො සමමාසච්චුඤ්ඤා. අපෙච නාම මයං කදචී කරහචී තෙන භොතා ගොතමෙන සද්ධිං සමාගච්චෙත්තො, අපෙච නාම සීයා කොච්චෙච කථාසලාපො'ති.

1. { මුච්චිතුකාමො - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS. 2. අසංච්චති - ස්‍යා.
විඉච්චිතුකාමො - සිඉ. 4. අවිජ්ඣනා - මජ්ඣං.
3. උපලීප්පති - සිඉ, ස්‍යා, මජ්ඣං.
5. අද්දසාම අත්තරඝරං පච්චිතනං - PTS, උභං
6. අගච්ඡන්තං - ස්‍යා.

අථ ඛො භගවා විදෙහෙසු අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන මිටිලා තදවසරි. තනු සුදං භගවා මිටිලායං විහරති මබාදෙවම්බවනෙ අසොයාසු ඛො මේටිලොයාකා¹ බ්‍රාහ්මණගහපතීකා සමණො ඛපු හො ගොතමො සකාසුතො සකාසුලා පබ්බජිතො විදහෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසබ්බෙසන සද්ධීං පඤ්චමතොති භික්ඛුසතොති මිටිලං අනුපුබ්බොති මිටිලායං විහරති මබාදෙවම්බවනෙ. තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කලාසාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: 'ඉතීපි සො භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාචරණසමපතො සුගතො ලොකවිදු අනුභතරෙ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා, සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සසාමණබ්‍රාහ්මණීං පජං සදෙවමනුසං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතො පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදීකලාසාණං මජ්ඣේකලාසාණං පරියොසානකලාසාණං සාත්ථං සබ්‍රාහ්මණං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දසානං හොතී'ති. අථ ඛො මේටිලොයාකා¹ බ්‍රාහ්මණගහපතීකා යෙන භගවා තෙනුපසබ්බකමිංසු. උපසබ්බකමිනො අපොකච්ච භගවන්තං අභිචාදෙනි ඵකමන්තං නිසීදිංසු, අපොකච්ච භගවතා සද්ධීං සමොදිංසු, සමොදනීයං කථං සාරණීයං² විතීසාරෙනි ඵකමන්තං නිසීදිංසු. අපොකච්ච යෙන භගවා තෙනඤ්චිං පණාමෙනි ඵකමන්තං නිසීදිංසු, අපොකච්ච භගවතො සන්තීකො නාමගොන්තං සාවෙනි ඵකමන්තං නිසීදිංසු. අපොකච්ච තුණ්හිගුතා ඵකමන්තං නිසීදිංසු.

අසොයාසි ඛො බ්‍රාහ්මායු බ්‍රාහ්මණො, 'සමණො ඛපු හො ගොතමො සකාසුතො සකාසුලා පබ්බජිතො මිටිලං අනුපුබ්බොති, මිටිලායං විහරති මබාදෙවම්බවනෙ'ති. අථ ඛො බ්‍රාහ්මායු බ්‍රාහ්මණො සමබ්බුලෙහි මාණවකෙහි සද්ධීං යෙන මබාදෙවම්බවනං තෙනුපසබ්බකමි, අථ ඛො බ්‍රාහ්මායුනො බ්‍රාහ්මණසා අවිදුරෙ අච්චවනසා ඵතදහොසි: 'න ඛො මෙතං පතීරූපං යොහං පුබ්බ අපප්පිසංවිදිතො සමණං ගොතමං දසානාය උපසබ්බකමෙයා'න්ති. අථ ඛො බ්‍රාහ්මායු බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤතරං මාණවකං ආමනොසි: 'එහි තිං මාණවක, යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසබ්බකම, උපසබ්බකමිනො මම වචනෙන සමණං ගොතමං අපාබාධං අපපාතිකං ලහුධානං බලං ඵාසුචිතාරං පුච්ඡ, බ්‍රාහ්මායු හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො භවන්තං ගොතමං අපාබාධං අපාතිකං ලහුධානං බලං ඵාසුචිතාරං පුච්ඡතී'ති. එවං ච වදෙහි, බ්‍රාහ්මායු හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො ජණණො වුද්ධො මහලුකො අභිගතො වයො අනුපුබ්බොති විසංවසාසනිකො ජාතියා කිණ්ණං වෙදනං පාරගු සනිසණ්ඤුකෙට්ඨානං සාකච්චපහෙදනං ඉතීහාසපඤ්චමානං පදකො වෙයාකරණො ලොකායනමහාපුරිසලකඛණෙසු අනවයො. යාවතා ඛො බ්‍රාහ්මණගහපතීකා මිටිලායං පටිච්චන්තති බ්‍රාහ්මායු තෙසං බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤකායති යදිදං හොගෙහි. බ්‍රාහ්මායු තෙසං බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤකායති යදිදං මනොතති. බ්‍රාහ්මායු තෙසං බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤකායති යදිදං ආයුනා චෙච යසසා ව. සො හොතො ගොතමසා දසානකාමො'ති.

1. මිටිලොයාකා - මජ්ඣං, සා.
 2. සාරණීයං - මජ්ඣං.

අථ ඛො හගච්ඡො ඵතදහොසි : ‘පස්සති ඛො මේ අයං බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො ආතතීංස මහාපුරිසලක්ඛණානි යෙභුසොහ ධපෙණිං දො ආසු මහාපුරිසලක්ඛණෙසු කඛිති විචිතිච්ඡති නාඛිච්චිච්ඡති න සමපසිදති කොසොභිනෙ ව චන්දගුණ පහුතථ්චතතාය වානි. අථ ඛො හගචා නථාඊථං ඉඤ්ඤාභිසංඛාරං අභිසංඛාසි. යථා අද්දස බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො හගච්ඡො කොසොභිනං චන්දගුණං. අථ ඛො හගචා ජ්චා නින්නාමේණි උභොපි කණ්ණසොතානි අනුමසි පරිමසි¹, උභොපි නාසිකාසොතානි අනුමසි පරිමසි. කෙචලකම්පි² ලොචමණකිරං³ ජ්චායා ජාදෙසි⁴ අථ ඛො හගචා බ්‍රහ්මායුං බ්‍රාහ්මණං ගාථාහි පච්චහාසි.

යෙ තෙ ආතතීංසානි සුතා මහාපුරිසලක්ඛණා,
සබ්බෙ තෙ මම් කායසම්මි මා තෙ කඛිතාසු බ්‍රාහ්මණ.

අභිඤ්ඤායං අභිඤ්ඤායං භාවෙනබ්බඤ්ච භාවිතං,
පහානබ්බං පභිතං මේ තඤ්චා බුඤ්ඤාසම් බ්‍රාහ්මණ.

දිට්ඨධම්මහිතන්දාය සමපරාය සුඛාය ව,
කතාවකාසො පුච්ඡස්ස යං කිඤ්චී අභිපජ්චිතන්ති.

අථ ඛො බ්‍රහ්මායුස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵතදහොසි : ‘කතාවකාසො ඛොච්ඡි සම්මණෙන ගොතමේහ. කිනසු ඛො අහං සම්මං ගොතම් පුච්ඡෙය්‍යං දිට්ඨධම්මිකං වා අන්ධං සමපරායිකං වානි. අථ ඛො බ්‍රහ්මායුස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵතදහොසි : ‘කුභලො ඛො අහං දිට්ඨධම්මිකාහං අන්ධානං අඤ්ඤාපි මං දිට්ඨධම්මිකං අන්ධං පුච්ඡන්ති. යනසුතාහං සම්මං ගොතම් සමපරායිකඤ්ඤාච අන්ධං පුච්ඡෙය්‍ය’න්ති. අථ ඛො බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො හගච්ඡතං ගාථාහි අඤ්ඤිහාසි.

‘කථං භො’⁵ බ්‍රාහ්මණො භොති කථං භවති වෙදගු,
තෙච්ඡෙජ්ඣ භො කථං භොති සොතතීයො’ කිනති චුච්චති.
අරහං භො කථං භොති කථං භවති කෙචලී,
ඉතිච්චි’ භො කථං භොති බුඤ්ඤා කිනති පචුච්චති’ති.

අථ ඛො හගචා බ්‍රහ්මායුං බ්‍රාහ්මණං ගාථාහි පච්චහාසි.

‘පුබ්බෙතිව්‍යංසං යො වෙදී සඤ්ඤාපායඤ්ච පස්සති,
අපො ජාතිකයං පතොතා අභිඤ්ඤා වොසිතො ඉති.

චිත්තං විසුඤ්ඤා ජානාති ඉච්චතං රාගෙහි සබ්බසො,
පභින ජාතිමරණො බ්‍රහ්මචරියස්ස කෙචලී
පාරගු සබ්බධම්මාහං බුඤ්ඤා තාදි පචුච්චති’ති.

1. පරිමසි - මර්තං, ස්‍යා, PTS.
 2. කෙචලකම්පි - PSS. කෙචලකපං - ස්‍යා.
 3. නලොචමණකිරං - මර්තං, ස්‍යා, PTS.
 4. පච්ඡාදෙසි - PTS. 5. සොච්චියො - සිඤ්ඤා, PTS
 6. කථං ඛො - මර්තං. 7. ඉති ව - සිඤ්ඤා, මර්තං, ස්‍යා, PTS.

එවං වුතෙන බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසඛිතං කරිනා හගචනො පාදෙසු සිරසා නිපතීනා හගචනො පාදනි ෂ්‍රීඛෙන ච පරිවුඛති. පාණීති ච පරිසම්බාහති. නාමිඤ්ච සාවෙති : බ්‍රහ්මායු වාහං¹ හො ගොතමි බ්‍රාහ්මණො, බ්‍රහ්මායු වාහං¹ හො ගොතමි බ්‍රාහ්මණො² ති. අථ ඛො සා පරිසා අච්ඡරිසබ්බුතචීතනා ජාතා අගොසි : ‘අච්ඡරිසං වත හො, අබ්බුතං වත හො, සමණස්ස මහිඤ්ඤිකතා මහානුභාවතා.³ සත්‍රහි නාමාසං බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො ඤ්ඤො සසසී එචරුපං පරම-නිපච්චකාරං⁴ කරිස්සතී’ති.

අථ ඛො හගචා බ්‍රහ්මායුං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච : ‘අලං බ්‍රාහ්මණ, උට්ඨහ, නිසීද නිං සකෙ ආසනෙ, යතො තෙ මසී චීතනං පසන්න’න්ති. අථ ඛො බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො උට්ඨහිනා සකෙ ආසනෙ නිසීදි.

අථ ඛො හගචා බ්‍රහ්මායුස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ආනුපුබ්බිකථං කථෙසී. සෙය්‍යථීදං : ‘දනකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඕකාරං සඛිකීලෙසං නෙකඛමෙම ආනිසංසං පකාසෙසී යද්ද හගචා අඤ්ඤාසී බ්‍රහ්මායුං බ්‍රාහ්මණං කලුචීතනං ෂ්‍රීදුචීතනං විනීවරණචීතනං උදග්ගචීතනං පසන්නචීතනං, අථ සා බුද්ධානං සංඝුකකංසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසී දුකඛං සඝ්ඤ්ඤං නිරොධං මඤ්ඤං. තෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං වච්චං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පතීගණෙතය්‍ය, එවමෙවං බ්‍රහ්මායුස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස තසමිඤ්ඤෙව ආසනෙ විරජං චීතමලං ධම්මචකුට්ඨං උදපාදි, යං කිඤ්චි සඝ්ඤ්ඤධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. අථ ඛො බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො දිට්ඨධම්මො, පත්තධම්මො, විදිතධම්මො, පරිසොගාලාධම්මො නිණ්ණචීචීචේජා විගතකථඛිකථො වෙසාරජ්ජපානො අපරපච්චයො සඤ්ඤාසනෙ හගචන්තං එතදවොච : “අභිකකන්නං හො ගොතමි, අභිකකන්නං හො ගොතමි. සෙය්‍යථාපි හො ගොතමි නිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය. පට්ච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලාස්ස වා මඤ්ඤං ආවිකෙඛය්‍ය, අනිකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය ‘චකුට්ඨන්තො රුපානි දකඛීන්තී’ති. එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙකපරිසායෙන ධම්මො පකාසිතො එසාහං හගචන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකුට්ඨඛිකඤ්ච, උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණඛිතං. අභිවාසෙතු ච මෙ හවං ගොතමො ඤාතනාය හන්තං සද්ධිං භිකුට්ඨඛෙසනා”ති. අභිවාසෙසී හගචා තුණ්ඨිභාවෙන.

අථ ඛො බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො හගචනො අභිවාසනං විදිනා උට්ඨා-යාසනා හගචන්තං අභිවාදෙනා පදකඛිණං කනා පකාමි. අථ ඛො බ්‍රහ්මායු බ්‍රාහ්මණො තස්සා රතතීයා අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටීයාදපෙනා හගචනො කාලං ආරොචාපෙසී : කාලො හො ගොතමි, නිට්ඨිතං හන්ත’න්ති. අථ ඛො හගචා පුබ්බන්භ-සමයං නිවාසෙනා පත්තචීචරං ආදාය යෙන බ්‍රහ්මායුස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමීනා පඤ්ඤන්තො ආසනෙ නිසීදි.

1. {බ්‍රහ්මායු අහං - මජ්ඣං,
 {බ්‍රහ්මායව්‍යාහං - ස්‍යා, PTS.
 2. සමණස්ස මහිඤ්ඤිකතා මහානුභාවතා - මජ්ඣං, උභයං.
 3. {පරමනිපච්චාකාරං - සීඝ්‍රී,
 {පරමං නිපච්චාකාරං - ස්‍යා.

සඤ්චං භික්ඛුසංඝො. අථ ඛො බ්‍රහ්මාසු බ්‍රාහ්මණො සත්තාහං බුද්ධිපඤ්චිං භික්ඛුසංඝං පණීතෙන ඛද්දතීයෙන හෙජතීයෙන සභ්ථා සත්තපොසි සම්පවාරෙසි. අථ ඛො භගවා තස්ස සත්තාහස්ස අච්චියෙන විදෙහෙසු වාටිකං පක්කාමී. අථ ඛො බ්‍රහ්මාසු බ්‍රාහ්මණො අචිරපක්කත්තස්ස භගවතො කාරම්කාසි.

අථ ඛො සම්බුද්ධා භික්ඛු යෙන භගවා තෙහුපසඛික්ඛිංසු. උපසඛික්ඛිංසු භගවත්තං අභිවාදෙඤ්ච ඵකම්ත්තං නිසීදිංසු. ඵකම්ත්තං නිසීත්තං ඛො තෙ භික්ඛු භගවත්තං ඵතදවොට්ඨිං : ‘බ්‍රහ්මාසු භනෙත, බ්‍රාහ්මණො කාරුකතො, තස්ස කා භති, කො අභිසම්පරියො’ති.

පණීතො භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මාසු බ්‍රාහ්මණො, පච්චපාදි ධම්මස්සානුධම්මං න ච මං ධම්මාභිකරණං විහෙසෙසි. බ්‍රහ්මාසු භික්ඛවෙ, බ්‍රාහ්මණො පඤ්චත්තං ඔර්ඝාභියානං සඤ්ඤාජනානං පටික්ඛයා ඔපපාතීකො හොති තථ පටිනිබ්බාසි අනාවතතීධම්මො, තස්මා ලොකාති.

ඉදම්චොච භගවා. අත්තම්හා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනද්දන්ති.

බ්‍රහ්මාසු සුතං පඨමං.

1. හෙව මං - ස්‍යා.

2. 5. 2

සෙල සුඛය

එවිට මේ සුඛය : එක සමය හඟවා අඛණ්ඩව පෙසු වාරිකය වර මානෝ මහතා භික්ෂුසමිකය සද්ධි අඛණ්ඩවෙලෙහි භික්ෂුසමිකය, යන ආපණ නාම අඛණ්ඩවෙලෙහි නිගමෝ තදවසරි. අසොසි බො කෙණ්ඩෝ ජරිලෝ සමණෝ බලු හෝ ගොතමෝ සකාපුතො සකාකුලෝ පබ්බජිතෝ අඛණ්ඩවෙලෙහි වාරිකය වරමානෝ මහතා භික්ෂුසමිකය සද්ධි අඛණ්ඩවෙලෙහි භික්ෂුසමිකය ආපණ අනුප්පතො. තං බො පන හඟවතං ගොතමං එවිට කල්යාණෝ කිත්තිසද්දො අඛණ්ඩවෙලෙහි : 'ඉතිපි සො හඟවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණ-සම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරේ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථ දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හඟවාති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුගමකං සසාමණ්ඩුගමණිං පථං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤ සම්පිකතො පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්යාණං මජ්ඣිකල්යාණං පරියොසානකල්යාණං සාත්ථං සමාසද්ධං කෙවලපරිපුණණං පරිපුඤ්ඤං බුගම්බරියං පකාසෙති. සාධු බො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං ගොති'ති.

අප්ඵ බො කෙණ්ඩෝ ජරිලෝ යන හඟවා තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්නි හඟවතා සද්ධි සමමොදි. සමමොදනියං කථං සාරණියං විතියාරෙතා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං බො කෙණ්ඩෝ ජරිලෝ හඟවා ධම්මයා කථාය සද්දසොසි සමාදපෙසි සමුත්තරෙපි සම්පහංසෙසි. අප්ඵ බො කෙණ්ඩෝ ජරිලෝ හඟවා ධම්මයා කථාය සද්දසොසිතො සමාදපිතො සමුත්තරෙපිතො සම්පහංසිතො හඟවතං එතදවොච : 'අධිවාසෙතු මෙ හවං ගොතමෝ ඥානනාය හතතං සද්ධිං භික්ෂුසමිකනා'ති.

එවිට වුදෙන හඟවා කෙණ්ඩෝ ජරිලෝ එතදවොච : මහා බො කෙණ්ඩ, භික්ෂුසමිකා අඛණ්ඩවෙලෙහි භික්ෂුසමිකා. තිඤ්ඤා බො බුගම්බෙසු අභිප්පසන්නො'ති. දුතියමපි බො කෙණ්ඩෝ ජරිලෝ හඟවතං එතදවොච : 'තිඤ්ඤාපි හො ගොතම, මහා භික්ෂුසමිකා, අඛණ්ඩවෙලෙහි භික්ෂුසමිකා, අහඤ්ඤා බුගම්බෙසු අභිප්පසන්නො, අධිවාසෙතු මෙ හවං ගොතමෝ ඥානනාය හතතං සද්ධිං භික්ෂුසමිකනා'ති. දුතියමපි බො හඟවා කෙණ්ඩෝ ජරිලෝ එතදවොච : 'මහා බො කෙණ්ඩ, භික්ෂුසමිකා අඛණ්ඩවෙලෙහි භික්ෂුසමිකා. තිඤ්ඤා බො බුගම්බෙසු අභිප්පසන්නො'ති, තතියමපි බො කෙණ්ඩෝ ජරිලෝ හඟවතං එතදවොච : 'තිඤ්ඤාපි හො ගොතම මහා භික්ෂුසමිකා, අඛණ්ඩවෙලෙහි භික්ෂුසමිකා. අහඤ්ඤා බුගම්බෙසු අභිප්පසන්නො, අධිවාසෙතු මෙ හවං ගොතමෝ ඥානනාය හතතං සද්ධිං භික්ෂු-සමිකනා'ති. අධිවාසෙසි හඟවා තුණ්හිභාවෙන

මණ්ඩරතනං ඉඤ්චරතනං ගහපතිරතනං පරිනායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං ඛො පනස්ස සුත්තං හවිනති සුරා විරබ්භරාපා පරසෙනපාමිද්දනා. සො ඉමං පථවිං සාගරපරියන්තං අදුණේන අසනේන ධම්මෙන අභිච්ඡය අඤ්ඤාවසති. සචෙ පන අගාරස්මා අනගාරියං පඛච්ඡති, අරහං භොති සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ විවට්ඨව්ඡද්ද¹ කභං පන භො කෙණ්ඨය ඵතරති සො හවිං ගොතමො; විහරති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො'ති. ඵචං චූන්තෙ කෙණ්ඨයො ජච්චෙලො දකඝිණං ඛාහුං පඤ්ඤාසො; සෙලො බ්‍රාහ්මණං ඵතදභොච: යෙනෙසා භො සෙල නිලවනරාජ'ති. අථ ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො තිති මාණවකසනෙති සද්ධිං යෙන ගඟච: තෙහුපසඛකමි. අථ ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො තෙ මාණවකෙ ආමනෙතසි: අපාසද්ද භොනො: ආගච්ඡන්තු පාදෙ පාදං² නිකඝිපන්තා, දුරාසද්ද භි තෙ හඟචනො: සිඟාච ඵකචරා, යද්ද චාහං භො සම්මණෙන ගොතමෙන සද්ධිං මනෙතයාං, මා මෙ භොනො: අන්තරන්තරා, කථං ඕපානෙථ, කථාපරියොසානං මෙ හචනො: ආගමෙනතු'ති.

අථ ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො යෙන ගඟච: තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිතා: හඟචතා: සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදතියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙතා: ඵකමන්තං නිසීදි, ඵකමන්තං නිසීන්තො: ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො හඟචතො කායෙ ආතතීංස මහාපුරිසලකඛණාති සම්මනෙතසි³ අද්දසා: ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො හඟචතො කායෙ ආතතීංස මහාපුරිස-ලකඛණාති යෙභුයොන ධපෙතා: ඤො, ද්වීසු මහාපුරිසලකඛණෙසු කඛඛති විචිකිච්ඡති නාඛඝ්ඛවති න සම්පසීදති, කොසොභිතෙ ච වජ්ඣග්ගො පහුතජ්ඣතාය වා'ති. අථ ඛො හඟචතො: ඵතදභොසි: පස්සති ඛො මෙ අයං සෙලො බ්‍රාහ්මණො ආතතීංස මහාපුරිසලකඛණාති යෙභුයොන ධපෙතා: ඤො, ද්වීසු මහාපුරිසලකඛණෙසු [කඛඛති විචිකිච්ඡති නාඛඝ්ඛවති න සම්පසීදති, කොසොභිතෙ ච වජ්ඣග්ගො පහුතජ්ඣතාය වාති. අථ ඛො හඟච: තථාරූපං ඉඤ්ඤාභිසඛාරං අභිසඛාසී සථා අද්දසා සෙලො බ්‍රාහ්මණො හඟචතො කොසොභිතං වජ්ඣග්ගං. අථ ඛො හඟච: ජ්ඣං නින්නාමෙතා: උභොපි කණ්ණසොතාති අනුමසී පරිමසී⁴. උභොපි නාසිකාසොතාති⁵ අනුමසී පරිමසී. කෙචලච්චි⁶ ලලාචමණ්ඩලං' ජ්ඣාය ඡාදෙසී.

අථ ඛො සෙලස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ඵතදභොසි: සමන්තාගතො ඛො සම්මණො ගොතමො ආතතීංස මහාපුරිසලකඛණෙති පරිපුණ්ණෙති නො අපරිපුණ්ණෙති, නො ච ඛො නං ජානාමි බ්‍රුඤ්ඤො වා නො වා. සුත්තං ඛො පන මෙතං බ්‍රාහ්මණානං චූඤ්ඤානං මහලලකානං ආචරියපාචරියානං භාසමානානං. යෙ තෙ හවිනති අරහනො: සම්මාසම්බුද්ධා, තෙ සකෙ වණ්ණෙහ හඤ්ඤාමානෙ අත්තානං පාතුකරොනති. යනුනාහං සම්මණං ගොතමං සම්බුද්ධා සාරාපාභි ගාථාභි අභිච්ඡවෙය්'නති අථ ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො හඟචතං සම්බුද්ධා සාරාපාභි ගාථාභි අභිච්ඡවි.

1 { විචන්තව්ඡද්ද - සිඝ්ඛ 5. නාසිකසොතාති - මජ්ඣං, සා.
 විචච්ඡද්ද - සා. 6. කෙචලකපං - සා.
 2. පදෙ පදං - මජ්ඣං, සා. 7. තලාචමණ්ඩලං - මජ්ඣං, සා.
 3. සම්මනෙතසි - මජ්ඣං.
 4. පරිමසී - මජ්ඣං.

පරිපුණ්ණකායො සුරුචි සුජාතො වාඤ්ඤානො,
සුවණ්ණවණ්ණොසි හගවා සුසුඤ්ඤාදොසි විරියවා¹

නරණං හි සුජාතණං යෙ හවනති විසඤ්ජනා²
සබ්බෙ තෙ තච කායසම්මි. මහාපුරිසලුඤ්ඤාණා.

පසන්නගෙනෙතො සුඤ්ඤො චුභා³ උජ්ජ පතාපවා,
මජ්ඣෙකි සමණසංඝණං අංද්චේවාච විරොචසි.

කලාසාණදණ්ණො හිකඤ්ඤා කඤ්ඤාචසනනිභතතවො,
කිනෙත සමණභාවෙන එච්චි. උත්තමවණ්ණිනො

රාජා අරහසි හවිතුං චක්ඛවනති රජෙසහො,
වාතුරනෙතො විජ්ජාච ජමුඤ්ඤාණාණා⁴ ඉඤ්ඤාණෙ

බන්ධනි යො හොගි රජානො⁵ අනුසුභතා⁶ හවනතු තෙ,
රජාභිරජා මනුජ්ජො රජා⁷ කාචෙහි ගොතම්මි.

රජාහමසම්මි සෙලා⁸ති ධම්මරජා අනුභවණෙ,
ධම්මෙහ චක්ඛං චනෙතම් චක්ඛං අපපතිචන්තිසං⁹

සමුඤ්ඤො පච්චිජානාසි ධම්මරජා අනුභවණෙ,
ධම්මෙහ චක්ඛං චනෙතම් ඉති භාසසි ගොතම්මි.

කො නු සෙතාපති හොතො සාවකො සජ්ජරනියො¹⁰,
කො තෙ ඉම්මි අනුචනෙතති¹¹ ධම්මචක්ඛං පච්චන්තං

මයො පච්චන්තිතං චක්ඛං (සෙලාති හගවා) ධම්මචක්ඛං අනුභවණං,
සාරිපුතො අනුචනෙතති අනුජාතො තථාගතො.

අභිඤ්ඤායාං අභිඤ්ඤානං භාවෙනබ්බඤ්ඤා භාවිතං,
පහානබ්බං පභිනං මේ තඤ්චා චුඤ්ඤොසම්මි චුභාණා.

චිතසංඤ්ඤා මසි කඤ්ඤා අභිඤ්ඤාචසු චුභාණා,
දුලලභං දණ්ණනං හොති සමුඤ්ඤානං අභිණ්ණසො.

යෙසං වෙ දුලලභො ලොකෙ පාතුභාවො අභිණ්ණසො,
සොභං චුභාණා සමුඤ්ඤො සලලකතො අනුභවණෙ.

චුභාණානො අතිතුලො මාරකෙනපාමද්දනො,
සබ්බාමිතො¹² වසි කන්හා මොදම්මි අකුතොහයො.

ඉම්මි හොනෙතො තිසාමෙථ සථා භාසති චක්ඛමා,
සලලකතො මහාවිඤ්ඤා සිභොච නදති වනෙ.

1. { විරියවා - මජ්ඣං.
සුසුඤ්ඤාදොසි සවිරියවා - සා.
2. ව්‍යඤ්ජනා - සිඤ්ඤා, විඤ්ඤාණා - සා.
3. චුභා - සා.
4. ජමුඤ්ඤාණාණා - සිඤ්ඤා.
5. හොජරජානො - සිඤ්ඤා.
6. අනුසුභතා - මජ්ඣං.
7. අපපතිචන්තිසං - මජ්ඣං, සා.
8. සජ්ජරනියො - සා.
9. තමනුචනෙතති - මජ්ඣං.
10. සබ්බෙ මිතො - සිඤ්ඤා.

බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං මාරසෙනපාමගුණං,
කො දිසා නපසිදෙය්‍ය අපි කණ්ඨාභිජාතිකො.

යො මං ඉච්ඡති අනේතු යො වානිච්ඡති ගච්ඡතු,
ඉධාභං පබ්බජ්ඣ්‍යාමි වරපඤ්ඤාය්‍ය සන්තිකො.

එතඤ්ඤා¹ රැව්චති හොතො සම්මාසම්බුද්ධසාසනං²
මගපි පබ්බජ්ඣ්‍යාමි වරපඤ්ඤාය්‍ය සන්තිකො.

බ්‍රාහ්මණා තිසතා ඉමෙ යාවන්ති පඤ්ඤාලිකතා,
බ්‍රහ්මචරියං චරිත්‍යාම ගඟවා තච සන්තිකො.

සාකඛාතං බ්‍රහ්මචරියං (සෙලාති ගඟවා) සන්දිච්ඡිකම්කාලිකං,
යත් අමොභා පබ්බජ්ජා අපාමිත්තය්‍ය සික්ඛනො'ති.

අලත් ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො සපරිසො ගඟවනො සන්තිකො පබ්බජ්ජං, අලත් උපසම්පදං. අඵ ඛො කෙණ්ඨො ජථිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන සකෙ අස්සමෙ පණ්ණිතං බාදතියං හොජනියං පථියාදපෙනා ගඟවනො කාලං ආරොචාපෙසි: 'කාලො හො ගොතම්, නිච්ඡිතං හත්ත'න්ති. අඵ ඛො ගඟවා පුබ්බන්තසම්මං නිවාසෙනා පත්තච්චරං ආදාය යෙන කෙණ්ඨය්‍ය ජථිලය්‍ය අස්සමො තෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්කා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසිදි සද්ධිං හිකත්‍රසඛෙසන. අඵ ඛො කෙණ්ඨො ජථිලො බුද්ධපඤ්ඤා³ හිකත්‍රසඛං පණ්ණිතෙන බාදතියෙන හොජනියෙන සත්ථා සන්තපෙසි සම්පචාරෙසි. අඵ ඛො කෙණ්ඨො ජථිලො ගඟවන්තං භුත්තාචං ඔනිතපත්තපාණිං අඤ්ඤාතරං නිචං ආසනං ගහෙනා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිත්තං ඛො කෙණ්ඨං ජථිලං ගඟවා ඉමාහි ගාථාහි අත්‍රමොදි.

'අහිත්‍රත්තඤ්ඤා යඤ්ඤා සාවිත්ති ජන්දසො ඤ්ඤා,
රාජා ඤ්ඤා මත්‍රත්‍යානං නදිතං සාගරො ඤ්ඤා.

නක්ඛන්තානං ඤ්ඤා චන්දො ආදිච්චො තපතං ඤ්ඤා,
පුඤ්ඤා ආකඛමානානං සඛෙසා වෙ යජතං ඤ්ඤා'න්ති.

අඵ ඛො ගඟවා කෙණ්ඨං ජථිලං ඉමාහි ගාථාහි අත්‍රමොදිත්තා උච්චායාසනා පක්කාමි. අඵ ඛො ආසමා සෙලො සපරිසො එකො වූපකට්ඨා අපාමිත්තො ආතාපි පහිත්තො විහරන්තො න චිරස්සෙච යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙච අභාරස්මා අනභාරියං පබ්බජන්ති. තදත්‍රත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨච ධම්මෙ සයං අහිඤ්ඤා සච්ඡිකත්තා උපසම්පජ්ජ විහාසි. බිණ්ණො ජාති, වූසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්බඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ච ඛො පනායස්මා සෙලො සපරිසො අරහතං අහොසි.

1. එවඤ්ඤා - මජ්ඣං, සා. 2. සාසනෙ - මජ්ඣං.
3. බුද්ධපඤ්ඤා - මජ්ඣං.

අඵ ඛො ආයස්මි සෙලො සපරිසො යෙන භගවො තෙනුපසඛකම්,
උපසඛකම්නි ඵකංසං විවරං කනි යෙන භගවො තෙනසුඤ්චිපණාමෙති
භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහායි.

යන්තං සරණමාගම්ම ඉතො අට්ඨම් චක්ඛුමි,¹
සත්තරතෙතනි² භගවො දන්තමා³ තච සාසනෙ.

තුචං බුඤ්ඤො තුචං සන්ථා තුචං මාරාභිභු ඉති,
තුචං අනුසයෙ ඡේති තිණ්ණො තාරෙසිමං පජං.

උපධි තෙ සම්භික්කන්තා ආසවා තෙ පදුලිතා,
සිහොව අනුපාදනො පභිනභගභෙරවො.

භික්ඛවො තිසතා ඉමෙ තිට්ඨන්ති පසුඤ්චිකතා,
පාදෙ වීර පසාරෙහි නාගා ව්‍යදන්තු සන්චිතො⁴ති.

ශෙලසුභතං දුතීසං.

1. චක්ඛුමි - සතා.
2. අනුත්තරෙත - මජ්ඣං.
3. දන්තමා - සිඹු, මජ්ඣං.

2. 5. 3

අර්ථසලායනිසුභවං

එවං මෙ සුභං : එකං සමයං භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨිභිකකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන නානාවෙරජ්ජකානං බ්‍රාහ්මණානං පඤ්චම්භතාති බ්‍රාහ්මණසතාති සාවච්චියං පට්ඨසනති කෙනච්චදෙව කරණියෙන. අඨ ඛො තෙසං බ්‍රාහ්මණානං එතදභොසි : ‘අයං ඛො සමණො ගොතමො වාතුචණ්ණං සුඤ්චං පඤ්ඤපෙති’ කො ඤ ඛො පභොති සමණෙන ගොතමෙන සඤ්චං අසමී චචනෙ පතිමනෙතතු’නති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අර්ථසලායනො නාම මාණවො සාවච්චියං පට්ඨසනති දහරො චූතනසිරො සොලසවස්සඤ්ඤසිකො ජාතියා, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිඝණඤ්ඤකෙටුභානං සාකඛරපභෙදනං ඉතිභාසපඤ්ඤා-මානං පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමභාපුරිසලකඛණෙසු අනවයො. අඨ ඛො තෙසං බ්‍රාහ්මණානං එතදභොසි : ‘අයං ඛො අර්ථසලායනො මාණවො සාවච්චියං පට්ඨසනති දහරො චූතනසිරො සොලසවස්සඤ්ඤසිකො ජාතියා, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිඝණඤ්ඤකෙටුභානං සාකඛරපභෙදනං ඉතිභාසපඤ්ඤාමානං, පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමභාපුරිස-ලකඛණෙසු අනවයො. සො ඛො පභොති සමණෙන ගොතමෙන සඤ්චං අසමී චචනෙ පතිමනෙතතු’නති.

අඨ ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණා යෙන අර්ථසලායනො මාණවො තෙඤ්ඤපසඛකමීංසු, උපසඛකමීනා අර්ථසලායනං මාණවං එතදචොචුං : ‘අයං භො අර්ථසලායන, සමණො ගොතමො වාතුචණ්ණං සුඤ්චං පඤ්ඤපෙති’ එතු භවං අර්ථසලායනො සමණෙන ගොතමෙන සඤ්චං අසමී චචනෙ පතිමනෙතතු’නති. එවං චූතෙන අර්ථසලායනො මාණවො තෙ බ්‍රාහ්මණෙ එතදචොච : ‘සමණො ඛලු භො ගොතමො ඛම්චචාදී, ඛම්චචාදීනො ච පන දුපපතිමනතියා භවනති. නාහං සකෙකාමී සමණෙන ගොතමෙන සඤ්චං අසමී චචනෙ පතිමනෙතතු’නති. දුතියමපි ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණා අර්ථසලායනං මාණවං එතදචොචුං : ‘අයං භො අර්ථසලායන, සමණො ගොතමො වාතුචණ්ණං සුඤ්චං පඤ්ඤපෙති. එතු භවං අර්ථසලායනො සමණෙන ගොතමෙන සඤ්චං අසමී චචනෙ පතිමනෙතතුං. චරිතං ඛො පන භොතා අර්ථසලායනෙන පරිබ්බාජක’නති. දුතියමපි ඛො අර්ථසලායනො මාණවො තෙ බ්‍රාහ්මණෙ එතදචොච : ‘සමණො ඛලු භො ගොතමො ඛම්චචාදී, ඛම්චචාදීනො ච පන දුපපතිමනතියා භවනති. නාහං සකෙකාමී සමණෙන ගොතමෙන සඤ්චං අසමී චචනෙ පතිමනෙතතු’නති. තතියමපි ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණා අර්ථසලායනං මාණවං එතදචොචුං : ‘අයං භො අර්ථසලායන සමණො ගොතමො වාතුචණ්ණං සුඤ්චං පඤ්ඤපෙති. එතු භවං අර්ථසලායනො සමණෙන ගොතමෙන සඤ්චං අසමී චචනෙ පතිමනෙතතුං. චරිතං ඛො පන භොතා අර්ථසලායනෙන පරිබ්බාජකං, මා භවං අර්ථසලායනො අසුඤ්චපරාජිතං පරාජිති’ති.

1. පඤ්ඤපෙති - මජ්ඣං.

එවිං චූතො අස්සලායනො මාණවො තෙ බ්‍රාහ්මණේ එතදවොච : 'අඬා ඛො අහං භවනො' න ලභාමි. සමණො ඛු භො ගොතමො ධම්මවාදී, ධම්මවාදීනො ච පන දුප්පතිමනභියා භවන්ති. නාහං සකෙකාමි සමණෙන ගොතමෙන සඬං අසමිං වචනෙ පතිමනොහං. අපි වාහං භවන්තානං¹ වචනෙන ගමිස්සාමි'ති.

අථ ඛො අස්සලායනො මාණවො මහතා බ්‍රාහ්මණගණෙන සඬං ගෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවතා සඬං සමෙමාදී. සමෙමාදතියං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතා එකමන්තං තිසිදී. එකමන්තං නිසිනො ඛො අස්සලායනො මාණවො භගවන්තං එතදවොච : 'බ්‍රාහ්මණා භො ගොතම, එවමාහංසු : 'බ්‍රාහ්මණාච සෙට්ඨා වණේණා. භීනො අඤ්ඤා වණේණා. බ්‍රාහ්මණාච සුකෙකා වණේණා, කණො අඤ්ඤා වණේණා, බ්‍රාහ්මණාච සුඤ්ඤානි නො අබ්‍රාහ්මණා, බ්‍රාහ්මණාච බ්‍රහ්මුනො පුත්තා ඕරසා ඉඛතො ජාතා බ්‍රහ්මජා බ්‍රහ්මනිම්මිතා බ්‍රහ්මදායාද'ති. ඉධ භවං ගොතමො කිමාහා'ති?

දිස්සනො² ඛො පන අස්සලායන, බ්‍රාහ්මණානං බ්‍රාහ්මණීගො උතුනිගොපි ගබ්භිනිගොපි විජායමානාපි පායමානාපි තෙ ච බ්‍රාහ්මණා, ගොතිජාච සමානා, එවමාහංසු : 'බ්‍රාහ්මණාච සෙට්ඨා වණේණා, භීනො අඤ්ඤා වණේණා. බ්‍රාහ්මණාච සුකෙකා වණේණා, කණො අඤ්ඤා වණේණා. බ්‍රාහ්මණාච සුඤ්ඤානි නො අබ්‍රාහ්මණා, බ්‍රාහ්මණාච බ්‍රහ්මුනො පුත්තා ඕරසා ඉඛතො ජාතා බ්‍රහ්මජා බ්‍රහ්මනිම්මිතා බ්‍රහ්මදායාද'ති.

කිඤ්චාපි භවං ගොතමො එවමාහ. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණා එවමෙනං මඤ්ඤන්ති. 'බ්‍රාහ්මණාච සෙට්ඨා වණේණා භීනො අඤ්ඤා වණේණා -පෙ- බ්‍රහ්මදායාද'ති.

තං කිං මඤ්ඤති අස්සලායන, සුතං තෙ : 'ගොතකමොඤ්ජෙසු³ අඤ්ඤෙසු ච පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු දොච වණේණා, අගො වෙච දුගො ච. අගො හුතා දුගො ගොති, දුගො හුතා අගො ගොති'ති.

එවිං භො සුතං මෙ ගොතකමොඤ්ජෙසු අඤ්ඤෙසු ච පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු දොච වණේණා අගො වෙච දුගො ච. අගො හුතා දුගො ගොති, දුගො හුතා අගො ගොති'ති. එත්ථ අස්සලායන බ්‍රාහ්මණානං කිං ඛලං කො අස්සාසො, යදෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු : 'බ්‍රාහ්මණාච සෙට්ඨා වණේණා, භීනො අඤ්ඤා වණේණා, -පෙ- බ්‍රහ්මදායාද'ති.

කිඤ්චාපි භවං ගොතමො එවමාහ. අථ ඛො එත්ථ බ්‍රාහ්මණා එවමෙනං මඤ්ඤන්ති : 'බ්‍රාහ්මණාච සෙට්ඨා වණේණා භීනො අඤ්ඤා වණේණා, -පෙ- බ්‍රහ්මදායාද'ති.

තං කිං මඤ්ඤති අස්සලායන, ඛතභියොච නු ඛො පාණාතිපාති අදිත්තාදුභි කාමෙසු මිච්ඡාචාරී ඉභ්චාචාරී පිසුනාචාචො එරුභාචාචො සමථප්පලාපි අභිඤ්ඤාභු බ්‍රාහ්මණවග්ගො මිච්ඡාදුට්ඨි, කායස්ස හෙද පරමමරණා, අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං තීරයං උපපජේඤ්ඤා, නො බ්‍රාහ්මණො. වෙස්සොච නු ඛො -පෙ- සුද්දෙච නු ඛො පාණාතිපාති අදිත්තාදුභි කාමෙසු මිච්ඡාචාරී ඉභ්චාචාරී පිසුනාචාචො එරුභාචාචො සමථප්පලාපි අභිඤ්ඤාභු බ්‍රාහ්මණවග්ගො මිච්ඡාදුට්ඨි, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං තීරයං උපපජේඤ්ඤා, නො බ්‍රාහ්මණො'ති.

1. භනෙන - සාහ භවනෙන - PTS. 2. භවතං - සාහ.
3. දිස්සන්ති - මජ්ඣ. 4. ගොතකකමොඤ්ජෙසු - සාහ.

නො හිදං හො ගොතම, බතතිධොපි හි හො ගොතම, පාණාතිපාති අදින්නාදුති කාමෙසු මිච්චාචාරි මුසාවාදි පිසුනාවාවො ඵරුසාවාවො සමඵපලාපි අභිජ්ඣාලු බ්‍යාපනනවිතො මිච්චාදිට්ඨි, කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජේය්‍ය, බ්‍රාහ්මණොපි හි හො ගොතම -පෙ- වෙසොපි හි හො ගොතම -පෙ-සුඤ්ඤපි හි හො ගොතම -පෙ- සබ්බෙපි හි හො ගොතම, චතතාරෙ වණණං පාණාතිපාති¹ අදින්නාදුති කාමෙසු මිච්චාචාරි මුසාවාදි පිසුනාවාවො ඵරුසාවාවො සමඵපලාපි අභිජ්ඣාලු බ්‍යාපනනවිතො මිච්චාදිට්ඨි කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජේය්‍ය²ති.

ඵථ අස්සලායන, බ්‍රාහ්මණානං කිං බලං කො අස්සාසො, යදෙථ බ්‍රාහ්මණ ඵවමාහංසු : ‘බ්‍රාහ්මණාව සෙට්ඨා වණණං-පෙ-බ්‍රහ්මදයාද’ති.

කිඤ්චාපි හවං ගොතමො ඵවමාහ, අඵ බො ඵථ බ්‍රාහ්මණ ඵව මෙතං මඤ්ඤනති : බ්‍රාහ්මණාව සෙට්ඨා වණණං, හිනො අඤ්ඤාද වණණං -පෙ- බ්‍රහ්මදයාද’ති.

තං කිං මඤ්ඤසි අස්සලායන, බ්‍රාහ්මණොව නු බො පාණාතිපාතා පච්චිරතො අදින්නාදුතා පච්චිරතො කාමෙසු මිච්චාචාරි පච්චිරතො මුසාවාද පච්චිරතො පිසුනාවාවො පච්චිරතො ඵරුසාවාවො පච්චිරතො සමඵපලාපා පච්චිරතො අභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපනනවිතො සමමාදිට්ඨි කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජේය්‍ය. නො බතතිධො, නො වෙසො, නො සුඤ්ඤ’ති.

නො හිදං හො ගොතම, බතතිධොපි හි හො ගොතම, පාණාතිපාතා පච්චිරතො අදින්නාදුතා පච්චිරතො කාමෙසු මිච්චාචාරි පච්චිරතො මුසාවාද පච්චිරතො පිසුනාවාවො පච්චිරතො ඵරුසාවාවො පච්චිරතො සමඵපලාපා පච්චිරතො අභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපනනවිතො සමමාදිට්ඨි කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජේය්‍ය. බ්‍රාහ්මණොපි හි හො ගොතම -පෙ- වෙසොපි හි හො ගොතම -පෙ- සුඤ්ඤපි හි හො ගොතම -පෙ- සබ්බෙපි හි හො ගොතම, චතතාරෙ වණණං පාණාතිපාතා පච්චිරතා අදින්නාදුතා පච්චිරතා කාමෙසු මිච්චාචාරි පච්චිරතා මුසාවාද පච්චිරතා පිසුනාවාවො පච්චිරතා ඵරුසාවාවො පච්චිරතා සමඵපලාපා පච්චිරතා අභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපනනවිතො සමමාදිට්ඨි, කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජේය්‍ය²ති.

ඵථ අස්සලායන, බ්‍රාහ්මණානං කිං බලං කො අස්සාසො, යදෙථ බ්‍රාහ්මණ ඵවමාහංසු : ‘බ්‍රාහ්මණාව සෙට්ඨා වණණං, හිනො අඤ්ඤාද වණණං-පෙ-බ්‍රහ්මදයාද’ති.

කිඤ්චාපි හවං ගොතමො ඵවමාහ, අඵ බො ඵථ බ්‍රාහ්මණ ඵවමෙවං මඤ්ඤනති : බ්‍රාහ්මණාව සෙට්ඨා වණණං, හිනො අඤ්ඤාද වණණං -පෙ- බ්‍රහ්මදයාද’ති.

1 පාණාතිපාතිනො - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.

තං කීං මඤ්ඤාසි අක්ඛලායන, බ්‍රාහ්මණොච නු ඛො පභොති අඤ්චිං පදෙසෙ අවේරං අබ්‍යාපජ්ඣං මේනතං චිත්තං භාවේතුං නො ඛතතියො නො වේසො: නො සුඤ්ඤා'ති.

නො හිදං හො ගොතමි, ඛතතියොපි හි හො ගොතමි, පභොති අඤ්චිං පදෙසෙ අවේරං අබ්‍යාපජ්ඣං මේනතං චිත්තං භාවේතුං, බ්‍රාහ්මණොපි හි හො ගොතමි -පෙ- වේසොපි හි හො ගොතමි -පෙ- සුඤ්ඤාපි හි හො ගොතමි -පෙ- සබ්බෙපි හි හො ගොතමි, චිත්තාරො වණණා පභොනති අඤ්චිං පදෙසෙ අවේරං අබ්‍යාපජ්ඣං මේනතං චිත්තං භාවේතු'නති.

එත්ථ අක්ඛලායන, බ්‍රාහ්මණානං කීං ඛලං කො අක්ඛාසො, යදෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු : 'බ්‍රාහ්මණොච සෙට්ඨා වණණා, හීනො අඤ්ඤා වණණා -පෙ- බ්‍රහ්මදායාදා'ති.

කීඤ්චාපි භවං ගොතමො එවමාහ. අථ ඛො එත්ථ බ්‍රාහ්මණා එවමෙතං මඤ්ඤානති : 'බ්‍රාහ්මණොච සෙට්ඨා වණණා, හීනො අඤ්ඤා වණණා, -පෙ- බ්‍රහ්මදායාදා'ති.

තං කීං මඤ්ඤාසි අක්ඛලායන, බ්‍රාහ්මණොච නු ඛො පභොති සොතතිං සිනාතිං¹ ආදාය නදිං ගනඤ්චා රජොජ්ජලං පවාහෙතුං, නො ඛතතියො, නො වේසො: නො සුඤ්ඤා'ති.

නො හිදං හො ගොතමි, ඛතතියොපි හි හො ගොතමි, පභොති සොතතිං සිනාතිං¹ ආදාය නදිං ගනඤ්චා රජොජ්ජලං පවාහෙතුං, බ්‍රාහ්මණොපි හි හො ගොතමි, -පෙ- වේසොපි හි හො ගොතමි, -පෙ- සුඤ්ඤාපි හි හො ගොතමි, -පෙ- සබ්බෙපි හි හො ගොතමි, චිත්තාරො වණණා පභොනති සොතතිං සිනාතිං ආදාය නදිං ගනඤ්චා රජොජ්ජලං පවාහෙතුනති. එත්ථ අක්ඛලායන බ්‍රාහ්මණානං කීං ඛලං කො අක්ඛාසො, යදෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු : 'බ්‍රාහ්මණොච සෙට්ඨා වණණා, හීනො අඤ්ඤා වණණා, -පෙ- බ්‍රහ්මදායාදා'ති.

කීඤ්චාපි භවං ගොතමො එවමාහ, අථ ඛො එත්ථ බ්‍රාහ්මණා එවමෙතං මඤ්ඤානති : 'බ්‍රාහ්මණොච සෙට්ඨා වණණා, හීනො අඤ්ඤා වණණා, -පෙ- බ්‍රහ්මදායාදා'ති.

තං කීං මඤ්ඤාසි අක්ඛලායන, ඉධ රාජා ඛතතියො මුඛාචසිනෙතා භානාජ්චමානං පුරිසානං පුරිසසතං සනතිපානෙයස : ආයනඤ්ච භොනෙතා, යෙ තත්ථ ඛතතියකුලා බ්‍රාහ්මණකුලා රාජඤ්ඤකුලා උප්පනතා සාලස්ස වා සලලස්ස වා² වජ්ඣනස්ස වා පදුමස්ස³ වා උත්තරා රණීං ආදාය අඤ්චිං අභිනිබ්බනෙතනඤ්ච, තෙජො පාඤ්ඤානොඤ්ච, ආයනඤ්ච පුභ භොනෙතා, යෙ තත්ථ වණ්ඤාලකුලා නෙසාදකුලා වේණකුලා⁴ රථකාරකුලා පුකකුසකුලා උප්පනතා සාපානදෙණියා වා පුකර දෙණියා වා රජකදෙණියා වා එලුණ්ඤකච්ඡස්ස වා උත්තරාරණීං ආදාය අඤ්චිං අභිනිබ්බනෙතනඤ්ච, තෙජො පාඤ්ඤානොඤ්ච'ති.

1. {සොතතිසිනාතිං - මජ්ඣං. 3. පදුමකස්ස - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.
{සොතපිං සිනාතිං - සිඤ්ඤා. 4. වේණකුලා - ස්‍යා.
2. සාකස්ස වා සලලස්ස වා - මජ්ඣං, ස්‍යා.

තං කිං මිඤ්ඤපි අක්ඛලායන යො ඵචං නු ඛො සො ඛතතියකුලා බ්‍රාහ්මණකුලා රුජ්ඤ්ඤකුලා උප්පනෙතති සාලස්ස වා සලලස්ස වා වජ්ඣකස්ස වා පදුමස්ස වා උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගි අභිනිබ්බතො තෙජෝ පාතුකතො, සො ඵචනුබ්වාස්ස අග්ගි අච්චිමා ච වණණවා ච පහස්සරො ච. තෙන ච සකකා අග්ගිනා අග්ගිකරණීයං කාතුං. යො පන සො වණ්ඤාලකුලා නෙසාදකුලා වෙණකුලා රථකාරකුලා පුකකුසකුලා උප්පනෙතති සාපානදෙණීයා වා සුකරදෙණීයා වා රජකදෙණීයා වා ඵලණ්ඨිකව්ඨස්ස වා උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගි අභිනිබ්බතො තෙජෝ පාතුකතො, ස්වාස්ස අග්ගි න වෙච අච්චිමා, න ච වණණවා, න ච පහස්සරො, න ච තෙන සකකා අග්ගිනා අග්ගිකරණීයං කාතු'න්ති.

නො ගිදං හො ගොතම, යො සො හො ගොතම, ඛතතියකුලා බ්‍රාහ්මණකුලා රුජ්ඤ්ඤකුලා උප්පනෙතති සාලස්ස වා සලලස්ස වා වජ්ඣකස්ස වා පදුමස්ස වා උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගි අභිනිබ්බතො තෙජෝ පාතුකතො. ස්වාස්ස අග්ගි අච්චිමා ච වණණවා ච පහස්සරො ච, තෙන ච සකකා අග්ගිනා අග්ගිකරණීයං කාතුං. යොපි සො වණ්ඤාලකුලා නෙසාදකුලා වෙණකුලා රථකාරකුලා පුකකුසකුලා උප්පනෙතති සාපානදෙණීයා වා සුකරදෙණීයා වා රජකදෙණීයා වා ඵලණ්ඨිකව්ඨස්ස වා උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගි අභිනිබ්බතො තෙජෝ පාතුකතො, සො වස්ස අග්ගි අච්චිමා ච වණණවා ච පහස්සරො ච. තෙන ච සකකා අග්ගිනා අග්ගිකරණීයං කාතුං සබ්බොපි හි හො ගොතම, අග්ගි අච්චිමා ච වණණවා ච පහස්සරො ච, සබ්බෙනපි ච සකකා අග්ගිනා අග්ගිකරණීයං කාතු'න්ති

ඵත්ථ අක්ඛලායන, බ්‍රාහ්මණානං කිං බලං කො අක්ඛාසො, යදෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා ඵචමාහංසු: බ්‍රාහ්මණාව සෙට්ඨා වණණො, ගීනො අඤ්ඤප්ප වණණො, බ්‍රාහ්මණාව පුත්තො වණණො, කණොතො අඤ්ඤප්ප වණණො. බ්‍රාහ්මණාව පුජ්ඣන්ති නො අබ්‍රාහ්මණා. බ්‍රාහ්මණාව බ්‍රහ්මචේනො පුත්තො ඕරසා මුඛතො ජාතා බ්‍රහ්මජා බ්‍රහ්මනිමිතා බ්‍රහ්මදායාදුති.

කිඤ්ඤාපි හචං ගොතමො ඵචමාහ, අථ ඛො ඵත්ථ බ්‍රාහ්මණා ඵචමෙතං මඤ්ඤන්ති: බ්‍රාහ්මණාව සෙට්ඨා වණණො, ගීනො අඤ්ඤප්ප වණණො-පෙ-බ්‍රහ්මදායාදුති.

තං කිං මිඤ්ඤපි අක්ඛලායන, ඉධ ඛතතියකුමාරො බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤය සද්ධිං සංවාසං කප්පෙය්‍ය. තෙසං සංවාසමච්චාය පුත්තො ජායෙථ, යො සො ඛතතියකුමාරෙන බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤය පුත්තො උප්පනො සියා, සො මාතුපි සද්දිසො. පිතුපි සද්දිසො 'ඛතතියො' තිපි වත්තබ්බො 'බ්‍රාහ්මණො' තිපි වත්තබ්බො'ති.

යො සො හො ගොතම, ඛතතියකුමාරෙන බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤය පුත්තො උප්පනො සියා, සො මාතුපි සද්දිසො, පිතුපි සද්දිසො, 'ඛතතියො' තිපි වත්තබ්බො, බ්‍රාහ්මණො' තිපි වත්තබ්බො'ති.

තං කිං මිඤ්ඤපි අක්ඛලායන, ඉධ බ්‍රාහ්මණකුමාරො ඛතතියකඤ්ඤය සද්ධිං සංවාසං කප්පෙය්‍ය. තෙසං සංවාසමච්චාය පුත්තො ජායෙථ. යො සො බ්‍රාහ්මණකුමාරෙන ඛතතියකඤ්ඤය පුත්තො උප්පනො සියා, සො මාතුපි සද්දිසො, පිතුපි සද්දිසො, ඛතතියො'තිපි වත්තබ්බො, බ්‍රාහ්මණො'තිපි වත්තබ්බො'ති.

යො සො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණකුමාරෙන බන්ධිතකඤ්ඤය පුතොතා උප්පන්නො සියා, සො මාතුපි සද්දිසො, පිතුපි සද්දිසො, බන්ධියො තිපි වත්තබ්බො, බ්‍රාහ්මණොතිපි වත්තබ්බො'ති.

තං කිං මඤ්ඤසි අසුලායන, ඉධි වළුවං ගුණෙන සමපයොජේය්‍යං. තෙසං සමපයොගමනියං කිසොරෙ ජායෙථ. යො සො වළුවාය ගුණෙන කිසොරෙ උප්පන්නො සියා, සො මාතුපි සද්දිසො, පිතුපි සද්දිසො, අසොති වත්තබ්බො, ගුණොති වත්තබ්බො'ති.

වෙකුරඤ්ජාය ති¹ සො හො ගොතම, අසුතරෙ හොති. ඉදං හිසු හො ගොතම, නානාකරණං පසාමි. අච්ඡුත්‍ර ව පනෙසානං² න කිඤ්චි නානාකරණං³ පසාමිති.

තං කිං මඤ්ඤසි අසුලායන, ඉධිසු දො මාණවකා හාතරෙ සඋදරියා, එකො අන්ධායකො උපතීතො, එකො අනන්ධායකො අනුපතීතො. කමෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා පරිමං හොජේය්‍යං සඤ්චො වා ථාලිපාකෙ වා යඤ්ඤෙ වා පාහුනෙ⁴ වාති?

යො සො හො ගොතම, මාණවකො අන්ධායකො උපතීතො තමෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා පරිමං හොජේය්‍යං සඤ්චො වා ථාලිපාකෙ වා යඤ්ඤෙ වා පාහුනෙ වා. කිං හි හො ගොතම, අනන්ධායකෙ අනුපතීතෙ දින්නං මහපථලං හවිසුති'ති?

තං කිං මඤ්ඤසි අසුලායන, ඉධිසු දො මාණවකා හාතරෙ සඋදරියා, එකො අන්ධායකො උපතීතො දුසසිලො පාපධම්මො, එකො අනන්ධායකො අනුපතීතො සීලවා කල්‍යාණධම්මො. කමෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා පරිමං හොජේය්‍යං සඤ්චො වා ථාලිපාකෙ වා යඤ්ඤෙ වා පාහුනෙ වාති? යො සො හො ගොතම, මාණවකො අනන්ධායකො අනුපතීතො සීලවා කල්‍යාණධම්මො, තමෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා පරිමං හොජේය්‍යං සඤ්චො වා ථාලිපාකෙ වා යඤ්ඤෙ වා පාහුනෙ වා. කිං හි හො ගොතම, දුසසිලෙ පාපධම්මෙ දින්නං මහපථලං හවිසුති'ති?

පුබ්බෙ ඛො නිං අසුලායන, ජාතීං අගමාසි. ජාතීං ගන්ත්වා මනෙත අගමාසි. මනෙත ගන්ත්වා තපෙ අගමාසි. තපෙ ගන්ත්වා වාතුචණ්ණිං සුඤ්චං පච්චාගතො යමහං පඤ්ඤපෙමි'ති.

එවං වුත්තෙ අසුලායනො මාණවො තුණ්හිගුතො මචකුගුතො පත්තකඛකො අධොච්ඡුඛො පන්ධායනො අප්පට්ඨානො⁵ තිසිදි.

අථ ඛො හභවා අසුලායනං මාණවං තුණ්හිගුතං මචකුගුතං පත්තකඛකං අධොච්ඡුඛං පන්ධායනං අප්පට්ඨානං විදිත්වා අසුලායනං මාණවං එතදවොච:

1. { කුණ්ඩංගි - මජ්ඣං.	4. පාහුණෙ - සිච්චු, PTS
{ කුමාරඤ්චපිඨි - සා.	5. අප්පට්ඨානො - PTS.
2. අච්ඡුත්‍ර ව පන - සානං, සා.	
3. නානාකරණං - සිච්චු.	

ඉතිපුබ්බං අක්ඛලායන, සත්තන්තං බ්‍රාහ්මණීසීනං අරඤ්ඤායනනෙ පණණකුට්ඨ සම්මන්තානං ඵවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති: බ්‍රාහ්මණව සෙට්ඨා වණණා, භීනො අඤ්ඤා වණණා, -පෙ- බ්‍රහ්මදයාදු'ති. අක්ඛොසි ඛො අක්ඛලායන, අසිනො දෙවලො ඉසි සත්තන්තං කිර බ්‍රාහ්මණීසීනං අරඤ්ඤායනනෙ පණණකුට්ඨ සම්මන්තානං ඵවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති: බ්‍රාහ්මණව සෙට්ඨා වණණා භීනො අඤ්ඤා වණණා-පෙ-බ්‍රහ්මදයාදු'ති. අඵ ඛො අක්ඛලායන, අසිනො දෙවලො ඉසි කෙසමස්සු කප්පොති: මිඤ්ඤව්ඨවණණාති දුක්ඛාති තිවාසෙති: අට්ඨියො¹ උපාහනා: අරුහිනා: ජානරූපමයං දක්ඛං ගහෙති: සත්තන්තං බ්‍රාහ්මණීසීනං පඤ්ඤාලො පාතුරහොසි.

අඵ ඛො අක්ඛලායන, අසිනො දෙවලො ඉසි සත්තන්තං බ්‍රාහ්මණීසීනං පඤ්ඤාලො වඩ්ඤමමානො ඵවමාහ: හන්ද කු ඞු ඛො² ඉමෙ හවන්තො: බ්‍රාහ්මණීසයො ගතො. හන්ද කු ඞු ඛො³ ඉමෙ හවන්තො: බ්‍රාහ්මණීසයො ගතො'ති⁴ අඵ ඛො අක්ඛලායන, සත්තන්තං බ්‍රාහ්මණීසීනං ඵතදහොසි: කොනායං ගාමිකීරුපො: විය සත්තන්තං බ්‍රාහ්මණීසීනං පඤ්ඤාලො වඩ්ඤමමානො ඵවමාහ: හන්ද කු ඞු ඛො ඉමෙ හවන්තො: බ්‍රාහ්මණීසයො ගතො, හන්ද කු ඞු ඛො ඉමෙ හවන්තො: බ්‍රාහ්මණීසයො ගතො'ති. හන්ද නං අභිසපාමාති⁵. අඵ ඛො අක්ඛලායන, සත්තබ්‍රාහ්මණීසයො අසිනං දෙවලං ඉසිං අභිසපිංසු: හඤ්ඤා වසල හොතිති⁶. යථා යථා ඛො අක්ඛලායන, සත්ත බ්‍රාහ්මණීසයො අසිනං දෙවලං ඉසිං අභිසපිංසු. නථා නථා අසිනො දෙවලො ඉසි අභිරූපනරෙ වෙච්ච හොති දක්ඛනීයනරෙ ච පාසාදිකනරෙ ච.

අඵ ඛො අක්ඛලායන, සත්තන්තං බ්‍රාහ්මණීසීනං ඵතදහොසි: මොඝං වන නො තපො, අඵලං බ්‍රහ්මචරියං, මයං හි පුබ්බෙ යං අභිසපාම හඤ්ඤා වසල හොති'ති හඤ්ඤා වචනී ඵකවෙච්චා. ඉමං පන මයං යථා යථා අභිසපාම, නථා නථා අභිරූපනරෙ වෙච්ච හොති දක්ඛනීයනරෙ ච පාසාදිකනරෙ චා'ති.

න හවන්තානං මොඝං තපො, නාඵලං⁶ බ්‍රහ්මචරියං. ඉඤ්ඤා හවන්තො: යො මසි මනොපදෙසො, නං පජ්ඣථාති.

යො හවති මනොපදෙසො නං පජ්ඣමි. කො ඞු ඛො හවං හොතිති?

සුතො නො හවනං අසිනො දෙවලො ඉසි'ති?

ඵචං හො.

සො ඛවාහං හොමිති.

1. { පට්ඨියො - මජ්ඣං. 2. හන්ද කො ඞු ඛො - මජ්ඣං, සා, PTS.
 අගලියො - සා. 3. ගන්තො - සා.
 4. අභිසපිඤ්ඤාමාති - සා.
 5. { හඤ්ඤා වසල හොතිති - සිඤ්ඤා.
 හඤ්ඤා වසල හොති හඤ්ඤා වසල හොතිති - මජ්ඣං.
 හඤ්ඤා වසල හොති හඤ්ඤා වසල හොති හඤ්ඤා වසල හොතිති - සා.
 හඤ්ඤා වසල හොතිති - PTS.
 6. න පනාඵලං - PTS.

අඵ ඛො අක්ඛලායන, සත්ත මුහම්මන්තයො අසිතං දෙවලං ඉසිං අභිවාදෙත්ථං උපසඛකමිංසු.

අඵ ඛො අක්ඛලායන, අසිතො දෙවලො ඉසි සත්ත මුහම්මන්තයො එතදමොච : 'සුභං මෙතං හො, සත්තන්තං කීර මුහම්මන්තිනං අරඤ්ඤයතනෙ පණ්ණකුපිසු වසන්තානං එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පත්තං : 'මුහම්මන්ච තෙට්ඨා වණේණ, ඨිනො අඤ්ඤ වණේණ. මුහම්මන්ච සුකෙකා වණේණ, කණේතා අඤ්ඤ වණේණ. මුහම්මන්ච සුජ්ඣනති, නො අමුහම්මන්. මුහම්මන්ච මුහමුභො පුත්තා¹ ඔරසා මුඛතො ජාතා මුහම්මජා මුහම්මීම්මතා මුහම්මදයාදති.

එවමො.

ජානන්ති පන හොනෙතා ය ජනිකා මාතා² මුහම්මන් යෙව අගමාසි. නො අමුහම්මන්ති.

නො හිදං හො.

ජානන්ති පන හොනෙතා ය ජනිකාමාතුමාතා යච සත්තමා මාතාමහසුතා මුහම්මන් යෙව අගමාසි, නො අමුහම්මන්ති.

නො හිදං හො.

ජානන්ති පන හොනෙතා යො ජනකො පිතා³ මුහම්මන් යෙව අගමාසි නො අමුහම්මන්ති.

නො හිදං හො.

ජානන්ති පන හොනෙතා යො ජනකපිතුපිතා යචසත්තමා පිතා-මහසුතා මුහම්මන් යෙව අගමාසි, නො අමුහම්මන්ති.

නො හිදං හො.

ජානන්ති පන හොනෙතා යථා ගබ්භස්ස අවකක්ඛන්ති හොතිති?

ජානාමි මයං හො යථා ගබ්භස්ස අවකක්ඛන්ති හොති. ඉධ මාතා-පිතරො ච සන්තිපතිතා හොන්ති. මාතා ච උතුනී හොති, ගකුඛෙඛා ච පච්චුපච්චිතො හොති. එවං තිණ්ණං සන්තිපාතා ගබ්භස්ස අවකක්ඛන්ති හොතිති.

ජානන්ති පන හොනෙතා යග්ගෙ⁴ සො ගකුඛෙඛා ඛන්තියො වා මුහම්මන්තො වා වෙසො වා සුඤ්ඤ වාති?

හ මයං හො, ජානාමි යග්ගෙ සො ගකුඛෙඛා ඛන්තියො වා මුහම්මන්තො වා වෙසො වා සුඤ්ඤ වාති.

1. පුත්තො - PTS. 2. ජනිමාතා - සා. ජනිමාතා - PTS. 3. ජනිපිතා - සා, PTS. 4. තග්ගෙ - මජ්ඣං.

එවං සනෙත භො ජානාථ කෙ තුමෙත භොථාති¹.

එවං සනෙත භො, න මයං ජානාම කෙ ච මයං භොමාති.

තෙ හි නාම අඤ්ඤාසන, සත්ත බ්‍රාහ්මණිකයො අසිතෙන දෙවලෙන ඉසිනා සකෙ ජාතිවාදෙ සමනුසුඤ්ජයමානා සමනුභාසියමානා සමනුභාසියමානා න සමපාසිඤ්ඤති. කිං පන තිං එතරහි මයා සකකම් ජාතිවාදෙ සමනුසුඤ්ජයමානො සමනුභාසියමානො සමනුභාසියමානො සමපාසිඤ්ඤති. යෙසං තිං සාවරියකො න පුණේණා දබ්බිභාභොති.

එවං වුතෙත අඤ්ඤාසනො මාණවො භගවන්තං එතදවොච: අභිකකන්තං භො භොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං භොතමො ධාරෙතු අජ්ජතඤ්ඤො පාණ්ණපෙන සරණං ගත'න්ති.

අඤ්ඤාසනසුත්තං තතියං.

1. භොතිති - සිඤ්ඤ.

චත්තාරේමේ බ්‍රාහ්මණ, පුඤ්ඤා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං කතමේ චත්තාරේ: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො පුඤ්ඤාලො අත්තන්තපො භොති අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො පුඤ්ඤාලො පරන්තපො භොති පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො. ඉධ බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො පුඤ්ඤාලො අත්තන්තපො ච භොති අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො පුඤ්ඤාලො නෙවත්තන්තපො භොති නාත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, සො අනත්තන්තපො අපරන්තපො දිවෙඨච ධම්මෙ නිච්ඡාතො නිබ්බුතො සිතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී බ්‍රහ්මභුතෙන අත්තනා විහරති. ඉමෙසං බ්‍රාහ්මණ, චතුක්ඛං පුඤ්ඤානං කතමො හෙ පුඤ්ඤාලො චිත්තං ආරාධෙති'ති?

ඛොසං භො උදෙහ, පුඤ්ඤාලො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, අයං මේ පුඤ්ඤාලො චිත්තං නාරාධෙති. යොපායං භො උදෙහ, පුඤ්ඤාලො පරන්තපො පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, අයමි මේ පුඤ්ඤාලො චිත්තං නාරාධෙති. යොපායං භො උදෙහ, පුඤ්ඤාලො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, අයමි මේ පුඤ්ඤාලො චිත්තං නාරාධෙති. යො ච ඛො අයං භො උදෙහ, පුඤ්ඤාලො නෙවත්තන්තපො නාත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, සො අනත්තන්තපො අපරන්තපො දිවෙඨචධම්මෙ නිච්ඡාතො නිබ්බුතො සිතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී බ්‍රහ්මභුතෙන අත්තනා විහරති. අයං මේ පුඤ්ඤාලො චිත්තං ආරාධෙති'ති

කසමා පන හෙ බ්‍රාහ්මණ, ඉමෙ තයො පුඤ්ඤාලො චිත්තං නාරාධෙති'ති? ඛොසං භො උදෙහ, පුඤ්ඤාලො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, සො අත්තානං සුඛකාමං දුක්ඛපට්ඨකාලං ආතාපෙති පරිතාපෙති, ඉමිනා මේ අයං පුඤ්ඤාලො චිත්තං නාරාධෙති. යොපායං භො උදෙහ, පුඤ්ඤාලො පරන්තපො පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, සො පරං සුඛකාමං දුක්ඛපට්ඨකාලං ආතාපෙති පරිතාපෙති, ඉමිනා මේ අයං පුඤ්ඤාලො චිත්තං නාරාධෙති. යොපායං භො උදෙහ, පුඤ්ඤාලො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, සො අත්තානස්ථ පරස්ථ සුඛකාමං දුක්ඛපට්ඨකාලං ආතාපෙති පරිතාපෙති, ඉමිනා මේ අයං පුඤ්ඤාලො චිත්තං නාරාධෙති. යො ච ඛො අයං භො උදෙහ, පුඤ්ඤාලො නෙවත්තන්තපො නාත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගමනුසුත්තො, සො අනත්තන්තපො අපරන්තපො දිවෙඨචධම්මෙ නිච්ඡාතො නිබ්බුතො සිතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී බ්‍රහ්මභුතෙන අත්තනා විහරති. සො අත්තානස්ථ පරස්ථ සුඛකාමෙ දුක්ඛපට්ඨකාලෙ නෙව ආතාපෙති, න පරිතාපෙති, ඉමිනා මේ අයං පුඤ්ඤාලො චිත්තං ආරාධෙති'ති.

ඥාමා බ්‍රාහ්මණ පරිසා, කතමා ඥා: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, එකච්චා පරිසා සාරත්තරත්තා මණ්ඩකුණ්ඩලෙසු පුත්තභරියං පරියෙසති, දුසිදුසං පරියෙසති, බෙත්තච්චුං පරියෙසති, ජාතරූපරජතං පරියෙසති. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ, එකච්චා පරිසා අසාරත්තරත්තා මණ්ඩකුණ්ඩලෙසු පුත්තභරියං පහාය දුසිදුසං පහාය බෙත්තච්චුං පහාය ජාතරූපරජතං පහාය අභාරඝා: අනභාරියං පබ්බජ්තා. යායං බ්‍රාහ්මණ, පුඤ්ඤා නෙවත්තනත්තපො නාත්තපරිතාපනානුසොගමනුසුත්තො න පරත්තපො න පරපරිතාපනානුසොගමනුසුත්තො, සො අනත්තනත්තපො අපරත්තපො දිට්ඨෙච්චධමෙම නිච්ජාතො නිබ්බුතො සිතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී බ්‍රහ්මභුතෙන අත්තනා විහරති. ඉමං චං බ්‍රාහ්මණ, පුඤ්ඤං කතමස්සං පරිසායං බහුලං සමනුපස්සයි: 1 යා වායං 2 පරිසා සාරත්තරත්තා මණ්ඩකුණ්ඩලෙසු පුත්තභරියං පරියෙසති, දුසිදුසං පරියෙසති, බෙත්තච්චුං පරියෙසති, ජාතරූපරජතං පරියෙසති. යා වායං 2 පරිසා අසාරත්තරත්තා මණ්ඩකුණ්ඩලෙසු පුත්තභරියං පහාය දුසිදුසං පහාය බෙත්තච්චුං පහාය ජාතරූපරජතං පහාය අභාරඝා: අනභාරියං පබ්බජ්තා: 3 ති.

යායං හො උදෙහ, පුඤ්ඤා නෙවත්තනත්තපො නාත්තපරිතාපනානුසොගමනුසුත්තො, න පරත්තපො න පරපරිතාපනානුසොගමනුසුත්තො, සො අනත්තනත්තපො අපරත්තපො දිට්ඨෙච්චධමෙම නිච්ජාතො නිබ්බුතො සිතීභුතො සුඛපට්ඨංවෙදී බ්‍රහ්මභුතෙන අත්තනා විහරති. ඉමාහං පුඤ්ඤං යායං පරිසා අසාරත්තරත්තා මණ්ඩකුණ්ඩලෙසු පුත්තභරියං පහාය දුසිදුසං පහාය බෙත්තච්චුං පහාය ජාතරූපරජතං පහාය අභාරඝා: අනභාරියං පබ්බජ්තා, ඉමස්සං පරිසායං බහුලං සමනුපස්සාමි'ති.

ඉදුතෙච්ච ඛො පන තෙ බ්‍රාහ්මණ, භාසිතං: මයං එචං ආජානාම, අඤ්ඤා සමණ, නත්ඨි ධම්මකො පරිබ්බාජො, එචං මෙ එත්ථ භොති, තඤ්ච ඛො හච්චන්තරූපානං වා අදස්සනා, යො වා පනෙත්ථ ධම්මො: 4 ති.

අඤ්ඤාමොහා හො උදෙහ, සානුඤ්ඤා වාචා භාසිතා, අත්ඨි ධම්මකො පරිබ්බාජො, එචං මෙ එත්ථ භොති, එච්චඤ්ච පන මං හචං උදෙහො ධාරෙතු. යෙච්චමෙ භොතා උදෙහෙන චත්තාරෙ පුඤ්ඤා සම්භිත්තෙන චිත්තා විත්ථාරෙන අචිත්තනා, සාධු මෙ හචං උදෙහො ඉමෙ චත්තාරෙ පුඤ්ඤා විත්ථාරෙන විහරතු අනුකම්පං උපාදායාති

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ, සුණංහි, සාධුකං මනසි කරෙහි, භාසිස්සාමිති.

එචං භොති ඛො ඝොට්ඨුඛො බ්‍රාහ්මණො ආයස්මතො උදෙහස්ස පච්චස්සෙයි. ආයස්මා උදෙහො එතදවොච:

1. ඉධ කතමං චං බ්‍රාහ්මණ, පුඤ්ඤං කතමාය පරිසාය බහුලං සමනුපස්සයි - මජ්ඣං.
 2. යා වායං - PTS.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ, පුග්ගලො අත්තන්තපො අත්තපරිතාපනානු-
 යොගමනුසුතො: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො පුග්ගලො අවේලකො
 හොති මුත්තාචාරො, ගන්ථාවලොඛුනො න එහිභදනතිකො න තිට්ඨ
 භදනතිකො නාතිභටං න උද්දිය කටං න නිමන්තනං සාදියති, සො
 න කුමහිමුඛා පතීගණහාති, න ඛලොපිමුඛා පතීගණහාති, න එලක
 මන්තරං න දණ්ඩමන්තරං න මුසලමන්තරං න දච්ඡන්තං භුඤ්ජමානානං
 න ගබ්භිතිසං න පායමානාය න පුරිසන්තරගතාය න සඞ්ඛිතභිසු න
 යන්ථ සා උපට්ඨිතො හොති, න යන්ථ මක්ඛිකා සණ්ඛසණ්ඛචාරිනී, න
 මට්ඨං න මංසං න සුරං න මෙරයං න ථුසොදකං පිච්චි, සො එකා
 ගාරිකො චා හොති එකාලොපිකො චා, ආගාරිකො චා හොති
 ආලොපිකො චා—පෙ—සත්තාගාරිකො චා හොති සත්තාලොපිකො චා,
 එකිසාපි දන්තිසා යාපෙති, ද්විතිපි දන්තිහි යාපෙති—පෙ—සත්තහිපි
 දන්තිහි යාපෙති. එකාතිකමපි ආභාරං ආභාරෙති, ද්විතිකමපි ආභාරං
 ආභාරෙති—පෙ—සත්තාතිකමපි ආභාරං ආභාරෙති. ඉති එවරුපං
 අඤ්ඤාසිකමපි පරියායභත්තහොජනානුයොගමනුසුතො විහරති. සො
 සාකභකෙධා චා හොති, සාමාකභකෙධා චා හොති, නීචාරභකෙධා චා
 හොති, දසුලභකෙධා චා හොති, ගටභකෙධා චා හොති, කණ
 භකෙධා චා හොති, ආචාමභකෙධා චා හොති, පිඤ්ඤකභකෙධා චා හොති.
 තිණභකෙධා චා හොති, ගොමියභකෙධා චා හොති, වනමුලප්‍රාභාරො
 යාපෙති පවත්තඵලහොජී. සො සාණාතිපි ධාරෙති, මසාණාතිපි
 ධාරෙති, ඡවදුසාණාතිපි ධාරෙති, පංසුකුලානිපි ධාරෙති, තිරිටානිපි
 ධාරෙති, අජ්නානිපි ධාරෙති, අජ්නකඛිපමපි ධාරෙති, කුසචිරමපි
 ධාරෙති, වාකචිරමපි ධාරෙති, ඵලකචිරමපි ධාරෙති, කෙසකමලමපි
 ධාරෙති, වාලකමලමපි ධාරෙති, උලුකපකමපි ධාරෙති. කෙසමසු-
 ලොචකොපි හොති කෙසමසුලොචනානුයොගමනුසුතො, උබ්බට්ට-
 කොපි¹ හොති ආසනපටිකඛිතො, උකකුටිකොපි හොති උකකුටිකප-
 ධානමනුසුතො, කණටකාපසසසිකොපි හොති කණටකාපසසයෙ
 සෙයං කපෙපති, සායනතිසකමපි උදකොරෙභණානුයොගමනුසුතො
 විහරති. ඉති එවරුපං අනෙකවිහිතං කායසං ආතාපනපරිතාපනානු-
 යොගමනුසුතො විහරති. අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ, පුග්ගලො අත්තන්තපො
 අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුතො.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ, පුග්ගලො පරන්තපො පරපරිතාපනානුයොග-
 මනුසුතො : ඉධ බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො පුග්ගලො ඔරබ්භිකො හොති,
 සුකරිකො සාකුන්තිකො² මාගවිකො එද්දෙ මච්ඡඝාතකො චොරො
 චොරඝාතකො ඛන්ධාගාරිකො, යෙ චා පනඤ්ඤපි කෙචී කුරුර-
 කමනනා. අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ, පුග්ගලො පරන්තපො පරපරිතාප-
 නානුයොගමනුසුතො.

1. { උබ්බට්ඨකොපි - මජ්ඣං
 { උභන්ථකොපි - ස්‍යා. 2. සාකුන්තිකො - මජ්ඣං.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ, පුඤ්ඤාදො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාප-
 නානුයොගමනුසුතො පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුයොගමනුසුතො:
 ඉධි බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො පුඤ්ඤාදො රජා වා හොති ඛතතියො ශ්‍රීඤ්ඤා-
 සිතො¹, බ්‍රාහ්මණො වා මහාසාද්‍රො, සො පුරුච්චිමෙන නගරංගා නවං
 සන්ථාගාරං කාරාපෙක්ඛා කෙසමස්සං ඕභාරෙක්ඛා බරුජනං නිවාසෙක්ඛා
 සප්පිතෙලෙන කායං අබ්භඤ්ඤාදා මග්ගිසාණෙන² පිට්ඨං කණ්ඩුවමානො
 සන්ථාගාරං පට්ඨති සඤ්ඤා මහෙසියා බ්‍රාහ්මණෙන ච පුරුරුච්චෙන.
 සො තත්ථ අනන්තරභිතාය භූමියා හරිතුපත්තාය³ සෙය්‍යං කප්පෙති,
 එකිංසා ගාවියා සරුපව්ච්චාය යං එකස්මිං එනෙ ඛිරං හොති, තෙන
 රජා යාපෙති. යං දුතියස්මිං එනෙ ඛිරං හොති, තෙන මහෙසි යාපෙති.
 යං තතියස්මිං එනෙ ඛිරං හොති, තෙන බ්‍රාහ්මණො පුරුරුච්චෙන
 යාපෙති. යං චතුස්මිං එනෙ ඛිරං හොති, තෙන අග්ගිං ජුහන්ති.
 අවසෙසෙන චච්චකො යාපෙති. සො එවමාහ : ‘එත්තකා උසභා
 හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාභාය, එත්තකා චච්චන්තරු හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාභාය,
 එත්තකා චච්චන්තරියො හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාභාය, එත්තකා අජා හඤ්ඤානතු
 යඤ්ඤාභාය, එත්තකා උරබ්භා හඤ්ඤානතු යඤ්ඤාභාය, එත්තකා රුක්ඛා
 ජිජුන්තතු සුපභාය, එත්තකා දබ්බො ලුගනතු බරිහිසභායා⁴’ති. යෙපිංස
 තෙ හොන්ති දුසාති වා පෙසාති වා කමමකරුති වා, තෙපි දණ්ඩනජ්ජනා
 භයනජ්ජනා අස්සුමුඛො රුදමානා පරිකමානි කරුන්ති. අයං වුච්චති
 බ්‍රාහ්මණ, පුඤ්ඤාදො අත්තන්තපො ච අත්තපරිතාපනානුයොගමනුසුතො
 පරන්තපො ච පරපරිතාපනානුයොගමනුසුතො.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ, පුඤ්ඤාදො නෙවත්තන්තපො නාත්තපරිතාප-
 නානුයොගමනුසුතො, න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගමනු-
 සුතො, සො අනත්තන්තපො අපරන්තපො දීට්ඨවිධිමෙම නිච්චානො
 නිබ්බුතො සිනිභුතො සුඛපට්ඨිංවෙදී බ්‍රහ්මභුතෙන අත්තනා විහරති :
 ‘ඉධි බ්‍රාහ්මණ, තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජති අරහං සමාසමුද්දො
 විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි
 සන්ථා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං
 සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සසාමණ්ඩ්‍රාහ්මණීං පජං සදෙවමනුසං සයං
 අභිඤ්ඤා සච්චිකන්තා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති අදීකල්‍යාණං
 මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාන්ථං සබ්‍රහ්මණං කෙවල-
 පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තං ධම්මං සුණාති
 ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤාතරස්මිං කුලෙ පච්චාජානො, සො
 තං ධම්මං සුක්ඛා තථාගතෙ සඤ්ඤා පට්ඨිගති. සො තෙන සඤ්ඤා
 පට්ඨොගෙන සමන්තාගතො ඉති පට්ඨසඤ්ඤාකති : ‘සමාධො ඤරවාසො
 රජාපථො, අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා
 එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුඤ්ඤා සම්බලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං,
 යනනුතාහං කෙසමස්සං ඕභාරෙක්ඛා කාසායාති වන්ථානි අච්චාදෙක්ඛා
 අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය’න්ති. සො අපරෙත සමයෙන අපං වා
 හොගක්ඛිංසං පහාය මහන්තං වා හොගක්ඛිංසං පහාය අපං වා ඤ්ඤාති
 පරිච්චං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤාතිපරිච්චං පහාය කෙසමස්සං ඕභාරෙක්ඛා
 කාසායාති වන්ථානි අච්චාදෙක්ඛා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති.

1. ශ්‍රීඤ්ඤාච්චිතො - මජ්ඣං. 2. මග්ගිසාණෙන - මජ්ඣං.
 3. හරිතුපට්ඨිතාය - මජ්ඣං, ස්‍යං. 4. පරිසභායාති - ස්‍යං.

සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො හික්ඛුනං සික්ඛාසාප්ඵලසමාපනො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති නිගිතදණො නිගිතසන්ධො උජ්ජි දයාපනො සබ්බපාණභුතභිතානුකම්පි විහරති, අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති දින්නාදසී දින්නපාටිකඛිඪි අපේනෙන සුච්ඡුතෙන අත්තනා විහරති, අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී හොති ආරුචාරී වීරතො මේථුනා ගාමධම්මා, මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො හොති සච්චවාදී සච්චසනො පේතො පච්චසිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස, පිසුනං වාචං පහාය පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති ඉතො සුඤ්ඤා න අමුත්‍ර අකංචාභා ඉමෙසං හෙදය අමුත්‍ර වා සුඤ්ඤා න ඉමෙසං අකංචාභා අමුසං හෙදය, ඉති හින්නානං වා සක්ඛාතා සභිතානං වා අනුප්පදානං සම්භාරණො සම්භාරතො සම්භනන්දී සම්භනකරණීං වාචං භාසිතා හොති, ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමතීයා හදයඛහමා පොරී ඛහුජනකන්තා ඛහුජනමනාපා, තථාරුපීං වාචං භාසිතා හොති, සම්ප්පලාපං පහාය සම්ප්පලාපා පටිවිරතො හොති, කාලවාදී භුතවාදී අත්වාදී ධම්මවාදී විතයවංදී නිධානවතීං වාචං භාසිතා කාලෙත සාපදෙසං පරියන්තවතීං අත්සංභිතං

සො බීජගාමභුතගාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති, ඵකභතභිකො හොති රත්තපරතො වීරතො විකාලභොජනා, නච්චගිතවාදිතවිසුක-දස්සනා පටිවිරතො හොති, මාලාගනිවිලෙපනධාරණමණිනවිභුසනවතීනා පටිවිරතො හොති, උච්චාසංඝනමහාසංඝනා පටිවිරතො හොති, ජාතරූප-රජතපටිභහනා පටිවිරතො හොති, අමකධිඤ්ඤාපටිභහනා පටිවිරතො හොති, අමකමංසපටිභහනා පටිවිරතො හොති, ඉඤ්ඤාමාරිකපටිභහනා පටිවිරතො හොති, දුසිදුසපටිභහනා පටිවිරතො හොති, අජේලක-පටිභහනා පටිවිරතො හොති, කුකකුටසුකරපටිභහනා පටිවිරතො හොති, හජීගචාස්සවලවපටිභහනා පටිවිරතො හොති, බෙත්තවඤ්ඤා-පටිභහනා පටිවිරතො හොති, දුතෙසපභිතගමනානුයොගා පටිවිරතො හොති, කයවිකකයා පටිවිරතො හොති, කුලාකුටිකංසකුටිමානකුටා පටිවිරතො හොති, උකෙකාටනවඤ්ඤානිකතිසාවියොගා පටිවිරතො හොති, ජේදනවධබකිනවිපරුමොසආලොපසහසාකාරං පටිවිරතො හොති, සො සන්තුටො හොති කායපරිහාරිකෙන විචරෙන කුච්ඡි-පරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන, සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදායෙව පක්කමති, සෙය්‍යථාපි නාම පක්ඛි සකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති, සපත්තගාරෙව ඛෙති. ඵවමෙවං හික්ඛු සන්තුටො හොති කායපරි-හාරිකෙන විචරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන, යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදායෙව පක්කමති. සො ඉමිනා අරියෙන සිලකඛකින සමන්තාගතො අඤ්ඤානං අනවජ්ජුඛං පටිසංවෙදෙති.

සො චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තභාගී හොති නානුඛ්‍යඤ්ඤානභාගී යන්ධාසිකරණමේනං චක්ඛුඤ්ඤා අසංවුත්තං විහරන්තං අභිජ්ඣා දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අඤ්ඤාභවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති රකඛති චක්ඛුඤ්ඤා චක්ඛුඤ්ඤා සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සඤ්ඤා සුඤ්ඤා-පෙ- භාතෙන ගඤ්ඤා භාගිනා-පෙ- ජීව්‍යාය රසං සාගිනා-පෙ- කායෙන චොට්ඨබ්බං චුඤ්ඤා-පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභාගී හොති නානුඛ්‍යඤ්ඤානභාගී, යන්ධාසිකරණමේනං මනිඤ්ඤා අසංවුත්තං විහරන්තං අභිජ්ඣා දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අඤ්ඤාභවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති, රකඛති මනිඤ්ඤා, මනිඤ්ඤා සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉඤ්ඤාසංවරෙන සමන්තාගතො අඤ්ඤානං අඛ්‍යාතෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති.

සො අභික්ඛනෙන පටික්ඛනෙන සමපජානකාරී හොති, ආලොකිනෙ විලොකිනෙ සමපජානකාරී හොති, සමම්ඤ්ජේනෙ පසාරිනෙ සමපජානකාරී හොති, සබ්බසාපිපත්තවිචරධාරණේ සමපජානකාරී හොති, අසිනෙ පිනෙ බාසිනෙ සාසිනෙ සමපජානකාරී හොති, උච්චාරපසාචකමෙම සමපජානකාරී හොති, ගතෙ සීතෙ නිසීතෙන සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිනෙ භුණ්ඨිභාවෙ සමපජානකාරී හොති.

සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලකඛනේන සමත්තාගතො, ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමත්තාගතො, ඉමිනා ච අරියෙන සති-සමපජඤ්ඤාන සමත්තාගතො, විචිතනං සෙනාසනං භජති: අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං අබොහාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපානපටික්ඛනෙනා නිසීදති පලලබ්බං ආභුජ්ඣා: උජ්ජං කායං පතිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨි පෙනා, සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ජෙඛන වෙනසා විහරති අභිජ්ඣාය චිත්තං පරිසොධෙති, බ්‍රාහ්මදපදෙසං පහාය අබ්‍රාහ්මදපත්තවිතො විහරති සබ්බපාණභුතානුකම්පි, බ්‍රාහ්මදපදෙසා චිත්තං පරිසොධෙති, චිත්තං පහාය විගතචිත්තමිදො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සමපජානො චිත්තං පරිසොධෙති, උභිධ්වකුක්ඛකුච්චං පහාය අනුභවො විහරති අජ්ඣන්තං මුපසත්තවිතො, උභිධ්වකුක්ඛකුච්චා චිත්තං පරිසොධෙති, විචිතිච්ජං පහාය තිණ්ණවිචිතිච්ජා විහරති අකථකපී කුසලෙසු ඛමෙමසු, විචිතිච්ජාය චිත්තං පරිසොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්චනීවරණේ පහාය වෙනසො උපකක්ඛලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණේ විච්චෙවචි අකුසලෙහි ඛමෙමහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්‍රිතං උපසමපජ් විහරති, විතකකවිචාරනං මුපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං වෙනසො එකොදි-භාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ක්‍රිතං උපසමපජ් විහරති, පිතියා ච විරගා උපෙකකකො ච විහරති සතො ච සමපජානො සුබඤ්ඤා කායෙන පටිසංවෙදෙති යං තං අරියා ආවික්ඛනති උපෙකකකො සතිමා සුබවිහාරීති තං තතියං ක්‍රිතං උපසමපජ් විහරති, සුබසා ච පහානා දුක්ඛසා ච පහානා පුබ්බෙචි සොමනසා දොමනසානං අභිචිතමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙකකා සතිපරිසුද්ධිං චතුඤ්ඤං ක්‍රිතං උපසමපජ් විහරති.

සො එවං සමාභිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අනඛගණේ විගතපකක්ඛලෙසෙ මුද්දභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙන පුබ්බෙතිවාසානුසානිඤ්ඤාණාය චිත්තං අභිනිත්තාමෙහි, සො අනෙක-විනිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං, දොපි ජාතියො, තිසෙය්‍යපි -පෙ- අනෙකෙපි සංවට්ටවිච්චකප්පො, අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොතොනා එවංචණණා එවමාභාගේ එවංසුබදුක්ඛ-පටිසංවෙදී එවමාසුපරියනොනා, සො තතො වුතො අමුත්‍ර උදපාදිං, තත්‍රාපාසිං එවංනාමො එවංගොතොනා එවංචණණා එවමාභාගේ එවං-සුබදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරියනොනා, සො තතො වුතො ඉසුප-පනොනා'ති. ඉති සාකාරං සඋදෙසං අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුඤ්ඤා පරියොද්ධතෙ අනඛන්ධණේ විගතූපකක්ඛිලොසෙ මුද්දභූතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙතෙ සත්තානං චුතූපපාතඤ්ඤාණං චිත්තං අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බෙත චකචුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පසාති: චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පඤ්ඤානෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති: ඉමේ චත භොනෙතා සත්තා කායදුච්චරිතෙත සම්මනාගතා -පෙ- මිච්ජාදිච්චිකම්මසමාදානා, තෙ කායසංහෙද පරමමරණ අපායං දුග්ගතීං විනිපානං තීරයං උපපන්නා, ඉමේ වා පන භොනෙතා සත්තා කායසුචරිතෙත සම්මනාගතා -පෙ- සම්මාදිච්චිකම්මසමාදානා, තෙ කායසංහෙද පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති. ඉති දිබ්බෙත චකචුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පසාති: චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පඤ්ඤානෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුඤ්ඤා පරියොද්ධතෙ අනඛන්ධණේ විගතූපකක්ඛිලොසෙ මුද්දභූතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙතෙ ආසවානං බසඤ්ඤාණං චිත්තං අභිනිත්තාමෙති, සො ඉදං දුක්ඛතති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිර්ධොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනීපට්ඨපදාති යථාභූතං පජානාති. ඉමේ ආසවාති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිර්ධොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිරෝධගාමිනීපට්ඨපදාති යථාභූතං පජානාති. තස්ස එවං ජානතො එවං පසාතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. විමුක්තසම්මිච්චිකම්මිති ඤ්ඤාණං භොති: ඩීණ ජාති චූසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරඤ්ඤියං නාපරං ඉජ්ජිතායාති පජානාති. අයං චූච්චති බ්‍රාහ්මණ, පුග්ගලො නෙචත්තන්තපො නාත්තපරිතාපනානුයොගම්නුසුතො, න පරන්තපො න පරපරිතාපනානුයොගම්නුසුතො, සො අනත්තන්තපො අපරන්තපො දිට්ඨෙච්චමමෙ තිච්ජානො තිබ්බුතො සීතීභූතො සුචපට්ඨසංචෙදී බ්‍රහ්මභූතෙත අත්තනා විහරතී'ති.

එවං චූතො කොට්ඨුබ්බො බ්‍රාහ්මණො ආයසම්මන්තං උදෙහං එතදවොච: අභික්කන්තං භො උදෙහ, අභික්කන්තං භො උදෙහ, සෙය්‍යථාපි භො උදෙහ, තික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජිතං, පට්ඨිත්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුකස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛියං, අක්කිකාරෙ වා කෙලුපජ්ජානං ඩාරෙය්‍ය චකචුමනො රූපානි දක්ඛිත්තීති. එවමෙවං භොතා උදෙහෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො එසාහං භවන්තං උදෙහං සරණං ගච්ජාමි ධම්මඤ්ඤා භික්ඛුසඛ්ඤ්ඤා, උපාසකං මං භවං උදෙහො ඩාරෙභූ අජ්ජනෙය්‍ය පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගත'න්ති.

මා ඛො මං නිං බ්‍රාහ්මණ, සරණං අගමාසි, තමෙව නිං භගවන්තං සරණං ගච්ජ සම්භං සරණං ගතොති.

කතං පන භො උදෙහ, එතරහි සො භවං භොතමො විහරති අරහං සම්මාසම්මුඤ්ඤාති?

පරිනිබ්බුතො ඛො බ්‍රාහ්මණ, එතරහි සොභගවා අරහං සම්මාසම්මුඤ්ඤාති.

සචෙ හි මයං භො උදෙන, සුභේය්‍යාමි නං භවන්තං ගොතමිං දසසු යොජ්ඣෙසු, දසපි මයං යොජ්ඣාති ගච්ඡෙය්‍යාමි නං භවන්තං ගොතමිං දසසුනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං. සචෙ මයං භො උදෙන, සුභේය්‍යාමි නං භවන්තං ගොතමිං විසතිසා යොජ්ඣෙසු—පෙ—තිංසාය යොජ්ඣෙසු-පෙ-වත්තාරීසාය යොජ්ඣෙසු-පෙ-පඤ්ඤාසාය යොජ්ඣෙසු, පඤ්ඤාසම්බුද්ධි මයං යොජ්ඣාති ගච්ඡෙය්‍යාමි නං භවන්තං ගොතමිං දසසුනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං. යොජ්ඣෙසුනෙපි මයං භො උදෙන, සුභේය්‍යාමි නං භවන්තං ගොතමිං, යොජ්ඣෙසුනෙපි මයං ගච්ඡෙය්‍යාමි නං භවන්තං ගොතමිං දසසුනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං. යනො ච ඛො භො උදෙන, පරිනිබ්බුතො සො භවං ගොතමො, පරිනිබ්බුතම්බි මයං නං භවන්තං ගොතමිං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛ්ඤ්ච. උපාසකං මං භවං උදෙනො ධාරෙතු අජ්ඣතඤ්ඤො පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතං. අත්ථි ච මෙ භො උදෙන, අඛ්ඤ්ඤා දෙවසිකං නිව්ච්ඤ්ඤං දදාති. නතොහං භොතො උදෙනෙසු එකං නිව්ච්ඤ්ඤං දදාමිති.

කීං පන තෙ බ්‍රාහ්මණ, අඛ්ඤ්ඤා දෙවසිකං නිව්ච්ඤ්ඤං දදාතිති? පඤ්ච භො උදෙන, කභාපණ්ණසාධිති න ඛො තො බ්‍රාහ්මණ, කප්පති ජාතරූපරජතං පටිඤ්ඤානුභවති.

සචෙ තං භොතො උදෙනෙසු න කප්පති, විහාරං භොතො උදෙනෙසු කාරුපෙඤ්ඤාමිති.

සචෙ ඛො මෙ තං බ්‍රාහ්මණ, විහාරං කාරුපෙඤ්ඤාමො, පාටලිපුත්තෙ සඛ්ඤ්ඤා උපට්ඨානසාරං කාරුපෙඤ්ඤාමිති.

ඉමිනාපහං¹ භොතො උදෙනෙසු භිග්ගොසොමන්තාය අත්තමනො අභිරඤ්ඤො, යං මං භවං උදෙනො සඛ්ඤ්ඤා දනෙ² සමාදපෙති, එසාහං³ භො උදෙන, එතිඤ්ඤා ච නිව්ච්ඤ්ඤාය අපරාය ච නිව්ච්ඤ්ඤාය පාටලිපුත්තෙ සඛ්ඤ්ඤා උපට්ඨානසාරං කාරුපෙඤ්ඤාමිති.

අථ ඛො භොටමුඛො බ්‍රාහ්මණො එතිඤ්ඤා ච නිව්ච්ඤ්ඤාය අපරාය ච නිව්ච්ඤ්ඤාය පාටලිපුත්තෙ සඛ්ඤ්ඤා උපට්ඨානසාරං කාරුපෙඤ්ඤාමිති. සා එතරභි භොටමුඛිති වුච්චතිති.

භොටමුඛසුභතං වතුඤ්ඤං.

1. ඉමිනාහං - ස්‍යා, ඉමිනාපහං - PTS.
 2. දනං - PTS.
 3. සොහං - සිච්චි.

2. 5. 5

වඩකීසුභතං

එවං මෙ සුභතං : එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සද්ධිං යෙන ඔපසාදං¹ නාම කොසලානං ව්‍යාභමණගාමො තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා ඔපසාදෙ විහරති උත්තරෙන ඔපසාදං¹ දෙවචනෙ සාලවනෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන වඩකී ව්‍යාභමණො ඔපසාදං අජ්ඣාචසති සත්තුසාදං සතිණකචෙට්ඨාදකං සධිඤ්ඤං රුජ්භොග්ගං රඤ්ඤා පසෙනදිනා කොසලෙන දින්නං රුජ්දයං වුභමදෙයාං.

අසොපුං ඛො ඔපසාදකා ව්‍යාභමණගහපතිකා : 'සමණො ඛලු හො ගොතමො සකාසුභතො සකාසුලා පබ්බජ්ඨො කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සද්ධිං ඔපසාදං අනුප්පතො ඔපසාදෙ විහරති උත්තරෙන ඔපසාදං දෙවචනෙ සාලවනෙ

තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤ අබ්භුග්ගතො : 'ඉතිපි සො භගවා අරහං සමාසමුච්ඡෙධො විජ්ජාචරණං සමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුසානං බුඤ්ඤො භගවා'ති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුභමකං සසාමණව්‍යාභමණිං පජං සදෙවමනුසානං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තො පචෙදෙති, සො ඛම්මං දෙසෙති ආදීකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරිසොසානකල්‍යාණං සත්ථා සඛ්‍යඤ්ඤානං කෙවලපරිපුණණං පරිසුඤ්ඤා වුභමචරිතං පකාසෙති. සාබ්බ ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දසානං හොති'ති.

අථ ඛො ඔපසාදකා² ව්‍යාභමණගහපතිකා ඔපසාදා නිකම්භිතො සඛ්‍යාසඛ්‍යි³ ගණීභුතා උත්තරෙන මුඛා⁴ ගච්ඡන්ති යෙන දෙවචනං සාලවනං. තෙන ඛො පන සමයෙන වඩකී ව්‍යාභමණො උපරි පාසාදෙ දිවාසෙයාං උපගතො හොති. අද්දසා ඛො වඩකී ව්‍යාභමණො ඔපසාදකො ව්‍යාභමණගහපතිකො, ඔපසාදා නිකම්භිතො සඛ්‍යාසඛ්‍යි³ ගණීභුතො උත්තරෙන මුඛෙ ගච්ඡන්තො යෙන දෙවචනං සාලවනං⁵, දිසාන ඛන්තං ආමනොසි : කිත්ත ඛො හො ඛතො, ඔපසාදකා ව්‍යාභමණං ගහපතිකා ඔපසාදා නිකම්භිතො සඛ්‍යාසඛ්‍යි³ ගණීභුතා උත්තරෙන මුඛා⁴ ගච්ඡන්ති යෙන දෙවචනං සාලවනන්ති.

අපි හො වඩකී, සමණො හො ගොතමො සකාසුභතො සකාසුලා පබ්බජ්ඨො කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සද්ධිං ඔපසාදං අනුප්පතො ඔපසාදෙ විහරති උත්තරෙන ඔපසාදං දෙවචනෙ සාලවනෙ. තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤ අබ්භුග්ගතො : ඉතිපි සො භගවා අරහං සමාසමුච්ඡෙධො විජ්ජාචරණං සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුසානං බුඤ්ඤො භගවා'ති. තමෙතෙ භවන්තං ගොතමං දසානාය උපසඛ්‍යමන්ති'ති.

1. ඔපසාදං - මජ්ඣං, සා. 2. ඔපසාදකා - මජ්ඣං, සා. 3. සඛ්‍යාසඛ්‍යි - සා, මජ්ඣං. 4. උත්තරෙන මුඛෙ - PTS. 5. උත්තරෙන මුඛං යෙන දෙවචනං සාලවනං තෙත්‍රසඛ්‍යමනො - මජ්ඣං.

තෙන හි හො ඛනෙත, යෙන ඔපසාදකා බ්‍රාහ්මණගහපතීකා තෙත්‍රපසඛකම, උපසඛකමීනා ඔපසාදකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතීකෙ එවං වදෙහි: වඩකී හො බ්‍රාහ්මණො එවමාහ: ආගමෙනතු කීර හවනො, වඩකීපි බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමීස්සතී'ති. එවං හොති ඛො සො ඛනො¹ වඩකීස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිසුත්තා යෙන ඔපසාදකා බ්‍රාහ්මණගහපතීකා තෙත්‍රපසඛකම, උපසඛකමීනා ඔපසාදකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතීකෙ එතදවොච: වඩකී හො බ්‍රාහ්මණො එවමාහ: ආගමෙනතු කීර හවනො, වඩකීපි බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමීස්සතී'ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන නානාවෙරජ්ජකානං බ්‍රාහ්මණානං පඤ්චමන්තාති බ්‍රාහ්මණසතාති ඔපසාදෙ පටිච්ඡන්ති කෙනවිදෙව කරණීයෙන. අස්සොසුං ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො වඩකී කීර බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමීස්සතී'ති. අථ ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො යෙන වඩකී බ්‍රාහ්මණො තෙත්‍රපසඛකමීසු, උපසඛකමීනා වඩකීං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුං: සච්චං කීර හවං වඩකී සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමීස්සතී'ති.

එවං ඛො මෙ හො හොති, අහවපි සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමීස්සමීති.

මා හවං වඩකී සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමී. න අරහති හවං වඩකී සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමීතුං, සමණොනෙච ගොතමො අරහති හවන්තං වඩකීං දස්සනාය උපසඛකමීතුං. හවං හි වඩකී උභතො සුජාතො මාතිතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤානිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා අකඛිතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන, යච්චි හවං වඩකී උභතො සුජාතො මාතිතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤානිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා අකඛිතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. ඉමිනාපඛෙතන න අරහති හවං වඩකී සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමීතුං, සමණො නෙච ගොතමො අරහති හවන්තං වඩකීං දස්සනාය උපසඛකමීතුං. හවං හි වඩකී අධො මහඤ්ඤානිකො මහාගොගො-පෙ-හවං හි වඩකී තිණණං වෙදනං පාරගු සතිසංඤ්ඤානිකොනානං සාකඛරපභෙදනං ඉතිහාස-පඤ්චමානං, පදකො වෙයාකරණො ලොකායනමහාපුරිසලකඛණෙසු අනවයො-පෙ-හවං හි වඩකී අතිරුපො දස්සතීයො පාසාදිකො පරමාය වණණපොකඛරතාය සමන්තාගතො බ්‍රහ්මවණ්ණී බ්‍රහ්මච්චපි² අකචුඤ්ඤා-වකාසො දස්සනාය-පෙ-හවං හි වඩකී සිලව: වුඤ්ඤානිකො වුඤ්ඤානිකො සමන්තාගතො-පෙ-හවං හි වඩකී කල්‍යාණවාචො කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සට්ඨාය අනෙලගලාය අත්ඤ්ඤා විඤ්ඤාපතියා-පෙ-හවං හි වඩකී බහුන්තං අචරියපාචරියො තිණ්ණි මාණවකසතාති මනොන වාචෙති-පෙ-හවං හි වඩකී රඤ්ඤා පභෙදන-දිස්ස කොසලස්ස සත්තතො ගරුකතො මාතිතො පුජිතො අපචිතො-පෙ-හවං හි වඩකී බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාතීස්ස සත්තතො ගරුකතො මාතිතො පුජිතො අපචිතො-පෙ-හවං හි වඩකී ඔපසාදං අජ්ඣාචසති පත්තුස්සදං සතිණකට්ඨාදකං සධ්දාසං රුජ්ඣොග්ගං රඤ්ඤා පභෙදනදිනා කොසලෙන දිනනං රුජ්ඣං බ්‍රහ්මදෙයං. යච්චි හවං වඩකී ඔපසාදං අජ්ඣාචසති පත්තුස්සදං සතිණකට්ඨාදකං සධ්දාසං රුජ්ඣොග්ගං රඤ්ඤා පභෙදනදිනා කොසලෙන දිනනං රුජ්ඣං බ්‍රහ්මදෙයං ඉමිනාපඛෙතන න අරහති හවං වඩකී සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමීතුං. සමණොනෙච ගොතමො අරහති හවන්තං වඩකීං දස්සනාය උපසඛකමීතු'නති.

1. ඛතා - PTS. 2. බ්‍රහ්මච්චපි - සීඝ්‍ර, මජ්ඣං, සා. 3. රඤ්ඤා - PTS.

එවං වුතෙන වඩකී බ්‍රාහ්මණො තෙ බ්‍රාහ්මණෙ එතදවොච : තෙන හි හො, මමපි සුණථ යථා මයමෙව අරහම් තං භවිත්තං ගොතමං දසසනාය උපසඞකමිතුං. න තෙව අරහතී සො භවං ගොතමො අමහාකං දසසනාය උපසඞකමිතුං.

සමණො ඛලු හො ගොතමො උභතො සුජාතො මානිතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤානිකො යච සත්තමා පිතාමහසුගා අකඛිතො අනුපකකුටෙඨා ජාතීවාදෙන. යමපි හො සමණො ගොතමො උභතො සුජාතො මානිතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤානිකො යච සත්තමා පිතාමහසුගා අකඛිතො අනුපකකුටෙඨා ජාතීවාදෙන, ඉමිනාපඤ්ඤන අරහතී සො භවං ගොතමො අමහාකං දසසනාය උපසඞකමිතුං, අථ ඛො මයමෙව අරහම් තං භවිත්තං ගොතමං දසසනාය උපසඞකමිතුං.

සමණො ඛලු හො ගොතමො පහුතං තිරසුසුචණණං ඔහාය පබ්බජිතො භුමිගතඤ්ච වෙහාසථිඤ්ච-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො දහරේ සමානො සුසුකාලකෙසො භද්දෙන යොබ්බනෙන සමන්තාගතො පථමෙන වයසා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො අකාමකානං මානාපිකුත්තං අසුඤ්ඤිකානං රුදන්තානං කෙසමස්සුං ඕහාරේනා කාසායානී වන්ථානී අච්ඡාදෙනා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො -පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො අහිරුපො දසසනීයො පාසාදිකො පරමාය වණණපොකකර්තාය සමන්තාගතො බ්‍රහ්මවණණී බ්‍රහ්මවච්චපී අකඤ්ඤවකාසො දසසනාය-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො සිලවා අරියසීලී කුසලසීලී කුසල-සිලෙන සමන්තාගතො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො කලාණ්ණවාචො කලාණ්ණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසුඨඨාය අනෙලගලාය අත්ඨසා විඤ්ඤපනියා-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො බහුත්තං ආචරියපාචරියො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො ඛිණකාමරුගො විගතවාපලොඝ්ථ -පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො කමමවාදී කිරියවාදී අපාපපුරෙකඛාරෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤාය පජාය-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො උච්චාකුලා පබ්බජිතො අසමතිත්තා ඛතතීයකුලා-පෙ-

1. සමණං ගොතමං - සා. 2. බ්‍රහ්මවච්චපී - සීඝ්‍ර, මජ්ඣ, සා. 3. විගතපපඤ්ඤා - සීඝ්‍ර.

සමණො ඛලු හො ගොතමො අඤ්ඤා¹ පබ්බජ්ඣො මහඤ්ඤා මහාභොගා-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං තිරොරඨා තිරොජනපදා සමුච්ඡිකුං ආගච්ඡන්ති-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං අනෙකානි දෙවතාසහස්සානි පාණෙහි සරණං ගතාති-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අභ්‍යුත්තනො: ඉතීපි සො භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාචරණං සමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදමමසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො ආතති-සමමාපුරිසලකඤ්ඤෙහි සමනනාගතො-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං රුජා මාගධො සෙතිසො බිච්ඡිසාරෙ සපුත්තදරෙ පාණෙහි සරණං ගතො-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං රුජා පසෙතදි කොසලො සපුත්තදරෙ පාණෙහි සරණං ගතො-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං බ්‍රාහ්මණො පොකිරසාති සපුත්තදරෙ පාණෙහි සරණං ගතො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො ඔපසාදං අනුප්පනො ඔපසාදෙ විහරති උත්තරෙන ඔපසාදං දෙවච්චෙන සාලච්චෙන. යෙ පන ඛො කෙච්චි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අමනාකං ගාමකෙඛිත්තං ආගච්ඡන්ති. අතිපි හො තෙ භොනතී. අතිපි ඛො පනලොහි සකකාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මානෙතබ්බො පුජේතබ්බො, යමපි හො සමණො ගොතමො ඔපසාදං අනුප්පනො ඔපසාදෙ විහරති උත්තරෙන ඔපසාදං දෙවච්චෙන සාලච්චෙන. අතිපි අසමාකං² සමණො ගොතමො. අතිපි ඛො පනලොහි සකකාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මානෙතබ්බො පුජේතබ්බො. ඉතීනා පඤ්ඤානං න අරහති සො භවං ගොතමො අමනාකං දස්සනාය උපසංඝිකම්භුං. අථ ඛො මයමෙව අරහාමි නං භවන්තං ගොතමං දස්සනාය උපසංඝිකම්භුං. එත්තකං ඛො අහං හො තස්ස භොතො ගොතමස්ස වණණං පරියාපුණාමි. න ච සො භවං ගොතමො එත්තකං වණණං, අපරිමාණවණණං හි සො භවංගොතමො. එකමෙකෙනපි හො, අඤ්ඤාන සමනනාගතො න අරහති සො භවං ගොතමො අමනාකං දස්සනාය උපසංඝිකම්භුං. අථ ඛො මයමෙව අරහාමි නං භවන්තං ගොතමං දස්සනාය උපසංඝිකම්භුං. තෙන හි හො සබ්බෙව මගං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසංඝිකම්භුං³ තී.

1. අඤ්ඤා - සා. 2. { අතිපිමනාකං - මජ්ඣ. 3. ඉතීනාපඤ්ඤානං හො - සිඹු. } අතිපිසමාකං - PTS.

අථ ඛො වඩකී බ්‍රාහ්මණො මහනා බ්‍රාහ්මණගණෙන සද්ධිං යෙන හගවා තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමීනා හගවතා සද්ධිං සමමොදි, සමමො-
දනීයං කථං සාරණීයං විතීසාරෙනා එකමන්තං තිසිදි. තෙන ඛො පන සමයෙන හගවා වුද්ධෙති වුද්ධෙති¹ බ්‍රාහ්මණෙති සද්ධිං කිඤ්චි කිඤ්චි කථං සාරණීයං විතීසාරෙනා තිසිනො හොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන කාපටිකො² නාම මාණවො දහරේ වුත්තසිරේ සොලසවසුද්දෙසිකො ජාතියා, තිණණං වෙදනං පාරගු සතීඝණ්ඤුකෙටුගානං සාකඛරපහෙදනං ඉතීභාසපඤ්චමානං පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමභාපුරිසලකචණෙසු අනවයො, නසං පරිසායං තිසිනො හොති. සො වුද්ධානං බ්‍රාහ්මණානං හගවතා සද්ධිං මන්තයමානානං අන්තරන්තරා කථං ඔපානෙති. අථ ඛො හගවා කාපටිකං මාණවං අපසාදෙසි: මායසමා භාරඤාජො වුද්ධානං වුද්ධානං බ්‍රාහ්මණානං මන්තයමානානං අන්තරන්තරා කථං ඔපානෙතු³, කථා- පරියොසානං අයසමා භාරඤාජො අයමෙතු⁴ති. එවං වුත්තෙ වඩකී බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං එතදවොච: මා හවං ගොතමො කාපටිකං මාණවං අපසාදෙසි, කුලපුතො ච කාපටිකො මාණවො ඛුසුසුතො ච කාපටිකො මාණවො කල්‍යාණවාක්කරණො ච කපටිකො මාණවො පණ්ඨිතො ච කාපටිකො මාණවො, පහොති ච කාපටිකො මාණවො ගොතා ගොතමෙන සද්ධිං අසමී වචනෙ පතිමන්තෙතු⁵න්ති.

අථ ඛො හගවතො එතදහොසි: ‘අඤා ඛො කාපටිකස්ස මාණවස්ස තෙවිජ්ජකෙ පාවචනෙ කතං⁶ හවිස්සති. නථා හි නං බ්‍රාහ්මණා සමපුරෙකඛරෙනති’ති. අථ ඛො කාපටිකස්ස මාණවස්ස එතදහොසි: ‘යද මෙ සමණො ගොතමො චකඛුනා චකඛුං උපසංහරිස්සති, අථාහං සමණං ගොතමං පඤ්ඤං පුච්ඡිස්සාමී’ති. අථ ඛො හගවා කාපටිකස්ස මාණවස්ස චෙතසා වෙනොපරිචිතකකම්ඤ්ඤාය යෙන කාපටිකො මාණවො තෙන චකඛුති උපසංභාසි. අථ ඛො කාපටිකස්ස මාණවස්ස එතදහොසි: ‘සමන්තාහරති ඛො මං සමණො ගොතමො, යන්තූනාහං සමණං ගොතමං පඤ්ඤං පුච්ඡෙය්‍ය’න්ති. අථ ඛො කාපටිකො මාණවො හගවන්තං එතදවොච: ‘යමීදං හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණානං පොරුණානං මන්තපදං ඉතීතිතිහ පරමපරුය පිටකසමපදාය, නන්ච ච බ්‍රාහ්මණා එකංසෙන තිට්ඨං ගච්ඡන්ති. ‘ඉදමෙව සච්චං මොඝම්ඤ්ඤ’න්ති, ඉධ හවං ගොතමො කිමාහා’ති.

කිං පන භාරඤාජ, අජී කොචී බ්‍රාහ්මණානං එකබ්‍රාහ්මණොපි යො එවමාහ: ‘අහමෙනං ජානාමි, අහමෙනං පස්සාමි: ‘ඉදමෙව සච්චං මොඝම්ඤ්ඤ’න්ති

නො සිදං හො ගොතම.

කිං පන භාරඤාජ, අජී කොචී බ්‍රාහ්මණානං එකාචරියොපි එකාචරියපාචරියොපි යාව සත්තමා අචරියමහසුගාපි, යො එවමාහ: ‘අහමෙනං ජානාමි, අහමෙනං පස්සාමි, ඉදමෙව සච්චං මොඝම්ඤ්ඤන්ති.

නොසිදං හො ගොතම.

1. වුද්ධෙති වුද්ධෙති - ස්‍යා.
 2. { කාපදිකො - ස්‍යා.
 { කාපටිකො - PTS.
 3. { ඔපානෙතුං - සිඞ්ඞි.
 { ඔපානෙසි - ස්‍යා.
 4. කථං - සිඞ්ඞි, කථා - මජ්ඣං.

කීං පන භාරදාජ, යෙපි නෙ බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉහයො මන්තානං කත්තාරේ මන්තානං පච්චන්තාරේ, යෙසමිදං එතරගි බ්‍රාහ්මණා පොරුණං මන්තපදං ගීතං පටුත්තං සමිහිතං තදනුගායන්ති තදනු-
භාසන්ති, භාසිතමිත්‍රභාසන්ති, වාචිතමිත්‍රවාචෙන්ති. සෙය්‍යපීදං¹ : 'අටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිතො යමනග්ගි අභිගීරසො භාරදාජෝ වාසෙටෙඨා කස්සපො හගු. තෙපි එවමාහංසු : 'මයමෙතං ජානාම, මයං මෙතං පස්සාම : 'ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤ'න්ති.

නො හීදං හො ගොතම.

ඉති කීර භාරදාජ, නච්චි කොචි බ්‍රාහ්මණානං එකබ්‍රාහ්මණොපි යො එවමාහ : 'අහමෙතං ජානාමි, අහමෙතං පස්සාමි, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤ'න්ති. නච්චි කොචි බ්‍රාහ්මණානං එකාචරියොපි එකාචරිය-
පාචරියොපි යාව සත්තමා ආචරියමහසුගා, යො එවමාහ : 'අහමෙතං ජානාමි, අහමෙතං පස්සාමි, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤ'න්ති. යෙපි තෙ බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉහයො මන්තානං කත්තාරේ මන්තානං පච්චන්තාරේ. යෙසමිදං එතරගි බ්‍රාහ්මණා පොරුණං මන්තපදං ගීතං පටුත්තං සමිහිතං තදනුගායන්ති, තදනුභාසන්ති, භාසිතමිත්‍රභාසන්ති, වාචිතමිත්‍රවාචෙන්ති. සෙය්‍යපීදං : 'අටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිතො යමනග්ගි අභිගීරසො භාරදාජෝ වාසෙටෙඨා කස්සපො හගු' තෙපි න එවමාහංසු : 'මයමෙතං ජානාම, මයමෙතං පස්සාම, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤ'න්ති.

'සෙය්‍යපාපි භාරදාජ, අකිචෙණ්ඨී පරමපරසංසත්තා පුරිමොපි න පස්සති, මජ්ඣිමොපි න පස්සති, පච්චිමොපි න පස්සති. එවමෙව ඛො භාරදාජ, අකිචෙණ්ඨුපමං මඤ්ඤෙ බ්‍රාහ්මණානං භාසිතං සමපජ්ජති. පුරිමොපි න පස්සති, මජ්ඣිමොපි න පස්සති, පච්චිමොපි න පස්සති. තං කීං මඤ්ඤසි භාරදාජ, න නු එවං සන්තො බ්‍රාහ්මණානං අඤ්චිකා සඤ්චා සමපජ්ජති'ති.

න ඛොත්ථ හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණා සඤ්චායෙව පසිරුපාසන්ති, අනුස්සවාපෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා පසිරුපාසන්ති'ති.

පුබ්බෙව ඛො කිං භාරදාජ, සඤ්චා අගමාසි, අනුස්සවං ඉදති වදෙසි. පඤ්ච ඛො ඉමෙ භාරදාජ, ධම්මා දිට්ඨෙවධම්මෙ ඤ්චිධා විපාකා. කතමෙ පඤ්ච : සඤ්චා රුචී අනුස්සවො ආකාරපරිචිතකෙකා දිට්ඨිනිජ්ඣානකඛන්ති. ඉමෙ ඛො භාරදාජ, පඤ්ච ධම්මා දිට්ඨෙව ධම්මෙ ඤ්චිධා විපාකා. අපි ච භාරදාජ, සුසග්ගිතං යෙව හොති, තඤ්ච හොති රිතතං තුච්ඡං ඡ්ඛිසා, නො වෙපි සුසග්ගිතං හොති, භුතං තච්ඡං අනඤ්ඤථා. අපි ච භාරදාජ, සුරුචිතං යෙව හොති. -පෙ- භානුසුත්තං යෙව හොති. -පෙ- සුපරිචිතකකිතං යෙව හොති. -පෙ- සුතිජ්ඣාසිතං යෙව හොති. තඤ්ච හොති රිතතං තුච්ඡං ඡ්ඛිසා, නො වෙපි සුතිජ්ඣාසිතං හොති, භුතං තච්ඡං අනඤ්ඤථා. සච්ච-
මිත්‍රකතා භාරදාජ, විඤ්ඤනා පුරිසෙත නාලමෙත්ථ එකංසෙත තිට්ඨං ගන්තුං 'ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤ'න්ති.

1. සෙය්‍යපීදං - මජ්ඣං. 2. අකිචෙණ්ඨු - සිඞ්ඵු.
3. න ඛොත්ථ - සිඞ්ඵු, මජ්ඣං, භ්‍යා.

කිත්තාවතා පන ගො ගොතම, සච්චානුරක්ඛනා හොති, කිත්තාවතා සච්චමනුරක්ඛති? සච්චානුරක්ඛනං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡමා'ති.

සඤ්ඤා වෙපි භාරදාජ, පුරිසස්ස හොති, 'ඵවං මෙ සඤ්ඤා'ති ඉති වදං සච්චමනුරක්ඛති, න නෙව තාව ඵකංසෙන නිට්ඨං ගච්ඡති : 'ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤ'න්ති. ඵත්තාවතා ඛො භාරදාජ සච්චානුරක්ඛනා හොති. ඵත්තාවතා සච්චමනුරක්ඛති. ඵත්තාවතා ව මයං සච්චානුරක්ඛනං පඤ්ඤපෙම. න නෙව තාව සච්චානුබොධො හොති.¹ රුචි වෙපි භාරදාජ, පුරිසස්ස හොති, -පෙ- අනුස්සවො වෙපි භාරදාජ, පුරිසස්ස හොති, -පෙ- ආකාරපරිචිතකෙකා වෙපි භාරදාජ, පුරිසස්ස හොති, -පෙ- දිට්ඨිනිජ්ඣානකකන්ති වෙපි භාරදාජ, පුරිසස්ස හොති 'ඵවං මෙ දිට්ඨිනිජ්ඣානකකන්ති'ති ඉති වදං සච්චමනුරක්ඛති න නෙව තාව ඵකංසෙන නිට්ඨං ගච්ඡති : 'ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤ'න්ති. ඵත්තාවතා ඛො භාරදාජ, සච්චානුරක්ඛනා හොති, ඵත්තාවතා සච්චමනුරක්ඛති, ඵත්තාවතා ව මයං සච්චානුරක්ඛනං පඤ්ඤපෙම. න නෙව තාව සච්චානුබොධො හොති'ති.

ඵත්තාවතා ගො ගොතම, සච්චානුරක්ඛනා හොති, ඵත්තාවතා සච්චමනුරක්ඛති, ඵත්තාවතා ව මයං සච්චානුරක්ඛනං පෙක්ඛාම. කිත්තාවතා පන ගො ගොතම, සච්චානුබොධො හොති, කිත්තාවතා සච්චමනුබුජ්ඣති? සච්චානුබොධං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡමා'ති.

ඉධ² භාරදාජ භික්ඛු අඤ්ඤාතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. තමෙතං³ ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා උපසඛිකමිත්තා තිසු ධම්මෙසු සමනෙතසති : ලොභනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු මොභනීයෙසු ධම්මෙසු. අපි⁴ ඤ ඛො ඉමස්ස ආයසමනො තථාරූපා ලොභනීයා ධම්මා යථාරූපෙහි ලොභනීයෙහි ධම්මෙහි පරියාදිත්තවිත්තො අජානං වා වදෙය්‍ය ජානාමිති, අපස්සං වා වදෙය්‍ය පස්සාමිති, පරං වා තථත්තාය⁵ සමාදපෙය්‍ය යං පරෙතං අස්ස දිඤ්ඤතං අභිතාය දුක්ඛායාති. තමෙතං සමනෙතසමානො ඵවං ජානාති : නපි⁶ ඛො ඉමස්සායසමනො තථාරූපා ලොභනීයා ධම්මා යථාරූපෙහි ලොභනීයෙහි ධම්මෙහි පරියාදිත්තවිත්තො අජානං වා වදෙය්‍ය ජානාමිති අපස්සං වා වදෙය්‍ය පස්සාමිති, පරං වා තථත්තාය⁵ සමාදපෙය්‍ය යං පරෙතං අස්ස දිඤ්ඤතං අභිතාය දුක්ඛායාති, තථා⁷ ඛො පනිමස්සායසමනො කායසමාචාරො, තථා වච්චසමාචාරො, යථා තං අලුඤ්ඤා : යං ඛො පන අයමායසමා ධම්මං දෙසෙති, ගමිතිරො සො ධම්මො දුඤ්ඤො දුරනුබොධො සත්තො පණීතො අතික්ඛාවචරො තිපුණො පණීතවෙදදීතියො, න සො ධම්මො සුදෙසියො ලුඤ්ඤොති.

1. ඵත්තාවතා -පෙ- හොති - මජ්ඣං උච්චං.
2. ඉධ කිර - ස්‍යා.
3. තමෙව - ස්‍යා.
4. තදත්තාය - සිඬ්ඬි, මජ්ඣං.
5. තථාරූපො - මජ්ඣං.

යතො නං සමනෙතසමානො විසුඤ්ඤාං ලොහනීයෙහි ධම්මෙහි සමනු පසාති¹. තතො නං උත්තරිං සමනෙතසති දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු: අඤ්ඤා ඛො ඉමස්ස අංගස්මතො තථාරූපා දෙසනීයා ධම්මා යථාරූපෙහි දෙසනීයෙහි ධම්මෙහි පරියාදිත්තවිත්තො අජානං වා වදෙය්‍ය ජානාමිති, අපස්සං වා වදෙය්‍ය පස්සාමිති, පරං වා තථත්තාය සමාදපෙය්‍ය, යං පරෙසං අස්ස දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායාති. තමෙනං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති : නඤ්ඤා ඛො ඉමස්සංගස්මතො තථාරූපා දෙසනීයා ධම්මා, යථාරූපෙහි දෙසනීයෙහි ධම්මෙහි පරියාදිත්තවිත්තො අජානං වා වදෙය්‍ය ජානාමිති, අපස්සං වා වදෙය්‍ය පස්සාමිති, පරං වා තථත්තාය² සමාදපෙය්‍ය යං පරෙසං අස්ස දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායා³ති. තථා⁴ ඛො පතිමස්සංගස්මතො කායසමාචාරො, තථා වච්ඡිසමාචාරො, යථා තං අවුට්ඨස්ස. යං ඛො පන අයමායස්මා ධම්මං දෙසෙති. ගමිතීරො සො ධම්මො දුග්ගසො දුරනුඛොධො සනෙතො පණීතො අතක්කාවචරො තිපුණො පණීතවෙදනීයො, න සො ධම්මො සුදෙසියො දුට්ඨොනාති.

යතො නං සමනෙතසමානො විසුඤ්ඤාං දෙසනීයෙහි ධම්මෙහි සමනු පසාති. තතො නං උත්තරිං සමනෙතසති මොහනීයෙසු ධම්මෙසු: අඤ්ඤා ඛො ඉමස්ස අංගස්මතො තථාරූපා මොහනීයා ධම්මා, යථාරූපෙහි මොහනීයෙහි ධම්මෙහි පරියාදිත්තවිත්තො අජානං වා වදෙය්‍ය ජානාමිති, අපස්සං වා වදෙය්‍ය පස්සාමිති. පරං වා තථත්තාය² සමාදපෙය්‍ය, යං පරෙසං අස්ස දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායාති. තමෙනං සමනෙතසමානො ඵලං ජානාති : නඤ්ඤා ඛො ඉමස්සංගස්මතො තථාරූපා මොහනීයා ධම්මා, යථාරූපෙහි මොහනීයෙහි ධම්මෙහි පරියාදිත්තවිත්තො අජානං වා වදෙය්‍ය ජානාමිති, අපස්සං වා වදෙය්‍ය පස්සාමිති. පරං වා තථත්තාය² සමාදපෙය්‍ය යං පරෙසං අස්ස දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායා. තථා⁴ ඛො පතිමස්සංගස්මතො කායසමාචාරො, තථා වච්ඡිසමාචාරො, යථා තං අවුලුභස්ස. යං ඛො පන අයමායස්මා ධම්මං දෙසෙති. ගමිතීරො සො ධම්මො දුග්ගසො දුරනුඛොධො සනෙතො පණීතො අතක්කාවචරො තිපුණො පණීතවෙදනීයො, න සො ධම්මො සුදෙසියො බුලොනා⁵ති.

යතො නං සමනෙතසමානො විසුඤ්ඤාං මොහනීයෙහි ධම්මෙහි සමනු පසාති. අථ තස්මිං සඤ්ඤාං නිවේසෙති. සඤ්ඤාජාතො උපසඤ්ඤාමති උපසඤ්ඤාමනො පසිරූපාසති. පසිරූපාසනො සොතං ඕදහති. ඕතිතසොතො ධම්මං සුඤ්ඤාති. සුඤ්ඤා ධම්මං ධාරෙති. ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකඛති. අත්ථං උපපරිකඛනො ධම්මො තිජ්ඣානං බමනති. ධම්මතිජ්ඣානකඛනතියං සති ඡන්දො ජායති. ඡන්දජාතො උසාහති. උසාහිතො තුලයති. තුලයිතො පහදති. පතිතනො සමානො කායෙහි වෙච්ච පරමසම්මං සච්ඡිකරොති. පඤ්ඤාය ච නං අතිවිජ්ඣා පස්සති. ඵත්තාවතා ඛො භාරදාජ, සච්චානුඛොධො භොති. ඵත්තාවතා සච්චිමනුඤ්ඤාති. ඵත්තාවතා ච මයං සච්චානුඛොධං පඤ්ඤාපෙච්ච. න නෙච්ච තාව⁶ සච්චානුපතති භොතිති.

1. පසාති සමනුපසාති - සා. 2. තදත්තාය - සි. 3. තථාරූපො - මජ්. 4. න නෙච්ච - PTS.

එතතාවතා හො ගොතම, සච්චානුබ්බොධො හොති, එතතාවතා සච්චමනුබුද්ධිති, එතතාවතා ච මයං සච්චානුබ්බොධං පෙක්ඛාමි. කිත්තාවතා පන හො ගොතම, සච්චානුපතති හොති? කිත්තාවතා සච්චමනුපාපුණාති? සච්චානුපතතිං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති

තෙසංගෙව ඛො භාරදාජ, ධම්මානං ආසෙවනා භාවනා ඛුහුලී කම්මා සච්චානුපතති හොති, එතතාවතා ඛො භාරදාජ, සච්චානුපතති හොති, එතතාවතා සච්චමනුපාපුණාති, එතතාවතා ච මයං සච්චානු පතතිං පඤ්ඤපෙමාති.

එතතාවතා හො ගොතම, සච්චානුපතති හොති, එතතාවතා සච්චමනුපාපුණාති, එතතාවතා ච මයං සච්චානුපතතිං පෙක්ඛාමි. සච්චානුපතතිං පන හො ගොතම, කතමො ධම්මො ඛුහුකාරො? සච්චානුපතතිං ඛුහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

සච්චානුපතතිං ඛො භාරදාජ, පඛානං ඛුහුකාරං. නො වේතං පදභෙය්‍ය, නසිදං සච්චං අනුපාපුණෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො පදභතී, තස්මා සච්චං අනුපාපුණාති. තස්මා සච්චානුපතතිං පඛානං ඛුහුකාරන්ති.

පඛානස්ස පන හො ගොතම, කතමො ධම්මො ඛුහුකාරො? පඛානස්ස ඛුහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

පඛානස්ස ඛො භාරදාජ, තුලනා ඛුහුකාරං. නො වේතං තුලෙය්‍ය, නසිදං පදභෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො තුලෙති, තස්මා පදභතී. තස්මා පඛානස්ස තුලනා ඛුහුකාරන්ති.

තුලනාය පන හො ගොතම, කතමො ධම්මො ඛුහුකාරො? තුලනාය ඛුහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

තුලනාය ඛො භාරදාජ, උස්සාහො ඛුහුකාරො. නො වේතං උස්සාහෙය්‍ය, නසිදං තුලෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො උස්සාහති, තස්මා තුලෙති. තස්මා තුලනාය උස්සාහො ඛුහුකාරෙති.

උස්සාහස්ස පන හො ගොතම, කතමො ධම්මො ඛුහුකාරො? උස්සාහස්ස ඛුහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති

උස්සාහස්ස ඛො භාරදාජ, ජ්ඤෙ ඛුහුකාරො. නො වේතං ජ්ඤෙ ජාගෙථ, නසිදං උස්සාහෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො ජ්ඤෙ ජාගති, තස්මා උස්සාහති. තස්මා උස්සාහස්ස ජ්ඤෙ ඛුහුකාරෙති.

ජ්ඤස්ස පන හො ගොතම, කතමො ධම්මො ඛුහුකාරො? ජ්ඤස්ස ඛුහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

ජ්ඤස්ස ඛො භාරදාජ, ධම්මනිද්ධානකඛන්ති ඛුහුකාරං. නො වේතං ධම්මනිද්ධානං ඛම්මෙය්‍යං, නසිදං ජ්ඤෙ ජාගෙථ. යස්මා ච ඛො ධම්මනිද්ධානං ඛම්මනති, තස්මා ජ්ඤෙ ජාගති. තස්මා ජ්ඤස්ස ධම්මනිද්ධානකඛන්ති ඛුහුකාරන්ති.

ධම්මනිජ්ඣානකනනිසං පන භො ගොතම, කතමො ධම්මො බහුකාරො? ධම්මනිජ්ඣානකනනිසං බහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

ධම්මනිජ්ඣානකනනිසං ඛො භාරදාජ, අඤ්ඤාපපරිකඛා බහුකාරං. නො වේතං අත්ථං උපපරිකෙඛය්‍ය, නසිදං ධම්මනිජ්ඣානං ඛමෙය්‍යං. යස්මා ච ඛො අත්ථං උපපරිකඛති, තස්මා ධම්මනිජ්ඣානං ඛමන්ති. තස්මා ධම්මනිජ්ඣානකනනිසං අඤ්ඤාපපරිකඛා බහුකාරුති.

අඤ්ඤාපපරිකඛාය පන භො ගොතම, කතමො ධම්මො බහුකාරො? අඤ්ඤාපපරිකඛාය බහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

අඤ්ඤාපපරිකඛාය ඛො භාරදාජ, ධම්මධාරණං බහුකාරං. නො වේතං ධම්මං ධාරෙය්‍ය, නසිදං අත්ථං උපපරිකෙඛය්‍ය. යස්මා ච ඛො ධම්මං ධාරෙති, තස්මා අත්ථං උපපරිකඛති. තස්මා අඤ්ඤාපපරිකඛාය ධම්මධාරණං බහුකාරුති.

ධම්මධාරණාය පන භො ගොතම, කතමො ධම්මො බහුකාරො? ධම්මධාරණාය බහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

ධම්මධාරණාය ඛො භාරදාජ, ධම්මසචනං බහුකාරං. නො වේතං ධම්මං සුඤ්ඤෙය්‍ය, නසිදං ධම්මං ධාරෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො ධම්මං සුඤ්ඤාති, තස්මා ධම්මං ධාරෙති. තස්මා ධම්මධාරණාය ධම්මසචනං බහුකාරන්ති.

ධම්මසචනස්ස පන භො ගොතම, කතමො ධම්මො බහුකාරො? ධම්මසචනස්ස බහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

ධම්මසචනස්ස ඛො භාරදාජ, සොත්ථාචධානං බහුකාරං. නො වේතං සොත්ථං ඔදභෙය්‍ය, න ඉදං ධම්මං සුඤ්ඤෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො සොත්ථං ඔදහති, තස්මා ධම්මං සුඤ්ඤාති. තස්මා ධම්මසචනස්ස සොත්ථාචධානං බහුකාරන්ති.

සොත්ථාචධානස්ස පන භො ගොතම, කතමො ධම්මො බහුකාරො? සොත්ථාචධානස්ස බහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

සොත්ථාචධානස්ස ඛො භාරදාජ, පසිරුපාසනා බහුකාරං. නො වේතං පසිරුපාසෙය්‍ය, නසිදං සොත්ථං ඔදභෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො පසිරුපාසති, තස්මා සොත්ථං ඔදහති. තස්මා සොත්ථාචධානස්ස පසිරුපාසනා බහුකාරුති.

පසිරුපාසනාය පන භො ගොතම, කතමො ධම්මො බහුකාරො? පසිරුපාසනාය බහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

පසිරුපාසනාය ඛො භාරදාජ, උපසඛකම්මනං බහුකාරං. නො වේතං උපසඛකම්මෙය්‍ය, නසිදං පසිරුපාසෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො උපසඛකම්මති, තස්මා පසිරුපාසති. තස්මා පසිරුපාසනාය උපසඛකම්මනං බහුකාරන්ති.

උපසඛකම්මනස්ස පන භො ගොතම, කතමො ධම්මො බහුකාරො? උපසඛකම්මනස්ස බහුකාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං පුච්ඡාමාති.

උපසඛකමනස්ස ඛො භාරදාජ, සඤ්ඤා ඛුත්තාරා. නො චේතං සඤ්ඤා ජායෙථ, නසිදං උපසඛකමෙය්‍ය. සඤ්ඤා ච ඛො සඤ්ඤා ජායති, නසඤ්ඤා උපසඛකමති. නසඤ්ඤා උපසඛකමනස්ස සඤ්ඤා ඛුත්තාරාති.

සච්චානුරකකචං මයං භවන්තං ගොතමං අපුච්ඡිමහ. සච්චානුරකකචං භවං ගොතමො ඛ්‍යාතාසි. නසුඤ්ඤා පනමාකං රුච්චති චේව ඛමති ච, තෙන චමා අත්තමනා. සච්චානුඛොධං¹ මයං භවන්තං ගොතමං අපුච්ඡිමහ. සච්චානුඛොධං¹ භවං ගො ගොතමො ඛ්‍යාතාසි. නසුඤ්ඤා පනමාකං රුච්චති චේව ඛමති ච, තෙන චමා අත්තමනා. සච්චානු-පත්තිං මයං භවන්තං ගොතමං අපුච්ඡිමහ. සච්චානුපත්තිං භවං ගොතමො ඛ්‍යාතාසි. නසුඤ්ඤා පනමාකං රුච්චති චේව ඛමති ච, තෙන චමා අත්තමනා. සච්චානුපත්තිං ඛුත්තාරං ධම්මං මයං භවන්තං ගොතමං අපුච්ඡිමහ. සච්චානුපත්තිං ඛුත්තාරං ධම්මං භවං ගොතමො ඛ්‍යාතාසි. නසුඤ්ඤා පනමාකං රුච්චති චේව ඛමති ච, තෙන චමා අත්තමනා. යං යදේව ච පන මයං භවන්තං ගොතමං අපුච්ඡිමහ, නං තදේව භවං ගොතමො ඛ්‍යාතාසි. නසුඤ්ඤා පනමාකං රුච්චති චේව ඛමති ච, තෙන චමා අත්තමනා.

මයං හි ගො ගොතම, පුබ්බෙ ඵලං ජානාමි : කෙ ච ඉඤ්ඤාකා සමණකා ඉබ්බා කණ්ඨා ඛුත්තාරාදා, කෙ ච ධම්මස්ස අඤ්ඤාකාරොති. අජනෙසි චත මේ භවං ගොතමො සමණෙසු සමණපෙමං, සමණෙසු සමණපසාදං, සමණෙසු සමණගාරවං. අභිකක්ඛන්තං ගො ගොතම, අභිකක්ඛන්තං ගො ගොතම, -පෙ-උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

වඩිසීසුභතං පඤ්ඤමං.

1. සච්චමනුඛොධං - ස්‍යා.

2. 5. 6

එසුකාරීසුභවං

එවං මේ සුභං: එකං සමයං හඟවා: සාවඤ්චං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමේ. අථ ඛො එසුකාරී චුඛමණො යෙන හඟවා: තෙභුපඨකම්, උපඨකම්නි: හඟවතා: සද්ධං සමමොද්දි, සමමොදනීයං කථං සාරුණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසිද්දි. එකමන්තං නිසිනොනා: ඛො එසුකාරී චුඛමණො හඟවන්තං එතදවොච :

චුඛමණො හො ගොතම, වතස්සො පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. චුඛමණස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති, ඛතතීයස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති, වෙස්සස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති, සුද්දස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. තඤ්ඤං හො ගොතම, චුඛමණො චුඛමණස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති, චුඛමණො වා චුඛමණං පරිචරෙය්‍ය, ඛතතීයො වා චුඛමණං පරිචරෙය්‍ය, වෙස්සො වා චුඛමණං පරිචරෙය්‍ය. සුද්දෙ වා චුඛමණං පරිචරෙය්‍යාති. ඉදං ඛො හො ගොතම, චුඛමණො චුඛමණස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. තඤ්ඤං හො ගොතම, චුඛමණො ඛතතීයස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. ඛතතීයො වා ඛතතීයං පරිචරෙය්‍ය, වෙස්සො වා ඛතතීයං පරිචරෙය්‍ය, සුද්දෙ වා ඛතතීයං පරිචරෙය්‍යාති. ඉදං ඛො හො ගොතම, චුඛමණො ඛතතීයස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. තඤ්ඤං හො ගොතම චුඛමණො වෙස්සස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. වෙස්සො වා වෙස්සං පරිචරෙය්‍ය, සුද්දෙ වා වෙස්සං පරිචරෙය්‍යාති. ඉදං ඛො හො ගොතම, චුඛමණො වෙස්සස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. තඤ්ඤං හො ගොතම, චුඛමණො සුද්දස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. සුද්දෙ වා සුද්දං පරිචරෙය්‍ය. කො වා පනඤ්ඤ සුද්දං පරිචරියන්තී. ඉදං ඛො හො ගොතම, චුඛමණො සුද්දස්ස පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. චුඛමණො හො ගොතම, ඉමා: වතස්සො පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති. ඉධ හචං ගොතමො: කිමාහානි?

කිං පන චුඛමණ, සබ්බො ලොකො චුඛමණානං එතදඛහුජ්ජානාති ඉමා: වතස්සො පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති'ති¹

තොහිදං හො ගොතම.

තෙය්‍යථාපි චුඛමණ, පුරිසො දඤ්ඤෙ අස්සකො අනාලුතියො, තස්ස අකාමකස්ස බිලං ඕලග්ගෙය්‍යං: ඉධ තෙ අමොහා පුරිස, මංසං ඛාදිතබ්බං, මූලඤ්ච අනුපාදතබ්බ'නති. එවමෙව ඛො චුඛමණ, චුඛමණො අපට්ඨඤ්ඤාය² තෙතං සමණචුඛමණානං. අථ ච පනිමා: වතස්සො පාරිචරියං පඤ්ඤපෙනති නාහං චුඛමණ, සබ්බං පරිචරිතබ්බනති වදුමි. න පනාහං චුඛමණ, සබ්බං න පරිචරිතබ්බනති වදුමි. යං හිස්ස චුඛමණ, පරිචරතො, පාරිචරියාහෙතු පාටිගො අස්ස න සෙය්‍යො. නාහන්තං පරිචරිතබ්බනති වදුමි. යඤ්ච ඛවාස්ස චුඛමණ, පරිචරතො පාරිචරියාහෙතු සෙය්‍යො අස්ස න පාටිගො, තමහං පරිචරිතබ්බනති වදුමි.

1. { පඤ්ඤපෙනතුති - මජ්ඣං, ස්‍යා. 2. අපට්ඨඤ්ඤාය - සිඤ්ච, මජ්ඣං. පඤ්ඤපෙනතුති - PTS.

බතතිගඤ්ඤපි බ්‍රාහ්මණ, එවං පුච්ඡෙය්‍යං: යං වා තෙ පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු පාපියො අස්ස න සෙයොසා, යං වා තෙ පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු සෙයොසා අස්ස න පාපියො. කමෙත්ථ පරිවරෙය්‍යාසීති? බතතිගොපි හි බ්‍රාහ්මණ, සම්මා ඛ්‍යාකරමානො එවං ඛ්‍යාකරෙය්‍යා: යං හි මෙ පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු පාපියො අස්ස න සෙයොසා, නාහං නං පරිවරෙය්‍යං. යඤ්ඤ ඛො මෙ පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු සෙයොසා අස්ස න පාපියො, තම්හං පරිවරෙය්‍ය'න්ති.

බ්‍රාහ්මණඤ්ඤපි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- වෙස්සඤ්ඤපි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- සුඤ්ඤපි බ්‍රාහ්මණ, එවං පුච්ඡෙය්‍යං: යං වා තෙ පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු පාපියො අස්ස න සෙයොසා, යං වා තෙ පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු සෙයොසා අස්ස, න පාපියො. කමෙත්ථ පරිවරෙය්‍යාසීති? සුඤ්ඤපි හි බ්‍රාහ්මණ, සම්මා ඛ්‍යාකරමානො එවං ඛ්‍යාකරෙය්‍යා: යං හි මෙ පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු පාපියො අස්ස න සෙයොසා, නාහං නං පරිවරෙය්‍යං. යඤ්ඤ ඛො මෙ පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු සෙයොසා අස්ස න පාපියො, තම්හං පරිවරෙය්‍ය'න්ති.

නාහං බ්‍රාහ්මණ, උච්චාකුලීනතා සෙය්‍යංගොති වදමි. න පනාහං බ්‍රාහ්මණ, උච්චාකුලීනතා පාපියංගොති වදමි. නාහං බ්‍රාහ්මණ උලාරවණ්ණතා සෙය්‍යංගොති වදමි. න පනාහං බ්‍රාහ්මණ, උලාරවණ්ණතා පාපියංගොති වදමි. නාහං බ්‍රාහ්මණ, උලාරභොගතා සෙය්‍යංගොති වදමි. න පනාහං බ්‍රාහ්මණ, උලාරභොගතා පාපියංගොති වදමි.

උච්චාකුලීනොපි හි බ්‍රාහ්මණ, ඉධෙකච්චො පාණ්ණිපාති හොති, අදින්නාදුති හොති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරී හොති, මුසාවාදො හොති, පිසුනාවාවො හොති, එරුඤ්ඤාවාවො හොති, සම්පප්පලාපි හොති, අභිජ්ඣාලු හොති, ඛ්‍යාපනනවිතො හොති, මිච්ඡාදිට්ඨි හොති. තස්මා න උච්චාකුලීනතා සෙය්‍යංගොති වදමි. උච්චාකුලීනොපි හි බ්‍රාහ්මණ ඉධෙකච්චො පාණ්ණිපාතා පරිවරතො හොති, අදින්නාදුතා පරිවරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරි පරිවරතො හොති, මුසාවාද පරිවරතො හොති, පිසුනාවාවා පරිවරතො හොති, එරුඤ්ඤාවාවා පරිවරතො හොති, සම්පප්පලාපා පරිවරතො හොති, අභිජ්ඣාලු හොති, අඛ්‍යාපනනවිතො හොති, සම්මාදිට්ඨි හොති. තස්මා න උච්චාකුලීනතා පාපියංගොති වදමි.

උලාරවණ්ණොපි හි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- උලාරභොගොපි හි බ්‍රාහ්මණ, ඉධෙකච්චො පාණ්ණිපාති -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි හොති. තස්මා න උලාරභොගතා සෙය්‍යංගොති වදමි. උලාරභොගොපි හි බ්‍රාහ්මණ, ඉධෙකච්චො පාණ්ණිපාතා පරිවරතො -පෙ- සම්මාදිට්ඨි හොති. තස්මා න උලාරභොගතා පාපියංගොති වදමි.

නාහං බ්‍රාහ්මණ, සබ්බං පරිවරිතබ්බන්ති වදමි. න පනාහං බ්‍රාහ්මණ, සබ්බං න පරිවරිතබ්බන්ති වදමි. යං හිස්ස බ්‍රාහ්මණ, පරිවරතො පාරිවරියාහෙනු සඤ්ඤා වඩ්ඨති, සීලං වඩ්ඨති, සුතං වඩ්ඨති, වාගො වඩ්ඨති, පඤ්ඤා වඩ්ඨති. තම්හං පරිවරිතබ්බන්ති වදමි. යං හිස්ස බ්‍රාහ්මණ පරිවරතො පාරිවරියා හෙනු න සඤ්ඤා වඩ්ඨති, න සීලං වඩ්ඨති, න සුතං වඩ්ඨති, න වාගො වඩ්ඨති, න පඤ්ඤා වඩ්ඨති. නාහං නං පරිවරිතබ්බන්ති වදමි'ති

එවං වුද්ධො එසුකාරී බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: බ්‍රාහ්මණො හො ගොතම, චත්තාරි ධනානි පඤ්ඤාපෙතති. බ්‍රාහ්මණස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති, බ්‍රහ්මියස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති. වේඤ්ඤාස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති. සුද්දස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති.

තනුදං හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති භික්ඛාචරිතං. භික්ඛාචරිතස්ථ පන බ්‍රාහ්මණො සක්කිනං අතිමඤ්ඤාමානො අකිච්චකාරී හොති ගොපොච අදින්නං ආදියමානොති. ඉදං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති.

තනුදං හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මියස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති ධනුකලාපං. ධනුකලාපස්ථ පන බ්‍රහ්මියො සක්කිනං අතිමඤ්ඤාමානො අකිච්චකාරී හොති. ගොපොච අදින්නං ආදියමානොති. ඉදං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මියස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති.

තනුදං හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො වේඤ්ඤාස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති කසිගොරකං. කසිගොරකස්ථ පන වේඤ්ඤාස්ස සක්කිනං අතිමඤ්ඤාමානො අකිච්චකාරී හොති ගොපොච අදින්නං ආදියමානොති. ඉදං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො වේඤ්ඤාස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති.

තනුදං හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො සුද්දස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති අසිතඛ්‍යාභඛිති. අසිතඛ්‍යාභඛිතිස්ථ පන සුද්දෙ සක්කිනං අතිමඤ්ඤාමානො අකිච්චකාරී හොති ගොපොච අදින්නං ආදියමානොති. ඉදං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො සුද්දස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙතති බ්‍රාහ්මණො හො ගොතම, ඉමානි චත්තාරි ධනානි පඤ්ඤාපෙතති. ඉධ භවං ගොතමො කිමාහාති.

කිං පන බ්‍රාහ්මණ, සබ්බො ලොකො බ්‍රාහ්මණානං එතදබ්‍රහ්මඤ්ඤානාති. ඉමානි චත්තාරි ධනානි පඤ්ඤාපෙතතිති? නො හීදං හො ගොතම.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො දළිඤ්ඤො අස්සකො අනාලකියො තස්ස අකාමස්ස ඛිලං ඕලඤ්ඤො: ඉදං තෙ අවේහො පුරිස, මංසං ඛාදිතඛං චුලස්ථ අනුපපද්ධතඛිතති. එවමේව ඛො බ්‍රාහ්මණ, අපට්ඨඤ්ඤාය තෙසං¹ සමණ්ඛ්‍යාහ්මණානං. අථ ච පතිමානි චත්තාරි ධනානි පඤ්ඤාපෙතති:

අරියං ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ, ලොකුන්තරං ධම්මං පුරිසස්ස සක්කිනං පඤ්ඤාපෙමි. පොරුණං ඛො පනස්ස මාතාපෙතතිකං කුලවංසං අනුස්සරතො යත් යත්ථෙව අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බතති හොති, තෙන තෙනෙව සඛිං ගච්ඡති. බ්‍රහ්මියකුලෙ වෙ අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බතති හොති, බ්‍රහ්මියොත්ථෙව සඛිං ගච්ඡති. බ්‍රාහ්මණකුලෙ වෙ අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බතති හොති, බ්‍රාහ්මණොත්ථෙව සඛිං ගච්ඡති. වේඤ්ඤාකුලෙ වෙ අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බතති හොති, වේඤ්ඤොත්ථෙව සඛිං ගච්ඡති. සුද්දකුලෙ වෙ අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බතති හොති, සුද්දොත්ථෙව සඛිං ගච්ඡති.

1. චත්තාරි - PTS, උභනං. 2. පඤ්ඤාපෙතුති - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.
3. අපට්ඨඤ්ඤාය තෙසං - PTS.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤදෙව පච්චයං පටිච්ච අඟ්භි ජලභි, තෙන තෙනෙව සඛිං ගච්ඡති. කට්ඨඤ්ඤෙ පටිච්ච අඟ්භි ජලභි, කට්ඨඟ්භිඤ්ඤෙව සඛිං ගච්ඡති. සකලිකඤ්ඤෙ පටිච්ච අඟ්භි ජලභි, සකලිකඟ්භිඤ්ඤෙව සඛිං ගච්ඡති. තිණඤ්ඤෙ පටිච්ච අඟ්භි ජලභි, තිණඟ්භිඤ්ඤෙව සඛිං ගච්ඡති. ගොමියඤ්ඤෙ පටිච්ච අඟ්භි ජලභි, ගොමියඟ්භිඤ්ඤෙව සඛිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ, අරියං ලොකුත්තරං ධම්මං පුරිසස්ස සකුභිනං පඤ්ඤාපෙමි. පොරුණං ඛො පනස්ස මාත්‍යාපෙනතිකං කුලචංසං අනුස්සරතො යත්ථ යත්ථෙව අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බත්ති භොති, තෙන තෙනෙව සඛිං ගච්ඡති. ඛත්තියකුලෙ චෙ අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බත්ති භොති, ඛත්තියොඤ්ඤෙව සඛිං ගච්ඡති. බ්‍රාහ්මණකුලෙ චෙ අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බත්ති භොති, බ්‍රාහ්මණොඤ්ඤෙව සඛිං ගච්ඡති. වෙස්සකුලෙ චෙ අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බත්ති භොති, වෙස්සොඤ්ඤෙව සඛිං ගච්ඡති. සුද්දකුලෙ චෙ අත්තභාවස්ස අභිනිබ්බත්ති භොති, සුද්දොඤ්ඤෙව සඛිං ගච්ඡති.

ඛත්තියකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, අභාරඝමා අනභාරියං පබ්බජිතො භොති, සො ච තථාගතපච්චෙදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම පාණ්ණිපාතා පටිච්චිතො භොති, අදික්ඛාදුතා පටිච්චිතො භොති, අබ්‍රහ්මචරියං පටිච්චිතො භොති, මුභාවාදු පටිච්චිතො භොති, පිසුනා වාචා පටිච්චිතො භොති, එරුභා වාචා පටිච්චිතො භොති, සමථප්පලාපා පටිච්චිතො භොති, අනභිජ්ඣාපු භොති. අඛ්‍යාපත්තචිත්තො භොති, සමමාදිට්ඨි භොති, ආරුධකො භොති ඤයං ධම්මං කුසලං. බ්‍රාහ්මණකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, අභාරඝමා අනභාරියං පබ්බජිතො භොති, සො ච තථාගතපච්චෙදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම පාණ්ණිපාතා පටිච්චිතො භොති, -පෙ- සමමාදිට්ඨි භොති, ආරුධකො භොති ඤයං ධම්මං කුසලං. වෙස්සකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, අභාරඝමා අනභාරියං පබ්බජිතො භොති, සො ච තථාගතපච්චෙදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම පාණ්ණිපාතා පටිච්චිතො භොති, -පෙ- සමමාදිට්ඨි භොති, ආරුධකො භොති ඤයං ධම්මං කුසලං. සුද්දකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, අභාරඝමා අනභාරියං පබ්බජිතො භොති, සො ච තථාගතපච්චෙදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම පාණ්ණිපාතා පටිච්චිතො භොති, -පෙ- ඤයං ධම්මං කුසලං.

තං කිං මඤ්ඤති බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රාහ්මණොච නු ඛො පභොති අඝමී පදෙසෙ අචෙරං අඛ්‍යාපජ්ඣං මේත්තචිත්තං භාවෙකුං. නො ඛත්තියො, නො වෙස්සො, නො සුද්දොති?

නො හිදං භො ගොතම්, ඛත්තියො පි හි භො ගොතම්, පභොති අඝමී පදෙසෙ අචෙරං අඛ්‍යාපජ්ඣං මේත්තචිත්තං භාවෙකුං. බ්‍රාහ්මණොපි හි භො ගොතම්, -පෙ- වෙස්සොපි හි භො ගොතම්, -පෙ- සුද්දොපි හි භො ගොතම්, -පෙ- සබ්බෙපි හි භො ගොතම්, චත්තාරෙ වණණා පභොනති අඝමී පදෙසෙ අචෙරං අඛ්‍යාපජ්ඣං මේත්තචිත්තං භාවෙකු'නති.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, ඛත්තියකුලා චෙපි අභාරඝමා අනභාරියං පබ්බජිතො භොති, සො ච තථාගතපච්චෙදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම පාණ්ණිපාතා පටිච්චිතො භොති, -පෙ- ඤයං ධම්මං කුසලං. බ්‍රාහ්මණකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- වෙස්සකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- සුද්දකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, අභාරඝමා අනභාරියං පබ්බජිතො භොති, සො ච

තථාගතපඤ්චේදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම පාණ්ඩිපාතා පටිච්චතො හොති, අදින්නාදුනා පටිච්චතො හොති, අබ්‍රහ්මචරියා පටිච්චතො හොති, මුසාචාදු පටිච්චතො හොති, පිසුනා චාචා පටිච්චතො හොති, එරුතො චාචා පටිච්චතො හොති, සම්පජ්ජාපා පටිච්චතො හොති, අනභිජ්ඣාපු හොති. අබ්‍යාපනනච්ඡේදනා හොති, සම්මාදිට්ඨි හොති, ආරාධකො හොති සද්ධං ධම්මං කුසල්ලං.

තං කීං මඤ්ඤසි බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රාහ්මණොච නු ඛො පහොති සොතනීං සිනාතීථ ආදුය නදිං ගනාඛා රජෝජල්ලං පචාහෙතුං. නො ඛතනීයො, නො වෙසො, නො සුඤ්ඤති?

නො තිදං හො ගොතම, ඛතනීයොපි ති හො ගොතම, පහොති සොතනීං සිනාතීථ ආදුය නදිං ගනාඛා රජෝජල්ලං පචාහෙතුං. බ්‍රාහ්මණොපි ති හො ගොතම -පෙ- වෙසොපි ති හො ගොතම -පෙ- සුඤ්ඤපි ති හො ගොතම -පෙ- සබ්බෙපි ති හො ගොතම, චත්තාරෙච්ඡණ්ණො පහොතනී සොතනීං සිනාතීං ආදුය නදිං ගනාඛා රජෝජල්ලං පචාහෙතුනති.

එච්චමෙච ඛො බ්‍රාහ්මණ, ඛතනීයකුලා වෙපි අගාරඝමා අනගාරිතං පබ්බජිතො හොති, සො ච තථාගතපඤ්චේදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම පාණ්ඩිපාතා පටිච්චතො හොති, -පෙ- ආරාධකො හොති සද්ධං ධම්මං කුසල්ලං. බ්‍රාහ්මණකුලා වෙපි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- වෙසකුලා වෙපි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- සුඤ්ඤකුලා වෙපි බ්‍රාහ්මණ, අගාරඝමා අනගාරිතං පබ්බජිතො හොති, සො ච තථාගතපඤ්චේදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම පාණ්ඩිපාතා පටිච්චතො හොති, -පෙ- ආරාධකො හොති සද්ධං ධම්මං කුසල්ලං.

තං කීං මඤ්ඤසි බ්‍රාහ්මණ, ඉධ රුජා ඛතනීයො මුඛාවසිනො නානාජච්චානං පුරිසානං පුරිසඝනං සනතිපානෙතො, ආයනතු හොනොතො යෙ තත්ථ ඛතනීයකුලා බ්‍රාහ්මණකුලා රුජඤ්ඤකුලා උපනතා සාකස්ස චාථ සාලස්ස චා, සලලස්ස චා චන්දනස්ස චා පදුමකස්ස චා උත්තරුරණීං ආදුය අගනීං අභිනිබ්බතොනතු තෙජෝ පාතුකරෙතතු. ආයනතු පන හොනොතො යෙ තත්ථ චණ්ඩාලකුලා නෙසාදකුලා වෙණකුලාථ රථකාරකුලා පුකකුසකුලා උපනතා, සාපාභද්දෙණීයා චා සුකරදෙණීයා චා රජකදෙණීයා චා එලණ්ඨකච්චස්ස චා උත්තරුරණීං ආදුය අගනීං අභිනිබ්බතොනතු තෙජෝ පාතුකරෙතතුති. තං කීං මඤ්ඤසි බ්‍රාහ්මණ, යො එච්ච නු ඛො සො ඛතනීයකුලා බ්‍රාහ්මණකුලා රුජඤ්ඤකුලා උපනොති සාකස්ස චා සාලස්ස චා සලලස්ස චා චන්දනස්ස චා පදුමකස්ස චා උත්තරුරණීං ආදුය අගනීං අභිනිබ්බතො තෙජෝ පාතුකතො, සෙච්ච නු ඛමස්ස අගනීං අච්චිමා වෙච්ච චණ්ණිමා ච පභස්සරෙ ච, තෙන ච සකකා අගනීතා අගනීකරණීතං කාතුං. යො පන යො චණ්ඩාලකුලා නෙසාදකුලා වෙණකුලාථ රථකාරකුලා පුකකුසකුලා උපනොති සාපාභද්දෙණීයා චා සුකරදෙණීයා චා රජකදෙණීයා චා එලණ්ඨකච්චස්ස චා උත්තරුරණීං ආදුය අගනීං අභිනිබ්බතො තෙජෝ පාතුකතො. සමාස්ස අගනී න වෙච්ච අච්චිමා න ච චණ්ණිමා න ච පභස්සරෙ, න ච තෙන සකකා අගනීතා අගනීකරණීතං කාතුනති.

- 1. සොතනීසිනාතීං - මජ්ඣං.
- 2. සාකස්ස චා - සිඹු, නජී.
- 3. වෙණකුලා - සිඹු.

හො: හීදං හො ගොතමි, යො සො හො ඛතතියකුලා බ්‍රාහ්මණකුලා රජඤ්ඤකුලා උප්පනොති සාකස්ස වා සාලස්ස වා සලලස්ස ව චඤ්ඤස්ස වා පදුමකස්ස වා උත්තරුරණිං ආදය අහි අභිනිබ්බතො, තෙජො පාතුකතො. ස්වාස්ස අහි අච්චිමා, චෙච චණ්ණිමා, ච පහස්සරෙ ව. තෙන ව සකකා අහිනා අහිකරණියං කාතුං. යොපි සො චණ්ඩාලකුලා තෙසාදකුලා චෙණකුලා රථකාරකුලා පුකකුසකුලා උප්පනොති සාපාන-දෙණියා වා සුකරදෙණියා වා රජකදෙණියා වා ඵලණකිකච්චස්ස වා උත්තරුරණිං ආදය අහි අභිනිබ්බතො, තෙජො පාතුකතො. ස්වාස්ස අහි අච්චිමා, චෙච චණ්ණිමා, ච පහස්සරෙ ව. තෙනපි ව¹ සකකා අහිනා අහිකරණියං කාතුං. සබ්බොපි හො ගොතමි, අහි අච්චිමා, චෙච චණ්ණිමා, ච පහස්සරෙ ව සබ්බෙනපි ව² සකකා අහිනා අහිකරණියං කාතුනති.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, ඛතතියකුලා චෙපි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජො හොති, සො ච තථාගතප්පච්චෙදිනං ධම්මචිතයං ආගම්ම පාණ්ඩිපාතා පච්චිරතො හොති-පෙ-ආරාධකො හොති ඤ්ඤයං ධම්මං කුසලං. බ්‍රාහ්මණකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- චෙස්සකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, -පෙ- සුඤ්ඤකුලා චෙපි බ්‍රාහ්මණ, අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජො හොති, සො ච තථාගතප්පච්චෙදිනං ධම්මචිතයං ආගම්ම පාණ්ඩිපාතා පච්චිරතො හොති, අදින්නාදනා පච්චිරතො හොති, අබ්‍රහ්මචරියා පච්චිරතො හොති, මුඛාචාද පච්චිරතො හොති, පිසුනාචාචා පච්චිරතො හොති, ඵරාසාචාචා පච්චිරතො හොති, සමථප්පලාපා පච්චිරතො හොති, අනභිජ්ඣලු හොති, අඛ්‍යාපනතච්චතො හොති, සමමාදිට්ඨි හොති, ආරාධකො හොති ඤ්ඤයං ධම්මං කුසලනති.

එවං චූතෙන එසුකාරී බ්‍රාහ්මණො හගච්චනං එතදචොච: අභිකකනනං හො ගොතමි, අභිකකනනං හො ගොතමි-පෙ-උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ඣනස්සෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගත'නති.

එසුකාරීසුභතං ජට්ඨමං.

1. තෙන ව - මජ්ඣං.
2. සබ්බෙනපි - මජ්ඣං.

2. 5. 7

ධනඤ්ජානිසුභතං

එවං මෙ සුභතං: එකං සමයං භගවා රුජගභෙ විහරති වෙඵවනෙ කලදකනිවාපෙ. තෙන ඛෙ පන සමයෙන ආයස්මා සාරිපුඤ්ජා දකඛිණාභිරිසමිං චාරිකං වරති මහතා භික්ඛුසඤ්ජෙන සද්ධිං. අඵ ඛො අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රුජගභෙ වස්සං වුඤ්ඤා යෙන දකඛිණාභිරි යෙනායස්මා සාරිපුඤ්ජා තෙත්ථපභික්ඛම්, උපභභික්ඛම්ඤ්ඤා ආයස්මතා සාරිපුඤ්ජෙන සද්ධිං සමමොදි, සමමොදනියං කථං සාරණීයං විනිසාරෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං භික්ඛුං ආයස්මා සාරිපුඤ්ජා එතදවොච:

කච්චාචුඤ්ජො, භගවා අරෙගො ච බලවා වා'ති?

අරෙගො වාචුඤ්ජො, භගවා බලවා වා'ති.

කච්චි පනාචුඤ්ජො, භික්ඛුසඤ්ජො අරෙගො ච බලවා වා'ති?

භික්ඛු සඤ්ජොපි ඛො ආචුඤ්ජො, අරෙගො ච බලවා වා'ති.

එන්ඤාචුඤ්ජො, තඤ්ඤලපාලදාරයං¹ ධනඤ්ජානි² නාම චුඤ්ඤාණො අපචී. කච්චාචුඤ්ජො, ධනඤ්ජානි නාම චුඤ්ඤාණො අරෙගො ච බලවා වා'ති.

ධනඤ්ජානිපි ඛො අචුඤ්ජො, චුඤ්ඤාණො අරෙගො ච බලවා වා'ති.

කච්චි පනාචුඤ්ජො ධනඤ්ජානි චුඤ්ඤාණො අපමනෙනාති.

කුඤ්ඤා නො ආචුඤ්ජො, ධනඤ්ජානියං චුඤ්ඤාණං අපමාදො? ධනඤ්ජානි ආචුඤ්ජො, චුඤ්ඤාණො රුජානං නියාය චුඤ්ඤාණගහපනිකෙ විලුමපති. චුඤ්ඤාණගහපනිකෙ. නියාය රුජානං විලුමපති. යාපියං භරියා සද්ධා සද්ධාකුලා³ ආනිතා, යාපියං කාලකතා, අඤ්ඤා⁴ භරියා අසද්ධා අසද්ධාකුලා⁵ ආනිතා'ති.

දුස්සුභං වතාචුඤ්ජො අස්සුමනා, දුස්සුභං වතාචුඤ්ජො අස්සුමනා, යෙ මයං ධනඤ්ජානිං චුඤ්ඤාණං පමන්තං අස්සුමනා. අපොචනාම මයං කදච්චි කරහම් ධනඤ්ජානිනා චුඤ්ඤාණෙන සද්ධිං සමාගචෙජයාමි. අපොචනාම සියං කොච්චෙච කථාසලාපො'ති.

1. තඤ්ඤලපාලදාරයං - මජ්ඣ. 4. අඤ්ඤාණං - සිඤ්ඤ, මජ්ඣ. 2. ධනඤ්ජානි - PTS. 5. අසද්ධාකුලා - මජ්ඣ. 3. සද්ධාකුලා - මජ්ඣ.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො දක්ඛණාභිරිතමිං යථාභිරන්තං විහරිතො යෙන රුජගහං තෙන වාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන රුජගහං තදවහරි. තනු සුදං ආයස්මා සාරිපුතො රුජගහෙ විහරති වෙඵඵනෙ කලුඤ්ඤකනිවාපෙ. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙතො පත්තවිචිරං ආදය රුජගහං පිණ්ඩාය පාවිසී.

තෙන ඛො පන සමයෙන ධනඤ්ජාති බ්‍රාහ්මණො ඛණිතගරෙ ගාමො ගොවෙසී දෙහාපෙති¹ අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො රුජගහෙ පිණ්ඩාය වරිතො පච්ජාගත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කනො යෙන ධනඤ්ජාති බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමි. අද්දසා ඛො ධනඤ්ජාති බ්‍රාහ්මණො ආයස්මන්තං සාරිපුතං සුරතොව ආගච්ජන්තං. දිස්වාන යෙනාස්මා සාරිපුතො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිතො ආයස්මන්තං සාරිපුතං එතදවොච: ඉතො හො සාරිපුත, පයො පියතං තාව ගත්තස්ස කාලො භවිස්සති².

අලං බ්‍රාහ්මණ, කතමෙව අජ්ඣ භත්තකිච්චං. අමුක්කමිං මෙ රුක්ඛමුලෙ දිවාච්චායෙ භවිස්සති. තත්ථ ආගච්චෙත්ඨසාසි³ති.

එවං හොති ඛො ධනඤ්ජාති බ්‍රාහ්මණො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ධනඤ්ජාති බ්‍රාහ්මණො පච්ජාගත්තං භුත්තපාතරුසො යෙනාස්මා සාරිපුතො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිතො ආයස්මතො සාරිපුතො තදධං සමමොදි, සමමොදනියං කථං සාරුණියං විනිසාරෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ධනඤ්ජාතිං බ්‍රාහ්මණං ආයස්මා සාරිපුතො එතදවොච:

කච්චිසි ධනඤ්ජාති, අප්පමතොත්ති?

‘කුතො හො සාරිපුත, අමහාකං අප්පමාදෙ යෙසං නො මාතාපිතරෙ පොසෙතබ්බො, පුත්තදුරු පොසෙතබ්බො, දුක්කමමකරපොරිසං පොසෙතබ්බං, මිත්තාමච්චානං මිත්තාමච්චකරණීයං කාතබ්බං ඤජතිසාලො භිතානං ඤජතිසාලොභිතකරණීයං කාතබ්බං, අතිපීනං අතිපීකරණීයං කාතබ්බං, පුබ්බපෙතානං පුබ්බපෙතකරණීයං කාතබ්බං, දෙවතානං දෙවතාකරණීයං කාතබ්බං, රඤ්ඤෙ රුජකරණීයං කාතබ්බං, අයමපි කායො පිනෙතබ්බො බ්‍රාහ්මණබ්බො⁴ති.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජාති, ඉධෙකච්චො මාතාපිතුන්තං⁵ හෙතු අධිමමචාටී විසමචාටී අස්ස, තමෙන අධිමමචරියා විසමචරියාහෙතු නිරයං නිරයපාලො උපකඤ්ඤෙස්සං. ලහෙය්‍ය නු ඛො සො ‘අහං ඛො මාතාපිතුන්තං හෙතු අධිමමචාටී විසමචාටී අහොසිං, මා මං නිරයං නිරයපාලො⁶ති. මාතාපිතරෙ වා පනස්ස ලහෙය්‍යං ‘එසො ඛො අමහාකං හෙතු අධිමමචාටී විසමචාටී අහොසි, මා නං නිරයං නිරයපාලො⁷ති.

නො හිදං හො සාරිපුත, අථ ඛො නං වික්කඤ්ඤන්තං⁸යෙච නිරයෙ නිරයපාලො පක්ඛිපෙය්‍යං.

1. දුහාපෙති - මජ්ඣං, ස්‍යා. 3. වික්කඤ්ඤන්තං - ස්‍යා, PTS.
2. මාතාපිතුන්තං - ස්‍යා, මජ්ඣං.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, ඉධෙකච්චො පුත්තදුරස්ස හෙතු ධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, තමෙතං අධම්මචරියා විසම්මචරියාහෙතු නිරයං නිරයපාලා උපකඛේසීයස්සං. ලභෙය්‍ය නු ඛො සො ‘අහං ඛො පුත්තදුරස්ස හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසිං. මා මං නිරයං නිරයපාලා’ති. පුත්තදුර වා පනස්ස ලභෙය්‍යං¹ ‘ඵසො ඛො අඛාතං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසි, මා නං නිරයං නිරයපාලා’ති?

නො හිදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො නං වික්කඤ්ජනතංයෙව නිරයෙ නිරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, ඉධෙකච්චො දුසකම්මකරපොරිසස්ස හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, තමෙතං අධම්මචරියා විසම්මචරියා හෙතු නිරයං නිරයපාලා උපකඛේසීයස්සං. ලභෙය්‍ය නු ඛො සො ‘අහං ඛො දුසකම්මකරපොරිසස්ස හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසිං, මා මං නිරයං නිරයපාලා’ති. දුසකම්මකරපොරිසං වා පනස්ස ලභෙය්‍ය ‘ඵසො ඛො අඛාතං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසි, මා නං නිරයං නිරයපාලා’ති?

නො හිදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො නං වික්කඤ්ජනතංයෙව නිරයෙ නිරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, ඉධෙකච්චො ඡිත්තාම්ච්චානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, තමෙතං අධම්මචරියා විසම්මචරියාහෙතු නිරයං නිරයපාලා උපකඛේසීයස්සං. ලභෙය්‍ය නු ඛො සො ‘අහං ඛො ඡිත්තාම්ච්චානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසිං, මා මං නිරයං නිරයපාලා’ති. ඡිත්තාම්ච්චා වා පනස්ස ලභෙය්‍යං ‘ඵසො ඛො අඛාතං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසි, මා නං නිරයං නිරයපාලා’ති?

නො හිදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො තං වික්කඤ්ජනතංයෙව නිරයෙ නිරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, ඉධෙකච්චො ඤ්ඤතිසාලොභිතානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, තමෙතං අධම්මචරියා විසම්මචරියාහෙතු නිරයං නිරයපාලා උපකඛේසීයස්සං. ලභෙය්‍ය නු ඛො සො ‘අහං ඛො ඤ්ඤතිසාලොභිතානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසිං. මා මං නිරයං නිරයපාලා’ති. ඤ්ඤතිසාලොභිතා වා පනස්ස ලභෙය්‍යං ‘ඵසො ඛො අඛාතං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසි. මා නං නිරයං නිරයපාලා’ති?

නො හිදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො නං වික්කඤ්ජනතංයෙව නිරයෙ නිරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, ඉධෙකච්චො අතිපීනං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, තමෙතං අධම්මචරියා විසම්මචරියාහෙතු නිරයං නිරයපාලා උපකඛේසීයස්සං, ලභෙය්‍ය නු ඛො සො ‘අහං ඛො අතිපීනං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසිං, මා මං නිරයං නිරයපාලා’ති. අතිපී වා පනස්ස ලභෙය්‍යං ‘ඵසො ඛො අඛාතං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අහොසි, මා නං නිරයං නිරයපාලා’ති?

නො හිදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො නං වික්කඤ්ජනතං යෙව නිරයෙ නිරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

1. ලභෙය්‍ය - සිඉ.

තං කීං මඤ්ඤාසි ධනාඤ්ඤානි, ඉධෙකච්චො පුබ්බපෙතානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අස්ස, තමෙතං අධම්මචරියා විසම්චරියා හෙතු තීරයං තීරයපාලා උපකඛේසියං, උභෙය්‍ය ඤු ඛො සො ‘අහං ඛො පුබ්බපෙතානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අහොසි, මා මං තීරයං තීරයපාලා’ති. පුබ්බපෙතා වා පනස්ස උභෙය්‍යං ‘ඵසො ඛො අමාකං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අහොසි, මා නං තීරයං තීරයපාලා’ති?

නො හීදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො නං විකකඤ්ඤානං යෙව තීරයෙ තීරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

තං කීං මඤ්ඤාසි ධනාඤ්ඤානි, ඉධෙකච්චො දෙවතානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අස්ස, තමෙතං අධම්මචරියා විසම්චරියා හෙතු තීරයං තීරයපාලා උපකඛේසියං, උභෙය්‍ය ඤු ඛො සො ‘අහං ඛො දෙවතානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අහොසි, මා මං තීරයං තීරයපාලා’ති. දෙවතා වා පනස්ස උභෙය්‍යං ‘ඵසො ඛො අමාකං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අහොසි, මා නං තීරයං තීරයපාලා’ති?

නො හීදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො නං විකකඤ්ඤානං යෙව තීරයෙ තීරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

තං කීං මඤ්ඤාසි ධනාඤ්ඤානි, ඉධෙකච්චො රඤ්ඤෙසු හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අස්ස, තමෙතං අධම්මචරියා විසම්චරියා හෙතු තීරයං තීරයපාලා උපකඛේසියං, උභෙය්‍ය ඤු ඛො සො ‘අහං ඛො රඤ්ඤෙසු හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අහොසි, මා මං තීරයං තීරයපාලා’ති. රුජා වා පනස්ස උභෙය්‍යං ‘ඵසො ඛො අමාකං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අහොසි, මා නං තීරයං තීරයපාලා’ති?

නො හීදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො නං විකකඤ්ඤානං යෙව තීරයෙ තීරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

තං කීං මඤ්ඤාසි ධනාඤ්ඤානි, ඉධෙකච්චො කායස්ස පිණ්ඩහෙතු¹ බ්‍රාහ්මහෙතු² අධම්මචාරී විසම්චාරී අස්ස. තමෙතං අධම්මචරියා විසම්චරියා හෙතු තීරයං තීරයපාලා උපකඛේසියං, උභෙය්‍ය ඤු ඛො සො ‘අහං ඛො කායස්ස පිණ්ඩහෙතු¹ බ්‍රාහ්මහෙතු² අධම්මචාරී විසම්චාරී අහොසි, මා මං තීරයං තීරයපාලා’ති. පරෙ වා පනස්ස උභෙය්‍යං ‘ඵසො ඛො කායස්ස පිණ්ඩහෙතු බ්‍රාහ්මහෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අහොසි, මා නං තීරයං තීරයපාලා’ති?

නො හීදං හො සාරිපුත්ත, අථ ඛො නං විකකඤ්ඤානං යෙව තීරයෙ තීරයපාලා පකඛිපෙය්‍යං.

තං කීං මඤ්ඤාසි ධනාඤ්ඤානි, යො වා මාතාපිතුත්තං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අස්ස. යො වා මාතාපිතුත්තං හෙතු ධම්මචාරී සම්චාරී අස්ස, කතමං සෙය්‍යොති?

යො හි හො සාරිපුත්ත, මාතාපිතුත්තං හෙතු අධම්මචාරී විසම්චාරී අස්ස, න නං සෙය්‍යො. යො ව ඛො හො සාරිපුත්ත, මාතාපිතුත්තං හෙතු ධම්මචාරී සම්චාරී අස්ස, තදෙවෙත්ථ සෙය්‍යො. අධම්මචරියා විසම්චරියා හි හො සාරිපුත්ත, බ්‍රහ්මචරියා සම්චරියා සෙය්‍යො’ති.

1. පිණ්ඩාහෙතු - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS
2. බ්‍රාහ්මාහෙතු - මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.

අපී ඛො ධනඤ්ජානී, අඤ්ඤා සහෙතුකා ධම්මිකා කම්මන්තා, යෙහි සකකා මාත්‍යාපිතරො වෙච්ච පොඤතුං. න ච පාපං කම්මං කන්තුං, පුඤ්ඤාඤ්ච පටිපදං පටිපජ්ජතුං. තං කීං මඤ්ඤාසි ධනඤ්ජානී, යො වා පුත්තදුරංහා හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, යො වා පුත්තදුරංහා හෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අස්ස. කතමං සෙයොසා'ති?

යො හි හො සාරිපුත්ත, පුත්තදුරංහා හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, න තං සෙයොසා. යො ච ඛො හො සාරිපුත්ත, පුත්තදුරංහා හෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අස්ස, තදෙවෙජ්ඡ සෙයොසා. අධම්මචරියා විසම්මචරියා හි හො සාරිපුත්ත, ධම්මචරියා සම්මචරියා සෙයොසා'ති.

අපී ඛො ධනඤ්ජානී අඤ්ඤා සහෙතුකා ධම්මිකා කම්මන්තා, යෙහි සකකා පුත්තදුරො වෙච්ච පොඤතුං, න ච පාපං කම්මං කන්තුං, පුඤ්ඤාඤ්ච පටිපදං පටිපජ්ජතුං. තං කීං මඤ්ඤාසි ධනඤ්ජානී, යො වා දුසකම්මකරපොරිසස්ස හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, යො වා දුසකම්මකරපොරිසස්ස හෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අස්ස. කතමං සෙයොසා'ති?

යො හි හො සාරිපුත්ත, දුසකම්මකරපොරිසස්ස හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, න තං සෙයොසා. යො ච ඛො හො සාරිපුත්ත, දුසකම්මකරපොරිසස්ස හෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අස්ස, තදෙවෙජ්ඡ සෙයොසා. අධම්මචරියා විසම්මචරියා හි හො සාරිපුත්ත, ධම්මචරියා සම්මචරියා සෙයොසා'ති?

අපී ඛො ධනඤ්ජානී, අඤ්ඤා සහෙතුකා ධම්මිකා කම්මන්තා, යෙහි සකකා දුසකම්මකරපොරිසඤ්චච පොඤතුං, න ච පාපං කම්මං කන්තුං, පුඤ්ඤාඤ්ච පටිපදං පටිපජ්ජතුං. තං කීං මඤ්ඤාසි ධනඤ්ජානී, යො වා මිත්තාමච්චානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, යො වා මිත්තාමච්චානං හෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අස්ස. කතමං සෙයොසා'ති?

යො හි හො සාරිපුත්ත, මිත්තාමච්චානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, න තං සෙයොසා. යො ච ඛො හො සාරිපුත්ත, මිත්තාමච්චානං හෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අස්ස, තදෙවෙජ්ඡ සෙයොසා. අධම්මචරියා විසම්මචරියා හි හො සාරිපුත්ත, ධම්මචරියා සම්මචරියා සෙයොසා'ති.

අපී ඛො ධනඤ්ජානී, අඤ්ඤා සහෙතුකා ධම්මිකා කම්මන්තා, යෙහි සකකා මිත්තාමච්චානඤ්චච මිත්තාමච්චකරණීයං කාතුං, න ච පාපං කම්මං කන්තුං, පුඤ්ඤාඤ්ච පටිපදං පටිපජ්ජතුං. තං කීං මඤ්ඤාසි ධනඤ්ජානී, යො වා ඤ්ඤිසාලොභිත්තානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, යො වා ඤ්ඤිසාලොභිත්තානං හෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අස්ස. කතමං සෙයොසා'ති?

යො හි හො සාරිපුත්ත, ඤ්ඤිසාලොභිත්තානං හෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අස්ස, න තං සෙයොසා. යො ච ඛො හො සාරිපුත්ත, ඤ්ඤිසාලොභිත්තානං හෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අස්ස, තදෙවෙජ්ඡ සෙයොසා. අධම්මචරියා විසම්මචරියා හි හො සාරිපුත්ත, ධම්මචරියා සම්මචරියා සෙයොසා'ති.

1. පාපකම්මං කාතුං - මජ්ඣං, PTS.
2. පුත්තදුරං - ස්‍යා.

යො හි හො සාරිපුත්ත, කායසං පිණ්ඩනභෙතු චූභනභෙතු අධම්මචාරී විසම්මචාරී අසං, න නං සෙය්‍යො. යො ච ඛො හො සාරිපුත්ත, කායසං පිණ්ඩනභෙතු චූභනභෙතු ධම්මචාරී සම්මචාරී අසං, තදෙවේඤ්ඤ සෙය්‍යො, අධම්මචරියා විසම්මචරියාහි හො සාරිපුත්ත, ධම්මචරියා සම්මචරියා සෙය්‍යොති.

අපී ඛො ධනඤ්ජානී, අඤ්ඤා සභෙතුකා ධම්මිකා කම්මන්තා, යෙහි සකකා කායඤ්ඤව පිණ්ඩනං චූභෙතං, න ච පාපං කම්මං කන්තං, පුඤ්ඤඤව පච්චදං පච්චජ්ජතුන්ති.

අථ ඛො ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණො අයසම්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනාදීනා අනුමොදීනා උට්ඨායාසනා පකකාමී.

අථ ඛො ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණො අපරෙත සම්මයෙන අඛායිකො අභොසි දුක්ඛිතො ඛාලාහිලානො. අථ ඛො ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤාතරං පුරිසං අමනෙතාසි: එහි නිං අමොහා පුරිස, යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්නි: මම් වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා ව්‍යුභි, 'ධනඤ්ජානී භනෙත, බ්‍රාහ්මණො අඛායිකො දුක්ඛිතො ඛාලාහිලානො, සො භගවතො පාදෙ සිරසා ව්‍යුභි'ති. යෙන වායසමා සාරිපුත්තො තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්නි: මම් වචනෙන අයසම්මතො සාරිපුත්තස්ස පාදෙ සිරසා ව්‍යුභි, 'ධනඤ්ජානී භනෙත, බ්‍රාහ්මණො අඛායිකො දුක්ඛිතො ඛාලාහිලානො. සො අයසම්මතො සාරිපුත්තස්ස පාදෙ සිරසා ව්‍යුභි'ති. එවඤ්ඤ වදෙහි: 'සාධු කීර භනෙත, අයසමා සාරිපුත්තො යෙන ධනඤ්ජානීස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවේසනං තෙනුපසඛකම්තු අනුකම්මං උපාදයාති.

එවං භනෙතති ඛො සො පුරිසො ධනඤ්ජානීස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පච්චසුඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි: භගවන්තං අභිවාදෙති: එකම්න්තං නිසීදි, එකම්න්තං නිසිනොහො ඛො සො පුරිසො භගවන්තං එතදවොච 'ධනඤ්ජානී භනෙත, බ්‍රාහ්මණො අඛායිකො දුක්ඛිතො ඛාලාහිලානො සො භගවතො පාදෙ සිරසා ව්‍යුභි'ති. යෙන වායසමා සාරිපුත්තො තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්නි: අයසම්මතං සාරිපුත්තං අභිවාදෙති: එකම්න්තං නිසීදි. එකම්න්තං නිසිනොහො ඛො සො පුරිසො අයසම්මතං සාරිපුත්තං එතදවොච: 'ධනඤ්ජානී භනෙත, බ්‍රාහ්මණො අඛායිකො දුක්ඛිතො ඛාලාහිලානො සො අයසම්මතො සාරිපුත්තස්ස පාදෙ සිරසා ව්‍යුභි, එවඤ්ඤ වදෙහි. 'සාධු කීර භනෙත, අයසමා සාරිපුත්තො යෙන ධනඤ්ජානීස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවේසනං තෙනුපසඛකම්තු අනුකම්මං උපාදයා'ති. අධිවාසෙසි ඛො අයසමා සාරිපුත්තො තුණ්හිභාවෙන.

අථ ඛො අයසමා සාරිපුත්තො නිවාසෙති: පත්තච්චිරං අදය යෙන ධනඤ්ජානීස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවේසනං තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්නි: පඤ්ඤාතෙත අයසනෙ නිසීදි නිසජ්ජ ඛො අයසමා සාරිපුත්තො ධනඤ්ජානී: බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: 'කච්චි තෙ ධනඤ්ජානී, ඛම්නීයං කච්චි යාපභීයං කච්චි දුක්ඛා වෙදනා පච්චකකම්න්ති නො අභිකකම්න්ති, පච්චකකමොසානං පඤ්ඤායති, නො අභිකකමොති?

න මෙ භො සාරිපුත්ත, ඛමනීයං න යාපනීයං, බාලො මෙ දුක්ඛා වේදනා අභික්ඛමනනී නො පටික්ඛමනනී, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමොති. සෙය්‍යථාපි භො සාරිපුත්ත, බලවා පුරිසො තිණ්හන සිඛරේන චූඤ්ඤිති¹ අභිමනේය්‍ය.² ඵචමෙව ඛො මෙ භො සාරිපුත්ත, අධිමත්තා වාතා චූඤ්ඤිති³ උභනනනනී⁴ න මෙ භො සාරිපුත්ත, ඛමනීයං න යාපනීයං බාලො මෙ දුක්ඛා වේදනා අභික්ඛමනනී නො පටික්ඛමනනී, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භො සාරිපුත්ත, බලවා පුරිසො දලොන වරතඛක්ඛනෙන⁵ සිසෙ සිසවේඨනං⁶ ඛඤ්ඤිය්‍ය⁷, ඵචමෙව ඛො මෙ භො සාරිපුත්ත, අධිමත්තා සිසෙ සිසවේදනා භොති. න මෙ භො සාරිපුත්ත, ඛමනීයං න යාපනීයං. බාලො මෙ දුක්ඛා වේදනා. අභික්ඛමනනී නො පටික්ඛමනනී, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භො සාරිපුත්ත, දුක්ඛා ගොඝාතකො වා ගොඝාත-කනෙතවාසි වා තිණ්හන ගොචකතතනෙන කුච්ඡිං පටිකනෙතය්‍ය. ඵචමෙව ඛො මෙ භො සාරිපුත්ත, අධිමත්තා වාතා කුච්ඡිං පටිකනතනනී. න මෙ භො සාරිපුත්ත, ඛමනීයං න යාපනීයං, බාලො මෙ දුක්ඛා වේදනා අභික්ඛමනනී නො පටික්ඛමනනී, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භො සාරිපුත්ත, දො බලවනො පුරිසා දුඛබලතරං පුරිසං නානාබාහාසු ගහෙතීඃ අධිකාරකාසුයා සන්තාපෙය්‍යං සමපරිතාපෙය්‍යං, ඵචමෙව ඛො මෙ භො සාරිපුත්ත, අධිමත්තො කායසම්ඨං දුභො, න මෙ භො සාරිපුත්ත, ඛමනීයං න යාපනීයං බාලො මෙ දුක්ඛා වේදනා අභික්ඛමනනී නො පටික්ඛමනනී, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමොති.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, කතමිං සෙය්‍යො, තීරච්ඡානගොති වා තීරච්ඡානගොති වා තී?

තීරගා භො සාරිපුත්ත, තීරච්ඡානගොති සෙය්‍යොති.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, කතමිං සෙය්‍යො, තීරච්ඡානගොති වා පෙතඤ්චිසගොති වා තී?

තීරච්ඡානගොතිගා භො සාරිපුත්ත, පෙතඤ්චිසගොති සෙය්‍යොති.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, කතමිං සෙය්‍යො, පෙතඤ්චිසගොති වා මනුසො වාතී?

පෙතඤ්චිසගා භො සාරිපුත්ත, මනුසො සෙය්‍යොති.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානී, කතමිං සෙය්‍යො, මනුසො වා වාතුමමහාරුජ්ජා දෙවා වාතී?

1. චූඤ්ඤිතං - ස්‍යා,
2. අභිමනේය්‍ය - මජ්ඣං, PTS.
3. ඕභනනනී - ස්‍යා.
4. වරතඛක්ඛන - ස්‍යා.
5. {සිසවේඨනං - ස්‍යා.
6. දදෙය්‍ය - මජ්ඣං, ස්‍යා.
7. පිතඤ්චිසගො - ස්‍යා.

මනුස්සෙහි හො ආරිපුත්ත, වාතුමමභාරුජ්ඣා දෙවො සෙයොනි.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානි, කතමං සෙයො, වාතුමමභාරුජ්ඣා වා දෙවො තාවනිංසා වා දෙවොති?

වාතුමමභාරුජ්ඣෙහි හො ආරිපුත්ත, දෙවෙහි තාවනිංසා දෙවො සෙයොනි.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානි, කතමං සෙයො, තාවනිංසා වා දෙවො යාමා වා දෙවොති?

තාවනිංසෙහි හො ආරිපුත්ත, දෙවෙහි යාමා දෙවො සෙයොනි.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානි, කතමං සෙයො, යාමා වා දෙවො තුසිතා වා දෙවොති?

යාමෙහි හො ආරිපුත්ත, දෙවෙහි තුසිතා දෙවො සෙයොනි.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානි, කතමං සෙයො, තුසිතා වා දෙවො නිමමානරතී වා දෙවොති?

තුසිතෙහි හො ආරිපුත්ත, දෙවෙහි නිමමානරතී දෙවො සෙයොනි.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානි, කතමං සෙයො, නිමමානරතී වා දෙවො පරනිමමිතචසචතතී වා දෙවොති?

නිමමානරතීහි හො ආරිපුත්ත, දෙවෙහි පරනිමමිතචසචතතී දෙවො සෙයොනි.

තං කිං මඤ්ඤසි ධනඤ්ජානි, කතමං සෙයො, පරනිමමිතචසචතතී වා දෙවො චුභමලොකොවාති?

චුභමලොකොති භවං ආරිපුත්තො ආහ, චුභමලොකොති භවං ආරිපුත්තො ආහාති

අඵ ඛො ආයසමනො ආරිපුත්තස්ස එතදභොසි : ඉමෙ ඛො චුභමණො චුභමලොකාභික්ඛිතා. යනුභාහං ධනඤ්ජානිස්ස චුභමණස්ස චුභමානං සභව්‍යතාය මඤ්ඤං දෙසෙයොනි. චුභමානං තෙ ධනඤ්ජානි සභව්‍යතාය මඤ්ඤං දෙසිස්සාමි. තං පුණාහි ආරිපුත්තං මනසි කරොහි භාසිස්සාමිති. එවමොනාති ඛො ධනඤ්ජානි චුභමණො ආයසමනො ආරිපුත්තස්ස පච්චස්සෙසාසි.

ආයසමා ආරිපුත්තො එතදවොච : ‘කතමො ච ධනඤ්ජානි, චුභමානං සභව්‍යතාය මඤ්ඤං? ඉධ ධනඤ්ජානි, භික්ඛු මෙතතාසභගතෙන වෙතසා එකං දිසං එරිඤා විහරති. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුසීං. ඉති උඤ්චමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවනතං ලොකං මෙතතාසභගතෙන වෙතසා විපුලොභ මහගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛිත එරිඤා විහරති. අයමපි ඛො ධනඤ්ජානි, චුභමානං සභව්‍යතාය මඤ්ඤං.

1. සබ්බත්තතාය - සිඤ්ඤ, ස්‍යා.

පුත ව පරං ධනඤ්ජාති, හික්ඛු කරුණාසහගතෙන වෙනසා -පෙ-
ඉදිතාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා එකං
දිසං එරිනුං විහරති. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුඤ්චං. ඉති
උඤ්චධො තීරියං සබ්බධි සබ්බන්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛා
සහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අපථමාණෙන අවෙරෙන
අමුතාපජේඛිත එරිනුං විහරති. අගච්චි ඛො ධනඤ්ජාති, බ්‍රහ්මානං
සහව්‍යතාය මග්ගොති.

තෙන හි හො සාරිපුත්ත, මම වචනෙන හගචතො පාදෙ සිරසා
වතුහි, 'ධනඤ්ජාති හනො, බ්‍රාහ්මණො අඛාධිකො දුක්ඛිතො බාලා-
කීර්‍යානො, සො හගචතො පාදෙ සිරසා වතුහි'ති.

අථ ඛො අගඝමො සාරිපුත්තො ධනඤ්ජාතීං බ්‍රාහ්මණං සති
උත්තරිං කරුණීයෙ හිනෙ බ්‍රහ්මලොකෙ පතිට්ඨාපෙතිං උට්ඨායාසතා
පක්ඛාමී.

අථ ඛො ධනඤ්ජාති බ්‍රාහ්මණො අචිරපක්ඛනෙන අගඝමනො
සාරිපුත්තෙ කාරුමිකාසි, බ්‍රහ්මලොකඤ්ච උපපජ්ඨි.¹

අථ ඛො හගචා හික්ඛු අමනොසි : එසො හික්ඛවෙ, සාරිපුත්තො
ධනඤ්ජාතීං බ්‍රාහ්මණං සති උත්තරිං කරුණීයෙ, හිනෙ බ්‍රහ්මලොකෙ
පතිට්ඨාපෙතිං උට්ඨායාසතා පක්ඛනොති.

අථ ඛො අගඝමො සාරිපුත්තො යෙන හගචා තෙනුපසඛකමී.
උපසඛකමීතිං හගචන්තං අභිවාදෙතිං එකමන්තං තිසිද්දි, එකමන්තං
තිසිනො ඛො අගඝමො සාරිපුත්තො හගචන්තං එතදවොච : ධනඤ්ජාති
හනො, බ්‍රාහ්මණො අඛාධිකො දුක්ඛිතො බාලාකීර්‍යානො, සො
හගචතො පාදෙ සිරසා වතුහිති.

තිං පන තිං සාරිපුත්ත, ධනඤ්ජාතීං බ්‍රාහ්මණං සති උත්තරිං
කරුණීයෙ, හිනෙ බ්‍රහ්මලොකෙ පතිට්ඨාපෙතිං උට්ඨායාසතා
පක්ඛනොති²

මග්ගං ඛො හනො, එච්චං අහොසි : ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණා බ්‍රහ්මලො-
කාධිච්ඡිත්තා යනුභාසං ධනඤ්ජාතීඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණඤ්ඤා බ්‍රහ්මානං සහව්‍යතාය
මග්ගං දෙසෙය්‍යන්ති.

කාරුකතො ච සාරිපුත්ත, ධනඤ්ජාති බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මලොකඤ්ච
උපපනොති³.

ධනඤ්ජාති සුත්තං³ සන්තමං.

1. උපපජ්ඨි - සිඹු, PTS. 2. උපපනොති - සිඹු, PTS
3. ධනඤ්ජාතිසුත්තං - PTS.

2. 5. 8

වාසෙට්ඨසුඤ්ඤා

එවං මේ සුඤ්ඤා: එකං සමයං භගවා ඉච්ඡානිඤ්ඤාලො චිහරති ඉච්ඡා-
නිඤ්ඤාලොචනසංකේඛි. තෙන ඛෙං පන සමයෙන සම්මසුලා අභිඤ්ඤාතා
අභිඤ්ඤාතා: ප්‍රාභමිණමහාසාලා: ඉච්ඡානිඤ්ඤාලො පටිච්ඡන්ති. සෙය්‍යපීදං:
චිඤ්ඤි ප්‍රාභමිණො, නාරඤ්ඤා: ප්‍රාභමිණො, පොකඤ්ඤාතී ප්‍රාභමිණො,
ජානුසොකො ච ප්‍රාභමිණො, තොදෙයො: ප්‍රාභමිණො, අඤ්ඤා ච අභිඤ්ඤා
තා: අභිඤ්ඤාතා: ප්‍රාභමිණ මහාසාලා.

අථ ඛෙං වාසෙට්ඨභාරඤ්ඤා: ඡායානං ඡායානං ඡායානං අනුච්චිකම්-
මානානං අනුච්චිකම්මානානං අසමන්තරං කථං උදපාදී: ‘කථමො:
ප්‍රාභමිණො භොති’ති. භාරඤ්ඤා: ඡායානං එවමාන: සතො ඛෙං
භො උභතො: සුඤ්ඤා: භොති මාතිතො ච පිතිතො ච, සංසුඤ්ඤානිකො
යච සත්තමා: පිතාමහසුඤ්ඤා: අභිඤ්ඤාතා: අනුපක්ඤ්ඤා: ඡායානංදෙන.
එතතාචතා: ඛෙං භො, ප්‍රාභමිණො භොති’ති. වාසෙට්ඨා: ඡායානං
එවමාන: ‘සතො ඛෙං භො, සීලවා ච භොති චතසම්පන්නො’ ච එතතාචතා
ඛෙං භො, ප්‍රාභමිණො භොති’ති. නෙච ඛෙං අසක්ඛි භාරඤ්ඤා:
ඡායානං වාසෙට්ඨා: ඡායානං සඤ්ඤාපෙඤ්ඤා. න පන අසක්ඛි වාසෙට්ඨා:
ඡායානං භාරඤ්ඤා: ඡායානං සඤ්ඤාපෙඤ්ඤා.

අථ ඛෙං වාසෙට්ඨා: ඡායානං භාරඤ්ඤා: ඡායානං අමනෙතසී:
‘අයං ඛෙං භො භාරඤ්ඤා, සමිණො භොතමො සක්ඛාසුඤ්ඤා: සක්ඛාසුලා
පඤ්ඤාතො ඉච්ඡානිඤ්ඤාලො චිහරති ඉච්ඡානිඤ්ඤාලොචනසංකේඛි. නං ඛෙං
පන භගවන්තං භොතමං එවං කලාසො: කිත්තිසඤ්ඤා අභිඤ්ඤාතො:
ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්මුඤ්ඤා: චිඤ්ඤාචරණසම්පන්නො සුභතො:
ලොකවිදු අනුභවතරේ පුරිසදම්මසාරථී සත්ථ: දෙවමිත්තානං මුඤ්ඤා:
භගවා’ති. අයං භො භාරඤ්ඤා, යෙන සමිණො භොතමො තෙනුප-
සම්මාසමිණො. උපසම්මාසමිණො සමිණො භොතමං එතමත්ථං පුරිසානං.
යථා නො සමිණො භොතමො භොතමො භොතමො, තථා නං ධාරෙයො: මා’ති.
එවමොති ඛෙං භාරඤ්ඤා: ඡායානං වාසෙට්ඨානං ඡායානං
පට්චසොකොසී.

අථ ඛෙං වාසෙට්ඨා, භාරඤ්ඤා: ඡායානං යෙන භගවා තෙනුපසම්මාසමිණං.
උපසම්මාසමිණො භගවතා සඤ්ඤා සමමොදීංසු, සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං
විනිසාරෙතො එකමන්තං නිසීදීංසු. එකමන්තං නිසීදෙතො ඛෙං වාසෙට්ඨා:
ඡායානං භගවන්තං ගාථාභි අඤ්ඤාතා:

1. අනුච්චිකම්මානානං අනුච්චිකම්මානානං - මඡ්ඤ, සො.
2. චතසම්පන්නො - මඡ්ඤ, සීලී, සො.

අනුඤ්ඤානුපට්ඨඤ්ඤානා නෙවිජ්ජා මගමස්ස හො
අහං පොකරසාතිස්ස නාරුකකස්සායං මාණවො.

නෙවිජ්ජානං යදකඛානං තත්ත කෙවලිනො'සමසෙ
පදකස්මා වෙය්‍යාකරණා ජපෙය අචරියසාදිසා.

නෙසං නො ජාතිවාදස්මිං විවාදො අත්ථි ගොතම,
ජාතියා බ්‍රාහ්මණො හොති භාරදාජො ඉති භාගති
අභඤ්ච කම්මනා බ්‍රුමි ඵලං ජානාහි චක්ඛුමි.

නෙ න සකෙකාමි ඤ්ඤපෙත්තුං අඤ්ඤමඤ්ඤාං මයං උගො
භගවන්තං පුට්ඨමාගමමා¹ සමුද්ධං ඉති විස්සුතං.

චන්දං යථා බයාතිතං පෙච්චි පඤ්ඤාලිකා ජනා
චන්දමානා නමස්සන්ති ඵලං ලොකස්මිං ගොතමං
චක්ඛුං ලොකෙ සමුප්පන්නං මයං පුච්ඡාමි ගොතමං.

ජාතියා බ්‍රාහ්මණො හොති උදුහු භවති කම්මනා
අජානතං නො පමුඛි යථා ජානෙමු බ්‍රාහ්මණන්ති.

නෙසං වොහං ව්‍යාපිකඛිස්සං² (වාසෙට්ඨාති භගවා)
අනුපුබ්බං යථාතථං
ජාතිවිභවිතං පාණානං අඤ්ඤමඤ්ඤාං හි ජාතියො.

තිණරුකෙඛපි ජානාථ න වාපි පටිජානරෙ
ලිඛිතං ජාතිමයං නෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤාං හි ජාතියො.

තතො කිචෙ පටචෙත³ ච යාච කුන්තිපිලලිකෙ
ලිඛිතං ජාතිමයං නෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤාං හි ජාතියො.

චතුප්පදෙපි ජානාථ බුද්ධකෙ ච මහලුකෙ
ලිඛිතං ජාතිමයං නෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤාං හි ජාතියො.

පාදුදරෙපි ජානාථ උරගෙ දිඝපිට්ඨකෙ⁴
ලිඛිතං ජාතිමයං නෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤාං හි ජාතියො.

තතො මචේජපි ජානාථ උදකෙ වාරිගොචරෙ
ලිඛිතං ජාතිමයං නෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤාං හි ජාතියො.

තතො පඤ්චපි ජානාථ පත්තයානෙ විභවිතමෙ
ලිඛිතං ජාතිමයං නෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤාං හි ජාතියො.

යථා ඵතාසු ජාතීසු ලිඛිතං ජාතිමයං පුට්ඨ
ඵලං නත්ථි මනුස්සෙසු ලිඛිතං ජාතිමයං පුට්ඨ.

1. නො බ්‍රාහ්මණො - සිඞ්ඞි. 4. පත්චෙත - සිඞ්ඞි.
2. { පුට්ඨමාගමා - මජ්ඣං. 5. දිඝපිට්ඨකෙ - සිඞ්ඞි.
පුට්ඨො අගමම - ස්‍යා.
3. වො අහං බ්‍රාහ්මණො - මජ්ඣං.

න කෙසෙති න සිසෙති න කණ්ණෙති න අකඛ්ඛිති,
න මුඛෙත න නාසාය න ඕටෙට්ඨි හමුති වා.

න ගිවාය න අංසෙති න උදරෙන න පිට්ඨියා
න සොණ්ණියා න උරසා න සමාධොති න මෙටුතො.

න හතේති න පාදෙති නාඛ්‍යුලිති නඛෙති වා,
න ජඛායාති න උරුරුති න වණ්ණෙන සරෙන වා
ලිඛාං ජාතිමයං තෙව යථා අඤ්ඤාසු ජාතිසු.

පච්චතතං ව සරීරෙසු මනුසොසෙවතං න විජ්ජති
වොකාරඤ්ච මනුසොසු සමඤ්ඤාය පට්ඨිව්චති.

යො හි කොච්චි මනුසොසු ගොරකඛං උපජ්චති
ඵලං වාසෙට්ඨි ජානාති කඤ්ඤාකො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොච්චි මනුසොසු පුට්ඨිපෙපත ජ්චති
ඵලං වාසෙට්ඨි ජානාති සිප්පිකො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොච්චි මනුසොසු වොහාරං උපජ්චති
ඵලං වාසෙට්ඨි ජානාති වාණිජො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොච්චි මනුසොසු පරපෙසොන ජ්චති
ඵලං වාසෙට්ඨි ජානාති පෙසසිකො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොච්චි මනුසොසු අදින්නං උපජ්චති
ඵලං වාසෙට්ඨි ජානාති වොරෙ ඵසො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොච්චි මනුසොසු ඉඤ්ඤාභං උපජ්චති
ඵලං වාසෙට්ඨි ජානාති ගොධාජ්චො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොච්චි මනුසොසු පොරොතිච්චෙන ජ්චති
ඵලං වාසෙට්ඨි ජානාති යාජකො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොච්චි මනුසොසු භාමං රට්ඨිඤ්ච භුඤ්ඤති
ඵලං වාසෙට්ඨි ජානාති රජා ඵසො න බ්‍රාහ්මණො.

න වාහං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රුමි යොතිජං මතතිසමාචො
කොවාදි නාමි සො භොති සචෙ භොති සක්ඤ්චිතො
අක්ඤ්චිතං අනාදානං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

සබ්බසඤ්ඤාජනං ඡෙත්ති යො වෙ න පරිත්තඤ්චි
සමානාතිහං විසඤ්ඤාතං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

ඡෙත්ති නන්දි වරතඤ්ච සඤ්ඤානං සහසුකකමි
උකඛිතතපට්ඨිහං බ්‍රුමිං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

අකෙකාසං වධබන්ධාද්ව අදුට්ඨා යො තිතික්ඛති
බන්ධබලං බලාභීතං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

අකෙකාධනං වතවන්තං සීලවන්තං අනුස්සදං
දන්තං අන්ධමසාරීරං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

වාරි පොක්කරපතෙව අාරග්ගෙරිව සාසපො
යො න ලිප්පති¹ කාමේසු තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

යො දුක්ඛස්ස පජානාති ඉධෙව බන්ධනතනො
පන්තභාරං විසංසුත්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

ගම්භිරපඤ්ඤං මේධාචිං මිඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස කොච්ඤං
උත්තමන්ධමනුප්පත්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

අසංසට්ඨං ගහට්ඨෙහි අනාගාරෙහි වුභසං
අනොක්කසාරිං අපිච්ඡං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

තිරියාද දණ්ඨං භුතෙසු තසෙසු ථාවරෙසු ච
යො න හන්ති න භාතෙති තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

අචිරාභිං චිරාභේසු අත්තදණ්ඨෙසු තිබ්බුතං
සාදුනෙසු අනාදුතං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

යස්ස රුගො ච දොසො ච මානො මනෙඛා ච ඔතිතො
සාසපොරිව අාරග්ගා තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

අක්කක්කසං විඤ්ඤපතිං² භිරං සච්චං උද්දිථො
යාය නාභිසජේ³ කිඤ්චී තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

යො ච දිසං ච රස්සං වා අණ්ණං චුලං සුභාසුභං
ලොකෙ අදිත්තං නාදිගති⁴ තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

අාසා යස්ස න විජ්ජන්ති අසමීං ලොකෙ පරමිති ච
තිරුසයං⁵ විසංසුත්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

යස්සාලයා නවිජ්ජන්ති අඤ්ඤාද අක්ථබ්බපී⁶.
අමතොගධං අනුප්පත්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

යොධ පුඤ්ඤාද්ව පාපඤ්ච උභොසඛිතං උපච්චිතා
අසොකං විරජං සුභං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

වන්දංව විමලං සුභං විප්පසන්තමනාවිලං
නන්දිභවපරික්ඛණං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

1. ලිප්පති - සිඹු, මජ්ඣං, සා. 2. විඤ්ඤපතිං - සිඹු, මජ්ඣං, සා.
3. නාභිසජේ - මජ්ඣං, සා. 4. නාදෙති - මජ්ඣං, සා.
5. තිරුසාසං - මජ්ඣං, සා. 6. අක්ථබ්බපී - සිඹු.

යො ඉමං පට්‍රිපථං දුක්ඛං සංසාරං මොහමච්චගා
තිණේණ පාරගතො ක්‍රියාසි අනෙජො අකථබ්බපී
අනුපාදය තිබ්බුතො තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

යොධි කාමේ පහතොන අනාගාරේ පරිබ්බජේ
කාමහවපරිකක්ඛණං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

යොධි තණහං පහතොන අනාගාරේ පරිබ්බජේ
තණහා හවපරිකක්ඛණං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

හිනො මානුසකං යොගං දිබ්බං යොගං උපච්චගා
සබ්බයොගච්චසංයුතං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

හිනො රතිඤ්ච අරතියං සිතීභුතං නිරුපධිං
සබ්බාලොකාහිභුං චිරං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

චුතියං යො වෙදි සත්තානං උපපතතිඤ්ච සබ්බසො
අසත්තං සුගතං බුද්ධිං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො

යස්ස ගතියං න ජානන්ති දෙවා ගක්ඛිබ්බමානුසා
බ්බිණාසවං අරගන්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

යස්ස පුරෙ ච පච්ඡා ච මජ්ඣෙ ච නජී කිඤ්චනං
අකිඤ්චනං අනාද්‍යනං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

උසහං පචිරං චිරං මහෙසිං චිජ්ඣාවනං
අනෙජං නහානකං බුද්ධිං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

පුබ්බෙතිව්චාසං යො වෙදි සඤ්ඤාපායඤ්ච පස්සති
අථො ජාතිකඛයං පතොනා තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණො.

සමඤ්ඤා' හෙසා ලොකස්මිං නාමගොත්තං පකප්පිතං
සමුච්චා' සමුද්‍යගතං තත්ථ තත්ථ පකප්පිතං

දිභරත්තමනුසසිතං දිට්ඨිගතමජානනං
අජානනනා' නො පබ්බුවනති' ජාතියා හොති බ්‍රාහ්මණො.

න ජච්චා බ්‍රාහ්මණො' හොති න ජච්චා හොති අබ්‍රාහ්මණො'
කමමනා බ්‍රාහ්මණො' හොති කමමනා හොති අබ්‍රාහ්මණො'

කස්සකො කමමනා හොති සිප්පිකො හොති කමමනා
චාණ්ණිජො කමමනා හොති පෙස්සිකො හොති කමමනා.

වොරෙපි කමමනා හොති යොධාච්චොපි කමමනා
යාජකො කමමනා හොති රුජාපි හොති කමමනා.

1. සමුච්චා - සිඹු. 2. ජානනා - සිඹු.
3. පබ්බුවනති - මජ්ඣං. 4. වසලො - ස්‍යා.
5. බ්‍රාහ්මණො - ස්‍යා

එවමේතං යථාභුතං කම්මං පසානති පණ්ඨිතා
පට්ඨවසඹුපාදදසා කම්මවිපාකකොවිදා.

කම්මනා වත්තති ලොකො කම්මනා වත්තති පජා
කම්මතිබ්බිතා සත්තා රථසාණීව යාගතො.

තපෙන බ්‍රහ්මචරියෙන සංගමෙන දමෙන ච
එතෙන බ්‍රාහ්මණො ගොති එතං බ්‍රාහ්මණඉත්තමං.

කීඨි විජ්ජාභි සම්පනො, සනොතා ඩීණපුනබ්බවො,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාභි බ්‍රහ්මා සකෙකො විජානන්තති.

එවං චූඤ්ඤ වාසෙට්ඨභාරථාජා මණවො භගවන්තං එතදවොචුං:
අභිකක්කන්තං හො ගොතමි, අභිකක්කන්තං හො ගොතමි, සෙය්‍යථාපි
හො ගොතමි, තිකක්කුජ්ජිතං වා උකක්කුජ්ජිය්‍ය, පට්ඨවජ්ජන්තං වා විචරෙය්‍ය
ඉච්ඡාසං වා මග්ගං ආචිකෙඛිය්‍යා. අකිකාරේ වා තෙලපජේජාතං
ධාරෙය්‍ය වකචුමනො රූපාති දක්ඛිනති'ති. එවමේවං ගොතා
ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එතෙ මීයං භවන්තං
ගොතමං සරණං ගච්ජාම ධම්මඤ්ඤ භික්ඛුසම්බන්ධං. උපාසකො නො
භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතිං සරණං ගතෙති.

වාසෙට්ඨසුත්තං අට්ඨමං.

2. 5. 9

සුභසුභතාං

එවිං මේ සුභතාං එකං සමයං භගව, සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමේ තෙන ඛො පන සමයෙන සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුතො සාවච්චියං පට්ටසති අඤ්ඤාතරස්ස භගපතිස්ස නිවේසනෙ කෙනවීදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුතො යස්ස භගපතිස්ස නිවේසනෙ පට්ටසති, තං භගපතිං එතදවොච: සුභං මෙතං භගපති, අවිචිතො සාවච්චී අරහතොති'ති. කනඤ්ඤා ඛට්ඨස්ස සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා පසිරුපාසෙය්‍යාමා'ති?

අයං භනොන, භගව, සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමේ. තං භනොන, භගවන්තං පසිරුපාසෙය්‍ය'ති.

අථ ඛො සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුතො තස්ස භගපතිස්ස පට්ටසුභතාං යෙන භගව, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ථාං භගවතා සද්ධිං සමමොද්දි, සමමොද්දිතං කථං සාරුණීයං විනිසාරෙණි: එකමන්තං නිසිද්දි එකමන්තං නිසිතො ඛො සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුතො භගවන්තං එතදවොච:

බ්‍රාහ්මණං හො ගොතමි, එවමිහංසු: භගවෙතා ආරුධකො හොති ඤ්ඤං ධම්මං කුසලං, න පබ්බජිතො ආරුධකො හොති ඤ්ඤං ධම්මං කුසල'න්ති. ඉධ භවං ගොතමො කිමාහාති?

විහරුච්චාදෙ ඛො අහමෙත්ථ මාණව, නාහමෙත්ථ එකංගවාදෙ, ගිහිස්ස වාහං මාණව, පබ්බජිතස්ස වා මිච්ඡ,පට්ටසතීං න වණෙණමි. ගිහි වා හි මාණව, පබ්බජිතො වා මිච්ඡ,පට්ටසනො මිච්ඡ,පට්ටසන්තාධිකරණහෙතු හ ආරුධකො හොති ඤ්ඤං ධම්මං කුසලං. ගිහිස්ස වාහං මාණව, පබ්බජිතස්ස වා සමම,පට්ටසතීං වණෙණමි. ගිහි වා හි මාණව, පබ්බජිතො වා සමම,පට්ටසනො සමම,පට්ටසන්තාධිකරණහෙතු ආරුධකො හොති ඤ්ඤං ධම්මං කුසල'න්ති.

බ්‍රාහ්මණං හො ගොතමි, එවමිහංසු : 'මහට්ඨමිදං¹ මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරමං හරුච්චාසකමමට්ඨානං මහපථලං හොති අප්පට්ඨමිදං අප්පකිච්චං අප්පාධිකරණං අප්පසමාරමං පබ්බජ්ජා-කමමට්ඨානං අප්පථලං හොති'ති. ඉධ භවං ගොතමො කිමාහාති?

1. මහට්ඨං - ස්‍යා

එතැපි ඛො අහං මාණව, විහජ්ජවාදො, නාහමෙඤ්ඤ ඵකංසවාදො අපි මාණව, කම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං විපජ්ජමානං අපථලං හොති. අපි මාණව, කම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපථලං හොති. අපි මාණව, කම්මට්ඨානං අපථලං අපඨකිච්චං අපාධිකරණං අපසමාරම්භං විපජ්ජමානං අපථලං හොති. අපි මාණව, කම්මට්ඨානං අපථලං අපඨකිච්චං අපාධිකරණං අපසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපථලං හොති.

කතමඤ්ඤ¹ මාණව, කම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං විපජ්ජමානං අපථලං හොති: කසි ඛො මාණව, කම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං විපජ්ජමානං අපථලං හොති.

කතමඤ්ඤ මාණව, කම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපථලං හොති: කසිගෙව ඛො මාණව, කම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපථලං හොති.

කතමඤ්ඤ මාණව, කම්මට්ඨානං අපථලං අපඨකිච්චං අපාධිකරණං අපසමාරම්භං විපජ්ජමානං අපථලං හොති: වණ්ණිජ්ජා ඛො මාණව, කම්මට්ඨානං අපථලං අපඨකිච්චං අපාධිකරණං අපසමාරම්භං විපජ්ජමානං අපථලං හොති.

කතමඤ්ඤ මාණව, කම්මට්ඨානං අපථලං අපඨකිච්චං අපාධිකරණං අපසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපථලං හොති: වණ්ණිජ්ජාගෙව ඛො මාණව, කම්මට්ඨානං අපථලං අපඨකිච්චං අපාධිකරණං අපසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපථලං හොති.

සෙය්‍යථාපි මාණව, කසි කම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං විපජ්ජමානං අපථලං හොති. ඵවමෙව ඛො මාණව, ඤරවාසකම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං විපජ්ජමානං අපථලං හොති.

සෙය්‍යථාපි මාණව, කසිගෙව කම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපථලං හොති. ඵවමෙව ඛො මාණව, ඤරවාසකම්මට්ඨානං මහට්ඨං මහාකිච්චං මහාධිකරණං මහාසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපථලං හොති.

1. කතමං - ස්‍යා.

සෙය්‍යථාපි මාණව, වණ්ණිජ්ජා කම්මට්ඨානං අප්පට්ඨං අප්පකිච්චං අප්පාඨිකරණං අප්පසමාරම්භං විපජ්ජමානං අප්පඵලං හොති. ඵවමෙව ඛො මාණව, පබ්බජ්ජා කම්මට්ඨානං අප්පට්ඨං අප්පකිච්චං අප්පාඨිකරණං අප්පසමාරම්භං විපජ්ජමානං අප්පඵලං හොති.

සෙය්‍යථාපි මාණව, වණ්ණිජ්ජායෙව කම්මට්ඨානං අප්පට්ඨං අප්පකිච්චං අප්පාඨිකරණං අප්පසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපඵලං හොති. ඵවමෙව ඛො මාණව, පබ්බජ්ජා කම්මට්ඨානං අප්පට්ඨං අප්පකිච්චං අප්පාඨිකරණං අප්පසමාරම්භං සම්පජ්ජමානං මහපඵලං හොති'ති.

බ්‍රාහ්මණා හො ගොතම, පඤ්ච ධම්මෙ පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනායාති.

යෙ තෙ මාණව, බ්‍රාහ්මණා පඤ්ච ධම්මෙ පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනාය. තචෙ තෙ අගරා, සාධු තෙ පඤ්ච ධම්මෙ ඉමිසමිං පරිසතිං භාසස්සති.

න ඛො මෙ හො ගොතම, ගරා, යථස්ස භවනොතා වා නිසින්නා භවනනරුපා වාති.

තෙන හි මාණව, භාසස්සති.

සච්චං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණා පඨමං ධම්මං පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනාය. තපං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණා දුතියං ධම්මං පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනාය. ත්‍රිතමිච්චියං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණා තතියං ධම්මං පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනාය. අජේඛිසනං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණා චතුථං ධම්මං පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනාය. වාගං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණා පඤ්චමං ධම්මං පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනාය. බ්‍රාහ්මණා හො ගොතම, ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනායාති. ඉධ භවං ගොතමො කිමාභාති?

කිං පන මාණව, අජඨි කොච්චි බ්‍රාහ්මණානං ඵකබ්‍රාහ්මණොපි යො ඵච්චමාග : 'අහං ඉමෙසං පඤ්චානනං ධම්මානං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකතා ව්චාකං පච්චෙදෙමි'ති?

තො හිදං හො ගොතම.

කිං පන මාණව, අජඨි කොච්චි බ්‍රාහ්මණානං ඵකාචරියොපි ඵකාචරිය පාචරියොපි යාවසන්නමා ආචරියමහස්සො, යො ඵච්චමාග : අහං ඉමෙසං පඤ්චානනං ධම්මානං සයං අභිඤ්ඤා සච්චිකතා ව්චාකං පච්චෙදෙමි'ති.

තො හිදං හො ගොතම.

කීං පන මාණව, යෙපි නෙ බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මිත්තානං කත්තාරේ මිත්තානං පචත්තාරේ, යෙනමිදං එතරභි බ්‍රාහ්මණා පොරුණං මිත්තපදං ගීතං පච්චිත්තං සමිතිතං තදනුභාගනති, තදනුභාගනති, භාසිතමනුභාගනති, වාචිතමනුචාවෙනති, සෙය්‍යපීදං අට්ටකො වාමිකො වාමදෙවො වෙඤ්ඤාමිත්තො යමිත්තභි අබ්බිරසො භාරඤාජො වාසෙට්ඨා කඤ්ඤාපො භගු. නෙපි එවමාහංසු: මයං ඉමෙසං පඤ්චන්තං ධම්මානං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකත්තා වීපාකං පචෙදෙමා'ති?

නො හිදං හො ගොතමි.

ඉති කීර මාණව, නපී කොච්චි බ්‍රාහ්මණානං එකබ්‍රාහ්මණොපි යො එවමාහ: අහං ඉමෙසං පඤ්චන්තං ධම්මානං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකත්තා වීපාකං පචෙදෙමීති. නපී කොච්චි බ්‍රාහ්මණානං එකාවරියොපි එකාවරිය-පාවරියොපි යාවසත්තමා අවරියමහසුභා, යො එවමාහ: 'අහං ඉමෙසං පඤ්චන්තං ධම්මානං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකත්තා වීපාකං පචෙදෙමී'ති. යෙපි නෙ බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මිත්තානං කත්තාරේ මිත්තානං පචත්තාරේ, යෙනමිදං එතරභි බ්‍රාහ්මණා පොරුණං මිත්තපදං ගීතං පච්චිත්තං සමිතිතං තදනුභාගනති, තදනුභාගනති, භාසිතමනුභාගනති, වාචිතමනුචාවෙනති, සෙය්‍යපීදං අට්ටකො වාමිකො වාමදෙවො වෙඤ්ඤාමිත්තො යමිත්තභි අබ්බිරසො භාරඤාජො වාසෙට්ඨා කඤ්ඤාපො භගු. නෙපි එවමාහංසු: මයං ඉමෙසං පඤ්චන්තං ධම්මානං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකත්තා වීපාකං පචෙදෙමා'ති.

නො හෙතං හො ගොතමි.

සෙය්‍යථාපි මාණව, අකිවෙඤ්ඤාපරමපර සංඝත්තා: 1 පුරිමොපි න පඤ්ඤා, මජ්ඣමොපි න පඤ්ඤා, පචරිමොපි න පඤ්ඤා. එවමෙව ඛො මාණව, අකිවෙඤ්ඤාපමං මිඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණානං භාසිතං සමපඤ්ඤා පුරිමොපි න පඤ්ඤා, මජ්ඣමොපි න පඤ්ඤා, පචරිමොපි න පඤ්ඤාති.

එවං චුද්දෙන සුභො මාණවො නොදෙය්‍යපුද්දෙනා භගවතා අකිවෙඤ්ඤා පමෙන චුච්චමානො කුපිනො අනත්තමනො භගවන්තංගෙව බුංසෙතොනා භගවන්තංගෙව වමොනොනා භගවන්තංගෙව වදමානො 'සඤ්ඤා ගොතමො පාපිනො භවිස්සති'ති. භගවන්තං එතදවොච: බ්‍රාහ්මණො හො ගොතමි, පොකඛරසාති මිපමඤ්ඤා සුභගචිකො එවමාහ: එවමෙව පනිමෙකෙ 2 සමිණ්ඤ්ඤා උත්තරිමනුඤ්ඤාධම්මා අරුමරිය-ඤ්ඤාදඤ්ඤානවිසෙසං පචරිතනති. නෙසමිදං භාසිතං භග්ගකංගෙව සමපඤ්ඤා, නාමකංගෙව සමපඤ්ඤා, රිත්තකංගෙව සමපඤ්ඤා, තුච්ඡකං-ගෙව සමපඤ්ඤා. කථං හි නාම මනුඤ්ඤාගුනො උත්තරිමනුඤ්ඤාධම්මා අරුමරියඤ්ඤාදඤ්ඤානවිසෙසං ඤ්ඤාති වා දකඤ්ඤා 3 වා සචරි වා කරිස්සති. නෙතං ධානං වීජ්ඤාති.

1. සමහත්තා - සාය. 2. පනිමෙකෙවෙව - මජ්ඣං. 3. දකඤ්ඤා - මජ්ඣං. දකඤ්ඤාති - සිඤ්ඤා.

කතමො තෙසං සෙයෙහො, යං වා තෙ මනනා වාචං භාසෙය්‍යං. යං වා අමනනාති?

මනනා හො හොතමි.

කතමො තෙසං සෙයෙහො, යං වා තෙ පට්ඨකඛාය වාචං භාසෙය්‍යං. යං වා අපට්ඨකඛායාති?

පට්ඨකඛාය හො හොතමි.

කතමො තෙසං සෙයෙහො, යං වා තෙ අන්තර්ගතං වාචං භාසෙය්‍යං. යං වා අන්තර්ගතනාති?

අන්තර්ගතං හො හොතමි.

තං කිං මඤ්ඤෙහි මාණව, යද්දි එවං සනෙත ප්‍රාග්බණෙන පොකඛර-සාතිනා ඔපමඤ්ඤෙන සුභගචනිකෙන සමමුච්චා වාචා භාසිතා, අසමමුච්චා වාති?

අසමමුච්චා හො හොතමි.

මනනා වාචා භාසිතා, අමනනා වාති?

අමනනා හො හොතමි.

පට්ඨකඛාය වාචා භාසිතා, අපට්ඨකඛාය වාති?

අපට්ඨකඛාය හො හොතමි.

අන්තර්ගතා වාචා භාසිතා, අන්තර්ගතා වාති?

අන්තර්ගතා හො හොතමි.

පඤ්ච ඛො ඉමෙ මාණව, නිවරණං. කතමෙ පඤ්ච: කාමච්ඡන්දනිවරණං ඛ්‍යාපාදනිවරණං ඵනමිඛිනිවරණං උඛිච්චකුක්කුච්චනිවරණං චිච්චිච්ඡ-නිවරණං. ඉමෙ ඛො මාණව, පඤ්චනිවරණං. ඉමෙහි ඛො මාණව: පඤ්චනි නිවරණෙහි ප්‍රාග්බණො පොකඛරසාති ඔපමඤ්ඤ සුභගචනිකො ආච්චිතො¹ නිච්චිතො ඔච්චිතො² පරියොනඤ්ඤො. සො චත උතතර්මනුක්කධම්මො අලම්භිතඤ්ඤාණදක්ඛනචිතෙසං ඤාය්‍යති වා දැනිති වා සච්ඡි වා කරිස්සතිති තෙතං ධානං විජ්ජති.

1. අච්චිතො - PTS.
2. {ඔච්චිතො - මජ්ඣං, සා.
ඔච්චිතො - PTS.

පඤ්ච ඛො ඉමෙ මාණව. කාමගුණා, කතමෙ පඤ්ච: වක්ඛව්ඤ්ඤායා: රූපා ඉට්ඨා: කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා. සොත්ච්ඤ්ඤායා: සඤ්ඤා -පෙ- භානව්ඤ්ඤායා: ගඤ්ඤා -පෙ- ජ්ඣා-ව්ඤ්ඤායා: රසා -පෙ- කායව්ඤ්ඤායා: ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා: කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා. ඉමෙ ඛො මාණව, පඤ්ච කාමගුණා. ඉමෙහි ඛො මාණව, පඤ්චහි කාමගුණෙහි බ්‍රාහ්මණො පොක්ඛරතාති ඕපමඤ්ඤා සුභගචනීකො ගච්ඤො¹ නුච්ඤො අජේඛාපකො අනාදිනවදංඤාච අනිඤ්ඤාපඤ්ඤා පරිගුඤ්ඤාති. සො චත උත්තරිමනුස්සධම්මා අලම්චිතඤ්ඤාණදංඤානවගෙහං ඤ්ඤාති වා දක්ඛිති වා සච්චි වා කරිස්සාති නෙතං ධානං විජ්ජති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මාණව, යං වා තිස්සධම්මකට්ඨපාදානං පච්චිව අග්ගිං ජාලොග්ග, යං වා නිස්සධම්මකට්ඨපාදානං අග්ගිං ජාලොග්ග, කතමො නු ඛමාස්ස අග්ගි අච්චිමා ච වණ්ණිමා ච පහස්සරො වාති?

ගමෙ තං හො ගොතම, ධානං නිස්සධම්මකට්ඨපාදානං අග්ගිං ජාලොග්ග, ඤ්ඤාසි අච්චිමා ච වණ්ණිමා ච පහස්සරො වාති.

අට්ඨානං ඛො එතං මාණව, අනවකාසො, යං නිස්සධම්මකට්ඨපාදානං අග්ගිං ජාලොග්ග අඤ්ඤානු ඉද්ධිමතා. සෙය්‍යථාපි මාණව, තිස්සධම්මකට්ඨපාදානං පච්චිව අග්ගි ජලති, නුච්චපමාහං මාණව, ඉමං පිතීං වදාමි. යායං පිතී පඤ්චකාමගුණෙ පච්චිව. සෙය්‍යථාපි මාණව, නිස්සධම්මකට්ඨපාදානං පච්චිව අග්ගි ජලති. නුච්චපමාහං මාණව, ඉමං පිතීං වදාමි, යායං පිතී අඤ්ඤානුච කාමෙහි අඤ්ඤානු අකුසලෙහි ධම්මෙහි.

කතමා ච මාණව, පිතී අඤ්ඤානුච කාමෙහි අඤ්ඤානු අකුසලෙහි ධම්මෙහි: ඉධ මාණව, හික්ඛු විච්චෙව්ච කාමෙහි -පෙ- පඨමං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ විහරති, අගච්චි ඛො මාණව, පිතී අඤ්ඤානුච කාමෙහි අඤ්ඤානු අකුසලෙහි ධම්මෙහි. පුනච්චපරං මාණව, හික්ඛු විතක්ඛව්චාරානං චුපසමා -පෙ- දුතීයං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ විහරති, අගච්චි ඛො මාණව, පිතී අඤ්ඤානුච කාමෙහි අඤ්ඤානු අකුසලෙහි ධම්මෙහි.

සෙ තෙ මාණව, බ්‍රාහ්මණා පඤ්ච ධම්ම පඤ්ඤාපෙනති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනාය. කමෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා ධම්මං මහපථලධරං පඤ්ඤාපෙනති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනායාති?

ගෙමෙ හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණා පඤ්ච ධම්ම පඤ්ඤාපෙනති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනාය, වාගමෙත්ථ බ්‍රාහ්මණා ධම්මං මහපථලධරං පඤ්ඤාපෙනති පුඤ්ඤස්ස කිරිතාය කුසලස්ස ආරාධනායාති.

1. ගහිතො - සා:.

යෙ තෙ මාණව, බ්‍රහ්මචරිං පඤ්ච ධම්මෙ පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරියාය කුසලස්ස ආරාධනාය. චිත්තස්සාහං එතෙපරික්ඛාරෙ වදුමි. යදිදං චිත්තං අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ඣං තස්ස භාවනාය.

ඉධ මාණව, හික්ඛු සච්චවාදී භොති. සො සච්චවාදීමහිති¹ ලහති අත්චෙදං ලහති, ධම්මචෙදං, ලහති ධම්මුපසංහිතං පාඤ්ඤා² යන්තං කුසලපසංහිතං පාඤ්ඤා³, චිත්තස්සාහං එතං පරික්ඛාරං වදුමි. යදිදං චිත්තං අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ඣං තස්ස භාවනාය.

ඉධ මාණව, හික්ඛු තපස්සි භොති -පෙ- බ්‍රහ්මචාරී භොති -පෙ- සජ්ඣායඛෙත්තො භොති -පෙ- වාගඛෙත්තො භොති. සො වාග ඛෙත්තොමහිති ලහති අත්චෙදං, ලහති ධම්මචෙදං, ලහති ධම්මුපසංහිතං පාඤ්ඤා⁴, යන්තං කුසලපසංහිතං පාඤ්ඤා⁵, චිත්තස්සාහං එතං පරික්ඛාරං වදුමි යදිදං චිත්තං අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ඣං තස්ස භාවනාය.

යෙ තෙ මාණව, බ්‍රහ්මචරිං පඤ්ච ධම්මෙ පඤ්ඤාපෙතති පුඤ්ඤස්ස කිරියාය කුසලස්ස ආරාධනාය. චිත්තස්සාහං එතෙ පරික්ඛාරෙ වදුමි යදිදං චිත්තං අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ඣං තස්ස භාවනායාති.

එවං වුත්තෙහ සුභො මාණවො තොදෙසාපුත්තො භගවන්තං එතදචොච: සුතං මෙතං හො භොතමි, සමිඤ්ඤො භොතමො බ්‍රහ්මානං භගව්‍යතාය මිත්තං ජාතාතිති.⁶

තං කිං මඤ්ඤාසි මාණව, ආසන්තො ඉතො නලකාරභාමො, නසිතො දුරෙ නලකාරභාමොති?

එවං හො, ආසන්තො ඉතො නලකාරභාමො, නසිතො දුරෙ නලකාරභාමොති.

තං කිං මඤ්ඤාසි මාණව, ඉධස්ස⁴ පුරිසො නලකාරභාමො ජාතවඤ්ඤො⁵ තමෙතං නලකාරභාමිතො තාවදෙව අවසට්ඨං⁶ නලකාරභාමිස්ස මිත්තං පුච්ඡෙත්තං. සියා හු ඛො මාණව, තස්ස පුරිසස්ස නලකාරභාමො ජාතවඤ්ඤො නලකාරභාමිස්ස මිත්තං පුච්ඡස්ස දක්ඛිතන්තං වා විජ්ඣාසිතන්තං වාති?

හො හිදං හො භොතමි, තං කිස්ස හෙතු: අසු හි හො භොතමි, පුරිසො නලකාරභාමො ජාතවඤ්ඤො තස්ස සබ්බාතෙව නලකාරභාමිස්ස මිත්තාති සුච්ඡිතාති⁷ති.

1 සච්චවාදීමහිති - සිඬු, සා. 2. පාමොජ්ජං - මජ්ඣං.
3. පජාතාතිති - සා. 4. ඉධබ්වස්ස - සා.
5. ජාතසංචරෙහි, - සා. 6. අපසන්තං - සා.

සියා නු ඛො මාණව, තස්ස පුරිසස්ස නලකාරභාමෙ ජාතවඤ්ඤා
නලකාරභාමස්ස මස්සා පුට්ඨස්ස දකුණිකතතං වා විජ්ජාසිතතතං වා,
න තෙව තථාගතස්ස බ්‍රහ්මලොකං වා, බ්‍රහ්මලොකභාමිනිං වා, පට්ටදං
පුට්ඨස්ස දකුණිකතතං වා, විජ්ජාසිතතතං වා. බ්‍රහ්මානං වාහං මාණව,
පජානාමි, බ්‍රහ්මලොකස්සු බ්‍රහ්මලොකභාමිනිස්සු පට්ටදං. යථා
පට්ටතො ව බ්‍රහ්මා බ්‍රහ්මලොකං උපපතො, තස්සු පජානාමිති.

‘සුභං මේතං හො ගොතම, සමඤ්ඤා ගොතමො බ්‍රහ්මානං සභව්‍යතාය
මස්සා දෙසෙති’ති. සාධු මෙ භවං ගොතමො බ්‍රහ්මානං සභව්‍යතාය මස්සා
දෙසෙතු’ති.

තෙන හි මාණව, සුඤ්ඤා, සාධුකං මනසි කඤ්ඤා, භාසිස්සාමිති.

ඵලං හොති ඛො සුභො මාණවො තොදෙසාපුතො සභව්‍යො
පට්ටස්සාසි.

භගවා ඵතදවොච: ‘කතමො ච මාණව, බ්‍රහ්මානං සභව්‍යතාය
මස්සා: ඉධ මාණව, හිකුඤ්ඤා මේතතාසභගතෙන වෙතසා ඵකං දිසං
ඵරිකා විහරති. තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුඤ්ඤා. ඉති උඤ්ඤා
තිරියං සබ්බසි සබ්බතතායා¹ සබ්බාවතතං ලොකං මේතතා සභගතෙන
වෙතසා විපුලෙන මහස්සාතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අඛ්‍යාපජේඤ්ඤා
ඵරිකා විහරති. ඵලං භාවිතාය ඛො මාණව, මේතතාය වේතොවිඤ්ඤාතියා
යං පමාණකතං කම්මං, න තං තත්‍රාවසිස්සාති. න තං තත්‍රාවසිඨති

සෙසාපාපි මාණව, බලවා සබ්බධමො අප්පකසිරෙනෙව චතුඤ්ඤා²
විඤ්ඤාපෙසා. ඵලමෙව ඛො මාණව, ඵලං භාවිතාය මේතතාය වේතො
විඤ්ඤාතියා, යං පමාණකතං කම්මං න තං තත්‍රාවසිස්සාති. න තං තත්‍රාව-
සිඨති. අයමපි ඛො මාණව, බ්‍රහ්මානං සභව්‍යතාය මස්සා.

පුනචපරං මාණව, හිකුඤ්ඤා කරුණාසභගතෙන වෙතසා -පෙ-
ඤ්ඤාතාසභගතෙන වෙතසා පෙ-උපෙකඛාසභගතෙන වෙතසා ඵකං දිසං
ඵරිකා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුඤ්ඤා. ඉති උඤ්ඤා
තිරියං සබ්බසි සබ්බතතාය සබ්බාවතතං ලොකං උපෙකඛා-
සභගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහස්සාතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන
අඛ්‍යාපජේඤ්ඤා ඵරිකා විහරති. ඵලං භාවිතාය ඛො මාණව, උපෙකඛාය
වේතොවිඤ්ඤාතියා යං පමාණකතං කම්මං, න තං තත්‍රාවසිස්සාති, න
තං තත්‍රාවසිඨති. සෙසාපාපි මාණව, බලවා සබ්බධමො අප්පකසි-
රෙනෙව චතුඤ්ඤා විඤ්ඤාපෙසා. ඵලමෙව ඛො මාණව, ඵලං භාවිතාය
උපෙකඛාය වේතොවිඤ්ඤාතියා යං පමාණකතං කම්මං, න තං තත්‍රාව-
සිස්සාති, න තං තත්‍රාවසිඨති. අයමපි ඛො මාණව, බ්‍රහ්මානං
සභව්‍යතාය මස්සාසි.

1. සබ්බත්තාය - සිඤ්ඤා, සා. 2. චතුඤ්ඤා - සා.

එවං වුද්ධෙහ සුභො මාණවො නොදෙය්‍යපුද්ධො හභවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං හො ගොතමි, අභික්කන්තං හො ගොතමි, සෙය්‍යථාපි හො ගොතමි, තික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය. පච්චිත්තන්තං වා විචරෙය්‍ය. මුලුහස්ස වා මඟ්ඨං ආචිකෙඛය්‍ය. අක්කිකාරෙ වා තෙල-පජ්ජෙය්‍යං ඛාරෙය්‍ය වක්ඛුමිනො රුපාති දක්ඛිනතී'ති¹. එවමෙවං හොතා ගොතමෙන. අනෙකපරියායෙහ ධම්මො; පකාසිනො, එසාහං භවන්තං ගොතමං කරුණං ගච්ඡාමි ධම්මස්ස භික්ඛුසංඝස්සව. උපාසකං මං භවං ගොතමො; ඛාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං කරුණං ගතං. හන්ද වදාති මයං හො ගොතමි, ගච්ඡාමි, ඛුද්ධිච්චා; මයං ඛුද්ධකරණීය්‍යාති.

ගස්සදාති තිං මාණව, කාරං මස්සදාසිති.

අථ ඛො සුභො මාණවො නොදෙය්‍යපුද්ධො හභවතො හාසිතං අභිනන්දිතො අනුමොදිතො උට්ඨායාසනා හභවන්තං අභිවාදෙතො පදක්ඛිණං කතො පක්කාමි.

තෙහ ඛො පහ සමයෙහ ජානුස්සොණී බ්‍රාහ්මණො; සබ්බසෙතෙහ වලභීරථෙහ² සාවච්චියා තිය්‍යාති දිවාදිවස්ස. අද්දතා ඛො ජානුස්සොණී බ්‍රාහ්මණො; සුභං මාණවං නොදෙය්‍යපුද්ධං එතදවොච: 'හන්ද කුතො; ඤ භවං භාරදාජො; අගච්ඡති දිවාදිවස්සාති?'

ඉතො හි ඛො හො, අහං අගච්ඡාමි සමණස්ස ගොතමස්ස සන්ධිකාති.

තං කිං මස්සදාසි භවං භාරදාජො; සමණස්ස ගොතමස්ස පස්සදා-වෙය්‍යන්තියං පඤ්චිතො; මස්සදාසී?

කො වාහං හො, කො ච සමණස්ස ගොතමස්ස පස්සදා-වෙය්‍යන්තියං ජාතිස්සාමි. සොපි ඤානස්ස තාදිසොච, යො සමණස්ස ගොතමස්ස පස්සදා-වෙය්‍යන්තියං ජාතෙය්‍යාති.

උලාරාය ඛුද්ධ භවං භාරදාජො; සමණං ගොතමං පසංසාය පසංසතිති.

කො වාහං හො, කො ච සමණං ගොතමං පසංසිස්සාමි. පසන්ධ-පසන්ධො ච සො භවං ගොතමො, සෙට්ඨො; දෙවම්ඤ්ඤායානං, යෙ වීමෙ හො බ්‍රාහ්මණ, පස්සච ධම්මෙ පස්සදාපෙතති පුස්සදාස්ස කිරියාය කුසලස්ස ආරාධනාය. මිත්තස්ස තෙ සමණො; ගොතමො; පරික්ඛාරෙ වදෙති, යදිදං චිත්තං අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ඣං තස්ස භාවනායාති.

1. දක්ඛිනතී - ස්‍යා.
2. වලභාභීරථෙහ - මජ්ඣං, PTS.

734 මජ්ඣම පණ්ණාසකො - මූහමිණ වග්ගො [3.5.9 සුභ සුභතො]

එම වුද්ධෙ ජාණ්ණෙයොං මූහමිණො සබ්බසෙතො වලභිරථො¹.
මරෙහිනිච්චි ඵකංසං උත්තරංසමිතං කපිනිච්චි යෙහ හතථි තෙනඤ්ඤි.
පණ්ණාසකො උද්දානං උද්දානෙසි. ලාභො රණ්ණෙඤ්ඤි පසෙනදිඤ්ඤි කොසලඤ්ඤි
සුලභිලාභො රණ්ණෙඤ්ඤි පසෙනදිඤ්ඤි කොසලඤ්ඤි, යඤ්ඤි විජ්ජෙන තථාහතො
විහරති අරහං සම්මාසම්මුඤ්ඤො'ති.

සුභසුභතො නවමො.

1. වලභිභිරථො - මජ්ඣම, PTS.

2. 5. 10

සබ්බාරවසුභතං

එවං මෙ සුභතං: එකං සමයං ගඟව: කොසලෙසු වාරිකං වරති මහතා: භික්ඛුසංඝෙහ පඤ්ඤාං තෙන ඛෙ: පන සමයෙන ධනඤ්ජානී¹ නාම බ්‍රාහ්මණී මණ්ඩලකපො² පච්චිසති අභිපාසනතා: බුද්ධො ච ධර්මෙ ච සංඝෙ ච අථ ඛෙ: ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී උපකංචිති: තිකංචනාං උද්භං උද්භෙසි: 'නමො: තස්ස ගඟවතො: අරහතො: සම්මාසම්බුද්ධස්ස, නමො: තස්ස ගඟවතො: අරහතො: සම්මාසම්බුද්ධස්ස, නමො: තස්ස ගඟවතො: අරහතො: සම්මාසම්බුද්ධස්ස'ති.

තෙන ඛෙ: පන සමයෙන සබ්බාරවො³ නාම මාණවො: මණ්ඩලකපො පච්චිසති තිණණං වෙදනං පරගු සතිසංඝස්සකෙටුභානං සාකර්ප්ප-හෙදනං ඉතිහාසපඤ්චමානං පදකො: වෙදනාකරණො: ලොකාදත-මහාපුරිසලකංචෙසු අනවතො. අස්සොසි ඛෙ: සබ්බාරවො: මාණවො: ධනඤ්ජානීයා: බ්‍රාහ්මණීයා: එවං වාචං ගාසමානාද, සුඤ්චා: ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණීං එතදවොච: අචගුතාච අයං ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී පරිගුතාච අයං ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී විජ්ජමානානං බ්‍රාහ්මණානං. අථ ච පන තස්ස මුණ්ඩකස්ස සමණකස්ස වණණං ගාසති⁴.

න හි පන නිං තාන හදුමුඛ, තස්ස ගඟවතො: සීලපඤ්ඤාණං ජානාසි. සචෙ නිං තාන හදුමුඛ, තස්ස ගඟවතො: සීලපඤ්ඤාණං ජානෙය්‍යාසි, න නිං තාන හදුමුඛ, තං ගඟවතං අකෙකාසිතඛං පරිහාසිතඛං මඤ්ඤෙය්‍යාසිති.

තෙන හි ගොති, යද සමණො ගොතමො මණ්ඩලකපං අනුපානෙතා: ගොති. අථ මෙ⁵ අඤ්ඤෙවෙය්‍යාසිති. එවං හදුමුඛාති ඛෙ: ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී සබ්බාරවස්ස මාණවස්ස පච්චස්සොසි.

අථ ඛෙ: ගඟව: කොසලෙසු අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො: යෙන මණ්ඩලකපං තදවසරි. තනු සුදං ගඟව: මණ්ඩලකපො විහරති නොදෙය්‍යානං බ්‍රාහ්මණානං අච්චිවතෙ. අස්සොසි ඛෙ: ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී. 'ගඟව: කිර මණ්ඩලකපං අනුපානෙතා: මණ්ඩලකපො විහරති නොදෙය්‍යානං බ්‍රාහ්මණානං අච්චිවතෙ'ති.

1. ධනඤ්ජානී - PTS.
2. { වඤ්චලිකපො - මජ්ඣං.
පච්චලකපො - ස්‍යා.
වණ්ඩලකපො - සීමු.
3. සබ්බාරවො - ස්‍යා.
4. ගාසිස්සති - මජ්ඣං.
5. අථ ඛො, මෙ - සීමු.

අඵ ඛො ඛන්ධස්සාති බ්‍රාහ්මණී යෙන සඛ්‍යාරවො මාණවො, තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිතිා සඛ්‍යාරවං මාණවං එතදවොච : ‘අයං තාත චුද්දුඛං, සො හගවා මණ්ඩලකපං අනුපපන්නො, මණ්ඩලකපො චිහරති තොදෙය්‍යානං බ්‍රාහ්මණානං අඛඛවනෙ. යස්සදාති තිං¹ තාත හද්දුඛං, කාරං මඤ්ඤාසිති.

‘එවං ගොති’ ති² ඛො සඛ්‍යාරවො මාණවො ඛන්ධස්සාතියා බ්‍රාහ්මණීයා පටිසුත්තා යෙන හගවා තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිතිා හගවතා සභ්බං සමොදදි, සමොදදතීයං කථං සාර්ණීයං විනිසාරෙත්තා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසින්නො ඛො සඛ්‍යාරවො මාණවො හගවන්තං එතදවොච :

‘සන්ති ඛො ගො ගොතමි, එතෙ සමණ්ට්ඨාහමණා දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තා ආදිවුභවචරියං පටිජානන්ති. තත්‍ර ගො ගොතමි, යෙ තෙ සමණ්ට්ඨාහමණා දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තා ආදි-වුභවචරියං පටිජානන්ති, තෙසං හවං ගොතමො කතමො’ ති?

දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තානං ආදිවුභවචරියං පටිජා-නන්තානම්ච ඛො අහං භාරඤාජ, වෙමන්තං³ වදාමි. සන්ති භාරඤාජ, එතෙ සමණ්ට්ඨාහමණා අනුස්සවිකා, තෙ අනුස්සවෙන දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තා ආදිවුභවචරියං පටිජානන්ති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා තෙච්ජා. සන්ති පන භාරඤාජ, එතෙ සමණ්ට්ඨාහමණා කෙචලං සභ්බාමන්තකෙන දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තා ආදිවුභවචරියං පටිජානන්ති සෙය්‍යථාපි තකඤ්චි වීමංසි. සන්ති භාරඤාජ, එතෙ සමණ්ට්ඨාහමණා පුඛෙඛ අනනුස්සුතෙසු ඛමෙමසු සාමඤ්ඤාව ඛම්මං අභිඤ්ඤාය දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තා ආදිවුභවචරියං පටිජානන්ති.

තත්‍ර භාරඤාජ, යෙ තෙ සමණ්ට්ඨාහමණා පුඛෙඛ අනනුස්සුතෙසු ඛමෙමසු සාමඤ්ඤාව ඛම්මං අභිඤ්ඤාය දිට්ඨධම්මාභිඤ්ඤා-වොසානපාර-මිප්පත්තා ආදිවුභවචරියං පටිජානන්ති. තෙසංහමස්මි. තදමිනාපෙන භාරඤාජ, පරියායෙන වෙදිතඛං: යථා යෙ තෙ සමණ්ට්ඨාහමණා පුඛෙඛ අනනුස්සුතෙසු ඛමෙමසු සාමඤ්ඤාව ඛම්මං අභිඤ්ඤාය දිට්ඨධම්මා-භිඤ්ඤා-වොසානපාරමිප්පත්තා ආදිවුභවචරියං පටිජානන්ති, තෙසංහ-මස්මිති.

1. යස්සදාති - මජ්ඣං.
2. එවං ගොති - මජ්ඣං.
3. වෙමන්තං - මජ්ඣං.

අඵ ඛවාහං භාරඤාජ, යෙන ආලාඤේ කාලාමො තෙනුපසඛකමිං, උපසඛකමිනිඤා ආලාඤාං කාලාමං ඵතදමොචං: “ඵතතාවතා නො ආවුසො කාලාම, ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙසි”ති. ඵතතාවතා ඛො අහං ආවුසො, ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙමි”ති. අභමපි ඛො ආවුසො ඵතතාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරමි”ති. ලාභා නො අවුසො, සුලභං නො ආවුසො යෙ මයං අයඤ්ඤානං තාදිසං සමුභමචාරිං පඤ්ඤාම ඉති, යාහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙමි, තං නිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරසි. යං නිං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරසි, තමභං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙමි. ඉති යාහං ධම්මං ජානාමි, තං නිං ධම්මං ජානාමි. යං නිං ධම්මං ජානාමි, තමභං ධම්මං ජානාමි. ඉති යාදිසො අහං, තාදිසො තුවං. යාදිසො තුවං, තාදිසො අහං. ඵඤ්ඤා ආවුසො, උභොව සන්තා ඉමං ගණං පරිහරමා”ති. ඉති ඛො භාරඤාජ, ආලාඤේ කාලාමො ආචරිසො මෙ සමානො අත්තනො අනොචාසිං මිං සමානං අත්තනො සමසමං ධුපෙසි, උලාරය ව මං පුජය පුජෙසි. තස්ස මයං භාරඤාජ, ඵතදමොචං: “නායං ධම්මො නිබ්බිද්ධං න වීරකොය න නීරෙධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමෙධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති, යාවදෙව ආකිඤ්චඤ්ඤායනුපපත්තියා”ති. සො ඛො අහං භාරඤාජ, තං ධම්මං අනලභිකරිනිඤා තඤ්ච ධම්මං නිබ්බිජ්ජ අපකකමිං.

සො ඛො අහං භාරඤාජ, කිංකුසලගවෙසි අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො යෙන උද්දකො¹ රුමපුත්තො තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිනිඤා උද්දකං රුමපුත්තං ඵතදමොචං: “ඉච්ඡාමහං ආවුසො රුමා ඉමඤ්චිං ධම්මවිනයෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතු”න්ති. ඵචං වුත්තෙ භාරඤාජ, උද්දකො රුමපුත්තො මං ඵතදමොචං: ‘විහරතායඤ්ච, තාදිසො අහං ධම්මො, යත්ඵ විඤ්ඤා පුරිසො න වීරකොච සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යා”ති. සො ඛො අහං භාරඤාජ, න වීරකොච ඩිප්පමෙව තං ධම්මං පරියාපුඤ්චිං. සො ඛො අහං භාරඤාජ, තාවත්තකෙනෙව ඔච්චප්පභතමත්තෙන ලපිත ලාපභමත්තෙන ඤ්ඤාණචාදඤ්ච චදුමි ඵෙරචාදඤ්ච ‘ජානාමි පඤ්ඤාමි”ති ච පච්චිකාමි අභඤ්චෙව අඤ්ඤෙව. තස්ස මයං භාරඤාජ, ඵතදමොචං: “න ඛො රුමො ඉමං ධම්මං කෙචලං සඤ්ඤාමත්තකෙන සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරමි”ති. පච්චෙදෙසි, අඤ්චා රුමො ඉමං ධම්මං ජානං පඤ්ඤාමි විහාසි”ති.

අඵ ඛවාහං භාරඤාජ, යෙන උද්දකො² රුමපුත්තො තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිනිඤා උද්දකං රුමපුත්තං ඵතදමොචං: “කිත්තාවතා නො ආවුසො, රුමො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරමි”ති. ඵචං වුත්තෙ භාරඤාජ, උද්දකො රුමපුත්තො නෙචසඤ්ඤානාසඤ්ඤායත්තො පච්චෙදෙසි. තස්ස මයං භාරඤාජ, ඵතදමොචං: “න ඛො රුමකොච අභොසි විරියං. -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා, මයංචපඤ්ච පඤ්ඤා. යත්තනාහං සං ධම්මං රුමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරමි”ති පච්චෙදෙසි. තස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකරියාය පදකෙය්‍ය”න්ති. සො ඛො අහං භාරඤාජ, න වීරකොච ඩිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහාසිං.

1. ආවුසො - මජ්ඣං. 2. උදකො - මජ්ඣං.

අඵ බ්‍රාහ්මණ භාරදාජ, යෙන උද්දකො රුමපුත්තො නෙත්‍රපසඛකමිං. උපසඛකමිත්‍යා උද්දකං රුමපුත්තං එතදවොචං: “එත්තාවතා නො අවුසො රුමී ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍යා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙසි”ති. එත්තාවතා ඛො අහං ආවුසො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍යා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙමි”ති. ‘අහමපි ඛො ආවුසො, එත්තාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍යා උපසමපජ්ජ විහරමි’ති. ලාභා නො ආවුසො, සුලභා නො ආවුසො, යෙ මයං ආයස්මන්තං නාදිසං බ්‍රහ්මචාරිං පස්සාම ඉති යං ධම්මං රුමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍යා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙසි, නං නං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍යා උපසමපජ්ජ විහරසි. යං නං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍යා උපසමපජ්ජ විහරසි, නං ධම්මං රුමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍යා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙසි. ඉති යං ධම්මං රුමො අභිඤ්ඤාසි, නං නං ධම්මං ජානාසි. යං නං ධම්මං ජානාසි, නං ධම්මං රුමො අභිඤ්ඤාසි. ඉති යාදිසො රුමො අභොසි, නාදිසො තුචං. යාදිසො තුචං, නාදිසො රුමො අභොසි. එහි දුති ආවුසො, තුචං ඉමං ගණං පරිහරු”ති. ඉති ඛො භාරදාජ, උද්දකො රුමපුත්තො සමුඛචාරි මෙ සමානො ආචරියධාරිනො මං ධරෙසි, උලාරුභ ව මං සුජාය පුජෙසි. නස්ස මස්සං භාරදාජ, එතදභොසි: “භායං ධම්මො නිබ්බිදුභ න විරුගාය න නිරුධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමමොධාය න නිබ්බානාය සංචත්තති, යාවදෙව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනත්‍රප-පත්තියා”ති. සො ඛො අහං භාරදාජ, තං ධම්මං අනලංකරිත්‍යා නස්මා ධම්මො නිබ්බිජ්ජ අපත්තමිං.

සො ඛො අහං භාරදාජ, කිංකුසලගවෙසි අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො මගධෙසු අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන උරුවෙලො සෙනානිගමො තදවසරිං. තත්ඤ්ජසං රමණීයං භූමිභාගං පාසාදිකඤ්ච වණසඤ්ච නදිඤ්ච සන්දන්තිං සෙනකං සුපතීන්ද්‍රං රමණීයං සමන්තා ව ගොචරගාමං. නස්ස මස්සං භාරදාජ, එතදභොසි: “රමණීයො, වත භො භූමිභාගො, පාසාදිකො ව වනසඤ්චො, නදි ව සන්දති සෙනකා සුපතීන්ද්‍රං රමණීයා, සමන්තා ව ගොචරගාමො, අලං වතිදං කුලපුත්තස්ස පධානපතිකස්ස පධානායා”ති. සො ඛො අහං භාරදාජ, තත්ථෙව නිසිදිං ‘අලමිමං පධානායා’ති.

අපියස්ස මං භාරදාජ, තියෙසො උපමායො පටිගංසු අනච්ඡරියං, පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා:

සෙය්‍යථා’පි භාරදාජ, අලං කට්ඨං සසෙතභං උදකෙ නිකඛිත්තං, අඵ පුරිසො ආගච්ඡෙත්‍ය උත්තරුරණිං ආදාය අභිං අභිනිබ්බතෙතස්සාමි, තෙජේ පාතුකරියාමි”ති. තං කිං මඤ්ඤාසි භාරදාජ, අපි නු සො පුරිසො අශ්‍රීං අලං කට්ඨං සසෙතභං උදකෙ නිකඛිත්තං උත්තරුරණිං ආදාය අභිමච්චෙනො අභිං අභිනිබ්බතෙතස්ස තෙජේ පාතුකරෙත්‍යා’ති?

3. රුමො - මජ්ඣං.
 2. එත්තාවතා ඛො ආවුසො රුමො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍යා උපසමපජ්ජ පච්චෙදෙසි”ති - මජ්ඣං.

නො හිදං භො ගොතමි. තං කිය්‍ය භෙත්තු: අදුං හි භො ගොතමි, අලුං කට්ඨං සසෙතභං. නඤ්ච පන උදකෙ නික්ඛිතනං. යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලම්ඵස්ස විභාතස්ස භාගි අස්සා'ති.

එවමෙව ඛො භාරදාජ, යෙ හි කෙවි සමණා වා බ්‍රහ්මණා වා කායෙහ වෙව කාමෙහි අවුපකට්ඨා විහරන්ති, යො ච නෙහං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමසෙතභො කාමඤ්ච්ඡා කාමපිපාසා කාමපරිලාභො, සො ච අජ්ඣන්තං න සුප්පභිනො භොති, න සුප්පට්ඨසස්සඤ්ඤා. ඔපකකමිකා වෙ'පි තෙ භොනෙතා සමණව්‍යාභමණා දුක්ඛා තිප්පා¹ කට්ඨකා වෙදනා වෙදියන්ති, අහබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සමොඛායාය. නො වෙ'පි තෙ භොනෙතා සමණව්‍යාභමණා, ඔපකකමිකා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදියන්ති, අහබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සමොඛායාය. අයං ඛො මං භාරදාජ, පරමා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බො.

අපර'පි මං භාරදාජ දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බො: සෙය්‍යථා'පි භාරදාජ, අලුං කට්ඨං සසෙතභං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතනං, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරුර්ණිං ආදාය අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතස්සාමි, තෙජො පාතුකරිය්‍යාමි'ති. තං කිං මඤ්ඤාසි භාරදාජ, අපිනු සො පුරිසො අඤ්ඤං අලුං කට්ඨං සසෙතභං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතනං උත්තරුර්ණිං ආදාය අභිමඤ්ඤොනො අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතස්සා තෙජො පාතුකරෙය්‍යා'ති?

නො හිදං භො ගොතමි, තං කිය්‍ය භෙත්තු: අදුං හි භො ගොතමි, අලුං කට්ඨං සසෙතභං. කිඤ්චාපි ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතනං යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලම්ඵස්ස විභාතස්ස භාගි අස්සා'ති.

එවමෙව ඛො භාරදාජ, යෙ හි කෙවි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙහ ඛො කාමෙහි වුපකට්ඨා විහරන්ති. යො ච නෙහං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමසිනෙහො කාමඤ්ච්ඡා කාමපිපාසා කාමපරිලාභො, සො ච අජ්ඣන්තං න සුප්පභිනො භොති න සුප්පට්ඨසස්සඤ්ඤා. ඔපකකමිකා වෙ'පි තෙ භොනෙතා සමණව්‍යාභමණා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදියන්ති. අහබ්බාව ච තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සමොඛායාය නො වෙ'පි තෙ භොනෙතා සමණව්‍යාභමණා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදියන්ති², අහබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සමොඛායාය. අයං ඛො මං භාරදාජ, දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බො.

අපර'පි ඛො මං භාරදාජ, තතියා උපමා පටිභාසි, අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බො: සෙය්‍යථා'පි භාරදාජ, සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතනං. අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරුර්ණිං ආදාය අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතස්සාමි, තෙජො පාතුකරිය්‍යාමි'ති. තං කිං මඤ්ඤාසි භාරදාජ, අපිනු සො පුරිසො අඤ්ඤං සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං ආරකා උදකා ඵලෙ නික්ඛිතනං උත්තරුර්ණිං ආදාය අභිමඤ්ඤොනො අග්ගිං අභිනිබ්බතෙතස්සා, තෙජො පාතුකරෙය්‍යා'ති?

1 තිබ්බො ඛර - මජ්ඣං. 2. වෙදනානි - මජ්ඣං.

එවං හො ගොතම, තං කිංස හෙතු: අදං හි හො ගොතම, සුභතං කච්චං කොලාපං, තඤ්ච පන ආරකා උදකා එලො නිකඛිතත'න්ති.

එවමෙව ඛො භාරදාජ, යෙ හි කෙච්ච සමණා වා, බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන චෙච චිතෙන ච කාමෙහි වුපකච්චා: විහරන්ති. යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡදො කාමසෙතභො: කාමඉච්ඡා: කාමපිපාසා කාමපරිලාභො, සො ච අජ්ඣිතතං සුප්පටිපස්සන්තො. ඔපකකම්කා ඡවපි තෙ හොනො: සමණබ්‍රාහ්මණා දුක්ඛා: තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙද්දසන්ති, හබ්බාව තෙ ඤාණාය දසසනාය අනුත්තරාය සබ්බොධාය. අයං ඛො මං භාරදාජ, තතිසා උපමා පටිහංසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බො. ඉමා ඛො මං භාරදාජ, තියො: උපමා පටිහංසු අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බො.

තස්ස මඤ්ඤං භාරදාජ, එතදභොසි: “යනුඤ්ඤානං දනොතිදනනමාධාය ජීව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අහිනිඤ්ඤානං අහිනිපිලොසං අහිසන්තාපෙසං”න්ති. සො ඛො අහං භාරදාජ, දනොතිදනනමාධාය ජීව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අහිනිඤ්ඤානං අහිනිපිලොසං අහිසන්තාපෙසං. තස්ස මඤ්ඤං භාරදාජ, දනොතිදනනමාධාය ජීව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අහිනිඤ්ඤානං අහිනිපිලොසං අහිසන්තාපෙසං කචෙජ්ඣි සෙද ඉච්චන්ති. සෙසංචාපි භාරදාජ, ඛලො පුරිසො දුබ්බලතරං පුරිසං සිසෙ වා ගහෙත්වා ඛඤ්ඤි වා ගහෙත්වා අහිනිඤ්ඤානං අහිනිපිලොසං අහිසන්තාපෙසං, එවමෙව ඛො මෙ භාරදාජ, දනොතිදනනමාධාය ජීව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අහිනිඤ්ඤානං අහිනිපිලොසං අහිසන්තාපෙසං කචෙජ්ඣි සෙද ඉච්චන්ති. ආරඬ්ඬං ඛො පන මෙ භාරදාජ, විරිසං හොති අසලච්චිතං, උපච්චිතා සති අපච්චුච්චා, සාරඬ්ඬො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිපස්සන්තො තෙනෙච දුක්ඛප්පධානෙන පධානාහිතුන්තස්ස සතො.

තස්ස මඤ්ඤං භාරදාජ, එතදභොසි: “යනුඤ්ඤානං අප්පාණකං ක්ඛානං ක්ඛායෙසං”න්ති. සො ඛො අහං භාරදාජ, ඉච්චන්තො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරාජිං. තස්ස මඤ්ඤං භාරදාජ, ඉච්චන්තො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරාඬ්ඬෙසු කණ්ණසොතෙහි වාතානං නිකම්භන්තානං අධිමත්තො සද්දො හොති. සෙසංචාපි නාම කම්මාරගගාරියා ධම්මානාය අධිමත්තො සද්දො හොති එවමෙව ඛො මෙ භාරදාජ, ඉච්චන්තො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරාඬ්ඬෙසු කණ්ණසොතෙහි වාතානං නිකම්භන්තානං අධිමත්තො සද්දො හොති. ආරඬ්ඬං ඛො පන මෙ භාරදාජ, විරිසං හොති අසලච්චිතං, උපච්චිතා සති අපච්චුච්චා, සාරඬ්ඬො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිපස්සන්තො තෙනෙච දුක්ඛප්පධානෙන පධානාහිතුන්තස්ස සතො.

1. අප්පාණකංගෙව - මජ්ඣං. 2. අපච්චුච්චා - මජ්ඣං.

තස්ස මඤ්ඤානං භාරදාජ, එතදභොසි : “යනුතාහං අප්පාඤ්ඤානංගෙව ක්ඛානං ක්ඛාගෙය්‍ය”න්ති. සො ඛො අහං භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුක්ඛිං. තස්ස මඤ්ඤානං භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤාසු අභිමතතා වාතා මුඛානං¹ උභනන්ති. සෙය්‍යථාපි භාරදාජ, බලව්‍යා පුරිසො තිණ්ණන සිඛරෙන මුඛනි අභිමනෙය්‍ය, එවමෙව ඛො මෙ භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤාසු අභිමතතා වාතා මුඛනි උභනන්ති. අරභං ඛො පන මෙ භාරදාජ, විරියං භොති අසලච්ඡිතං, උපට්ඨිතා සති අපමච්ඡුට්ඨා, සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො භොති අපට්ටපස්සඤ්ඤො තෙනෙව දුක්ඛප්පාදානෙන පට්ඨානාභිතුත්තස්ස සතො.

තස්ස මඤ්ඤානං භාරදාජ, එතදභොසි : “යනුතාහං අප්පාඤ්ඤානංගෙව ක්ඛානං ක්ඛාගෙය්‍ය”න්ති. සො ඛො අහං භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුක්ඛිං. තස්ස මඤ්ඤානං භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤාසු අභිමතතා සිසෙ සිසවෙදනා භොන්ති. සෙය්‍යථාපි භාරදාජ, බලව්‍යා පුරිසො දළෙන වරතතකඛකෙකින² සිසෙ සිසවෙදං දදෙය්‍ය, එවමෙව ඛො භාරදාජ මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤාසු අභිමතතා සිසෙ සිසවෙදනා භොන්ති. අරභං ඛො පන මෙ භාරදාජ, විරියං භොති අසලච්ඡිතං, උපට්ඨිතා සති අපමච්ඡුට්ඨා, සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො භොති අපට්ටපස්සඤ්ඤො තෙනෙව දුක්ඛප්පාදානෙන පට්ඨානාභිතුත්තස්ස සතො.

තස්ස මඤ්ඤානං භාරදාජ, එතදභොසි : “යනුතාහං අප්පාඤ්ඤානංගෙව ක්ඛානං ක්ඛාගෙය්‍ය”න්ති සො ඛො අහං භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුක්ඛිං. තස්ස මඤ්ඤානං භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤාසු අභිමතතා වාතා කුච්ඡිං පරිකන්තන්ති, සෙය්‍යථාපි භාරදාජ, දකෙඛා ගොඤ්ඤාතකො වා ගොඤ්ඤාතකතොවාසී වා තිණ්ණන ගොචකන්තනෙන කුච්ඡිං පරිකන්තෙය්‍ය, එවමෙව ඛො මෙ භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤාසු අභිමතතා වාතා කුච්ඡිං පරිකන්තන්ති. අරභං ඛො පන මෙ භාරදාජ, විරියං භොති අසලච්ඡිතං, උපට්ඨිතා සති අපමච්ඡුට්ඨා, සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො භොති අපට්ටපස්සඤ්ඤො තෙනෙව දුක්ඛප්පාදානෙන පට්ඨානාභිතුත්තස්ස සතො.

තස්ස මඤ්ඤානං භාරදාජ, එතදභොසි : යනුතාහං අප්පාඤ්ඤානංගෙව ක්ඛානං ක්ඛාගෙය්‍ය”න්ති. සො ඛො අහං භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුක්ඛිං. තස්ස මඤ්ඤානං භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤාසු අභිමතතො කායඤ්ඤා ඛාගො භොති, සෙය්‍යථාපි භාරදාජ, ඤෙ බලව්‍යානො පුරිසො දුඛඛලතරං පුරිසං නානාඛාසාසු ගභෙකො අභිභාර-කාසුචො සන්තාපෙය්‍ය සමචරිතාපෙය්‍ය. එවමෙව ඛො මෙ භාරදාජ, මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුඤ්ඤාසු අභිමතතො කායඤ්ඤා ඛාගො භොති. අරභං ඛො පන මෙ භාරදාජ, විරියං භොති අසලච්ඡිතං, උපට්ඨිතා සති අපමච්ඡුට්ඨා, සාරඤ්ඤො ච පන මෙ කායො භොති අපට්ටපස්සඤ්ඤො තෙනෙව දුක්ඛප්පාදානෙන පට්ඨානාභිතුත්තස්ස සතො.

1. මුඛනි - මජ්ඣං. 2. වරතතකඛකෙකින - මජ්ඣං.

අපිඤ්ඤ මං භාරඤ්ඤ, දෙවතා දිඤ්ඤ ඵචමාහංසු: “කාලකතො¹ සමණො ගොතමො”ති. ඵකච්චා දෙවතා ඵචමාහංසු: “න කාලකතො සමණො ගොතමො, අපි ච කාලඛකරෙතී”ති. ඵකච්චා දෙවතා ඵචමාහංසු: “න කාලකතො සමණො ගොතමො, න²පි කාලඛකරෙතී. අරහං සමණො ගොතමො, විහාරෙතෙවසො³ අරහතො ඵචරුපො හොතී”ති.

නස්ස මස්සං භාරඤ්ඤ, ඵතදහොසි : “යනුනුනාහං සඛ්ඛසො අහාරුපචේදය පටිපජ්ජෙය්”නති. අථ ඛො මං භාරඤ්ඤ, දෙවතා උපසඛකමිත්ථා ඵතදවොචුං : “මා ඛො නං මාරිස, සඛ්ඛසො අහාරුපචේදය පටිපජ්ජෙය්. සචෙ ඛො නං මාරිස, සඛ්ඛසො අහාරුපචේදය පටිපජ්ජෙය්, නස්ස තෙ මයං දිඤ්ඤං ඔජං ලොමකුපෙති අජෙකාහාරෙස්සාම⁴ නාය නං යාපෙස්සතී”ති. නස්ස මස්සං භාරඤ්ඤ, ඵතදහොසි : ‘අහඤ්ඤච ඛො පන සඛ්ඛසො අජඤ්ඤං⁵ පටිජානෙය්, ඉමා ච මෙ දෙවතා දිඤ්ඤං ඔජං ලොමකුපෙති අජෙකාහාරෙස්සං, නාය වාහං යාපෙය්, නං මමස්ස ඡුතා’ති. සො ඛො අහං භාරඤ්ඤ, නා දෙවතා පච්චා-විකඛාමි, හලනති වදාමි.

නස්ස මස්සං භාරඤ්ඤ, ඵතදහොසි : “යනුනුනාහං ථොකං ථොකං අහාරං අහාරෙය් පසනං පසනං යදි වා ඡුක්ඛසුසං යදි වා කුලඤ්ඤං යදි වා කලායසුසං යදි වා හරෙණුකසුසං”නති. සො ඛො අහං භාරඤ්ඤ, ථොකං ථොකං අහාරං අහාරෙසිං පසනං පසනං යදි වා ඡුක්ඛසුසං යදි වා කුලඤ්ඤං යදි වා කලායසුසං යදි වා හරෙණුකසුසං. නස්ස මස්සං භාරඤ්ඤ, ථොකං ථොකං අහාරං අහාරෙය් පසනං පසනං යදි වා ඡුක්ඛසුසං යදි වා කුලඤ්ඤං යදි වා කලායසුසං යදි වා හරෙණුකසුසං. අභිමතකසිමානං පතො කායො හොති. සෙය්ථාපි නාම අධිකපච්චානි වා කාලපච්චානි වා, ඵචමෙවස්සු මෙ අභිපච්චානි හචනති නායෙවප්පාහාරනාය. සෙය්ථාපි නාම ඕඨ්ඨපදං, ඵචමෙවස්සු මෙ අතීසදං හොති නායෙවප්පාහාරනාය. සෙය්ථාපි නාම චට්ඨනාච්චි, ඵචමෙවස්සු මෙ පිට්ඨකණ්ටකො උත්තනාච්චනතො හොති නායෙවප්පා-හාරනාය. සෙය්ථාපි නාම ජරසාලාය ගොපානසියො ඕලුඤ්ඤචුඤ්ඤා හචනති, ඵචමස්සු මෙ ඵාසුලියො ඕලුඤ්ඤචුඤ්ඤා හචනති නායෙවප්පා-හාරනාය. සෙය්ථාපි නාම ගච්චිරෙ උදපානෙ උදකතාරකා ගමච්චිගතා ඕකඛාසිකා දිස්සනති, ඵචමෙවස්සු මෙ අකඛිකුපෙසු අකඛිතාරකා ගමච්චිගතා ඕකඛාසිකා දිස්සනති නායෙවප්පාහාරනාය. සෙය්ථාපි නාම

1. කාලඛකතො - මජ්ඣං. 2. නාපි - මජ්ඣං.
3. විහාරෙතෙව සො - මජ්ඣං. 4. අජෙකාහාරෙස්සාම - මජ්ඣං.
5. අජඤ්ඤං - මජ්ඣං.

තිත්තකා ප්‍රාචු ආමකච්ඡේනො වාතාතපෙන සමුප්පිනො හොති සමමුලානො, එවමෙවස්ස මෙ සිසච්ඡවි සමුප්පිනා හොති සමමුලානා තායෙවප්පාභාරතාය. සො ඛො අභං භාරඤාජ, උදරච්ඡිං පරමසිඤ්ඤාමි'ති පිට්ඨිකණ්ටකංයෙව පරිගණ්ඨාමි. 'පිට්ඨිකණ්ටකං පරමසිඤ්ඤාමි'ති උදරච්ඡිංයෙව පරිගණ්ඨාමි. යාවස්ස මෙ භාරඤාජ, උදරච්ඡවි පිට්ඨිකණ්ටකං අලලිනො හොති තායෙවප්පාභාරතාය, සො ඛො අභං භාරඤාජ, 'වච්චං වා ඉත්තං වා කරිඤ්ඤාමි'ති තජ්ඣව අවකුලෝ පපතාමි තායෙවප්පාභාරතාය. සො ඛො අභං භාරඤාජ, ඉමමෙව කායං අඤ්ඤායෙනො පාණීනා ගන්තාති අනුමජ්ජාමි. තස්ස මඤ්ඤා භාරඤාජ, පාණීනා ගන්තාති අනුමජ්ජනො පුත්ඵලාති ලොමාති කායස්ස පපතනති තායෙවප්පාභාරතාය. අපිස්ස මං භාරඤාජ, මනුස්සා දිස්සා එවමාහංසු : "කාලො සමණො ගොතමො"ති. එකච්ච මනුස්සා එවමාහංසු : "න කාලො සමණො ගොතමො, සාමො සමණො ගොතමො"ති එකච්ච මනුස්සා එවමාහංසු : "න කාලො සමණො ගොතමො, න'පි සාමො, මඛ්ඤුරච්ඡවි සමණො ගොතමො"ති. යාවස්ස මෙ භාරඤාජ, තාව පරිසුඤ්ඤා ඡවිවණ්ණො පරිගොදනො උපහතො හොති තායෙවප්පාභාරතාය.

තස්ස මඤ්ඤා භාරඤාජ, එතදහොසි : "යෙ ඛො කෙපී අතීතමඤ්ඤානං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තිප්පා¹ කට්ඨකා වෙදනා වෙදිසිංසු,² එතාව පරමං නසිනො හිගොසා. යෙ'පි හි කෙපී අනාගතමඤ්ඤානං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තිප්පා³ කට්ඨකා වෙදනා වෙදිසිඤ්ඤානති,⁴ එතාව පරමං නසිනො හිගොසා. යෙ'පි හි කෙපී එතරහි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඔපකකමිකා දුක්ඛා තිප්පා කට්ඨකා වෙදනා වෙදිගනති,⁵ එතාව පරමං නසිනො හිගොසා. න ඛො පනාහං ඉමාය කට්ඨකාය දුක්ඛකාරිතාය අභිගච්ඡාමි උත්තරමනුස්සාඛමො අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිගෙසං. සියා නු ඛො අඤ්ඤා මඤ්ඤා බොධායා"ති?

තස්ස මඤ්ඤා භාරඤාජ, එතදහොසි : "අභිජානාමි ඛො පනා'හං පිසුසකකස්ස කමමනො සිතාය ජම්බුවජායාය තිසිනො විච්චෙව කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධමෙමහි සච්ඡිකකං සච්චාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසමපජ්ඡ විහරිතා. සියා නුඛො එසො මඤ්ඤා බොධායා"ති. තස්ස මඤ්ඤා භාරඤාජ, භතානුසාරි විඤ්ඤාණං අහොසි : "එසො'ව⁶ මඤ්ඤා බොධායා"ති. තස්ස මඤ්ඤා භාරඤාජ, එතදහොසි : "කීං නුඛො අභං තස්ස සුඛස්ස භායාමි, යං තං සුඛං අඤ්ඤාත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤාත්‍ර අකුසලෙහි ධමෙමහි"ති. තස්ස මඤ්ඤා භාරඤාජ, එතදහොසි : "න ඛො අභං තස්ස සුඛස්ස භායාමි, යං තං සුඛං අඤ්ඤාත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤාත්‍ර අකුසලෙහි ධමෙමහි"ති.

1. තිබ්බා බරු - මජ්ඣං.
 2. වෙදසිංසු - මජ්ඣං.
 3. වෙදසිඤ්ඤානති - මජ්ඣං.
 4. වෙදගනති - මජ්ඣං.
 5. එසෙව - මජ්ඣං.

තස්ස මග්ගං භාරදාජ, එතදභොසි . “න ඛො තං සුකරං සුඛං අභිගන්තුං එචං අභිමන්තකස්මිනං පත්තකායෙන. යන්තනාහං ඕලාරිකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං ඕදනකුමමාස”න්ති. සො ඛො අහං භාරදාජ, ඕලාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං ඕදනකුමමාසං. තෙන ඛො පඤ්ච මං භාරදාජ, සමයෙන පඤ්චවග්ගිතා හික්ඛු පච්චුපට්ඨිතා ගොන්ති, “ගං ඛො සමඤ්ඤා ගොතමො ධම්මං අභිගමීස්සති, තං නො ආරොවෙස්සති”ති යතො ඛො අහං භාරදාජ ඕලාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං ඕදනකුමමාසං. අථ මෙ තෙ පඤ්චවග්ගිතා හික්ඛු තිබ්බිජ්ජ පකකමීසු “බාහුලිකො¹ සමඤ්ඤා ගොතමො පධානවිබ්භන්තො ආවන්තො බාහුලායා”ති.

සො ඛො අහං භාරදාජ, ඕලාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං බලං ගහෙසිං විවිධෙව ඛාමෙහි -පෙ- පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. විතකකච්චාරුතං චූපසමා -පෙ- දුතියං ක්ඛානං -පෙ- තතියං ක්ඛානං -පෙ- චතුස්ථං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

සො එචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදයෙන අනඛ්‍යඤ්ඤා විගතූපකම්ලෙසෙ ඉද්දහුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ අනෙඤ්ජප්පතෙත පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙසිං. සො අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරුමි. සෙය්‍යපීදං : එකම්පි ජාතීං ඤෙපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋදෙසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරුමි. අහං ඛො මෙ භාරදාජ, රතතියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අභිගතා, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පත්තා තමො විහතො අලොකො උප්පත්තො යථා තං අප්පමන්තස්ස ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරන්තො.

සො එචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදයෙන අනඛ්‍යඤ්ඤා විගතූපකම්ලෙසෙ ඉද්දහුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ අනෙඤ්ජප්පතෙත සත්තානං චූතූපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙසිං. සො දීබ්බෙත චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන සතෙත පස්සාමි චම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පඤ්ඤිතෙ සුචඤ්ඤාන දුබ්බඤ්ඤාන සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාමි. -පෙ- අහං ඛො මෙ භාරදාජ, රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අභිගතා, අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පත්තා, තමො විහතො අලොකො උප්පත්තො, යථා තං අප්පමන්තස්ස ආතාපිනො පභිතත්තස්ස විහරන්තො.

1 බාහුලිකො - මජ්ඣං.

සො එවං සමාහිතෙන චිත්තෙන පරිසුද්ධො පරියොද්ධෙන අනඛිනණේ විහතුපකක්ඛිලොසෙ ඉදුභුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපනෙන ආසවානං ඛයඤ්ඤායං චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං. සො ඉදං දුක්ඛන්තති යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. -පෙ- අයං දුක්ඛන්තරොධගාමිනීපච්චදානී යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. ඉමෙ ආසවානී යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. -පෙ- අයං ආසවනිතරොධගාමිනීපච්චදානී යථාභුතං අබ්බඤ්ඤාසිං. තස්ස මෙ එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විඤ්චවිත්ථ. භවාසවාපි චිත්තං විඤ්චවිත්ථ. අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විඤ්චවිත්ථ. විඤ්ඤතසමීං විඤ්ඤතමිති ඤ්ඤාණං අභොසි. ඛිණං ජාතී, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තතයානී අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං ඛො මෙ භාරඤාජ, රතනීයං පච්චිමෙ යාමෙ තනීයං විජ්ජා අභිගතො, අවිජ්ජා විහතො විජ්ජා උප්පන්නො, තමො විහතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා නං අප්ප- මිත්තස්ස ආනාපිනො පභිතතස්ස විහරතොති.

එවං වුත්තෙ සධ්ධාරවො මාණවො භගවන්තං එතදවොච: අට්ඨිතවතං භොතො භොතමස්ස පධානං අභොසි. සපුරිසවතං භොතො භොතමස්ස පධානං අභොසි, යථා නං අරහතො සම්මා- සම්බුද්ධස්ස.

කීනභු ඛො භො භොතම, අඤ්චි දෙවානී. ධානසො මෙතං භාරඤාජ, විදිතං යදිදං අඤ්චි දෙවානී.

කීනභු ඛො භො භොතම, අඤ්චි දෙවානී පුට්ඨො සමානො, ධානසො මෙතං භාරඤාජ, විදිතං යදිදං අඤ්චි දෙවානී¹ වදෙසි? න භු ඛො භො භොතම, එවං සන්තෙ තුච්ජා² ඉතො භොතී³ති.

අඤ්චි දෙවානී භාරඤාජ, පුට්ඨො සමානො, අඤ්චි දෙවානී යො වදෙසස. ධානසො මෙ විදිතානී යො වදෙසස, අථ ඛෙවිත්ථ විඤ්ඤාසො පුරිසෙහ⁴ එකංසෙහ නිට්ඨං ගන්තබ්බං⁵ යදිදං අඤ්චි දෙවානී.

කීස්ස පහ මෙ භවං භොතමො, ආදිකෙහෙව න බ්‍යාකාසිති.

උච්චෙහ සම්මතං ඛො එතං භාරඤාජ, ලොකසමීං යදිදං අඤ්චි දෙවානී.

1. අභිදෙවානී - සිඹු.
 2. තුච්ජා - සිඹු.
 3. විඤ්ඤාපුරිසෙහ PTS, ස්‍යා.
 4. ගන්තුං වා - ස්‍යා.

එවං වුද්ධො සධ්ධාරවො මාණවො හභවන්තං එතදවොච:
 අභික්ඛන්තං හො ගොතමි, අභික්ඛන්තං හො ගොතමි, සෙය්‍යථාපි
 හො ගොතමි, තික්ඛුජ්ජිතං වා උක්ඛුජ්ජිතං, පච්චන්තං වා විචරෙතං,
 මුලුකස්ස වා මඤ්ඤං අපිකෙඛිතං, අක්ඛාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං
 ධාරෙතං චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛන්ති'ති. එවමෙවං ගොතා
 ගොතමෙන අනෙකපරීයාසෙන ධම්මො පක්ඛාසිතො. එසාහං හවන්තං
 ගොතමං සරණං හවන්ති ධම්මස්ස භික්ඛුසම්මාස්ස උපාසකා මං හවං
 ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනස්සො පාණ්ණපෙතං සරණංගතන්ති.

සධ්ධාරවසුත්තං දසමං

බ්‍රාහ්මණවග්ගො පඤ්චමො

තස්ස වග්ගස්ස උද්දනං

බ්‍රහ්මඥා සෙලස්සාලායනො භොටච්ඡිධො ච බ්‍රාහ්මණො
 එසු චඛති ධනස්සාති වාසෙවෙධා සුභ හාරවොති.

ඉදං වග්ගාන'මුද්දනං

වග්ගො හභපති භික්ඛු පරිබ්බජ්ජනාමකො
 රජවග්ගො බ්‍රාහ්මණොති පඤ්ච මජ්ඣිමඥාගමෙ.

මජ්ඣිම පණ්ණාසකං සමන්තං

මජ්ඣිමනිකායෙ මජ්ඣිමපණ්ණාසකො

අනුකතමණීකා

ශාඨංදිපාද නුකක මණිකා	768 - 766
සකුඤ්ඤානං මං නුකක මණිකා	769 - 778
විසෙසපද නුකක මණිකා	774 - 782

ගාථාදීපාද, නුකකමණිකා

	පිටුවකිනං
අ	
අකකකසං විඤ්ඤපතීං	706
අකථවිකපීඨං තුසිතඤ්ඤ	80
අකෙකාඛනං චතවිනනං	706
අකෙකාසං වට්ඨකිං ච	706
අභිනුතනමුඛං ඔඤ්ඤ	606
අඤ්ඤතීච නචා විතතා	434
අට්ඨපාදකතා කෙසා	434
අධිං දමිඤ්ඤ ච මුඛනතී ඵඤ්ඤ	408
අනු ඤ්ඤතපවිඤ්ඤතා	702
අපාරාධා තෙසං අමතඤ්ඤ ආරා	504
අභිඤ්ඤඤාසං අභිඤ්ඤතං	592, 604
අරහං ගො කථං ගොතී	592
අරිසඤ්ඤ ගාචිතතඤ්ඤ	80
අලතතකකතා පාද	434
අචිරාඤ්ඤං විරාඤ්ඤානු	706
අසංසට්ඨං ගහවෙඨතී	706
අසංසට්ඨඤ්ඤ කුලඤ්ඤ	80
අහං හි අරහා ලොකෙ	506
අභිසංකොතී මේ නාමං	526
ආ	
ආරොග්‍යපරමා ලාභා	298, 300
ආසා ඔඤ්ඤ න විජ්ජනතී	706
ඉ	
ඉතෙව වොරෙ අසිඤ්ඤානුඤ්ඤ	518
ඉමං ගොනෙතා නිසාමේථ	604
ඉසිසතනමඤ්ඤ අකුභඤ්ඤ	80
උ	
උට්ඨෙහි විර විජ්ජනසභිකාම	502
උදකං හි නගනතී නෙතනිකා	526
උපධි තෙ සමතිකකනතා	608
උපෙති ගඛං ච පරං ච ලොකං	408
උගහං පචිරං විරං	708

	පිටුවකිනං
ඵ	
ඵතං වෙ රාච්චතී ගොතො	606
ඵචමේතං ඔටාභුතං	710
ඹ	
ඹදහි මිගවො පාසං	434
ක	
කච්චි කොසොතිතං ගොතො	590
කච්චි පහුතජ්චොතී	590
කථං ගො මුඛමණො ගොතී	592
කඤ්ඤනතී තං ඤ්ඤතී පකීරිඨ කෙසෙ	448
කමමනා වතනතී ලොකො	710
කලාඤ්ඤාදඤ්ඤා ගොතී	604
කඤ්ඤා කමමනා ගොතී	710
කං	
කාමං හි විත්‍රා මධුරං මනොරමං	450
කී	
කීචෙජන මේ අභිගතං	500
කො	
කො නු සෙසාපති ගොතො	604
ඛ	
ඛතනිතා ගොති රජානො	604
ඛතනිතො සෙට්ඨා ජනෙනසමං	36
ඝ	
ඝච්ජං විදෙසි සමණ සිතොමහි	518
ඝඤ්ඤිතපඤ්ඤං මෙධාචිං	706

පිටපිබිකා	
ච	
චතුසාදෙපි ජානාථ	702
චන්ද්‍රං යථා බයාතිතං	702
චන්ද්‍රංච විමලං සුඛං	706
ච්‍ර	
චිත්තං චිසුඛං ජානාති	592
චිරසංච වත මෙ මයිනො මහෙසී	518
චු	
චුතිං යො වෙදි සත්තානං	708
චෝ	
චෝරෙ අහං පුරෙ ආසිං	526
චෝරෙපි කමමනා හොති	708
චෝරෙ යථා සනිච්ඡබෙ ගයිනො	448
චේ	
චේතා නන්දිං චිරතනං ච	704
චො	
චොතියා මුඛමණො හොති	702
ච්ච	
ච්චනො අහං අඛ්‍යුලිමාල සබ්බද	518
ච	
චණ්ඨවර්දසා මුඛසා	80
චනො කීටෙ පටබේභ ච	702
චනො පක්ඛිපි ජානාථ	702
චනො මචේජපි ජානාථ	702
චපෙන මුඛචරිගෙන	710
චසමා හි පඤ්ඤච ධනෙන	සෙයොසා 448
චා	
චාදිසං කමමං කන්ධාන	526
චි	
චිණ්ද්‍රකෙඛපි ජානාථ	702
චී	
චීති විජ්ජාති සමපනො	710

පිටපිබිකා	
චු	
චුචං මුඛො චුචං සන්ධා	608
චො	
චො න සකෙකාම ඤ්ඤපෙචුං	702
චොවිජ්ජානං යදකබානං	702
චොසං නො ජාතිවාදසමිං	702
චොසං වොහං ව්‍යාචිකඛිසං	702
චු	
චුචෙතිනෙකෙ දමයන්ති	526
චු	
චුචොදකා තසා ධනං හරන්ති	448
චු	
චුච්චමමතිතන්ධා	590, 592
චුචා හි මෙ ඛන්තිවාදනං	526
චුචා හි මෙ ධම්මකථං සුඤ්ඤා	526
චු	
චුචරතනමනුසසිතං	708
චු	
චුචථලානීච පතන්ති මානවා	450
චු	
චුචචකකං පචනෙනචුං	506
චු	
චුචරසා විගතමොහසා	80
චු	
චුචකචතානං මුඛං චඤ්ඤ	606
චුච කෙසෙහි න සීසෙහි	704
චුච ගීවාය න අංසෙහි	704
චුච වාහං මුඛමණං මුච්චි	704
චුච ජච්චා මුඛමණො හොති	708
චුච දිඤ්ඤාසුං ලභනෙ ධනෙන	448
චුච මෙ ආචරිගො අජචී	506
චුචරසා හි සුජාතසා	604
චුච හන්චෙහි න පාදෙහි	704
චුච ජාචු සො මමං හිංසෙ	526

	පිටුවකින
න	
නාගයා පනතගෙනයා	80
ආ	
නිධාය දණ්ඩ හුනෙපු	706
නිසඟයා අපමේයයා	80
භ	
පව්වකට ව හරිතෙපු	704
පව්වොනගාමි නිපුණ	500
පමාදමනුපුඤ්ජනති	526
පරිපුණ්ණකායො සුරුච්චි	604
පසා විතතකතං ඩිලිඛං	434
පසා විතතකතං රූපං	434
පසාමි ලොකෙ තඛනෙ මනුසො	446
පසානතනෙතො සුච්චිඛො	604
භ	
පාතුරහොසි මගධෙපු පුඛෙඛ	502
පාදුදරෙපි ජාතාමි	702
ඝ	
පුඛෙඛනිවාසං යො වෙදී	592, 708
ච	
චුභමභුතං අතිතුලං	606
චුභමභුතො අතිතුලො	604, 606
චුභමභුතං නිසතා ඉමෙ	606
ච	
චුඛො ව ඛො කාරුණිකො	
මහෙසි	520
භ	
භික්ඛවො නිසතා ඉමෙ	608
ච	
චයා පව්වනිතං වකකං	604

	පිටුවකින
ම	
මාදිසා වෙ ජිනා ගොනති	506
මා පමාදමනුපුඤ්ජර්ථ	526
ය	
යථා ඵනාසු ජාතිසු	702
යසා ගතිං න ජානනති	708
යසා පාපං කතං කමමං	526
යසා පුරෙ ව පච්ඡා ව	708
යසා රුගො ව දෙසො ව	706
යසාලයා න විජ්ජනති	706
යං තං කරණමාගමම	706
ර	
රෙ තෙ ආනතිංසාති සුතා	592
රෙ මෙ ආනිංසාති සුතා	590
රෙසං වෙ දුලලහො ලොකෙ	604
ල	
ලො ඉමං පලිපථං දුග්ගං	708
ලො ව දීඝං ව රඣං ව	706
ලො ව පුඛෙඛ පමජ්ජනා	524
ලො දුක්ඛසා පජානාති	706
ලොධි කාමෙ පහසාන	708
ලොධි තුණ්හං පහසාන	708
ලොධි පුඤ්ඤං ව පාපං ව	706
ලො මං ඉච්ඡති අනේතු	606
ලො හවෙ දහරෙ භික්ඛු	526
ලො හි කොචි මනුසොසු	704
ර	
රුජා අරහසි හවිතුං	604
රුජා ව අඤ්ඤා ව ඛසු මනුසා	446
රුජා පසායා පඨවිං විජ්ජා	446
රුජාහමසමි සෙලාති	604
ල	
ලොභිතපාණි පුරෙ ආසිං	526

	පිටුවකිනා
මා	
වාරිපොකනිරපතෙතව	706
චී	
විනගසු මඬ කතියං	604
ස	
සාකතානං බ්‍රහමචරියං	606
සනතසස භූරිපඤ්ඤසස	80
සබ්බසඤ්ඤාජනං ඡේතියා	704
සබ්බාහිභූ සබ්බවිදුහමසමී	506
සමඤ්ඤා ගෙසා ලොකසමී	708
සච්චුඤ්ඤා පච්චිජානාසි	604
සමමග්ගනසස කාසිසස	80

	පිටුවකිනා
සා	
සාගතං නාපගතං	528
සෙ	
සෙලෙ යථා පබ්බතඤ්ඤානිට්ඨිතො	502
සො	
සො ඛය්‍යතී සුලෙභි භූජ්ජමානො	448
භී	
භීතියා මානුසකං සොගං	708
භීතියා රතීං ච ආරතීං	708

සඤ්ඤානාමානුකක මණිකා

පිටස්වකාං		පිටස්වකාං	
අ		උ	
අඩක	644	උදසි	100, 190, 378
අඩවිරස	656, 718	උදෙත	628
අඩකුකකරාප	38, 190, 598	උපක	64
අඩකුලිමාල	516	උපාලි	62, 628
අභිරවති	542	උරාලේලා	504, 744
අජාතසතතු	546		
අට්ටක	656, 718	එ	
අත්තසාර	332	එකපුණ්ඩරික	252, 540
අනාඵපිණ්ඩික	142, 152, 164, 174, 256, 336, 394, 516, 530, 540, 570, 610, 668, 712	එසුකාරී	668, 678
අනුරුඬි	216	ම	
අභස	92	මපමඤ්ඤ	718
අම්බලට්ඨිකා	130	මපසාද	644
අසාර්-පුනඛඛසුක	236	ක	
අසලායන	610	කණණ්ඨල	562
අසිත	622	කන්දරක	2
අභිංසක	526	කපිලවස්ථු	28
		කම්මාසාදම්ම	288
අං		කමොජ	612
අංකාසගොතන	564	කලාරජනක	462
අනන්ද	20, 30, 100, 166, 216, 308, 404, 418, 452, 482, 540	කසාප	404, 656, 718
අංපණ	38, 190, 598	කාපඵක	654
අංලාරකාලාම	484, 504, 740	කාලිඛිතාරඤ්ඤ	68
ඉච්ඡානඛිතල	700	කාසි	236, 538
ඉසිදත්ත-පුරුණ	558	කිකි	410
ඉසිපතන	410, 504	කිම්බිල	216
		කිසසඛකිච්ච	230
උ		කී	
උඤ්ඤාන	366	කීටාභිරි	236
උජ්ජක	562		
උතතර	578	කු	
උද්දකරාමපුතන	486, 504, 742	කුණ්ඩිමාන	216
		කුරා	288, 420

	පිටුවකිනං
කු	
කුටාභාරසාලා	252
කෙ	
කෙණිග	598
කෙං	
කොකනද	480
කොරබ්‍ය	436
කොලිය	84, 404
කොතමි	308
කොසල	108, 216, 404, 540, 550, 562, 646, 736
කෙ	
කෙමියමිවන	628
ක	
කග්ග	522
කග්ගරාපොකරණි	2
කඛිකානදි	274, 432
කි	
කිප්ඛිකුට	280
කු	
කුකුළුවන	466
කුලියානි	228
කො	
කොනම	256, 266, 332, 420, 576, 610, 642, 646, 668, 710, 712, 736
ක	
කඵකාර	404
කො	
කොට්ඨඛ	628, 642
කොට්ඨකි	644
කොසිතාරාම	308

	පිටුවකිනං
ම	
මඩ්ඛි	646, 700, 720
මමො	2, 4
මංකුමමහාරාජක	696
මංකුමා	206
මං	
මංඝුකොණි	700, 720, 732
මි	
මිමක	54
මෙ	
මෙතවන	142, 152, 164, 174, 256, 366, 394, 516, 530, 540, 610, 668, 712
මෙං	
මෙංඛිපාල	404
ම	
මංකුලපාලආර	680
මං	
මාරාකඛ	700, 720
මාමකිංස	696
මි	
මිඝුකාමර	366
මු	
මුසිත	696
මො	
මොදෙය්‍ය	700, 712, 720, 736
මි	
මිලලකොට්ඨක	420
ද	
දකඛිණංඛිට්	680
දකඛිකාරඤ්ඤ	68
දකමගහපඨි	20, 26

		පිටුවකිනි			පිටුවකිනි
	දී		පු		
දිනකාර්යය		550	පුරුණ		84
දිනපටය		60		සි	
දිනව		280	පුරුණකෘත		334
	දෙ			පෙ	
දෙවනවගම		308			2
දෙවන		622		පො	
දෙවන		646			
	බ				
බහුකාර්ය		680	පොකිරිකාර්ය	648, 700, 720	
බහුකාර්ය		736	පොකිරි		38
	න				
නැවත		330	බුහුණ		576
නැවත		216		බො	
නැවත		728	බොහොම	410, 504, 628	
	නො		බොහොම		546
නොහරක		550		බො	
නොහරක		60	බොහොම		480
නොහරක		532		බො	
	නි				
නිකුත්කාර්ය		28	බොහොම		520, 600
නිකුත්කාර්ය		60, 92		බො	
නිකුත්කාර්ය		696	බොහොම		20
නිකුත්කාර්ය		458		බො	
	ප				
පැවැත්වීම		100	බොහොම		480
පැවැත්වීම		696	බොහොම		414
පැවැත්වීම	516, 520, 532, 540,		බොහොම	216, 656, 718	
පැවැත්වීම	550, 562, 648, 734		බොහොම		216
	පො		බොහොම		174
පොහොම		20, 644		බො	
පොහොම		26	බොහොම	656, 700, 718	
පොහොම		60	බොහොම		290
	පි				
පිටුවකිනි		308	බොහොම		480

	පිටුවකිනා
ම	
මකඩලියොසාල	308, 336
මබාදෙව	452, 588
මගධ	744
මනෙලකප	736
මඬුර	466
මනනානි	522
මනොසත්ත	66
මලලිකා	366, 532
මහාකච්චාන	466
මහානාම	30
මහාවන	252
මා	
මාගධ	520
මාගච්ඡිය	288
මානසිකාරඤ්ඤා	68
මානලි	460
මාඬුර	466
මාලුඛකාපුත්ත	152, 164
මඞ	
මගව	452, 576
මහාපිර	436
මෙ	
මෙජ්ඣාරඤ්ඤා	68
මෙදනඵමප	550
මෙම	
මොක්ඛලාන	206, 234
මොරනිවෘප	332, 376
ය	
යමනසි	656, 718
යා	
යාම	696
යො	
යොන	612

	පිටුවකිනා
ර	
රච්චපාල	420
රා	
රාජගහ	54, 92, 130, 228, 266 280, 376, 680
රාහුල	130, 142
රෙ	
රෙවන	216
රො	
රොරාව	158
ල	
ලඞ්ඛිකා	194
ලී	
ලීච්ච	520
ව	
වච්චගොතන	252, 266
වජ්ජ	536
වරධර	332
වා	
වාමක	656, 718
වාමදෙව	656, 718
වාසගක්ඛිකා	536
වාසෙච්ච	656, 700, 718
වි	
විඞ්ඛන	536, 564
විදෙහ	458, 576
වෙ	
වෙඛනසා	394
වෙස්සාමිත්ත	656, 718
වෙසාලි	20, 252
වෙසාලික	26
වෙහලිඛා	404, 412
වෙඵචන	92, 130, 228, 332, 266, 376, 680

සඤ්ඤානාමිං ඉ කතමං ඡේ කා

778

පිටපතකො		පිටපතකො	
ස		සි	
සකක	28, 458, 460, 550	සිඵලහනු	156
සකුලා	562	සිරිවසිස	540
සකුලුදසි	332, 376		
සඛතාරඵ	736	සුඛමම	460
සඤ්ඤ	564	සුභ	712
සඤ්ඤකාපුත්ත	480	සුභගමනික	718
සඤ්ඤ	308	සුංසුමාරභිර	480
සනඛකුමාර	36		
සමණමණිකාපුත්ත	284	සෙස	
සහමපති	502	සෙනානිගාම	744
සාරිපුත්ත	206, 228, 284, 680	සෙනික	84
සාලා	108	සෙල	600
සාමච්චි	142, 152, 164, 256, 366, 394, 428, 516, 530, 540, 610, 668, 712	සො	
		සොමා	562
		ස	
		හලිඳුවසන	84

විශේෂපද්‍යනං අනුකකමණිකා

	පිටකමකං		පිටකමකං
අ		අ	
අකකස	156	අකිවෙණි	656, 718
අකකිභාරකො	76	අනනනරභිතාය	426
අකකකසං	706	අනනනමා	256, 258
අකටච්චි	316, 318	අනභිසාරො	440
අකටා	316, 318	අනලං	204
අකසිරලාභී	30	අනසාසිකං	324
අකිච්චලාභී	30	අනාලභියො	196
අඛකුසගගො	510	අනිමානා	316, 318
අඛාරකාග්‍රයා	294, 296	අනුපුබ්බපට්ඨපද	248
අච්චුකකට්ඨං	586	අනුමනෙතසු වජේසු	30
අච්චිදං	384, 386	අනුච්චිකාරං	70
අචෙලකො	634	අනුසාවිකො	322
අජේඛාසනාය	282	අනුසාවො	656
අජගුකං	496, 752	අනෙකඛාතුපට්ඨෙධාය	274
අඤ්ඤා	302	අපාට්ඨිනීනො	166
අඤ්ඤානිපථියා	26	අපාමාදර්ථං	242
අඤ්ඤාරඛනා	248	අපාරජකඛජාතිකා	502
අට්ටකරණෙ	554	අපාට්ඨිරකං	380, 394
අට්ඨපාදකතා	434	අපාණකං කිංචං	492, 748
අට්ඨපුරිසගුමියො	318	අපොසුකෙකා	194, 196
අට්ඨිකඛකලං	46	අපණණකො ධම්මො	108
අට්ඨියො	622	අපරපච්චයා	268
අභිකමෙම	318	අජගතතා	190
අතනනනපො	6, 10, 630, 636	අපාපපුරෙකඛාරො	650
අතතාණො	440	අපුච්චකිතාය	32
අතකතාවච්චරො	660	අපුභිකං ඛකිභං	192, 198
අඤ්චං	582	අබ්බුතං	192
අභිමතකසිමොභං	752	අබ්බුතානො	558
අභිසමිතානී	34	අබ්බුසිතෙත	312, 314, 316
අභොවිජෙරච්චං	302	අබලා	314, 316
අනනමා	256	අභිජාතීසු	314, 316
		අභිඤ්ඤාපාරමිචොසානපානතා	346, 348

	පිටපිඩකා
අ	
අභිඤ්ඤාය	464
අභිදෙ	384, 398
අභිදෙසකාලකතො	504
අභිවිතයෙ	232
අමනථාරං	26
අමරවිකේඛපං	324
අසුඤ්චපරජිතං	610
අයොජ්ඣං	368, 370
අයොසිඛ්ඛාටකං	92
අරියකතොතභි	412
අරුකායං	434
අරුගතොතො	294, 296
අවකකනති	624
අවගුතො	730
අවසා	314, 316
අවනිපාතධවෙච්චො	222
අවරියං	314, 316
අවේච්චපසාදෙත	412
අලකභිකා	338
අලමතොතො	440
අසඤ්ඤිගබ්භො	318
අසාකො	196
අසාසාතො	256, 258
අසභිතං	196
අභිනිජ්ඣයං	358

	අං
අකාරවනී පච්චද	384
අකාසානඤ්ඤායධනං	24, 740
අභිලායති	28
අභ්‍යවාරිං	474
අචරියධනං	26
අචාමිතකේඛා	634
අචාරගොචරසම්පනො	30
අච්ඡේදං තෙ	336
අච්ඤ්ඤං	458
අභ්‍යමාරි	192
අඤ්චුභමචරියං	738
අනන්දරූපො	572

	පිටපිඩකා
අං	
අනන්දගොමනසා	532
අනාපානසති	148
අනිසදං	496, 752
අභිචේතසිකානං	30
අමකධඤ්ඤපච්ඤානං	12, 638
අමකමංසපච්ඤානං	12, 638
අලයරතො	500
අච්චගයං	210, 212
අචරණීයෙහි	30
අචේතනං	416
අසඤ්චුමං	310, 312
අසචකධඤ්ඤාණං	18, 642, 758

	ඉ
ඉඤ්ඤිතසම්	202
ඉණ්චො	216
ඉතතරජ්චේච්චො	404
ඉඤ්චවේමනතනං	172, 198
ඉඤ්චසංචරේත	14, 638
ඉරියං	508
ඉසානං	704

	උ
උසාදනො	130, 194
උසිකං	358

	උ
උකකංසාවකංසං	318
උකකුචිකපසධානං	312, 314, 320
උකේකාටන-සාචියොගං	12, 638
උච්ඡිතනුච්චො	218, 264
උඤ්ඤපකො	342
උතතම්පතනිපතනං	368, 370
උතතමේ ජචේ	188
උතතරුණිං	488, 616, 676, 744
උතතරිමුඤ්ඤධම්මං	508, 718, 754
උදකච්චිතකානි	200
උදකමණිකං	28, 392, 600
උදඤ්චිනිකො	392
උදයන්තාමිනී	566

	පිටිබඩකා
උ	
උද්දියකට	54
උභවිචේරවන	302
උපසි	198
උපසිභවකය	200
උපවිච්ඡේද	78
උපසමාය	464
උපහතනා	190
උඛිඛට්ඨකො	634
උඛිඛුලාවා	130, 194
උගනොහාගවිමච්ච	350, 352
උගනොහාගවිච්ඡේදනො	178, 242
උආ	
උආමිගය	210, 212
උභ	
උභවිච්චේ	20, 22
උභහතභිකො	12
උභමිභවල	68
උභාගාරිකො	8
උභාලොපිකො	8
උභාසනගොච්චන	174
උභිකච්චාසිච්චිතා	316, 318
උභුභවකච්චසා	616, 676
උභ	
උභවිච්චකා	496
උභවිච්චපද	496, 752
උභවකුමාසුච්චයො	350
උභවිකතකසා	212
උභවච්චසනා	366
උභවච්චකො	22
උභවච්චො	542
උභවිච්චකො	126
උභවිච්චාසිච්චනා	164
උභවිච්චකසා	192, 194
උභවිච්චල	192
උභවිච්චලකො	196, 752
උභවිච්චක	406
උභවිච්චනො	722
උභවිච්චනා	382

	පිටිබඩකා
ක	
කච්චකො	122
කභවකාච්ච්ච	192
කභවච්චනො	296
කභවකො	634
කභවච්චනො	554
කභවකො	506
කභවකො	452, 462
කභවකො	58
කභවච්චනො	712
කභවච්චනො	492, 748
කභවච්චනො	358
කභවච්චනො	414
කභවච්චනො	496, 752
කභවච්චනො	192, 198
කා	
කාකාච්ච්ච	196
කාමිකසුච්ච	400
කාමිභුභු	200
කාමිච්චනො	488
කාමච්චනො	60
කාමච්චනො	242
කාමිකච්චනො	312
කි	
කිකුභවච්චනො	484, 742
කිකුභවච්චනො	458
කු	
කුච්චනො	192
කුච්චනො	334
කුච්චනො	210, 212
කුච්චනො	414
කුච්චනො	496, 752
කු	
කුච්චනො	316, 318
කුච්චනො	414
කෙ	
කෙච්චනො	702
කෙච්චනො	312, 314, 320

	පිටුවකින
තො	
තාරාච්ඡාකතො	56, 264
ති	
තිඤ්ඤකං	46
තිර්ච්ඡානකථං	308, 366, 376
තු	
තුලනා	662
තෙ	
තෙලමසිකතෙත	300, 302
ථං	
ථාලිපාකෙ	620
ථෙ	
ථෙරවාදං	484, 486
ආ	
ආවහිනාරකපා	318
ආවසීපච්ඡදා	318
ආතඨිංසමහාපුරිසලකභණ්ඩ	580, 652
ද	
දතඨිතා	634
දතතුපඤ්ඤතනං	312
දසුලභකෙඛා	634
දබ්බිතාහො	626
දී	
දීවසං	54
දීවසංගම්මාභිඤ්ඤාචොසාන- පාරමිසතතා	738
දීවසංපතෙතා	242, 244
දීවසීකනාරං	260
දීවසීගතං	260
දීවසීගහනං	260
දීවසීනිජ්ඣානකභනඨි	656
දීවසීච්ඡපච්ඡදිතං	260
දීවසීච්ඡුකං	260
දීවසීකාලහොජනං	190, 192
දී	
දීඝපිට්ඨකෙ	702

	පිටුවකින
උ	
උකං	18, 642, 758
උකභිනිරේධො	18, 642
උකභිනිරේධගාමිනීපච්ඡදා	18, 642, 758
උකභිසමුදයො	18, 642
උකභිඋයං	132
උකෙඛ	316
උතීයං කානං	16, 22, 32, 640, 724, 754
උපාරිඤොගාහො	264
උද	
උදෙවදුතෙ	454
උද	
උදෙණමිතෙ	318, 320
ඛ	
ඛම්මචකභුං	284, 594
ඛම්මචේතීයානි	560
ඛම්මද්දෙසො	440
ඛම්මධාතු	98
ඛම්මභයො	552
ඛම්මනිජ්ඣානකභනඨි	248, 660
ඛම්මසම්මුදිතො	290
ඛම්මාභිකරණං	596
ඛම්මානුසාරී	242, 246
න	
නගඨිතං	312, 314, 320
නඤ්ඤම්මං	302
නනතකානි	340
නං	
නාගාචාරාසසතෙ	318
නානාබාහාපු	296
නි	
නිකතො	302
නිකාමලාභී	30
නිගණ්ඨිගඛතා	318
නිඝානං	158
නිච්ඡාතො	6, 10, 630, 632
නිජාරං	182
නිධිමුඛං	26
නිජුරේසො	44

	පිටිවඩකා	
	හි	
නිබ්බිදය		464
නිබ්බුතො	6, 10,	630, 636
නියතීසඛකනිභාවපරිණතා		314, 316
නිරතපාලා		682
නිරූපඨි		200
නිරේධාය		464
නිලොපං		474
නිසාරණපඤ්ඤා		56
	හි	
නිවරණං	640,	722
නිවාරකකොට්ඨකං		634
	නෙ	
නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං		24, 742
	ප	
පක්කගතො	294,	296
පච්චිඤ්ඤා		302
පච්ඡාසමණෙන		520
පඤ්චනිවරණෙ		16
පඤ්චසතං විහාරං		26
පඤ්ඤාවිඤ්චනා	264,	268
පඤ්ඤාවිඤ්චනො		242
පච්චිකමමං		54
පච්චිකො		76
පඨමං කොභං	16, 22, 32,	640, 724, 754
පණ්ණිනෙ		312
පණ්ණිචිකො		410
පතතයානෙ		702
පඤ්චලො		622
පනිකිව්චතරේ		384
පථාවිනො		516
පදරසමාවාදෙ		228
පදුමකො	616,	676
පධානවිබොධො		508
පධානිකමො	514,	566
පනනච්චලො		414
පනනලොමො	194, 196,	198
පබ්බජ්ජා	12, 636,	740
පබ්බතසංඛෙපෙ		364

	පිටිවඩකා	
	ප	
පරදවුතතා	194, 196, 198,	554
පරධම්මාවසාදනා		330
පරතතපො	6, 10, 18,	630
පරපෙසොන		704
පරමකුසලං	368,	370
පරමසම්මං		660
පරිපෙඨාසකං		354
පරිසන්තකපටි	318,	320
පරිබ්බාජෙ		628
පරිසාදනං		200
පරිසම්ඛිතං		54
පරිසති		716
පරිසෙවිතානි		34
පලිතානි	452,	454
පලුඤ්ඤා		302
පවුට්ඨා		318
පමුච්චනො		46
	පො	
පානිමොක්ඛසංවරසංවුතො		30
පාරිවරිතා		668
පාවචනං		264
	පි	
පිඤ්ඤාකතකොට්ඨකං		634
පිටකසම්පදය	322,	654
පිසාවා		192
	පු	
පුඤ්ඤාලෙමනතා		90
පුපුපුපුපු		200
පුබ්බෙතිව්චාසං	16, 640,	708, 756
පුරිසපුරිසෙ		454, 456
	පු	
පුතිලතා		194
	පො	
පොනොකවිකා		218
පොරොසෙය්‍යං		48
පොරොතිලේචන		204
	ඵ	
ඵඤ්ඤාමනතා		368
	ඵං	
ඵංසුලියො		752

	පිටුවකිනි
එළු	
එළු	264
බෞ	
බෞතිපාරිච්ඡේදය	436
මු	
මුහුණුවරය	216, 324, 622, 636, 716, 740
මුහුණුවර	462
බ	
බඤ්ඤාසංයෝග	554
බරිහිසන්ත	636
බලවං බඤ්ඤා	122
බ	
බාලකිනියා	62
බාල	312
බාහ	458
බාහුලය	508
බි	
බිල	672
බි	
බිජයාමභූතයාමසමාරභෞ	12, 638
බු	
බුද්ධිවක්ඛනා	504
බෙ	
බෙදුමාහාරපි	340
හ	
හභවනෝපකරණ	220
හභවමපටිසරණ	220
හභවමමුලක	220
හභවං අභිනිබ්බදය	30
හභවනාරූපානං	632
හි	
හික්ඛිතභෞත පටිපාදිකෝ	2
හ	
හුනුකෝ	288

	පිටුවකිනි
හෙ	
හෙගපාරිච්ඡේදය	436
හෙජනෙමනකඤ්ඤා	30
ම	
මඤ්ඤාචර්ච	156, 196, 757
මඤ්ඤාමාලං	600
මඤ්ඤාල	188
මනා	722
මනං	558
මනුස්සකසට්ඨ	4
මනෝදණ්ඩං	60
මනෝභාවනියා	366
මරුමාය	156
මයානානි	8, 634
මහවිචර්ජානුභාවෙන	436
මා	
මාතාපෙතනිකසමභවො	356
මාතුමාරි	192
මාරියා	458, 496
මි	
මිහවො	434
මි	
මිලනසුඛං	200
මු	
මුඛසතතිහි	102
මුඛාධානෙ	186
මුග්ගපටිභසානානි	414
මුඤ්ඤාමා	358
මුඤ්ඤායං	312, 314, 320
මුත්තාචාරෙ	634
මු	
මුසිකකුකකුරෙ	414
මෙ	
මෙත්තාචෙතොවිඤ්ඤානි	22
මො	
මොමුභො	324
මො	
මොගකෙකමං	20, 22
මොධාජ්චො	708
මොනිපමුඛසතසභසානානි	318

	පිට්ඨකිකා
ර	
රජකදෙණිය	616, 676
රජෝජලං	586, 616
රජෝධාතුයෝ	318
රත්තකිකාරතීභයං	192, 382
රත්තිභෝජනා	238
රවිකේ	188
ඟ	
උජගුණේ	188
උජදයං	646
උජවංසේ	188
උ	
උච්චනිකං	248
උ	
උපසඛිංවිමුකේනා	264
උපසමමුදිතං	290
ඟේ	
උදෙතමනනා	368
ලෙ	
ලෙඛ්ඛු	524
ලො	
ලොකාමිසුපාදනා	46, 50
ලොකායතමහාපුරිසලකිණේසු	576, 600, 610, 648
ව	
වවිදණ්ඩං	60
වඤ්ඤා	316, 318
වට්ඨං	454, 456
වට්ඨනාවලී	496, 752
වත්තනාලී	546
වනසණ්ඛා	190
වලභිරථේන	732
වා	
වාකරං	434
වාදසඛිකාවේන	76
වාදනුචාදං	564
වාලවේධිරූපේ	556
වි	
විකාලභෝජනං	192
විකුජ්ඣමනනා	368
විභාගභිකං	522
විභාගපරිලාභා	40, 42
විජ්ජනනරිකාය	192

	පිට්ඨකිකා
වි	
විජ්ජාය	36
විජ්ජනවාතානි	550
විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං	24, 742
විඤ්ඤා	382, 396
විජාතවජ්ජමානෝ	294, 296
විජාච්චිතාය	524
විජරමෝසං	12
විජරවතනං	336
විජෙකම්මානෝ	582
විභජ්ජවාදේ	714
විමුකතිසුඛපටිතංවෙදී	524
විරුහාය	464
විවිතනං සෙනාසනං	14
විවේකාවතේනා	582
විසඤ්ඤාකේනා	198, 200
විසාරං	192
වි	
විමංසානුවරිතං	322
විරඛරූපා	578
වු	
වුත්තපිරේ	610, 654
වෙ	
වේකණ්ඩං	158
වේකුරඤ්ජාය	620
වේසී	380, 394
වෙවං	
වොභිජ්ජනනා	556
වොරොපෙතා	524
වොහාරසමුච්චේදං	40, 44, 50
ඝ	
ඝාගතං	460
ඝකකායදිට්ඨි	166
ඝකකරකථලං	364
ඝකඛිදිට්ඨා	56
ඝකඛිභබ්බතං	274
ඝඛිතිසෝ	192
ඝඛිලීඛිතං	420, 636, 740
ඝඛිතාගකෝ	460
ඝච්චානුපතති	660, 666
ඝඤ්ඤාවෙදසිත නිරේඛං	106,
	204, 350

	පිටපිඛකා
ස	
සඤ්ඤාසංඛිතවිමුඛෙතො	264
සඤ්ඤාසංමුච්චානා	370
සඤ්ඤාභවනා	318
සඤ්ඤාලයා	82
සඤ්ඤාචරණං	204
සණ්ඨසා	156
සණ්ඨාසෙන	452
සණ්ඨොවිතං	64
සත්තිමේ කායං	316
සතිපට්ඨානා	4
සඤ්ඤානුසාරී	242
සඤ්ඤාවිමුඛෙතො	242
සඤ්ඤා	620
සධමෙමානකංසනා	330
සනතිවරපදං	484, 742
සන්ථාරං	28
සන්දනං	704
සනිනං	672
සබ්බවාරිචාරිනො	66
සමණපෙමිං	52, 666
සමතිකකමො	202
සමපපවාදකා	366
සමපච්ඡානකාරී	14
සමච්ඡරිතො	754
සමොධාය	464
සමමුච්චා	720
සරසඛකපා	198, 200
සලකතතං	156, 294
සවිතං	328
සසකකං	328
සසානො	256, 258
සභිතං තෙ	336
සංයොජනං	40, 42, 704
සං	
සාකභකෙඛා	634
සාවිශොගො	12
සාණාති	634
සාති	48
සාමඤ්ඤා	196
සාමාකභකෙඛා	634
සාහුලවිචරෙන	300, 302
සාපානදොණියං	616, 676
සාමුකකංසිකා	594
සාරතතරතතා	632

	පිටපිඛකා
සි	
සිකතාකාමා	192, 194
සිකතාසාච්චිතමාපනො	12
සිචරෙන	492, 694, 750
සිඛිකාටකං	534
සිපපිසලවුකං	364
සි	
සිතීභුතෙන	6, 10, 630
සීලකඛකෙඛන	14, 344, 640
සිහසෙය්‍යං	28
සි	
සුඛදුකෙඛ	318, 320
සුඛධම්මානං	190
සුඛපරිහතො	424
සුඛෙ	316
සුඛෙභිතො	424
සුභං	54
සුඤ්ඤා	380, 394
සුභිකතතනිකතනං	46
සුසුකාහරං	210, 214
සු	
සුකරදොණියං	616, 676
සුකරිකො	126
සුපෙය්‍යං	192
සෙ	
සෙඛා	4
සෙඛො පාච්චදො	28
සෙමහාරසා	158
සෙං	
සොණතිකාකීලඤ්ඤා	64
සොතතිං සිනාතිං	406, 616
සොච්චි	524
ස	
සට්ඨකෙඛා	634
සතපහතෙ	516
සන්චකුකකුච්චං	582
සන්චාරෙ	436, 542
සන්චාරයො	510
සන්චාලලොඛනො	634
සන්චිඛම්මං	4
සරෙණුකපුසං	496, 752
සි	
සිතාභිතං	4
සෙ	
සෙතුරුපං	568
සෙම්මං	318, 320